Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

~~Elzevier~~
~~F. 91~~
224
kw C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

RESPUBLICA BOJEMA

â

M. Paulo Stransky, Z.

Deſcripta, recognita, et aucta.

LUGD. BATAVORUM,
Ex Officina Elzeviriana. *Anno* 1643.
Cum Priv.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Koninklijke
Bibliotheek
te 's Hage.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Sereniſs. quondam Bojemiæ

REGIS

FRIDERICI

filiis

Illuſtriſsimis ac Celſiſsimis Principib.

RUPERTO & MAURICIO,

fratribus Germanis

COMITIBVS PALATINIS RHENI

Bavariæ utriuſque Ducibus &c.

Ddnn. Ddnn. ſuis gratioſiſsimis,

VITAM VIVACEM,
HONORIS INCREMENTA,
FELICITATEM OMNEM

Humilime ac ex animo precatur

NOn modo excultarum literis, verum & barbararum gentium complurium, typis non ita pridem deſcriptæ, ac in publicum emiſſæ Reſpub. invito mihi etiam obnixeque reluctanti, impoſuerunt interea dum exulo quondam quaſi neceſſitatem de Repub. gentis meæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

(*in qua vos*, PRINCIPES CELSISSIMI, *alter eſtis natus, alter conceptus, quæque nec tam obſcura, nec tam* ἀπολίτευτος *eſt, ut, de quo ſcribi ſit operæ pretium, nihil domi habeat) aliquid ſimile meditandi, inque literas conferendi. Optabam ſane (quod ne nunc quidem optare deſino) ut rerum uſu doctrinaque & judicio exercitatior, quin & recentioribus, juxta ac vetuſtis Bojemicarum rerum monumentis abundantior, atque laris certioris aliquis admoveret operi iſti manum: verum, quia qui laboris id vellet ſumere, nemo hactenus mihi eſt viſus, differre rem diutius, atque à ſcribendo me continere neutiquam potui.*

Et certe non ſola fuerunt quæ me huc impellebant aliarum, ut dixi, gentium exempla. Tantum videlicet valuit apud me quoque innatus in patriam amor, amantiumque patriæ Virorum bonorum, ac inprimis vetuſtæ nobilitatis graviſque judicii Equitis, Stephani Gerſttorfii cohortationes amicæ, ut nec de ſoli natalis mei dotibus, nec de gentis, ex qua ab atavis genus repeto, vivendi ratione conſociatione que publica, ſilere me amplius ſint paſſæ. Prodeo ergo in publicum, ac meum hunc fœtum in lucem, urſino fortaſſe more, emitto. In quo, prout in tumultuariis fieri aſſolet, quamquam non pauca mihi videor videre, quæ de magni momenti rebus

vel præterita ſunt penitus, vel deſcripta, quam oportebat, tenuius: candidi tamen pectoris judicem neminem exiſtimo fore, qui voluntatis conatus meæ probos, virium, quas ad ſcribendum attuli, imbecillitate metiri, vel temeritatis propterea condemnare me velit. Feci ego hic quantum potui, non quantum volui, non quantum debui. Voti omnis eſt ſumma, ut patriæ creſcat honor, & ut ne opella hæc mea cujuſquam, accuratius Bojemiam ac plenius ornare volentis πατριώτου luminibus, ullo modo officiat. Quæ poſt Albo-Montanam cladem noſtram invaluerunt, nec niſi locis quam pauciſſimis attigi, nec adumbravi Rempub. Bojemam ea facie in quam belli hactenus flagrantis iniquitate eſt transformata, ſed quâ eam velut picturam aliquam inſigniter elegantem, cum jam olim, tum ſedente adhuc ad ejus clavum patre Veſtro beatæ memoriæ Rege, ornatiſſimam vidimus, quaque eam refloreſcentem, à nobis & poſteritate videri, cum lacrymis optamus.

Hanc, Illuſtriſſimi, atque cum ob veſtram ipſorum in homines noſtros animi propenſionem clementiſſimam, tum ob ἀνεπίληστα patris in primis majorumque merita, obſequiis gentis Bojemæ fidelibus, veneratione que & amore immortali omnium digniſſimi PRINCIPES; *hanc,*

inquam, Reipub. Bojemæ adumbrationem qualis qualis eſt, ſupplex Vobis ac venerabundus conſecro; dedico, offero; perquam humiliter ac enixe orans, ut eam gratam habere, meque adeo ipſum, vel in ultimo clientulorum veſtrorum ordine connumerare velitis. Opt. Max. Pater, probro hoſtium ſempiterno, Vos ambos, cum matre Regina, fratribuſque ac ſororibus omnibus generi noſtro in multam ſenectutem conſervet ſoſpites, virtutibus exſuperanter coronet, collocatoſque in excelſo majeſtatis cubili, florere cum poſteritate omni jubeat FELICITER. *Dab. Nonis Novembr. anno Chriſtiano* cIɔ Iɔ CXXXIII.

Deditiſs. patria extorris
cliens

M. Paulus Stranſky.

CAPI-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAPITVM

In hoc Reipub. Bojemæ libello

Inſcriptiones.

CAP. PAG.

I. DE Situ & qualitatibus Bojemiæ, 1

II. De Diſtrictibus Bojemiæ, 12

III. De Statu Bojemiæ, 118

IV. De incolis Bojemiæ & eorum moribus, 154

V. De Regimine Politico Bojemiæ, 166

VI. De Religionis mutationibus & regimine Eccleſiaſtico in Boj. 262.

VII. De Provinciis coronæ unitis, 322

VIII. De Principib. Regibuſque Boj. 337.

X. De Reginis Bojemiæ, 398

. De Regum Bojemiæ liberis, 411

I. De Ordinibus Bojemiæ. 416

II. De Bojemorum legibus. 437

III. De Comitiis Bojemorum. 449

IV. De Muneribus ſeu officiis publicis in Bojemia, 460

V. De Conſilio ſeu conſiſtorio regio. 484

VI. De Tribunalibus juri dicundo conſtitutis, 493

VII. De opulentia & potentia regni Bojemiæ, 518

VIII. De re numaria & computandi ratione, 536

X. De Regiis reditibus, 553

X. De Regum apud Bojemos funebralibus. 563

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Lecturo

REMPVB. BOIEMORVM.

QVÆ quondam noſtri ſparſim ſcri-
pſere Bohemi,
Hæc Paulus Stranſky cuncta Magiſter
habet.
Ecquid habet? patrii quæ ſunt in viſcere
regni,
Quæque in eo ſpectas, omnia ſolus habet.
Hic legem Regemque vides, hîc munia
plebis,
Ac Euripeas, ut ſolet eſſe, vices;
Hîc Lunæ eclipſin, Solis radioſq; videre eſt,
Vtque utrumque Fides relligioſa refert!
Laudo tuos Stranſky calamos, patriæque
labores,
Poſtera quos gratum vita vocabit opus.
Perge diu patriæ jugi prodeſſe labore;
Nam pius eſt patriæ res recitare labor.
Si nunc labenti poteris ſuccurrere, demum
Et pius & fortis, res erit illa, labor.

Aliud.

Sixtus ab Ottrſdorff, Coein, Cutthenus
Adamus,
Bis duo Bojemæ lumina gentis erant.
Si ſpectes patriæ rerum linguæq; peritum
Me Paulus Stranſky judice quintꝰ erit

Suo longe dilectiſs.
Dn. Propatri
M. Georgius Colſinius.
Bohemus.

R E I

REIPVBLICÆ BOJEMÆ,

à

M. PAVLO STRANSKY

recens conformatæ,

CAP. I.

De ſitu qualitatibuſque Bojemiæ.

I. EVROPAEI orbis ea regio, quam (quemadmodum Chorographis placet) inter longitudinis gradum trigeſimum quartum & quintum aliquanto ultra trigeſimum octavum, & inter latitudinis gradum quadrageſimum octavum & nonum ad quinquageſimum primum, gens Czechorum mea colit, uſitato jam nomine Bojemia, ſeu Bohemia, & Boemia, itemque Czechia vocatur. Eſt autem illa ab Ortu ad Occaſum lapides (miliaria vulgus vocat) quadraginta longa, ab Auſtro ad Septentriones triginta quinque lata,

ita ut ambitu ſuo amplectatur lapides paululo plus quàm centum viginti tres. Inſignia ejus provincialia, non quę nunc ſunt, olim fuerunt. Nam cum inde ab ipſis gentis incunabulis Aquilam nigram in ſcuto albo geſtaſſet, Imp. Cæſ. Frider. Barbaroſſa pro ea Leonem album bicaudem, diademate aureo caput cinctum in ſcuto rubeo uſurpare juſſit. Fabulæ id relinquimus, quod de præcingente aquilæ pectus ſive aheno, ſive calice quidam commentantur. Figura regio ipſa eſt ovali, & cingitur undique montibus ac Hercynii ſaltus portione ſylva continua. Montes Sudeti vocantur, ſilva Gabreta, vel (ſicut noſtri eam nonnulli idiotiſmo vernaculo à ventorum agitatione cognominant) [1] *Sſumavva.* Peramœni ergo cujuſdam amphitheatri formam illa repræſentat. Clauditur ab Ortu Sleſia & Moravia, ab Occaſu Norico ſive Palatinatu Bavariæ, à Meridie Auſtria, à Septentrione Miſnia & Luſatia. Aer ejus temperatus eſt, purus, ſalubris, quique perrarò contagioni peſtiferæ cauſam præbeat, tametſi Thraſcias Coruſque eam plerumque ſoleant perflare. Aquas non niſi domeſticas bibit, quæ omnes intra regionis fines ex fontibus limpidiſſimis,

[1] *Bonfin. hiſt. Vng. decad.* 1. *lib.* 1.

ſimis, paſſim per montana ſcaturientes, in rivulos, amnes, ac fluvios coeunt. Sunt pleræque omnes piſcibus fœcundiſſimæ, quæ ſuis ſingulæ alveis longas per ambages vagatæ, minores à majoribus, diverſis in locis abſorbentur, donec univerſæ in omnium tota regione famoſiſſimum Albim ad Vſtam, vel potius ad Dieczinum collectæ, in vicinam Miſniam evolvantur.

II. Princeps in his eſt, qui à nobis lingua vernacula *Labe*, à Latinis vero, per literarum metatheſin, quaſi ab allabendo, Albis vocatur. Hic in plaga regionis, quæ Sleſiam & Cæciam ſpectat, (ut Xiphilini [2] verbis utamur) ῥεῖ ἐκ τῶν Οὐανδαλικῶν ὀρῶν, hoc eſt, ex præruptis, Sleſiæ confinibus, & quidem mirificis Ribenſali dæmonis præſtigiis jam olim infamibus montibus duobus, (*Krkonoſſe* noſtrum vulgus, accolæ Germani alterum *Schneekippe*, alterum, ab arbuſculis quæ in eo humiles ſunt, *Knieholz*, quidam verò montes gigantum appellant,) modico fonte erumpens, moxque perpetuantium iis in locis nivium colliquiis ſcaturiginibuſque diverſis, utcunque auctus, verſus meridiem vadit, & ſuis quemque rivulis pau-

[2] *Lib. 55. Epitomes Dion.*

larim excreſcentes amnes cæteros, Vpam nempe (ex iiſdem montibus, alio tamen in loco ortum) ſupra, Metugen vero infra Iaromierzam; Worlicen, hoc eſt Aquilam, Lauczn â margaritiſque nobili Chrudimca aliquanto prius auctum, ad Hradecium-Reginæ exhaurit. Inde converſo ad Aquilones itinere, Cydlinam ad Libicen, Mrlinam ad Nymburgam; Gizeram itidem ex *Krkonoßis* montibus profluentem, infra Tauſſinium, obvios excipit, atque ita inter compaſcuos læ-toſque ſaltus, quaſi exſultabundus, Vultavæ, qui ab eo dignitate eſt ſecundus, ſupra Mielnicum occurrit. Et vero iſtic, ut & parvo, brevibus interſtitiis illinc diſcluſo amne Beſſovca, recepto, Chablovcam ad Nucznicias, Ohrzen ſeu Oegram, à plaga Occidentali, ex quatuor fluviorum parente Pinifero monte longis erroribus venientem, ad Litomierziceam, Bilinam ad Vſtam, Plauczni-cen denique & Badebacham ad Dieczinum combibit; indeque onuſtis annona, & rebus quodvis genus aliis, incolarum pariter & Miſniorum navigiis, ut & artificioſe in longam congeriem coagmentatis aſſerum, tignorum, oportunorumve foco lignorum, ſtruibus dicam, an ratibus, uſque & uſque fatigatus, per ſaxis rupibuſque horridarum convallium

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſium fauces, in Miſniam eluctatur.

III. Vultava verò ſive *Hltavva*, cujus inter amnes proxima eſt ab Albi dignitas, in plaga flatibus Africi obverſa, ex Lunæ ſilva oræ Paſſavienſi finitima, paulo ſupra callem, quem aureum vocant, ebulliens, præter Zehnavam Zelnavamque vicos, ad Ortum iter meditatur, ſed ob obſtantia Roſenbergæ montana ad Septentriones converſus, Crumlovum, & mox Cœnobium S. Coronæ dexter præterlabitur, receptoque Malcza, quem noſtræ linguæ homines *Malice* vocant, Budiegovicium adit. Progreſſus inde aliquantulum, Luznicen, ſive à ſaltibus, ſive à lixivio dictum, ſinuoſum retroque ab opido Tabor ad meridiem flexum amnem, paulo infra Tynam excipit. Zvvicoviæ vero propugnaculo, à Germanis, voce nobis peregrina *Clingenberg* dicto, propinquans, abſorbet Blanicæ mixtum Vatavam, cum quo communi, lignatoribuſque Pragenſibus familiariter noto alveo nonnihil viæ emenſus Brſynæ ad Zrubcum, Cotſàbæ ſub Stechoviciis, Sazavæ verò ex Moravo limite venienti propter Davulen, non procul ab aurifodinis Gilovianis, Mizæ denique ſeu Mzæ ad cœnobium Zbraſlavinum (Aulam regiam Latine vocamus) junctus, & omnis generis frumento, inſuper piſcibus, caſeis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſale, & cætero commeatu onuſtis, ædificando aptarum arborum ratibus plerumque tantum non coopertus, Pragam Vrbium cæterarum matrem, medius interluit ac ſcindit. Inde vero ob lapideum, duodeviginti arcubus, & utrinque præaltis turribus inſignem, octingentos ſexaginta duos cubitos longum operis mirandi pontem, quo ſtratus ibi eſt, cum fremitu indignatus, per confragoſa ruit, tantiſper dum (quemadmodum paulo ante dictum eſt) ſupra Mielnicum in Albim exoneretur.

IV. Fluminibus iſtis ac fontibus, addidit natura, regionemque beavit, non tantum calidis, verum & medicinalibus aquis. Thermas valetudinariis perutiles, ei eſt largita in locis, quæ Teplicium à calore, & à fervore *Wary* vel Caroli balneum vulgus vocat. Illas anno Chriſti 762. ſuum volutabro, has 1335. canis venatici caſu, ac pilorum ἐν τῷ ἐξαναζέματι ambuſtione, hominibus perhibent fuiſſe detectas. Cz'erna Hora, Landeccumque ſimiliter, & *Tepla* tepidas habent undas. Acidis quoque fontium, Oegrani, Comorzanianique aquis multorum valetudinem eſſe adjutam eſt compertiſſimum. Talis olim [3] non longe à Praga

[3] *Bohuſl. Haſſenſt. Epiſt. ad Martinum Pollichium Med. D.*

à Praga fuit fons miræ ſalubritatis ad Stechovicium. Talis etiamnum eſt Beneſſovo ad Caplicen propinquus, ad locum, eâ de cauſſâ *Dobra Woda*, h. e. ad Bonas-Aquas vocatum, balnearium nempe frequenti valetudinariorum concurſu celebre. Lacus & ſtagna (exceptis non adeò celebribus uno vel altero; videlicet prope Moſtam ſeu Pontem Vrbem, itemque prope Montem-Angelicum, & Teplam opidum,) vix ulla ſunt. Piſcinæ tamen, quarum pleræque magnitudine lacus repræſentant, permultæ paſſim habentur, commendatiſque ab exquiſita bonitate cyprinis, luciis, percis, & piſcibus id genus variis, abundant. Teſtis ejus rei eſt Pardubicena, Chlumecena, Trzebonæa, Rozdialovicena, Copydlana ditio, ubi, locorum dominis pecunioſa, temporibus ſtatis ſolet accidere piſcatio.

V. Ager Bojemus cultus eſt omnis, gleba pingui, & non niſi perpaucis in locis arenoſa, clivis, apriciſque collibus, ſilvis, nemoribus, ſaltibus, pratis, lætiſſimus, frugum omnis generis tam ferax ac dives, ut eas cum vicinis Norici & Miſniæ incolis, luculento indigenarum emolumento, quotannis communicet. Vini ea terra nequaquam eſt ſterilis, id

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quod ad Pragam, Litomierziceam, Mie-
nicum, Launam, Vſtam, Chrudiman
aliiſque aliquot in locis haud infelicite
nec palato inſuave provenit, ita ut, dum
modo ejus ne ſimus prodigi, & uſibu
neceſſariis ſufficiat, & bonitate Morav
co antecellat, Auſtriaco vero æquipo
leat, niſi quòd ætatem ferre nequit. Na
qui poſt Silvium Munſterumque rei in
exploratæ ſcriptores, de ejus auſteritat
nugantur, vappa ut ſe proluant, prob
commeruerunt.

Lupuleta humulo præſtanti nobili
cum alibi paſſim, tum præcipue ad Za
tecium, Launam, Clatoviam, Vſſtecam
ſolertia ſingulari coluntur. Hinc e
quod & cereviſia, alba (ut vocant) ſe
triticea, Pragenſis cognomento *popenie*
zni, Brodenſis, Strzibrenſis; Acerba
ſive hordeacea, Zatecenſis cognomento
Samecz, Racovnicenſis, Slanenſis, Bo
reccenſis, Chomutavienſis, magnoper
commendatur, & humulus in Bavariam
Voitlandium, Miſniam, Luſatiam, ex
portatur.

Hortorum interea pomariorumque
cura neutiquam habetur neglectui. Nam
quia læta hîc, ac non infructifera eſ
plantarum hortenſium & ſativarum æq
ac ſilveſtrium propagatio, læta luxu-
rianſque omnis generis grata ſucci boni-
tatē

tate præſtantium pomorum, pirorum, nucum, leguminum, olerum, herbarum medicinalium, odoriferarum, coronariarum, complurium etiam non ita pridem peregre allatarum germinatio ac fertilitas, incolæ, ſuo quiſque loco operam dant, ut pomaria, hortos, viridaria, non modo ad uſus, ſed & ad delicias habeant quam inſtructiſſima. Aromaticas inter herbas, crocum non eſt herba ignobilis. Optimum id ſucco, odore, colore, fert hæc regio, cultura tamen ejus, utpote operoſior, non eſt apud quoſvis promiſcua. Oleaſtros raros, ſed oleum, quod domeſticum eſſet, nec dum ullum hîc vidimus.

Cæterum in pratis & ſaltibus videre eſt paſcentem pecoris pecudumque generis cujuſvis multitudinem ingentem, in ſilvis nemoribuſque permagnam ferarum ac volucrum abundantiam, ita ut nec pecuarios, nec venatores, nec aucupes, collocatæ in eam curam operæ poſſit pœnitere. Vnde fit ut ſervandis equis generoſioribus, apris, cervis, capreis, melibus; cygnis, pavonibus, phaſianis, perdicibus; muranis, trutis; cyprinis, luciis, cæteriſque id genus animalibus, θηριοτροφεῖα perampla, ſeptoque egregiè clauſa, Rex, & Proceres non pauci habeant, in idoneis ditionum ſuarum

 locis,

locis, nec utiquam vulgaria.

VI. Salem ſane regioni huic natura
facili eſſe noluit. Quamvis enim nec
prorſus ei ſit negatus, ut ætatis ſuperi
ris experientia ad Reginæ Curiam, ol
vero ad Slanam Bilinamque docuit, qu
tamen vel fontes juges non erant,
impenſæ reditibus inveniebantur maj
res, diſturbatæ ſunt officinæ, ac ceſ
runt operæ, ita ut partim ad Bavar
Auſtriacique, partim ad Saxonici ſa
uſum reverti, ſatius fuerit viſum. Defect
tamen hic compenſatur divite foſſiliu
cæterorum, metallorumque ubertat
Nec auri, nec argenti, nec ſtanni, n
cupri, nec plumbi, nec ferri, nec argen
vivi, nec ſulphuris, nec aluminis, n
chalcanthi, nec nitri, nec vitri nobis d
ſunt fodinæ ac officinæ. Eruitur auten
aurum ex fodinis Gilovianis & Cniner
ſibus, eluiturque ac eliquatur ex ſabul
in aquis Tetinianis, Vatavæque amni
volutato; argentum inprimis Cutnæ
Ioachimi-valle, Prziſeznicii, Greſlicii
Ratiborziciis montibus, Rudolphopoli
& aliquot Suſſicæ vicinis locis, quando
que etiam Przibramæ; ſtannum, Crupe
cæ & Slavcovi, ſeu Slaccowaldi, ferrum
Zdechoviceis, ComarovI, Nyzburgi, &
alibi: Cuprum vero, ut & plumbum,
plerumque etiam inter argenti ſtannique

venas

enas reperitur. Aluminis officinas Bo-
ecum, vitri Krzivocladena ditio, Hera-
cium, Cragevicium, Bircoſteinum ha-
et. Silvoſus præterea quidam locus eſt
n Bechynenſi tractu, *na Mizauric* vo-
atus, in quo habemus operis frequentes
c ſingulares, apud Noribergenſes pariter
& Gedanenſes, alioſque, jam dudum
amâ celebres ſpeculorum & perſpicillo-
um officinas. Habemus domi marmo-
is, molariumque latomias; habemus
alaim, amethyſtum, ſmaragdum, ſap-
hirum, jaſpidem, qui cum alibi, tum
n primis in montibus Krkonoſſis paſſim
nter cotes metallicas inveniuntur; ha-
emus varias, eaſque raræ elegantiæ
emmas, & margaritas, quæ ex conchis
propter Sedczium in Chrudimcæ, quan-
loque ad Crumlovum in Vultavæ, in
primis verò propter Horadzdegovicium
n Vuatavæ amnis profluente collectis,
ximuntur; habemus flammam ſcintil-
atione imitantes carbunculos, (vulgo
Granaty) qui exportatæ è puteis Podſe-
dicianis ac Strzebivlicianis ſaburræ gla-
reæque permiſti, crebris percolationibus
aqua elavantur ac perpurgantur. Non-
nihil etiam referri poſſet de ea regionis
dote, quod à venenatis animalibus, rap-
toque viventibus beluis, multo quam re-
giones cæteræ eſt ſecurior ac expurga-
tior.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tior. Vrſi enim ac lupi ſævæque id ge
beſtiæ non adeo ſunt in ea multæ:
pentes & ſcorpiones rari, dracones n
Quæ quoniam ad rem non magnop
faciunt, in iis percenſendis, animum
alia vertenti mihi eſſe prolixiori nec
bet, nec expedit.

Cap. II.

De Bojemiæ Diſtrictibus, Opidiſque locis potioribus.

I. QVanquam Moravia, Sleſia,
Luſatia ſunt provinciæ coro
regni Bojemiæ jam olim concorpores,
quamvis non ſimus neſcii, quod in B
varia, ut & in Franconia ac Miſnia, p
quam multæ ſunt ditiones quæ ad clie
telam regni Bojemiæ pertinent, quaru
nihilominus Vſurpatores ac Inſeſſor
contra quam Vaſallos decet, fidem
reverentiam Majeſtati Principum Boj
miæ debitam, jam dudum vel prorſ
negligunt, vel parum comiter colunt:
iis tamen plene diſſerere nec hujus loc
nec noſtri inſtituti eſſe judicamus. I
ſola ergo Bojemia commorabimur. Eju
autem ſupra memoratis finibus circum
ſcriptæ, aliam quam nunc eſt, apud ve

tere

es fuiſſe diviſionem, pauci inter no-ates ſunt qui neſciant. Veteres eam quando in Przedlabianam & Zalabia-m, ſeu quod idem eſt, in Cis-Albinam, Trans-Albinam, & utramque in ali-ot Czudas, h. e. territoria, ſunt par-i: aliquando in dynaſtias ſive topar-ias, Caurzimanam, Boleſlavienſem, Lucenſem, ſeu Zatecenſem divide-nt. [4] Wyſſehradum tamen gentis to-s principi cum imperio ſupremo reſer-batur ſemper. Carolina tandem parti-, quæ longo poſt tempore, Carolo gi, Imp. ejus nominis IV. placuit, blicè eſt approbata, ea quæ hactenus tinet. Diſpertitus is eam eſt in pro-ncias, ſeu, ut uſitatè loquimur, in di-ictus quindecim, eoſque, ſuo quem-e cognomine, majorem partem à pri-ariis iſtic urbibus cognominavit, vi-licet

Pragenſem,	2. *Kaurzimenſem,*
Hradecenſem,	4. *Chrudimenſem,*
Czaſlavienſem,	6. *Bechynenſem,*
Vultavienſem,	8. *Podbrdſcenſem,*
Prachenſem,	10. *Plznenſem, ſeu*
Pelznenſem,	11. *Racovnicenſem,*
. *Slanenſem,*	13. *Zatecenſem,*
. *Litomierzicẽsẽ, &*	15. *Boleſlavienſem.*

His

[4] *Martin. Borecus hiſt. Boj. parte 1. p. 24.*

His nihilominus ſuperadditi jam a
Caroli ætatem fuerunt, peculiaribus
ventes inſtitutis, ab Ortu ſolſtitiali C
mitatus Cladſcanus ſive Glacenſis,
Occaſu æquinoctiali territorium He
num ſeu Egranum vel potius Oegranu
à ſolſtitiali Loctenſe ſeu Cubitanum,
ut diſtrictus omnes duodeviginti ſ
numero. Omnium in his (ut res hum
næ ſunt) urbium, arcium, caſtelloru
opidorum, vicorum, variæ, me her
poſſent notari, nunc blandientis, nu
ſævientis fortunæ viciſſitudines, va
nunc incrementa, nunc decrementa, qu
tamen ego diſertiori, & à re libraria i
ſtructiori inter populares meos alic
voluminis magni ſcriptori, relinquo po
me memoranda: compendio tantum
Minervaque rudi, quæ ad manum, &
hominum ore ſunt, quæque inſtitu
huic meo conveniunt, luci committe
connitar.

II. Pragenſi diſtrictu nihil ampli
quam totius regionis caput Praham, ſe
quod perinde eſt, Pragam, ob ejus tu
magnitudinem, tum prærogativas no
vulgares, tum populi multitudinem
complecti placuit. (*Comit. Ann.* 156
1579.) Nomen Vrbi primi conditore
à Slavica voce *Práh*, quod limen ſona
dederunt. Libuſſa enim vates ac princep

Bojemiæ

ojemiæ, cum animi cauſſa ut perhi-
ent, Wyſiehrado egreſſa, celſo quo-
am in monte conſediſſet, & in Vultavæ
nuoſum inter rupes profluentem de-
ectans aptum Vrbi condendæ locum
rcumſpiceret, de mariti Przemyſli Du-
s aſſenſu, veteres Caſurgis ſolo olim
quatæ Vrbis ruinas inſtaurare conſti-
iit; ambigenſque de indendo ei nomi-
e, nonnullos ex miniſtris, qui tum ade-
ent, amandat, &, *Ite*, inquit, *per ſaltus*
os ad villam quam videtis, cumque ve-
eritis ad locum quo Bruſca rivulus à Vul-
va abſorbetur, lignatores quos habebi-
s obvios, quid agant, aut quid fabricent,
terrogate, quodque reſponderint ad me
ferte. Obſequuntur principis dicto mi-
iſtri, duoſque ſive fabros, ſive lignato-
es ſecuribus eo in loco arborem ſter-
entes offendunt, quos humaniter allo-
uuti, ecquidnam moliantur, rogant?
eſpondentibus iis, limen ſe fabrica-
ros; ad Libuſſam revertuntur, eique
uod à fabris reſponſum fuit, renuntiant.
ertit in omen nuncium Libuſſa, &,
elix id, inquit, *fauſtumque ſit, quod de*
mine nuntiatis. Vrbs quam ſtatuimus
râha *vocator. Plerumque enim fit, ut in*
omum ingreſſuri, niſi proni caput incli-
ent, in limine ipſo impingant. Sic ſi quis
rbis hujus noſtræ hoſtis olim, quam ami-
cus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eus eſſe malit, nec eam pronus veneretur, ſuo ipſius malo id attentabit. Iacta ergo ſunt Pragæ fundamenta in læva Vultavæ crepidine, ad pedem Petrzini Suilliq; montium, Przemyſlo medias inter operas ad opus maturandum ſingulos cohortante. Et omnes quidem princip gratificaturi, certatim

——*inſtant operi regniſque futuris;*

ſed rudis tamen ex limo maceriaque fuit iſta ſubſtructio, quæ nihilominus ſolertibus principum commonefactionibus tempore poſteriore ab incolis & augebatur, & communiebatur, & nitidior ſplendidiorque reddebatur, uſque dum in eam, qua nunc conſpicitur, tum amplitudinem, tum pulchritudinem paulatim aſſurgeret. Tres enim, quæ nunc ſunt, ejus Vrbes, neque vni omnes tempori, neque uni principi accepta ferunt vel originis ſuæ primordia vel incrementa. Nam cum prior illa, cujus conditores Przemyſlum cum Libuſſa fuiſſe docuimus, quæque poſtea Minor vocari cœpit, capiendæ omni populi multitudini non ſufficeret, nec hinc aquis, inde montibus clauſus Vrbis locus dilatationem ferre commode poſſet, Mnata princeps exſtructam ab avia in Suillo monte ligneam domum amoliri, & ſubvecto ex Petrzino monte lapide, Vxori Strzezy-
ſlavæ,

ſlavæ, ejuſque gynæceo arcem peramplam pariter & nitidam eodem in loco erigi juſſit, quam noſtra adhuc ætate, ſacris æque ac profanis ædificiis ornatiſſimam, Hradczaniſque pereleganti opido locupletiorem factam, in ſubjectam triurbem Pragam deſpectantem cernimus. Magnam etiam populi partem in adverſam Vultavæ ripam tranſtulit, & exciſo nemore, condendæque Vrbi majori fundamentis, (anno 723.) aſcendente (ſi M. Nicolai SSudi obſervationi credimus) Scorpionis ſigno in plano poſitis, primus Vultavam ponte ligneo junxit. Modicam tamen vidit multitudinis iſtius in ædificando induſtriam, donec ab ejus exceſſu Vogeno filio rerum potiente, accita ex Minore Vrbe major populi turba, manum operi admovit, & ductis in obliquum, inde ab amnis crepidinibus, per mille fere & ducentos paſſus, profundiſſimis ex parte meridionali foſſis, eam brevi & capaciorem, & munitiorem, & populoſiorem, ac ædificiorum frequentia ſplendidiorem fecit. Ab eo tempore ætas hominum omnis Majorem hanc Vrbem nunquam deſtitit excolere, ædificiiſque cum publicis tum privatis, ſacris & profanis, incrementa ei nitoremque majorem addere. Krzezomyſlus princeps,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

exſtructa intra ejus muros verſus Orientem magnifica Corte, frequens ipſe quoque, ut & poſt eum principes plerique omnes, uſque ad Vladiſlai II. tempora eam incolebant.

Carolus tandem rex, Imp. Romanorum ejus nominis IV. (præterquam quod eam ſtudiorum liberalium Vniverſitate exornavit) volens Wyſſehrado alteri regis palatio, propiores habere cives, de aſſenſu Senatus Pragæ Majoris ductis prius inde ab arce verſus Orientem uſque ad Porzicio villæ proximam Vultavæ ripam, validis & per certa intervalla turres præaltas ſuſtentantibus portis ac mœnibus, Vrbem quæ Nova vocatur, cœpit condere, Ann. 1348. Quæ ut maturius exſurgeret, multis propoſitis immunitatibus, poteſtatem publice quibuſvis fecit in Vrbe à ſe fundata, quam Carolinam vocari voluit, ædes novas conſtruendi, ac eadem propemodum, qua Praga Major gauderet, libertate legibuſque vivendi. Allecti ergo cum alia loci oportunitate, tum inprimis hortorum frequentium amœnitate plerique, præſertim materiarii, ferrarii, & id genus vicinos pulſibus aſſiduis inquietantes opifices, quin & non pauci quietioris vitæ homines, lares iſtic ſibi ac domicilia figebant, ita ut non multos intra

annos novæ iſtius Vrbis ea, quæ nunc conſpicitur, facies apparuerit.

Hæc igitur fuit Minoris, Majoris ſive Veteris, & Carolinæ ſeu Novæ, Vrbium Pragenſium origo ac incrementa.

Quæ vero, cum ſecunda, tum adverſa cujuſque fuerit fortuna, quoties fuerint variis bellorum motibus concuſſæ, flammiſque & Vultavæ eluvionibus fœdatæ, peſtis, famiſque calamitatibus afflictæ, diſſerere eſſet longum, neque huic inſtituto ac loco fortaſſe magnopere congruit. Vnicum eſt, quod hic libet adjicere, poetæ noſtratis, Petri nempe Capellæ, editum de Praga epigrammatium, ſic canentis;

Lignea *prima fuit, poſuit cum limina* PRAGAE
Iam tum ſurgenti prima LIBVSSA *ſuæ:*
Marmorea *inde ſtetit, poſtquam ſuper æthera turres*
Extulit, & magnas luxurioſa domos.
Iam non Marmorea eſt, non Lignea, at aurea *tota*
Continua facta eſt ſede RODOLPHE *tua.*

Splendoris nihilominus iſtius non parum Vrbi huic detraxit, primum Paſſavini, (*ann.* 1611.) poſtea Bucquojiani,

ni, (*ann.* 1620.) & nuper Saxonici militis irruptio, (*ann.* 1632.) quarum prima fuit Vrbs Minor per menſes duo vexata; ſecunda opes ditiorum expilatæ; tertia domus pluſquam mille trecentæ, intra ſemeſtre vaſtatæ, armamentarium regium evacuatum.

III. Praga ad Ortum tendentibus primus ſe offert diſtrictus Curimenſis, vel potius Caurzimanus, ab omnium hujus regionis vetuſtiſſima Vrbe Caurzima ſic cognominatus. A vulgo vocatur *Kaurzimſko.* Limes ejus ab Occidente eſt Vultava, & ab eo cognominatus diſtrictus; à Septentrione Albis, ab Oriente diſtrictus Czaſlavienſis; ab Auſtro diſtrictus Bechynenſis. Sunt in eo liberæ regni Vrbes Caurzima, Colina, & Broda cognomento Bojemica. Opida quæ cum omni vicino agro in Regis patrimonio cenſentur, ſunt Gilovia cum aurifodinis, Brandeiſum, ſive Brunduſium, cum arce Albi imminente, Coſtelecium ad Albim, loco à natura communito, Schelacovicæ, Zapæ, quæ me *ann.* 1583. naſcentem prima vidit, vicinæ, Sadſcaque. Nobilitatis autem ditione continentur cum agro ſuo, Libna, Cleczanum, Chwaterubæ, Cloninum, Przerovum, Cluczovum, Caunicæ, Cerhenicæ, Zaſmuky, Colodegæ, Aurzinoveſium,

veſium, Ratagæ, Sternberga, Vulaſſimum, Catſovum, Coſtelecium in edito colle ſupra ſilvam quæ nigra vocatur, Pyſſeli, Hradecum ſeu Caſtellum ad Sazavam, Liſſno, arces partim ſolæ, partim cum opidis, Zdeſlavicæ, Pravoninum, Domaſſinum, Naczeradecium, Beneſſovumque opida: Cœnobium hic unum eſt, Abbatia clarum, monachorum Ordinis Benedictini, quod ad D. Procopii ſupra Sazavam vulgo vocamus, Brzetiſlai II. Ducis opus. Sacra in eo, inde à principio, Slavica, non Latina, vel ulla peregrina lingua peragi erant ſolita. Tractus hic ſilvis abundat, ex quibus reciſæ arbores ſecundo Sazava Vultavaque Pragam, & ultra in cæteram Vultavæ Albique adjacentem viciniam ſubvehuntur. Eſt hîc ſilva per quam Praga Brodam euntibus iter habere eſt neceſſe, & quæ *Fidrolec* vocatur, latrociniis eo uſque infamis, ut cum locum furibus obnoxium notare volumus, proverbio, *Geſt tu co na Fidrolcy*, dicere ſoleamus. Inter regias ſeu regni Vrbes liberas eſt, ut dixi, Cautzima Vrbs cæteris vetuſtior, quæ à voce *Kaurziti*, quod Latinis eſt *fumare*, nomen accepit. Lechum enim fratrem Czechi Ducis, cui ſuam gens noſtra originem fert acceptam, perhibent paulo poſt quam à no-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſtratibus ora hujus regionis quæ circ
Rzipum, ſeu Zrzitum montem eſt, co
eſſet cœpta, propterea quod ager is omn
ſociorum fratris utriuſque multitudin
neutiquam ſufficiebat, à fratre Duce fe
ciſſe ſeceſſionem, converſumque ad Eu
rum cum ſuis, bidui itinere perveniſſe a
locum quem inter nemora, lari figendo
jam ante deſignarat. Is ut ne frater eju
eſſet neſcius, ex compacto, tertio à pro
fectione ſua die, Sole necdum orto, ne
mus proximum, quod in edito fuit ſuc
cendit, tanta excitata flamma, ut eju
fumum fratri ſociiſque in monte Rzipo
conſpicuum eſſe neutiquam dubitarit
In nemoris ergo flamma fumante ab
ſumpti ſolo, mox ædificari cœptam Vr-
bem ex eo Caurzimam vocari voluit
quæ quia in agro ſita eſt frumenti feraciſ
ſimo, pomariiſque aptiſſimo, mature
non ſolum domorum populique fre-
quentia, ſed & vallo maceriaque, ad-
verſus vim hoſtilem oportuna, inclaruit
Præfuiſſe illi fertur Lechus priuſquam in
Polonia conſediſſet, per annos plus mi-
nus viginti. A cujus diſceſſu Borziſlaus
Svogi filius, rerum iſtic de Croci princi-
pis aſſenſu potitus, ditionis fines quaqua
verſus prolatabat, ideoque dynaſta Caur-
zimenſis audiebat. Hæredem is ac ſuc-
ceſſorem accepit Gehonium, & hic
Mſtibo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Mſtibogium, deceſſorum exemplo principum in Bojemia amicitiam reverenter, dum vixit, colentem. Mſtibogio defuncto ſurrogatus eſt Rozhonius filius, vaſti ac inquieti ingenii juvenis; Qui & Caurzimam munire, & principumBojemiæ fortunæ in occulto invidere, nunquam deſtitit. Nec paterna contentus dignitate, princeps à ſuis, non dynaſta, vocari voluit. Brevi etiam poſt, mota Nezamyſlo principi de finibus controverſia, quod jure nequiit, armis occupare tentavit, non contemnenda tamen ſuorum ſuaque clade. Captus etenim, Nezamyſli victoris mandato, naſo mancus domum redire, alienoque abſtinere cogebatur. Cui ſine prole decedenti à Caurzimanis Slavomilus frater ſucceſſor eſt datus, qui ditionem, Moravorum irruptionibus aliquanto jam tempore obnoxiam, parumque ſecuram Horzeſlao filio reliquit. Horzeſlaus homo abjecti animi & meticuloſus, cum Moravi graſſatores Caurzimæ aliquando imminerent, eique excidium minarentur, miſſis ad eos legatis, ſeque ſuaque eorum poteſtati permittebat. Quem ii poſtridie ad ſe in caſtra evocatum, ſupplicemque factum, exocularunt, vaſtatoque omni agro, in Wyſſehradenſem viciniam excurrerunt. Sed à Mnata principe magnis

animis rejecti, cladibuſque multipli-
bus affecti, ab inquietanda Bojemia a-
ſtinere & Horzeſlao excæcato ditionu
ejus poſſeſſionem pacatam relinque
ſunt coacti. Et longæva certe ac diutur
fuit Horzeſlai, ſicut vita, ita & gubern
tio. Qui tandem eam ad Doliſium tran
miſit. Doliſio res moderante, inge
Caurzimam invenit infortunium. Exo
to ſiquidem ex negligentia incendio d
meſtico, tota à fundamentis, una cu
factis è maceria munitionibus omnibu
conflagravit. Ope tamen ac opera Do
ſii, in alium locum tranſlata, auſpici
melioribus inſtaurari, & *Zlicſko* voca
cœpit. Validus ſane murus circum ea
tum ſtatim fuit inchoatus: verum
ædium urbicarum ſubſtructiones, ob c
vium diffidia ſive deſidiam tarde aſſu
gebant, ita & Doliſii, Zliciique fi
mortibus

— pendebant opera interrupta, mina
Murorum ingentes.

Vix tandem Craſnico, ab obitu Doli
patris rebus impoſito, operæ ſunt pe
fectæ, & urbs inſtaurata. Fuit auten
Craſnicus vir ſupinæ temeritatis, & lin
gua quam manu promtior, qui ratus
jam in novis Caurzimæ ſuæ munitioni
bus infortunii omnis ſecurum, Necla
num principem, alibi tum occupatun

armatu

armatus laceſſere, & ducatum ejus prædis abigendis percurſare pro ludo habuit. Sed miſſa adverſus ipſum à Neclano valida militum manus, ducibus Wſſebogio & Coldogio (quorum ab illo pleraque ditionis ejus loca vaſtata fuerunt; ab hoc vero Caurzima ipſa expugnata ac direpta) fortunis eum omnibus evertit, fugaque latibulum apud Moravos quærere compulit. Venit ergo tum in Przemyſlææ ſtirpis principum manus Caurzimana præfectura, quæ Leſlao, ex proceribus uni, à Neclano fuit commendata. Eo ſine liberis poſt decimum præfecturæ annum fatis concedente, ab Hoſtivito principe Mſtibogio fratri conceſſa, ejus, Drzſlai filii, ac Hoſtivodii nepotis imperiis annos fere octuaginta regebatur. Cum autem Hoſtivodius jam ſenex & improles, Moravorum graſſatorum metu præfectura abiiſſet, vitamque, incertum quo in loco, finiſſet, dynaſtia omnis ad principes Bojemiæ recidit, ac cum Wyſſehradenſi ducatu penitus coaluit, *(ann. 959.)* Caurzima vero urbs ſemper pari cum cæteris liberis ſeu regiis urbibus dignatione fuit. Originem ei ſuam debent Viri patriæ utiles & docti, M. Briccius de Zlitſca Pragæ Cancellarius, Paulus Preſſius Theologiæ Doctor, M. Ioh. Fortius Hebrææ, &

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

M. Matthæus Collinus Græcæ linguæ publici apud nos Profeſſores.

Intra duos à Caurzima lapides abeſt urbs *Colina*, quæ à quibuſdam Colonia noſtra dicitur. Ædificarunt eam veteres ad ſiniſtrum Albis latus, nomenque ei à ſudibus, quæ *Koli* vocamus, indidiſſe videntur. Natus in ea fuit ſummo quondam (*ann.* 1397) in Academia Pragenſi magiſtratu functus M. Stephanus dictus de Colonia, primus Verbi Dei in templo Bethlehemitico Pragæ Miniſter, qui M. Ioh. Huſſum aliquanto poſt accepit ſucceſſorem. Item M. Iohannes Colonius, qui Euangelici Conſiſtorii Pragæ Adminiſtrator fuit, (*ann.* 1555.) Propterea autem quod à magna Iudæorum multitudine habitaretur Colina urbs, à pleriſque per ludibrium Iudæorum nidus appellatur.

Ab hac occaſum verſus tertio, à Praga vero quarto lapide diremta, ſubortoque nuper per imprudentiam incendio, flammis tota cum tribus templi turribus, cumque curia prorſus abſumta, (*ann.* 1627.) ſtat in plano *Broda* cognomento *Bojemica*. Tempus ejus conditæ eſt in incerto: ſed nomen tamen ei ex eo datum eſſe ferunt, quod cum Wyſſehradenſes Caurzimanique iſtis in locis armis infeſtis non ſemel inter ſe concur-

riſſent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

iſſent, fuſoque in ſanguine pedes equi
ariter & homines merſaſſent (quod
ernacula noſtra lingua *Broditi* dicimus)
nunicipium iſtic inter Prziſtaupinam,
Tuhorazá, Tuclacamq; vicos, ab even-
u ſimili (nempe ab accedendo, acriter
eriendo, genuflexioneque) nuncupatos,
liquanto poſt ædificatum, à merſatione
ſta ſeu vadatione cruenta, Brodam vo-
ari voluerunt. Fuit olim ſub poteſtate
Archiep. Pragenſis. Cinxit eam muro
rneſtus Archiepiſcopus primus; cæteris
rbibus regiis, diplomate ſingulari eam
n rem dato, accenſuit Rex & Imp.
igiſmundus, *Ann.* 1437. In ejus vicinia
ropter vicum Hrzibum, commiſſum
lim fuit memorabile illud prœlium,
uo hauſtæ ex M. Ioh. Huſſi concioni-
us ſcriptiſque, & indefeſſo ſtudio ex-
ultæ purioris Euangelii doctrinæ ſequax
x tenax Taboritarum, vt vocabant, bel-
atorum multitudo, à Compactatorum
ociis, Pontificiis ac Calixtinis populari-
us ſuis, ultima clade (*ann.* 1434) eſt
eleta. Et quia venientibus ex Moravia,
nferiore Auſtria, Vngariaque viatori-
us, aſſidue, ut Colina, ita & hic locus
eritur, ratio ipſa dictat, non pauca me-
moratu digna utrobique accidiſſe, quæ
amen ſive majorum incuria, ſive for-
unæ iniquitas, mihi & poſteritati hacte-
nus invidit. IV. Di-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

IV. Digreſſi ex Caurzimenſi diſtrict
ad Ortum hybernum, veniamus in pe
amplam ſituque admodum amœna
provinciam ſeu diſtrictum Hradece
ſem, qui vulgo *Hradecſko*, à primar
ſimiliter iſtic urbe Hradecio-Regina
cognomentum eſt ſortitus. Circumſcri
bitur autem is ab Occidente diſtrict
Boleſlavienſi, ab Aquilone montib
Krkonoſſis & ſilvis ad Sleſiam perti
gentibus, ab Ortu Comitatu Cladſcan
Moraviæque plaga ſeptentrionali, a
Auſtro denique diſtrictu Chrudimenſ
Sitæ in eo ſunt liberæ urbes, Hradecium
Iaromierza, Bydzovum, Trutnovum a
Vpam, & Dwurum ſeu Curia, quæ R
ginarum Bojemiæ ſunt dotales. De R
gis patrimonio ſunt Podiebradæ arx
opidum cum omni ſuo agro, vivari
multa ſilva ac piſcinis. Has inter max
ma per integrum fere milliare quaqu
verſum diffunditur, & *Blato* dicitu
Albis opidum id à parte occidua allui
Vuladiſlaus II. Rex pacto cum Henric
deceſſoris ſui Georgii R. filio, poſt
multates ſopitas inito, ditionem huj
arcis totam acquiſivit, *(ann. 1495.)*
Regum patrimonio adjecit; Henric
verò Ducatum Oleſſnicenſem in Sleſ
feudali jure conceſſit. In nobilitatis bo
nis cenſentur cis Cydlinam Dymocura

opydlenum, Veliſſus, Chlumecium;
tra Cydlinam vero Gitczinum, quod
aper à recens creato Fridlandiæ Du-
dilatatum & mirifice exornatum,
umburgum, Gilemnice Schatſlerzum,
drſpachum, Peczka, Coſta, Smirzicæ,
achodum, Crulichum, Novo-Hra-
ſstium, Opocznum, Boruhradeca,
ces, partim ſolæ, partim cum opidis:
pida denique Tynecium, Zizelicium,
ohdaneczium, Horzicæ, Wrchlabium,
vicinis Albis ſcatebris vocatum, Ho-
innæum, Police, Dobruſca, Trzebo-
ovicium, Solnice, Rychnovum, Co-
elecium, Czaſtolovicæ, Potſteinum,
uamberga, Zamberga, Zampachum,
yſsberga & Vſta ſeu Oſtia, ſub Aquilæ
nte, & ſi qua ſunt alia.

Opulenta hîc quoque eſt Abbatia &
œnobium monachorum ſectæ Bene-
ctinæ ab Abbate Brzevnovienſi Paulo
avaro ad limitem Sleſicum, Iohannis
gis ævo fundatum, & Volframi cujuſ-
am nobilis patrimonio dotatum, cui
aumovio eſt nomen. Teutones jam
idem exterminarunt ex eâ orâ lin-
am Bojemam prorſus. Poſtremis Ru-
olphi II. regis temporibus, & quamdiu
atthias rex regno præfuit, gliſcebant
hujus cœnobii territorio, acerrimis
ontificiorum pariter & Euangelicorum
regnî

regni procerum diſceptationibus nutri-
turbæ illæ perniciosiſſimæ, quæ be-
flebili, nuperæque, nec unquam ſa-
deplorandæ, puriorem doctrinam a-
plectentium Bojemorum, ab Imp. F-
dinando II. ad Pragam (*ann.* 1620
acceptæ cladi cauſſam & principia de-
runt. Earum incentor fuit hujus l-
Abbas, cum ædificati in opido à T-
tono-Lutheranis Braumovienſibus te-
pli novi uſu, ædificatores minaciter pr-
hibebat, quique obloquebantur carc-
tetro includebat.

HRADECIVM, Vrbs in hoc diſtri-
primaria ad Albis & Vuorlices h. e.
Latinè interpreteris,) Aquilæ conflu-
tem loco editiore ac perquam amœnc
Dobroſlao illuſtri quodam dynaſta co-
dita eſſe perhibetur, *Ann.* 782. Vrbs
ampla ſatis, elegans ac populoſa, à Pr-
& Cutnâ (quantumvis ringente Pelzr-
ex Vuladiſlai Regis privilegio, dignit-
proxima. Nomen traxit à muniend-
quod homines noſtri *Hraditi* dicu-
Vocatur vero Hradecium-Reginæ, t-
quia Reginarum Bojemiæ eſt dotal-
tum ut ab alio Hradecio, quod Hen-
vocamus, diſcernatur. Deſtinata ac
uſumfructum olim fuit data, (*an.* 105
à Brzetiſlao I. filiorum natu minim
Jaromiro, jam tum Epiſcopo Pragen-

Du-

Duce patre deſignato, à Vladiſlao vero I. Duce, Sobieſlao fratri, *ann.* 1115. Sed poſteriore tempore Reginis Bojemiæ dotis titulo attributa, nunquam inter Vrbes dotales connumerari eſſeque primaria deſiit. Arx in ea fuit latere coƈto non ineleganter ædificata, in qua Reginæ, Richſa-Eliſſa totos annos triginta, quibus marito Wenceſlao II. Rudolphoque Regib. vidua ſupervixit, itemque Eliſabeta Caroli Cæſaris vidua annos quindecim domicilium habuêre, & vitæ finem fecêre. Eam tamen arcem incendio aliquanto prius (*ann.* 1407.) deformatam, opidani ipſi tumultu excitato (*ann.* 1423.) diruerunt, ita ut ad hoc usque tempus nitori priſtino nequeat restitui, & niſi judicum ſingulari tribunali, de quo ſuo loco [5] erit dicendum, nobilitaretur, jam dudum vaſta deſertaque in ruderibus jaceret. Schola in hac urbe ſemper frequens fuit, liberaliumque artium ſtudis celebris, templa ſimiliter intra & extra mœnia aſſiduo verbi divini præconio perſonantia, inprimiſque primarium, quod Spiritui Sanƈto eſt conſecratum, & Archi-Decanatu inſigne. Viri doƈti nati hîc quoque ſunt M. Marcus, & M. Petrus de Gretz, Acad. olim Pro-

[5] *Infra cap.* 15.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Profeſſores Pragæ, Cyprianus Leovicius
& Sſindelius Mathematici, Ioh. Ball
nus, & Vitus Orcinus Poetæ. Inter a
commendantur à bonitate preſſi in h
vicinia verſicolores caſeoli. Soro
urbis hujus, ut dixi, ſunt, *Iaromierz*
Demetrii Sanguſconis Ruſſi, ex vulne
quod Novo-Lyſſę ab inſectatore Marti
Zborovio lethale accepit, hîc (*an.* 1553
mortui tumulus, in loco ubi Albis Vpa
haurit, ſive à Iaromiro principe, ſi
ab eo quod *Yaro mierziti* (Ver metir
dicimus; *Bydzovum* ſimiliter à By
conditore, Vrbs ſub Rege Maxim
(*ann.* 1570.) libera facta; *Trutnovu*
vel potius Trudnovum, ab eo qu
trudno (ægrimoniam vel τὸ μοχθηρὸν
notat; *Dvvurum* denique, hoc eſt cur
à conventibus quos Reginæ olim iſ
cum ſuis agitare conſueverunt, cogn
minatæ regni urbes liberæ. Diſtant il
à Hradecio, Iarzomierza ſecundo
Bydzovum, ut & Dwurum terti
Trudnovum fere ſexto lapide.

V. Dici de ſe vellet, utpote his lo
contiguus Comitatus Cladſcanus ſi
Glacenſis; ſed quia ſingulare is quippia
ſibi vendicat, de eo, loco demum qui
decimo placet diſſerere: nunc aggred
mur diſtrictum Chrudimenſem, que
Hradecenſis provincia à Borea atting

quiqu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quiq; orientali ac auſtrali ſuo limite Moraviam reſpicit, occidentali vero diſtrictum Czaſlavienſem. Vulgo *Chrudimſko* dicitur à Chrudima urbe. Sunt in eo liberæ eædemque Bojemiæ reginarum dotales urbes Chrudima, Alta Myta, & Policzka.

Chrudimam, Paumbergæ vitiferis collibus decoram, à Chrudo conditore, *Altam-Mytam* læto delicatiſque opportuno loco ſitam, ab altis cæduæ ſilvæ caudicibus, *Policzkam* denique à tendiculis vocatam nonnulli ferunt. Chrudima fuit M. Victorini Cornelii de Vuſſehrd, Gabrieliſque Suechini Iur. Doct.; hujus Conſiliarii, illius Secretarii Regii, patria. Alta-Myta M. Nicolai, M. Iohannis cognomento Sophiſtæ, Academiæ Pragenſis olim luminum, Germanis collegis in diſputationum palæſtrà formidabilium, itemque M. Wenceſlai Cruſſinii, & M. Pauli Cubinii unis memoranda. In qua nihilominus incola fuiſſe olim putatur Cugeba quidam, homo inſigniter, atque eo uſque ſtupidus, ut proverbio vulgari locum ineptiis fecerit, quo deſignaturi hominem inſulſum, ſolent dicere; *Neni nez Kugeba z Meyta*. In patrimonio Regis hîc ſunt, ſitum in monte, ſubjectamque quaquaverſum planitiem ex alto deſpe-

C ctans

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ctans propugnaculum *Kuneticſka ho*
ſive Cunaci-Mons, itemque Pardubi
arx ad Albim cum ſplendido poſt ciner
ann. 1507. elaboratius inſtaurato, cu
que Wilhelmi Pernſteinii egregie mu
to opido, ita ut nobis in proverbio
Splendet inſtar Pardubicii. Ditio eſt cu
ob ſaltuum venatui aucupioque, tum
piſcinarum, quæ quadringentæ præte
propter numerantur, piſcationi opule
tæ juxta & voluptuoſæ accomodati
marum delicias, Rege haudquaquam i
digna. Regiæ etiam huic ditioni pa
Przelauczium opidum ad Albim, ja
pridem ob litem quandam ſententia i
qua perinde ac ridicula, ad XVI. Calen
Mart. (*ann.* 1598.) deciſam, deridicu
vulgi obnoxium. A nobilitate tenent
arces Zdechovicæ, Mieſtecium-H
manni, Slatinani, Stolani, Teyneciu
Rochi, Chraſtum, Cholticium, Chra
ſtovicium, Coſſumberga, Rychumbu
ga, Chocena, Brandeiſum ad Vorlice
Novo-Hradæ, Cruceburga, Raubovic
Byſtrus, Roſycæ, Ziumberga, Roſyc
Worle, Aurzeczicæ, Svogeſſicæ, M
raſſicæ, Dobrzicovum, Zamrſcus, A
herſcum, Geleninum, Trzebova, La
deſcorona, & quæ Epiſcopa quonda
fuit celebris, civitas etiamnum arxq
non obſcura, Litomyſlæa. Vitri officir

h

ic quoque ſunt ad Heralecium & Wrzi-
um. Tractus præterea hic, ut & Hra-
ecenſis totus, equorum fœtura cæteris
nteit.

VI. Si ad Occaſum ex Chrudimenſi
ovincia eas, attingit ejus oram diſtri-
us Czaſlavienſis, cujus fines obvertun-
r à Septentrione diſtrictui Hradecenſi,
Auſtro Bechynenſi ac Moraviæ parti,
Occaſu provinciæ Caurzimenſi. Ver-
cula noſtra lingua *Czaſlavvſko*, vo-
mus ab urbe Czaſlavia. Regias hîc
liberas urbes habemus Cutnam ſive
ontes Cutnæos, & Czaſlaviam.

Cutnæ nomen quæ dignitate poſt Pra-
m prima eſt urbs, plerique volunt ori-
ne eſſe Germanicum; id quod alii à
ce *Gutt*, quod opes, alii à voce *Kutte*,
od Cucullum, alii à voce *Kutna*, quod
alum Coroneum notat, deducunt. Ve-
m mihi M. Laurentii Sarcandri pri-
riæ Cutnenſium ſcholæ quondam
teceſſoris placet judicium, qui inni-
s fidei vetuſtorum quorundam mo-
mentorum nomen hoc ex noſtrate
ce *Kutiti* deducit, quæ ſignificatione
id, quod Latini fodicando ſeu ſcal-
ndo veſtigare dicunt, aliquo modo ac-
it. Nam quia Cutna eſt urbs metalli-
in qua ex repertis Wenceſlai II. Re-
ævo fodinis argentum, cuprumque

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

præſtantiſſimum [6] permultis jam homi-
num ætatibus, ad hæc uſque tempora
magna copia eruitur, ita ut montis iſtiu
tricollis viſcera, nunquam intermiſſi
foſſorum operis, noctes atque dies per
reptentur, tundantur, fodiantur, ſcalpan
tur, ex eo *Kutna Hora*, ſcite admodum
ac convenienter nomen inveniſſe eſ
cenſenda. Tantæ olim fodinarum iſta
rum erant divitiæ, ut Romanorum Imp
Albertum Wenceſlao regi, ex amico ne
ceſſitudinibus conjuncto, hoſtem fece
rint, ac ingloria ad arma concitarint
(*ann.* 1304.) Henricum Carinthium
ann. 1308.) ad expilandum regnum
proritarint, à Ziſca, cum eam Sigiſmun
do Imp. præripere, eoque belli contr
Huſſitas gerendi nervum abſcindere ſat
ageret, Anti-Chriſti crumena, [7]
Georgio rege pera ſaculuſque ſuus, cog
nominatæ fuerint. Hodie quamvis no
æque affluant, luculento tamen nihilo
minus cultores ſuos beant lucro ac emo
lumento. Vrbs Cutna eſt ab oneribu
publicis immunis, & jam inde ab Iohan
nis regis temporibus, (*ann.* 1538.) per
cuſſo arctiori, ac ei quod Rhodios inte
& Athenienſes, olim viguit ſimili quo
dam

6 *Michoviens. Polon. rer. lib.* 4. *cap.* 2

7 *Bonfin. hiſt. Vng. decad.* 3. *lib.* 2.

dam fœdere, cum Majori Praga in unam quaſi civitatem coiit, ut nempe qui civis eſſet Pragenſis, idem jus haberet civitatis Cutnenſis, & qui eſſet civis Cutnenſis, gauderet etiam jure & civitate Pragenſi. Emendis vendendis hæreditariis ſeu allodialibus in regno fundis, poſſeſſionibus, ac ſolo cohærentibus id genus bonis, parem cum nobilitate impetravit (*ann.* 1501.) à Vladiſlao & (*ann.* 1541.) Ferdinando I. Regg. libertatem, nec urbium cæterarum more de tabulis regni inſerendo contractu, Regis aſſenſum ſpecialem, aut qui de eo referant, Internuntios ex nobilitate procurare habet neceſſe. Mercatores Cutnenſes à vectigali Francofurti ad Mœnum ſolvendo, prorſus immunes eſſe juſſit (*ann.* 1359.) Imp. Cæſ. Carolus IV. dato ad Aquas Granenſes diplomate, pari jure ut Pragenſes, Wratiſlavienſes, & Sultzbachienſes. Religionis urbs hæc, olim Pontificiæ, poſthac repurgatioris Euangelicæ, perquam fuit obſervans, Miniſterio ſacro ſcholiſque bene ac ſapienter conſtitutis, ut & quodam quaſi presbyterio, longo tempore floruit. Sumptuoſiſſimum hîc ac mirandi operis templum eſt, quod ex ſacra D. Barbaræ ædicula foſſorum ſocietas ædificavit (*an.* 1390.) & quotidianis fere ſumptibus etiamnum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ornatius facit, quam in rem regia libera[illegible] litate in perpetuum donatæ unaquaqu[illegible] hebdomade, ex Italica corte (ſic mon[illegible] tariam officinam vocant) duæ ſexagen[illegible] groſſorum Pragenſium pendi conſuev[illegible] runt.

Vno ab ea, ſed prægrandi, lapide d[illegible] ſtat *Czaſlavia*, urbs amœno planoqu[illegible] loco, à Czaſlavo conditore, viro qu[illegible] dam opulento, magnæque apud Crzeſ[illegible] myſlum principem authoritatis, cogno[illegible] mentum ſortita, *ann.* 796. Vt aute[illegible] principio adverſus inopinatas Morav[illegible] rum irruptiones fuit ædificata, ita poſt[illegible] rioribus temporibus, quoties ex ea plag[illegible] furor militaris in nos ſæviit, prima fe[illegible] ſemper infeſta vidit hoſtis ſigna. Hîc nu[illegible] per, extremis Matthiæ Regis tempori[illegible] bus, Comes Bucquojius imperiales aqui[illegible] las oſtentavit, (*ann.* 1618.) hîc al[illegible] quanto ante Matthias ipſe, coronam fra[illegible] tri extorturus, Vngarorum, Auſtriorum[illegible] Moravorumque phalanges, ad arma no[illegible] bis inferenda convocavit, *Ann.* 1608[illegible] In hujus urbis templo primario, ſepultu[illegible] ræ honorem obtinuit victorioſus Huſſi[illegible] tarum belli dux Iohannes Ziſca, cuju[illegible] clava propter ejus epitaphium columna[illegible] inſcriptum, ſuſpenſa, uſque ad nuperam[illegible] quam ab Imp. Ferdinando II. accepi[illegible] mus, cladem, inviolata ſervabatur. Ea[illegible]

à victo[illegible]

victoria Pragenſi in Moraviam ten-
ens protervus Bucquojianus miles ab-
ulit, & epitaphium Wilelmus Vurze-
vecius καζανομυθέτης, contumelioſe
bolevit, *Ann.* 1620.

Quinto ab urbe hac lapide ad Au-
rum euntibus occurrit non ignobile
pidum *Broda Teutonica* dictum, à præ-
onibus Germanis ad ſiniſtram Sazavæ
mnis ripam, loco edito (*ann.* 793.)
lim fundatum, paulatimque à Bojemis
eis amplificatum. Id neque libera urbs
t, nec in Regis, nec in ullius ex nobilita-
patrimonio. Et quamvis anguſtis in
bus, ſicut quondam (*ann.* 1561.) ex
Maximiliani Regis liberalitate ad Co-
itum Turrenſium; ita poſtea ex con-
actu recentiore ad Treczkææ ſtirpis Ba-
onum patrocinium confugere, illiſque
o nomine temporarium, ſive honora-
um quoddam pecuniæ vectigal, quaſi
x tutelari ſeu Advocatiæ jure pendere
ngulis annis ſoleat; ſui tamen nihilo-
inus eſt juris, & multis gaudet immu-
itatibus. In Regis patrimonio nihil his
ocis præter argenti fodinas jam dictas
uit, prius quam ditio Maleſſoviana ab
udolpho Rege eſſet comparata, *ann.*
586. Sub nobilitate ſunt Novo-Dwory,
ehuſſicæ, Ronovum Lichtemberga ſeu
ichnicium, Krchlebæ, Cze'eſtinum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Zbraſlavicæ, Wylimovum, Genicovum, Krzivuſaudovum, Lipnicum, Humpolecium, Polna, arces cum agris, quædam etiam cum opidis ſuis, Malinum foſſorum Cutnenſium petulantia olim vaſtatum, rhaphano præſtante clarum. Ledecium, Habrum, Chotieborzum, Przibiſlavum opida. Eſt præterea in hoc diſtrictu Ordinis Ciſtercienſis Monachorum cœnobium, qui ſub Abbate vivunt, Conditum & Sedlicenſe, ex Ephippio cognominatum id eſſe perhibetur ab Epiſcopo Pragenſi Daniele, Stirpe Barono de Lippa, (*ann.* 1149.) Et quia Cutna Vrbi nimis eſt vicinum, perſæpe cum ea ejus Cœnobitæ (ut ſunt monachi hominum genus irritabile, latifundiorumque helluones) de finibus ac juriſdictione ſolent contendere.

VII. Diſtrictum Czaſlavienſem excipit Bechynenſis, inſignis ſane terræ tractus, à Bechyna propugnaculo, nomen adeptus, qui ab Ortu æſtivo diſtrictum Czaſlavienſem, ab hyberno Moravos, à Meridie Auſtriam, ab Occaſu diſtrictum Prachenſem, à Borea partim Vultavienſem; partim Caurzimenſem attingit. Lingua noſtra *Bechynſko* vocamus. Vrbes in eo liberæ ſunt Budiegovicium, Taborum, Peldrzimovum, Tyna ad Muldam.

BVDIE-

BVDIEGOVICIVM, vel potius Budiegovicæ, quam Germani corrupte *Budevveyß* vocant, eſt Vrbs non ſolum ſplendida, ſed & probe communita, ad dextram Vultavæ amnis, loco oportuno ædificata. Eſt vero non admodum vetus, ut quæ demum poſt Przemyſli-Ottacari II. Regis tempora, propter Cœnobium, quod eo loco à Dominico cognominatis ſodalibus, idem Rex erexit, conſtrui cœpit, neque dum trecentos quinquaginta annos ſtetit. Nomen ipſi à vigilantia videtur eſſe factum. *Buditi* enim nobis idem eſt quod Latinis è ſomno excitare, inde *Budiegovvice* locus ubi dormientes excitantur: quanquam alii à parturientis cujuſdam fœminæ principis clamoribus, *Budegich Wyce*, (h.e. Erunt fœtus plures,) ſumptum volunt. Vrbs eſt Pontificiæ religionis cultrix rigida, & ab Euangelicorum inſtitis vehementer abhorrens. Tametſi enim non pauci olim in ea fuerunt cives, qui à Romanis ritibus & doctrina alieni, non modo æquo cum cæteris jure civitatis gaudebant, ſed & religionis Euangelicæ exercitia libera habere permittebantur, noſtra tamen fere demum memoria mos contrarius inolevit, & ne quiſquam qui Romanæ Eccleſiæ placita improbaret, civitatis jus conſequi poſſet, impetrato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eam in rem ab Rudolpho Rege privilegio, eſt ſancitum. Etſi vero antehac quoque celebre fuit Budiegovicium, plurimum tamen innotuit, cum militis Paſſavini in Bojemiam irruptione, eo intra muros recepto, tum poſt excitatum ſub Matthia rege bellum religioſum, diuturna, qua ab Ordinum Bojemiæ copiis premebatur, obſidione. Magnis eſt donatum privilegiis, & inter alia habet jus Stapulæ, quo ſalis ex Auſtria vectores in ipſorum civitatem divertere, ſalque venum proponere tenentur, & non niſi dependſo prius certo vectigali ultra progredi permittuntur.

Taborum, ſive, ut cives ejus ſcriptitant, *Hradiſstie Hory Tabor*, hoc eſt, Caſtrum Montis Tabor, ab Huſſi diſcipulis, quinto poſt ſupplicium doctoris ſui anno, fundatum fuiſſe ac ædificari cœpiſſe, publice conſtat. Ii namque cum ab adverſariis, in templis divino cultui palam vacare prohiberentur, in abditis ſilvarum montiumque receſſibus cœtus ſacros, exædificatis eam in rem ligneis ædiculis, agitare fuerunt coacti. Paulo vero poſt à Nicolao Huſſo, qui intra menſem decimum crure fracto mortem obiit, & Ioh. Ziſca, viro in hac vicinia equeſtri loco prognato, ad religionem armis tuendam concitati, Auſtam, Baronis

Sezymæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Sezymę opidum, (*an.* 1420.) poſt feſtam Bacchanalibus comeſſationem, multamque in noctem extractam compotationem, ſomno vinoque ſepultum, matutini invadunt, capiunt, ac diripiunt, indeque in vicinum, prærupto, eâ tempeſtate *Klokotſka Hora* vocato monti ſupra Luznicen impoſitum ejuſdem Sezymæ Baronis caſtellum, facta impreſſione, ſexto id die ſimiliter expugnant, caſtriſque ibi poſitis, eorum curam Procopio Cameniceno commendant. Quoniam vero videbant adverſarios ex Sigiſmundi Cæſaris cohortatione acturos, & arma in ſuam perniciem expedituros, tuto dubiis in rebus receptui ac aſylo, locum aliquem idoneum capiendum, ac muniendum decernunt. Cumque nullus eo, ubi tum caſtra habebant, oportunior occurreret, de diruenda vicina Auſta, & materia ejus ad ædificandam pro caſtris Vrbem transportanda, conſilia conferunt. Concurritur igitur, &

—— *ferro circum, quæ ſumma labantes*
Juncturas tabulata dabāt, à ſedibus altis

convelluntur impelluntūrque, ruit Auſta urbs antiqua, & ex ejus ruderibus, aſſurgit nova, Taboritis, recens tum à caſtris ſic vocatis, militibus ſtationem tutam datura. Ædificabatur autem tum illa,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

illa, interius ſane opere fere tumultuario & prout quiſque fixit tentoria; exterius vero, tametſi rupibus & amne defenſa, foſſa nihilominus, muro, ac propugnaculis ingenioſe communiebatur. Datum ei nomen eſt (ut & Taboritis ipſis) à caſtris. Ridiculus enim est Silvius, qui Taboritis, viris caſtrenſibus convitium facit, & quaſi complicibus ſuis à Tabore Palæſtinæ monti cognomentum dediſſent, ſalſe eos, ſed inepte perſtringit. *Tabor* namque in noſtra lingua eſt id, quod Latinis caſtra: *Taborzi* idem, quod homines caſtrenſes. Vrbem hanc libertate donavit, poſt res ſuas in regno confirmatas, Imp. Sigiſmundus, privilegiiſque abunde exornavit, & inter Vrbes regias connumerari juſſit. A cujus morte cum Albertum generum regem ea habere (*ann.* 1438.) recuſaret, & proceres regni, qui Caſimiro Polono, regni coronam imponere contendebant, intra muros cum Poloniis præſidioque cætero accepiſſet, gravem ab eodem Alberto, ejuſque aſſectatoribus obſidionem, per dies fere quadraginta perpeſſa, fortiter ſuſtinuit, ac tricies mille bellatorum aſſultus fruſtraneos fecit, nec arma prius quam Albertum in vivis eſſe deſiiſſet, depoſuit. Rudolphi II. Regis anno ultimo à Paſſavicis, i-

u

ut vocabantur, militibus, ſtratagemate occupata, (*A. C.* 1611.) grandi in periculo fuit. Nuper (*ann.* 1621.) ſimiliter rum datam Friderico Regi fidem, contra Ferdin. II. Imp. tenaciter obſervaret, ab ejus copiis Duce Balthaſare de Martadas eſt cincta, quarum impreſſiones à 21. Maji, uſque ad 8. Novembris viriliter retudit, & non niſi neceſſariorum penuria ad deditionem compelli potuit. Imminet ipſi Pintovca ſaltus haud inamœnus, itemque machinis hydragogicis operoſis aquam Vrbis incolis copioſè miniſtrans piſcina ingens Iordanis cognominata, quæ vaſto permagnæque altitudinis ac craſſitiei aggere coercetur, quem ſi quando diruperit, inundatione vulgo creditur Pragæ Veteri aliiſque, ad Valtavam & Albim depreſſioribus locis, prægrande damnum allatura. *Luznice* flexuoſus & aurifer amnis, ab occidua; alius vero quidam, ex ſupra memorata piſcina, ignoto nomine evolutus, ab Auſtrali eam parte lambit, prout hæc ferme omnia plenius jam ante apud Silvium deſcripta cognoſci poſſunt.[8]

Peldrzimovum, ſive *Pelhrzimovum*, Vrbs eſt opibus cum quavis Vrbe Regia certare

8 *In collatione cum Taboritis habita, & Hiſt. Bojem. capp.* 1. 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

certare non impotens, ſed quia à literarum liberalium ſtudiis hactenus fere abhorruit, ea propter nec de ejus origine, nec de ullis rebus memorabilibus, quicquam potuimus obſervare. Archiepiſcopos Pragenſes, dominos quondam agnoſcebat. Nomen accepit ab Epiſcopo Peregrino, quem Bojemum vulgus *Pelhrzim* vocabat. Bello ſuperiore ab Ordin. Bojemiæ contra tranquillitatis publicæ in Bojemia hoſtes, ſub Matthia Rege excitato, eam apud mortales frequentem in ore fuiſſe meminimus, quod Cæſareo militiæ duci Comiti Dampierrio, cum quinquies mille armatis adverſus Bojemos venienti, Septembri menſe, hoſpitium & occupandorum in vicinia aliquot municipiorum occaſionem præbuit.

Reliqua inter Regias Vrbes hîc eſt Tyna, Vrbecula necdum ex veteribus nuperiſque favillis, ut oportuit, recreata, nec ita pridem inter Vrbes regias cooptata; Vocatur autem *Tyna*, à voce *tyniti*, quod eſt ſepire, quaſi Sepimentum, vel Septum dicas, & Tyna ad Muldam ſeu Vultavam, ut ne cum Tyna Horeſſii confundatur. Vultava amnis (quod non ab re quis forte mirabitur,) abundat hoc loco Salmone piſce nobili, qui opulentioribus ſolet in deliciis eſſe. Sal ex Auſtria regius Budiegoviciis delatus, hîc recon-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

econditur, & ſtatis temporibus, impo-
itus ratibus, Pragam Vultavâ ſecundo
lemittitur. Fiſci bona ſeu regum patri-
nonialia, exceptis Budiegovicio vicinis
rgentifodinis Rudolphſtadianis, hîc
non video eſſe aliqua. Quæ vero proce-
um nobilitatiſque ditioni ſubſunt arces,
ppida, vici & permulti ſunt, & nitidi, &
omplures bene muniti. In his principes
ſunt Henrici-Hradecium, Trzebona,
Bechynia, Arces cum opidis adverſus
rim hoſtilem non vulgariter munitæ.

Henrici-Hradecium, aliâs Nova domus,
eu caſtellum, mea opinione, ab Henri-
o quodam gente Vitcovecio cognomen-
um traxit. Ad noſtram enim uſque æta-
em hanc, gentis ejus proceres qui Ro-
am auream pro inſigni gerebant, & de
Nova-domo vocabantur, dominos ea
gnoſcebat. Eſt Vrbs ſatis ampla, ſplen-
ideque ædificata, & digna quæ liberta-
em pleniorem, locumque inter Vrbes
egias aliquando inveniat. Erexit in ea,
uperbe à Ieſu ſocietate vocatis mona-
his, collegium luculentum loci domi-
us Adamus de Nova-domo, Baro incly-
æ ejus ſtirpis penultimus.

Trzebona propugnaculum eſt perquam
alidum, in planitie inter paludes ſitum,
Petri Woci, ex inclyta pervetuſtaque
rocerum Roſenſium ſtirpe ultimi, in-
duſtria

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

duſtria ac magnificentia, cum aliis dec
ribus, tum inprimis bibliotheca, ac ar
mamentario exornatum. Nominis eju
origo videtur eſſe ſumpta ex voce noſtr
Trzeba, quod Latini dicunt voce apto
Opus, quaſi quis dicat loco iſthoc fi
fore opus. Germani *Wittigenavv* vo
cant. Pro porta ejus reſtagnat *Svvi*
(quod eſt ſi interpreteris, Mundus) pra
grandis piſcina, in qua ædicula ſtat pe
vetus, D. Ægidio conſecrata: Diffundi
tur ſub eo ſimiliter Suieto major piſc
na cognomento Roſenbergica. Fœtif
cæ piſcium ſobolis capere ea dicitu
CXXXIICIↃ. Hoſtiles impetus ſemp
ad hoc propugnaculum languerunt. Pa
ſavicus (*ann.* 1611.) miles non unu
hîc corpore duram ex vulnere planx
humum. Bucquojius Comes (*ann.* 161
1620.) pervalidum Matthiæ Ferdinan
dique Impp. exercitum ductans, necqui
quam ei eſt inſidiatus. Trzebona videl
cet cæteris omnibus diutius in Frideri
Regis fide perſtitit, ac in hoc regno pe
ultima in Imp. Ferdin. II. poteſtate
deditione venit, *ann.* 1622. 2 *Martii.*

Bechynia ſimiliter eſt arx egregia, lo
co oportuno & à natura munito, à pri
mis Regni incolis Bojemis, in ardua ru
pe ædificata, cui opidum adjacet jan
olim in hoc tractu non ignobile. Etenir
cu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

im ab arce hac & opido totus diſtri-
us hic nomen traxerit, conjectura eſt
rbes, quæ nunc ſunt, liberas famæ cele-
itate huic tum haudquaquam fuiſſe
res. Nec à Taboritis ea olim, nec à
rdinandicis nuper vi manifeſta potuit
xpugnari: ſed ab illis deditione, ab his
nn. 1619.) proditione occupabatur,
ulo tamen poſt, facta à regiis ex indi-
o paſtoris cujuſdam per ſubterraneos
ecus occultos, irruptione, recuperaba-
r. Minoris vero notæ, pleræque tamen
n incelebres nobilitatis arces, caſtella-
e, partim ſola, partim cum opidis hîc
nt: Sobeſlavia inſigni à Petro Woco
illuſtri dynaſtarum Roſenbergiorum
rpe ultimo erecta dotataque religionis
purgatæ Schola celebris. Neuſtupovia,
orzepnicum, Lautcovia, Zelivum,
iliczinum, Vuozice, Cheynovum,
czovia, Giſtebnicium, Chauſtnicæ,
ova Byſtrzicia, Liſſovia, Landſteina,
ovo-Hradium, Roſenberga, Rzeczice,
m quæ Rubra, tum quæ Cardaſſii vo-
tur, Cerequicia, altera nova, altera (ut
Camenicia) Leſcovecii cognominata,
czatky, Czernovicium, Weſſelium,
mnicia, Suinæ, Beneſſovia cum Offi-
is vitrariis, Caplice, & quædam alia,
enobia monachorum tria, in hoc tra-
ſunt, Vadum altum, Ordini Ciſter-
 cienſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

cienſi à Zaviſſio Roſenbergio dynaſt
erectum, ejuſque familiæ monument
inſigne: Bechynenſe pro Franciſcanis
Zdiſlao Sternbergio fundatum, & M
levſcanum, monachis, qui Præmonſtra
tenſes vocantur, à Babone quodam Co
mite exſtructum. Totus autem hic diſtri
ctus bello paullo ante Matthiæ regis obi
tum accenſo, *(ann. 1618.)* ferro igniqu
miſere fuit vaſtatus, incolæ pars trucida
ti, pars diſſipati, ita ut ad hoc uſque tem
pus multa calamitatis iſtius veſtigia i
oculos incurrant.

VIII. In Bechynenſi igitur diſtrict
ſeu provincia hactenus verſati, conve
temus nos ad tractum omnium mini
mum, qui à Vultava fluvio Vultavien
ſis cognominatur. Vulgus *Wltavvſ*
vocat. Eſt autem is figura oblonga, a
Septentriones quaſi faſtigiata, cui ab O
tu & Borea, adjacet diſtrictus Caurzi
manus, à meridie triangulata, quæda
diſtrictus Bechynenſis portio, ab Occa
partim Prachenſis partim Podbrdſcen
ſis provincia. Nullæ in eo ſunt Vrb
liberæ, nullum regis vel fiſci patrimo
nium, nullum Cœnobium. *Sedlczan*
ſive, ut quidam ſcribunt, *Sedeſſæ*, h
bentur hîc pro opido primario, quod t
men nobilitatis ditione tenetur, ut
Conopiſtæ, Tloſcovum, Crzepenica

Oſeczana

Oſeczanæ, Merulæ-Mons, Rubens Hra-
decum, Chlumecium Lobcoviciorum,
cum obſcurioribus aliquot aliis.

IX. Relicto hoc modicæ amplitudinis
tractu, in alium haud multo ſpatioſio-
rem tranſeamus, qui Podbrdſcenſis nun-
cupatur à licio forte, quod noſtri *Brdo*
appellant, quaſi Sublicianum dicas. Vul-
go *Podbrdſko* ſolemus nominare. Fines
ejus attingunt ab Ortu æſtivo Caurzi-
menſem, ab hyberno Vultavienſem, à
Meridie Prachenſem, ab Occaſu Pilznen-
ſem, à Septentrione partim Racovni-
cenſem, partim vero Slanenſem diſtri-
ctum. Regia ſeu libera Vrbs in eo eſt
unica *Berauna*, ad dextrum Miſæ amnis
latus exſtructa, quæ quia in eam per-
ſæpe Vulcanus deſæviit non admodum
ſplendide reædificari potuit, ſed nec pror-
ſus eſt invenuſta: Tertio à Praga abeſt
lapide. Teritur ejus via aſſidue à viato-
ribus in Imperii Germanici regiones,
ex Vngaria, Polonia, Sleſia, ac Moravia,
per Bojemiæ Regnum iter facientibus.
Condita eſſe fertur à Lybuſſæ ſorore
Tetca, & ex Slavoſſii mariti nomine,
Slavvoſſovv appellata. Poſtea tamen
cum abſumptis peſte hominibus, ali-
quanto tempore vaſta ac deſerta ſtetiſſet,
& latrociniis infamis eſſe cœpiſſet, à vi-
cinis ex noſtrate voce *Berau* quod non-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nunquam *Rapere* ſignificat, *Beraun* dict[illegible]
fuit. Figulorum officinis abundat, &
vaſorum ejus opificii bonitate elegantia[illegible]
que excellit. Quoniam vero figuli ad
fornaces ſuas ignis quotidiani vehemen[illegible]
tia plerunque rubeſcunt, ideo prover[illegible]
bium inter homines noſtros invaluit[illegible]
ut quoties alicujus faciem ex ulcuſculi[illegible]
rutilam volunt notare, Beraunenſem ap[illegible]
pellent. Quoties hoſtis aliquis à Meridi[illegible]
vel Occaſu Pragam armis tentavit, nun[illegible]
quam periculo Vrbs hæc caruit. Sic me[illegible]
moria noſtra Paſſavicus miles eam (*ann.*
1611.) expilavit, ſic Ferdinandicus nun[illegible]
nuper (*an.* 1620. 1632.) acerbe vexavi[illegible]
Vno ab ea lapide abeſt clariſſima, à con[illegible]
ditore Cæſare Carolo (*ann.* 1348.) Caro[illegible]
loſteina cognominata, & ſuperiore ſecu[illegible]
lo inexpugnabilis judicata, noſtra ver[illegible]
hac ſagaciſſimæ ſolertiæ ætate, ob cir[illegible]
cumſtantes montes, bello parum util[illegible]
æſtimata, arx & propugnaculum. Serva[illegible]
bantur in ea hactenus ſingulari ac accu[illegible]
rata diligentia Regni Corona, privilegi[illegible]
quæ poſt Sigiſmundæam (*ann.* 1426.)
& Ferdinandæam (*ann.* 1547.) expila[illegible]
tionem, reſidua habentur, ut & κειμή[illegible]
λια quæque reip. præſtantiſſima. Age[illegible]
vicinus cum caſtellis aliquot pagiſque &
villis circumjacentibus, eſt in ejus d[illegible]
tione, cujus incolæ ſingularibus gaude[illegible]
immu[illegible]

mmunitatibus, quorum munus eſt cu-
todiis perpetuis, pro arce excubare. Re-
ituum ordinariorum, luculentorum ſa-
e, Burggravius eſt uſufructuarius. Agno-
cit quoque arcis hujus dominium, per-
etuſtum, & cum aliarum provinciæ
rincipum ſede, tum inprimis Lidmilæ
nartyrio olim illuſtre Caſtellum ac opi-
um Tetinum, à Tetka Libuſſæ ſorore,
conditum & denominatum, in cujus
qua præterfluente, ſtatimque in Miſam
labente, auri ramenta reperiri conſuê-
unt. Regis ac fiſci patrimonium peram-
lum hîc eſt & eximium, Cors regia,
ocznicum, Z'ebracum cum opido,
birohum, Dobrziſſium, cum villis,
lvis, agroque omni, & Cninenſibus au-
fodinis: Sunt Cœnobia, Zbraſlavia-
um, (Latinis Aula-regia) Ciſtercienſi-
us monachis, *(ann. 1297.)* à Venceſlao
ege II. ad Vultavæ Miſæque con-
uentem amœniſſimo loco exſtructum:
Ivani ſeu Iohannis in petra vel ſpe-
nca, à Borzivogio I. Duce *(ann. 909.)*
onditum, & aliquanto poſt monachis,
b abbate, Benedicti regulam obſer-
antibus traditum, quod, ad ſepulchrum
Ivani eremitæ, peregrinatione anni-
erſaria 9. & 8. Calend. Iunias, à maxi-
a hominum multitudine, partim reli-
onis, partim voluptatis ergo ſolet fre-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quentari: S. Dobrotivæ, hoc eſt Beni-
gnæ, monachis Auguſtinianis ab Vlrico
Haſenburgio (*ann.* 1163.) ædificatum.
In nobilitatis fundo boniſque, ſunt Hor-
zovicium, Lochoviciumque arces cum
opidis Nyz'burgum, Comaroviumque
caſtella cum ferrifodinis, itemque Oſo-
vum, Sſcrzipel, Litna; Mniſſecum &
Myta, opidula, cum quibuſdam notæ
obſcurioris aliis.

X. Perluſtrandus tandem eſt diſtri-
ctus ſeu provincia, à vetuſta, & jam in
ruderibus jacente arce *Prachno*, Prachen-
ſis nuncupata, cui confines ſunt, ab Ortu
Vultavienſis & Bechynenſis diſtrictus,
ab Auſtro Auſtria ſuperior, ab Occaſu
diœceſis Paſſavienſis, & provincia Pilz-
nenſis, ab Aquilone diſtrictus Podbrd-
ſcenſis. Peramplus quoque hic terræ tra-
ctus eſt, & niſi bello, Matthia regnante
contra Zelotas Pontificios à Bojemis
Euangelicis moto, miſerabiliter fuiſſet
vaſtatus, cum populoſus, tum opulen-
tus. Vulgus noſtrum *Prachenſko* appella-
Liberæ hìc ac regiæ Vrbes ſunt, Piſeca
Suſſice, Vodn'ana, & Prachaticium
PISECA eſt Vrbs in dextro Vatavæ amnis
latere infra Blanices confluentem à pri-
mis auriferorum ramentorum ſeu aren-
iſtis in locis in Vatavæ amne repertori-
bus, condita, & *Piſek* quod arenam
ſona-

[...]onat, vocata. Ii namque cum experi-
[...]nento didiciſſent magnum ſe, ſi eluendo
glarea auro invigilarint, operæpretium
[...]cturos, conjunctis ſtudiis Vrbi iſti
[...]rincipia dederunt, quæ pedetentim &
[...]ucta, & munita, & populi multitudine
[...]mpleta fuit. Excoluerunt ejus pomœria
[...]c agrum poſteri, ita ut, & domi neceſ-
[...]aria affatim, & foris congruam ordini
[...]uo authoritatem haberet. Literas quo-
[...]ue manſuetiores ſemper, & ſequuta eſt
[...]pſa, & eos qui iis erant addicti, amavit
[...]c magni fecit. Cladem, ut ego quidem
[...]rbitror, nunquam accepit majorem
[...]uam ea fuit, quæ eam religioſo, poſt
[...]efunctum Matthiam regem ab Imp.
[...]erdin. II. nutrito, bello, graviſſime
[...]fflixit. Namque cum à belli Duce Co-
[...]nite Bucquogio, arctiſſime obſeſſa, ad
[...]editionem 19 Auguſti. (*an.* 1619.) con-
[...]itionibus periculoſis faciendam eſſet
[...]ompulſa, primo matronas puellaſque
[...]as promiſcue conſtupratas doluit, to-
[...]ſque decem diebus maleferiati militis
[...]æſariani direptioni permiſſa fuit. Re-
[...]uperata poſtea, & capto Martino de
[...]Huerda in præſidio iſtic à Bucquogio,
[...]um duabus cohortibus relicto, Cæſaria-
[...]is ad quintum Decembris diem, per
[...]rneſtum Comitem Mansfeldium extor-
[...]i, ſanguinis ſitienti hoſti truculento

 bilem

bilem fecit. Is anno ſequenti reverſus
vique eam maxima adortus, undique
cinxit, ac ferro & igni à fundamenti
intra dies paucos evertit, deletis interne
cione ultima univerſis in ea maribus
Rediit ergo (data à Cæſare ipſi cum libe
ex captivitate rediſſet) in Martini d
Huerda hominis Hiſpani poteſtatem
Piſeca Vrbs, vaſta tum ac deſerta, cuju
ſuperbo dominatu etiamnum premitur
Emerſit homo iſte ex ſartore veſtiario in
turbis iſtis Bojemicis, & nomen inte
viros bello claros invenit, nulla re alia
quam Religionis Euangelicæ perſequu
tione. Etenim ubicunque aliquantulum
poſſe ſibi eſt viſus, nihil fere aliud egit
quam quod homines à religione purio
re, vel promiſſis mendacibus, vel tor
mentis exquiſitis, avertebat, & ad pon
tificios cultus adigebat, gloriari ore
blaſphemo auſus, plures ab ſe intra brev
tempus Catholicos eſſe factos, quam à
Christo & omnibus ejus Apoſtolis toto
prædicationis ipſorũ tẽpore eſſent facti

SVSSICE ſive Suticium, Vrbs huju
tractus ſecunda, ex vico quodam parvu
lo ab auri ex glarea purgatoribus, qui à
noſtrorum hominum vulgo *Ryzˇovvnicz*
vocantur, amplificata jam olim Vrbi
celebritatem accepit. Cum enim ii, divi
tem auri ramentorum copiam, inde ab

ipſis

poſis Vatavæ vicini amnis ſcatebris, in
quis volutari animadvertiſſent, laribus
gendis locum hunc, jam ante, ut dixi,
onnullis ab hominibus habitatum, ac-
ommodum eſſe judicarunt. Metallicas
gitur operas ſuas in amne, fabriles vero
n ſicco, ea induſtria urſerunt, ut brevi &
s eorum familiaris, & Vrbs inchoata,
ncrementa, haudquaquam contemnen-
a ſumſerit. Probavit hæc ſtudia Mnata
rinceps, ſurgentemq; metallicam hanc
rbẽ, liberalitate cum aliis pari gaudere
oluit. Nomen ei ex voce noſtra *Suſsiti*,
oc eſt à ſiccando, eſt datum, quaſi Sic-
atorium dicas. Ramenta enim iſta re-
ens ex aquis educta, crebriſque ablutio-
ibus madentia, ad Solem ſiccare hîc
portuit. Situs ejus eſt humilis, in valle
nontibus circumdata, ideoque ſemper
i literarum, quam armorum, fama ma-
s excelluit. Dedit autem Patriæ non
aucos Viros doctos: Dedit (ut alios
ræteream) Roſacios tres, M. Iohannem,
oetam graviſſimum, M. Adamum, do-
i Primatem, & M. Sophoniam Zacæ
rchigrammateum, facundia & politicæ
rudentiæ ſcientia claros. Sexto ab ea la-
ide dirimitur, contraria ex cauſſa no-
en ſortita, Vrbs libera *Wodn'any*. *Woda*,
obis aquam ſeu undam: *Wodniti*, idem
uod inundare, *Wodn'any* locum in quo

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

aqua redundat, uſitate notat. Ideoque
Wodnany, Latine loquentibus non inepte
fortaſſe poſſent Aquilegia dici. Germani
corrupte, ut pleraque omnia, Budnam
vocant. Vrbs eſt, ad Blanicen amnem
mediocriter munita, pervetus illa quo
que, ſed cujus conditæ, nec tempus, nec
authores à quoquam, quod ſciam, ha
ctenus ſunt proditi. Veriſimile tamen, &
ex nominis notatione probabile eſt, eo
dem, quo Sufficen, ævo exſtructam fuiſ
ſe. Bello illa ob fidem Regibus, regnum
libera electione adeptis, ſervatam, u
olim ſub Georgio, ab Vngari Matthia
complicibus, *(ann.* 1468.) ita nuper ſub
Friderico, ab Auſtriaci Ferdinandi aſſe
ctatore Maximiliano Bavariæ Duce
(ann. 1620.) hoſtiliter fuit exagitata, a
militi in prædam data. Dedit ſimilite
& illa nobis complures doctos, patriæ
perutiles viros, quos inter fuerunt, Tho
mas Huſſinecius Doctor Medicus, Bar
tholomæus Baronides, donata Carolino
collegio domo, poſteritati memoran
dus, Wenceſlaus à Radcova, Iuris noſtri
conſultus, Iohannes Campanus, poeta ar
gutus, Græceque doctus, ambo Philoſo
phiæ Magiſtri.

Altero à Vodnanis lapide diſtat Pra
chaticium, locum & nomen inter Vrbes
Regias, nobis adoleſcentulis ſortita, Vrbi
limit

niti Bavarico vicina. Nec à quo, vel
ando, ſit fundata, nec unde nomen
beat, majores noſtri ſcriptum reliquerunt.
nt. Vetuſtam tamen eſſe, non eſt dubium,
um, videturque datum ei nomen, vel
carie, vel à pulvere. *Prachnivve'ti* enim
t carie corrumpi, & *Prach*, notat pul-
rem, quorum ad utrumque, nomen-
atura iſta alludit. Fuit olim ſub Anti-
ite Wyſſehradenſi, poſt Zizcianos ta-
en motus in Raupoviorum poteſta-
m venit, tandem verò hypothecæ ti-
lo tranſiit in ditionem dynaſtarum
oſenbergenſium. Ducit in eam ex Ba-
ria per Lunæ ſilvam, locis paludoſis
abium compage conſtratus, olim an-
ſtus, ſed bello ſuperiore latior aliquan-
factus callis, quem aureum cognomi-
ant, quo ſale onuſti equi clitellarii ab
gaſonibus agi, & in hanc Vrbem com-
eare, indeque frumento graves redire
lent. Antiquiſſimum ſiquidem eſt in
rbe hac ſalis emporium, quod ab Italis
octi Stapulam vocant. Hanc ei invide-
, ac in agrum ſuum pertrahere perſæpe
ntarunt potentes ex nobilitate vicini.
lis namque bello pręclare geſtis rebus,
oderatoque clientulorum cenſu, & la-
fundiorum cultura, ſtatim ſuum tueri
lim in gente noſtra ſoliti, celebres nata-
bus viri, ævo jam hoc, non putant ple-
rique

rique generi ſuo eſſe indecorum, non modo inſtitoriæ, cæteriſque popularibus negotiationibus inhiare, ſed non raro ne ſordidis cauponationibus, ac nundinationibus abſtinere, pudendo, ac viris ſtirpe claris probroſo, exemplo. Invidia tamen iſta hactenus fruſtra fuit, ac, regum æquitate, Prachaticio jus antiquum conſervatum eſt. Fortunam quam Ziſcano olim, eandem Ferdinandico bello nuper, eſt perpeſſa. Septembri enim menſe ut Ziſcæ *(ann. 1420.)* ita & Bucquogi gladio *(ann. 1619.)* vi tranſcenſis mœnibus permultos ex ſuis civibus ſanguinem profudiſſe flevit. Natales ſuos Vrbi huic debet M. Chriſtmannus (Krziſſta' vulgo vocatur) Mathematicus celeberrimus, itemque Doctor Wenceſlaus in Academia Carolina olim Rector. In literis tyrocinia ſua accepta ei quoque tulit, natus proximo in pago, religionis in noſtra gente repurgator M. Iohannes Huſſus. Imminet ei mons ex ipſo cacumine fontem aquæ dulcis, Patriarchalis cognomine effundens, Libiehonius ab incolis vocatus à latere dextro, Blanicius amnis à ſiniſtro. In regio patrimonio procurante Rudolpho rege eſſe hîc cœpit Roſebergicæ domus proceribus, longa prius ſerie poſſeſſa, perampla ac perquam locuples ditio Crumloviana, in cujus territoric

otio viſitur, re pariter & nomine ob-
ſtabile viridarium, ac ſpatioſa tempe, à
Vilhelmo ejus nominis ultimo dynaſta
oſenſi, figura quadrilatera ædificata,
piarioque ſplendido eleganter exorna-
, *Kratochvvil* noſtris dicitur. Eſt au-
m Crumlovia arx pariter & opidum
tidum, probe communitum, in ſiniſtra
ultavæ ripa, oportuno fruticetiſque &
atis læto loco conſtructum. Certum
t id, ut & permultas in hac ora arces
as, à Vitconis cujuſdam inter proceres
ri potentis, & multorum filiorum pa-
s poſteritate, ante annos plus minus
xcentos eſſe ædificatum, & voce, ut
unt, à ſaltus curvatura deſumpta, vel
eo quod vulgo *Kry* (id eſt glaciei ta-
las) & *militi* (commolere) dicimus,
uaſi *Kru mlovv* nuncupatum. Colle-
um Ieſuitarum ſociis in eo erexit idem,
quo dixi Wilhelmus Roſenbergius.
ui ſimulac plumas nido majores habe-
ſe aliquanto poſt viderunt, Euangeli-
religionis cives iſtic, Rudolpho rege
cultis, Matthia vero regnum adepto,
anifeſtis, machinationibus, premere
on ante deſtiterunt, quam omnes peni-
s exſtirpatos ab ſe eſſe gauderent. Iter
hoc opidum ex Bavaria, per Lunæ ſil-
m à Paſſavicis militibus ante præten-
tum, & poſteritati noſtræ forſan peri-
culoſum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

culoſum, bello Ferdinandico eſt ape-
tum,ac,via nova,appellatum. Ejus bene-
ficio Cæſariani, calamitoſo nobis bel-
illo,quaſi ex improviſo, & Crumlovia
nobis eripuerunt, & Comitem Mansfe-
dium ad Zablatium oppreſſerunt, & ſp-
ratam noſtris Budiegovicii expugnati-
nem eluſerunt. Sunt hîc non uno loc
argentifodinæ,ad montem videlicet Re-
chenſteinianum, Hradecæ, Nalziovi
& inprimis Przibramæ. Sunt in Vata
amne, ut diximus, [1] perelegantes in co-
chyliis gemmæ, ac in glarea auri rame-
ta. Vicinum Crumloviæ eſt monaſteriu
ac Abbatia S. Coronæ Spineæ, Ciſte-
cienſis inſtituti monachis, ac Ottaca-
Rege, aliquanto ante quam, commiſ-
adverſus Rudolphum Imp. infelici p-
gna, occubuiſſet, à fundamentis (*an*
1263.) [2] excitatum, & mox à victori-
bus Cæſarianis flammis abſumptum,
cujus opibus rege Matthia, Pontific
Zelotæ epiſcopam Budiegovicii, nov
exemplo, plantare cogitabant. Eſt & a-
terum, à S. Corona ſexto lapide diren-
ptum, ſive cœnobium, ſive Caſtellu
cum opido Equitum D. Iohannis Mel-
tenſium, veſtem alba Cruce inſignem g-
ſtan-

[1] *Sup. cap.* 1. § 5.
[2] *Chronicon Auſtrale apud Freherum*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

antium, Prioratu Magno, ſive ſupremo
bile, à pica ave garrula *Strokonice* co-
nominatum, cujus Prior ſupremus,
oties ex indigenis optabatur, inter re-
i Ord. ſemper fuit præcipua digna-
one.

Nobilitatis opes luculentæ ſunt in hac
ovincia. Arces enim, opida, caſtella,
ædiaque opima ab ea poſſidentur, qua-
ſunt Orlicum, Zwicovia, Hluboca,
a ad ſiniſtram Vultavæ ripam propu-
acula, quorum virtus bello nupero
æcipue enituit. Ante Caroloſteinam
nditam, Zwicoviæ, regni Coronam,
eterumque ornatum in turri quæ tube-
ſa vocatur, & lapide quadrato, operis
irandi tota conſtat, ſervari ſolitum
unt. In arce hac Ferdinando Imp. ad
bſequium compellenda, à Lazanſcio
buno (*ann.* 1621.) operoſe ac diu ſu-
tum fuit. Situs ejus eſt ad Vultavam
Vatavam confluentes, qui pro porta
eridionali pontibus uterque ſuis coër-
ntur. His adde Brzeznicen, Lnarzium,
dlecium, Horazdie'govicium, Strze-
m, Rzepinum, Carolibergam, Vim-
rgam, Helfenburgum, Vitcovum,
atnam, arces ac caſtella, quædam ſola,
ædam cum opidis vel vicis: Mirovi-
um, Miroticium, Caſlegovicen, Vuoli-
m, Catovicen, Bavorovum, &, à
Ferdi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Ferdinandicis incolarum cęde nuper fo
datum, Netolicium, Lhenicen, Ch
valczinas, Herzicen, Planam, Vuolarc
Zablatin, & alia gentium minorum op
da non pauca.

XI. Deſcriptis autem Bojemiæ pr
vinciis, quæ degentibus Pragæ homin
bus ad Ortum Meridiemque cernuntu
deſcribemus jam quoque, ut poterimu
eas quæ ad Occaſum & Boream ſun
Has autem inter occurrit, prima Plzne
ſis provincia, diſtrictus nobilitatis, p
puli, rerumque omnium copia præcipu
nihilo inferior, præſtantium vero
ſcite compactorum caſeorum bonitat
cæteris omnibus commendatior: Vulg
Plzenſko, & incolas *Plzaky* vocat, à cl
riſſima Vrbe regia quæ à limacibus,
loco, tum cum Vrbs (*ann.* 775.) co
di inciperet maximo numero reperti
Plzen' ſive Pilſna dicitur. Fines ejus pe
tingunt verſus Ortum ad diſtrictu
Podbrdſcenſem, Prachenſemque, verſ
Miridiem ad oram Bavariæ, verſus O
caſum ad Palatinatum ſuperiorem ſ
Nortgoviam & oram Oegranam, Verſ
Boream vero ad diſtrictum Lucenſen
& Racovnicenſem. Vrbes in eo regi
ſunt Pilſna, ut diximus, Glatovia, Strz
bro, ſeu Miza, Domazlicium, Rokytſan
PILSNA, eſt Vrbs poſt Cutnam montem

Hrad

radeciumque Reginæ, toto regno ce-
pertima, tuto à natura loco, inter
izam, &, Bradawcæ aquis auctum
dburzen amnes, ſplendide admodum
lificata, ac probe communita. Vhlava
artus in hoc tractu amnis, paulo infra
m Mizæ commiſcetur. In magna Vrbs
ec fuit gratia apud Venceſlaum I. &
hannem Reges, apud Sigiſmundum,
Ferdinandum utrumque Cæſares, qui
m, & privilegiis, & opibus, exorna-
nt. Ziſciano bello, minas inſultuſque
uſſitarum (*ann.* 1421. 1433.) bis
iſit, & fortiter contempſit, eiſque jam
m & poſtea ſemper, cum hilariis uno
noque anno ſolenniter actis, inſultavit,
m, recepto inter ſuos convitio, pro-
diofe illuſit, gabalum ſeu furcam apud
vetuſtiorem eſſe dictitans, quam eſſet
uſſitarum irreligioſa hæreſis. Verum
m Matthia rege accenſo religioſo bel-
, idem iter eſſent ingreſſi, & contra
eris factam Ordd. Bojemis amicitiæ
nteſtationem, militem, Felice Dorn-
ino Duce, Directorum ſigillis abuſi,
auctorarent, non paucos ex nobilitate
cina captos in cuſtodia tenerent, eru-
ionibuſque ex Vrbe frequentibus præ-
s agerent, ac hoſtilitatis ſigna cætera
rent, vicinos Zacenſes & Recovnicen-
s irritarunt, Ordinibuſque ad mitten-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

dum adverſum ſe cum aliqua peditu
equitumque manu Comitem Mansfe
dium Erneſtum, occaſionem, nihil ta
cogitantibus, præbuerunt. Venit igitu
comitatus Zacenſibus Racovnicenſibu
que incolis, cum turmis ac cohortib
ſuis Mansfeldius in conſpectum Pilzn
Vrbis ad 19. Septembris, civeſque a
ſaniora conſilia cohortatus, cum nih
moderati reſpondentes inveniſſet obſ
dionem inchoavit, ac contumaces a
frugem meliorem armis cogere conten
dit. Tulêre eam obſidionem opida
fortiter, obſidentiumque conatus, arm
contrariis retundere non prius deſtit
runt, quam hoſtis; poſt occiſum aliquan
to ante Dornhainum, Cadburze amn
alio derivato, patefactoque machin
muralibus, ab Ortu hyberno ad portan
Pragenſem per vetus balneum, ab Auſtr
vero per Monaſterium Capucinorum i
Vrbem aditu, vi maxima irrumperet
eamque ad 21. Novemb. diem, (*ann*
1618.) nequicquam reſiſtentibus eripe
ret. Suburbia hortique peramœni ci
cum Vrbem, ab ipſis civibus ante obſi
dionem fuêre flammis conſumpti. Furc
vero, cujus vetuſtatem adverſus Euange
licos cavillatorie jactitabant Pilznenſes
ab obſeſſoribus eſt everſa, & nova, ſu
pendendo ex ea primo omnium carni
fic

i Vrbico, (qui contra quam leges id
nus nebulonibus permittunt, ſtrenuus
r hanc obſidionem Pilſnenſium com-
lito fuit, & milites Mansfeldicos com-
ures ſclopeti ictu interemit,) lignea,
to alio erecta. Defenſa autem fuit à
ansfeldicis viriliter adverſus Ferdinan-
eos, ab eo die Pilſna, etiam poſt cladem
agenſem, tantiſper uſque dum, cor-
ptis pecunia Vrbi, à Friderico Rege
poſitis præſidiariis, fruſtra reclaman-
Hermanno Franco tribuno, (*ann.*
21.) in eorum manus deditione ve-
t. Dedit & illa nobis viros doctos non
ucos, ac inter eos Procopium de Pilſ-
, Venceſlaum Corandiceum, Iohan-
m Khernerum Magiſtros, Iohan. Du-
avium, hiſtoriæ patriæ ſcriptorem, Ca-
rem Cropacium Laureatum poetam,
ſparem Ladiſlaum Stehlicum Mathe-
aticum.

Glatovia, vel fortaſſe melius CLATO-
A, Vrbs regia, Czimiſlao præclaro cui-
m dynaſtæ originem ſuam fert acce-
um, ac cum (*ann.* 771.) conderetur,
men à Clavtoca Czimiſlai uxore ac-
piſſe fertur, ſed demum ſub Vldrico
ncipe (*ann.* 1000.) vallo, muriſque
circumdata, ac in ordinem Vrbium
eratum cooptata. Data olim fuit à
adiſlao principe, (*ann.* 1243.) paternæ
E 2 hære-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

hæreditatis titulo fratri Theobaldo, cu
omni terræ tractu, qui inde à fonte V
tavæ, uſque ad Mizæ fluvii crepidin
protenditur, fuitque in ejus ac Theob
di filii ditione per annos ſeptem & q
draginta. Theobaldus enim junior,
cepto tandem Znoymenſi Ducatu
Moravia ab agnato principe Cunrad
Vrbis ac tractus hujus dominio ren
tiavit. Bello ab Huſſitis olim moto P
dicatorum (quos vocant) nobile in
collegium, cœnobiorum in Bojem
omnium primum diruebatur. [3] Spect
hujus Vrbis civium fides erga princi
fuit, cum alias, tum difficilibus Geo
regis rebus. Pro eo namque, cum, is di
pontificiis impetitus, non modo pro
res quoſdam ſuos, ſed & Matthiam Vn
riæ regem, cruceque ſignatos, Pauli
P.P. ex Bavaria emiſſarios, hoſtes ex
tiretur, conjunctis cum Ianovskio
rone viribus, duriſſima quæque ſub
non detractarunt, ac prœlio cum iiſd
cruce ſignatis feliciter (*ann. 1467. 2 In*
commiſſo ad Negirzſcum, occiſo
Nothaphto quodam nobili cruce ſig
to, vexillum ejus in primario Vrbis
templo ſuſpenderunt. Nupero vero
religione & patriæ libertate ſumpto bel
gra

---

[3] *Bonfin. decad. 3. lib. 2.*

ave ſimiliter adiêre periculum, cum
ignanti pro Ferdin. Imp. adverſus Fri-
ricum Regem Bavariæ Duci Maximi-
ino, portas clauſiſſent. Coacti tamen
nt & illi imperata facere, & Bavaro,
uem dixi, Vrbem dedere, quod ad
3. Octob. diem (*ann.* 1620.) eſt actum.
alanticâ telæ genere perquam ſubtili,
lebris eſt hic locus. Ex goſſipio ea con-
evit hîc à puellis ſcienter texi, & ab
ngaris negotiatoribus magnâ vi quo-
nnis in Vngariam, quandoque etiam
Turciam exportari.

STRZIBRVM, ſive Argentina noſtra
Strzibro ſiquidem nobis idem, quod
gentum Latinis ſignificat) ad lævum
ſizæ amnis latus ſita, conditorem
gnoſcit principem Sobieſlaum ejus no-
minis primum. Vocata autem Vrbs hæc
t *Strzibro*, propterea quod in funda-
mento ubi ædificanda erant ejus mœnia,
genti glebæ fuerunt inventæ. *An.* 1131.
ommode eſt & ædificata & munita,
ommendabaturque hactenus non tan-
um noſtrorum hominum, ſed & Nori-
ergenſium mercatorum præconio, à
octæ è tritico cereviſiæ bonitate. Bello
uſſitico (*ann.* 1426.) occupavit eam,
compoſito, ut tum quidem Pilſnenſes
uerebantur, Przibico Clenovius, nec ea
ecedere voluit, quam accepta in com-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

penſationem ab Imp. Sigiſmundo Vol
cum omni ejus agro. Arma nuper
eam oram circumferente Bavariæ D
Maximiliano, in Ferdinandi Cæſ. po
ſtatem, 16. Octob. (*ann.* 1620.) inv
venit, & ab eo paulo poſt Chriſtia
Illavio militum tribuno, nobili Marc
co, eſt tradita. Natales ſuos ei debeb
Iacobi duo, artium Magiſtri, viri in
doctos celebres; prior Iacobellus vu
vocatus, Huſſi in ſacello templi Bet
hemici Pragæ, cum M. Martino Voli
ſucceſſor, alter vero, Strzibrenſis
ctus, Academiæ noſtræ ante annos 1
Rector: ſimiliter Iohan. Hlawſa.

DOMAZLICAE porro eſt Vrbs re
in limite Bavarico ad inhibenda hoſti
Bavarorum latrocinia, tempore Bole
ſævi principis condita, &, ut quida
nec probabiliter, nec convenienter p
hibent, à Germanis ex domeſtica c
ſtomacho iracundia nuncupata. Gern
ni enim lingua noſtra nec loquuntur,
viros *Doma zlicemi*, (quod de fœn
nis diceretur,) ſed *Doma zlymi*, voc
ſent. Quidam à gena, & ungo, deducu
Mihi videtur veriſimilius, anxios
crebras hoſtium excurſiones, neceſſari
rumque ſuorum expilationes, loci a
colas, urgente domeſtico animi, ſive d
lore, ſive mœrore, cogitaſſe de co
ſtruen

uenda munitione, ex qua, & in ho-
es prædam meditantes erumpere, &,
oties numero ac viribus vincerentur,
rfugium habere poſſent, ideoque Vr-
m hanc condidiſſe, & à *Doma*, hoc eſt
omi, & dolenter quiritantibus quos vo-
Zeljcy, ſignificamus, *Domazlice*, una
tem extrita vocali, cognominaſſe. Vtut
, urbem hanc ſemper pro muro Boje-
is adverſus Bavaros graſſatores fuiſſe
nſtat. Sunt quoque multo jam tempo.
ſub eorum poteſtate hypothecario ju-
, homines alioqui non vulgaribus
emptionibus gaudentes, qui *Chodovve*,
vulgo *Pſohlavvcy*, nuncupantur. Per-
betur, captivos eorum patres in Boje-
iam cum pecoribus ſupellectileque ru-
ca tranſportaſſe ex agro caſtri *Chodzec*
e *Gdec*, in majore Polonia propter
otecium amnem ſic vocato, [4] Victor
zetiſlaus I. princeps, eoſque in *Czir-
n* ejus oræ ſilva ingenti (*ann.* 1038.)
llocaſſe, ac libertate multa ipſis con-
ſſa legibuſque & præfecto conſtituto,
nitis cuſtodiæ præfeciſſe. Domazli-
um Germani Tauſſium vocant. Qua de
uſſa, ipſi viderint, modo ne ad tritam
am de Othone Magno fabulam confu-
 giant.

[4] *Coſmas. hiſt. lib. 2. Michovienſ. hiſt. lib. 2. cap. 13.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

giant. Vt autem priſco illo, & armis a
avorum noſtrorum ævo, ita & Fer
nandico bello nupero, Bavarorum h
ſtium impetus, omnium prima Vi
hæc ſuſtinuit. Ab eo enim limite, p
Ferdin. Cæſare bellum in Bojemia geſ
rus Maximilianus Dux, irruptione
(*ann.* 1620.) Septembri menſe fecit,
reſiſtentes per triduum Domazlicenſ
agro ipſorum ferro ac igni vaſtato, qu
& caſtris Vrbi admotis muriſque ver
ratis, deditionem facere coëgit. Ejus
Clatoviæ vicinia laudatur ab optin
melle atque mellificio multo.

ROKYTSANA denique, quinta hu
provinciæ Vrbs regia clivoſa fere &
voſa, feraci tamen in regione eſt ſita. N
men videtur accepiſſe à vimine, vel
mineto, quod apud nos *Rokyti* dicitu
Epiſcopi Pragenſes Vrbis hujus liber
ti non raro olim fuerunt graves. Op
Vrbis ſunt luculentæ. In liberarum V
bium regiarum ordinem, demum
an. 1583. cooptata. Viros doctos M.
monem, & M. Iohannem, illum Acad
miæ Rectorem, hunc ſub Georgio re
poſtulatum Archiepiſc. Pragenſem, n
non M. Iacobum Philetum, conſiliariu
regium, alioſque plures, edidit. Fama
quoque nuper (*ann.* 1620.) invenit al
quam, ex poſitis ad eam nuper Frideri

Reg

gis caſtris, & inter velitares aliquot
gnas fugato in familiares ſilvas Buc-
giano milite; ſed gaudium hoc illius
n fuit diuturnum. Silva quæ inde à
yta lateribus ſuis ad eam fere pertin-
, in longumque lapides aliquot pro-
ditur, *Wydrziduch*, à rapinis, voca-
. Regius fiſcus nulla hîc habet bona
æterquam, ſi forte uſus poſtulet, opu-
ita aliquot Cœnobia, qualia ſunt Cla-
ubinum à Vladiſlao Duce (*ann.* 1122.)
onachis Benedictinis; Choteſſovinum
Teplenſe à Hroznata Comite, virgini-
s inſtituti Præmonſtratenſis; Plaſſenſe
ſtercienſi ſectæ, ſub Abbatibus; & Pi-
ncanum, à Brzetiſlao I. principe in
onumentum maxima ſtrage è Bojemia
pulſi ab ſe Henrici III. Imp. Eremitis
uguſtinianis, ſub Priore, conditum.
obilitati ſubjiciuntur arces, caſtella,
pida, prædiaque perquam multa, ut ſunt
acerovia, Suanberga, Tachovia quon-
m Vrbs regia, Przinda, Borum, Svi-
ovum, Tyna Horeſſii, Ronſperga,
yzimberga, Viridis-mons, Opalca,
erſteinum, quædam ſola, quædam opi-
s vel pagis aucta. His adde opida ſola,
anam, Radnicen, Pilzenezium, Prze-
icen, Stodum, Bielamy, Hoſtaunam,
egirzſcum, & quæ ejus notæ ſuperſunt.
XII. Pilſnenſi provinciæ cohæret di-
 ſtrictus,

ſtrictus, Lucenſis à pratis, vel Zatece
à Zatecio Vrbe, cognominatus. Fi
ejus junguntur ad Auſtrum, ei, de c
diximus, tractui Pilznenſi, ad Occaſ
Loctenſi, ad Aquilones Miſniæ mon
nis, ad Cæciam Litomerzicenſi, ad S
ſolanum Slanenſi,&ad Eurum Racov
cenſi diſtrictui. Vernacula lingua dici
Lucſko, vel *Ziatecſko*. Frugum, vi
& præcipue humuli terra ferax. S
olim provincia hæc ex comitiali pop
arbitramento accepit, & aliquandiu l
buit dominos de Przemyſlæa dor
principes peculiares, Vratiſlaum Pla
dum, & Vlaſtiſlaum ambitioſum. Z
ſlaus Vlaſtiſlai patris hæres, in pueriti
pædagogo Thuringo ſcelerate fuit c
truncatus, dynaſtiâ illâ ac ditione om
ad agnatum Neclanum principem rev
lutâ. Principum iſtorum ævo Duca
audiri voluit, & dividebatur in quinq
territoria. Primum erat ad Ryvinan
ſecundum ad Vzcam, tertium ad Bruſi
cam rivos, quartum vocabatur à ſil
Podleſina ad Mizam, quintum Laucſ
ad Laucſcam. Tendit enim è medio h
tractu longis ambagibus per Slanenſe
diſtrictum uſque ad Vultavæ crepidine
vallis quædam in planum modice red
cta, *Laucſka* vocata; de qua vulgo jacta
ſolet, etiamſi toto Regno incidat annon

ſteril

tilitas, in ſolo vero Lauſcæ agro ſeges
citer proveniat, habituram abunde
ntem totam unde fami antevertat. In-
lis hujus diſtrictus innatum fere eſt, ut
t ſuperciliosi, ſubſannatores, & reli-
onis publico conſenſu approbatæ per-
aciſſimi cultores. Vrbes hîc regiæ li-
ræque ſunt, Zatecium, Moſta, Launa,
Cadana.

ZATECIVM Vrbs præclara à præter-
entis, atque ab eo quod Latinis eſt,
efieri vocati amnis *Ohrzes*, ſive *Oegræ*
u, quem is ſubter Vrbem facit, nomen
epta. *Teku* namque, & ex eo cum *za*
ixo, *Zatecze*, radix eſt vocis noſtræ
toka, quæ maris fluminiſve ſinum ac
rvaturam notat. Suachus quidam pe-
ribus dives, conditor ejus fuiſſe perhi-
tur, (*ann.* 718.) cui Halacus faber,
lendinum aquarium, novo tum his
gionibus invento, primus ſub ea fabre-
it. Excoluerunt eam poſteri, & intra
nos quinquaginta, non tantum priva-
publiciſque ædificiis multo nitidio-
n reddiderunt, verum & mœnibus
ealtis clauſerunt. Infeſtabantur autem
rſæpe Miſnenſium, hominum univer-
gentis Slavicæ hoſtium perpetuorum,
lidis irruptionibus, quos tamen ple-
nque ſic excipiebant, ut præda Lucen-
in ore ipſis amareſceret. Religionem
Chri-

Chriſtianam cæteris diutius ſunt av-
ti, eam tamen ſemel ex Græca diſcip
amplexi, conſtantiſſime coluerunt, [s]
prius unquam quam Ferdinandica E
gelicorum per Bojemiam perſequut
nupera, ut una ſaltem ſpecie in uſu C
ſacræ eſſent contenti, pertrahi potuer
Inſignia quibus hodieque Vrbs hæc
tur, virtute bellica (etenim in Medio
oppugnatione muros Vrbis omnium
mi conſcenderunt,) cives ejus à Vul
ſlao I. Rege (*ann.* 1159.) dicuntur
tuiſſe. Semper quoque ordinis boni
vans, & literarum humaniorum am
fuit Zatecium, ideoque Viros doctos
rerum peritos, & ad reipub. clavum
admovebat, & patriæ formabat. Co
videlicet Martinum Humelium, Ve
ſlaum Arpinum, Iacobum Strabon
Georgium Suſſilium, Matthæum M
dicillum, Matthiam Gryllum, Iohan
Nepreſſium: edidit Paulum & G
gium publicos in Academia Profeſſo
Nicolaum Artemiſium, Iohannem
Iacobum Strialios, omnes artium M
giſtros, Laurentium Span Medic. D
Iohan. Orpheum & Vitum Trojan
poetas, itemque alios permultos. Co-
men-

[s] *Georg. Dux Anhaldin. in conc*
de Venerab Sacram.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ndationem non vulgarem habet de
ta ex hordeo cereviſia præſtanti, quæ
atur *Samets*. Huſſiticis motibus pro-
s cum copiis accedentes Germanos
ſules abſcedere coegit inglorios. *An-*
421. A Ferdinando vero rege, cum
ontra pacta hæreditaria, ac inconſul-
regni Ordd. bellum Ioh. Frid. Saxoniæ
ctori feciſſet, & Zatecenſes ad invi-
ſam militiam iſtam coacturus, in Vr-
n, immodico ſtipatorum numero,
redi vellet, nec à Civibus admiſſus eſ-
graviter ſunt multati, proſcripto Pri-
te M. Nicolao Artemiſio, ſolique bo-
omnibus, ne impune regem offen-
ſe viderentur, imo & portarum val-
, civitati, ne clauderetur, ademptis.
n. 1547. Aperta igitur nocte dieque
per ſtabat Vrbs hæc omni reliquo
din. Regis tempore, & gratiam clau-
ndarum portarum, factæque eam in
n alligationis, in regni Archivo diſ-
nctionem, non niſi ægre demum ab
s ſucceſſore Maximiliano Rege im-
ravit. *Ann.* 1565. Nuper vero Fri-
icus Rex, cum ſumendæ regni coro-
cum Eliſabeta uxore liberiſque Pra-
n è Palatinatu ſuo Octobri menſe
nn. 1619.) contenderet, in hanc
bem omnium primam ex itinere di-
rtit, feſtaque populi acclamatione eſt
exceptus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

exceptus. Vnde poſtea victores Pont
cii, eo magis ejus cives habuerunt ſuſ
ctos ac exoſos. Vniverſali religionis p
rioris, à Ferdinando Cæſare Quatu
Viris annis proximis demandata per
quutione, (*ann.* 1627.) permulti bo
cæleſtiſque veritatis tenaces, ejus civ
cum uxoribus familiaque omni, pat
excedere, quam fidem rectam deſere
maluerunt. Ante caſum tamen iſtu
clariſſimos quoſque ac meritiſſimos
ea Vrbe Viros, morte placida ad cœ
ſtem curiam evocavit DEVS. Iohan
Georgii Electoris Saxoniæ ſuſcepta N
vembri menſe (*ann.* 1631. in Bojemi
expeditione bellica, accepit quidem V
hæc ex ejus exercitu præſidium ſign
rum aliquot, ſub vicaria Caroli Bo
præfectura: ſed cum is, alioquin ho
militaris & impiger, tametſi de pericu
monitus, excubiis minus quàm oport
vigilanter agendis attenderet, ab H
manno Czerninio, cum vicinis ruſtic
ac quibuſdam ſelectorum militum C
ſarianorum manipulis, aditu occulto
rumpente ad 7. Calen. Mart. (*an.* 1632
ipſis Bacchanalium hilariis, ſeque,
Vrbem captam, ſenſit.

MOSTA ſeu Pons, Vrbs inter regias, h
in provincia, ſecunda, & loco quide
limoſo, ſub montibus, Bilinæ piſco

am

ni à dextris ſita, populoſa, ampla, &
is nitida eſt. Nomen ei à ponticulis,
ebullientes è terra aquas paſſim in
e poſitis, vetuſtas dedit. *Most* videli-
lingua noſtra pontem vocat. Deſpe-
in eam nobile propugnaculum ſeu
inter limitaneas numerata, ac in
ntis ardui vertice ædificata. Primi
conditores ignorantur. Vetuſta ta-
n eſt ejus origo, & multa libertas.
gua Bojemica in ea jam fere obſole-
& id quidem non alia validiore de
ſa, quam Miſniorum connubiis cum
is Vrbis puellis frequentatis, & ma-
ratus noſtri, contra quam leges, ra-
que ſuadent, de linguæ noſtræ cultura
poſtera negligentia. Religio in ea va-
it. Bello enim Ziſciano Pontificiis,
diſlai ſecundi regis ævo, & poſtea
quam continuis annis centum, re-
gatis ex Lutheri doctrina cultibus
s adhæſit, perpaucis in Pontificia re-
one perſeverantibus. Suboriente nam-
jam inter nos nuper bello religioſo,
lum plures ab Euangelica fide alieni
erari poterant in ea Vrbe cives, quam
draginta ſeptem, cum eam amplecten-
eſſent trecenti quadraginta quinque,
ptis habitantibus in conducto, civi-
jura adeptis opificibus. Communi-
utem cultus divini exercitio utrique,
alii

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

alii poſt alios uti erant ſoliti, in prima
Vrbis templo, toto tempore illo, c
firmatus Vladiſlao rege ad 3. Id. M
(ann. 1485.) inter Euangelicos ac P
tificios in religione ſyncretiſmus, à P
tificiis obſervabatur. Obſervabatur a
tem is utcunque, tantiſper dum imb
Ieſuvitico zelo tranquillitatis publ
turbatoribus, nec machinationes occ
tæ, nec vis aperta, ad eum diſſuend
ſatis eſſet valida. Matthia enim rege
mum præcipue eruperunt in nerv
technæ Moſtanorum, haud ſecus
aliorum ubivis id genus farinæ, Pont
ciorum, Rudolpho rege occultis co
liis adverſus Euangelicos concives te
ac retextæ. Ad fiſci igitur præſidem
ejus conſilium, (iſta in cauſſa fortaſſe
dices non ſuos,) pertracti Moſtani Eu
gelici, illius ſententia exercitii relig
jura, in templo, de quo diximus, pen
amiſerunt; *(ann. 1615.)* non ita pric
vero per conſtitutos exturbandæ è re
pietati ſinceriori Quatuor-Viros, *(a*
1626.) vel & ipſi cum Pontificiis id
de fide loqui, vel ſolum vertere,
coacti.

Abeſt ab ea tertio lapide LAVN
Vrbs in dextro Ohrzes amnis latere,
gura ſemicirculari à Vlaſtaco & Sobe
fratribus graſſatoribus, metu latroci

P

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

merítæ pœnæ, adverſus Vogenum
ncipem, ex Launa vico quodam te-
i ædificata, & egregie communita.
s quaſque victui quotidiano neceſſa-
s, frumentum vinumque domi habet
nde, piſcibus ſaltem exceptis, quos
nis ſuburbanus ſubminiſtrat parcius.
es ejus ſunt jurgioſi, & conventibus
buſdam comeſſatoriis, qui ab illis
Margaretę vocantur, æquo impenſius
iti, quos ad portam Vrbis frequenta-
dicacitateque procaci agitare, urba-
tis loco habent. Huſſitico bello Za-
enſium conſilia erant ſequuti; ſed Fer-
andico proximo, ad poſteritatem pa-
n decoro exemplo, nec ullo prius edi-
virilitatis documento, (*ann.* 1620.)
liebri credulitate verba ſibi dari ſunt
ſi, ac Alberto Valdſteinio, poſtea
dlandiæ Duci novo, ejuſque legioni,
n qua Cæſari militabat, portas prid.
n. Novemb. aperuerunt. Adoleſcente
o ſenſim, meditata à Pontificiis longo
pore Euangelicæ veritatis perſequu-
ne, religionem quam à patribus acce-
ant, quamque erant hactenus ſequu-
mnes, momento quaſi deſeruerunt,
d Pontificiorum placita tranſierunt
verſi. Cum poſt, prœlio ad Lipſiam
ratum Tillium, Saxoniæ Elector Ioh.
rgius in Bojemiam Novembri men-
 ſe,

ſe, (*ann. 1631.*) irruptionem facer
militem ejus ſimili facilitate admiſeru
ſed quemadmodum ante à Valdſtein
ſic & tunc à Traundorfio, militum c
cibus legionariis, fortunas ſuas expila
deplorarunt.

Zatecio ad Occaſum euntibus ter
disjuncta lapide occurrit Vrbs regia
Conditore Cadano CADANA dict
Ann. 281. Sita eſt in læva amnis Ohr
ripa. Crebras olim accipiebat à Miſ
vicinis malis, clades, quas tamen n
ſemper inultas eſſe eſt paſſa. Ante ann
pauló plus quam centum, Haſſenſt
nios Barones agnoſcebat patronos pot
quam dominos. Religionem Euange
cam tardius illa quidem admiſit, ſen
tamen, (*ann.* 1525.) Ludovico adh
rege, admiſſam, Zelotarum adverſari
rum criminationibus ac turbationib
variis nequicquam vexata, conſtan
nihilominus tenuit, reddita apud Reg
Ferdin. I. facti ſui diligenti ratione,
cauſſis admiſſæ, abſque Pontificioru
concivium ſuorum injuria omni, re
gionis purioris explicatis. (*ann.* 1537
Cumque non ut optavit regem iſto
negotio propitium experiretur, omniu
Euangelicorum Ordd. commendati
nem ei placando adhibuit. [6] Ab eo igit
tempo

[6] *Comit. ann.* 1593.

empore Reges ad Religionis apud ſe
ercitia, quantumvis ringentibus æmu-
habuit conniventes, ad id uſque tem-
quo iiſdem propemodum, ut Moſta
bus enervata, Pontificiorum potentię
cubuit. Vrbs alioquin eſt ſitu amœna,
opibus ſat felix ac beata ſuis. Regii
ditio non alia eſt in hac provincia,
m quæ fodinis ferri atque argenti
iſeznicenſibus, Sonnebergħanis, Plat-
ſibus, & Sebaſtianomontanis, item-
ſtanni fodinis Slawcovianis, & Lau-
achianis, Schonfeldianiſque com-
nenditur. Chomutovia quoque opi-
n nitidum & amplum, Georgio Ba-
Lobcovicio, Rudolphi regis edicto
pridem eſt è poteſtate exempta, re-
que fiſco (*ann.* 1595.) adſcripta. Erat
n in uſufructu Crucigerorum Pruſ-
ſium, quam Henricus Plavenius Ma-
r, Bojem. Regi Vuenceſlao IV. ac-
is ab eo centies mille aureis, ceſſit,
Sigiſmundus Imp. tandem Iacobo
zeſovecio pignori dedit. Laudem ex
abet cum paucis communem, quod
viſia ejus non vulgaris eſt bonitatis.
men ei ex helciis videtur eſſe indi-
. In procreatos ſtirpe non Bojema
incolas, jam olim jactari cœpit, &
enus vulgo in ore eſt diverbium,
dy Lide, vv Chomutovve Niemcy;

quo, toto regno homines eſſe ſignifi
tur, ſolam vero Chomutoviam à G
manis incoli. Erratici ſiquidem Germ
ni plerique, lares ſolumque in quo luce
primam aſpexerunt, aſpernati, pernici
ſo linguæ noſtræ periculo, inter gen
noſtræ homines ſedes ſibi quidem, ſic
olim, ita & hoc noſtro ævo, paſſim
gere geſtiunt, vernaculum tamen ſerm
nem noſtrum diſcere, ignominioſu
putant. Qua in re quia fortunam ol
Chomutoviæ primum omnium ex vo
ſunt periclitati, opidumque id, exturb
ſenſim noſtra lingua, popularibus ſ
impleverunt, diverbio iſti fecerunt l
cum. In nobilitatis agro ſunt Catharin
mons, Eiſenberga, Czerveno-Hra
cum, hoc eſt rubrum caſtellum, Bor
ſeu Gorcavium, cum opido ſaluberri
cerevifia, viciniſque aluminis offici
nobilitato, Ruvenicium, Beczovur
Poſtoloprtæ, Novo-Hradæ, Liczc
vum, Wintirzovum, Maſſtiovum, W
leczium, Rabſteinum, Petrsburgu
Bochovum, Angelicus-mons, Claſte
cium, Novo-Schumburgum, Haſſe
ſteinum, Hogenoveſium arces, tam cu
quam ſine opidis, cum prædiis, villiſq
permultis, ut & opida ſola, Geſſeniciu
Zluticium, Chyſſæ, Oſtrovum, Prziſe
cium, repertis ſub Imp. Rege Car
(an

ann. 1341.) mineris clarum, & quæ
colis nota ſunt cætera.
XIII. Zatecenſi provincia egreſſi per-
nbulabimus diſtrictum Vultavienſi
n multo majorem, qui Racovnicen-
, & vulgo *Rakovvnicſko*, à Racovnico
be Regia, & his in locis ſola, cogno-
natur. Adjacet autem is, Zatecenſi
trictui parte ſui occidua, ad Ortum
ro cuſpide tantum quadam mucronata
er diſtrictum Slanenſem à latere Sep-
ntrionali, & inter diſtrictum Podbrd-
nſem à latere auſtrali interjectus per-
git. Regiuncula eſt ſilvoſa & montana.
RACOVNICVM, ſeu ut alii loquuntur,
cona, regiæ Vrbis ac libertatis plenio-
honorem, Ordd. in comitiis regni in-
ceſſoribus, à Rudolpho rege, non ita
dem (*ann.* 1588.) eſt conſequuta:
tea ſiquidem fiſco regio accenſebatur.
omen à Cancro, quem propterea in in-
ni geſtat, obtinuit: is enim nobis *Rak*
itur. Eſt Vrbs mediocriter munita,
rum non adeo magna. Ob cereviſiæ
gularem bonitatem ſemper fuit cele-
s; nuper vero, (*ann.* 1620.) & Ferdi-
ndicorum & Fridericianorum caſtris,
æ utrique habuêre ei propinqua, plu-
us hoc nomine etiam apud exteros in-
tuit. Prodiêre ex ea non pauci viri
egie literati, politiciſque in rebus

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

cum laude verſati, quos inter fue
M. Thomas Iavorzicius, Sixtus Otte
dorfius ob defenſam ſub Ferdin. I. gen
ſuæ libertatem, gravi atque cum mul
communi infortunio irretitus, M. Geo
gius Oſtracius, M. Matthias, M. Ioha
nes, & Paulus Grylli fratres, aliiqu
Vladiſlaus I. ejus nominis princep
paulo plus quam uno ab ea lapide, ædi
cavit in ſilva non procul à Mizâ fluv
celebrem illam quondam omnis preti
ſioris regni ſupellectilis cuſtodia magn
rumque virorum carceribus arcem, Kr
vocladum ſive Crzivoclatum nobi
Burg Leyſam Germanis vocatam, eiq
agrum multum ac reditus luculent
fiſci regii hæreditarios adſignavit. I
hujus ditionis ſilva, ſingulis annis inge
lignorum multitudo, Miza ſecundo Pr
gam ſubmittitur, indeque per Vultava
& Albim, in loca materia fabrili deſtit
ta diſtribuitur. In hac arce captivi fu
cuſtodia tenebantur olim, Otho Du
(*ann.* 1110.) à Vladiſlao principe agnat
Henricus Ioh. regis Cancellarius (*an*
1318.) à regni proceribus, Hen. Du
Auſtriæ (*ann.* 1322.) à Ioh. Rege, Ve
ceſlaus Mitmanecius Theologiæ Docto
(*ann.* 1544.) à Ferdinan. I. & nup
nonnulli, (*ann.* 1621.) à Ferdin. II., t
& aliàs alii permulti. Huic arci ſube
opidum

olum novum Straſſecium, (*an:* 1616.) ...cauſſam religioſam, & quia Pontificii ...rdotis miniſterio in ſacris cultibus ...olæ ejus uti detrectarunt, à Matthia ... graviter mulctatum. Ditione nobi...is continentur Horoſedlæ, Soſna, ...ovulci, Petrovicæ, Cracovecium, ...rzovum, Craſſovum, Sechuticæ, ...iſſna arces; itemque Senomaty, Zbec...m, Cziſta, Conogedi, Cozlani opida. ...nobium in hac ora nullum eſt.

...XIV. Slanenſis diſtrictus Racovni...ſi conjungitur à parte Meridionali, ...ius Occaſum habet provinciam Zate...ſem, verſus Aquilones Litomierzi...ſem, verſus Ortum Caurzimanum. ...gariter *Zrzitſko* & *Slanſko* vocamus. ...*itſko* à *Zrzito* monte; *Slanſko* à *Slana* ...e regia hujus oræ ſimiliter unica. ...rreum Vrbis Pragenſis, diſtrictum ...c quidam judicant. Eſt autem

SLANA Vrbs à ſalſedine dicta, ſub ...to monte de voluntate Nezamyſli ...cipis, à priſcis noſtris ſalis coctori...o, loco humili condita, & contra Lu...ſium incurſus utcunque munita. E...mpebat enim ex monte iſto aquæ ſalſæ ...s, & accolis erigendarum ſalinarum, ...nox Vrbis exſtruendæ, occaſionem ...at, ſed qui intra paucos annos, ut & ...r Bilinenſis, exaruit. Etſi vero diſpa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rentibus aquæ iſtius ſcatebris, em...
mentorum omnium ſpes ſalinatori...
iſtis videbatur periſſe, nihilominus ...
men ii conditam ab ſe Vrbem neutiqu...
deſeruerunt, ſed ad agri hortorumq...
culturam converſi, ac cereviſiæ d...
coctæ ad hæc uſque tempora vulgo c...
brata bonitate, in ſpes novas erecti, p...
latim rem familiarem ſuam pariter &...
blicam inter ſuos confirmarunt, locu...
que ita excoluerunt, ut & ædificiis ...
teret, & vitæ tuendæ neceſſariis re...
abundaret. Iuventus Vrbis parum m...
te educari olim ſolita, ſimiliter ut puer...
Pragenſes, equique Cutnenſes, jactan...
in petulantiam ſuam veteri calumnio...
magis quàm jocoſo, dicterio, non a...
plius relinquunt locum. Terebatur en...
obtrectatorum ore, virgines Pragen...
equos Cutnenſes, adoleſcentes Slan...
ſes, tria eſſe quæ perraro ſint bona. ...
trimonium fiſci regii, præter Vnhoſſi...
opidum, vicoſque aliquot ditioni K...
vacladenæ adſcriptos, invenio hîc e...
ditiunculam & arcem *Lany*, quæ ...
Imp. Rege Rudolpho II. ex veteraſce...
eleganter ædificata, & Matthiæ I...
Regi, ob venatus commoditatem, ...
vulgariter fuit chara. Duo his locis ſ...
virginum cœnobia: Vnum Doxan...
& rerum omnium abundantia lauti...

mu...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

um, & loci inter ſaltus amœnitate læ-
ſimum, *(ann. 1144.)* à Gertrude Vla-
ſlai Principis uxore, Veſtalibus in-
tuti Præmonſtratenſis eſt conditum.
hrze ſeu Oegra pomariis virgultiſque
ſſim cinctus amnis id alluit. Alterum
ynecianum, à Plichta Zerotinio, Ve-
al bus D. Claræ erectum, & honeſte,
on tamen ad luxum, dotatum. Eſt ſimi-
ter hîc uno ſaltem lapide à Slana Vrbe
isjunctum, in præpingui glarea tempe-
ato ſolo ab Vngaris olim *(ann. 956.)*
onditum opidum Velvaræ ſeu Welva-
ium. Nomen traxiſſe fertur ex Vngari-
is vocibus *Bel* & *War*, farris opidum
ignificantibus. Non numeratur id qui-
dem inter Vrbes regias, verum tamen
ub προστασία Burggravii ſupremi, ple-
iſque Vrbibus regiis immunitatum am-
plitudine eſt par, in hoc etiam ſuperius,
quod ager ipſius cum magnam partem
it juris liberi adeoque emphyteuſis per-
petua, tabulis regni abſque regii conſen-
ſus internuntiis, quoties legitimus con-
tractus intervenit, poteſt inſeri, quæ
alioquin nobilitatis prærogativa cenſe-
tùr. Nobilitatis dominium agnoſcunt
cætera, ut eſt Raudnicia arx & opidum
perarnplum, olim etiam cum Archiepi-
ſcopi Prag. procerum Smirziciorum, ac
ex Polonia Tarnoviorum dominatione
F 5 leni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

leni tenebatur, ſatis fortunatum. Met-
tura enim ac cæteris honeſtis quæren-
rei mediis, ex Albi, quo alluitur, p-
commodè poteſt uti. Talis prætereà
Budina, arx & muris cinctum opidu-
ad Ohrzes latus dextrum, Hoſtiviti pri-
cipis ævo, ex vetuſtiore vico ædifi-
tum, ac à tuguriis nuncupatum. I-
adde Berzcovicium, Bezcoviciu-
Hoſpocinum, Nelahozeveſium, N-
covicen, Zuvolenieveſenum, Ocorz-
Buſtehradam, Rubrum Augezd-
Cladnum, Smecznum, Cornhuſa-
Srbecium, Dievicæum, Slavietinu-
Patcum, Wranum, cum prædiis agro-
perquam fertili. Eſt in hac provin-
mons celebris ille, ac patenti in plani-
eminus conſpicuus, *Zrzjt* à ſpecula v-
catus. Ab aliis *Zrzjp*, hoc eſt m-
κατ' ἐξοχὴν appellatur. Primi gentis n-
ſtræ conditores ſub eo primum omniu-
circa an. 450. conſediſſe, noſtræque r-
publicæ initia dediſſe feruntur. Vert-
ejus perquam ſpatioſo impoſita, à S.
bieſlao principe inſtaurata potius qua-
fundata ſtat ædicula D. Georgio dica-
Ab hoc monte, tertio verſus Auſtru-
lapide, abſunt Budeczæ Vrbis veteris,
divino quodam Leſſino Budeco, vi-
alioqui nobili, in edita quadam rup-
familiaris neſcio cujus ſpiritus monit-

oli-

m conditæ rudera, quæ ſchola impro-
rum magiæ divinationiſque diſcipli-
rum diu celebris, & à ſexus utriuſque
ventute nobili, ut & à Przemyſlo
buſſàque, diſcendi cauſſà frequentata
ſſe perhibetur. [7]

XV. Subſequitur jam ut de Litomie-
cenſi provincia diſſeramus, quam vul-
s *Litomierzicſko*, à primaria ejus Vr-
cognominat. Ea fere tota ſub Sudetis
ontibus protenditur, figura pyrami-
li, cujus baſis Zephyro, Africo, Liba-
toque obverſa, Lucenſi & Slanenſi
ſtrictui incumbit, latus vero ſeptentrio-
le Miſniæ montanis, Auſtrale limiti
ſtrictus Boleſlavienſis adhæreſcit, co-
s denique verſus Boream Cæciamque
Luſatiæ ſuperioris limites pertingit.
ovincia vini inprimis, ac pomorum,
in & frugum feraciſſima, Miſniæ cis-
lpinæ horreum. Regis ſeu fiſci patri-
onialia bona nulla hîc ſunt niſi forte
ſtanni fodinis Crupecanis (Hrobanæ
nim Roztochianæque argentifodinæ,
m olim ſunt exhauſtæ,) urgente vero
ipubl. neceſſitate etiam in proventibus
œnobiorum. Sunt autem in hac pro-
incia duo ſaltem cœnobia reliqua, Oſe-
anum ſub Abbate ab Ottacaro rege Ci-
ſter-

7 *Barthol. Paprocius in Diadocho.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſtercienſi, & Melnicanum ſub P
re ab Hroznato Comite, Auguſtinia
rum ordini datum. Oſecanum nihilo
nus Ferdin. I. regis ætate Archiepiſco
Antonius (ut & Suetecianum princ
Rubeæ Crucis gerulis inſtitutum, tanc
vero alendis D. Claræ Veſtalibus dat
Rudolphi II. tempore Zbynecus,) a
pertraxit. Dotalis hîc præterea eſt r
narum Bojemiæ ditio arcis Mielnica
ditio opima ac locuples, ſed quæ pler
que noſtra memoria alicui ex proceri
pignoris titulo utenda fruenda conce
batur; nuper autem *(ann. 1627.)*
Imp. Ferdinan. II. inito cum Wilel
Slavata contractu quodam, à reginar
patrimonio penitus avulſa. Nobilit
ager hîc ſimiliter peramplus eſt & o
luculentæ. Tenentur enim ab ea ar
Teplicium, Duchczovum, Bilina c
opidis muro cinctis, Libczoueſiu
Strzebivlicium, Podſedicæ, cum ge
marum fodinis, Libochovicium c
opido, Clopejum ſeu Haſenburga, B
zanæ, Lovoſiciæ, Sulevicæ, Czizcovic
Coſſalovum, Scalca, Nedviedicziu
Coſtomlatæ, Mileſſovum, Vgezda
monte qui Acutus dicitur, Sobochleb
Daubravius mons propugnaculum R
diſlai Wchynicii induſtria nuper è ve
tibus ruinis egregie inſtauratum, Supi

Vulturinus mons, Brzeznicea Blan-
nſteinæ ſuccenturiata, Schonſteina,
ovia, Bideburga, Dieczinum propu-
culum limitaneum, Brzeznum, Sva-
um, Strzecovum, Libochovanæ, Zi-
iciæ, Zahorzanæ, Ploſcoviceæ, Ench-
anæ, Gizterpæ, Auſſtecum cum opi-
muris cincto; Radaunum, Brocenum,
nogedæ, Stolinquæ, Marquardiciæ,
chava, Bircoſteina, Nova arx, Lippa,
ado Beneſſovum, Rumburga, Shluc-
vum cum opidis itemque Scheraco-
m, Hanſpachumque, & alia permulta,
inculta nec infructuoſa. Opida præ-
ea ſola, Camenicea, Radauſſovum,
ſſteca, Trzebeniceæ, & metallifera
o, Crupca, Hrobumque monachale.
n vero liberæ ac cultiſſimarum vinea-
n collibus longe lateque omnibus an-
ſtantes in hac provincia Vrbes, ſunt
omierziceæ, Vſta, Melnicum, ad
bim ſitæ omnes. Vinoſi cenſentur
rique omnes earum incolæ.
LITOMIERZICEAE, ſeu Litomierzi-
m, (quæ civitatem mihi non contem-
ndaſque fortunas dedit; ſed eas anno
ſt ſeptendecimo, Imp. Ferdin. II. toto
gno Euangelicos exturbante, ob poſt-
bitum à me religioni puriori, patriæ
umque amorem, nullo jure eripuit,)
Vrbs populoſa à dextro Albis latere,
ſplen-

ſplendide locoque oportuno ædifi
In nominis ejus origine explicanda
riant noſtri homines. Alii enim à L
miro, quem ejus conditorem eſſe
lunt; alii ab hominibus reconciliat
quod vulgo *Lidi mjrziti* dicimus; a
Ljto, quod idem eſt cum latino *Miſe*
& *Mierzice*, quod idem eſt cum Ger
nico *Maß*, eam deſumunt. Etſi vero
tentia prima ſecundaque, vero non
prorſus abſimiles, quia tamen ab uſi
Vrbis nomenclatura magis quam opi
tertia diſcedunt, ea propter probari à
non poſſunt. Fateor quidem ego à Li
miro Coſſali nepote (quem à concili
dis hominibus nomen habuiſſe ling
noſtræ natura evincit) eam *(an. 671.)*
ter Radiczium, (qui locus nunc *Hrad*
corrupte vocatur, & D. Stephani æde
celebris,) Pocrateciumque cortes, co
cœpiſſe: nihil tamen id credo obſta
quominus tertia ſententia vera credi p
ſit, quæ ait; Molitorem quendam cu
ei, Vrbem condere parans, fabriſque
alimonia proſpiciens Lidomitus, f
mentum ex quo farinam faceret, ad m
diolum eſſet admenſus, idemque m
diolus in ſubter labentem Albim inte
è manibus ipſi excidiſſet, querula vo
exclamaſſe, *Geſtit' mi ljto te mierzic*
hoc eſt, Dolori mihi eſt amiſſio hujus
modio

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

odioli. Lidomitum ergo arrepta iſta
olitoris querimonia, Vrbem ſuam ex
Litomierzice vocari voluiſſe. Vetuſta
tur ſunt Vrbis illius incunabula, quæ
ulatim poſterorum induſtria, & ædi-
iorum amplitudine, & populi multi-
dine crevit. Mœnibus tamen & vallo
mum (*ann.* 1019.) à proceribus Vurſ-
vicenſibus, quorum tum in ditione
t, communibus gentis ſumptibus, of-
nſi Vldrici principis metu, ante annos
centos, circumdata ac communita
. Cum vero damnatis à Brzetiſlao II.
ſtructas principum vitæ inſidias, at-
ie in Luſatiam deportatis Vurſovicen-
us, bona eorum univerſa in ærarium
incipis eſſent illata, (*ann.* 1096.) Lito-
ierzicea libertatem, ac inter Vrbes ſub
incipum patrocinio viventes locum,
ultaque poſthac privilegia obtinuit,
uæ anno fere ducenteſimo poſt, (*ann.*
1297.) incendio, quo Vrbs hæc fœde
it deformata, pleraque omnia perie-
nt. [8] Iohannes rex Ottacarorum privi-
gia, quæ flammis, de quibus diximus,
epta ſupererant adhuc aliqua, ei confir-
avit, & nova aliquot addidit; Ejus
ro filius Carolus Imp. mercatu annuo
VIII. Calend. uſque ad VI. Idus Aug.
cele-

8 *Abrahamus Hoſman Luſatus.*

celebrando, ſeu nundinis ſolenni[illegible]
quin & jure Stapulæ, quo omnis ge[illegible]
Albim navigantes mercatores, non [illegible]
naves ſuas, quam in hujus Vrbis ſeu[illegible]
porii portu (*Nakel* noſtri vocant) [illegible]
onerare ſive exonerare permittun[illegible]
eam locupletavit. Saxea in Curiæ an[illegible]
ſtylobatæ impoſita, in forumque d[illegible]
ctans, Germanorum Rolando ὁμωνυ[illegible]
μος ſtatua, huic rei etiamnum pr[illegible]
teſtimonium. Vladiſlao II. Rege, [illegible]
ejus pleriſque locis ruinam minita[illegible]
inſtaurabantur, ac propugnaculis [illegible]
quentibus exornabantur. Maximil[illegible]
vero & Rudolpho imperantibus, *A*[illegible]
impetuoſe præter eam ruens amnis, [illegible]
longo ac ſcientiſſime ſumptuoſiſſim[illegible]
fabrefacto ponte ligneo, ab ea fuit [illegible]
tus, quem proxima Electoris Saxoni[illegible]
Bojemiam expeditione, cum poſt ev[illegible]
magnam partem ſuburbica Litomic[illegible]
ceæ ædificia, hoſti propinquanti ad [illegible]
Id. Iunias (*ann.* 1632.) loco cede[illegible]
flammis penitus abſumſit Ioh. Melc[illegible]
Sualbachius, magno civium ac acc[illegible]
rum incommodo. In hoc, Litomierz[illegible]
agrum lambente Albi, magno num[illegible]
capiuntur vernis menſibus, longe qu[illegible]
alibi meliores ſapidioreſque muren[illegible]
ſalmones; æſtivis vero etiam gra[illegible]
ſturiones. Hic vindemiæ tempore m[illegible]

qui

am alibi ſuavior conficitur murina,
mque ex ſinapi trito ac vini recentis
coɛto, ſapa ſeu defrutum. Hac in Vrbe
ſpites ac amicos humaniter excepturi
es, vini tam conſueverunt eſſe prodi-
, tamque cibi præbendi immemores,
propterea duplici ſcommate, vulgo
ruerint notari. Dici namque ſolet;
mines à Litomierzicianis potu fere
focari, fame vero enecari. Item opor-
e eſſe felicem, qui non fuerit Zatecii
ibrio habitus, Launæ pulſatus, Lito-
erziceæ vini potu immodico grava-
. Communi conſenſu receptarum re-
onum perquam fuit tenax Litomier-
ea. Etenim ut olim à Pontificia ad
angelicam, ita nuper ab Euangelica
Pontificiam, ægerrime potuit traduci.
nceſlao namque IV. rege è vivis ſubla-
, & regnicolis paſſim Huſſi ſucceſſo-
m miniſterio, Romani Pontificis pla-
a repudiantibus, cum id ea ſuos quo-
e intra muros invaleſcere cerneret,
es à plurium religione diſſentientes,
lo ſanguinis neceſſitudiniſve diſcri-
ne (*ann.* 1418.) in Albim mergere,
am in numinis colendi rationibus
iationem ullam permittere maluit.
cum imperata nuper à Cæſ. Ferd. II.
rorum metamorphoſis (*ann.* 1626.)
iret, viaque nulla, qua vis major
G poſſet

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

poſſet evitari , appareret , plura qu
quingenta incolarum ejus capita , fo
næ cedere , bonis mulctari , ſolum
potius vertere , quam veritatem a
tam ejurare elegerunt, qualis conſta
exemplum, Praga una excepta, Vrbs
Bojema nulla dedit. Reditus hujus V
publici , neceſſariis impenſis pub
comparati, modici ſane ſunt, ſed eo
men bonorum principum munifice
quandoque ſublevabat. Iura ejus ap
ſcens pomœrium peranguſtum quo
eſt: Vndique enim Cœnobiorum ac
bilitatis agro conſtringitur. Antiqu
jure Saxonico utebatur, & Scabin
tribunali clara fuit , ita ut opida vic
Vrbeſque adeo nonnullæ à domeſt
rum judicum ſubſelliis , ad ejus ſen
tiam provocare diu in more habue
quæ prærogativa non ita pridem
(*ann.* 1610.) comitiorum placito e
torta. Viri docti in ea ſunt nati, Matt
Vicen , Iohannes Gelinecius , Hen
Mraz, Andreas Lucinus , Andreas N
ſco , Venceſlaus , & Sigiſmundus fr
Heniochi , omnes artium Philoſop
Magiſtri , itemque Daniel SStyrko
Doctor Medicus.

Ab ea verſus Thraſciam abeſt a
lapide VSTA Vrbs in montium angu
à Ruſſiſuado & Lahoborio fratri

æ

dificata. Mediocri eſt magnitudine, ſed
co hoſtibus expugnatu facili, mœnibus
is non magnopere tuta. Nomen ei ple-
que ab *Haußti* voce noſtra, dumetum
gnificante, factum eſſe contendunt, alii
mẽ probabiliore ratione ab Ore, quod
ta vocamus, formant. Sita enim, ut
xi, eſt in anguſtiis ad quas Albis flu-
en aquas ſuas per convalles quaſi per
vel fauces aliquas in Miſniam evome-
incipit; Vnde non inepte judicio meo
ſſet Oſtia vocari. Exigitur in eà hac
mpeſtate multa plerunque publicano-
m inſolentia portorium regium, quod
erces quaſvis navibus portantes ne-
tiatores in limite antehac pendere
ant ſoliti. Vinum quod hîc anteurba-
s ſub rupibus naſcitur, quodque ideo
dſkalſke dicitur non habet aliud in
tria noſtra à quo generoſitate ſupere-
r, nec locus fere ad Albim alius eſt,
i typhlarum, ſeu oculatorum piſcium
ptura ſit uberior. Vernaculam noſtram
guam qui calleant, pauciſſimi in ea
n ſunt incolæ, idque non alia urgen-
re de cauſſa, quam ex qua ſimili cor-
ptela Moſtam laborare diximus. Pu-
atum olim in ejus vicinia ad Przedli-
n vicum fuit prælio apud nos valde
emorabili, ad XVI. Calend. Iul. (*ann.*
26.) quo Miſniorum ſub Friderici
G 2 Marchio-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Marchionis, & Catharinæ ejus uxo[illegible]
ſignis,[1] multa millia ceciderunt. Vrbs
ipſa hæc expugnata ac direpta, toto p[illegible]
hac triennio deſerta ſtetit. Locus pug[illegible]
hodieque *na Behánj* vocatur, colum[illegible]
geſtæ rei teſte inſignis. Navatæ tam
tam impendioſæ Sigiſ. Imp. iſtius adv[illegible]
ſus Huſſitas operæ, Marchio Frideri[illegible]
mitram Electoralem, præteritis pro[illegible]
mis Alberti Electoris Sax. defuncti ag[illegible]
tis, ab eodem Imp. præmium (*a.*
1423.) tulit, ad hæredeſque ſuos tra[illegible]
miſit. Vrbem Vſtam præ multis a[illegible]
amavit, Imp. Ferd. I. ob cauſſam [illegible]
cum Plznenſibus Budiegovicenſibuſ[illegible]
communem. A nobilitate ſimilite[illegible]
montanis iſtis habitante, quoties ſub[illegible]
controverſia coram arbitris ex comp[illegible]
miſſo diſceptanda, vel componenda e[illegible]
locus hic quoq; præ aliis plerunque c[illegible]
ventui ut cómodior eligi hactenus ſue[illegible]

MELNICVM vero Litomierzicea e[illegible]
tibus ad Ortum hybernum, intra lapid[illegible]
quartum occurrit, Vrbs ſub Albis [illegible]
Vultavæ confluentibus, arduo in coll[illegible]
neſcio quo ex Beſſi dynaſtæ ſtirpe, a[illegible]
Hoſtiviti principis ævum condita, m[illegible]
nibus vero à Slavibora D. Lidmilæ p[illegible]
circumdata, ac nitidior facta. *Ann.* 8[illegible]
Datum ei nomen eſt à molendo, [illegible]

moli[illegible]

[1] *Hiſt. de Landgr. Thuring. cap.* 1[illegible]

olitoribus. *Meli* namque idem quod
olo, *Melnjk*, idem quod molitor ſive
us in quo ſunt molendina, notat. Vrbs
dem eſt parva, ſed peramœno, ac pro-
ſandæ hoſtium vi oportuno loco ex-
ucta, à rubri vini ſuavitate delicatis po-
ibus præcipue commendata. Refertur
numerum urbium quæ Reginarum
jemiæ ſunt dotales. In ea (habet enim
enibus impoſitam arcem) à princi-
m maritorum mortibus vitam tranſi-
pant, cum aliæ principes ac reginæ,
n imprimis Barbara Sigiſm. Imp., &
nanna Georgii regis viduæ. Alluit eam
arte Aquilonari modicus amnis Bſſo-
ca à Beſſo, de quo diximus, nomen
tenus ſervans, vulgo nunc voce jam
dem corrupta *Sſobka* vocatus, quo
læ aquatiles aliquot etiamnum agun-
. Ager Vrbis eſt arenoſus, ſed neuti-
am ſterilis. Immunitates ſuas ac li-
tatem Vrbibus regiis parem jam à ve-
tis temporibus ſemper habuit, & ad-
ſus malitioſas plerorumque arcis præ-
torum machinationes defendit.
X V I. Reliqua nobis adhuc eſt, di-
ctum Litomierzicenſem parte ſui oc-
ua, Sleſiam Septentrionali, Hradecen-
n tractum Orientali, Caurzimanum
ridionali, attingens provincia, quæ
go à Boleſlavia Vrbe *Boleſlavvſko* vo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

catur, ampla ſatis, fertilis, ac popul[illegible]
Participat ejus fertilitatem non ſol[illegible]
Luſatia, ſed & ipſa Slcſia. Regis pa[illegible]
monium in ea eſt Benatchæ, Lyſſa, [illegible]
Brandeiſenæ ditionis pars trans Alb[illegible]
non modica cum Opoczino & Hlave[illegible]
cio voluptuariis. Benatchæ, ſeu Ven[illegible]
noſtra, arx eſt à dextris amnis Giſe[illegible]
arduo in colle cum opido tenui, [illegible]
ætate demum noſtra à Doninææ ſti[illegible]
proceribus per Rudolphum regem[illegible]
redemta, fiſcoque adjuncta. Lyſſa v[illegible]
ſive Mons-Calvus arx ſimiliter eſt c[illegible]
opido in ſubjectam ingentem ſilvam[illegible]
giam ex alto deſpiciens. Reditus utr[illegible]
que præcipui ſunt ex piſcinis, quæ[illegible]
locis ſunt & numeroſæ, & cyprino[illegible]
delicatorum multitudine prę́ſtantes. C[illegible]
nobia in hoc diſtrictu hac ætate n[illegible]
ſunt, niſi forte ſi quis Boleſlaviæ v[illegible]
ris, D. Venceſlai Cenotaphio nobil[illegible]
Dd. Coſmæ & Damiani, vel (q[illegible]
quidam malunt,) Cyrilli & Meth[illegible]
ædem, recenſque inſanis aliquot an[illegible]
rum (1613. & ſeq.) laboribus ſumpt[illegible]
ſiſſime ac ſplendidiſſime ædificatum [illegible]
ante annos plus minus triginta, pere[illegible]
nationibus anniverſariis, incerta vel[illegible]
tius ſuperſtitioſa de cauſſa, freque[illegible]
ri cœptum, Divæ Virginis delubru[illegible]
Cœnobii nomine appellandum pu[illegible]

Cele[illegible]

ebre autem ac venerabile aliquanto
pore fanum iſtud apud nonnullos
, novæ cujuſdam quaſi [2] Peſinuntiæ
æ ſimulacro , quod tamen nupera
n. 1631.) in Bojemiam expeditione
ctorali Saxonica militum quidam
minis magni tribunus, loco movit,
umque, ut terriculum inane, abſtulit.
pes hujus loci regiæ duæ ſunt Nym-
gum & Boleſlavia.

NYMBVRGVM eſt urbs in patenti pla-
e, loco propulſandis hoſtium inſulti-
valde idoneo, à Vicemilo dynaſta
odam inter Albis & Mrlinæ confluen-
n exſtructa, lateritioque muro, & pro-
da, amni alveum præſtante foſſa du-
i, probe firmata. Vicemilus quidem
n de ſuo nomine Vicemilovum vo-
vocari ; domeſtici tamen propter
m ſilveſtrium familiare volutabrum,
od ab iis, ædificantium metu, ægre
c deſerebatur, Suini Brodam dici ma-
runt. Nymburgum vero multo de-
m tempore poſt, à Germanis, homi-
us peregrinis, voce peregrina nomen
epit. Venceſlaus II. Rex unice eam
exit, & cum ampliorem, tum privile-
ornatiorem fecit, quin & primus
n in urbium regiarum numero eſſe

[2] *Herodian. lib. hiſt.* 1.

juſſit. Olerum omnis generis ac le-
minum abundantia pariter & ſucc-
bonitate præ aliis excellit. Proxi-
Saxonici militis in Bojemiam irrupt-
ni, *(ann. 1632.)* quaſi obicem urbs h-
objeciſſe eſt viſa, quam is, quia vi
pugnare non potuit, miſſilibus igni-
artificialium machinis, totam una c-
ponte quo Albis jungebatur, in cine-
redegit, ac ab eo tempore nullos præ-
ne dignos progreſſus in Bojemia ampl-
fecit. Potatores inclyti, alibi ſane n-
tam male, ut Nymburgi audiunt. I-
namque ii exorbitant perſæpe, & po-
la, alii aliis in oculos exinanita, cap-
bus impingunt; unde proverbium fue-
jactari; *Przipjmt' po Nymburſkie, i-*
Tibi propino more Nymburgico.

Verſus Aquilones lapide tertio ab-
eſt dirempta BOLESLAVIA urbs, non
tus illa, cujus jam ante meminimus,
alia, à qua tota hæc provincia acce-
nomen. Veterem illam ad Albim in
tius (ut pleriſque placet) Bojemiæ um-
lico, Vratiſlaus princeps *(ann. 915*
fundavit, & Boleſlaus Sævus *(ann. 937*
excoluit; hanc juniorem vocatam, B-
leſlaus junior, ſeu ut poſtea freque-
tius vocabatur, Lenis vel Pius, in co-
Hrobka, qua voce ſepulcretum ſignific-
tur, condidiſſe fertur. *Ann. 973.* Avoru-

noſtr-

trorum memoria fuit urbs hæc in di-
e procerum Michaloviciorum, Cym-
giorum, tandem Cragiriorum, poſtea
bis Haſſiſteineæ Lobcoviciorum, à
rum poſtremo Bohuſlao Ioachimo
ttatem plenam, (*ann.* 1595.) nobis
leſcentulis ære grandi emit, ac Ru-
phi Regis-Cæſaris clementia locum
r urbes regias (*ann.* 1600.) obtinuit.
norum quæ in ea contingit vacare, &
caduca ſolent dici, Vrbs ex aſſe eſt
es. Rex ex iis nihil participat. Arx
e in hac Vrbe eſt, multò ſerius, &
num poſt repræſentatos Haſſiſteinii
onis viduæ, Eliſabethæ Vualdeſtei-
, circiter bis mille Thaleros, in civi-
s jus (*ann.* 1614.) tranſiit. Giſera am-
Coro obverſum Vrbis latus lambit,
aquam intra muros, hydragogicis
chinis ſeu ſiphonibus immittit. Sub-
am arci vallem rigat Clenice rivus,
ibidem mox Giſeræ miſcetur. Cragi-
rum autem, præ cæteris tum è nobili-
purioris cultus divini patronorum,
ate pariter & largitate, excitata jam
n, & paulatim ex Mœcenatum col-
tiis ſubſidiis (*an.* 1500. 1511. 1544.)
egie amplificata in ea fuit alendis re-
gatæ religionis doctoribus juventuti-
in pietate & literis formandæ, ſedes
domicilium, presbyterio etiam vene-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rabile, quod Carmelum vocari volu
runt Majores. Carmelum autem han
ſicut & ejuſdem diſciplinæ cæteras ba
licas quaſque, *Zbory* apud nos dici ſo
tas, Vatiniano odio proſequuti ſemp
ſunt Huſſitæ claudicantes æque ac Po
tificii Zelotæ in Bojemia, eamq; Picca
dorum ſpelæum ac officinam vocante
impetratis per calumniam à Wladiſla
(*an.* 1508.) Ferdinando I. (*an.* 1547
Maximiliano, (*ann.* 1568. 1575.)
Rudolpho (*ann.* 1602.) Regg. ſeve
interdictis ſtomachoſe oppugnarunt.
vero aliquoties illa magnopere periclit
batur, à paucis inter ſpes & metus hab
tabatur, Rudolphi denique publica
Interdicto prorſus claudebatur, & o
ſignabatur; Verum nunquam graviu
quam à Ferdinandicæ μεταμορφώσε
adminiſtris nuper, circumſcripta ac pe
ſundata fuit. His præterea, quæ nu
gliſcunt bellicis turbis, urbs hæc à Cæſ
rianis velitibus, (*ann.* 1631.) ne Saxon
cis de ea occupanda conſultantibus uſ
eſſe poſſet, ex improviſo direpta, & ig
iterum, iterumque injecto miſere vaſt
ta gemuit. Ager nobilitatis multus quo
que eſt in hac provincia, multæ arce
caſtella, opida, villæ, quales ſunt Ronc
vum, Rozdialoviceæ, Dietenicæ, Do
brovice, Brodcæ, Hruſſovum, Stranc

vum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

…, Beznum, Nymierzicæ, Coſſate-
…ibenium, Vidimia, Hauſca, Bez-
…um, Coſmonoſæ, Zuuirzeticium,
…, Troſcæ, Virgo & Anus, Scalæ ſeu
…s, Semilæ, Waldeſteinum, Roho-
…um, Suiganæ, Monacho-Hradiſſta
…opido, Zaſadca, Doxa, Curzivodæ,
…pium, Wartemberga, Dubum,
…ocum, ubi vacca à bubulco lapide
…mque, quam ipſa ſit, pretioſiore
…titur, Reichenberga ſive Libercum,
…ſteina & Fridlanda, partim caſtella,
…m arces; opida denique, ut Baco-
…, Mſſenum, Biela muro cincta ori-
…mque & nomen ab junioris Croci
…e ſortita, Turnovum, Sobotca, Mi-
…ia, Gablona, & alia numero non
…a.

…VII. Huc uſque ac hactenus ver-
…ſumus in recenſendis iis Bojemiæ
…rinciis, ſeu diſtrictibus, qui inde à
…ais gentis noſtræ incunabulis ſub eo-
… magiſtratu ſummo, eadem lingua,
…ous, moribus, inſtitutis vixerunt:
…c jam accedimus ad tres reliquos
…ribendos, qui tametſi jam olim ju-
…dientelari, cum corpore Bojemico,
…ulo indiſſolubili coaluerunt; actibus
…en Bojemorum panegyricis non ſo-
…, ut cæteri provinciales intereſſe,
…ue conſiliis de repub. intervenire.
Immu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Immunitates nihilominus, inſtituta
ges, ac conſuetudines quaſdam pecu
res ſemper & habuerunt, & ad hæc
que tempora tenuerunt. Linguæ ſin
ter uſum neutiquam nobiſcum co
munem habere voluerunt, quales
Comitatus Cladſcanus ſeu Glacen
provincia Hebana ſeu Oegrana, &
ſtrictus Loctenſis ſeu Cubitanus. No
litas horum diſtrictuum pleraque om
ex Ordine Equeſtri eſt, pauciſſimis
tem exceptis, qui, Barones cum ſi
agrum iſtic poſſidere pridem cœpern
Principum Bojemiæ vaſalli ſunt omn
quamvis nonnullorum bona, patr
ævo, ex feudalibus ſint facta hæredita

XVIII. Circumdatur autem Co
tatus Cladſcanus, cui nomen à Clad
primaria ejus oræ urbe ac propugnac
munitiſſimo eſt factum, ab Aquilone
ortu Sleſia terminis, ab Auſtro ang
quodam Moraviæ, ac (ſicut & ab oc
ſu) provincia Hradecenſi. Fuit oli
nunc in Polonorum, nunc in Bojem
rum [3] manibus, donec ex fœdere, qu
Ottacarus rex cum Henrico Duce (*an*
1280.) percuſſit, priſcorum princip
Minſterbergenſium ſeu Sambicenſiu
domin

[3] *Hagec. in hiſt. ad ann.* 1074. 127
Cromer. hiſt. Polon. lib. 9. *extrem*

nnio accrevit; quem tandem Iohan-
ex à Boleſlao Duce (*ann.* 1322.) re-
t, ac regno Bojemiæ in perpetuum
unxit, quinquennio nihilominus
(*an.* 1327.) ex pacto, Vuratiſlaviæ
Henrico VI. uſufructu in eo ad vitæ
conceſſo. Ardentibus tamen poſtea
iticis motibus, venit in poſſeſſio-
procerum gentis Podiebradiæ, qui
o poſt tempore Minſterbergæ Duces
creati, tenebaturque eorum ditione
plus minus annos octuaginta, uſq;
ab Alberto, Carolo, & Georgio
bus, (*ann.* 1500. 1502.) Vldrico
iti Hardecchio, cum is paulo ante,
e incolis Bojemiæ uſitato, in Regis
ique fidem ſacramento eſſet rece-
venditionis titulo fuit reſignatus. Ex
decchiorum manu Iohanni Pernſtei-
dynaſtæ conceſſus fuit, qui eum Ar-
Archiepiſcopo Salisburgenſi Bava-
ue Duci, oppignoravit. (*ann.* 1547.)
ſto è vivis ſublato, ſuccedendi agna-
ejus uſufructu jus habere ſe conten-
t Bavariæ Dux Albertus: ſed quia
egni leges non licebat, ut inter pro-
iæ incolas locus illi eſſet, (alia ratio
ſti hominis clerici fuit, alia Alberti
cipis politici,) Ordines Maximiliano
authores in comitiis (*ann.* 1567.)
nt, ut pignus iſtud ſeu hypothecam
à Bavaro,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

à Bavaro, vel ipſe redimeret, vel è
ribus Bojemis cuipiam, qui vellet
mendam cum uſufructu concedere
res tamen iſta ac Ordinum placit
non prius quam duodecennio poſt Ru
dolpho jam regnante, exitum in
cum ex ære Ordd. collectitio, Com
hic (*ann.* 1579.) onere peregrini
beratus, Regum uſibus publico co
rum decreto, ea lege fuit aſſignatus,
nec vendi in poſterum, nec in hyp
cam dari, nec permutari, nec ad u
fructum cuiquam concedi, nec alio
libet modo alienari unquam poſſe
igitur jam in regia poſſeſſione,
præfectos, plerumque Barones,
natur.

Primaria, ut diximus, urbs in
Cladſcum (Germanis Glatz) cum
in colle ac loco arcendis hoſtibus
modo ædificata, hominumque
ſtria probe communita. Alluit latu
dextrum amnis Niſſa, ponte ex u
pideo ſtratus. De urbis hujus con
ſilent noſtri, ut & Polonici, ſcript
de pervetuſta tamen ejus origin
parva ſunt apud eos veſtigia. Veri
le autem eſt, nomen ei vel ab eo,
Cladu, pono, vel ab eo quod *K*
tignum ſeu trabs, noſtris dicitur, e
tum, & *Kladſko* dictam, quaſi

t, in quo tignorum multitudo depo-
r. A Sobieſlao principe cum Polonis
um Wladiſlao fratri faciente, (*ann.*
4.) igni fuit penitus deleta, ſed quin-
mo anno poſt ſplendidius, quam an-
uit inſtaurata. Cœnobium quod in ea
onici Auguſtiniani regulares, ab Ar-
o primo apud nos Archiepiſcopo
tum, & D. Virgini dicatum habue-
t, non ita pridem (*ann.* 1597.) occu-
nt novæ ſectæ homines Ieſuvitarum
i, qui ſimulac pedem iſtis in locis
runt, nunquam à turbis reſpirare po-
hæc provincia, Bojemicis, qui nec
n ſunt conſopiti, motibus bellicis,
gro fere poſt cladem Pragenſem bien-
, virtute Franciſci Comitis à Turri,
riderici Regis fide fuit retentum pro-
naculum hoc, ac adverſus Ferdi-
dicos defenſum, donec commeatus
uria coactum, obſidentibus ad VII.
end. Novembr. (*ann.* 1622.) condi-
ibus non ſpernendis dederetur; à
nine non multo poſt diſturbatum,
x vero Bojemicis Ordinum ſumpti-
ex ruinis viciſſim excitatum. Arces
ppida in hoc Comitatu ſunt, Chelna-
, Levinum, Homolæ arx ruderibus
tem, & luculento Regum Bojemorum
rimoniali agro nota, Duſſnicum ſive
inhercium, Rychnovum, Radecum
ſive

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſive Vuynſelburga, Reicheſteinum, ...
voradum, Landecum thermis no...
Vuyſtrzice ſive Habelſvera, Mitwal...
Schonfeldum, & ſi quæ ſunt alia.

XIX. Hebana ſeu, ut alii vocant...
grana provincia vel regiuncula, co...
primo ex Occidentali plaga Boj...
aditui, ac nominatim accedit diſt...
Lucenſi parte ſui Orientali, quæ C...
obvertitur, quæ vero Subſolanum...
turnumque reſpicit diſtrictui Plſnen...
Auſtrum contingit Palatinatus Bav...
fines: ad Occaſum *Plſenſko* ſeu Voi...
diam, & ad Aquilones partim Voi...
diam, partim provinciam Cubitam...
Regiuncula eſt amœniſſimis hortis a...
riiſque pomorum ac fructuum gene...
luxurians. Scindit eam ac irrigat...
diam erumpens è piniferi montis...
fluvius, quem Latine ſcribentes Ge...
ni Oegram, nos à tepidiore ejus...
Ohrzen, vocamus. Ademit autem il...
Bavariæ Duci Henrico, (*ann.* 11...
primuſque belli jure regno noſtro a...
ſivit Przemyſl-Ottacarus Dux. Ea...
quanto poſt Diepoldus Marchio Vu...
burgenſis Comeſque Caubanus ſeu Cl...
bienſis ſui juris fecit, & ad Adelhey...
filiam tranſmiſit. Quæ ab Adelh...
Imp. Friderico I vendita, tandem, ...
potis ejus liberalitate, priſco poſſe...

Ic-

…zemyſlo-Ottacaro, jam tum Bojem. …gi eſt reſtituta. (*Ann.* 1212.) Et cum …rum in Bojemorum poteſtate aliquan… fuiſſet, per ambitioſum, augendiſque …vatis familiæ opibus immodicè atten… 4 principem Rudolphum Habſpur…m, cum is ad Imperium perveniſſet, …tacaro II. Sinoniis artibus extorque…tur, verum novennio poſt, cæſi in …lio Marchefeldiano patris Regis filio, …in Regno ſucceſſori, Vuenceſlao II. …tis nomine (*ann.* 1285.) reſtituebatur. …cum neſcio quo jure in Bavariæ du…m manus recidiſſet, Ludovicus Imper. …s nominis IV. eam Iohanni Boj. regi …ræ ſtrenue adverſus Fridericum Au…um navatæ, compenſandorumque …mptuum bellicorum, qui ad vicies …le, vel, ſi Munſtero, principum Electo…n Atteſtationibus convenienter aſſe…ti, credimus, ad XLCIↃ. marcas puri … argenti aſſurgebant, præmium eſſe …uit, ac de principum Electorum aſ…ſu (*ann.* 1322.) poſſidendam dedit. 5 …tita autem eſt hæc regiuncula nomen …urbe iſtic primaria, quam lingua no…ſ ab inflexu, *Heb*, Germanica à præter…ente amne *Eger* vocat. *Hebum* igitur

H vel

4 *Chron. Colmarien. part.* 2. *pr.*

5 *Chron. Aulæ reg. & Hagecus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

vel Oegra urbs ipſa, alluitur ab Auſ[illegible] latere tepediuſculis illis Ohrzes fl[illegible] aquis, tota nitida, tota culta, quæ i[illegible] alia etiam vicino fonte aquæ acidæ [illegible] confectæ ex melle potionis (*Picy*[illegible] *vocamus*) excellentia, commend[illegible] Celebris quoque eſt aliquot, Cæſa[illegible] Principumque cum Bojemiæ Regg.[illegible] (*ann.* 1208. 1318. 1461.) memora[illegible] bus conventibus. Imp. Cæſ. Ludov[illegible] Bavarus privilegiis eam, & multa l[illegible] tate ornavit. Incolæ ejus cum virtu[illegible] omnium, tum inprimis literarum [illegible] maniorum ſunt amantes. Conditæ [illegible] tempus apud me eſt in incerto. Arc[illegible] opida in hoc diſtrictu celebriora [illegible] Vueyda, Parcoſteinum, Carolivald[illegible] Cunzuvardum, Falconavum, Liber[illegible] num, Nechanicæ, & quædam alia [illegible] quibus eſt Chlumum cœnobium D.[illegible] ginis, annuis, Septembri menſe, per[illegible] nationibus notum.

XX. Loctenſis denique ſeu Cubit[illegible] terræ tractus, qui ſolus nobis hic [illegible] adumbrandus, territorio ſuo atting[illegible] Ortu Lucenſem, ab Auſtro partim [illegible] cenſem, partim Hebanum diſtrict[illegible] ab Occaſu & Septentrione Voitland[illegible] Lingua noſtra vocatur *Loketſko*, à[illegible]

m[illegible]

6 *Imp. Caroli* IV. *privileg. de an.* 1[illegible]

ria iſtic urbe, quam *Loket*, hoc eſt
pitum, vocamus. Germani *Elbogen*
unt. Fuit autem jam olim, vel Voge-
rincipis, ut videtur, ævo, diſtrictus
non tantum in Bojemiæ principum
eſtate, [7] ſed & à gentis noſtræ ho-
ibus habitatus, qui montanum iſtum
tum prohibendis è Norico ac Miſnia
donum irruptionibus opportunum,
uaquam incultum, multo minus abſ-
gravi ſuorum incommodo hoſtibus
upandum, relinqui poſſe viderunt.
annis regis temporibus in uſufructu
ſabetæ reginæ fuit, [8] à qua & ejus li-
is, non rarò animi colligendi gratia
bitabatur. Sigiſmundus [9] Imp. illum
Vice-Cancellario & tum Egrenſi Ca-
neo Caſpari Schlickio dedit, cujus
tilium ditione adhuc avorum no-
rum memoria tenebatur. Patrimo-
les regum reditus hîc præcipui ſunt ex
enti fodinis, quæ ad opidum Ioachi-
vallem, (*ann.* 1516.) ineunte regnum
lovico repertæ præſtantes ſane ha-
tur. Valle hac viciſque ejus loci, pro
lienatis Rabeſteinenſi Tocznicana-
e ditionibus, Regum Bojem. patri-

H 2 monium

---

[7] *Comit. ann.* 1615. [8] *Chron. Aulæ Reg.* [9] *Goldaſt. tom. Conſt. III. Silvius hiſt. B.*

monium auxit (*ann.* 1576.) Imp. R
Maximilianus.

Vrbs ipſa *Loctum* ſeu *Cubitum* e
cum arce in ardua rupe ceu edito col
locoque inacceſſo eſt ſita, & non t
hominum induſtriâ, quam naturæ be
ficio adverſus vim hoſtilem adeo pr
munita, ut inexpugnabilis fere ſem
habita fuerit. Circumſtant eam undi
montes prærupti præcipiteſque, in qu
rum medio rupes una tanquam V
baſis aſſurgit. Hanc Orhze ſeu Oe
amnis infra collem alveo ſuo veluti p
fundâ ac lata foſſâ contentus, rapido
ter fragoſa montium præcipitia delab
te fluento ſiniſter alluit, in obverſa
ſibi collis parte angulum conſtituit
quo tanquam è voragine regurgita
ſinuoſo illam anfractu ambit & ceu
biti amplexu, (unde nomen etiam
tita,) cingit, atque à dextri lateris m
tibus ſeparat. Aditum illi vicinus in la
mons, qua rupi urbis baſi contiguus
oblongis quibuſdam quaſi faucibus
rupem protenſis præſtat, eumque ac
anguſtum ac brevem, ut hac iter cu
facientes, urbem prætervehi mini
poſſint. Vnica, qua intratur, ei eſt
peracuto angulo porta. Ad quam qu
ties quis, coëuntibus ob invia atque p
cipitia viis, devehitur, nolens vol

Vrbi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ꝉem ingredi cogitur. Si ulterius velit
gredi, ad forum uſque per longum
um, pergere, curruque in gyrum re-
cto, quà venit, exire habet neceſſe.
atus porrò ſub oppoſito monte ad
um, in partem alterutram temonem
it, atque ita demum quod propoſuit
peragit. Bello quo Ferdin. Cæſar
emiam nuper oppugnabat, obſidio-
b ejus ducibus gravi fuit Vrbs hæc in
nagnas anguſtias conjecta, & quum
a auxilii ſpes appareret, pulviſque
nentarius jam defeciſſet, Nonis Maj.
. 1621.) deditionem facere coacta.
t in ejus territorio multæ arces ac
la, quæ nobilium, Regibus Bojemiæ
telæ juribus obnoxiorum, dominio
ntur, ut ſunt *Wary* ſeu *Thermæ Caro-*
, ſcatebris aquæ vehementer calidæ
iles, itemque Slavucorum ac Lich-
adum opida. His adde Steinum,
igsbergam, Neudeccam, Falcono-
, Hertenbergam, Schonpachum,
ernum, Stampachum, Globenum,
icium Przemluvicium, Schancam,
ſam, Polomum, Delbiczum, Tele-
m, Otnovicium, Lucum, Reſſvi-
n, Machovicium, Berſſeticenum,
pam, Copecznum, & cæteras arces,
lla, opida, vicos.

CAP. III.

De ſtatu Bojemiæ.

I. OPinione noſtra diutius in [...]neandis Bojemiæ diſtrictibus [...] provinciis ſumus commorati, & p[...] inſtituti forſan noſtri rationem p[...]xius ſcripſimus: nunc jam de incola[...] ejus Statu memorare quædam libet [...]tricata profecto eſt, & difficilis illa [...]ſtio, in qua diſputatur, ſit, necne, Boj[...] Imperio Germanico ullis feudali[...] quas vocant, legibus adſtricta ve[...]noxia. Permulti ſunt, qui eam Ge[...]nici Imperii feudum, principes ver[...]ſtros Imperatorum vaſallos ſeu be[...]ciarios faciunt. Nonnulli viciſſim [...] qui diſputant, quòd

——nullum caput iſta ſuper ſe
Aſpicit, excepto cœlorum rege, pot[...]

quique adeo Germanis principibus [...]hil in eam juris concedunt, princ[...]que Bojemos rempub. populi, ut [...]ſunt, liberi, ſola DEI gratia, ac in[...] incolarum voluntate, & capeſſere [...] gerere aſſeverant. Accidit hic diſc[...]toribus his pleriſque idem, quod [...]galibus avibus ſolet contingere, u[...]delicet prævolantem alitem unum [...]liqui, quaſi ducem, pedibus alatis [...]

ſe[...]

ſerentur, idemq; quod de primis Phi-
ophis obſervavit Iuſtinus Martyr, [1]
od nempe, Συνέβη τοῖς πρώτοις ὡ-
ημένοις τῆς παιδείας ταύτης, καὶ
ὶ τοῦτο ἐνδόξοις γενομένοις, ἀκολου-
σαι τοὺς ἔπειτα, μηδὲν ἐξετάσαντας
ληθείας πέρι. Litem profecto ego
m, nolo meam facere, tantum quæ à
te controvertentium utraque, ad ſen-
i ſui defenſionem proferri ſolere ſcio,
nerva rudi recitabo.

II. Et inter eos quidem, quos genti
emæ Status controverſiam movere
n olim cœpiſſe conſtat, præcipui ſunt
iptores Germani, qui Bojemiam Im-
ii Germanici beneficium, & ejus
ncipes Imperatorum vaſallos eſſe, ple-
ue omnes contendunt. Ajunt enim
andoquidem provincia iſta non alibi
am in Germania eſt ſita, omnino eſſe
ceſſàrium, ut incolæ ejus, cum legibus
jure hujus Imperii communi tenean-
, tum ſummum in eo magiſtratum,
o ſuo quoque ſuperiore non tantum
noſcant, verum etiam fortunas ſuas
nnes ei acceptas ferant. Eſſe autem
ermaniæ portionem Bojemiam, ex
rabone, Ptolemæo, Mela, Plinio,
eographiſque cæteris, imo & ex Coſ-

 ma,

---

[1] *In dial. cum Triphone.*

ma, Daubravioque ſcriptoribus noſt
pro confeſſo ponunt, qui Viſtula Ori
talem, Alpibus, quæ ultra Danub
ſunt, Auſtralem Germaniæ limitem
finiunt. Manifeſtum præterea id
quoque ex eo dicunt, quod inde à Ca
li M. ætate, omnes, priſci etiam illi g
tis conditores, ex quo regionem h
cœperunt incolere, armis ſubacti, in
ra ac dominium principum Germa
tranſierunt, ab iiſque leges ac magiſ
tus accipere aſſueverunt.

III. Et quamvis erant duces apud
jemos nonnulli, qui rebellione exci
jugum iſtud, contra datam fidem, ex
tere tentarunt, principum tamen G
manorum armis ſemper fuiſſe coërci
ac officium & imperata facere coact
Morigerorum ac fidem religioſe ſerv
tium clientum exempla eſſe in Mn
Vogenoque (id quod, niſi fallit, int
gendum fuerit de Crzeſomyſlo Ne
noque) principibus, quorum ille Th
derico & Meginfrido Caroli M. duci
(*ann.* 791.) cum exercitu in Vngari
euntibus ac redeuntibus, de comme
diligenter proſpiciebat; [2] hic Ludov
Imp. Francofurti conventus princip
agenti, (*ann.* 822.) cum honorifica
gatio

[2] *Annal. Car. & Lud.*

ione, conſueta munera, ſive cano-
n mittebat: in D. Wenceſlao, qui
mandata Henrici Imp. cognomento
cupis Ratiſponæ (*ann. 923.*) præſto
t, partimque pietate, partim obſequiis
gnam ab Imp. gratiam iniit: [3] in
omiro, qui quamvis à Rege Poloniæ
leſlao (*ann.* 1005.) tota regione eſſet
utus, quia tamen Henrico II. Imp.
em ſuam approbavit, armis ipſius,
nitati priſtinæ fuit reſtitutus: [4] in
atiſlao I. Wladiſlao II. & Przemyſlo.
tacaro I. qui obſequiis, præſtitiſque
eliter cum quibuſvis, tum inprimis
litaribus miniſteriis, ab Imp. Henri-
IV. Friderico Barbaroſſa, & Philip-
coronam Regiam promeruerunt, ac
teritati cum magna ſervatæ dominis
fidei commendatione reliquerunt.

IV. Ob feloniam vero rebellione
mmiſſam ac temeratam debitam ma-
ratui ſuperiori fidem, male mulcta-
um in Bojemia principum exempla
parere in Hoſtivito, vel, ut alii tra-
nt, in Krzeſomyſlo & Wlaſtiſlao fra-
bus, qui cum Imp. Cæſ. Ludovicum
m, interea dum is debellato in Mo-
ia Radicio ſeu Radſlao Mogemiri

 nepote,

---

[1] *Vitechindus. Hagecus.*
[3] *Dithar. Merſb.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nepote, domum vellet cum exercitu p
Bojemiam reverti, clade non modi
affeciſſent, paulo poſt ab ejus filio L
dovico, (*ann.* 848. 849.) biennio to
armis propterea exagitati, pacem pete
& non ſolum imperata facere, ſed &
ſides dare ſunt coacti [5] in Boleſlao ſæv
& Brzetiſlao I. quorum ille Otton
M. (*an.* 950.) [6] hic Henricum III. Imp
(*ann.* 1042.) [7] ſuperbis ac petulanti
reſponſis offenderunt, cumque offic
ut par erat, eſſent admoniti, turbulen
quam ſana, conſilia ſequi, ac armoru
quam precum, viam ingredi malueru
Domitam tamen fuiſſe iſtam eoru
contumaciam, ac utrumque non r
facta coram Imperatoribus publica cul
deprecatione, & fidelitatis arctiore fac
mento præſtito, rebellionis gratiam c
tinuiſſe: in Przemyſlo-Ottacaro II.
cum poſt impetratam de Bojemia
Moravia à Rudolpho Imp. inveſti
ram, homagiumque præſtitum, perju
ſe contaminaſſet, ac Auſtriam Stiria
que provincias, quas jure non potuit,
mis Imperatori Domino ſuo extorqu
tentaſſet, vitam in prælio (*ann.* 1278)
Marchefeldum amiſit. [8]

V. Add

[5] *Annal. Fuldenſ.* ([6] *Regino*,
Witichindus.) [7] *Marian. Scot*
[8] *H. Mutius.*

V. Addunt & hoc tertium pro cauſſæ æ defenſione argumentum, vectigalis mpe, ſeu tributi penſionem. Negari im non poſſe, ab eo tempore (*ann.* 04. 805.) quo Caroli M. auſpiciis ab us filio Carolo juniore, armis domita, in verba Imp. Caroli M. jurare fuit acta Bojemia, [1] ſeculis aliquot conti- uis ejus incolas argenti marcas centum inquaginta, [2] boveſque centum & vi- nti, Imperio Germanico ſolvere ha- iſſe neceſſe, nec ab onere iſto prius uam tempore Friderici II. (*ann.* 1212,) eratos fuiſſe. Iuris autem manifeſti ſe, ut vectigalia ſeu tributa id genus, on niſi ſuperiores ab inferioribus, do- ini à ſubditis, exigant. Nec obſtare, ſi uis dicat, exemptione iſta qua Frider. II. np. canonis antiqui pendendi gratiam ojemis fecit, feudi naturam exſpiraſſe, regno abſolutam merique imperii li- rtatem collatam fuiſſe. Certum enim ſe, quod Imp. in mentem id nequa- uam veniebat, ut ſupremo juri, quod Bojemos tanto tempore habuerunt ſius deceſſores, hoc ipſo aliquid de- aheretur: certum etiam eſſe Cæſarea exem-

[1] *Regino. Schafnaburgenſis.* [2] *Silvius in hiſt. cap. 19. & Boreeus hiſt. Boj. in Brzetiſl. 1.*

exemptione illa, qualitatem ſaltem, n[illegible] naturam ipſam feudi Bojemici, aliqua p[illegible] tum variaſſe; reſervaſſe præterea Imp[illegible] ratorem non vulgarem oneris priſci p[illegible] tionem, quo Bojemiam obnoxiam re[illegible] quit, ut videlicet ejus princeps tum eu[illegible] ad Imp. Curiam Polono regi de co[illegible] meatus ſecuritate proſpicere teneret[illegible] tum proficiſcentibus Romam inaugu[illegible] tionis cauſſa Imperatoribus ipſe vel t[illegible] centos armatos daret, vel argenti mar[illegible] totidem repræſentaret.

VI. Multum denique ad probanda[illegible] feudi Bojemici naturam valere dicu[illegible] ipſorum Bojemorum principum à pop[illegible] lo comprobatas actiones, qui cum [illegible] creandis Impp. locum inter Electo[illegible] tenuerint hactenus, Imperiique Arch[illegible] pincernæ, Romanorum Imperatores [illegible] minos ſuos, [3] provinciamque omn[illegible] Imperii fiſcum ſeu Cameram eſſe fa[illegible] bantur; qui Imperatoribus, quoties jub[illegible] bantur, militabant; qui Curias ipſoru[illegible] quoties vocabantur, frequentabant; qu[illegible] rum principes rempub. adituri, ejuſq[illegible] adminiſtrationem auſpicaturi, inve[illegible] turam ſolenniter ab iis petebant. Proba[illegible] dis his omnibus non eſſe operoſo labo[illegible] opus. Ipſos enim præcipuos Bojemic[illegible]

ru[illegible]

---

[3] *Ditmar. Chron. lib. 6.*

m rerum ſcriptores Coſmam, Dubra-
ım, Hagecum, paſſim ea recenſere.
minum fuiſſe appellatum Cæſarem à
eſlao Sævo, (*ann.*964.) Brzetiſlao
nque (*ann.* 1038. 1042. 1098.) ac
lerico (*ann.*1179.) Ducibus; à Wla-
lao utroque (*ann.* 1157. 1477.) & à
orgio (*an.*1460.) Regibus: ſic fiſcum
peratorium eſſe provinciam illam to-
, faſſos eſſe, non tantum Brzeti-
m I. (*ann.*1042.) ſed cunctos etiam
conſiliarios; militaſſe Cæſaribus cum
emis ſuis, Sobieſlaum II. (*an.*1139.)
nrado in Saxonia, Wladiſlaum I.
n. 1159.) itemque Sobieſlaum II.
*n.*1175.) Friderico in Inſubria; Hen-
m-Brzetiſlaum (*ann.*1194.) Henri-
in Luſatia; Wenceſlaum I. (*an.*1236.)
lerico II. & Georgium (*ann.* 1458.
2.) Friderico III. in Auſtria, Ferdi-
ndum I. (*ann.* 1547.) Carolo V. in
lo Smalcaldico: Ad imp. aulam ve-
juſſos, obtemperaſſe, veniſſeque
ieſlaum I. (*ann.* 1132.) ad Lotharium
mbergam, Wladiſlaum I. (*an.* 1159.)
Fridericum Roncalias, Fridericum
n. 1187.) ad Frideric. Noribergam,
emyſlum (*ann.* 1200.) ad Philippum
guntiam, & ad Fridericum II. (*ann.*
2.) Baſileam, Wenceſlaum II. (*ann.*
4.) ad Adolphum Grumhaynam, &
(*ann.*

(*ann.* 1299.) ad Albertum Noriberga
Iohannem (*ann.* 1318.) ad Ludo
cum IV. Oegram & Domazlicium:
galia inveſtituraſque ab iis petiiſſe ac
cepiſſe, Borzivogium II. (*ann.* 109
Vldricum II. (*ann.* 1101.) & Wla
ſlaum (*ann.* 1110.) Duces ab Henri
Wladiſlaum poſtea regem (*ann.* 11
1140. à Cunrado; Sobieſlaum II. (*a*
1174.) & Fridericum, (*ann.* 1178.
Friderico I. Henricum Brzetiſlaum (
1191.) ab Henrico, Wenceſlaum I. (
1226.) à Friderico II. Ottacarum (*a*
1262.) à Richardo & (*ann.* 1276.) I
dolpho, Wenceſlaum II. (*ann.* 129
ab Adolpho; Iohannem (*ann.* 131
ab Henrico patre, Georgium (*an.* 145
& Wladiſlaum (*an.* 1477.) à Frideri.
Ferdin. I. (*ann.* 1531. 1541.) à Carolo
Matthiam (*ann.* 1608.) à Rudolpho
Ferdinandum II. (*ann.* 1617.) qui n
jam imperat, à Matthia, & alios ab a
Omnia vero hæc talia eſſe, ut cum a
omnes ſanos rerumque peritos fid
inveniant, ut notoria, tum ad tuend
Imperii Germanici majeſtatem, dem
ſtrandamque ſummam Cæſarum in
jemos poteſtatem, contra diverſum
tientes ac perduellioni feneſtram pa
cientes, plus quam ſatis valeant.

VII. Reſtat igitur ut aliis quo

c

s contrarium ſentire diximus, au-
accommodemus, &c., quæ ab iis ad
endam Bojemæ gentis abſolutam
precariam, aut ab alieno pendentem
rio libertatem produci ſolent, per-
mus. Queruntur omnes illi, Ger-
os magni alioquin nominis ſcripto-
pleroſque, hac in materia, contra
n hiſtoricos decet, affectibus immo-
ſervire, & de juribus gentis ſuæ ni-
arroganter ac ventoſe, noſtræ vero
is dilute, quandoque etiam injurioſe,
ſſimulanter diſſerere. Negari nullo
o poſſe, viam facti perſæpe apud
manos via juris fuiſſe priorem, eſſe
gentem ambitioſam, invidam, vi-
que gravem, [4] ita ut in proverbium
rit; τὸν Φράγκον φίλον ἔχῃς, γεί-
τονα ἔχῃς. [5] Præ ſe illos ſemper con-
fiſſe cum alios quoſvis, tum inpri-
Slavicæ linguæ homines, iiſque non
lo ſervitute gravandis, verum etiam
us exſtirpandis, vires omnes ſuas
ndiſſe. Magnifice quidem illos jacta-
uaſi Vngari, Dani, Poloni, Marco-
i, Helvetii, Allobroges, Batavi, ali-
que alii, regum Alemannicorum
clientes ſeu vaſalli. Sed ſi quis gentes
illas

---

4 *Coſmas lib.* II. *ad Ann.* 1020.
5 *Eginhart. de vita Caroli M.*

illas interroget, num res ea ſic ſe hab
reſponſuras, jactantiam iſtam Germ
cam, gerras eſſe meras. Sic ſi quis re
Bojemicarum experientem aliquem
tuſtatiſque gnarum virum roget, B
mia, ſocia ac fœderata Germanici i
perii, an vero beneficiaria ac feudal
regio, aſſeveraturum firmiter, ami
potius, ac ſocietate æterna devinct
quam ullo modo ſervam vel clien
rem eſſe; idque his quæ ſequuntu
cauſſis.

VIII. *Principio*, Haudquaquam o
bus probari, quod Bojemia in Germ
potius quam in Sarmatia colloc
Argutiam hanc nihilo eſſe firmior
quam ſi quis Romanæ urbis territor
Italiamque univerſam, propterea q
ab hominibus priſcis Græciæ ma
eſſe regio dicebatur, Imperii Græco
ſeu Macedonici provinciam vocar
lit. Non vulgaria occurrere, ob quæ
diverſum de Bojemia debeat ſtatu
Neminem videlicet eſſe inter Geo
phos veteres, qui à Bojemis hac ten
ſtate habitatam terræ portionem,
maniæ regno verbis diſertis accenſea
centiores vero, vel caritatibus domeſ
plus æquo addictos, gentem ſuam a
lari, vel errore multis communi, ab a
ratiore rei inveſtigatione averti. Qu

[...]nania finibus circumſcribatur, ex [...]o, Mela, Solinoque, attentis lecto[...] eſſe manifeſtum. Cornel. Taci[...], [6] ſcriptorem vetuſtum pariter & [...]eum, quique cum Germanis Rheni [...]lis diu & multum fuit converſatus, [...]e dicere, Germaniam omnem, à [...]s, Rhætiſque & Pannoniis, Rheno [...]anubio fluminibus; à Sarmatis Da[...]e, mutuo metu aut montibus, ſe[...]i, cætera Oceanum ambire. Pom[...]nim Melam [7] ſimiliter tradere, ab [...]dente eam ripis Rheni uſque ad Al[...] à Meridie ipſis Alpibus, ab Oriente [...]maticarum confinio gentium, qua [...]entrionem ſpectat, Oceanico littore [...]ci. Solinum denique [8] perhibere, [...]ndi ipſam inter Hercynium ſaltum [...]pes Sarmatarum; ubi incipit Danu[...]ubi deſinit, Rheno perfundi. Cum [...]r Bojemia Germaniæ ad Orientem [...] ſaltum Hercynium & Sarmaticos [...] Sudetos montes ſit ſita, & à Ger[...]ia locorum aſperitate metuque mu[...]eparetur, nihil eſſe quam ob rem à [...]natia avellatur. Marobudum cæte[...]ue Marcomanorum ſeu Moravo[...] reges, iis & vicinis quaqua verſum

I locis

[6] *De morib. German.* [7] *Lib. 3. Geograph. cap. 3.* [8] *Solin. cap. 29.*

locis, longe olim & late regnaſſe, Q
dis, Vandalis, Sarmatis, Sirbis, (Sue
corrupte vocant,) præfuiſſe, ſed rerum
Germania potitos nunquam fuiſſe.[1] G
maniam enim illos, ut Paterculus[2]
ad lævam & in fronte, Pannoniam
dextram, à tergo ſedium ſuarum N
cos habuiſſe. Accedere vetuſtis hiſce
tionibus argumenta etiam ex hiſtoria
centiore. Ab Henric. Aucupe & O
nibus Imperium Germanicum ve
Orientem ultra Albim & uſque ad m
Balticum cœpiſſe prolatari, defender
que à mutuo ex Sarmatis oriunda
Slavicarum gentium metu, ejus fini
præfecturas limitaneas eſſe conſtitu
& earum cuſtodes, nomenclatura G
manica, Marchiones cognominatos
genus præfecturis, ubique à Germ
dirimi hodieque, ut Poloniam, it
Bojemiam; Marchia nempe Brandeb
gi, Luſatiæ, Miſniæ, Stiriæ, quæque
pridem [*an.* 1156. vel (quod alii volu
ann. 1166.] in Archiducatum eſt c
verſa Auſtriæ ſupra Anaſum, & M
chia Caubana ſeu Vuochburgenſi.
rolum V. quibus Germania finibus
minetur, melius quam quenquam ſci
cum tamen eam in circulos partire

Boje

[1] *Eutrop. in Rom. Hiſtor. breviar. l.*
[2] *Vell. Paterc. Hiſtor. lib. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

emiæ nec verbo uno meminiſſe, nec
aliquo circulo eam recenſeri juſſiſſe.
iſſe id & ſenſiſſe ſimiliter, Ferdinan-
n I. non tantum ante, verum & po-
quam Rex Romanorum fuit ſaluta-
qui cum ex conſiliariis ſuis compe-
t., conventu Vormatienſi ab Ordd.
erii (*ann.* 1545.) de Bojemis eſſe
ſultatum, ut propterea, quod Impe-
Germanici eſſent clientes, in partem
ndorum onerum publicorum pertra-
ntur, contributionibuſque, pariter
cæteris Germaniæ incolis, pro rata,
ici ſolet, onerarentur, rem indigniſ-
e tulit, & poſt captum accurate cum
conſilium, proximis, quæ poſt con-
um bellum Smalcaldicum, (*ann.*
8.) Auguſtæ habebantur, Imperii
nitiis, publice ac ſolenniter novo iſti
præter majorum morem attentato
inum incæpto interceſſit. Aſſeruiſſe
nque illum (ut ex inſerta actis Co-
iorum regia ipſius obnuntiatione li-
t,) Coronæ Boj. provincias nullo
erii circulo includi. Et Bojemiam
Regnum non ſolum ab oneribus id
us liberum, ſed & ab Imperio Ger-
nico prorſus, cum gente tum inſtitu-
, ſegregatum, ubi verbis diſertis:
nun gleichwol / inquit, die Kön.
ajeſt. als ein König zu Böhmen / et-
 liche

liche Land vnd Herꝛſchafften der Te
ſchen Sprach vnd zungen / vom H
Reich zu lehen erkennen ; So
ben dieſelben Land vnd Herꝛſchaff
vom Röm. Reich weder Schutz
Schirm / Fried noch Recht / ſond
ſeind von dem Reich Teutſcher Nat
in ein ander ſonders Reich vnd Nat
von alters her abgeſondert / vnd
ſelben nicht incorporirt / vnd alſo
Reichs Teutſcher Nation bürden /
ſchlägen / vnd Contributionibus nit
terworffen. Omnia autem iſta, ejus
notæ, ut opinioni eorum, qui Bojemi
in Germania ſtatuunt, è regione ad
ſentur, ita ut cuivis poſſit eſſe obviu
non eſſe neceſſarium, ut Bojemi, vel l
ac jura ab Impp. Germanicis accip
vel pro ſupremo magiſtratu ſuo, ip
agnoſcere teneantur.

IX. Ex fide digna hiſtoria eſſe *t*
dem quoque certum, terram hanc, q
Bojemia dicitur, cum in eam Czech
gentis conditores primi venerunt, pr
ſus fuiſſe vaſtam, incultam, ac ſilvis
tam horrentem, & homines incolas
perpaucos (nec illos tamen German
vel omnino nullos habuiſſe. [3] Vacu
igi

[3] *Coſmas & Dubrav. hiſt. Boj. lib.*
Michovienſ. hiſt. Polon. lib. 1. *cap.*
Silvius hiſt. Boj. cap. 3.

ur, ac quæ in nullius dominio tum
, recepto à cunctis gentibus jure, ab
uiſſe occupatam, tempore longiſſi-
, abſque omni moleſtia, in oculis vi-
arum gentium, libere & fide bona,
eſſam, ac diuturno uſu captam, nec
nquam fuiſſe qui vel in poſſeſſione
time quæſita incolas novos turbare,
dominium, aut jus aliquod, in regio-
n ipſam prætendere vellet. Demum
x omnem hominum memoriam,
que exactas ætates aliquot, cum jam
robo ac indefeſſo Czechitarum labo-
rra quondam deſerta, vaſta, ac ſqua-
, faciem aliam induiſſet, ſuiſque cul-
bus fruges omnigenas, nec eas modo
dæ vitæ neceſſarias, ſed & in deliciis
pari ſolitas, quin & gemmas, argen-
, aurum, metallaque cætera, cornu
te, affunderet, vicis, opidis, caſtellis,
ibus, florere cœpiſſet, exarſiſſe invi-
vicinos ex Germanis Moraviſque
nines malevolos, qui *(an. 793. 794.)*
etem Bojemorum publicam turbare,
cis profligandis conſpirare, regionem
no latrociniis, tandem etiam juſtis
rcitibus infeſtare erant auſi. Cum-
nec clandeſtinæ, nec manifeſtæ ipſo-
n machinationes, ex voto ipſis cade-
, Bojemæque gentis fortuna interea
gis ac magis creſceret, ac politia inſu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

per ipſa, viris, opibus, legibus, orna-
de die in diem evaderet, tum furere i
cœpiſſe, nec deſtitiſſe Acheronta p
movere, quam Impp. Germanos (
tum enim cœpit habere Germania
ges, qui Occidentis Imperium te
runt,) adverſus inviſum genti Germ
cæ hominum genus, ad arma conc
runt. Erupiſſe igitur in nervum rac
tum agentia inter Germanos Bojer
que odia, ac in ſolo Bojemico (*ann.*
846. 848. 849. 857. 869.) ſub Ir
Germanicorum, & Principum Boje
rum ſignis contrariis, aliquoties M
cruento fuiſſe decertatum, pugnant
pro dominatu injuſto Germanis, pro
triis laribus & avita libertate Boje
victoriam vero nunc penes hos, n
penes illos ſtetiſſe. Et quamvis ſe
forſan atque iterum, in eas anguſtia
dacti erant Bojemi principes, ut herb
Germanis regibus porrigere, pacem
à victoribus pretio redimere coge
tur, nunquam tamen eo potuiſſe ad
ut libertatem, leges, mores, jura, con
tudines patrias abjicerent ac ejurare

X. Vi quidem ac in virum conſ
tem cadente incommodi gravioris m
extorta aliquando ipſis à Regibus G
manis fuiſſe pacta nonnulla, accep
majoribus majeſtati non ſemper ho

tili

a, qualia erant, pacem prece ac pre-
mercari, tributum annuum pendere,
romiter colenda ipſorum majeſtate
des dare, (*ann.* 805. 848.) & ſi qua
nus fuerunt alia; ut tamen ipſis, vel
n, quam qui ordine ac gradu emi-
ioribus deferri ſolet, quemque Con-
inopolitanis Impp. deferebant, ho-
m haberent, vel dignitatem ſuam,
ut nunc vocant, regalia accepta fer-
, neutiquam aſſenſiſſe. Triumpha-
gitur, ut cum Tacito loquamur,
er magis, quam victos fuiſſe. Docu-
ta vel exempla, quæ contrarium pro-
, nulla proferri idonea. Scribere
em Reginonem, & ex eo Friſingen-
, ducatum Bojemiæ, ab Arnulpho
. fuiſſe Suatopluco Moravorum regi
ceſſum; verum, ſi quid ejus fecit Ar-
hus, de corio alieno, non de ſuo,
alem illum fuiſſe, ex eo eſſe mani-
m, quod nunquam Suatoplucus Bo-
am in poſſeſſionem accepit. Et Im-
torem hunc certe, ſi Bojemiam Sua-
uco conceſſiſſet, neque alienum ab
lum, belloque novo occaſionem
n. 891. 892.) dantem repertutum,
ue Ducis & procerum Bojemorum
atos Ratiſponam (*ann.* 897.) cum
neribus ad ſe miſſos, ac auxilia adver-
hoſtes Moravos obnixe poſtulantes,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tam humaniter fuiſſe admiſſurum,
promiſſis tam amicis oneratos, don
honoratos, domum dimiſſurum, n
ad limitem Danubio propinquum
ipſis toto autumno cum armis exc
turum.[4] Henricum Aucupem à mal
lis fuiſſe quoque adverſus Bojemos in
tum, & magno cum exercitu (*an.9*
Bojemiam invaſiſſe, ſed cum Pragam
veniſſet à Venceſlao pietate non vu
ſpectatiſſimo gentis duce, verbis am
muneribuſque placatum, abſque n
ficio domum rediſſe, & arctiſſimam
ſtea cum eo amicitiam coluiſſe.[5] O
nem Magnum, ut omnium Slavor
ita & Bojemorum libertatis acerrim
oppugnatorem, denuntiaſſe quidem
quando Boleſlao Duci, ut Ratiſponæ
eſſet præſto, & Germanorum princip
exemplo in verba ſua juraret:[6] cum
is imperata facere renuiſſet, & alle
accepta à majoribus libertate, ad nul
genus ſervitia teneri ſe reſpondiſſet, a
corripuiſſe, & Boleſlaum totos quat
decim annos, nunc victorem, nunc
ctum, bello in Bojemia fatigaſſe, ulti
tamen cum in oppugnatione Boleſlav
(*ann. 950.*) quæ nunc vetus vocatur

4. *Annales Fuldenſes.* 5 *Witich*
Monachus lib. 1. 6 *Hagecius.*

a nova dicebatur , miles ejus non
tum à periculo abeſſet , prœlium
ſilio diremiſſe,comiterque majorum
mplo, & abſque libertatis præjudicio
ni colere ejus majeſtatem ac penſio-
n annuam pendere promittenti Bole-
pacem dediſſe. [7]

XI. Sequuta longo poſt tempore eſſe
nitioſa ac feralia apud Bojemos inter
res agnatoſque Duces odia, ſimulta-
, ac de principatu concertationes.
luiſſe enim pleriſque , quod in prin-
um electionibus , fratres vel agnati
s anteponebantur. Ideoque invidia
mbitione actos , perſæpe ad Germa-
s confugiſſe , & corrogatis apud eos
iliis, bellum in patria accendiſſe, ſce-
aque à quibus tam populi voluntate,
am procerum ſuffragiis arcebantur,
apere tentaſſe. Germanos vero Cæ-
es non prius auxilia ipſis voluiſſe vel
ernere vel afferre , quam ſacramento
conditionibus,quæ in avitæ Bojemo-
n libertatis præjudicium obtrudeban-
alligati , ſuam in patria dignitatem
rmanis Imperatoribus acceptam fer-
nt. Perveniſſe via iſta ac ratione pro-
oſa ad Bojemiæ regimen , primum
nnium Vldricum ducem, qui Iaromi-

7 *Witechind. l. 1. Sigebertus Gemblacenſ.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rum fratrem legitime inauguratum
cipem, Henrici III. Imp. opibus d
exſuit, ac in Poloniam fugavit.
quamvis exſul infelix de iſta tam a
accepta ab dignitatis invaſore fra
juria, apud eumdem Imp. Mersburg
ſtus, remedium ſe adverſis ſuis
inventurum ſperabat, vincula t
pro reſtitutione pertuliſſe ſub Ethe
præſulis cuſtodia. Ac hoc porro fra
manus traditum Vurſſovicenſium
oculos amiſiſſe.

—— *En quo diſcordia fratres*
Perduxit miſeros!

XII. Gloriari ab eo tempore no
ſtitiſſe Germanos, Bojemiam faſces
Germanicis Impp. ſubmiſiſſe, & d
qui in eorum verba jurare tenere
habuiſſe. Vanam tamen eſſe iſtan
ctantiam. Vldricum enim princip
ut & poſteriores ejus ſtirpis duce
quam promiſerunt, vel dederunt I
fidem, nihil avitæ gentis libertati
tuiſſe derogare. Perſonales fuiſſe
contractus, & cum perſonis exſpir
Nunquam enim in id, quod ſic ab i
geſtum, populum conſenſiſſe, nunq
id ratum habuiſſe, nunquam ſigill
blico ſeu terreſtri muniviſſe. Non m

[8] *Dithmar. Chron. lib. 6.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

um illis Germanicam, quam nunc
nanis Hiſpanicam ambitionem, af-
tamque omnibus imperandi libidi-
nec injuria, fuiſſe ſuſpectam. Vigi-
gitur ipſos, ſervitutique hoc genus
i maſcule obnuntiaſſe, ac contrariis
us, nullam eam eſſe docuiſſe. Ma-
um id ex eo eſſe, quod ſuas leges,
ue jura, Impp. id genus præſumptio-
s opponebant, nec ullius ducis, qui
ris beneficio, & non libera ipſorum
ione, præeſſe ipſis contendebat, im-
, abſque controverſia ferre vole-
. [1] Cæſaris decreto connitentes ad
ra principes, Cæſaris, non ſuos, prin-
s per ludibrium vocabant. Exempla
n Borzivogio II. Vldrico II. Sobie-
juniore, Theobaldo adoleſcentulo,
quamvis de ducatu à Cæſaribus in-
iti, iis tamen quos populus optabat,
itate cedere fuêre coacti. Conſonare
mp. Friderici II. judicio, qui cum
emiam ornabat dignitate regia, in-
xerit eam [2] *regnicolarum Electione,*
Imperatorum munere, conferri dein-
s in Principes debere. Nec Brzeti-
m I. nec Conrados, nec Zpitihne-
n, nec Svatoplucum, nec Vladi-
ſlaum I.

---

[1] *Dubrav. lib. Hiſt. Boj.* 10.
[2] *Hagec. in an.* 1212. *ante privil.*

ſlaum I. nec Sobieſlaum ſeniorem I
nec Przemyſlos, nec Carolum e
filios, nec Albertum, nec Ludov
nec Maximilianum, nec Rudolph
Reges, cujuſquam Cæſaris ben
faſces ſuos, vel acceptos tuliſſe, v
nuiſſe. Cæteros vero cum Duce
Reges, ut Wratiſlaum, Vladiſl
Wenceſlaos I. & II. Georgium,
thiam II. (quod ipſum tamen ple
factum eſſe pernegant,) propterea
gratia, cum apud ſubditos, à quib
gebantur, tum apud Cæſares, cum q
familiariter verſabantur, niti, ac mu
valere ſe videbant, Imperatorum in
tunitati ceſſiſſe, & inveſtituras ple
que renitentibus, vel etiam inſciis
ceribus ſuis, quaſi ἐκ τοῦ περιττοῦ
piſſe. Et certe illas etiam, quas ſic
piebant inveſtituras, honorarias ſal
ac abuſivas fuiſſe, & de dignitate, q
in Electorum collegio jam olim pr
tuerunt hactenuſque obtinent prin
Bojemiæ, quam de ducatu aut co
ipſa, potius eſſe intelligendas, ac in
pretandas, documento eſſe literas In
feudales, ſeu Brevia teſtata, quæ à
deric. III. Vladiſlaus II. (*ann.* 1477.
à Carolo V, Ferdin. I. (*ann.* 1541.)
ceperunt. Documento ſimiliter eſſe
in inveſtiendo adhiberi ſolita inſig

Bojem

nos videlicet principes qui inveſti-
expetebant, in actibus iſtis vexilla
in manus porrexiſſe, eademque
dem recepiſſe, cum ſi de regno vel
dignitate eſſent inveſtiendi, ex
consuetudine, per gladium id [3]non
exilla fieri oporteret. Impingere
leviter eos, qui ſtatuunt, Bojemiæ
pem, quia Elector habetur, propte-
mperii etiam eſſe vaſallum. Nihil
in eo eſſe, ſi qui liber alioqui ſit,
or optetur. Non Germaniæ Supe-
atem, quam vocant, ullam, verùm
ſtatem, beneque de Germanis me-
um complurium Boj. principum
etiam atq; ſocietatem arctiſſimam,
mis verò utilitatem Imperii publi-
popoſciſſe effeciſſeque, ut princi-
c Ordines cæteri, in inclyto illo
itutorum creandis Impp. princi-
Germanorum collegio, unum ex
rii amicis, & eum quidem cæteris
viciniorem, tum fœderibus devin-
em, cujus potentia nec ſociis ali-
do eſſe poſſit terrori, nec hoſtibus
munibus deſpicatui, vellent habere,
citra priſcæ libertatis ſuæ jacturam,
diſſidentium parique numero inter
ſe

tho Friſingenſ. de geſtis Frid. I. lib. 1.
p. 5. *Arniſ. de jure majeſt. l.* 1. *c.* 6.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſe quandoque concertantium Electo
vota, ut Arbiter dirimeret, tum E
ralem dignitatem ſuam; dignitater
quam, Electoralem, non regnum,
voce libera Imperatori novo acce
ferre, quin & eum ipſum comiter
recto inter epulas ſolennes pocul
mo, venerari, tanquam amicus n
trectaret. Inter Impp. (Rudolpho
tem excepto) repertum eſſe nemi
qui Bojemiam vel Moraviam, ele
populo ſuo Ducibus Regibuſve *in*
dum aut *jure feudi ab ſe concedi* di
Omnes dignitatem iis confirmand
ſtincte feuda Germanica, Bojemiæ
raviæque olim ab Imperio cohære
à Bojemia ipſa & Moravia ſecern
illa abſque exceptione jure feudi c
dere, has *certo modo, juxta morem,*
& rationabiliter, quatenus ab iis &
perio debebant ſuſcipi ac teneri, ide
feudalia jure feudi, propria vero
proprietatis, cum pleno dominio
nenda confirmare conſueviſſe. [4] F
quidem fuiſſe ſupplices Henrico
Brzetiſlaum I. (*ann.* 1032.) & Ru
pho I. Przemyſlum Ottacarum II.
1276.) ac fidem iis ſacramento ded

[4] *Inveſt. Frid. II. Richardi, Adolp.*
Abſolut. à banno Wenceſl. R. Albe

partim malis artibus, inſidioſiſque
torum flagitatorum conſiliis irre-
, partim juris inimica neceſſitate,
mporis iniquitate adactos, id quod
uin non debuerunt, certis con-
nibus feciſſe. 5 Quod igitur ſic
m hic ſit, à Prætore non haberi ra-
, nec vim tantam ex actibus paucis
neque continuis, accipere potuiſſe,
minus tot vel contraventionibus,
mporis longi præſcriptionibus ex-
um cenſeatur.

III. Eſſe præterea hoc *tertium* quod
icandis ab Impp. Germanorum do-
atu Bojemiæ principibus ſerviat, Bo-
ci nempe principatus vetuſtatem.
ice enim conſtare, quod conſederit
Bojema his in terris, conſtitutam-
ſuis moribus ac legibus rempub. in
a libertatis poſſeſſione tenuerit, & li-
ab ſe optatorum principum ſceptris
rnata fuerit, longe prius, quam Ger-
ici Imperii nomen eſſet inter homi-
uditum, quodque, nec leges, nec
ſtatis jura, nec vivendi morem, ab
cceperit, nec Ripuariorum, vel Lon-
ardorum placitis unquam ſubſcripſe-
cum tamen ea ſit feudorum natura,
omnia iſta, à dominis ſuperioribus
reco-

5 *H. Mutius Chron. German. lib.* 21.

recognoſcant, iiſque accepta ferant
rolum M. hominem gente Francu
Germanum[6] poſt aliquot ſecula de
Imperii faſces in Occidentis regic
arripuiſſe, & cum prolatandorum
natus ſui finium inſatiabili cŭpidi
deret, fuiſſe quidem Bojemicæ lib
inſidiatum, immiſſoque ex Bavari
armata manu in fines gentis Carolo
fortunam periclitatum; ſed cum is,
806.) cruenta victoria potitus, do
rediſſet, & de virtute Bojemorum
ca, deque inacceſſæ regionis itin
difficultate, ad patrem retuliſſet, cu
Bojemi etiam ipſi, [7] muneribus o
amicitiam cum illo ſe ſincere cult
majeſtatemque ejus imperii, comite
neraturos recepiſſent, ab ulteriore
abſtinuiſſe.

XIV. Negare ſimiliter neminem p
feuda, & eorum jura, quam Bojem
rempub. legeſve, multo eſſe recen
Bojemam nempe remp. pariter vel
Gothorum, vel cum Longobardoru
Italia regno cœpiſſe ac creviſſe, &
manico imperio, ſicut dictum jam
aliquot ſeculis eſſe priorem: feuda
& eo

[6] *Bodin. de Repub. lib. 1. cap. 9.* [7]
Sabellicus Enn. 8. lib. 9. Hiſt.
Compilator S. G. tom. V. in Caro

orum conſuetudines, in Germania
um poſt Ottonum tempora & poſt
ricos, ſub Imp. Lothario Saxone,
nvaluiſſe, nec quenquam adhuc au-
m eſſe, qui (ut de cæteris in Germa-
feudis factum eſt) tempus certum,
Bojemis uſitata, faſces ſuos princi-
s quibus vellent committendi libera
ſtas, ab aliquo fuerit adempta, &
Bojemia Cæſarum Germanicorum
ficio primum conferri, aut à quo
cipe primum via iſta poſſideri cœpe-
edere potuerit. Verum profecto eſſe
d Friderici III. Imp. internuntio
cenſi Præſuli, apud Lincium aliquan-
naſcule reſpondit miſſus à Georgio
e Iohannes Sternbergius: Liberum
licet Bojemos regem habere. [8] Cun-
præterea tam recentiores, quam
os illos Bojemorum principes, ſola
gratia, & populi ſui voluntate, in
o ſuo ſe rerum potiri ac regnare,
tenus conſtanter eſſe profeſſos. In co-
is vero Imperii publicis inter Status,
locum illos, nec vocem habuiſſe
tenus, [9] nec ut haberent, unquam
biiſſe. Merito igitur videri abſurdum,
K ſi quis,

8 *Gerard. Roo. Hiſt. Auſtr. lib. 8.*
9 *Nicol. Bellus rer. politic. tom. I. diſcurſ. 11.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſi quis, quod vetuſtius eſt, ei quod n
ter inolevit, ortum ac ſplendorem ſ
acceptum ferre debere, vel, quoc
principes viri, divinitus & à popul
ſe habere agnoverunt, falſo, & dicis
ſa, ab ipſis jactatum fuiſſe comment

XV. Nec ſane ſi vel maxime qui
nat, dominium ſupremum in Bojem
habuiſſe vel habere Germanorum I
obedientiamque eis fuiſſe à Bojemi
negatam, viam facti & armorum
debuiſſe contra recuſantes juris o
legitimo anteponere. [1] Recepti enim
juris, recuperantem ſua per vim, om
juris ordine, jus omne, quod hab
perdere, [2] nec utendum eſſe imperio
legibus agi poteſt. [3] Societate quid
fœderibus, ac amicitia propiore, &,
bio procul, quam ullum aliud reg
arctiore, cum Germania Bojemiam
olim coiſſe, ſed ſocietatem tame
amicitiam iſtam nihil, vel Germa
vel Bojemici populi majeſtati, legi
juribus, moribus, libertati, dero
Hos intra fines ſtetiſſe ſemper utraq
gente concordiam, quos, quoties
alterutra (velut, cum amicorum a
alio eſt potentior, non raro leonina

ſi

[1] *l. exſtat ff. quod met. cauſ.* [2] *l. ſi* *in tantam C. unde vi.* [3] *Tacitus.*

it ſocietas) tranſgredi eſt viſa, hoſti-
li ac bello viam fuiſſe patefactam.
empla eſſe in promptu. Cum Henri-
III. (*ann.* 1040.) munubias Polo-
as à Brzetiſlao repeteret, Lotharius
.1126.) æmulum dignitatis Sobiſlao
poneret, Albertus I. (*ann.* 1304.) mi-
narum decimas à Wenceſlao II. exi-
et, ideoque primus jus armorum, ſe-
dus jus diſtribuendorum munerum,
ius denique jus argentinæ, Bojemis
minuere vellet, bella ſtatim exarſiſſe,
quibus pacis ac concordiæ turbatores
ſares, cladibus memorabilibus in Bo-
nia acceptis, ab iniquis attentatis de-
ere, & ſarciendæ amicitiæ priori ſin-
ius operam dare, ſunt aſſuefacti. Quæ
icitia ſocietaſque æquabilis, ut inter
rmaniam Bojemiamque porro con-
, ſanctè colatur, &, clauſis omnino
li portis, æternum duret, Bojemos
mnum ex animo cupere, idque ut à
rmanis abſque ſanguine, citra liberta-
ſuæ intertrimentum impetrent, non
odò amice, ſed & comiter expetere.

XVI. Vindicandæ denique à Ger-
nica ſervitute Bojemorum principum
nitatis documentum etiam ſuggere-
ipſorum *αὐτονομίαν*, & uſitata apud
es populoſque liberos majeſtatis jura,
cleſiaſtica pariter & civilia. De omni-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

bus iis principes ac populum Bojem[...] habuiſſe ſemper, & adhuc habuere p[...] nam diſponendi, ordinandi, conſtitu[...] di, & adminiſtrandi poteſtatem. Vix [...] quid eſſe, quod vel cultu DEI conſtitu[...] do, vel juſtitia & externa diſciplina, p[...] & tranquillitate publica conſervanda, [...] juſte promovendis regnicolarum co[...] modis, & avertendis incommodis, p[...] ſint in regnis ſuis, Daniæ, Vngariæ, P[...] loniæ reges, quod non ſimiliter Bojem[...] principibus in Bojemia facere ſit in[...] grum; nec quicquam eſſe, in quo ſe [...] Germanici imperii ordinationes alli[...] tos, agnoſcant, vel componere habea[...] neceſſe. Habere eos in regno ſuo ple[...] tudinem poteſtatis, & poſſe omnia q[...] Imperator poteſt in Imperio: patriis, n[...] peregrinis ullis moribus definitam ip[...] habere curam integram legum & ju[...] ciorum, diſtribuendarum pœnarum [...] præmiorum, ſecuritatis publicæ, be[...] gerendi, populi extranei ſibi conſocia[...] di, quin & jus commerciorum ordina[...] dorum, ponderum menſurarumque, m[...] netæ, & idiomatis linguæ: diſtribuend[...] rum munerum privilegiorumq;, mutu[...] defenſionis ac auxilii, bonorum regni c[...] ſtodiendorum, comitiorum indicend[...] rum, & ſi quæ ſunt alia, quæ Politici i[...] ter majeſtatis jura referre velint. N[...]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſi Bojemos lautitiis illis adverſario-
m ac prædicatione nihili, quòd alicubi
ſemiam Imperii feudum primarium,
mbrumque nobilius eſſe ſpargunt,
que honorem ſe genti permagnum ha-
e ſimulant. Malle videlicet Bojemos,
ſeri inter juris ſui populos quocun-
e numero, quàm inter ἐθελοδούλους,
itio quãtumvis ſplendido obnoxios,
o primo. Nihili eſſe effugium, quod
ique obloquuntur, prærogativas Bo-
n. iſtas habere originem ab Impp. Ger-
nicorum gratiâ & liberalitate, ut qui
e de ſe Germaniaque meritos Boje-
s, in permultis ab oneribus Imperii
licis poſtea exemerint, & privilegiis
Ordd. cæteris luculentioribus auxe-
t. Nihili, inquam, eſſe effugium hoc
pterea, quòd inde à primo in regio-
m ſuam adventu, liberi, ſuique omni-
juris fuerint Bojemi. Quicquid ævo
teriore, ſive belli, ſive pacis artibus,
ntra eſt geſtum, fortunæ & temporis
quitati eſſe accenſendum. Si qua prin-
ibus ipſorum ab Impp. Germanis in-
ea dabantur privilegia, (moniti ſupe-
rum temporum attentatis Germano-
m hoſtilibus,) accipiebant illi ea ut à
tiis ac amicis potentioribus, non ut à
minis; ut cautiones de accepta à ma-
ibus libertate ſuâ juribuſque, vel in

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

poſterum conſervandis, vel quæ facti
ipſis erant extorta recuperandis, no
nova beneficia. Olim quæſiti juris
confirmatoria, vel reſtitutoria eſſe
pta id genus ferè omnia, non largitor

XVII. Nihil ad rem facere ſi quis
tundat, iſtam tam in alto collocata
patronis ſuis Bojemæ gentis majeſta
loco moveri prorſus, ac in ordin
cogi, ſimul ac oculos quis converti
onus tributi, quod inde à Caroli M.
ad minimum ab Ottonis Magni æ
Impp. Germanicis in ſingulos an
pendere cogebantur principes Bojem
vel ad ſervitium, quod inauguratio
cauſſa Romam petentibus Roma
Regibus Friderici III. decreto præſt
jubentur; cumque cogitat, jura qui
antecellere dicuntur, eſſe pleriſque
Germania principibus cum iis comm
nia. Nam ut de tributo reſpondeatur
ejus, (præterquam quòd id primu
alii [4] à Pipino, alii [5] à Carolo Caroli
fil. alii [6] à Carolo Craſſo, alii deniq

---

[4] *Coſmas hiſt. lib. 2. Trithem. in Co*
pend. de Orig. in Dagoberto
Rege Franc. [5] *Eginhard. in v*
Car. M. Mutius de reb. Germ. lib
[6] *Hagec. ad an.* 1040. [7] *Helmo*
Chron. Slav. lib. 1. *cap.* 8. *Alb*
Crantz. Saxon. lib. 3. *cap.* 7.

Henr. I. impoſitum regioni ſcribunt: porro, ſupra boves centum viginti, inti quindecim, [8] alii centum & quinginta, [9] alii verò quingentas, [10] marannuas numerant, ideoque hariolae variationeque tam informi, fidem æ rei omnem reddunt ſuſpectam,) ex uti, inquam, penſione non neceſſario clientelam vel ſervitutem aliquam ſectarium ſtrui. Non ſolos enim entes, vel δεχομένους ac dedititios, id us onera ſubire, verum quandoque m vicinos juris alioquin ſui populos: tamen intereſſe, quod id illi luant ex cito, hi ex pacto. Alioquin, ſi omnes tributa pendunt, vaſalli propterea nt, judicandum omnino eſſe, ipſos oque Germanos veteres, non ſolum ncorum, ut Helmoldus [11] refert, ſed Danorum, olim vaſallos fuiſſe, quos ties, ſub jugum miſſos, majoribus ſuis niæ regibus ſub tributo ſerviiſſe, ſcri- Ericus Rex. [12] Non putaſſe ſibi indecom pacem tributis redimere, ipſos etiam omanorum Impp. [13] Gallum à Scythis;

 Sigiſmun-

Munſter. l. 1. Geogr. c. 402. [9] *Silvius hiſt. Boj. cap. 19. Borec. in Brzetiſl. I. pag. 80.* [10] *Coſmas & Hagec. dd. ll.* [11] *Chron. Slav. lib. 1. cap. 3.* [12] *Hiſtor. gent. Dan. Erici Regis.* [13] *Zoſimus hiſtor. lib. 1.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Sigiſmundum, Ferdin. I. Rudolphum
& alios, à Turcis: ſic hodieque ea
iiſdem Turcis redimere Polonos & V
tos, nullo αὐτονομίας ſuæ præjud
Idem de centum quinquaginta, ſiv
migeris ſive argenti marcis, quibus
mam ad inaugurationem profecturi
mani reges, à Bojemis principibus h
rari aliquando conſueverunt, eſſe
tiendum. Et ſanè cum honorem h
Romam ad coronam ſuſcipiendam i
Henrico IV. Cæſari (à quo dignita
regiam, Bojemis ſuis inconſultis, pecu
tum fortè per Wipertum ſororium
tabatur) Vuratiſlaus princeps, com
motu ipſe ſuo, & ſponte, nec ex deb
omnium primus promiſerit habue
que, mirum eſſe, quam ob rem perſo
lis iſta & ſpontanea præſtatio honora
contra agentis intentionem, in legem
debitum aliquanto poſt eſt pertract
Vtut nihilominus eſt, veri haudq
quam eſſe ſimile, ut cuiquam poſſit
ignotum, ejuſmodi onera à doctis,
κυρίως & quod res eſt loquuntur, *pe*
ſiones vocari, non *tributa.* [1] Iura ve
majeſtatis, quæ apud Bojemos ſunt
uſu, multo quam principum in German
eſſe ampliora, auguſtiora, ac liberior

Quan

[1] *Bodin. de Repub. lib. 5. cap. 6.*

Qmvis enim negari nec poſſit nec de-
ri, Germanos proceres, multo quam
[illegible]anos meliore eſſe conditione, in
[illegible]a libertate vivere, & quaſi diviſo
[illegible] regibus ſuis imperio, de ipſorum
[illegible]ſtate pleraque quaſi participare: jura
[illegible]n iſta, ſplendori ac magnitudini
[illegible]m Bojemiæ æquiparari neutiquam
[illegible], ut, quæ aliunde, non ex ſeſe ve-
[illegible]t, & de quibus authoritate & arbi-
[illegible]rinceps quiſque ſuo, (quemadmo-
[illegible] in Bojemia fit,) in ſua provincia ac
[illegible]orio, nihil quod non, vel publice
[illegible]obatis Imperii Receſſibus congruat,
[illegible]ommuni Ordd. judicio prius con-
[illegible]tur, rogare, ſancire, præſcribere,
[illegible]. Non debere igitur, quantumvis
[illegible]nes Germanorum principum præ-
[illegible]ivas, regum Bojemorum abſoluto
[illegible]ſtatis juri æquiparari. Atque hæc
[illegible] quæ in hac de Statu Bojemiæ inter
[illegible]anos Bojemoſque nonnullos con-
[illegible]rſa quæſtione, in medium ſolere
[illegible]ci obſervavimus; de quibus, quia
[illegible]is ſunt indaginis, decernere, cum
[illegible]eris noſtri eſſe non arbitremur,
[illegible]ri æquo, & ei, in cujus foro res
[illegible] cognoſci, vel ex partium compro-
[illegible], vel de jure, oporteat, judicium
[illegible] relinquimus integrum.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP. IV.

De Incolis Bojemiæ & eorum mori

I. IN enarrandis ut aliarum gent ita, cum veterum, tum qui ſunt, Bojemorum originibus, in impingere vel hallucinari, res eſt ob perplexitatem, & hiſtoricorum dentia judicia impoſſibilis, at talis quæ ingenii captum noſtri ſuperat. nos intactam ſane relinquere vol mus, ſi non balbutire, quod aliis in licuit, nobis quoque licere putaſſ Agemus igitur, partim aliorum ve partim judicium noſtrum ſequuti mum de veteribus, tandem vero ipſis, qui ad hoc adhuc tempus ea colunt, Bojemiæ terræ populis. N autem, qui commemorentur à ſc ribus notæ probatioris, poſſumu ſervare vetuſtiores hujus terræ in quam qui primi nomen ei leguntur diſſe. Hos perhibent cognomento dictos, genteque & lingua Gallos f ac in Gallia Cis-Alpina ſive Celtica Padum & Trebiam ſedes quondam buiſſe, cum tamen Romanorum eſſent à Iulio Cæſare victi, ex iis

---

[a] *Strabo Geogr. lib. 5.*

& incinctos Hercyniæ ſilvæ cam-
colere cœpiſſe. Superveniſſe tan-
excitos à Marobudo duce Quados
uados & Marcomanos vel Mora-
ntem Suevicam, qui Bojos incur-
us perpetuis infeſtabant, nec uſum
lturam terræ quietam ipſis relin-
volebant. Marobudus ſiquidem,
Strabo, [3] εἰς ἐκεῖνον τόπον, h. e.
nemum, ἄλλους τε μετανέστησε
ους, καὶ δὴ καὶ τοὺς ὁμοεθνεῖς ἑαυτῷ
κομάνους. Bojos itaque Marco-
rum iſtorum violentiæ ceſſiſſe, &
nia relicta, ad Danubium in vicino
co conſediſſe, pro Bojiſque Bojoa-
corrupta poſtmodum ab Hunnis
varibus voce, Bavaros vocari vo-

Marobudum vero, occupatis ha-
pro derelicto (quos prædiximus)
, finitimos omnes aut bello do-
e, *aut conditionibus juris ſui feciſſe;*
ſuum cuſtodia, tum imperium per-
exercitiis pene ad Romanæ diſcipli-
rmam redactum, brevi in eminens
Romano quoque imperio timendum
xiſſe faſtigium. [4] Hoc rege, &
ejus mortem procreatis ex ejus
ſtirpe

Geograph. lib. 7. [4] *Vellej. Paterc. libr. hiſt. 2.*

ſtirpe ſucceſſoribus regnum ab e
ſtitutum tenentibus, Moravos fere
ad Nervæ Trajanive ætatem in R
norum gratia ac amicitia perſtitiſſ
que & potentiam ex authoritate R
na participaſſe, armis interdum,
pecunia adjutos. Exſtincta demum
robudi ſtirpe, externos homines a
gnum fuiſſe admiſſos, à quibus
Romani Impp. arma corripuerin
ſoſque & diſſipatos multis ac inge
cladibus Marcomanos, & ad pauci
redegerint, & ſuos ſe intra fines
nere coëgerint. Paucitate igitur ſu
Romani dominatus metu terre
Marcomanos, Vindorum, Vanda
aliis appellatos populos, ex Sama
Mæotide lacu ad quærendum no
des effuſos, & propter Viſtulam i
tum late oberrantes, in terras ſua
taſſe, ac in ſocietatem fortunæque
munionem admiſiſſe. Ex hac diſ
rum gente & lingua populorum
mixtione, factum eſſe ut ſermo cul
Suevicus, (idiotiſmum enim ſuum
vos habuiſſe ex Tacito [5] cognoſc
ſed Germanico is, an Gallico veter
pior fuerit ignoramus,) ſenſim
Marcomanos obſoleverit, illat

[5] *de morib. German.*

colonis novis Slavicus inoleverit.
ero gens Vandala, ut ex Iornan-
Procopio diſcimus, vexatis prius
erſæpe, ut quique proximi erant,
nis, de Conſtantini Imp. aſſenſu,
um ſedium appetentia, ex Viſtu-
altici maris ora profectionem in
niam decreviſſet, conjunxiſſe cum
udia permultam ex Marcomani-
terrarum, inprimis vero earum,
utramque Albis Oderæque ripam
colis, voluntariam cognati gene-
ntutem, ac vacuis, pleriſque in
erelictis ſuis ſedibus, Vandalorum
auſpicia, cum uxoribus & liberis
utam. Exhauſtam igitur hac ra-
ominibus quoque, ac cultoribus
ſui parte deſtitutam Bojemiam,
orrere cœpiſſe, ac feris magis
iris domicilium præbuiſſe.

Et hi priſcis temporibus fuerunt
æ incolæ, à quibus habitatam o-
n fuiſſe accepimus: de poſterioris
is colonis, deque iis, qui hactenus
colere non deſierunt, verba pau-
m multa, facere, inſtituto noſtro
ientius, & iis qui accuratam Mar-
omeri hiſtorici Poloni [7] ea de re
diſpu-

e rebus Geticis. [7] *lib. 1. cap. 14.*
5. 16.

diſputationem, vel non ita pridem ..
1614. 1615.) emiſſas ex Academia ..
genſi à Iohanne Matthia Sudetino ..
meditationes legunt, gratius fore ju..
mus. In eo ſane omnes conveniun..
mines, qui poſt Valentiniani Im..
Attilæ Hunni tempora, vacuam & ..
tam à Vindo-Suevis iſtam regione..
jure gentium primi occuparunt, ..
quoque ſunt, qui hactenus eam in..
tant, gente ac lingua Slavos non Sc..
fuiſſe, ejus nimirum gentis homi..
quos permulti etiam Slavonos & S..
nos, ſeu Slovacos, vel Henetos; ..
voli verò Sclavos per contemptum ..
cant. Vnde autem vel ex quo orbi..
gulo prodierint, non inter omnes ..
de convenit. Complures ex Cro..
nonnulli ex Ruſſia quæ ſupra Ca..
juga eſt, huc commigraſſe ajunt. ..
nerunt autem, Czecho & fratre L..
ducibus in Moraviam primum, i..
tum quam magna, ſed numeroſa ta..
cum nobilitatis tum plebis ignobi..
multitudine: cumque eam lingua..

pe..

---

8 *M. Petr. Codicillus ann.* 278. .. *Anonym.* 450. *Bernard. Vap..* *ann.* 550. *Martin. Cuthenus* .. 639. *Dubrav. hiſtor. Bojem. l..* *Hagecus in proœmio ann.* 644. ..

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

lo plenam offendiſſent, ac de Boje-
n incolentium Vindorum popula-
uſuorum raritate edocti eſſent, rectà
ntenderunt, diiſque penatibus ſuis
icum, ubi Vultava in Albim ingre-
, depoſitis, circa montem, qui
anus *Rzjp*, hoc eſt collis, itemque
r, hoc eſt ſpecula, appellatur, ſedem
gendo delegerunt. Exterriti quidem
narum novorum metu, priores per-
i illi ſparſim per tuguria latitantes
æ, primum ſe in familiares ſpecus
lerunt, ſed cum ex ſermonis cultuſ-
ognatione, generis ſui homines eſſe
oviſſent, mutuo hoſpites ſalutarunt,
italibuſque donis, lacte, caſeo, car-
onorarunt, quin &, poſt cognitam
ntus cauſſam, in perluſtranda, qua-
erſum regione, duces ſe eis obtule-
Ex eo factum, ut brevi omnis ve-
&novi populi multitudo, contracta
otidiana converſatione amicitia ac
iaritate, in unam eandemque gen-
coaluerit, & more Slavinis, liberta-
ontentiſſimè ſtudioſis gentibus cæ-
uſitato, Czechi ſe ducis paternæ,
us quam herili gubernationi ſubmi-
quinetiam, ex ejus nomine, cogno-
um Czechorum aſſumſerit.

V. Durat adhuc eadem, ut gens, ita
gnominatio. Qui etſi à Germanis

lingua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

lingua vernacula *Bohemen*, Latina [illegible]
mi, vel Bohemi, Bojemive, vocen[illegible]
ipſi tamen Czechowe dici malunt, [illegible]
Slavice loquentibus omnibus, imo [illegible]
Vngaris Græciſque recentioribus, [illegible]
quoque appellantur [9]. Bojemos vero
Bohemos quoties ipſi ſe vocant, r[illegible]
ciunt, non ad Bojos incolas illos regi[illegible]
ſuæ priſcos, ſed (quemadmodum [illegible]
vius [10] id jam olim obſervavit) ad [illegible]
vas Slavicæ linguæ voces *Boj*, quod
gnam, vel *Buoh*, quod Deum, & *[illegible]*
quod virum ſignificat; viros nempe [illegible]
ſe pugnaces & divinos innuere vole[illegible]
Sermo illorum à Ruſſorum, Polono[illegible]
Croatarum, Vinidorum, cæterarum [illegible]
Slavici nominis gentium ſermone, d[illegible]
cto ſaltem differt: qui quia eleg[illegible]
copioſus, ſuavis, grandis eſt, & ad [illegible]
rumvis materiarum expoſitionem [illegible]
commodus, [11] majores noſtri in eo [illegible]
nando, perpoliendo, augendo, & ad [illegible]
ſteritatem propagando, præcipue ac[illegible]
citer elaborarunt, imo ne neglectu[illegible]
beretur, legibus caverunt. [12] Ve[illegible]

9 *Bonſin. de rep. Vng. paſſim. Laon. C[illegible]*
condylas hiſt. rerum Turc. l. 2. [10] *[illegible]*
Bojem. cap. 3. [11] *M. Daniel præfa[illegible]*
Silvam quadriling. [12] *Ius prov. B[illegible]*
Municipale; B. 8. Comitia an. 16[illegible]
M. Ioh. Huſs. Exegeſ. in Decalog. c[illegible]

n ii in eo excolendo, ac in nativa
tate conſervando accurati fuerunt;
aetas hæc degener, in fœdando, in-
nando, attenuando, & oblivione
na damnando eſt impudens: Ete-
quam nec in vitio ponunt plerique
es, nec indecorum eſſe putant, ma-
n in lingua paſſim ridicule σολοι-
ειν, tam decorum ac feſtivum eſſe
niant, ad populum Bojemicum effu-
ne βαρβαρίζειν. Ruſticum opinio-
torum eſt os pariter & calamus o-
, qui non peregrini idiotiſmi ſubin-
coacervatis centonibus ad faſtidium
eret. Coërcendis θρασυγλώττοις
φιλοσολοίκοις iſtis, non uno me
e Valla haberemus nunc Bojemi
& Linacro. Viciſſim in hac de ex-
ndo patrio ſermone diligentia, plus
m multa fuit inter Bojemos veteres
rum negligentia, & qui aliquantu-
in iis ponebant operæ, alios quàm
enos characteres ignorabant. Ro-
orum, & qui nunc frequentantur
acterum, ut & latinæ linguæ uſus,
it demum Boleſlai Lenis ævo inſer-
ui; poſtea-quam amicitia ſocietaſque,
r Germanorum Impp. noſtroſque
cipes coli conſuevit, [1] cauſſa fuit ut

 Ruthenicæ

[1] *M. Petr. Codicillus*

Ruthenicæ literæ planè hîc exoleſc[illegible]
Sed hæc πυρέργως: præſtat mor[illegible]
ſtros enarrare.

V. Et vitiis gens noſtra urgetu[illegible]
virtutibus excellit. Vix enim quiſ[illegible]
credat, aliquam hominum mult[illegible]
nem reperiri, in qua omnes, vel [illegible]
ſus ſint mali vel prorſus boni; q[illegible]
omnes pariter mereantur vel com[illegible]
dari vel vituperari. Notarunt in [illegible]
mis vitia hiſtorici varii varia. Imp[illegible]
der. I. feritatem, [2] Friſingenſis, [3]
moldus, [4] Silvius, [5] Bartolinus [6] ra[illegible]
tatem in bellis, & truculentiam, T[illegible]
cius [7] furorem, Bonfinius [8] inediæ [illegible]
ſudoris, ac ſqualoris caſtrenſis impa[illegible]
tiam, Chronici, quod Aulæ regiæ [illegible]
tur, Anonymus author, [9] novitat[illegible]
petentiam, ac in veſtitus capilli[illegible]
cultu, verſatile ingenium, bibaci[illegible]
vero plerique omnes. Cromerus [1][illegible]
tem glorioſam, Haſſenſteinius Ba[illegible]

---

[2] *Goldaſt. Tom. Conſt. III. p. 362.* [illegible]
Friſi. de geſt. Frid. I. l. 1. c. 16. [4] *H*[illegible]
Chr. Slav. l. 1. c. 1. [5] *Æn. Silv.* [illegible]
Boj. c. 1. [6] *Ricard. Bartol. Auſt*[illegible]
[7] *Ioh. Thuroc. Chron. Vng. part. 2* [illegible]
[8] *Anton. Bonfin. Decad. 3. l. 2 & I*[illegible]
4. lib. 2. [9] *Chron. Aul. reg. part. 2.* [illegible]
[10] *Mart. Crom. Polon. Hiſt. l. 9.* [illegible]
buſl. Haſſenſt. epiſt. ad Vladiſl. R[illegible]

er belli, quam pacis avidiorem, c. Quæ vitia, ſi quidem jam tum oribus adhuc ſeculis illis, tam adulta nt, quid de his quæ, ſequiori hoc uſquam diſſoluto ævo, haud parva menta acceperunt, ſcripturos, ſi recerent, exiſtimamus cenſores illos omnino iniquos? Nihil tamen invetat, quo minus ſentiamus, magivitiorum iſtorum nobis fuiſſe genas ipſas, ex quibus viri, à quibus ſic s notati, originem habuerunt. Hos Germani, inquietos, ſeditioſoſatura, & (quod convitium impueſt) Regum proditores ac interfes eſſe blaterant. Bebelius [12] convi- malevolus, Apoſtatas nos vocat, mque rebellem, nec veretur condis in excidium noſtrum principi- Germanis, claſſicum canere. Virvero commendatæ, in Bojemis ab Helmoldo [13] hoſpitalitas, ac in cis congreſſibus fortitudo, à Dubra[14] magnanimitas & virium fiducia, vio [15] pactorum conventorum te-

 nax

Henr. Bebel. Hecatoſticho de vict. Max. cont. Bohem. [13] *Helmol. Chron. Slav. lib.* 1. *cap.* 1. 83. [14] *Hiſtor. Bojem. lib.* 1. [15] *Hiſtor. Bojem. cap.* 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nax obſervantia. Bonfinio [16] ſunt g
hominum Martiale & natum ultr
bellum. Bilejovio [17] placidum comm
natura, & offenſioni anſam pra
neſcium. Diſſimulari ſane neutiq
poteſt, vel plura in nobis, vel cert
multa, quæ reprehendat, repertum
veterem Satyricum noſtratem Ni
dum, quam multa, quæ laudaret
perit Bojemiæ & procerum noſtr
encomiaſtes Hieronymus Balbus,
poëtaque Italus, ſi reditum in vita
trique fatum vellet concedere. Sicut
falſus poëta is non eſt, qui

„—— *Servant*, inquit, *ſua*
Bohemi, Et,
„—— *Truces gens haud ſpern*
Bohemi: ita nec

ineptus ille fuit, vel pictor, qui de
in veſtitus habitu patrio cujuſque g
viri & fœminæ imaginibus, Boje
ſolum fertur nudum, panni faſce
pedes habentem, finxiſſe & dixiſſe
linqui ab ſe ipſi liberum, ut, cum
identidem alio atque alio gaudeat, [1]
arbitrio ſe, ac prout velit, ipſe co
ſtiat; vel Cenſor, qui proverbium i
evibravit, „ *Eo*

[16] *Decad.* 2. *l.* 6. *Iem. Decad.* 4. *lib*
& 5. [17] *Bohuſl. Bilej. chronic. l*
[18] *Hagecus ad ann.* 1367.

,, *Eoſdem habet cum ſimia*
,, *Mores ferox Bojemia,*
,, *Quæ facta viderit facit,*
,, *Cultuſque priſcos abjicit.*

I. Ipſi mihi ſi ſit, quod ſentio, di-
um, dixerim Bojemum præter vi-
am enumerata virtuteſque, eſſe, ut
mum, rerum peregrinarum con-
torem & admiratorem, patriarum
& domi naſcentium faſtidioſum
matorem ac contemptorem, fortunę
adverſæ tum ſecundæ, habere ſo-
quam plurimos geſtientem, diſci-
e ſeverioris, & inprimis ſervitutis
atientem, injuriæ ſenſum ægre ex
no amoventem, privatim æque ac
lice ſplendidum, dum hilarus eſt
abilem, dum mœret ſtomachoſum,
eſurit, non cantillantem, (quod
manus,) non ſaltantem (quod Gallus
et in more) ſed indignantem, non
ingenio judicioque quam induſtria
tutum, in inimicitiis tum ſuſcipien-
tum deponendis tardiuſculum, [19]
o primum quaſi indocilem, poſtmo-
n perquam habilem & impavidum,
t gentes ἑτερογλώττους Gallis, Britan-
Italis, Vngaris, quam cæteris, ſocia-
orem: Polonos vero fratrum loco

 haben-

[19] *Hagec. in ann.* 1407.

habentem, ut ὁμόγλωττους. Quæ
ſi dixero, de Bojemiæ tum incolis,
moribus, verba me ſatis multa fe
non dubitavero.

CAP V.

De Regimine Politico in Bojemia

I. Rerumpub. adminiſtrandarum
nera, & diligenter à politicis
explicata, & vulgo jam dudum n
Bojemi tempore omni, quo uſu ſeme
ptam, poſſeſſamq; hactenus regionem
coluerunt, unius fere, temperato tam
& quodammodo cum Optimatibus
ræ diviſo imperio, voluerunt guberr
niſi quod poſt morte abruptum pri
pum regimen, ter forte vel quater, in
tus aliquandiu, & quaſi arbitrarius,
timocraticus fuit inter ipſos reipub.
tus. Vnius autem illius, qui remp
Bojemam geſſit dignitas, cum temp
variavit. Non enim à principio tan
quanta nunc eſt, fuit. Quibuſdam qu
gradibus ad hoc culmen aſcendit.

II. Populus, qui primus, ut diximus
cum Czecho, Bojemiam colere cœpit
gentem noſtram condidit, erant ho
nes probitatis admirandæ, fideles in
ſe ac concordes continenteſque: ne

lteri noceret, vel injuriam faceret, [1]
o qui, *hoc meum eſt*, dicere ſciret,
ὁμοσίπυοι, & ὁμόκαπνοι, quoad
otuit, erant, in commune ſatage-
, quicquid habebant, noſtrum vo-
nt. Æquo igitur jure, ac ſine ſuper-
ſa dominatus ambitione, vitam age-
Vel nihil, vel modicum erat de
ertarent, aut in factiones diſcede-
Alebat præterea mutuam inter illos
ordiam, quod externis nationibus,
aut lingua, aut moribus eſſent diſ-
es, nullis adhuc immixti, ſed gente
rmone, & inſtitutis pares, Bojemiam
bitabant, in eaque ſocietate & inter
njunctione, quam inter ſimiles na-
conciliare ſolet, magno cum con-
acquieſcebant. [2] Vnde factum eſt
zechi monitoris ac rerum modera-
, velut quadam patria authoritate
enti, magiſtratu alio, qui poteſta-
el juriſdictione aliqua eminentiore
itudini præeſſet, neutiquam habe-
opus. Quamdiu igitur Czechus in
s fuit, œconomicus, ut ita loquar:
in repub. Bojema, magis quam regius
cipatus.

I. Czecho mortuo, perſtitit aliquan-

 diu

1 *Coſmas Chr. l.* 1. *Chr. Boleſlav. c.* 2.
2 *Ioh. Dubravius Hiſt. Boj. lib.* 1.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

diu populus Bojemus in beata illa ac
barum neſcia ſimplicitate, concordi
æquabili ſocietate; Rex ipſe ſibi qui
fuit. Poſteaquam vero cœperunt ho
nes peregrini commerciorum cauſſa
Moravia, Norico, & Pannonia in
jemiam commeare, & alii agreſtem
puli vitam faſtidire, alii commu
agrorum & nonnullarum aliarum re
uſum irridere, alii furto rapinave t
quillitatem publicam turbare, tum
ſceri cuncta inſolitis concionibus,
bulentis cœtibus, & rixoſis contenti
bus. Cumque nemo eſſet, quem r
rerentur mali, implorarent vindicem
ni, quique authoritate ſua vulner
reipub. poſſet mederi, defatigata vi
que tandem malis tam pertinacibus
titudo omnis, cladi internecinæ ante
tere conſtituit, & ad reparandum, v
Czecho jam pridem commonſtrata,
pub. ſtatum, animum rurſus conve
Mature itaque capto conſilio, pla
unum aliquem virtute præſtantem,
num, juſtum, ac multitudini max
gratum, ex ſua gente virum, Czecho
rogare, auctaque pro temporum rati
aliquantum ipſius dignitate & poteſt
rerum ipſi ſummam committere.
blico igitur conventu & concordi
populi ſuffragiis, in oculis Supani

Tur

ſci fratrum, qui ſanguine Czechum gebant, deferebatur regimen ad Cro-u, tum quidem adhuc juvenem, ſed entum & qui Czecho ſeni quondam, gregias animi dotes catus, & multi-ui ob divinationis auguriorumque itiam ſingularem, inprimis acceptus batur. Accepit autem à populo rei- adminiſtrandæ poteſtatem Crocus, ut princeps, qui ex arbitrio ſuo im-et, ſed ut Prætor, qui ex æquo & o jus diceret [3]. Nondum enim ullæ bant ſcriptæ leges, ſed id vim legis bat, quod conſuetudine moribuſque li eſſet approbatum. Et quia novi de graveſque emergebant caſus, us decidendis nec conſuetudo quic-n tum adhuc ſuggerebat, nec unius ium ſuffecturum videbatur, addere que Croco placuit ex optimatibus i Senatores aliquot, rerum uſu & ex-entia præſtantes, qui lites cognoſcen-i pro tribunali aſſiderent, & quoties ifficilior occurriſſet, capita cum eo erent. Atque hic ſecundus jam fuit tentis in Bojemia majeſtatis gradus.

7. Adminiſtravit ergo Prætoria iſta όμων δημοκρατικῇ authoritate remp. uli ſui Crocus ille, ejuſque, cogno-

3 *Silvius. Dubravius.*

minis patri filius, & neptis Libuſſa,
poſt alium, tantiſper dum accepta
tribus morum ſimplicitas, frugalitas
tagendique in commune diligentia
uſu ac obſervantia fuit: cum vero c
modum privatum publico antepon
& habendi amore prius ignoto ar
didiciſſent in populo plerique, tum
ex litibus ſeri, ac deferri antehac ſol
honos & obſequium magiſtratui den
ri, adeoque moderatum hoc ac lene
gimen à potentioribus deſpicatui hab
ab infirmioribus vero injuriis, quas
tiebantur, remedium non invenie
bus, princeps qui νοῦρα ἐπὶ ἀδικοῦ
haberet, & potentia eſſet inſtructior,
tari cœpit. Rebus novandis non ultim
quoque cauſſam objiciebat imperi
muliebre, quod permulti, ut viris in
gnum, pudendum, gentiumque cæte
rum moribus improbatum, peroſi, f
diutius nec debere, nec abſque dedec
poſſe, vociferabantur. [4] Corrigend
itaque errorem, & Libuſſæ viragi
quam non bene conſulti rebus præfe
ſent, poteſtatem abrogandam, virum
ei, qui publico omnium conſenſu pr
cipatu dignus videretur, tranſlata in
ſum uxoria dignitate, matrimonio ju
gendu

[4] *Hagecus ad ann.* 715. 720.

rum. Hoc Libuſſa comperto, me-
ns ne viro forte, quem nollet, nubere
oretur, conventum indicit, & con-
e advocata, pro ſe, ſuiſque geſtæ
b. rationibus, oratione jam ad gra-
em compoſita, jam apologis tem-
a, verba diligenter facit, ſi forte
itudinem adhuc tum fluctuantem
ccœpto avertere, & dignitatem præ-
m ſuam, ſtatumque, cum bona uni-
rum gratia prorogare poſſet. Verum
ſurdis fabulam narrari animadver-
, orare inſtitit, ut ultro vellent rem
ſuæ fidei curæque committere, &
n, qui Bojemiæ cum imperio præeſ-
quemque ipſa maritum habere de-
ari non poſſet, Diis potius, (vates
fuit, ſortilega, & fatidica) quam
inibus authoribus creare. Cum au-
conſilium aſſenſu comprobaſſent,
e populo principis, ſibi vero mariti
ndi, poteſtatem feciſſent, poſtridie
es ad audiendum oraculum, quod
per nocturna ſacrificia facti propitii,
incipe futuro ediderint, reverti jubet.
erſis poſtridie ad horam omnibus,
eorum reſponſum à Libuſſa efflagi-
bus, progreſſa illa cum puellis in
ium: *Quod bonum fauſtumque, &*
ſit, inquit, *viri Bojemi, maritum*
Dii, vobis principem, dant virum
indi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

indigenam, Przemyſlum nomine. L
tos igitur actutum deligite, qui i
adeant, principemque conſalutatum in
cem Wyſſehradum deducant. Deligu
ergo decem ex omni numero prim
Libuſſæque ſiſtuntur, cognituri, qu
co quærendus eſſet Przemyſlus. His
Candidus hic, inquit, *asturco meus*,
viam præibit, & principem veſtrum
ejus genua provolutus, indicabit;
vos ſequimini. His dictis, & data leg
qua Przemyſlum induerent, veſte pr
ſa, equum dimittit.

V. Faciunt juſſa illi, & equi ad Aqu
nes curſum moventis veſtigia prem
Qua iter habuerint, vici ad Bilir
amnem à veteribus exſtructi oſtend
Brozanky, Hlinany, Rzeblovice,
equi hujus effectis, videlicet, vadati
ſeu merſatione, in limo volutatione
hinnitu, dicti. Appropinquans tanc
Stadicio vico equus, de via deflectit
ad virum, vervactum quoddam bu
duobus proſcindentem, propius acce
poplitesque ei ac cervicem, quaſi ve
rabundus, ſubmittit. Quo legati v
accedunt & ipſi, viroque, poſt rever
ter habitum honorem, unde, à quo,
quid veniant, exponunt. Is cognita
ventus cauſſa ad præſtigias quaſdam(
tes enim & ipſe ac divinandi ſciens fu
co

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

git, iis demum fine poſtmodum
é, ad legatos converſus: *Cedamus*
t, *pareamuſque numini, ab aratro*
d ſolium principale vocanti: Libuſ-
natam loco illuſtri puellam, fortuna-
menis nobis conjungemus, conſen-
buſque populi univerſi votis datos
ii Bojemici faſces viriliter capeſſe-
Læti hoc reſponſo legati, veſtem,
à Libuſſà acceperant, confeſtim
unt, indutumque ea principem
imponunt, & ut in Wyſſehradum
n pergere cum ipſis velit, orant. Im-
nt quod orant, Wyſſehradoque
em propinquantes Lybuſſam cum
gynæceo, & effuſos in occurſum
ipis proceres populique turbam in-
m obviam cernunt. Exceptus igi-
ſtis acclamationibus Przemyſlus,
cem introducitur, & Lybuſſa ſo-
i ritu in uxorem ducta, non modo,
ceſſores, judex, rector, protector,
m & princeps ac dominus, *(ann.*
) ab omnibus ſalutatur; atque ut ne
in principum inaugurationibus ſo-
dhiberi pompa, prætermiſſa videre-
dignitatis inſignia (in his erant Cze-
eteris ſella, veſtis talaris, mitra ſci-
ue,) pro more accepit.

I. Rerum hoc modo potitus apud
mos Przemyſlus, magiſtratum, uxo-

gis

ris æquo ac ſuo arbitrio geſſit, Boje
gentem feroculam, frænos pati, ac
audientes eſſe coëgit, legibus ab ſe
tis, (quarum pleræque nec hodie ob
verunt) conſtrinxit, & ut verbo u
camus, quid more patrisfamilias,
priore uſitata adminiſtrandæ reipub
curatio, à recens invecto domina
ſpotico diſtaret, ſero intelligere d
Vnde videmus, tertium hunc fui
tius connitentis inter Bojemos p
pum majeſtatis gradum. At vero
conſortis in imperio præter uxorem
patiens fuit, nec poteſtatem ſuam
cancellis circumſcribi tulit Przemy
cum tamen mortem Lybuſſa obiiſſe
ipſe jam quoque ætate vergeret,
Wlaſta duce excitati muliebres
diuturni, tum aliis etiam de cauſſis
cunda turbarum ſeges, fecit ei reg
ferendo difficile, ac valde onero
Advocatis igitur in conſilium nob
ribus, quos jam tum quoque hom
noſtri *Zemany* & *Wladyky* vocaba
delectos communibus omnium ſu
giis, paucos aliquot locupletiores i
cietatem oneris adſcivit, ita tamen
arduis ſaltem ac difficilioribus in r
conſilio ipſorum & opera uteretur,

5 *Hagecus ad an.* 720. & 1072.

gnitatem cum ipſis ſuam commu-
et. Vocavit autem illos *Lopoty*, à
um anxietate, quos ætas poſterior
niky Zemſke, cognominare maluit.
is, proceres, primores, optimates,
t dici. Horum de numero erant
laus, Ctiradus, Milauſſius, Hyn-
gius, Vurſſus, & alii, quorum
na ignorantur.

I. Gubernabatur porro, conſtan-
 hoc ſplendoris faſtigio conſiſten-
rzemyſli auſpiciis introducto do-
tu iſto quaſi deſpotico, reſp. Boje-
m ab invicem ſuccedentibus Prze-
 & Libuſſæ nepotibus præter pro-
uadringentos & quinquaginta an-
ontinuos, ad id videlicet uſque tem-
 quo manus quater mille argenti
is perunctus, Germanorum Imp.
 Henricus ejus nominis IV. Herbi-
 vel Moguntiæ, ut perhibent alii,
ipum Imperii conventum agens,
 1082. vel (ut quidam volunt)
.) [6] Wratiſlao Duci, Brzetiſlai
acis filio, dignitatem de Romani
ificis [7] aſſenſu auxit, & corona
capiti

Coſmas hiſt. lib. 2. Monachus Pega-
vienſis in vita Wiperti. Michovienſ.
hiſt. lib. 3. cap. 4. [7] *Thuan. hiſt.*
lib. 46.

capiti impoſita, regem ex Duce cr
Quartus ergo hic fuit amplificatæ
mo apud Bojemos magiſtratui ma
tis gradus, in quo illa, (niſi quoc
Wratiſlai Wenceſlai IV. Albertiq; I
obitus, interrupta quodammodo
ſextum jam ſeculum numerans, h
que conſiſtit. Non diſputamus jam
ta in Bojemiam dignitate illa regia
eam conſequuta Wratiſlai Regis n
quam unquam frequentiore, cum
cipibus Germanis converſatione,
que imperialis conſectatione, meli
an deterior facta provinciæ & incol
conditio: Principi illa forſan hon
centior, quam reipub. utilior; vel
liber ac juris ſui Simſon in inſidias
manicas pelliceretur, Delila quædan
loſa fuiſſe videri poteſt. Suſpicari
nihil prohibet, arripuiſſe inde Germ
captatam diu occaſionem arrog
Imperatoribus ſuis in Bojemiam ſ
mæ poteſtatis, & ſpargendæ in v
opinionis, principes qui non reg
quæ vocant, de manu Imp. accepiſ
rebus in Bojemia legitime præeſſe
poſſe.

VIII. Quam latè vero vel olim p
rit, vel hodie pateat deſpotica ill
gnantis apud Bojemos principis pote
cum ex hinc inde collectis monume

quo

um geſtarum in noſtra gente rerum
ptores meminerunt, tum inprimis
um regni fundamentalium ſan-
bus cognoſcitur. Conſtat enim
ſo etiam Przemyſlo, leges quibus
myſlus filius poſteaquam ad reip.
m perveniſſet, populum guberna-
ebatur, eſſe latas, [8] temporiſque
eſſu, rebus videlicet id tandem exi-
us, à provinciæ optimatibus, de
pum aſſenſu paulatim cumulatas,
nſuetudine obſervantiaque diutur-
que adeo confirmatas, ut corpus
. univerſum iis velut baſi funda-
pque ſolido innixum, hactenus in
uo ſteterit inconcuſſum, nec ullus
eps novus, priuſquam in eas, ad
ines (ſiquidem peregre accerſatur,)
culâ linguâ ſua, in ſolenni verò
ratione Bojemica, more majorum
et, aditum ad gubernacula habere
it. Illæ etiamnum, ſicut principi-
d tuendam dignitatis majeſtatem,
mendumque in officio populum
nt, ita populo adverſus principum
idem iniquitatemque omnem,
dio ſunt. Permulta ſane principibus
deranda ex arbitrio repub. illæ lar-
ur, ſed nonnulla populo quoque,
M vel

8 Hagec. ad an. 722. & 745.

vel ſoli vindicant, vel cum principe [illegible]
municant. Quæ quid vetent, quid[illegible]
ciant, ſi plenius cognoſcere quis [illegible]
eum nos, ad repetitum ex vetuſta [illegible]
uſu magiſtro conſtitutionum provi[illegible]
lium codicem, ablegamus.

IX. Vetantur illarum authoritate[illegible]
(*A.* 2. 17. 19.) à regno quicquam ali[illegible]
nare pignorive dare, (*A.* 3.) lib[illegible]
regni legibuſve, ullo modo obr[illegible]
(*A.* 9.) præter Barones, Equites, C[illegible]
tes, plures in Regnum Ordines inve[illegible]
(*A.* 13. 28.) vaſallos de feudis Majo[illegible]
alibi quam in arce Pragenſi, vel, u[illegible]
nimum, intra Bojemiæ fines, in[illegible]
re; [9] (*A.* 30.) feuda item ipſa & [illegible]
telas, quæ ultra regni limites ſunt [illegible]
vendere, alienare, aut ab oneribus [illegible]
ſuetis quoquomodo liberare, (*A.* [illegible]
nuntios, ſive de inſerendis, ſive d[illegible]
pungendis rebus quæ reipub. ſint, a[illegible]
bularii cuſtodes ordinare; (*A.* 22. *L.* [illegible]
patrocinio, publicave fide ſua ju[illegible]
provincialis juriſdictioni, vel pot[illegible]
hæreditarii domini, quenquam ex[illegible]
re; (*A.* 27.) alienigenas ad arcium [illegible]
fecturas vel publicas functiones ulla [illegible]
movere; (*A.* 29.) præter morem [illegible]
cum, jura, & libertatem, militiam i[illegible]

[9] *Comit. an.* 1545.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

imperare; (*A*.23.C.5.) in jus vocati
icium defugere, & ſi qua ſunt ſimilia.
ntra vero habent Reges ex eadem pro-
cialium conſtitutionum authoritate
(3.) ſoli, plenum jus ac poteſtatem
tuendi, quod velint, de rebus quibuſ-
, quæ tum conſervando, tum illu-
ndo ſplendori majeſtatis regio, ho-
eque augendis reipub. commodis
ferant, nec ab inſtitutis moreque re-
to, vel boni viri arbitrio diſſideant.
oque (*A*. 4.) comitia illi conventuſ-
Ordinum ſoli indicunt; (*A*. 12. 14.
16. 19. I. 42. N. 1.) nundinarum
rcatuumque, condendorum privatim
amentorum, & metallifodinarum
, vectigalia, portoria; nobilitatis in-
nia; urbium arciumque tum ædifican-
um muniendarumve, tum demolien-
rum facultatem, redemptionem pigno-
reditoribus regiis datorum bonorum;
ntelas item poſt defunctos abſque
rede poſſeſſores ad fiſcum devolutas;
& bona quomodolibet ἀδέσποτα ſive
antia, multaſque, quibus volunt con-
nt & largiuntur; (*K*.37.) incolas,
regiis & reip. hoſtibus militant à mi-
la avocant, eoſdemque niſi paruerint
ndemnant; (*Q*. 11.) cœnobiorum
naſteriorumque bona pro libitu vel
trahunt vel oppignorant; (*S*.10.11.)

perduelles, hoſteſque reipub. profe[illegible] purgandi cauſſa Senatum poſtulan[illegible] data ad tempus fide publica ſecuros [illegible] ſtant; (*W.* 2.) eruti ex fodinis auri a[illegible] gentique canonem ac emolumenta [illegible] vendicant, & nonnulla id genus [illegible] voluntate imperioque abſoluto m[illegible] rantur.

X. In cæteris vero limitata, vel [illegible] optimatibus quodammodo diviſa e[illegible] ſorum poteſtas & adminiſtratio. I[illegible] enim de quibus loquimur, non paru[illegible] rebus eandem eſſe volunt ampliſſim[illegible] natus & Regum in Bojemia liberta[illegible] jus, & poteſtatem, permittuntque n[illegible] natim actoris arbitrio, utrum coran[illegible] callerio regni majore, an coram [illegible] ipſo velit cum adverſario experiri; (*A*[illegible]) de capite & exiſtimatione, (*K.* [illegible] *X.* 12.) de injuriis, (*O.* 43.) de falſi[illegible] mine, (*A.* 32.) de religionis approb[illegible] turbationibus, (*L.* 40. *S.* 5.) de vi priv[illegible] (*Q.* 6. 7.) de reluendis pignoribus re[illegible] (*R.* 21.) ſumendæ de notorie male[illegible] ac ſceleratis vindictæ arma, æque r[illegible] Senatui Magno ac Regibus in ma[illegible] dant; ſicut Reges, ita & Senatum [illegible] bent, (*I.* 45. 54. 62.) pupillis tutores [illegible] ætatis veniam, ſi opus ſit, dare, eoru[illegible] que, ut & furioſorum, commodis i[illegible] gilare, & ne qua expilandis, dilapid[illegible]

i diſtrahendiſve ipſorum hæreditari-
fraus iis à tutoribus vel curatoribus
, obicem ponere ; (*F.* 15.) ſi quibus
ſumendorum ex tabulario de initis
ractibus apographorum cuicunque;
8.) quoties conſtituendorum ad lites
uratorum generalium, ſociis vel tu-
ous; (*I.* 59.) quoties contrahendo-
ingratorum agnatis matrimonio-
, virginibus pupillis, facultas eſt con-
nda ; (*K.* 7.) quoties ſunt ſororum
ptarum factæ cum fratribus de pa-
onio tranſactiones confirmandæ ;
10.) quoties fraternitatis ſive con-
i, & rerum communionis jura con-
da , parem in his omnibus faciunt
incialis judicii majoris , & Regum
dictionem.

I. Vt communis ergo eſt in his
ibus Senatui ampliſſimo cum Regi-
, neque his magis quam illi *αὐθεν-*
ς conceſſa decernendi ratio ; ita ad
inum univerſorum, vel ad minimum
Optimatum, primorumque volunta-
c conſilia , alligata eſt prorſus Re-
voluntas , ſi quid novi (*A.* 5.)
11.) in diſtribuendis, quæ terreſtria
mus , muneribus , (aulica enim &
lia, ut & minoris momenti miniſte-
quævis , Rex , ut vult , libere diſtri-
) (*Z.* 4.) in rogandis vel abrogandis

legibus; (*A.* 17.) in alienandis, tranſ
bendis, vel pactionibus ullis adſtring
dis, inſertis in corpus coronæ Bojem
ab Imp. Cæſ. Carolo IV. opidis, a
bus, ditionibus, & provinciis; (*A.* 1
in facienda alienigenis emendorum
regno bonorum ſoli poteſtate; (*L.* 6.
10. 31. 32. 33.) in coërcendis ulciſc
diſve publicis hoſtibus, & eorum fa
ribus, vel quavis alia vi armata, in
dicandis ab exteris injuriam paſſis, u
liberandis in captivitatem abductis
incolis; (*D.* 49.) in cogendis ad offic
contumacibus juriſque prævaricat
bus; (*W.* 8. 15.) in ſtatuendo cude
monetæ modo & pretio; (*A.* 10.
cooptando in numerum judicum
cujus tribunalis, Regio cauſſarum pa
no, (fiſcalem aliàs vocant,) ſi quid
quam, in his cæteriſve majoris mom
negotiis Rex velit decernere novi,
prius vel ad Ordines univerſos in co
tiis, vel ad Optimates collegialiter
conſiſtorio ſuo referre, nec conſilium
ſorum modo ſed & aſſenſum exqui
habet neceſſe.

XII. Hæc igitur eſt gubernandæ a
Bojemos meos reipub. ratio, hic m
ſtratus ſummus, hæc principum, hæc
puli univerſi majeſtas. Ritus porro co
mendandæ principibus reip. ac in ip

r

inaugurationibus adhiberi ſolitus,
uniuſmodi ſemper fuit. Primis illis,
& poſt Przemyſlum, temporibus,
Bojema gens adhuc à Chriſtiano-
ſacris erat aliena, breviſſimus is fuit
mpliciſſimus; apud novitios Chri-
os, & ante quam reges regnarunt,
anto ſane ſplendidior, ſed non mul-
operoſus; poſt reges vero creatos,
mplo gentium aliarum evaſit cum
ratu magnificentior, tum feſtivitate,
lationibuſque regum & populi mu-
ſolennior. Priſci illi, ex gentiliſmo
ri majores, & qui prius quam Epi-
a Pragæ fuit erecta, ſub Chriſtianis
uot principibus vixerunt, habuerunt
convocata ad Gezercam, ſubiectum
ſſehrado fontem, omni populi mul-
line, prolatiſque in medium, Libuſ-
olio, & Przemyſli mitra ducali, ac
agreſti, cum factis querno robore
eis, [10] duces novos, ſtipulati prius ab
in gubernando patrii moris obſer-
tiam, publice proclamare, in Libuſſæ
ll ſolium collocare, agreſtiumque
eorum & peræ intuitu, ad originis
ioris conſiderationem & modeſtiam
monefactis, mitram ducalem ſolen-
us cum acclamationibus, veneratio-

Hagec. ad an. 833. Dubr. hiſt. lib. 2.

ne, ac obſequiorum conteſtationi
in caput imponere. Claudebant πε
γρειν iſtam epulæ, communis læ
teſtes. Cum vero Chriſtiana relig
gens eſſet imbuta, & Epiſcopatus à
leſlao Pio conſtitutus, adhiberi ad
celebritatem cœpit ipſe etiam Epiſco
qui inaugurationis tempore, cum rei
toti ac duci novo, felicia quæque p
retur, tum multitudini in peragendo
jorum more, actu iſto ſolenni, relig
& pietate præiret.

XIII. Regibus tandem populo d
eorumque coronatione ad Archiep
pos devoluta, creverunt & pompa &
remoniæ: coronæ, ſceptri, pomi,
dii, annuli, unctionis uſus invaluit,
niſteria inter viros eccleſiaſticos &
liticos proceres diſtributa. Quæ qu
tione ætate noſtra, & à quibus exp
ſoleant; paulo plenius, quam ab
forte eſt factum, libet explicare. I
quoties de inaugurando rege con
riunt regni Ordines, ad condictum di
(quem ab electione per novum re
acceptata, intra menſem ſextum j
denuntiari lex Carolina,) Regalia,
vocant, ſeu regni κειμήλια ex Car
ſteina arce à regni Optimatibus affe
tur, convocanturque in arcem Pra
ſem è regno præcipui omnes, ac ex u
re

uo provinciis legati , ipſaque etiam
meroſiſſima plebis turba confluit. Ad
rarium D. Wenceſlai , in quo regni
il pridię ejus diei Pragam allata , *κει-
λια* reconduntur , Caroloſteinenſes,
rque Burggravius & vaſalli , die pari-
& nocte in excubiis ſunt. Supremus
regni Curiæ-Magiſter interea re-
n, palatium, comitiumque, &,thea-
in ea erecto , ædem metropolitanam
Vito ſacram , in qua ex conſuetudine
eterata peragi ſolet hic actus , taperi-
q , pannoque rubro , & cæteris , quæ
æ feſtivitati opus ſunt, ſplendidiſſime
operoſiſſime adornat. Vbi ad diem
amque in Comitium veniunt omnes,
ggravius Regni ſupremus , valvas
nitii jubet aperiri , & rogat omnes:
ntne , ut electus votis communibus
, publice ac majorum more ab ſe
clametur. Cumque voce concordi
ntiuntur Ordines univerſi , tum ille
e quantum poteſt ſublata : *Supremo,*
nit , *omnipotentis DEI numini gra-*
, *amplificando in noſtra gente cultui*
ſincero accommodum , regnoque huic
orificum , utile , felixque & fauſtum
it. Ego Burggravius Pragenſis ſupre-
, ex officio meo, in nomine beatiſſimæ,
itiſſimæ, ac individuæ Trinitatis, unius
EI noſtri , Sereniſſi. principem N. in

regem Bojemiæ electum, & acceptum [illegible]
pronuntio. Hoc audito multitudo om[illegible]
exclamat; *Vivat, vivat, vivat, N. B*[illegible]
miæ Rex! & concilio dimiſſo, Ordi[illegible]
ex comitio in D. Venceſlai ſacrari[illegible]
regalia viſuri diſcedunt. Legati ſimil[illegible]
provinciarum regno unitarum, &, c[illegible]
ſuæ quiſque dignitatis inſignibus, Ca[illegible]
nici, Præpoſiti, Abbates, Holomuce[illegible]
& Wratiſlavienſis Epiſcopi (quos d[illegible]
jam olim Regis Aſſiſtentes vulgus ap[illegible]
lavit,) ipſeque adeo Archiepiſcopus [illegible]
genſis, in templum veniunt, & loco q[illegible]
que ſuo conſident.

XIV. Quorum adventu ad ſacrari[illegible]
D. Wenceſlai nuntiato, Burggra[illegible]
proceresque ex Bojemis alii, numero [illegible]
quentes, Regem in templum deduc[illegible]
in regiam abeunt, & quamprimum R[illegible]
alloquendi poteſtas iis fit, venerabun[illegible]
honore prius ipſi habito, per Burgg[illegible]
vium idiomate Bojemorum vernacu[illegible]
in hanc ſententiam verba faciunt: *Ho*[illegible]
Princeps Sereniſſ. tres inclyti hujus re[illegible]
Ordines, majorum laudabili more, ſec[illegible]
dum leges ac libertatem gentis, conve[illegible]
publico, in ſupremo regni Dicaſter[illegible]
Regem te Bojemiæ declararunt ac p[illegible]
nuntiarunt, precati ex animis unive[illegible]
ut hanc Majeſtatis Tuæ in legitim[illegible]
Bojemiæ Regem electionem atque accep[illegible]

tione[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

on, fauſtam & felicem eſſe velit ju-
ue DEVS. Quoniam vero inau-
ioni Majeſtatis Tuæ, ac coronationi
i, dies hæc eſt conſtituta, orant omnes
ar eſt veneratione, ut primum om-
, cum publica univerſorum, tum pri-
ſingulorum, Regni hujus incolarum,
legia, immunitates, libertates, jura,
es, vetuſtas laudabiles, conſuetudi-
c inſtituta, facto eam in rem diplo-
ſingulari, rata habere ac confirma-
emque feſta Majeſtatis Tuæ inaugu-
ne, de repub. ad legum normam gu-
nda, deceſſorum Tuorum Bojemiæ
m exemplo, ſacramentum ſive jura-
rum regium præſtare publice velis.
r cum dicta ſunt diploma privilegio-
confirmatorium Burggravio tradit
, & quæ inaugurationis tempore de-
ores ſui ex legum præſcripto præſtare
nt ſoliti, ſe ſimiliter ſacramento inter-
to præſtiturum, Ordineſque omnes
ngulos clementer habiturum, recipit.
igitur in metropolitanum D. Viti
plum. Eunt autem bini & bini, Ci-
tum Regiarum delegati, Minoris,
lvæ, Majoriſque Pragæ Senatores: hos
uuntur ex Nobilitate equeſtris Ordo
Barones, quotquot in comitatu Regis
i reperiuntur. Divertunt vero ad deſti-
am in templo ordini quique ſuo per-
gulam.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

gulam. Optimates vero, & publicis
muneribus inſignes proceres in æd
cræ veſtibulo Regem, cum aulico c
tatu ſuo, caduceatoribuſque, & en
adventantem, excipiunt, & recta i
Wenceſlai ſacrarium deducunt.

XV. In ſacrario Rex exſutus
ſua à Supremo regni Camerario, t
talari auro picta coloris phœnicei in
tur. Interea dum Rex induitur, Ar
piſcopus cum Epiſcopis, & Clero o
ab altari magno, ad idem ſacrarium
gem prodeuntem ad erectum coram
tari magno ſolium Regium deductu
venit. Præſtolante igitur pro for
Clero, ſacrarium reſeratur, & p
prodeunt hæreditariis in regno mu
bus fungentes proceres, poſt eoſque
regalibus Optimates, qui progreſſi, c
ad latus dextrum ſubſiſtunt. Arc
piſcopus accedens propius, Regi in v
bulo ſtanti paucis benedicit, & mox i
tympanorum tubarumque ſonos in
tes, Clerici primi Archiepiſcopo ad al
magnum præeunt; ſequuntur regni
pifer cum prægustatore, portantes u
que, ille deauratum, hic argento ob
ctum panis libum; pocillator cum co
ga, portantes uterque plenum vino
liolum, ille deauratum, hic argento
cruſtatum; tertio loco inter Subcame

ri

& Caroloſteinenſem Burggravium
as, incedit gerens ſceptrum, regni
i-Notarius; huic proximus it inter
i-Cancellarium & Curiæ Iudicem
mum medius, cum pomo aureo
i-Dicaſtes; quinto loco cinctus à
dextro portante bacillum nigrum
mo regni Curiæ-Magiſtro, à ſini-
ero coccineum capitium geſtante
Archi-Camerario, ingreditur ge-
coronam Regni Bojemiæ Interrex
urggravius Pragenſis ſupremus. O-
tibus iſtis ſuccedunt caduceatores
areſcalli, dexter provincialis cum
dito in rubenti vagina holoſerica
enceſlai gladio, ſiniſter vero auli-
um gladio evaginato. Mareſcallis
mus ingreditur capite diſcooperto
atus, inter Holomucenſem & Wra-
ienſem Epiſcopos medius, Rex, qui
m conſiſtentibus ſibi ad dexteram,
tibus Regalia proceribus, in genua
olium regale provolutus, Archie-
um precantem audit. A precibus
ectus, ab iiſdem epiſcopis, verba fa-
Holomucenſi, & ſtantibus Regi
go proximis Burggravio Archi-
ellarioque, traditur Archiepiſcopo
altare coronandus. Archiepiſcopus
bus ex procerum manibus ordine
is, coronam collocat in altari
medio;

medio; Enſem verò in vagina in c
dextro, pomum, ſceptrum, annu
liba, doliola in ſiniſtro. His act
genua cum toto circumſtantium
procumbit, & Litania canitur.

XVI. Ea finita Optimates & Epiſ
Regem ab altari, ad ſolio Regio pro
quum locum priorem reducunt,
cum in genua, velut ante, ſubſidit
chiepiſcopus eum rogans: *Vis fidem*
ctam, inquit, *à Catholicis viris Tibi t*
tam tenere, & juſtis operibus obſer
Reſpondente; *Volo*: pergit, &: *Vis*
quit, *regnum tibi à DEO conceſſum*
cundum juſtitiam patrum Tuorum r
& defendere? Reſpondente; *Volo, C*
fretus divina, modis me id omnibus f
rum promitto. Miſſæ officium,
vocant, à Muſicis inchoatur, &
paulo poſt ſurgens, ſolium Regale
ſcendit, cinctum parte dextra ab Ep
po Holomuc. Burggravio, Curiæ-M
ſtro, & pleriſque proceribus Boje
ſiniſtra vero ab Epiſcopo Wratiſlav
ſi, Archi-Camerario capitii gerulo,
duceatoribus, & Mareſcallis. Iam
recitato ex Epiſtola textu ſacro, ſi
prorſus, & Rex Burggravio Ephori
regni cæteris comitatus, per Epiſco
ad altare denuo ducitur. Hîc in ge
procumbens Rex, Archiepiſcopo lib

Et

ngeliorum apertum tenente: & Burg-
o verba præeunte, Bojemica lingua
mentum facit, [11] &: *Iuramus* DEO,
r, [*matri Deiparæ, ſanctiſque omni-
in ſacro hoc Euangelio, velle nos &
, Baronibus, Equitibus, Nobilibuſ-
rem Pragenſibus, Civitatibuſque re-
, ac univerſæ Communitati Regni
iæ, Inſtituta, leges, privilegia,
tiones, libertates & jura, adeoque
s, bonas, laudabileſque conſuetudi-
inviolatas ſervare, ab hoc eodem
Bojemiæ, nec abalienare quicquam,
ignorare, verum pro noſtra virili id
augere ac amplificare, & omne
onum honorificumque Regno illi ſit
: Ita nos* (hæc dicturus, digitis
s dextræ duobus, Euangelii librum
ngit,) DEVS *adjuvet, & ſancti*
. Iurantis Regis verba excipiunt
episcopus & Epiſcopi illi ambo,
es alius poſt alium ex formula. Ab-
is precationibus, nudatum ab ad-
ls lateri ejus dextro, regni Archi-
rario & Cubiculariorum Decurio-
tremo, Regis lacertum dexterum,
que & ſcapulas, ungit oleo, latuſ-
adio D. Wenceſlai (porrigit hunc
altari acceptum Mareſcallus) præ-
cingit,

---

[11] *Conſtit. Reg. A. 2.*

cingit, annulum digito manus de
indit, ſceptrum in dextram, po
vero in ſiniſtram tradit, preculas
tidem miſcens Archiepiſcopus.

XVII. His ita pro more peract
denti in ſolio Regi dexter aſſiſtens
gravius, oratione ad proceres popu
que Bojemiæ converſa contentiſ
voce ter repetita rogat, &: *Vultis, in*
veſtro huic Regi ſubjici, obtempera
deleſque eſſe, & Regnum Majeſtat
ope veſtra ac opera firmum præſtare
etiam præbetiſne veſtrum ei coro
aſſenſum? Annuentibus & terna
liter reſponſione comprobantibus
univerſis, ad Regem convertitur,
nerabundus rogans: *Viſne Rex cl*
tiſſime, inquit, *privilegia cuncta*,
tates, immunitates, jura, leges, v
laudabilia inſtituta, & conſuetu
cum publicas tum privatas, tribus
hujus Ordinibus omnibus, ſartas
ſervare, nec eas ulla ratione violare.
præſtaturum ea omnia reſpond
Archicamerarius capitio coccine
Archiepiſcopus vero unà cum du
illis, quorum aliquoties memini
Epiſcopis & Burggravio, regio ill
demate caput Regis, precibus adhi
cingit. Epiſcopi porro ſecedenti
altare, coronamque geſtanti Regi, c

ungebatur abſtergunt, veſtemque
venienter aptant. Vnde cũ is, Archie-
ppo preces ingeminante, reverſus in
o conſedit, Burggravius ad proceres,
ulumque omnem, fidem ab iis Regi
ubjectionem ſtipulaturus, in verba
us juraturos, præfatur & ait: *Quan-*
uidem N. princeps ſereniſsimus legiti-
Rex eſt electus ac coronatus, in nomine
D. M. ego Majeſtatem ſuam omnibus
us Ordinibus, univerſo regni hujus
lo, Regem Bojemiæ pronuntio, eſſeque
o. Vultiſne igitur Majeſtati ſuæ fide-
ſſe, obtemperareque ac ſubjici? Velle,
ondentibus, & ſingulis monitu ejuſ-
Burggravii digitos duos ſurſum eri-
ibus, primus ad Regem propius ac-
it, ac factus illi ſupplex, impoſitum
iti Regio diadema, digitis duobus
ingit, &, ut idem omnes, qui loco
prohibentur, cum veneratione præ-
it, commonefacit. Hymnus interea
hariſticus B.B. Ambroſii ac Auguſtini
atur, & cum Optimates, tum quivis
ex Baronum Equeſtriumque Ordine,
od Burggravium feciſſe viderunt, ſup-
pes ac venerabundi pro ſe quiſque fa-
cit, tacta vero digitis corona, Baro-
nſere Regi à dextris, Equites à ſini-
is conſiſtunt. Rex tandem procidentes
conſpectu delectos aliquot, gladio

N D. Wen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

D. Wenceſlai in brachium ſiniſtru[m]
percutit, ac militiæ auratæ Equites [...]
XVIII. Cantores porro & Ar[chie]-
piſcopus, hymno illo lætitiæ finito [...]
gunt in Miſſæ officio, cumque can[...]
ad Offertorium, quod vocant, p[...]
niunt, conſurgit Rex, & medius [...]
Epiſcopos, accepta ex dapiferi poci[llatoriſque]
toriſque hæreditarii manibus duo [...]
liba illa, & vini vaſcula, Archiepi[ſco]-
po ad altare offert, tota arce Prag[æ]
omni, campanarum pulſibus, & [...]
rum æque ac minorum torment[orum]
fragoribus perſonante. Poſt hæc [...]
teſſeram oſculatur Rex, & mox c[...]
ei capitioque, inter iterata campan[arum]
ac tormentorum muralium tonitru[...]
ArchiCancellarium amotis, ſcept[...]
&pomo Archi-grammateo ac Arch[...]
caſtæ in manus redditis, ad altare [...]
Epiſcopos medius accedit, Euchariſ[...]
que, (Burggravio & Curiæ regni A[...]
Magiſtro linteamen tenentibus) e[...]
chiepiſcopi manu ſumit. Quod du[...]
ſtantes propter ſolium hęreditarius [...]
à dextris, regius vero aulicus à ſin[...]
Mareſcalli, aut, ſi alteruter, interea [...]
coram hoſtia fit adoratio, religion[...]
hibitus ſeceſſium quæſierit, (id [...]
an. 1575. accidit,) ſubſtitutus ab e[...]
rerim, vicarius gladium uterque ſtri[...]
muc[...]

crone ad terram defixo tenent, nec
e quam Rex ab altari ſurgit, attollunt.
verſo denique ab altari, & in genua
cumbenti illi, benedicit conceptis
bis Archiepiſcopus, & campanæ jam
ium tota Praga pulſantur, machinæ-
grandiores, ſimul & minores diſplo-
ntur.

XIX. Sacris ad hunc modum finitis,
x in ornatu regio, geſtans regalia,
dem qua ingreſſus erat pompa ac co-
atu, templo egreditur, & per panno
nſtrata tabulata, palatiumque majus,
abularium Regni, & mox in ſupremi
caſterii conclave, ad epulas ſolennes
cedit. Ab ipſo vero templi veſtibulo
a Rex ingreditur, uſque ad Dicaſterii
nen, fuſi recens aurei nummi & ar-
ntei, in turbam confertim ſtantem
perguntur, omnes præterea captivi
ii dimittuntur liberi; [1] In area vero
is, rubrum albumque vinum, plenis
ris fluit, ac à turba promiſcua hau-
ır. Tympana interim & tubæ, clan-
re ſonoro, epulis Regalibus ſignum
nt. Inſtructæ jam ante ponuntur ap-
ratu exquiſitiſſimo, menſæ duodecim,
ter Regiam nempe ſeorſim loco pau-
editiori ſtantem, pro ſingulis Regni

[1] *Coſmas Hagecusque ad an.* 1037.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Optimatibus ſingulæ ; Baronibus tr
menſæ Regiæ latus dextrum ; Equeſt
bus ad ſiniſtrum. Ad ſuam quiſque
cumbit : Rex cum viris Principibus
gumque exterorum legatis : Optima
cum invitatis ea de cauſſa , familiari
aulæ potioribus , & amicis quiſque ſ
Menſæ ſub conopeio accumbenti co
nato Regi , miniſtrant hæreditarii da
fer, prægustator, pocillator, cum acc
eam in rem ab ſe ex nobilitate junio
bus permultis. Ad cubiculi vero re
cuſtodiam , excubare toto illo coro
tionis die tenetur , ex Wladiſlai Re
inſtituto , nobilis ſtirpis Swaroviæ n
maximus. Omnes denique abſen
æque , ac epulis Regiis præſentes , fe
clamoribus ingeminant : *Vivat , viv*
vivat triumphatis ſuis & reipub. hoſtib
N. Bojemiæ Rex. Menſis remotis, tra
Regi in tabulario Regni exſuitur , Re
liaque ab eo Optimatibus reconden
traduntur. Sic Rege in regiam cum c
mitatu aulico , aliis vero huc & illuc
diverſa euntibus, Optimates cum proc
ribus & regni primoribus regalia è ve
gio in D. Wenceſlai ſacrarium referu
ibique tantiſper dum poſt tertium qu
tumve diem in conditorio ſuo arcis C
roloſteinæ reponantur , clientibus ar
illius, diurnis pariter & nocturnis vigil
cuſtodienda credunt. XX. A

XX. Atque hæc ævo noſtro uſitata
ugurandorum Bojemiæ Regum eſt
nſuetudo, hæc pompa, hic ritus, hæ
emoniæ: Quoniam vero regni quæ-
di viæ duæ duntaxat ſunt legitimæ,
am armorum, quam quidam his ad-
t tertiam, tyrannorum potius quam
gum eſſe ducimus, nec arma, quæ
bitionis cupiditati ſerviunt, juſta ju-
amus) quoniam non aliæ, inquam,
timæ ſunt quærendi regni viæ, quam
ctio populo non extorta, & Hæredi-
ex ſanguinis propinquitate nata, vi-
ur prope neceſſarium interrogare, qua
quove, hæreditatis an electionis ju-
ad principatus illud faſtigium con-
dant Bojemorum Reges novi; ſta-
e autem hac de re non cuivis eſt
mptum. Etenim ejus quæſtio hæc eſt
eris, ut de ea ex hiſtoriæ patriæ ſcri-
ibus, & eorum plerumque, vel verbis
nis factæ recitationi, vel linguæ lu-
itati imputandis fortaſſe, ac incon-
tibus loquendi formulis, vix certi ali-
d poſſit concludi. Leges etiam regni
damentales, privilegiaque, quin &
ima legum interpres conſuetudo ipſa,
bſervantia diuturna, in ſenſus con-
ios trahi nuper cœpit. Cum enim Fer-
ando Archiduci Auſtriæ, vivente
uc, remque urgente Matthia rege,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

deſignato ac coronato (*ann.* 1617.) ...
jemorum Regi, regnum poſt mor...
Matthiæ, Bojemi, conventu cum ...
tarum regno provinciarum legatis ...
quentiſſimo, abrogaſſent, & Frid...
cum V. Electorem Palatinum (*an.* 161...
regem creaſſent, acerrime longeque ...
joribus, quam unquam, contentioni...
de regni jure, deque dandorum Boje...
Regum rationibus, ſicut armis, it...
calamis, certatum utrinque fuit. Fe...
nandus princeps, ab Electoribus int...
Romanorum Imp. creatus, & qui ab ...
ſtant, contendunt Bojemiam eſſe ...
gnum hæreditarium, & principes qu...
quot ei ad hoc uſque ævum cum im...
rio præfuerunt, (unico via exorbit...
rebus impoſito Georgio rege excep...
hæreditatis intuitu, faſces ejus appreh...
diſſe. Ordines Bojemi contra conſt...
ter dicunt, & tantum non clamant, ...
ctione gentis liberæ, non hæredita...
dignitatem conſequutis principibus ...
paruiſſe ſemper, diverſumque ſentien...
quicunque ſunt, acceptæ à majoribu...
bertati ſuæ, vim manifeſtam facere q...
runtur. Gladius Ferdinandum fecit ...
hac cauſſa ſuperiorem; calamorum c...
certationes, approbatum à parte utra...
judicem nondum videntur inveniſſe. ...
igitur in hac à togatis etiam agitata qu...

ſtio...

te ſeu diſceptatione, habeat unde re-
a momenta promat ac ad veri cubile
um faciliorem inveniat poſteritas,
rpta ex variorum, quæ inſpicere eſt
m, diſſertationibus variis, tum Imp.
Ferdinandi II. tum Bojemiæ Ordi-
, producta in publicum tuendi juris
rgumenta, in theſi duntaxat, non in
potheſi (ſingularia enim quæ utrinque
ontrovertentium partium diſputatio-
ermulta occurrunt, ab inſtituto no-
videntur aliena) pro ingenii modulo
ri, recenſebimus. Iudicium nobis
ra de lite non ſumimus. Volumus
n ab omni id genus temeritate quam
giſſime abeſſe.

XXI. Allegatur ergo ab iis, qui Boje-
reges hæreditatis jure ad regnum
venire volunt, cum conſuetudo, &
à Libuſſæ ævo introducta, nec niſi
el interrupta, obſervantia; tum à
remo gentis magiſtratu eam in rem
ta, ac legibus regni publicis expreſſa
vilegia, geſtarumque rerum teſtis hi-
ia. Servatum videlicet perpetuo fuiſſe
pagato ex Przemyſlo & Libuſſa ge-
i hunc honorem, & primum du-
, poſtea vero reges, ex ſolo illo, ſuc-
ſione ordinaria jure nunc majoratus,
nc primogenituræ, fuiſſe ad reipub.
vum aſſumptos, tantiſper dum mares

eſſent ſuperſtites. [2] Cum vero ſtirps r
ſcula in Wenceſlao III. defeciſſet, i
que *per morſum mortis Regum gene*
fortis Eſſet devicta, [3] fœminis ſan
nis ejuſdem, habitum fuiſſe hono
eundem, ac primum Annam He
Carinthii, poſtea vero Eliſſam Ioha
Lucemburgici uxores, Wenceſlai, c
meminimus, ſorores, ad ſceptra f
vocatas, earumque jure maritos i
rum, eſſe in dotali regno rerum poti
Eliſſæ ſobolem regnaſſe ordine. Et c
Ladiſlaus rex, ejus ex Iohanne Luc
burgico abnepos, abſque liberis dece
ſet, viriliſque proles regia nulla exſta
adeoque poſt Ladiſlaum electus in ſ
tione Georgius Rex, tandem ſimil
occubuiſſet, reditum eſſe ad genuin
ſanguinem regium, & Wladiſlao La
ſlai ex ſorore Eliſabeta nepoti, regni
dema impoſitum; ab eo vero primum
Ludovicum filium, & hoc ſine pro
vivis exempto, ad Annam filiam tra
miſſum. Hujus porro Annæ, ex Fer
nando marito poſteros, Maximilianu
Rudolphum, & Matthiam Impp. ordi
ſibi in hoc regno ſucceſſiſſe, ac, eode
quo anteceſſores, hæreditatis jure,
reipu

[2] *Ius hæredit. Ferd. fol. 18. 19. 4.*
[3] *Chronic. Aulæ regiæ.*

b. Bojemæ gubernacula conſcen-
Æquitatem igitur ipſam ac majo-
morem ſequutos Ordd. vidiſſe ſem-
quod (ut [4] & à Frider. III. Imp.
ando monebantur) electione haud
uam opus ſit , in iis quos natu-
eges dediſſet ; ita ut inconcuſſa tot
orum obſervantia , certiſſimo ſit
mento, rebellione exſecranda [5] con-
nari illos omnes , qui majorum his
bus , vetuſtatiſq; venerandæ exem-
bluctari, ſimul etiam auſu nefando,
us pro arbitrio , ac per nudam ele-
em creandis , florentes , Albertinis
r & Carolinis pactis veteribus ſub-
, in Auſtriaca domo Bojemi ſan-
s principes , ab hæreditariis regni
nici faſcibus , quantum in ipſis eſt,
e neutiquam erubeſcunt.

XII. Perpetuæ huic ac tam vetuſtæ
vantiæ , (præteritis vetuſtiſſimis
Hoſtiviti nempe cum Mſtibogio
a concordatis , & teſtamentaria
iſlai I. de principatu diſpoſitione)
dem hæreditarii juris patronis ſub-
ntur *ſecundò*, privilegii (*an.* 1212.)
derico II. Imp. Bojemis olim dati

N 5 decla-

Silvius Hiſt. Bojem. cap. 58. [5] *Iu-*
ſtitiæ Imperat. author propoſ. 12.
13. 22. 23.

declaratoria Imp. Cæſ. Caroli IV.
1348.) Bulla Aurea, Rudolphi
(*ann.* 1290.) privilegium Erfordia
Wladiſlai Regis eo nomine ſecund
1510.) diſpoſitio, poſterior Ferd
di I. Regis (*ann.* 1545.) recogniti
directorioque liberis ab eo relict
dicillus; itemque optimatum, &
rumvis in magiſtratibus miniſte
regiis conſtitutorum, uſu recepta
menta. Omnia hæc partim ab uni
Bojemorum populo (*ann.* 1547.) c
tiis calatis eſſe comprobata,[6] &
ſtitutionum provincialium Codici
publica indubitataque lege inſerta,
tim obſervantia quotidiana confir

Caroli Cæſaris Bullam quod at
ea expreſſe determinari, *Electioner*
gis Bojemiæ in caſu duntaxat & ev
quibus de genealogia, progenie, vel
ne, aut proſapia regali Bojemiæ, m
lus vel fæmella ſuperſtes legitimus
fuerit oriundus, ad Prælatos, Duces,
cipes, Barones, Nobiles, & Commu
tem regni præfati & pertinentiarum
dem, rite, juſte, & legitime pert
Conſtare ſibi Carolum hunc Imp.
1356.) etiam in Bulla Imperii
Noribergenſi,[7] ut qui reſervans I
rat

[6] *Ius provinc. A.* 1. [7] *cap.* 7. *§. ſi*

... de vacantibus in Imperio Ele-
...bus ſecularibus proviſionem, re-
...is Bojemos exceperit, & ſi quan-
...lis exſtantibus regii ſanguinis hæ-
... Electoratum ejus regni vacare
...erit, proviſionem *juxta continen-*
...conceſſorum Bojemis privilegiorum,
...vatam conſuetudinem diuturnam,
...bus ipſis, non Imperatori, com-
... oſtenderit. Sicut ergo in Electo-
... ſecularibus cæteris, hæres proxi-
...ccedit jure hæreditario; ita & in
...ratu Bojemico, ac in regno ipſo,
...b Electoratu ſeparari nequit, [8] pro-
...n Regis defuncti hæredem, hære-
... jure debere ſuccedere: Et ſicut
...io Imperatori in cæteris Electora-
...ſecularibus, non niſi cum nullus
...res, competit; ita Electionem Ordi-
...in Bojemia, non niſi cum regnum
...erit, hoc eſt, cum nec mas, nec
...lla ſanguinis regii ſuperfuerit, con-
... Manifeſti id eſſe juris, ampliuſque
... probari ex Rudolphi I. Imp. Atte-
...ne, [9] quam de competente in Im-
... Regibus Bojemiæ Electoratus jure,
...ordiæ dedit. In ea ipſum quoties
Regis

[8] *Ius hæred. Ferd. II. pag. 15. 16.*
[9] *Mel. Goldaſt. tomo. Conſtitt. II.*
pag. 86.

Regis facit mentionem, & quic[illegible]
Imperio & Imperatorum electi[illegible]
juris Regi tribuit, toties hæredum[illegible]
meminiſſe, iiſdemque ſimiliter t[illegible]
Neminem ergo niſi qui vel inſan[illegible]
vel Imp. inſaniiſſe ſomniet, ha[illegible]
riam Regum in Bojemia ſucce[illegible]
negare poſſe.

Wladiſlai Regis de liberis ſuis [illegible]
1510.) factam, ſigillo regio mu[illegible]
nec illam obreptitiam, verum[illegible]
Bojemis, quam ab Vngaris Ordin[illegible]
blice approbatam diſpoſitione[illegible]
quoque facere, qua teſtatur Rex, [illegible]
tigerit Regem Ludovicum filium [illegible]
hæredibus decedere, Annam filiam [illegible]
dovici ſororem, vi juris, exemtionu[illegible]
privilegiorum regni Bojemiæ, legi[illegible]
Regni Bojemiæ hæredem futuram.

Regis Ferdinandi I. Recognit[illegible]
poſteriorem, ſeſquianno prius [illegible]
uxor ejus Anna regina, in vivis e[illegible]
ſiſſet, Ordinibus datam, ut & ej[illegible]
Regis liberis paulo poſt Annæ [illegible]
obitum directorii vice relictum [illegible]
cillum, cum his conſonare, in quo[illegible]
que aſſeverat Rex, *poſt luctuoſum* [illegible]
dovici Regis in prælio abſque hær[illegible]
interitum, Annam ſuam uxorem, [illegible]
Ludovici Regis ſororem germanam, [illegible]
gitime natam hæredem, *vigore li*[illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ivilegiorum, & conſtitutionum
roli IV. factaque à Wladiſlao
ſpoſitionis, veram quoque, ac ab
as agnitam & acceptatam Regni
eſſe hæredem, atque Reginam,
Regnum ipſum Bojemiæ, quam-
ſunt ex regio ſanguine ſive maſ-
e fœminæ, non pertinere ad Ele-
Statuum, ſed cadere in ſuperſti-
ſanguinis perſonas. Status præ-
s recognoviſſe, quod Regnum id,
Electionem, ſed per legitimam hæ-
& ſucceſſionem ad Annam Re-
tanquam hæreditariam reginam
nam, tranſierit. Probari rem
nique poſſe ex uſitatis, cum à
tibus inferioribus ac Miniſtris
s regiis, tum à Burggravio ſu-
& arcium Pragenſis Caroloſtei-
e Præfectis, ex præſcripto legum
alium præſtari ſolitis, juramen-
ormulis.[10] Singulos nempe illos,
nam quod Deo jurant & Regi,
ariter Regis hæredibus; qui ne-
n id aliâs facturi, vel Ordd. ipſi
iti eſſent, ſi quæri, non naſci, ſibi
tirent. Aſſenſos autem eſſe his
orum Conſtitutionibus, Atte-
us, & ordinationibus Ordines
Bojemos

s provinc. E. 3. 7. 8.

Bojemos publice univerſos, eluceſc[illegible]
quam ſatis ex eo, quod earum e[illegible]
ipſo legum regni Codice accura[illegible]
minerunt, [11] profitentes expreſſe, [illegible]
di Regis ſe poteſtatem legitima[illegible]
ante habere, quam cum Aurea [illegible]
Imp. Bulla, & Regum, Wladiſ[illegible]
plomate, Ferdinandique Recogn[illegible]
definitus caſus inciderit. Accep[illegible]
hanc ſententiam privilegia Bojem[illegible]
etiam, tam Bavariæ Ducem Max[illegible]
num nuper, quam Poloniæ Reg[illegible]
gellonem jam olim. Bavarum vi[illegible]
cum attentatæ recens ElectionisB[illegible]
cæ acceptationem Friderico agn[illegible]
diſſuaderet, prudenter monuiſſe, [illegible]
tametſi *Ordd. Boj. ſuo modo h*[illegible]
Reges eligendi poteſtatem; Elec[illegible]
tamen iſtam eſſe quadamtenus h[illegible]
tariam, & ad hæredes alligatam. [illegible]
lonem vero Bojemorum legatis [illegible]
regnum hoc ei offerebant reſpon[illegible]
Scire ſe, Bojemiam Wenceſlai re[illegible]
HAEREDITARIO IVRE *ad Sig*[illegible]
dum fratrem pertinere.

XXIII. Geſtarum præterea [illegible]
gente rerum ſcriptores pleroſque [illegible]

---

[11] *Ius provinc. A. 1. B. 20.* [12] [illegible]
Monaco 24. Sept. 1619. [illegible]
[13] *Cromer. Polon. orig. lib. 1* [illegible]

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

militer in hac ſententia. Vbicunque vel ex ſuo, vel ex populi ſenſu, in uſſa ſcribunt, ſemper hæredum, æque hæreditatis facere mentio- Legi videlicet apud Coſmam [14] rem non malum, *Eſſe juſtitiam orum, ut ſemper inter Principes eo- ajor natu ſolio potiatur in princi-* Et, *Sobieſlaum* (loquitur de So- ſeniore) jure hæreditario, *in atus ſolio elevatum fuiſſe avito.* erba [15] ſimiliter eſſe, quod; *Ne- us Pryemyſlo morienti fuerit* hæres *Hoſtivitum Neclani principis ma- atu filium,* hæredem *à patre fuiſſe um. Legatos Alberti Auſtrii flexiſſe os, cum Eliſabetam* Alberti uxorem nt *non eſſe* paterna hæreditate *pri- n, Albertumque & uxoris, & ſuo & ſoceri judicio præferendum.* Re- quoque legatos alios, rogaſſe ut ne i *contra jus gentium, paternam* ntatem *puero* [Ladiſlao] *adimerent.* e *Fridericum* Imperatorem, *orpha- us tutelam gereret,* hæreditatem *ſe pacto invaſurum.* Iohannis Du- [16] eſſe quoque ſtylum ſimilem, ut qui

---

iſt. Bojem. lib. 3. *ad an.* 1100. 1125. *Hiſt Boj. cap.* 9. 55. 57. 68. [16] *Hiſt. j. lib.* 2. 7. 1. 17. 19. 28.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

qui ſcribat, *Wenceſlaum* ætatis præ
tiva, partes priores in ſucceſſione *p*
patus abſtuliſſe, & inter ipſum W
ſlaumque fratrem minorem, hæredi
fuiſſe diviſam. Propinquum morti
tiſlaum Pugnacem, decreto ſtatu
ex principum filiis ne alius ad pate
regni ſucceſſionem, *niſi natu ma*
proveheretur, cæteri fratres, ſorte q
ſuo contenti eſſent; Et *quemadm*
parens inter filios hæreditatem *diſtr*
rat, ſic partem à quoque ſuam ab ip
nere fuiſſe aditam. Ottacarum Re
ex Cunigunde uxore ſuperducta, W
ſlaum regni hæredem *procreaſſe. Bo*
hærede *regni amiſſo, Pragam in d*
Epiſcopi, ad jus comitiorum coiiſſe.
dolpho Rege mortuo, ingenti rurſus
mine comitia eſſe inita, & in his I
nem Præſulem jus Annæ, quæ H
nupta fuit, ex legibus *propugnaſſe,*
diceret, fratribus non exſtantibus, pr
ſororibus in ſucceſſione regni *ca*
eſſe, non quidem ut ipſæ regnent, at
marito regnum acquirere poſſint, ſ
habuerint, quem aut pater, aut re
illis dederit. Vota omnium & ſuf
huc inclinaſſe, ut Ioh. Lucembur
Rex poſtularetur, hac conditione, ſ
ſabetham regni hæredem *in matr*
nium acciperet. Nuntium ex Vn

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſſe nuntiantem, reginam Eliſabet,
enixam eſſe, & perinde regni Bo-
hæredem. Wenceſl. Hagecum [17]
e præ omnibus his, rem iſtam
is inculcare. Ex permultis ipſius
onibus hæc eſſe evidentiora cum
ogenum (ann. 804.) à primoribus
tum fuiſſe principem tanquam
em: *Drahomiram (ann. 917.) vi-*
reipub. adminiſtrationem ambien-
iſſe in Ordinum conventu proteſta-
od nemo à Bojemis poßit eligi prin-
filiis ipſius ex marito principe ſuſce-
ſtantibus; Ipſorum videlicet eſſe
ncipatu ſucceſſionem. *Convocatos*
erico (ann. 1178.) Barones, Equi-
ipſum ſtatim tanquam *Wladiſlai*
& patris hæredem aſſumſiſſe *in*
num. Przemyſlum (ann. 1226.)
ſe id gratum ut Venceſlaus filius
us in regno hæres: *Przemyſlum*
Venceſlai filium, Bojemiæ hære-
(ann. 1254.) copias magnas con-
iſſe: Othonem Brand. Marchionem
1279.) machinatam eſſe ut Bojemi
ſi delerentur, & hæres *quoque ipſe*
ſlaus interiret; proceres vero Boje-
eodem Marchione (ann. 1280. &
) ut hæredem dominumque ipſo-
O rum,

In Chron. Bojem.

rum, *quem in arcta cuſtodia teneb*
gno redderet, efflagitaſſe, nec id
quam exſoluta pecunia grandi,
traſſe. Wenceſlaum II. Regem
1305.) *cum vitæ finem erat factu*
lium proceribus commendaſſe, atqu
velut Domino ſuo hæreditario
gererent, admonuiſſe. Annam & E
tam ejuſdem Wenceſlai filias, in
cis regni comitiis (ann. 1306.) *pro*
ad Bojemica privilegia, quæ ſanci
Regno Rex hæres, *ubi per mare*
queat, ſaltem per fœminam optetur.
Imp. Henricum VII (*ann.* 1310.
feſſos publice eſſe Bojemorum le
Wenceſlaum ſeniorem, cum more
reliquiſſe regni hæredes *Wenceſlau*
lium, & Annam Eliſabetamque
hunc vero ipſum Wenceſlaum, *ne*
rem, nec fœminam hæredes *reli*
Henricum Carinthium, jure uxoris
dis *regnum occupare.* Pragenſes S
Imp. cum conventus (*ann.* 1419.)
næ Moravorum ageret, per legato
ſe, *ut ſua Maj. Cæſ tanquam* Do
& hæres *in regnum ſuum Bojemiæ*
ret; Vertente tamen anno, de ipſo t
patris hærede *ac fratris* ſucceſſore
bus regni, in primis vero ab Vrbe
ſede, penitus arcendo, nec pro domin
quam agnoſcendo conſpiraſſe. Sigil

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nihilominus (*ann. 1420.*) in arbi-
conſenſiſſe, perque eos Pragenſibus,
uem *ſibi ut* Domino hæreditario
vellent, gratiam obtuliſſe, & præ-
rum oblivionem ſancire voluiſſe:
om tamen fuiſſe admirandam hanc
ratoris lenitatem, & Pragenſes in
n per primores Bojemos, de ar-
n à ſceptris Bojemicis hæreditario
c domino, Decretum Czaſlavia-
(*ann. 1421.*) conſenſiſſe. Com-
n rei indignitate Imp. ad Ordi-
iverſos Czaſlaviam ſcripſiſſe, &
iter denuntiaſſe, *quod ſi pergant*
iniquis iſtis rationibus hæreditario
gno Bojemiæ *excludere, non ſit in-*
tam enormem diutius neglecturus.
entum enim eſſe, & ab omni ratio-
num, quod ſpargant hæreditatem
& regnum proprium eſſe *aliqua*
nfamia commaculatum. Reductos
(*ann. 1422.*) *in viam fuiſſe regia*
tiatione hac ex nobilitate non pau-
contra ſatagentes Coributi in re-
inauguratione cives Pragenſes, ma-
ntentione decertaſſe, ac, propterea
Regem jam ante haberent legitimum
eſlai fratris ſucceſſorem, *Caroli que*
hæredem, *Sigiſmundum Imp. in*
Ruſsi coronationem conſentire no-
Sublato è vivis Alberto Rege,

 Reginam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Reginam enixam fuiſſe filium patr
humum Ladiſlaum. Hunc à Bojem
prius, & poſt, (*ann.* 1440. 1441.
1444. 1446. 1451. 1453.) quan
natus, votis concordibus complur
cum Procopii Rabeſteinii, tum Fri
Imp. judicio, *verum patris hæredem*
pronunciatum. Cum Wladiſlaus R
ceſſiſſet, Ludovicum filium, (*an.* 1
miſſo in Bojemiam Ioh. Zierot
poſtulaſſe ab Ordinibus, ut *tam*
Dominus ipſorum hæreditarius, &
Bojemiæ coronatus, ad regimen a
teretur. M. Danielem Veleſlavinu
etſi recentiorem, judicio tamen &
gentia, ſcriptoribus illis vetuſtio
nihilo inferiorem, id quoque agno
Vocare eum, ratione videlicet e
Eliſabetam Sigiſmundi, & Annam
diſlai, Regg. filias, *unicas regn*
Vngariæ Bojemiæque hæredes; qu
ptores omnes, cum & terantur com
tium manibus, & probentur à ple
omnibus, fieri non poſſe, ut tam con
totieſque repetita ipſorum aſſertio,
bium merito poſſit vocari. Nihil o
quod jactant cerebroſi quidam, fre
tem ſcilicet, & in ipſo legum Boje

[18] *Calend. hiſtor. in Genealogia*
li IV. & Ferdin. I.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

odice, & in his ipſis hiſtoriæ pa-
iptoribus, occurrere uſum vo-
olenj, & *vvoliti knjzie* vel *krá-*
lis namque non niſi abuſive ſi-
ri, quod ipſi comminiſcuntur,
nem, & Eligere *principem* vel *Re-*
ſed revera, quemadmodum in
hæreditariis regnis eſt uſitatum,
tionem ſeu *aſſumptionem*, &c.
re, ſeu *aſſumere Principem vel*

V. Hæc autem ſunt quæ à juris
Bojemorum hæreditarii patro-
duci, ut adamantina, obſervavi-
ex verboſis diſſertationibus, in
onem breviorem contracta, ex-
voluimus. Dabis jam nobis, ami-
or, veniam, ſi Minerva fortaſſe,
res exigit, pinguiore, alterius quo-
tis, & eorum, qui Reges Bojemis
egant, quique viros principes, li-
opuli Bojemici ſuffragiis legi, ac
ub. gubernacula vocari conten-
hac tempeſtate protracta in lu-
rgumenta colligere, ac pro inſti-
tione noſtri, recenſere tentaveri-
Provocant igitur etiam illi, ad ve-
n conſuetudinem & obſervantiam
uam, regni privilegia, obſervan-

Ius hæred. Ferd. II. pag. 41.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tiæ iſtius priſcæ confirmatoria ,
largitoria , Pontificum Romano
aliorumque principum exterorum
cia , & hiſtoriam. [1] Conſuetudine
omnes Slavici nominis gentes uſita
longa, per ſecula aliquot continuat
ſervantia , ajunt [2] jus ſibi id qu
Bojemos , ut, multo quam Auſ
mundi plagæ gentes , liberius vive
nec niſi creatis , voce votoque p
omnis, magiſtratibus , morem gere
Virtutis meritorumque opinionem
ſanguinis jura , in iis qui reip. ger
deſtinabantur, fuiſſe ſpectata. Nem
id poſſe negare , cui vetuſtatis Czec
exempla non ſunt ignota. Primos g
conditores , cum in regionis oras c
migraſſent,nec judicem , nec princ
habuiſſe : Quicunque in ſua tribu ,
ſona vel moribus honoratior habeb
ſine exactore , & ſine ſigillo , ad eum
fluxiſſe , & de cauſſis dubiis , ac illat
juriis , ſalva libertate , diſputaſſe.
ter honoratiores illos , fuiſſe Czec
quaſi προκριτὸν & omnium prim

---

[1] *Deductio cauſſarum abrogata*
din. II. dignitatis Bojem. par
[2] *Procop. de bello Gothico lib. 3.*
din. de rep. lib. 5. [3] *Coſmas re*
Bojem. lib. 1. princ.

moderatione monitionibuſque
is ſit factum, ut ipſum multitudo
, non modo præ cæteris venera-
um & genti novitiæ toti, cogno-
m ex ejus nomine adſciſcere vo-
Cum vero gente temporis pro-
multiplicata, & Czecho ſene du-
morte ſublato, (quia reipub. cla-
nemo tenebat) contentiones ac al-
ones, vulgo frequentes orirentur,
is in commune ſententiis, ventum
, & populo omni placuiſſe, ut
. moderandæ præficeretur cum
ate aliquis unus, quem populus li-
uneri iſti obeundo idoneum ſpon-
egiſſet. Et quamvis ſuperſtites in
erant nati ſtirpe clara viri, qui
ne Czecho jungebantur, quique, ſi
itarius fuiſſet Czechi principatus,
ceſſione excludi jure nequiſſent, [4]
m tamen, procreatum diverſo ge-
virum, iis fuiſſe prælatum, & voce
i publica, gubernandæ multitudi-
æfectum. Cumque is, ordinata
Bojemos repub. Polonis tandem, [5]
an ab iis de cauſſa evocatus, vel-
ct propinquis, ſimiliter gratificari,

Pulcava hiſt. Boj. c. 3. Hagecus ad an. 671. [5] *Alex. Guaguin compen. rerum Polonic. M. Daniel. Calend.*

tranſlatam ab eo, populi ſuffragiis,
dignitatem in filium patri cognom
Crocum juniorem. Et ex hac or
fundamentoque profluxiſſe apud
mos jus principum Electione crea
rum, ac via hac unica, principes
que, quotquot genti cum imperio
fuerunt, dignitatem ſuam eſſe conſe
tos.

XXV. Exercuiſſe vero jus id p
lum Bojemum, in viridique obſe
tia tenuiſſe perpetuo, tam cum d
ſticos ſanguinis regii principes rei
dabat, quam cum peregre ipſos, e
traneis familiis cooptabat. Appare
in quadraginta fere continuis act
quibus poſt minimæ natu Croci
Libuſſæ viraginis pauloplusquam
decennalem reipub. adminiſtratio
totidem Bojemi ſanguinis principes
tra ſeptingentos & ſeptendecim pr
propter annos, traduntur commun
puli omnis voluntate rerum ſum
fuiſſe præfecti. [6] Sublatis è medio
dem, anhelantium ad premendam
perio Bojemiam æmulorum ex Au
artibus deteſtandis, patre quidem W
ceſlao II. (*ann.* 1305.) veneno, & i
co ei cognomine filio Wenceſlao I.

(

---

[6] *Hagecius ad an.* 715. 720.

306.) percuſſoris telo, [7] tametſi vii, Haſenburgiique Barones; illi Vladiſlao Wratiſlai Regis primi aintogenito; hi vero ex Caſſa Cro- is filia natu maxima, legitimis ous deſcendentes mares, præſto neutiquam tamen, vel ipſos illos, hæreditarii prætextu, ad regnum aſſe, (quod alioquin ſi hæredita- n electione, regnum hoc deferri iſſent, haudquaquam prætermiſ- iſſe videntur) vel populi ſuffragiis os eſſe. Electum nempe eſſe, fugato etitore Henrico, Rudolphum Al- , Imp. filium (*ann.* 1306.) prin- ſanguinis jure nullo ſubnixum, mto Wenceſlao Regi ſuccederet. canea vero, an extorta fuerit iſta lphi Regis electio, de eo litem in- re non eſſe opus. Conſtare id ta- , cum idem Rudolphus, anno in adminiſtratione nec dum plane leto, vitam (*ann.* 1307.) commu- cum morte, inter Bojemos, de Re- ectione, acres excitatas fuiſſe con- tiones, aliis alium volentibus; do- oſt altercationes acerbas, etiam in-

---

ulcava hiſtor. Bojem. cap. 88. & 89. ron. Boleſlavien. c. 97. 98. Michov b. 4. cap. 3.

vito Imperatore Alberto, Henricus
per à Rudolpho profligatus, Wen
trucidati ſororius, calculo partis n
ris, rerum eſt potitus. Huic trie
poſt, quia impotenter & avare rem
gerebat, poteſtatem ab Ordinibus
abrogatam, & Iohannem Henrici
filium (*ann.* 1310.) [8] Regem poſ
tum & unctum. Illum, poſtea qua
uxore Eliſabeta Wenceſlai Regis
ſorore natu minima, plures procre
filios, feciſſe quidem, quid poſt mo
ſuam iis fieri vellet, Diſpoſitionem
ternam; ſed cum metueret, ne ea ab
dinibus aliquando, ut ſcriptura priv
pro nulla cenſeretur, (*ann.* 1341.) po
laſſe in comitiis calatis, ut eam ra
haberent, & ex filiis, quem vellent,
ceſſorem ſibi deſignarent Ordines. Q
etiam impetravit. Regnaſſe igitur
eum, de populi aſſenſu abſque con
verſia, cum filium Carolum, tum n
tem Wenceſlaum. A Wenceſlai mo
(nullos enim habebat liberos) frat
ejus Sigiſmundum Imperatorem, ge
ſe quidem ſe pro regni hærede, Boje
proceribus nonnullis in hoc etiam
ſum adulantibus; quia tamen nova
ejus hæc prætenſio, atque is interea,
ext

[8] *Chron. Elvvangenſe.*

ectato legitimo Ordinum aſſenſu ac
ationе , abſque comitiis , arce Pra-
gæ regia utraque occupata, & mili-
præſidio commeatuque communi-
an paucorum Bojemorum præſentia,
ter ſtrepentia, (*ann.* 1420.) colle-
ex peregrinarum gentium colluvie,
tis arma, coronam regni arripuit,
cilimos in perferenda, exemplo olim
tura hac inſolentia, ex nobilitate
imos, tum inprimis Pragenſes, eſſe
rtum. Non ſolum enim à gerenda
b. ignominioſe rejiciebatur, ſed &
os Wladiſlaum Iagellonem, Wi-
umque & Coributum, regni ſibi æ-
os ac adverſarios objici dolebat.[10]
tandem anno quindecimo poſt,
jam mutuis ſe vulneribus Bojemi
viſſent ipſi, pacis artibus magis,
m vi armata, ægerrime obtinuiſſe,
violentia iſta ac illegitima coronæ
ni apprehenſio ſua, (*ann.* 1435.)
ventu Ordd. frequenti, rata habere-
; ac decretum de ſe ad regni ſceptra
mittendo fieret. Morienti Sigiſmun-
ſucceſſiſſe populi Electione libera,
atos ad regnum, ante Ferdin. I. ex
ilia Auſtriaca Albertum, à potiore
bilitatis parte, quatuorque & viginti
Civita-

Dubrav. hiſt. lib. 24. [10] *Dub. lib.* 26.

Civitatibus perſeveranter recuſat,
itemque poſt velitationes multas,
filium poſthumum Ladiſlaum; ex G
ſtatæa Georgium; ex Iagellonica V
diſlaum & Ludovicum, Reges quin
Omnes illos faſſos eſſe ipſos, Ordi
ſe decreto ac electione libera, ad di
tatem regiam perveniſſe. [11] Ferdi
dum I. Ludovici ſororii ſororium
ſucceſſorem, item Maximilianum
filium, ut & Rudolphum Matthiam
nepotes, eadem, non diverſa via ac
ad culmen in Bojemia regium conſ
diſſe, id quod ex omnium illorum
patis eam in rem, cum prenſationi
tum ſcriptis documentis, cuivis ſit
vium. Etenim Ferdinandum I. quan
initio, *mere privata*, quæque nec co
tiorum decreto, nec ſigillo regni pub
vim legis unquam accepit Wladiſla
ceri, de Anna uxore diſpoſiti
(*ann.* 1510.) ſeductus, poſtulabat
legatos, ut cum uxore regni hærede
turali, Rex in dotale regnum, vi diſ
ſitionis ejuſdem, & Viennæ (*ann.* 151
fa

[11] *Silvius hiſtor. Boj. cap. 55. Bon.*
decad. 3. lib. 4. Hagec. ad
1453. 1458. Wladiſl. privile
varia, & facta vice Ludov
Recognitio.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

æ tranſactionis aſſumeretur; [12] cum
m nihil ſuæ prætenſioni iſti ab Or-
ibus deferri intellexiſſet, & aliquanto
m poſt, ex renunciato ad ſe Electio-
ſecreto, melius comperiſſet, Regem
ortuiſſe declarari, non hæreditarii
cujuſquam neceſſitate vel præro-
a, verum ſuffragiis populi liberi li-
, gratum id habuiſſe totum, & com-
enſa literis Recognitione, publice
profeſſum, *quod Barones, Nobiles, &*
Civitates, & tota Communitas
ni Bojemiæ, ex ſua libera & bona
ntate, juxta libertates illius Regni
GERINT *ſe in Regem Bojemiæ,*
ex aliquo debito. At vero confirma-
tandem in Regno, deque ſucceſſore
um, malis hominum turbulento-
, proditorumque patriæ nonnullo-
conſiliis eſſe uſum, qui libertati Bo-
orum illi in occulto invidebant,
que ejus quoquo pacto opprimendæ
mſpiciebant. Et quamvis complu-
tam augendo domus Auſtriacæ
ndori opportuna, quam evertendis
morum privilegiis inſtitutiſque ve-
bus ſervientia, (*ann.* 1545. 1546.
17.) extorta interea paulatim Ordi-
nibus

[12] *Legator. Ferdin. ad. Bojemos ann. 1526. in comit. poſtulata.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nibus fuêre, animadvertiſſe tamen b
poſt, Regem ſagacem, malum fore
turnitatis cuſtodem metum, & ea
violentis rationibus iſtis, genti hæ
tarios dominos natura averſanti e
ſiſſet, nec diu duratura, nec apud p
ritatem locum inventura. Ea pro
neque Carolinæ declarationi, n
ſoceri diſpoſitioni, neque obtruſæ
Ordinibus vel obreptitiæ Recogni
poſteriori fidere voluiſſe, ſed con
Pragam (*ann.* 1549.) indictis cler
tiſſime poſtulaſſe, ut Maximilianus
ximus natu filius, Rex Bojemiæ ab
dinibus deſignaretur, & mortuo
ſucceſſor declararetur. Aſſenſiſſe
captum publicè conſilium, poſtu
Ferdinandi Ordines, & facta in i
præſentia liberæ electionis proclama
ne, uſurpandorum Bojemici Regni i
gnium ac tituli, Maximiliano (
1562.) poteſtatem feciſſe, coronat
in patris mortem dilata, quæ anno
decimotertio demum fuit peracta.
tum vero Ordinum voluntate
prompta Maximilianum, per Henric
Vualdeſteinium, (*an.* 1549.) item
datis Vallidoleto literis (*an.* 1554.)
lixas iis (*an.* 1554.) egiſſe gratias, a
ta Recognitione, qua reipub. de ea
legum præſcripto olim gubernanda,

ve

Viciſſim, cum idem Maximilia-
x, anno ab inauguratione ſua
cimo, Ordines Bojemos pro mo-
ovocaſſet, Erneſtum filium, &
ſlaum Pernſteinium in Bojemiam
fuiſſe miſſos. Datum iis in man-
uiſſe, ut regni proceres privatis
tionibus Rudolpho filio natu
no conciliarent, quorum com-
ntione is, Rex à populo aſſumere-
declararetur. Sed cum Wilelmus
ſis regulus, clandeſtinis prenſa-
us iſtis offenſus, palam dictitaret,
icum diadema dignum probe
n quo petendo opera major collo-
Bojemiſque in Regum delectu,
m eſſe, qua Poloni gaudeant, li-
rem; rejectos illos maſculo hoc re-
, ab incepto deſtitiſſe, atque ad
n Imperatorem re infecta rediſſe.
milianum igitur demerendo Ro-
er Richardum Streinium arcem
nicenam cum opido ac latifundiis
rſis obtuliſſe, & nihilo minus
tiis publicis (*an.* 1575.) ejuſdem
ii, eodem modo quo Rudolphus
oſtea (*an.* 1608.) Matthiæ fratris,
bationem ab Ordinibus precario
m quærere habuiſſe neceſſe, &
tionibus certis impetraſſe. Rudol-
ienique & Matthiæ Regg. confeſ-
ſiones,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſiones, liberæ creandorum regum ſtatis Bojemicæ teſtes, ut & Co Regiæ ab Ordd. poſtulationes, 1608.) cum in tranſactione ad P inter fratres facta, tum in mandatis bus legati ad comitia Pragenſia Bojemo-Brodæ inſtruebantur, Recognitionibus, tempore quo thias Rex tum deſignandus tum in randus erat, Ordinibus ab utroq tis, eſſe, repetito ſubinde liberæ E *nis* vocabulo, expreſſas, quarum plurium manibus teruntur [13] re verba nihil attineat.

XXVI. Accedere his omnibus tam hæreditarii in Regno Bojem ab ipſis Regum liberis refutatio quod inter eos inventus hactenus nemo, qui more in hæreditariis pr ciis frequentato, Bojemiæ ſe princ vocaret ipſe, vel à Patre, aliove quam vocari ſuſtineret. Alioquin notoria eſſet legendorum pro ar principum apud Bojemos libertas, tiquam illos vel deſignationem namque à populo ſibi obnoxio tam ſollicite expoſcituros, vel à cipatus hæreditarii titulo abſten Quin nec regem quidem hactenus

f

[13] *Deduct. Boj. in Allegat. N. 61.*

qui ab inauguratione ſua, non
hoc ſuum, à provinciis, quas
t, hæreditariis, loquendi etiam
is diſtinxerit, quique Rex hære-
s vocari geſtierit. [1] quod ſi id quis
xime attentaſſet, Ordines procul-
fuiſſe, vel interceſſuros, vel *hæredis*
reditarii voces, non aliter quam
ſtipulationis, qua, ſolenniter ab
nöque ex Ordd. ſtipulanti in ſua
ratione Regi promiſſa fides ac
io, ipſos etiam promittentium
es perinde obligatos tenet; [2] vel
ærede paternæ ſpei ac ſanguinis,
xiomatis; hæreditatis ſeu peculii
rimonii, non regni: aut certè non
quam ſimpliciter *Za Potomka*, pro
ſore vel poſſeſſore omnino acce-
s, ſicut videlicet eas olim in ſuis ad
mem Marchionem, & Frider. III.
legationes accipiebant; &, ut non
as in ipſo jure quoque Cæſareo [3]
i conſtat. Eſſe audaciam affirmandi
oferendam quod adverſarii dicant [4]
, vvzyti, przigjti, vznati krale,

 & Zuvo-

Speculum Proſcripti à Ferdin. Fri-
der. pag. 10. [2] *Conſtitut. reg. A. 18.*
[3] *l. 2. ff. de bonor. poſſeſſ. & l. 138. ff.*
de verbor. ſignif. [4] *Ius hæred. Fer-*
din. II. pag. 41.

& *zvvoliti krale*, in Bojemica l
eſſe indifferenter æquipollentia.
quod inter *ſumere*, *accipere*, *acce*
agnoſcere Regem, & *eligere* ſeu *d*
Regem, diſcrimen Latine loquent
tuere cunque velint, idem revera i
jemica lingua, ſi nativam vocum ſi
cationem ſervemus, eſſe ſtatuen
Diedicʒny & *Woleny Kral*, Bo
αὐτολεξεὶ tam inter ſe opponi,
Latinis *hæreditarius* & *electus Rex*.

XXVII. Nec eſſe quod morem
quis in conſequentiam juris hæred
trahat, quod in hujus regni princi
maximam partem ejuſdem ſtirpis a
guinis principes, alii aliis ſucceſſ
Idem agi in Imperio Germanico,
inde à Sigiſmundi Imperatoris obi
hunc uſque diem, totis fere annis d
tis, non niſi ab unius familiæ Impp
adminiſtratum. Videri idem in V
riæ Poloniæque regnis. Et actus
vis, eſſe ex agentium intentione di
candos, contractuſque ex contra
tium propoſito vel deſtinatione reg
dos. Ingratitudinis eſſe indicium
inceptum abſurdo abſurdius, ex
voluntaria ac liberrima facultate, co
agentium mentem voluntateſque, fa
velle neceſſitatem. Quod rex alter
rum ex eodem genere exceperit, vir

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

..id & innato erga regiam prolem ..ore nobilitatis ſtudio eſſe adſcri-..M[5] Merita hîc regum, non hæ-..i filiis coronari. Fieri porro id, ..t, quia expedit, non quia opor-..ς βελτίους εἰκὸς τοὺς ἐκ βελ-..Videntur ſanè jura majeſtatis ..proclivius conſervari, quæ ab ..majoribus accepta erant & cu-..cutè à Bodino [7] ac verè ſcribi, ..etſi Bojemi, Poloni, Dani, ..LLA VI ſibi Regum creatio-..patiantur, filios tamen omni-..rri putent oportere, ut ſucceſ-..eficio bellorum civilium ſtir-..tur. Ex conſtante ergo tot ſe-..obſervantia, luce meridiana ..illud eſſe, quod Bojemi eligen-..ate populi libera ſuis Regibus ..nſu ſe cepiſſe, & hodie quoque ..habere contendunt.

..I. Obſervantiam hanc diutur-..ribus etiam inclytorum Du-..mperatorum, Sobieſlai nem-..s, Philippi, Friderici II. Ca-..liorumque, diplomatis eſſe ..enti confirmatam. Publicis vi-

P 2 delicet

..l. de ſucceſſ. regia l. 1. diſſert. 1. ..ſtot. polit. l. 3. c. 8. [7] Bodin. ..e repub. 6. cap. 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

delicet id genus Inſtrumentis, co
eum ſaltem fuiſſe creandorum ſu
principum morem patrium priſc
approbatam, non datam tum q
genti, uſitatam hanc perpetuam
ſervantiam. Neutiquam ſcilicet
vel olim fuiſſe, vel hodie eſſe pr
ullis aut conceſſionibus, acquire
monſtrandove ei, quod inde
originis ſuæ authoribus, accepiſſ
buiſſent, & quo ſtudioſiſſime
per fuiſſent. Et primum quide
bieſlao Bojemorum Duce, con
populo univerſo, comitiis calat
beratione matura, rempub. B
accuratius fuiſſe ordinatam, &
creandis in poſterum principib
mis decreto fundamentali, leg
cautum, (*ann.* 1135.) ut *Vacant*
patu Bojemo, Barones, Equites, C
Præfecti ſive eccleſiaſtici, ſive ſ
ac clientes provinciæ, Pragam c
tur ad diem univerſi & votis con
tibus principem intra triduum
Quod ſi in partes ſcindantur, n
nire inter ſe poßint, tum eum v
bere, principemque declarari debe
Senatus & Civitas Pragenſis ſuff
probaſſet. Principem porro electum
quam rempub. capeſſat, adeoq
primum Pragam ſit ingreſſus, Ba

[...]r, *Civitatibus, de ratis habendis* [...]e *eorum jurib. ac libertate, de*[...]*mento cavere. Si quando vero* [...] *vim ab hoſtibus inferri pro*[...]*at, injuriamque iſtam ac dede*[...]*at, Ordines tum univerſos, nec* [...]*us ei, nec obſequiis ullis amplius* [...]*i emendet, ac præſtito ante ma*[...] *initum ſacramento ſatisfa*-[...]gnante porro Wladiſlao I. fuiſ[...]mentalem legem hanc repeti[...](ſicut in Regis Vuladiſlai II. [...]nam electione (*ann.* 1471.) ex [...] à Pragenſibus ea de re digno [...]omento vetuſto, itemque ſubſe[...]cognitione regia conſtat,) de[...]bendis poſt regis cujuſque mor[...]nnus conventibus, tempore lo[...]rto, ex populi omnis aſſenſu [...] adeoque etiam tabulis regni [...] Iurare præterea in eam ſolitos [...]egeſque Bojemiæ poſteriores [...]A Philippo Cæſare, Bojemis ob [...]li Ducis, gentiſque fortitudinem [...]*eterpropter* 1200.) non ſolum [...]ex Duce ſalutatum, verum & [...] inſigni, eligendorum regno [...]us æternis Regum poteſtatem, [...]rincipum Imperii acclamatio-

P 3 nibus

[...]*ſtecus ad dict. ann.*

nibus Moguntiæ eſſe roboratam.
tamen ipſo, principum Bojemo
gnitati, non uſitatæ in optando
ſtratu ſummo, gentis libertati, n
quid acceſſiſſe. Imp. Cæſarem
avi patruique veſtigia prementem
legio ſimiliter luculento Bojemo
ſe, (*ann.* 1212.) voluiſſeque i
tuum, ut QVICVNQVE AB
IN REGEM ELECTVS *fu*
Imp. accedat, regalia DEBIT
DO *recepturus.* [10] Velle videlic
ricum, ut principes Bojemorum
ſint poſthac & ſalutentur, non
antehac, Duces, verum Rege
quidem, non qui hæreditatem p
creverint, ſed qui ad dignitatem
li Bojemi electione pervenerint
lum IV. Imp. cum ſtabiliendæ
mania paci Bullam Auream (*ann*
Noribergæ conderet, ſimiliter p
hæc de libera Ordd. Bojemiæ i
ciendis regno Regibus, electione
niter confirmaſſe, cum atteſt
Vacante regno, Bojemiæ regni

9 *Hagecus ad an.* 1200. *Bux*
Diſſert. ad Aur. Bull. theſi 82.
millenar. VI. part. ſecunda. 10
ad an. 1212. *Deduct. Alleg.*
11 *Aurea Bulla cap.* 7. §. *ſi ve*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eligendi Regem: *Bojemiæ juxta* *tiam eorundem privilegiorum*, & tam conſuetudinem diuturnam, tem illud Regis eligendi, ex diu- aque obſervata conſuetudine à Boj. nec quæri nec haberi po- niſi regnum multo ante Caroli vum aliquoties vacaſſet. Vacaſſe d non quod Reges liberis caruiſ- el dignitati ſponte renuntiaſſent, rbati à potentiore fuiſſent; ſed morte exſtincti, locum ſucceſſori colis eligendo vacuum reliquiſ- Wladiſlao rege ejus nominis in a ſecundo, cum diſſidentibus ad- nobilitatem Civitatibus, ſedens nali jus aliquando redderet, le- giam eſſe latam, [12] ut poſthac ab cujuſque obitu Regi electione comitia intra menſem habean- c tanti eſſe æſtimandam, vel Caroli Bullam, illam privilegii iani, (quod bona quorumvis ictum) eluſoriam magis quam oriam; vel ea vetuſtiorem Ru- . de Bojemico Electoratu Atte- m Imperatoriam; vel bellum dicum; vel Regum fortaſſe Boje- offenſas; ut conceſſiones tam

 inclytas,

[12] *Deciſion. Wlad. R. an. 1502. §. 1.*

inclytas, ac pacis in Imperio conſe
dæ baſin unicam, uno quaſi ictu r
dant, vel ob privata cujuſquam e
menta, cauſſamve quamvis aliam
tione ulla convellant. Declarat
certe Bullam iſtam, (*ann.* 1348.
multis modis vitioſam. Præte
enim quod interpretationem non
à conſuetudine, eſſe factam præter
morum intentionem, à diverſum
to, nec reipub. ſed caritatibus dom
proſpiciente Carolo necdum Imp
re; abrogatam ab ipſo, cum priv
rum Bojem. confirmatione eode
tum initis poſtea (*ann.* 1366.) rec
contractu, cum domo Auſtriaca
contrariis, quæ & ipſa quoque ja
ſunt Georgio Regi ab Imp. Frideri
cæteriſque Auſtriacæ ſtirpis prin
(*ann.* 1558. & 1462.) remiſſa, re
ac abolita; adeoque rejectam e
Bojemis per complures actus cont
Et ſane, qualis qualis eſt, ſibi e
repugnare, cum confirmatam à F
Bojemis regum legendorum liber
nunc ad defectum tam maſculini
fœminini regum ſanguinis reſt
nunc, *per quemcunque modum*
contigerit regnum, ad Prælatos,
Principes, Barones, Nobiles & Com
tatem regni & pertinentiarium ej

juſte, & legitime, in perpetuum per-
concedit. Atteſtationem Rudol-
(*ann.* 1290.) Erphordienſem, eſſe
rerum genere, quæ non multum
expetendæ. Imperatorem enim hunc
Ottacaro Regi patri, quæſitas (*ann.*
.) legitimo inveſtituræ Cæſareæ ti-
provincias tres nobiliſſimas, Au-
m nempe, Stiriam, & Carinthiam,
(*n.* 1276.) per vim dolo miſtam,
iſſet, & mortis ei ſe cauſſam (*ann.*
8.) dediſſe doleret, [13] Wenceſlao
, in generum jam quoque adſcito,
tum ob ætatem (annos is explebat
um viginti,) demulceri adhuc opor-
, in compenſandæ injuriæ paternæ
m, ludicro iſthoc, fucum facere non
mpeſtivum duxiſſe. Hæredum Re-
generi jura inculcare ipſum hoc di-
mate tam operoſe, ut de jure ac li-
ate Bojemica vel opprimenda cogi-
ipſum, vel non, quemadmodum
ortuit, probe informatum fuiſſe co-
ſci queat. Dicere namque hîc ipſum
n potuiſſe, vel à Rege, vel à populo
emo, ſe, ut id teſtaretur, fuiſſe in-
ellatum. Titulos videlicet dignitatis
e, quam vitulos reddere, oppido fuiſſe
P 5 ſatius;

[13] *Annal. Henr. Steronis. H. Mutius lib.* 21.

ſatius; ſi tamen is quicquam tibi de
eſt cenſendus, qui ex aſſe, quam
habeas, unciam vel ſextantem qu
decerpat. Nec enim nihil eſſe, (c
quidam quærunt, an non honor Re
Bojemiæ ac dignitas major tum fu
cum ii ex Ottonis IV. conſtitut
(*ann.* 1209.) convenientibus ad d
creandi Romanorum Regis cauſſa
perii Electoribus, in ipſorum coll
ſeſſitabant diſſidentium votorum arb
quam cum ex Rudolphina hac Att
tione collegarum loco eſſe cœperun
Bellum Smalcaldicum quidem, (
1547.) ſicut Germaniam, ita & B
miam calamitate multis nominibu
genda involviſſe, Aureæ tamen B
Carolinæ poſterioris, ne vel unum *i*
diſpunxiſſe vel imminuiſſe. Bojem
per id tempus Regem, vulgatis toto
gno, ac paulo poſt etiam typis deſcri
volumine uno comprehenſis ſuis edi
citationibus, pro tribunali accuſatio
bus, condemnationibus, palam c
feciſſe, offenſæ, quam vindicare c
ſtituiſſet, cauſſam, perduellione (ut
terp

[14] *Goldaſt. Conſtit. tomo 3. Faſcic. te poris ætate ſexta ad an. 1004. Chr Boleſlavien. cap. 48. Petr. de Andl Imp. Rom. lib. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tetabatur,) dediſſe ex Ordinum re-
corpore proceres, equites, civitates
complures, ſed regni tamen corpus
um nequaquam. Novum igitur non
merito poſſe videri, quamobrem non
os authores ſuos tenuerit pœna, ſed
gata etiam latius, ad regnum totum
undarit? aut quamobrem diſpoſito
im ad terrorem in armis milite, con-
tu Ordinum non ſuo, in publico le-
n provincialium Codice, non tantum
atæ [15] juramentorum formulæ inſo-
ibus hęredum regiorum auctariis in-
olabantur, verum etiam, cuſtos li-
tatis priſcæ de regibus creandis [16] lex
ni vetus & fundamentalis, antiqua-
ur? nova, & illa certe ad caſum incer-
n, ad *ἀνωνομάστους* ſcripturas neſcio
us, Imp. Caroli IV. Bullam, Wladiſlai
gis diploma, & ad Regis ipſius, qui
num jubebat; Literas alligata, verbis
ſoriis ſurrogabatur? Multas in regni
ulario à Bojemis legi Caroli Bullas
eas, multa Wladiſlai diplomata, non
as hujus Regis literas: quamobrem,
æ Caroli Bulla, quod Wladiſlai di-
ploma,

---

15 *Ius provinciale Vetus mihi Octernione H. vij. O. x. Novum B. iij. vij. viij.*
16 *Ius provinc. Vetus mihi O. iiij. b. & O. xj. a. b. Novum A. j. B. xx.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ploma, quæ Regis Literæ hîc debe
intelligi, non eſt diſertè expreſſu
Quotumquemque inter Ordd. tum f
ſe, qui liberè, quod ſentiret, dixiſſe,
hæc (ut jam adverſatii interpretantu
non de alia, quàm de vitioſa illa De
ratione Carolina, quàm de privata,
publicè unquam pro lege ab Ordd. ag
Wladiſlai de liberis Diſpoſitione, qu
deRecognitione Ferdin. I. poſt annu
coronatione ſua duodevigeſimum ol
ptitia, accepiſſe poſſit credi? hoccine f
velut Ioh. Sambucus [17] arbitratur, lil
tatis amplitudinem caſtigare? annon l
reditario dominatui ſenſim invehen
æquivocatione, novationibuſque id
nus fuit uſus? Quæ ſi, vel his forte g
viora recentiora, tantopere quem
reant, ut Bojemos fuiſſe aliquando Tr
lugeat, eum cogitare debere, domi
eſſe ut pareant, non ut ſerviant. P
olim ſurgere ætatem, quam melior f
tuna ſequatur; Et, neminem popul
diutius ea conditione eſſe poſſe, cu
eum pœniteat, [18] quodque vi vel m
fit, à Prætore non haberi ratum.

XXIX. His obiter ad hunc mod
productis, ſuccedere Pontificum Rom
norum, principumque exterorum,

Bo

[17] *Orat. in obit. Ferd. I.* [18] *Livius l*

…emica in regibus optandis libertate
…ſententia judicia. Clementem Pa-
…a interpellatum à Bojemorum rege
…anne, de danda Archiepiſcopo Pra-
…gſi conſecrandi Reges Bojemos facul-
…, gratificatum ei eſſe, & Bullam Ave-
…ne(*ann.* 1343.) edidiſſe, qua Archie-
…opo eidem, inaugurandorum ritu
…nni, haudquaquam pro hæredibus
…erentium, ſed futuro tempore quo-
…*electorum*, in Bojemia Regum, pote-
…em facit. Diſerte enim ab ipſo ſtatui[19]
…*Archiepiſcopus Pragenſis, qui eſt, vel*
… *poſterioribus temporibus, conceſſa ſibi*
… *Apoſtolica ſede facultate, prædictos*
…*emiæ Reges, in fide & religione, Ec-*
…*ſiæ Romanæ addictos*, qui Electi fue-
…t, *ungere, coronareque cum ſolennitate*
… *id requiſita poſſit.* Eandem præterea
…llam eſſe teſtem, Iohannis Regis non
…erſum quoque in hac cauſſa fuiſſe ju-
…ium, ut qui (Clemente recenſente,)
…dioſe & humiliter orarit, *ut Reges*
…*jemi, qui tempore poſteriore fuerint ad*
…*gnum* ELECTI, *ſuæ unctionis corona-*
…*niſque ſolennia, ex manibus Archie-*
…*copi Pragenſis, qui pro tempore eſſet fu-*
…*rus, ſumere poſſint.* Eugenium quar-
…m una cum Synodo, quæ tum Baſileæ
conve-

---

19 *Hagec.*

convenerat, ad Albertum Auſtrium
giſm. Imp. generum, & Cazymirum
lonum, electos in diſſidio Bojemiæ
ges, Oratores quidem de pace ſuos, W
tiſlaviam miſiſſe, quam cum ii pl
conficere non poſſent, multis hinc i
jactatis, *(ann.* 1439.) rem eo perduxi
ut poteſtas fierit Bojemis, *denuo qu*
vellent *regem creandi*, id quod tan
mors Alberti regis abruperit. [1] Pi
pontificem, rerum Bojemicarum in
mis ſcientem virum, ſciſſe probe qu
Georgius Rex, unico electionis, nu
hæreditatis, titulo, ad Regnum Bojem
fuerit à Regnicolis vocatus, ut legitimu
tamen Regem eum ad conventum Ma
tuam *(an.* 1458.) invitaſſe, & Wratiſ
vienſibus præcipiendo *(an.* 1459.) ma
daſſe, *ut deſiſtere à calumniis omnib*
vellent, & ita ſe erga eundem REGE
habere, ea non denegando, quæ ei debere
tur jure. Sixtum IV. cum Imp. Fride
cum III. ob inveſtitum Wladiſlaum R
gem increpabat, deſerte ſcripſiſſe *(an*
1477.) *quod nemini ſit dubium ſolos pr*
ceres Bojemos qui ſint Catholici, & à qu
bus Matthias Corvinus antehac fuit
Regem ELECTVS, *habere legitima*

Reg

---

[1] *Ant. Bonf. rer. Vngaric. decad.* 3. *l.*
Cromer. de Orig. Pol. gent. lib. 21.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eligendi poteſtatem, & Sedem Apo-
m ex authoritate ſua potuiſſe pro-
re ELECTIONEM *Wladiſlai Polo-*
propterea *quod ab hæreticis fuerit*
de jure eſſe invalidam, & quæcun-
electione ISTA *eſſent decreta vel*
uta, vim nullam habere. Princi-
liorum de Bojemorum in optan-
gibus libertate, ac jure manifeſto
ci judicia, ex eorum expeditis ad
os legationibus, quibus in comi-
ando Regi dictis, orando, pren-
pollicendo, largiendo, haberi ſui
nque rationem poſtulabant, co-
que ambibant. Feciſſe id Impp.
um *(ann. 1307.)* pro filio Fride-
Henricum VII. *(ann. 1310.)* pro
Valramo, Sigiſmundum *(ann.*
) pro Alberto genero, Carolum
um Regem *(an. 1458.)* pro filio:
ſe viciſſim quemque, Frider. nem-
Imp. Cazymirumque Poloniæ, &
am Vngariæ Reges, Wilhelmum
æ, Sigiſmundumque & Albertum
, *(ann. 1471.)* ut & Wilhel-
Ludovicumque Bavariæ Duces,
26.) quoſdamque alios, qui, ſi
ate reges regno obvenire judi-
e, neutiquam in tanta Bojemici
is regii principum, ſexus utriuſ-
ltitudine, invadendæ hæreditati
alienæ,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

alienæ, in totius orbis conſpectu ...
topere invigilaturos fuiſſe. Poloni...
gem Wladiſlaum, [2] factam Caz...
fratris electionem Bojemicam, no...
do pro legitima agnoviſſe, ſed & i...
bertinorum de ea repudianda miſ...
ad ſe legatorum conſpectu, imp...
rum eam negaſſe. Invitato ad ...
Bojemica Alberto Bavaro, in cap...
dis iis obſtitiſſe, non tam hære...
alteri debitæ opinionem, quam ...
ctam in ſtudia contraria gentis ...
nem. Etenim eum (*ann.* 1440.) ...
electionem de ſe factam renunti...
legati, & articulos religionis Boj...
in quos conſentiret, recitaſſent, B...
ca lingua (ut fertur) reſpondiſſe: ...
ſtans diſtricto telo, me aut vitam d...
re, aut in articulos iſtos conſentir...
ret, vitam amittere, quam conſenti...
luero: Egiſſe denique genti toti g...
nec dignitatem, quæ offerebatur ...
tam habuiſſe. [3]

XXX. Iam vero quod Pontific...
mani, Imperatores, principes, ac...
Reges etiam quidam Bojemiæ vel ...
colæ ipſi, in Bullis, Reſcriptis, pa...
bus, contractibus, literiſve ſuis, h...

---

[2] *Bonfin. decad.* 3. *lib.* 4. [3] *H...*
Specul. Proſcr. Frid. pag. 13...

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

c hæredum regiorum Boj. facie-
quandoque mentionem, notario-
m incogitantiæ ac oſcitantiæ eſſe
ndum. Abreptos namque ſtylo
aliàs apud Reges populoſque hæ-
os recepto atque frequentato, in
e hallucinatos, nonnullos præterea
m axiomatis quam ſanguinis hæ.
ribendo intellexiſſe. Sed & clau-
genus, quæ ex notariorum con-
ne apponuntur, parum operari, à
o I.C. Bononienſi, eſſe jam olim
ſa Finarienſi reſponſum. 4 Nec
ſe, quod uni hujus generis litera-
rumento, ſexcenta, tum vetera
centiora, poſſunt opponi, quæ in
a alioquin competenti, hæredes
fuiſſe præteritos oſtendunt. Si
am quis, ſive domi, ſive peregre
n, velit evolvere, & omnia quæ
c cauſſam facientia occurrerint
, habiturum teſtium pelagus pa-
mum. Coſmam, Hagecum, Du-
m, domeſticos; Mutium, Bonfi-
Cromerum, Roo, peregrinos, eſſe
mnium. Paſſim ab illis doceri
s jus liberum habere Regum po-
fragiis regno præficiendorum, &
iam hoc ſuo, quoties caſus tulit,

Q ſemper

---

4 I. *Menochius Reſp. in cauſſa Finar.*

ſemper uſos eſſe libere. Coſmam [5] r
re, quod cum Przemyſlus ad prin
tum accerſeretur, his ipſum legati
pellarint verbis: *Domina noſtra Lyb*
& plebs univerſa, mandat ut cito ve
te ducem, te judicem, te rectorem, te p
ctorem, te ſolum nobis Dominum EL
MVS. Referre porro eundem (*an.* 10
ſemper in Ducis ELECTIONE *fieri,*
cem millia nummorum, aut plus,
pulum ſpargantur. Zpitihnevum
Bojemicæ gentis magnos & parvos, C
muni conſilio, & voluntate pari,
1055.) *elegiſſe ſibi in Ducem.* Im
torem cum pecunia ab Vldrico exp
batur, dediſſe quidem ei *ducatus in*
& vexillum, (*ann.* 1101.) *ſed in D*
eligendi optionem *poſuiſſe in arbitri*
jemorum. Et, Vldricum ſane expoſt
cum proceribus per legatum de re
ac contendiſſe ut, quia Borzivogio
ætate major, pro patriæ more, adm
retur ad principalis ſedis honorem;
ram tamen perdidiſſe, nec ejus pr
ſionem quicquam apud proceres v
ſe. Svatopluco in caſtris ad Glogo
ex inſidiis cæſo, poſtulatum à qu
dam, & ab Imp. Henr. in Ducem
ctum fuiſſe (*ann.* 1109.) Othonem

[5] *Chron. lib.* 1. 2. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ratrem, *ſed quia id ſine conſenſu Bo-rum fiebat, fruſtra fuiſſe eorum teme-em*, recitatoque in concilio decreto e, *Wladiſlaum qui Svatopluco prin-um* ineunte jam tum votis univer-n ſucceſſor ipſi deſignatus erat, *jura ipatus jure adoptata*, omnibus aſſen-bus *obtinuiſſe*. Dicere præterea au-em, ex ipſius ſe Sobieſlai principis udiſſe, cum ad frequentes tum in io Wyſſehradenſi Ordines queri-us diceret (*an.* 1130.)[6] *O Boëmien-oceres, non laudo, neque extollo me, eritatem dico; Vivente fratre meo Wladiſlao, neque ſcuto, neque alia tum Ducatum percepi, ſed* DEI mi-ordia & electione *fratris mei adhuc tis* veſtraque omnium *ſum adeptus, e ratione & juſtitia, me juſte & abiliter arbitror poſſediſſe.* Silvium ere quoque his ſimilia.[7] Legatos e qui à Libuſſa & populo Czechico rzemyſlum erant ablegati in hanc ſententiam fuiſſe affatos; *Salve vir, quem nobis ſuperi dederunt prin-. Solve boves, atque aſcenſo equo, rum venito; Libuſſa te virum, Bo- Ducem poſcit.*[8] Confoſſo apud

Q 2 Holo-

---

[6] *Paraleip. Coſmæ.* [7] *Hiſt. Bojem. cap. 6.* [8] *cap. 30.*

Holomucium Wenceſlao Rege, *ver*
ſorte Pragam, ducem Carinthiæ Hen
cum; hunc Bojemos Regem ſibi delegi
Ferentem vero id ægre Albertum Imp.
pente coactis copiis Bojemiam eſſe ing
ſum, Henricoque regno deturbato, R
dolphum filium ſuum Regem conſtitui
Qui cum abſque liberis (Ebendorferu
Canonicus & Profeſſor Viennenſis r
ctum ab eo tradit fuiſſe filium, qui
men ne glebam terræ Bojemicæ à p
hæreditatis jure acceperit,) *primo r*
ſui anno deceſſiſſet, diſſentientes inte
Bojemos, alios *Fridericum Rudolphi*
trem, alios *Henricum, quem dejecera*
petiiſſe; *Viciſſe Henrici factionem.*
Imp. Regis Alberti Claudi morte,
Bojemos, qui ejus cauſſa, inter ſe diſſ
bant, apud Pragam conveniſſe, atqu
eligendum novum Regem, *ad* VIII.
lend. Maias diem ſtatuiſſe. Dubravium
eſſe quoque in hac hæreſi, & diſerte ſ
here, Bojemis poſt abrogatam Borzi
gio dignitatem, turbulentiſſime inte
agentibus, *coiſſe tandem gentis Senatu*
& de principe vel revocando, vel n
deligendo conſilium iniſſe: paucis revo
Borzi

---

[9] 31. [10] *Chron. Auſtriac. lib.* 3.
ann. 1307. [11] *Silvius cap.*
[12] *Hiſt. Boiem. lib.* 4. *&* 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rzivogium placuiſſe, cæteris omnibus
iferantibus, ab aratro potius ruſticum
emvis, quam Borzivogium, Deorum
orum contemptorem, ad principatum re-
andum eſſe. Pragam à funere Zpitihne-
, Wratiſlao, Conrado, Othone, conve-
ntibus, in eo conventu ab omnibus
dinibus Wratiſlaum poſt Zpitihnevum
tu maximum, Bojemiæ principem fuiſ-
leclaratum [13] Vita excedente Conrado
ncipe, hæſiſſe in ambiguo diu Ordines,
m Brzetiſlaum ab exilio ad regnum pa-
num revocarent, ut cujus etiam tum
teres mores ſuſpectos habebant, an domi
ius eligerent unum aliquem ex fratri-
ejus, qui regnaret. Interfecto apud
ogovum Svatopluco, & Othone ejus
tre à quibuſdam, Waceco authore,
caſtris principe lecto, Hermannum
ntificem, & Fabianum palatii arcis
yſſehradenſis tunc Palatinum deplorata
comitiis Suatopluci cæde ſicaria, haud
nore dolore fuiſſe queſtos, de electione
caſtris facta, contra majorum inſtituta
remque veterem, dein contra jusjuran-
m, quo fidem ſuam Wladiſlao obliga-
unt, ne ad aliud quam ad ipſum poſt
tum Svatopluci, principatum defer-
t. Huc fluentibus non ſolum Ordinum

Q 3 præ-

13 Hiſt. Boj. lib. 9.

præſtantiorum , ſed etiam popular
animis , ipſum etiam Othonem cum al
Wladiſlaum principem ſalutaſſe. C
autem Borzivogius exſul à Wladi
hoc principatum , ut frater natu ma
repeteret , rejectum fuiſſe ad Ordines
hoc à Wladiſlao retuliſſe reſponſu
Non eſſe rem privatam , quam Borz
gius peteret, ſed ad univerſi populi ſuf
gium illam pertinere. Proin haud ab
fratre, ſed ab omnibus Ordinibus *pri*
patum eſſe ambiendum , quoniam id
mum firmum , ſtabileque futurum fu
quod communi conſilio decretum eſſet.
Cum , perſolutis defuncto Wladiſlao fr
juſtis , ad ineundum principatum So
ſlaus Pragam veniſſet cum uxore , O
nem ei prius de arce Vicegrado non ceſ
quam comperit principalibus comitiis
lum omnium Ordinum conſenſu pri
pem declaratum fuiſſe.[15] Cum ad ſed
dam conflatam à Sobieſlao , ſibi &
derico filio in Cæſaris aula invidiam
gatos ad Cæſarem miſiſſet Wladiſl
Rex , exoraſſe illos aliud nequiiſſe ,
ut Rex Wladiſlaus vel ipſe regnum c
tinuaret , vel daret liberam Bojemis
gendi ſucceſſorem poteſtatem. [16] *C*
radum ex Aſia reducem , cum nunti

[14] *Dubrav.lib.* 11. [15] *lib.* 13. [16] *lib.*

...tinere accepiſſet , Friderico mortuo
...ripem ſe Boiemiæ ab Ordinibus de-
...tum eſſe, *vertentem ſe ad ſuos dixiſſe;*
...c bene navigavi, poſtquam naufra-
...n feci , unde ad principatum uſque
...ſi. Henrici-Brzetiſlai corpore Doxa-
...llato, de Succeſſore in comitiis *fuiſſe*
...Ordinibus variatum , *primoribus ad*
...myſlaum , uti cæteris ætate priorem,
...nantibus ; alia *nobilitate* cum ipſis
...bus *Zpitihnevo adoleſcenti,* ob memo-
...*Cunradi ſuffragantibus : Obtinuiſſe*
...em ſententiam qua Przemyſlai frater
...diſlaus de cuſtodia ereptus , princeps
...ituebatur.[1] *Confoſſo Holomucii Wen-*
...o Rege adoleſcente , Boiemos Pragam
...omum Epiſcopi ad jus comitiorum
...ſe , ſummaque contentione de Rege
...ndo certaſſe , *aliis peregrinum regem*
...tus aſpernantibus , aliis *inter Rudol-*
...m Cæſaris Alberti filium , & Henri-
...ex Carinthia, qui præſens aderat, va-
...tibus.[2] Albertum Auſtrium Sigiſm.
...erum , compoſitis Budæ rebus , in
...emiam acceleraſſe *ut* electionem *ibi*
...i factam præſens comprobaret , confir-
...retque contra omnes qui ab illa non ſo-
...n diſſentiebant, *ſed alium jam ſibi* Re-
...m, *plane puerum* delegerant. Extincto

Q 4 morte

[1] *lib.* 19. [2] *lib.* 28.

morte Ladiſlao rege, *majore quam u*
ambitu comitia regis creandi in Bo
caluiſſe, adeo multos magnoſque co
titores *fuiſſe, qui illa calefaciebant.*
non defuiſſe Gubernatori provide
ad cavendum, ne prius ulli Orato
Senatum vocarentur quam Rex fu
deligeretur. *Locum* eligendo regi
in domo pratoria Veteris urbis cons
tum. Imbecilliorem aliquando co
Georgium Regem, ac de Regni ſucc
re ſolicitum, vocaſſe *ad ſe primor*
omnibus Ordinibus, ſcireque ex illi
luiſſe, quid de Regis, ſucceſſoris in
ſui cauſſa agere, quemve regem ſibi
re *deſtinaſſent; cumque illi apud P*
Regem eſſe quærendum reſpondiſſent
jectum *de ſpe ſucceſſionis ſuorum, ſat*
modis omnibus, ut dites atque opul
filios relinqueret. Eo vita functo
varias *omnium tunc Ordinum volu*
tes, placuiſſe, ut comitia Regis cre
ad Montes Cutnenſes transferrentur.
ſenſem, Sternbergium, Novo Dom
regulos, contentiſſima ſuffragatione
thiam juviſſe: Sed majorem nume
Wladiſlaum Cazymiri Poloniæ Regi
lium, etiam tum adoleſcentem, nu
rumque partium factionibus per æta
infect

[3] *Dubr. lib.* 30. [4] *lib.* 31.

ſum, Regem popoſciſſe, *numeroque*
ſolviſſe. Hagecum ſcriptorem, [5] (ſicut
ibravium nuper) domui Auſtriacæ
cratum, rem iſtam multo quam
crebrius inculcare. Ex permultis
narrationibus hæc hominibus
ntioſis oculos vulnerare cum per-
: (an. 721.) *Libuſſam concitatæ à*
nio, *adverſus regimen muliebre*
, *Bojemorum nobilitati injunxiſſe*,
diem, *quem principi* eligendo *primo*
e tempore eſſet conſtitutura, Libini
æſto ſint omnes. Rem ſe ipſorum ar-
velle permittere, ut quem dominum
elegerint, *ipſa habeat maritum.*
m ſe ei geſturam, *obſequio*, *quam*
ipſa ſit experta, *haud paulo majore.*
tis igitur ad diem, Divûm de prin-
optando reſponſa ediſſeruiſſe, ac
onis, qua electio ei denuntiaretur,
zemyſlum ocyus cum muneribus
andæ monitricem fuiſſe. Legatos,
equo duce ac indice principem no-
repererunt, Libuſſæ, cognomina-
à Czecho populi omnis nomine,
m verbis compellaſſe; *(ann. 722.)*
, *& ſolve boves, princeps lectiſſime,*
: Libuſſa domina noſtra, *& popu-*
Zechorum omnis, *jubent te venire*

 abſque

Chron. Bojem.

abſque mora, ac faſces principatus
re; res noſtræ univerſorum, noſq
ipſi, in tuis ſumus manibus: te prin
te judicem, te rectorem, te defenſo
dominum ſolum elegimus. Vltim
dem principatus (*ann.* 745.) ann
reptum morbo gravi Przemyſlum
vocaſſe Optimates, & quod *prince*
ab iis eſſet electus *magnas egiſſe g*
orantem ut eandem Nezamyſlo fil
lent ſervare fidem. Spe autem bon
impletum, vitæ finem feciſſe, &
myſlum principem electum *in eju*
ducali fuiſſe collocatum. Sic *Nez*
decedente, (ann. 783) *Optimatum*
dato conveniſſe multitudinem omne
elegiſſe *concordibus cunctorum vo*
principem Mnatam ejus filium, ſic
num, Oſtromeczio (ann. 804.) *a*
tum, fuiſſe electum; *ſic cum W*
(ann. 832.) *fatis conceſſiſſet, co*
populo univerſo, diſceptatum inter
mates ac primores, utri è duobus e
liis committenda eſſet rerum ſumma
ventu frequenti populum (ann. 8
elegiſſe *principem, & in principa*
lio collocaſſe Neclani filium Hoſtiv
Borzivogium principem (ann. 8
electum, *cum paulo poſt ritus ſacr*
veteres abjeciſſet, concurſu populi
fuiſſe de dignitate (ann. 894.) deject

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

…multiplices, etiam cruentas con-
…es, quarto anno poſt (ann.898.)
…m. Zpitihnevo mortuo, & Bor-
…ſceptra quæ abdicarat reſumere
…e, (ann.907.) electum, rebuſque
…m fuiſſe Wratiſlaum: Wratiſlai
…ium & ſucceſſorem Wenceſlaum
…io Wyſſehradenſi conventu proce-
…quenti (ann. 921.) dixiſſe ad
…: Eſſe ſe videlicet patris voluntate
…relictum patrimonii hæredem, ab
…tibus vero primoribuſque & melio-
…rra univerſis principem electum.
…lai Sævi locum fuiſſe (ann.967.)
… ejus filium cognomento Lenem
…m. Poſt fata Brzetiſlai Pugnacis,
…os cum conventu ad Wyſſehradum
…Brzetiſlai principis teſtamentum
…tione matura expendiſſent, (ann.
… elegiſſe ſibi principem, volunta-
…nſentientibus, Zpitihnevum de-
…ilium natu maximum. Ab ejus
…ratrem Wratiſlaum unanimi cun-
…voluntate (ann.1061.) electum
…rincipem. Cum Otto à quibuſdam,
…o ſuaſore, princeps in caſtris apud
…rum poſtulatus, Pragam inaugu-
…os ergo eſſet (an. 1109.) adductus,
…ſb Optimatibus & multitudine cæ-
…ſolentiæ iſti interceſſum, &, quia
…aſſenſum populi publicum, abſque
mandato

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

mandato VVacecus cum Theodori
eam eſſent auſi, decretum factum, u
ritas iſta nec locum, nec vim ulla
neret. Via igitur juris & populi
electione, *perveniſſe ad culmen ho*
tatis VVladiſlaum, Svatopluci ja
deſignatum ſucceſſorem. Morien
huic VVladiſlao, maxima Boje
univerſorum congratulatione (ann.
ſuffectum fuiſſe Sobieſlaum fratr
niorem. Hunc cum de ſtructis v
inſidiis queſturus, concionem (ann.
aliquando advocaſſet, verba ad p
populi facientem dixiſſe; Vobis n
vivo adhuc Wladiſlao meo fratre
num elegiſtis; *locum itaque hun*
tatis adeptus ſum DEI miſerico
veſtra electione, *ac devolutionis*
te. Defuncto vita Sobieſlao exa
populo creandi cauſſa principis,
ingentes, aliis in alium inclina
poſtremo tamen (ann. 1140.) *con*
Naczeradi prudentia univerſos,
giſſe *principem VVladiſlaum VV*
Regis ex VVladiſlao filio nepotem.
ſlai hujus filium Fridericum, gra
puli excidiſſe, & Bojemiæ finibus
gratiis exceſſiſſe. *Eo (ann.* 1182.)
dente proceres ſibi elegiſſe *domin*
Moravia Cunradum Ducem.
Henrico-Brzetiſlao principi Doxan

[illegible]ectis, (*ann.* 1197.) *conveniſſe re-*
[illegible]es, & de principe eligendo *tra-*
[illegible]zemyſlum & VVladiſlaum fra-
[illegible]ctos fuiſſe ut Candidatos. Hunc
[illegible]ia extractum, & in dominum
[illegible] rerum accepiſſe habenas, illum
[illegible]s acceptas vindicaret, præteri-
[illegible]m ejus miſerantibus ex nobilita-
[illegible]bus pleriſque. Fridericum Imp.
[illegible]12.) feciſſe in diæta Baſilienſi
[illegible]m regi eam gratiam, ut ipſe &
[illegible]ſores, regia dignitate ornaren-
[illegible] Cæſarum munere ſed populi ſui
[illegible]. *Iubente Przemyſlo Rege* (*ann.*
[illegible]onveniſſe Pragam Ordines Boje-
[illegible]de filio ejus VVenceſlao, vivo tum
[illegible]re, in Regem eligendo *conſul-*
[illegible]berti luſci Imp. filium Rudol-
[illegible]nn. 1307.) *deprehendiſſe, non-*
[illegible] Bojemis ab ſe, ut quem inviti
[illegible]t, animo eſſe alieno. Irritatos
[illegible] Carinthii dominatu avaro ac
[illegible] proceres, (*ann.* 1310.) *alios*
[illegible] rogaſſe, ideone Regem ipſum
[illegible]t ut Bojemicis rapinis ſeque ſuoſ-
[illegible]ret? an non principis reipub. ſe-
[illegible]ſtatem, ut habuiſſent eligendi,
[illegible]ant abdicandi? *alios reſponſaſſe,*
[illegible] Cæſari eſſe filium Iohannem,
[illegible]rem VValramum, poſſe alteru-
[illegible]ſtulari regem. *Accitos Loctum à*
Iohanne

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Iohanne Rege regni Ordines, in
(ann. 1318.) objeciſſe; Habere ſ
tiquo, comprobatum à Regibus
toribuſque, jus & facultatem
Regiſque, qui placuerit, eligen
ſumendi: *mirari ſe magnopere,*
quod nihil penſi habeat Rex, ſu
ſcitu, Ludovicum regno obtrudere
numque in regibus eligendis jura
facere, quod nullo modo ſit tol
Comperta Sigiſmundi morte, (an.
conveniſſe Pragam Ordines, &
reipub. eſſe ex uſu, ut Rex abſq
eligeretur, elegiſſe Regem *alios*
Albertum Auſtrium Sigiſmun
rum, alios vero Cazymirum Polo
fratrem: Et Albertum fuiſſe
(ann. 1438.) ab iis qui ipſum ele
ſplendide exceptum. Albertum Ba
de ſua in Regem Bojemiæ (ann.
electione *fuiſſe per legatos factum*
rem. Barones, Equites, Pragenſes,
vitatum aliquot legatos, poſt long
iis, quæ è rep. eſſent, deliberationem
1458.) elegiſſe *ſimul &* declarat
gem Bojemiæ Georgium. Prætorii
Cutnam comitiis, poſt multam de
tionem, concertationeſque varias, c
ſiſſe (ann. 1471.) tandem Ordines
gem elegiſſe *VVladiſlaum. Iuſtis*
vico Regi perſolutis, viros octonos

dinibus ſelectos, ſacramento fuiſſe
ns, (ann. 1526. 1527.) ut Regem
mque regno eligerent; Et, Regi
Iglaviam uſque obviam fuiſſe

X. Hæc quæ ſic οἴκοθεν petita
ntur, & multa, & parte ſui majo-
rflua fortaſſe cuipiam poſſe vide-
portunitatem tamen adverſario-
e tantam, ut teſtium paucitate vel
te nolit eſſe contenta. Devoran-
itur eſſe neceſſario, & exterorum
e hiſtoricorum conſenſu accumu-
n hanc prolixitatem. Clarius eſſe,
ut ἰδιογνώμων quiſquam citra
aciam poſſit ἀντιγνωμονεῖν, Iovii
ſuis temporibus indubitato jure
onium, cũ[6] *Bojemi*, inquit, *nequa-*
reges è popularibus, ſed ab externis
ibus, quem virtute atque juſtitiæ
m putaverint, VETERE INSTITV-
I DELIGVNT, *ita ut, modò Vngaris,*
Polonis, & (ut hodie videmus) non-
nam Germanis, Bojemiæ regnum de-
r. Præcipuum & accuratum hi-
Germanicæ ſcriptorem Mutium,[7]
oque uſurpatæ in regibus creandis
um Bojemorum libertatis teſtem,
cum

[6] *Paulus Iovius hiſt. lib. 30.* [7] *German. Chron. lib. 22.*

cum ait: A ſcelerata VVenceſlai ado
tis nece, Bojemos poſt longam conſu
nem elegiſſe Henricum Comitem
& ducem Carinthiæ. Albertum vero
ubi intellexit Henricum electum
gem, in Bojemiam cum exercitu m
& ejecto Henrico, feciſſe Regem B
Rudolphum filium. Poſt Rudolph
tem, magnam inter Bojemos oborta
controverſiam; alios enim alium v
regem. Quoſdam aliquem Bojemu
luiſſe; aliorum quoſdam Fridericum
dolphi fratrem, quoſdam Henricum
thium petiiſſe. Henricum quidem
fuiſſe electuros, niſi multi à tumu
abhorruiſſent. Vbi Henrici Imp.
(de Iohanne [8] loquitur) fines Bo
attigit, occurriſſe illi obviam Henr
quem Bojemi in Regem elegerant
Bojemia teſtamento, quo hæres regni
mici Albertus conſtituebatur, promi
quoſdam recuſaſſe Albertum, & Ca
rum regis Poloniæ fratrem Regem ſal
Bojemorum: Et, Bojemos qui Reg
loniæ fratrem in Regem Bojemiæ e
rant, comparaſſe copias. Poſt mo
Alberti, in Bojemia fuiſſe magna
ſenſiones, aliis alium regem volen
Conveniſſe totum Bojemicum regn

va

[8] Germ. Chron. lib. 23. [9] lib. 28

…ſe *ſententiis in Rege* eligendo. *Fuiſ-*
…*vellent Ladiſlaum, ſed majorem*
…*contradixiſſe, & ducem Bavariæ*
…*um* elegiſſe. [10] Exempto è vivis
…cho, *de Regno Bojemiæ contendiſſe*
…. *Bojemos in magno omnium pro-*
…*& magiſtratuum conventu, au-*
…*orum omnium cauſſas ex Oratori-*
…*um, verum judicaſſe ſe quoque vi-*
…. *Quamobrem* elegiſſe *Georgium*
…*radium.* Confirmari hoc jus etiam
…finio, [11] qui ſcribit, cum Geor-
…ex humanis exceſſiſſet, *Cutnam*
…*cos omnes ac alios è Bojemis conve-*
…*ut* ex more Regem eligerent. Ru-
…li Cæſaris hiſtoricum Ioh. Sambu-
…hoc loco non debere præteriri, cu-
…ratione in Ferdin. I. obitum hæc
…rba: *In Hungariam Vormatia Re-*
…*deſignatum eſſe profectum; Exin*
…*anno,* Regem electum *Bojemiæ.*
…icarum rerum ſcriptores, cum Mi-
…enſem, [12] tum inprimis Crome-
…[13] calculo hæc ſuo ſimiliter com-
…cte. Cromero perhibente, *poſt Si-*
…*ndi mortem, fuiſſe Bojemos in duas*
…*nes diviſos, & partim Albertum,*
…*Vngari jam ſibi regem creaverant*
R *& coro-*

…*ib.* 29. [11] *decad.* 4. *lib.* 2. [12] *lib.* 4.
…*ap.* 53. 62. 67. [13] *lib.* 21. 27.

& coronarant, partim Caʒimirum
diſlai regis fratrem ad regnum in
Sileſiorumque Duces & nobilitate
genſem, Caʒimirum electum rege
jemorum approbaſſe. Georgii B
Regis Oratorem Albertum Coſtca
ſtupicium, retuliſſe ad Poloniæ rege
ʒimirum, filium ejus aliquem, ab
gio, de ſententia Bojemorum pro
ſucceſsorem, *præteritis filiis ſuis*
nari, non hæreditario jure quod n
eſset regni apud liberam gentem
ſingulari quadam omnium Bojemo
Caʒimirum propenſione, & lingu
Polonis communione. A morte C
Regis, comitiis Pragæ creandi nov
cauſsa inſtitutis, inter Bojemos
quam conveniſſe. Nam alios Polo
alios Vngarum, alios Cæſarem cu
nonnullos Henricum Georgii deſun
lium maluiſſe. Fuiſſe qui ad regem
corum ſpectarent: Ludovici quoque
ri mentionem nonnullos feciſſe. A
tremum in comitiis ad Cutnos mo
VVladiſlaum Caʒimiri Polonorum
filium, Regem fuiſſe ab iis renu
tum. Ferdinandi Archiducis Bibli
carium de Roo quanquam in exte
da principum ſuorum generis dig
& gloria eſt impiger, & quanquam
pacta affinitateſque cum Regibus i

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quæſiſſe eos hæredibus ſuis jus ad
Bojema cenſet; interdum tamen
s vi ipſa convictum, Electionis
cæ jura & uſum, nec diſſimula-
ſilentio involvere poſſe, ut cum
[15] *Bojemiæ proceres exſtincta in*
ſlao regum familia virilis ſeminis,
o creando rege, *conſilia Pragæ*
iſſidentibusq; in Rudolpho Alberti
o, & Henrico Carinthio procerum
VVenceſlai regis ſorores Annam
abetam in comitia veniſſe, uti ſui
beretur, oraſſe. Fuiſſe itaque Hen-
Annæ maritum in regem ele-
Cæſarem vero Electionem, *non*
te Imperii authoritate factam,
momenti eſſe docuiſſe. Rudolphum
oſt Pragam cum exercitu ingreſ-
emine ob metum intercedente; ab
derant, in regem electum, *& à*
ntino coronatum eſſe. [16] *Bojemos*
proceres, ac ſenatum Pragenſem,
o Sigiſmundo, VVitoldum Litua-
cem, per legatos ad regnum vo-
[17] *Recitato in procerum conventu*
undi teſtamento, Bojemos re diu-
conſilio agitata, tandem ad Nonas
Albertum regem creaſſe; *ſolos inter-*

R 2 *ceſſiſſe*

---

hiſtoriar. Auſtr. lib. 1. 5. [15] *lib. 2.*
[16] *lib. 4.* [17] *lib. 6.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ceſſiſse eos qui à Barbara reginà i
lium adhibiti fuerant. Ab his o
uno conſenſu Caſimirum VVladiſla
niæ Regis fratrem fuiſse nominatu
*(*ſicut in margine legitur,) *contra*
tum electum *Bojemiæ* regem. *Pra*
qui miſsis nuntiis orabat , ne A
invita ſua factione regnum adeat ,
ſine ſuo atque ſuorum ſuffragio ſ
ſibi ſedem nunquam eſset habitur
ſponſum à Cæſare per eoſdem eſse
precario ſe regem eſse , *ſed jure ,*
tiorum electione, *nec plura emerc*
ſragia opus habere. [18] *Ladiſlao vita*
Bojemos Pragæ comitia regi crea
buiſse , & ex multis ejus regni Com
ribus , qui variis ex cauſsis (recit
cauſsas) *ad id aſpirabant, Georgiu*
ſtis omnium acclamationibus, Boje
regem eſse ſalutatum. Wladiſlao C
ri Poloniæ regis filio , Bojemiæ r
nuntiato, & in Regnum vocato ,
mitiis, quæ Fridericus Cæſar cum I
Ordinibus Ratiſponæ habebat, [19]
etiam eſse de Bojemorum Electio
an rata haberi deberet diſceptatum
probaſse vero eam Pontificem ut ab
ticis factam , ac irritam fieri debe
legatum ſuum contendiſse. Matthi

[18] *lib. 6.* [19] *lib. 8.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

...tos, ne ea ab Imperii Ordd. appro-
...interceſſiſſe, quod ipſe prior electus
...rincipes vero pleroſque Imp. Fri-
...dicium ſequutos ad VVladiſlaum
...is fuiſſe.

X I I. Omnia hæc, quæ, ut jam
...vimus, ex obſervantia conſtante,
...rivilegiis , virorum principum
..., hiſtoriaque, tuendo in creandis
...ne libera regibus juri Bojemico,
... à multis didicimus , & hoc loco
...commode cõmemorari poſſe exi-
...mus, ajunt eſſe talia cauſſæ ejus
..., ut Ordinibus Bojemis nullius,
...ctoris, quam arbitrii honorarii,
...cis æqui (ſi forte in aliquem pars
... velit aliquando compromitte-
...ſura ullo modo ſit pertimeſcenda.
...ut judicium mihi de re tam ar-
...mere metuo, ſic alios experien-
... quo minus ſumant, vel homines
...os quo minus de tam pertinaci
...temporis controverſia plenius ſcri-
...berum habeant, neutiquam pro-
...oportere, video.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP. VI.

De Religionis Mutationibus & Re- mine Eccleſiaſtico in Bojemia

GEns nulla tam fera eſt, ut vel n... prorſus nullum eſſe credat, ve... ejus colendi nullos habeat. [1] *Om...* quit vir oris mellei, *religione mov... & DEOS patrios, quos à maj... acceperunt, colendos ſibi diligenter, ... tinendos arbitrantur.* Sic Bojemo... σιδαίμονας ſemper, & religionib... ditiſſimos fuiſſe, ſicut hiſtoria, it... vetera, tum nova ob oculos paſſim... ſantia monumenta, teſtantur. Va... tamen cum tempore apud eos, ut r... na ipſa, ita & cultus religioſos, qu... ipſas moderandorum ſacrorum ... nes, non ab re forte erit, ſi explica... nati fuerimus. Volumus autem ... conatus hos, non in eam partem ... vel natura ſua impias ac jam olim... ratas ſuperſtitiones reſuſcitare, vel p... quam unicam colendi numinis via... ctam ſtatuere meditemur, ſed u... diſſidentium una in gente, totieſque ... tatarum opinionum ac rituum ... rum comparatio, vanitatem huma...

[1] *Cic. 6. Act. in Verrem.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

gentibus patefaciat, & unum id
t optimum, eſſe quoque cum an-
inum, tum Deo proximum, ve-
ſpeculo ſpectandum proponat. Sic
onſulerent Athenienſes Apolli-
ythium, quas potiſſimum reli-
ntenerent, oraculum editum eſt,
æ eſſent in more majorum: quo
terum veniſſent, majorumque
dixiſſent ſæpe eſſe mutatum,
iſſentque, quem morem potiſſi-
requererentur è variis, reſpondit,
um. Mutatum vero perſæpe apud
os quoque fuiſſe ſacris in rebus
um morem, & religiones alias ve-
mo, alias medio, alias recentiore
t publice probatas, obtinuiſſe, ne-
ocul dubio eſt, qui vere dici neget.
r porro poſſe hoc loco non in-
ode agi, primum de religionis in
nte variationibus, tandem de re-
in ſacris rebus ordine, ſeu regi-

Ævo igitur quo primi gentis con-
s, mei majores, in has oras ingreſſi
penates ſuos ſecum attulerunt, &
t ſeculis poſtea, profana, & ea-
re in Bojemia, quæ apud Slavicas
cæteras, culta fuit religio, iidem
um ritus, eadem Deaſtrorum nu-
i quorum parens fere creditur fuiſſe

 Græcia.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Græcia. Nec potuit, cæcum in
genus hoc hominum, publice
numinibus eſſe contentum: priva
bi quiſque domi quoque ſuæ D
confingebat. Credebantur autem
aliis eſſe majores & potentiores.
ximus ſane omnium fuiſſe perh
principio *Pron'* ſive *Peron'* à ve
forte Κεραύνιος Ζεὺς, cui poſt
referebatur, vel ad minimum æq
tur, *Svvanto-Wjt.* [2] Illius cultui
erat locus in urbe veteri Starograd
Oldenburgum: hujus vero Iulin
Vinnetæ, urbe apud Rugianos om
quondam Europæ urbium ma
Pronio nullum, Svianto-Vito a
centis facie expreſſum, ponebatur
lachrum: Huic delubrum, illi luc
culiaris, cultu ampliſſimo dedica
ac ſtatis uterque menſibus concurſ
ximo frequentabatur. Omnes illin
vi, ipſi adeo quoque Bojemi, rebu
ploratis reſponſa ac opem petebant
nes deaſtros iſtos ſacrificiis hono
que annuis colebant. Pronii cult
Græcia, ut diximus, ad Slavos vi
commigraſſe, Svianto-Viti vero ex

na-

[2] *Chron. Slavor. authoris incert*
18. Helmold. Chron. Slavor. l
cap. 53. 70. 84.

…rum Corbejenſium diſciplina pro-
… Imp. enim Ludovici I. ævo,
…entur ex S. Viti nomini conſe-
…cœnobio Corbejano, in Rugiam
… monachi aliquot, religionis
…anæ præcones, jactaque in popu-
…erſtitioſo ab ipſis tum fuiſſe qua-
…oque, ſed ea tamen immodica S.
…martyris deprædicatione reſperſa
…ianiſmi fundamenta. [3] Cum au-
…rmis tributiſque ambitioſorum ac
…rum nominis Germanici princi-
…cum cæteræ Slavicæ gentes, tum
…ni quoque acerrime premerentur,
…alè apud eos profano cum domina-
…m novos cultus Chriſtianos, &
…nos, excuſſo jugo Germanico pul-
… Corbejenſibus doctoribus, reli-
…m vertiſſe in ſuperſtitionem, co-
…que tam operoſe Svianto-Vito
…pia dediſſe. Lucus & cultus Pronii
…toldo Antiſtite ſucciſus, Svianto-
…vero ſimulacrum, direpto ejus fano
…ario opulentiſſimo, à Waldemaro
…orum Rege conciſum crematum-
…uit. [4] Veſtigia tamen venerationis
…vto-Viti, ex Slavicarũ gentium ani-

 mis,

Helmold. Chron. Slavor. lib. 1. cap. 6. 53. [4] *Helmold. lib. 1. cap. 84. & lib. 2. cap. 12.*

mis, necdum penitus eximi potu
Hodie namque inter eos adhuc, an
amicus manu gratulabunda excep
Witeg, vviteg, vel, *Wjtam te*, ſo
geminare, compellationeque hac
Svianto-Vitum quaſi Soſpitatore
lebrare. Summis hiſce Diis jungeb
Dii complures quaſi intermedii,
videlicet, & inferi: ac inferi viciſſim
tim ſtygii, partim terreſtres, part
quatici; nymphæ etiam, ſeu mon
fontium, & nemorum potentes D
Cæleſtium à me numero cenſentur
ſen, Ladon, Zizlila, Marzena, Zivv
Chvvotz, Zelun, Pohoda, Mokoſla,
vviſt, vel, *Nehoda*, qui, niſi ego f
notant, Solem, Martem, Venerem,
nam, Cererem, Typhonem, Mercur
Serenitatem, Pluviam, Nimbur
quamvis Intemperiem. [6] Inter St
videntur referendi, *Merot*, *Radar*
Njvva, *Weles*, *Taſani*, *Sudice*, *V*
Trzibek, quod eſt, Pluto, Rhadan
thus, Proſerpina, Ate, Eumenides,
cæ, Hecate, Lues. Terreſtres h
ſunt, *Lel*, *Polel*, *Sſetek*, ſive *Sſkrzi*
Diblik, hoc eſt, Genius, Liber, (
mero Caſtor, Polluxque) Lar, V
Fonti

[5] *Cromer. Hiſt. Polon. lib. 3.* [6]
gec. ad ann. 709.

rum, montium, ſilvarum, imo &
Deos Deaſque, à priſcis illis Boje-
vocatos quoque fuiſſe memorant
ſcriptores, ſed nomina eam in
uod ſciam, nulla prodidêre. Domi
ter quiſque ſuæ Deos fere ſibi com-
cebatur, & præter publica illa nu-
, libamentis victimiſque colebat.
imbam Tetca Libuſſæ ſoror, Dyr-
rzemyſlus, Crafatinam Nezamyſ-
yhalam Banca, Croſinam Lidmi-
luiſſe feruntur.

I. Stetit autem profana hæc ac va-
na terriculorum iſtorum colendo-
uperſtitio, ſeculis, ut dixi, aliquot,
ariavit prius quam (ſi Annalibus
nſibus [7] habenda eſt fides) Ludo-
egis Franci opera ac juſſu, baptizati
eophania quatuordecim Bojemo-
duces, cum hominibus ſuis Chri-
m religionem ſponte ſuſcepiſſent;
ſicut noſtri pleríque omnes conſen-
) prius quam Borzivogius prin-
Velehradi apud Moravos à Græ-
eligionis Epiſcopo D. *Strachota*, h. e.
dio vel Methodio Chriſtianorum
(*ann.* 894.) Iunio menſe eſſet ini-
. Qui cum domum revertiſſet, &
religio-

Annal. Fuldenſ. ad ann. 845. *Sige-
bertus Gemblacenſis.*

religionem quam recens erat ampl
non modo palam profiteretur , v
etiam plantare in provincia conn
tur , efferata multitudo populi per
na , & ob abjectos abſque conſen
blico ritus ſacrorum indignata, dig
Borzivogium abdicavit , provinci
finibus excedere coëgit. Caruit t
intempeſtivus hic & male conſult
puli fervor eventu exſpectato. Nec
homines, quam Borzivogii exemp
mel imbiberunt , & ſuperſtitionib
triis certiorem eſſe cognoverunt ,
gionem deponebant , nec reſpub. p
pe deſtituta, motus graves ac turba
nitioſiſſimas effugiebat. Revocare
tur ac loco priori reſtituere Borz
gium , neceſſitas imponebatur Boj
Revocatus ille rediit ex Moravia
gam, (*ann.* 898.) ſtipatus ordinis
virorum comitatu frequenti. Excit
eo quoque eſt Archiepiſcopus W
radenſis Cyrillus noſtrate lingua
vocatus , qui populo vanis numi
commentis faſcinato Chriſtum pr
caret, ac legitimo unius, ſolius veri
cultu commonſtrato , ritus religi
ordinaret , presbyteriumque & Sch
conſtitueret. Solertiſſima ille uſus
gentia dexteritateque , brevi permag
fecit in erudienda multitudine profec

freq-

ntiſſimo populi concurſu concio-
bras in æde ſacra, quæ hodieque
Lætam Curiam cognominatur,
ſolitus. Quadriennio tandem
conſtitutis prius ſacrorum admi-
& presbyterio Pragæ, pietatiſque
eralium diſciplinarum ſchola Bu-
Romam, (*ann.* 902.) videndi
quam diſcendi cauſſa, eſt profe-
Græcorum enim is in religioſis re-
ſtituta ſequebatur, & Græco, in
que tum adhuc opido ſinceriore,
omano ritu plantatam in Bojemia
iam ordinarat. Sumebat autem
maximas ac continuas fere, genti-
inhærentis multitudinis non me-
s inſectationes, conformata hæc ad
rum morem apud Bojemos religio
ia, majora indies incrementa, pri-
e illa ſacrorum mutatione appare-
m populi verti paulatim in melius.
ctæ in provincia paſſim ædes ſa-
& ſcholæ tanto purioribus caſtæ
is exercitiis ardentius perſonabant,
o ſtercoreorum numinum vani-
perſtitioniſque prioris illuſio ſtul-
videntior fiebat. Mira videbatur in
rulorum fanis larariiſque ſolitudo.
. Potiente vero rerum in Bojemia
ipe Boleſlao Leni, Mlada ejus ſoror
rtum cujus conſilio) Romam abit,
& titus

& ritus eccleſiæ Latinæ complex
Bojemiam redit, Iohanniſque Ro
Papæ XIII. Bullam de antiquandis
cis, & introducendis Latinis relig
ritibus, fratri Duci reddit. *ann.* 9
Hinc nata ſunt ſecundum jam var
apud gentem meam religionis prin
Accepta namque Bulla Papali Bole
procerum Chriſtianorum conc
convocat, & præſulis Romani plac
iis aperit, ſimulque oſtendit, ſta
in animo, ut in arcis templo (
plum hoc Venceſlaus princeps &
tyr honori D. Viti dedicarat) Epiſc
Romanarum ceremoniarum per
vinciam moderatorem conſtituat.
net præterea omnes, ut id calculo ſ
ter ſuo comprobent, & ſacrorum r
Mlada ſorore Roma illatos, proli
collaudatos, ſecum ultro, cum a
ctantur ipſi, tum ſuos quiſque am
jubeant. Voluntate principis audit
murmur in concilio, parſque aſsen
cta comprobat, pars vero muliebre
cium repudiat, nec bene à Cyrillo
tudioque conſtituta, novationibu
eſse convellenda clamat. Perſtat ni
minus in ſententia princeps, & D
marum quendam Saxonem, qui n
Pr

[8] *Coſmas hiſt. lib.* I.

…ad tumbas Dd. Viti & Venceſlai
…is cauſſa advenit, & ob facun-
…inguæque Slavicæ ſcientiam,
… in aula carus fuit, Epiſcopum
… Ab eo igitur tempore gens
… ſciſsa in tres religionum ſectas
…lii ſiquidem, quorum tamen nu-
…enſim minuebatur, gentili, alii
…o, alii Græco, more ſacra tracta-
…emporis tandem progreſsu gen-
… prorſus exolevit, & nobilitas
…a, ut & plerique omnes qui cum
…is vicinis frequentiores eſse,
…rciaque habere conſuêrant, à
… Græcis receſserunt. Tenuiores
…t & plebs rebus domi præſenti-
…tenta, Græci ritus ſacra tenaciter
….

…Eque autem vetuſtioris Græcæ,
…recentioris Latinæ diſciplinæ ſe-
…,cœtus ſuos ſacros agitare libere
…, atque agitabant. Et cum ni-
…nùs plebs rudior, partim ex paga-
…repetitis, partim ex plauſibiliore
…itus diſciplina attractis opinioni-
…Græcæ obſervantiæ ſinceritatem
… & incogitanter contaminaſset,
…odum evenit, ut religioſi quidam
…liis Germaniaque profligati, Pe-
…di diſcipuli, viri tum pietate, tum
…m literarum ſcientia ſpectatiſſimi,

(ann.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

(*ann.* 1176.) in Bojemiam ven
& delecto ad Zatecium Launam
micilio, permultos ex qualis qua
adhuc Græcæ obſervantiæ incoli
liares ſibi facerent. His igitur næv
bus religionem inquinatam ha
illi qua fieri potuit modeſtiſſima
demonſtrabant, & quid de uno
fidei Chriſtianæ capite caſtius eſ
tiendum, ex ſcripto DEI verbo i
bant. Factum hac monitorum op
ut & pietatis purioris conſectator
in bono quod hactenus tenuerun
marentur, quam emendandis in
hallucinabantur, advigilarent; &
narum partium Antiſtitibus ſtor
commoveretur. Quamvis autem
chi ſacerdoteſque ex eorum greg
dis omnibus laborabant, ut nul
quam quæ cum Romanæ Sedis c
tota congrueret, religio in regno c
ret; ut tamen repurgatæ, quam di
pietatis exercitia nuſquam publ
ſent, efficere haudquaquam pot
Multis demum ac longis ſudorib
rolo remp. Bojemam gerente,
deduxerunt, ut cum ſuo, tum co
tium ad recens Pragæ erectam
tum liberalium Scholam unive

[9] *Hagecus.*

am peregrinorum inſtinctu, om-
Eccleſiæ Romanæ inſtitutis alie-
giones, promulgatis quibuſdam
vetuerit primus in Bojemia Ar-
opus Erneſtus. At vero ne ſic
, quod urgebant, conſequi vide-
anquillitatis publicæ turbatores:
hi. Interceſſerunt enim Interdi-
M. Iohannes Miliczius, Cunra-
jekna, aliique quidam viri docti
[10] Nunquam ii eo poterant per-
t ab habendis more ſuo, nunc in
gia, nunc ante Lætam Curiam,
o quovis oportuno, cœtibus ſacris
rent. Offenſus eorum hac μεγαλ-
ίᾳ P.M. Gregorius XI. Miliczio
nterdicebat, & excommunicatio-
lmine in eum detonabat: [11] Sic
ri iſti in vivis eſſe deſiſſent, & jam
e, ſicut Erneſtus Archiepiſcopus
Iohanni *Vk*, ſive Ocello, primo
poſtolicæ legato, ita Carolus Rex
n Wenceſlao filio, reliquiſſent,
, vicinis Græco mori inſtitutis,
ivinam, in æde arcis regiæ ſacra,
rri majore, frequentibus con-
us, facere erat ſolitus M. Mat-

 thias

Bohuſl. Preſbyter Chron. Boj. lib. 1. pag. 14. 15. 16. [11] *Procop. Lupacius Ephemerid. hiſt. 27. Mart.*

æhias de Ianova cognomento Pariſienſ
VI. Iohanne Archiepiſcopo mor
ſublato, datus ei eſt ſucceſsor Iohann
alius, cognomento Genſteinius, vir r
ligioni pacique natus. Is quia ſacrific
monachiſque plus quam par erat indu
gens fuit, lenitate ſua ac connivent
cauſsam iis præbuit, abhorrentis à R
manæ ſedis placitis, ſacrorum exerciti
ſicut ex arcis regiæ, ac quibuſvis tot
regno templis, penitus eliminandi, in
breviſſimo tempore poſt, omnibus pro
ſus in locis, partim dirarum imprecatio
nibus, partim armis ſanguinariis omn
no ſiſtendi. Etenim quia, nunc in nob
litatis veritatem amantis caſtellis, nun
in abditis ſilvarum receſſibus, inviſi ſib
cultus ſacra, à promiſcua turba ingent
multitudine paſſim frequentari, nec dira
rum anathemata quicquam contra pro
ficere compererant, armis correptis, in
redeuntes à cœtibus ſacris, manu milita
ri inſiliebant, eoſque pulſabant, ſpolia
bant, abducebant, mulctabant, excarni-
ficabant, gladio vel igni perdebant, in
metalli fodinas Cutnenſes præcipitabant.
Duravit malorum hæc lerna ac con-
ſcientiarum carnificina, ab Iohannis VI.
Archiepiſcopi obitu totos fere annos
viginti. Gliſcentibus vero adhuc tam
perniciosis machinationibus iſtis, exci-
tavit

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

et Bojemis DEVS fidelem voluntatis
ſ veritatiſque propugnatorem M. Io-
nnem Huſſum, qui & politicorum
ei ſacerdotalis miniſtrorum inconſi-
ntiam, & ſacerdotum ipſorum, in
ugnanda cœleſti Sapientia ſævitiam,
is acribus corriperet. Vocavit illum
Academia Pragenſi Iohannes Mul-
mius, ac in ſacello quod à fundatore
no Cruce Inſtitore emptum, non ita
em (*ann.* 1400.) conſenſu Wence-
Regis, Iohanniſque Archiepiſcopi[12]
obſcuro ſplendidius ædificavit, quod-
Bethlechem cognominavit, in ſacra
bi DEI prædicandi functione, M. Ste-
no de Colonia ſucceſſorem dedit.
nn. 1402.) Aperuit autem permultis
nium ordinum hominibus in malitia
n penitus obduratis, oculos ejus mi-
terio DEVS, ut tum ab ulteriore inno-
tis populi perſequutione deſiſterent,
n agnitis monachorum Romanen-
m præſtigiis, ad puriorem majoribuſ-
e olim ſuis probatam, colendi DEI
ciplinam ipſi quoque tranſirent. Exa-
bati iſthac Huſſi *παῤῥησίᾳ* Romanæ
edientiæ ſacerdotes, indignanteſque
profliganda, quam oderant religionis
i, operam tot annorum ſuam fruſtra
S 2 fuiſſe,

---

12 *Huſſus in Poſtilla Dominica lætare.*

fuiſſe, jam apud Archiepiſcopum, jam
regem, jam ad Cæſarem, jam ad Pap
Romanum, multis ipſum criminan
nec ſudare deſiſtunt prius, quam pe
ctus Conſtantiam ſub fide Cæſaris pu
ca Huſſus, à Concilii Senatu (*an.* 141
hæreſeos damnaretur, ac ignis ſuppli
de medio tolleretur.

VII. Verum ſcripti ſanguine jud
præcipitantia, quamvis Huſſo vitam
puit, authoribus tamen ſuis, & eo
ordini toti, non tam profuit, quam
minibus multis nocuit. Huſſi nam
indefenſi ſupplicio tam atroci, & m
(*ann.* 1415.) in Bojemiam allata Co
cilii Epiſtola gentis infamatoria, irrit
ejus ſectatores, conventu omnium B
jemiæ ſimul & Moraviæ Ordinum P
gæ acto, neque diu deliberata, per doct
ris ſui latus ac condemnationem tota
Bojemorum gentem hæreſeos ignom
nia notatam, injuriaque non ferenda e
læſam cenſuerunt. Expoſtularunt igit
(*ann.* 1415. 1416.) de injuria, cum
cro iſto Concilii tribunali, cumque Sig
mundo Imperatore, & ut de Huſſo pr
ter jus ac æquum interempto, deque i
uſta genti toti hæreſeos infamia, pac
ſibi mediis ſatisfieret, rogarunt. Sed cu
expoſtulatoriæ ipſorum literæ, neque
Concilio, neque ab Imperatore, digna

a

quas reſponderetur, eſſent judicatæ, ornatuſque, & mandatis ſanguinariis (*n.* 1417.) à Concilio inſtructus Iones Epiſc. Litomyſslenſis, claſſicum egno canere, ipſos pro hæreticis tradere, Michelſpurgium, Scopcum, dicium, Sternbergium, nonnulloſque potentioribus primores alios, in ipſon excidium concitare, non intermitt, ferro emendationem, ab adverſariis expoſcendam, religioniſque per Huſ, ad majorum diſciplinâ inſtauratæ, rtatem priſcam tuendam, decrevet. Fecerunt autem initium ab ædibus ris, quæ quia annis ſuperioribus, inductis partis adverſæ Sacerdotibus, in religione ſociis per vim erant ptæ, repeti eas ab invaſoribus primum nium oportere judicarunt. Proteſtati tur per delectos ſexus utriuſque ea de coram Wenceſlao Rege, Nicolao iſſinecio verba faciente, exturbarunt iis ſacerdotes omnes, qui vel Huſſum tentia injuſta damnatum eſſe negant, vel doctrinam rituſque ſacros, ad ejus diſcipulos more majorum uſios, improbabant. Sic vim quam aliis per fecerant, factam tum ab aliis pari tione ferre cogebantur viri iſti Romaſtæ. Qui quia iniquis ſe modis vexari inabantur, opem apud Sophiam regi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nam (Wenceſlaus rex hoc ipſo tu-
rum initio vitæ finem fecit) co-
tiſſima prece implorabant. Regina
ctis ſibi proceribus aliquot, milites
manos ſub præfectura Czenconis V
tenbergii, cum commeatu copioſo
arcem D. Wenceſlai immittit, & b
Pragenſibus inprimis denuntiato,
norem urbem (*ann.* 1420.) pene to
diripit, & igni injecto cremat. Imp.
terea Sigiſmundum, id quod etiam M
tinus P.P. faciebat, adverſus Boje
acuit. His commoti plerique omn
animo & manu prompti religionis f
tuendæ authores, ad arma diverſis
ducibus, præcipue ſub Iohanne Z
concurrunt,[13] (*Pracʒata* vocarunt ſu
multitudinem) monachorum clau
invadunt, expilant, vaſtant, monach
quos non fuga ſervavit, trucidant.
quia Sigiſmundum paſſim per Imperi
copias cogere, ac bellum Bojemis c
cendis meditari audiebant, antevert
dum rati, non modo arcem utram
regiam Pragæ obſidione premunt, ver
etiam defenſioni neceſſaria cuncta
verſus Sigiſmundum, accurata qua p
ſunt diligentia, præparant.

VIII. Exarſit igitur de regione p

---

[13] *Bohuſla preſb. Chron. Boj. l.2. pag.*

& de religione calamitoſiſſimum,
itimiſque etiam circumquaque lu-
oſum, Bojemorum adverſus Sigiſ-
andum Imp. bellum, quod ſicut huic
glorium, ita illis famæ immortalis
mparatorium fuit, nec niſi Cadmea
jemorum inter ſe pugna, ac cautæ
ſilienſis concilii prudentiæ artibus,
mum poſt annum quartum decimum
piri potuit. [14] Cui componendo cum
vigilatur, & concordiæ rationes utrin-
e circumſpiciuntur, judicia Bojemo-
m, tum de pace cum Pontificiis ſan-
enda, tum de fidei articulis non paucis,
ſcrepare ſunt viſa. *ann.* 1433. Quos
ter diſcipulorum Huſſi pars major, in
mprehenſas Compactatis Baſilienſibus
cis conditiones, conſentiebat, & ſa-
orum ritus Romanos, ſolo calicis in
cra Synaxi uſu plebi etiam reſervato,
nplectebatur prorſus omnes, quæ po-
ea Calixtinorum ſecta vocabatur; pars
ro numero minor, neque pacis, ut
ntendebat, inſidioſæ, olimque turbis
rnitioſis cauſſam daturæ conditioni-
as, ſeu Compactatis, aſſentiri, neque
acceptæ à patribus, & jam tum ex
erbi DEI fontibus, & purioris vetuſta-

 tis

[14] *Aviſamenta Sigiſm. ad Papam ap. Goldaſt. tomo Conſtit. III.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tis obſervantia, mirifice illuſtratæ re
gionis doctrina, ad Pontificiorum plac
ta deſciſcere voluit.

IX. Nova igitur iterum, & jam tu
quarta emerſit apud Bojemos religion
variatio, cum qua odioſa quoque
verbis contumelioſa eruperunt ſectaru
nomina, qualia necdum penitus ſepel
potuerunt, Papiſtarum videlicet, Cali
tinorum ſeu claudicantium Huſſitaru
& Picardorum. Calamum illi omn
ſane ſemper poſthac alii in alios ſtring
bant: ferrum vero plerumque, Comp
ctatorum ſocii Papiſtæ cum Calixtini
adverſus Picardos, ſeu (quemadmodu
à multis vocabantur) adverſus Tabor
tas, & hi adverſus illos acuebant: Tab
ritæ tandem temporis progreſſu, uſq
adeo ſunt attriti, ut qui viam hanc ſ
quebantur, non niſi obſcuri vivere,
in occulto rem divinam facere poſſen
Hinc factum eſt ut, à ſubterraneis lat
bris, *Gamnicy* & *Pivvnicznicy* per lud
brium vulgo nuncuparentur. Non f
riabantur tamen in latibulis ſuis quan
tumvis abjectæ ſortis homines illi, ſe
quam colebant, quamque armis defen
dere nequibant, fidei doctrinam, diſſe
tationibus populari & Latina lingua ſcri
ptis, explicare atque ad poſteros tran
mittere ſatagebant. Quæ lucubration
cur

am in manus etiam veniſſent quibuſ-
am ex Calixtinis, hominibus veri diſ-
endi cupidis, prodierunt in lucem La-
iſlao regnante *(an. 1457.)* eorum non-
ulli, & ſuorum dogmata pleraque, non
inus quam Pontificiorum, ut ſuper-
itioſa in dubium vocabant. Contule-
unt ergo de omnibus non ſemel, cum
agiſtro apud Calixtinos primario Io-
anne Rokytzana. Verum explorata
jus animi inconſtantia, & in defenden-
is non vetuſtiſſimis, quas cum ſuis te-
ebat, opinionibus infantia, ad com-
onſtratam Taboritarum Scriptis reli-
ionis viam reſpectabant. Cumque cœ-
us jam palam agitare, & numero augeri
ernerentur, provocarunt eos, de conſi-
io nobilitatis, ad diſputationem Magi-
ſtri Calixtinæ ſocietatis. Venerunt igitur
Pragam ſub Eidus Septembr. *(an. 1479.)*
muniti fide publica ipſorum anteſignani,
Michael Senex, Iohannes Chelczicius, &
Procopius. Colloquio paulo poſt, in Ca-
rolina domo inſtituto, & dies aliquot
continuato, poſt multas altercationes re
infecta diverſi abierunt. Ex eo tempore
Fratrum nova hæc Vnitas, (ſic enim vo-
cari amant,) religionis doctrina & diſci-
plina, à cæteris in Bojemia cœtibus di-
verſa fuit. Ac tametſi adverſus eos, in-
citati ab iis qui evertere ipſos, ut Tabo-

ritas, cupiebant, edictis, carceribuſq[…]
detonabant, Georgius, Wladiſlaus, Fe[…]
dinandus, Rudolphuſque Reges, redd[…]
tis tamen ii ac *(ann.* 1507. 1535. 1564[…]
evulgatis fidei ſuæ rationibus, per omn[…]
iſtos tempeſtatum procellas exagitati[…]
neſque ad libertatis tandem portum en[…]
vigarunt. Quia enim Pontificii, à tem[…]
pore quo Ieſuvitas, (religioſorum ſecta[…]
recentem) Pragam ex Italia adduxit Fe[…]
dinandus rex, *(ann.* 1556 *)* Fratribu[…]
quidem his & eodem cum iis parit[…]
odio deflagrantibus in Germania apu[…]
Proteſtantes conſecratis Paſtoribus, eo[…]
rumque ſectatoribus palam, Calixtini[…]
vero clam, graves ſemper erant, neceſſi-
tas ultima ſuaſit, ut qui gravabantur
cognitis ac conciliatis inter ſe religioni[…]
controverſiis in ſocietatem venirent, &
tuendæ certioris amicitiæ cauſſa to[…]
modis per adverſarios labefactatis majo-
rum cum Baſilienſi concilio Concorda-
tis, renuntiarent. Quod cum poſt velita-
tiones operoſas, longaſque eſſet factum
& Concordata ſeu Compactata illa pu-
blico comitiorum decreto *(ann.* 1567,*)*
vim privilegii ac legis amiſiſſent, tum
rati æquum eſſe Pontificii, ut pactorum
(quemadmodum jactabant) deſertores,
tam Regis gratiæ, quam privilegiorum
regni incapaces haberentur, Regem (is
tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tum erat Maximilianus Imp.) adverſus eos concitabant, dictitantes, Reges Bojemos id genus hæreticis nullo teneri ſacramento, nec ut eos ſubditorum numero cenſeant, lege ulla alligari. Deceſſorum Regum exemplo, eſſe cogendos tales, ſi ex Compactatorum formula, ſacra detrectent tractare, ut vel Romanæ Sedis religionem profiteantur, vel Rege defenſore, privilegiiſque & juris beneficiis omnibus indigni declarentur. Egiſſe pari, vel majore, ſeveritate adverſus contumaces, Wladiſlaum (*ann.* 1508.) Ludovicum (*ann.* 1524.) Ferdinandumque (*ann.* 1547.) Reges,[15] ne quis forte novi hîc quippiam agi, poſſit objicere. Expugnatus igitur importunis iſtis flagitationibus Maximilianus, Ferdinandi patris & Wladiſlai avi contra Compactatorum violatores commemoratis edictis, ſuum quoque adverſus eorundem deſertores (*ann.* 1568.) Vienna emittit.

X. Ægre id ſane fuit Euangelicis, (ſic enim jam tum quoque alieni à Pontificum inſtitutis in Bojemia gaudebant vocari) viris cordatis paciſque cupidis. Captata igitur diu exonerandarum coram Rege querimoniarum occaſione, partim belli Turcici conſultationibus, partim

---

15 *Sixtus.*

partim multa Regis à Regno abſentia prohibiti, non prius eam ſatis opportunam, quam ſeptennio poſt, potuerunt aſſequi. Venit tandem Pragam Imp. Rex Maximilianus, & convocatis ad diem regni Ordinibus, quæ è repub. videbantur, in comitiis (*ann.* 1575.) propoſuit. Antequam ergo ad deliberanda negotia reipub. alia eſt ventum, queſti apud ipſum ſunt ad VIII. Eidus Majas, de Pontificiorum Ordinum inſolentia, deque injuria, qua longo tempore gravabatur ipſorum religio, Euangelici Ordines, oraruntque ut ſui ab hæreſeos ſuſpicione purgandi cauſſa, recitaretur coram Rege & univerſo populo, comprehenſa ſingulari libello ſua de fide colendique DEI ratione, Confeſſio. Vetabat id Rex, & de multiplicibus inter eos, ut ajebat, ſectis, atque de ſociis, qui confeſſioni oblatæ ſubſcriberent, cognoſcere prius voluit. Ringentibus hîc Pontificiis & Vertumnis quibuſdam perpaucis, ſancita ea de cauſſa eſt plene, jamdudum incoata, inter Calixtinos quorum pars potior Proteſtantium in Germania exemplo, religionem ſincerius interea, nec infeliciter, emendarunt, Fratreſque illos propior concordia; agnoverunt ſe mutuo fratres & fidei domeſticos utrique, & publicationem confir-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

confirmationemque recens conſcriptæ Confeſſionis à Rege votis conſociatis poſtularunt, & impetrarunt omnes. Audita namque publice in comitiis fuit a Confeſſio, & religionem ex ejus formula ſequentibus univerſis, eſt pax atque libertas, verbo regio data. Valuit ea quoque complures per annos, tantiſper dum Jeſuvitarum progenies, plumas nido majores explicare nequibat. Sed cum a, patri in regno ſurrogato Rudolpho Rege, formatos in ſua ſchola homines, ad primarias regni dignitates familiariaque regis miniſteria obtruderet, ac admoveret, viſa ſunt ſubinde ſopita adverſus Euangelicos odia reſuſcitari, injuriæque recrudeſcere. Tecte tamen id quoad maxime potuit fieri, & juris prætextu ac ex intervallis, peragebatur. Templa confeſſionis ſociis, paſſim vel eripiebantur, vel claudebantur, ſacerdotes obſervantiæ Romanæ obtrudebantur, nobilitati dignitates abrogabantur, plebi ceremoniæ Pontificiæ imperabantur, ac ſacrorum cultus quos amplectebatur, ſiſtebantur. Bis etiam adverſus eoſdem ſocios, acſi plerique Picardi eſſent, Edicta valde ſevera, (*ann.* 1584. 1602.) à Rudolpho Rege, cum ſuperiorum ejus generis Edictorum regiorum renovationibus, ſunt impetrata.

XI. Quæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XI. Quæ mala etſi diutius ſane patienter tolerarunt Euangelici; cum tamen injuriæ unius impunitas, alterius eſſe putaretur illecebra, nec remedium ii qui debebant adhiberent, Rudolphus vero Rex, annis ſimul & curis fractus, miniſtrorum fere magis, quam ſuo arbitrio remp. adminiſtraret, nacti iterum tempus idoneum, conventu Ordinum frequenti, libellum Regi (*ann.* 1608.) exhibuerunt, eumque de injuriis, quas, contra tranſlati ad ſuperos Maximiliani Regis promiſſa, in religione, multis ab annis pertuliſſent, ſupplici querela certiorem fecerunt. Renovarunt præterea exhibitam ante annos triginta Maximiliano regi, publiceque in comitiis recitatam illam, de qua diximus, fidei ſuæ Confeſſionem, ac orarunt perſeveranter, ut ſecundum eam ordinatæ religioni Euangelicæ, cujus ipſi eſſent ſectatores, cujuſque exercitium ſicut Maximilianus olim, ita & ipſe quoque poſtea, verbo regio liberum eſſe juſſiſſet, pax perpetua non modo daretur, ſed & diplomate regio confirmaretur. Impedire id ſane ſunt conati Ieſuvitarum gregales modis omnibus: preces tamen Ordinum indefeſſæ Confeſſionis Auguſtanæ principum interceſſionibus adjutæ, Regem Rudolphum, principem natura modera-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

n, huc inclinarunt, ut de exercenda ſque omni turbatione ac impedimen- oblatæ olim Maximiliano patri Con- ſioni Bojemicæ congruente religione, olomate ſingulari caveret, *(an.* 1609.) nſtitutaque in transgreſſores pœna ivi decerneret.

XII. Hoc tamen nihil obſtante, & dolphi in regno ſucceſſore Matthia e ad pleraque ejus generis conniven- publicaſque & identidem repetitas, æ partis querelas, non ſolum negli- ıte, verum etiam, poſt longas tandem ıtelationes, penitus à ſe rejiciente, te- n quam dudum incoarant Pontificii, litici æque ac clerici, pertexere ſunt lorſi. Edictum de religionis pace Ru- lphinum varie cavillabantur & inter- tationibus privatis inſolenter torque- ıt. Templa jam Euangelicis, non ıtûm adimebant, [1] ſed quædam etiam ındamentis diruebant, homines qui n iſtam deprecabantur, & Edictum ſe allegabant, plebejos vinculis, pro- es comminationibus aſperis terre- ıt, de Fetmilco cæteriſque Francofur- ıſibus ſumptum non ita pridem *(ann.* 16.) ſupplicium typis depictum, paſ- ı ob oculos, quaſi ſimiliter ſeditioſis objecta-

[1] *Apolog. Bojem. major. ann.* 1618.

objectabant, conventus religioſis co
ſultationibus deſtinatos, & tam vetu
more, quam novis legibus conceſſ
Rege interim, idque conſulto, curan
valetudinis ſpecie, Viennam abduct
turbabant, ac ſub majeſtatis læſæ pœ
vetabant. Tot igitur tâmque indig
modis proritati, & ab authoritate re
male abutentibns præfectis, toties ta
que atrociter offenſi, religionis Euan
licæ ſocii Ordines, vim vi retunde
deque conculcantibus jura Adverſari
majorum ſe exemplo vindicare, tand
conſtituerunt. Non ut datam regi fid
frangerent, vel ſceptrum eriperent,
ullo modo rebellare majeſtatemve i
minuere vellent, ſed ut legibus reg
diplomatique Rudolphino, honorem
robur integrum conſervarent.

Ergo (*ann.* 1618.) facto in arc
Pragenſem concurſu, duos ex mu
ſuos ibi tum repertos Adverſarios i
gniores, qui aditu ipſos ad Regem
cludere, & in religionis exercitio,
aliis gravare, in laude ponebant, ne
vel ipſo hoc temporis articulo ab al
cationibus intempeſtivis, prorſus ab
nere volebant, revocata prius ipſis
memoriam, ac in os lecta, de ulciſc
dis religioni datæ pacis violatoribus,
lenniter in comitiis facta ante nov
nit

rum, Proteſtatione ſua, publicæ tran-
illitatis turbatores declararunt, ac
opterea de regii Conſiſtorii feneſtra
m Actuario præcipitarunt.

XIII. Sequuta hoc facinus eſt, non
odo in Bojemia cæteriſque ei annexis
ovinciis, verum tota ferme Germania,
lamitatum feraciſſima ſeges, ac belli
placabile cacoethes. Matthias nam-
ie rex, ut tum noſtri plerique omnes
ſpicabantur, Bojemiæ genti & religio-
infenſorum hoſtium ſanguinolenta,
iam electorum Proteſtantium, quam [2]
nitorum Imperii, quam [3] Sleſiæ,
iam [4] Auſtriæ ſuperioris Ordinum pa-
fica conſilia ſequi, ſatisfactionemque
ia rebellio hæc, ut ajebat, expiaretur,
æſcriptis conditionibus formidabili-
us, rigide urgere, ideoque nec purga-
oni, nec deprecationi, nec obteſtationi
opuli ſupplicis aliquo relicto loco, ferro
uam calamo, turbas iſtas tentare, cu-
areque maluit. Immiſit videlicet paulo
oſt in Bojemos per Moraviam militem
ium non vulgariter inſtructum. Cum-
que necdum anno uno à turbarum iſta-
um exordio plene evoluto, & rebus
xulceratis magis quam compoſitis, in

T vivis

---

[2] 3. *Octob.* 1618. [3] 28. *Auguſt.* 1618. [4] 30. *Iun.* 1618.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

vivis eſſe deſiſſet, bellum incoatum, Fe
dinando paulo poſt Imperatori creat
(*ann.* 1619.) conficiendum reliquit.
excitis ad belli ſocietatem Hiſpani
itemque fœderatis in Germania Ponti
ciis, prælio ingenti ad Pragam in Alb
monte (*ann.* 1620.) commiſſo, Boj
mos caſtris exſuit, ac Fridericum Rege
ab iis ſibi oppoſitum, & ante annum ſ
lenniter coronatum, ſalutem fuga re
mere coëgit, atque ita Bojemos victor
iſta ex gente libera, Domus ſuæ (ut nu
ſtylus eſt) hæreditarios fecit. Et quia fe
ventiſſimus fuit Romanæ Sedis culto
de iis à religione Euangelica, ad rit
Italicos avertendis, conſilium ſtatim
victoria cœpit. Iccirco presbyteriu
Pragenſe, Eccleſiarumque Miniſtros
& Scholarum magiſtros ubivis, an
omnia (*ann.* 1621. 1622. 1624.) e
aggreſſus, primumque eos qui Praga
poſtmodum vero etiam eos qui aliis i
locis erant, à functionibus ſine diſcrim
ne deturbavit, & toto regno relegavi
quibus diſciplinæ Romanæ ſacerdote
ſcholarchaſque ſubſtituit. Nec mora lon
ga, datis ad Vicarios, alioſque omni
loci & dignitatis ſuos miniſtros, ſingu
laribus mandatis, quid cæteris incoli
fieri vellet, demonſtravit. Diſponeban
tur igitur ad terrorem paſſim per opid

milite

lites præſidiarii, & ne cœtus ſacri, niſi
omanenſium, publice uſquam, ſive in
nplis, ſive in Scholis haberentur, ſo-
ter eſt advigilatum: Virgines viduæ-
e, viris Pontificiis vel invitæ junctæ,
angelicis nubere prohibitæ; nemo qui
n Pontificius eſſet, in civium nume-
m allegi permittebatur. Publicas etiam
Bojemis veteribus ſapienter introdu-
as, uſuque longiſſimo confirmatas
gni Conſtitutiones & jura, Imperator
c arbitratu ipſe ſuo antiquavit, deſcri-
iſque Viennæ, atque (*ann.* 1627.) ab ſe
omulgatis legibus regiis, planè novis,
ter cætera, ne ullius, præter Pontifi-
am, religionis profitendæ libertatem,
ojemi petere unquam poſthac ab Rege
o auſint, lege ſingulari diſertè vetuit.
t ne vero poſthac ullius, præter Pon-
ficiam, religionis profeſſio Bojemis
nquam libera eſſe poſſet, novis Impe-
tor, (*ann.* 1627.) ab ſe promulgatis
gni Conſtitutionibus, inſerta lege ſin-
ılari ſanxit. Strenue hîc apud eum ſuf-
ndebant frigidam veteres Euangelicæ
eligionis adverſarii; quorum de numero
am is exſtirpando in regno ex Græcæ
iſciplinæ incunabulis ab Huſſo quon-
am & Luthero repurgato cultui divino,
Quatuor-Viros (*ann.* 1627.) conſtituiſ-
ſet, eoſque poteſtate eam in rem abſoluta

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

inſtruxiſſet, ſummis illi viribus nego-
tium feſtinarunt. Summiſſis namque i
omnes partes monachis Ieſuvitis & Ca
pucinis, paſſim in opidis, & ubicunqu
locus ferebat, primariorum primum
poſtea mediocris, tandem promiſcu
cujuſvis conditionis incolarum, in reli
gione conſtantiam, nunc prenſando a
mulcendo, nunc controvertendo a
comminando tentarunt. Qui tradit
ſemel ſanctis in religione puritatis vi
ſunt tenaciores, iis dignitates abrogatæ
faciendæ rei rationes interclufæ, ſupel
lex continuis numeroſi militis expila
tionibus, vel acciſa vehementer, ve
prorſus direpta. Vidiſſes tunc religionem
à militaribus harpyjis celeriter edoctos
confertim ruere, monachiſque ſupplica
re, omnis ſexus & ætatis ad Pontifici
ſacra transfugas, qui verboſis ſacrificu
lorum pro ſuggeſtu declamationibus
tanto in cælum ſubvehebantur altius
quanto, in majorum fide conſtanter per
ſeverantes, in Stygis abyſſum demerge
bantur profundius. Nec expleri hoc
pacto potuit monachorum æruſcatorum
inſania. Nam quos nec promiſſis, nec
comminationibus de ſententia poterant
dimovere, iis non tantum ſupellectilem
librariam theologicam, ſicut & cæteris
quibuſvis, adimebant, verum etiam li-
bros

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

os ſcriptorum ſuæ monetæ ſophiſti-
s, & in religionem Euangelicam con-
meliosos, quin & fabuloſos, obtrude-
nt, atque ut comprehenſa iis dogmata
ſenſu comprobarent, inſtabant. Sed
m nec iſta tam multiplici ſolertia ple-
rumque conſtantiam expugnari poſſe
rnerent, eos vel per magiſtratum loci
vincula ſordidoſque carceres compa-
os, non prius, quam imperata feciſ-
nt, dimittebant, vel, cum humaniſſime
erunt, ad purpuratos illos quos dixi,
uatuor Viros deferebant. Quatuor-
ri ergo illi, de iis qui delati erant,
dictis conſtituebant, contumaces hæ-
ticos, quin & perduelles vocabant,
viſiſque in certas claſſes, tempus, quo
gno excedere jubebantur, præfigebant,
ona quæ efferre vel diſtrahere quis per-
ittebatur, decimabant, & ad diſtrahen-
per Mandatarios, relicta ab emigran-
bus ſoli bona, annum dabant. Duravit
anlianum hoc imperium & vexatio
tegrum fere biennium, quo pars Boje-
orum indigenarum permagna, & in
vinitus tradita religione confirmatior,
triis penatibus valedicere eſt coacta, &
omnes propemodum orbis plagas di-
erſa. Nobilitati ſemeſtre unum item-
e alterum ad emigrandum erat præfi-
itum. Abſtraxit abalienavitque caſus

 hîc,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

hîc, liberos à parentibus, fratres à fr
tribus, maritos ab uxoribus! Pupilli ſi
diſcrimine ex matrum ſinu, aut agnato
rum manu abrepti, mares Ieſuvitis, fæ
mellæ monialibus, in diſciplinam ſu
traditi! Si qui malum fuga evitarunt,
cum propinquis patria exceſſerunt, pa
trimonio mulctabantur, eorumque a
quos confugerunt bona publicabantu
Tametſi vero iis, qui regionem qua
religionem maluerunt deſerere, diſtra
hendis, per inſtitutos ex hominibus Pon
tificiis Mandatarios, ut diximus, qu
reliquiſſent bonis, annus unus & alt
fuit conceſſus, proceſſuſque tam, ut ja
ctabatur, moderati fama ubique ſparſ
variis tamen eluſionibus, quæſitis co
loribus, ac ſpecioſis machinationibu
eo res deducebatur, ut onera intere
poſſeſſoribus exturbatis luenda, fructu
vero primo fere occupanti diripiendi
relinquerentur, fundi denique ipſi, &
quod moveri non poteſt, aut quam vi
liſſimo vænirent, & venditi decimaren
tur more peregrè petito, aut cum emto
rem non inveniebant, quaſi res pro de
relicto habitæ, fiſco regio addiceren
tur. Obtinet igitur nunc poſt vetitum
Euangelicæ religionis exercitium, & ex
turbatos ejus cultores, ſola inter Boje
mos Romanæ Sedi conformis ſacrorum
obſer-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſervantia , nec niſi in occulto reſtant
arſim latitantes conformatæ ad Euan-
licorum inſtituta religionis ſectato-
m, tenues quædam reliquiæ. Exturba-
præterea per vim iſtam, in perpetuum
t patriis finibus interdictum ; incolæ
iam omnes , ne quem ex iis, receptum
ud ſe clanculum quærentem , tecto re-
piant , aut alio communi officio ju-
ent , ſeverè prohibentur. Contra ve-
ientibus, illis carcer , his mulcta gravis
t denunciata.

XIV. Atque hæc ſunt quæ de Boje-
norum religionibus , deque inſigniori-
us earum variationibus memorare ha-
uimus : Regimen religioſum , pro reli-
ionum diverſitate , diverſum quoque
ait. Nam ſicut cæteris, etiam utcunque
arvis in rebus , quæ ſtare diu velis , or-
inem te ſequi, & certum gubernationis
nodum tenere eſt neceſſe : ita in hac ex
ræcipuis potiſſima continendæ ſocieta-
is hominum ratione , numinis nempe
olendi diſciplina , ordinis commōn-
trandi tuendique magiſtros eſſe oportet.

Semper Bojemia , tam cum profanæ
entilium ſuperſtitioni erat dedita, quam
um ad Chriſtianos religionis cultus tra-
ducta , ei renuntiavit , ideoque ad hoc
iſque tempus , certos habuit ſacrorum
Antiſtites , λειτουργοὺς, & moderatores.

T 4 Genti-

Gentilium tamen ſicut λειτουργίαν, i
& Archiflamines, flamines, ſacrifico
victimarios, hierophantaſque Czech
cos, qui, & qualeſcunque erant, opero
deſcribere hoc loco, non multum att
net. [5] Probabile eſt, nominibus illos
Græcorum hierurgis magis quam re ipſ
fuiſſe diverſos. Majori abſque dubio uſu
eſt futurus labor, quem in deſcribendo
Bojemis Chriſtianis frequentato guber
nationis religioſæ ordine, ponere cogi
tamus.

Quoniam vero apud Pontificios ſem-
per id genus omnia, quam apud Euange-
licos (uſitate illi SVB VNA, hi SVB VTRA-
QVE vocantur) erant hactenuſque vul-
go habentur, ſplendidiora, plauſibiliora,
& magnificentiora, ideo de úſitato in
Eccleſia regimine Euangelico quidem
(quamvis in Bojemia vetuſtiore) poſte-
riori, de Pontificio vero priori loco con-
ſtituimus tractare. Ordiemur autem
rem, à Boleſlai Lenis, Bojemiæ princi-
pis ætate. Is enim fuit primus, qui illa-
tum, ut diximus, [6] in hanc oram à Mlada
ſorore, ſacrorum Sedis Romanæ mo-
rem, Bojemis commendavit, erectaque
Pragæ in ſacra D. Vito æde epiſcopa
paulatim confirmavit.

XV. Sum-

[5] *Hagecus ſub. ann. 1093.* [6] *Sup. huj. c. §. 4.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XV. Summus igitur moderandæ reli-
ionis arbiter inter Romani moris ſecta-
ores Bojemos, ſeculis aliquot fuit, con-
itutus ab hoc Boleſlao Epiſcopus. Huic
oſtea ſucceſſit gradu eminentior Archi-
piſcopus. Subordinatos is pedetentim
terque ſibi comparavit, augeſcente an-
is fere ſingulis beneficiorum, quæ vo-
ant, multitudine, ordinis inferioris ſa-
erdotes, Abbates, Præpoſitos, Deca-
ios, & notos Romanis hominibus An-
iſtites cæteros, qui & ſacris operaren-
ur, & cæteram, ut clericorum, ita ple-
ejorum multitudinem, in diſciplina re-
igioſa continerent. [7] Inferioris Ordinis
Antiſtitum, quomodo alii aliis ſucceſſe-
int, nomina, neque accurate, niſi in
ſuis fortaſſe cœnobiis, conſignabantur,
neque quæ conſignabantur, propter tem-
porum injuriam, integra ad nos tranſ-
mitti potuerunt. Epiſcoporum nihilo-
minus & Archiepiſcoporum ſeries ac
ſucceſſio, quamvis & ipſa alicubi, ut
mea fert opinio, hiulca, ad ævum hoc
eſt conſervata.

Adſpirare autem, ut ad Epiſcopam, ita
ad Archiepiſcopam, nemini qui Bojemus
gente non eſſet, aut linguam Bojemam
non probe calleret, per leges regni li-

[7] *Hagec. ann.* 1088.

cuit; ac proinde non ſemel, principibus populo homines peregrinos obtrudentibus, motæ ab Ordinibus erant acre controverſiæ. Ius porro nominandorum ac legendorum, ut Archiepiſcoporum, ita & Epiſcoporum, conferendarumque quarumvis Prælaturarum perpetuo Principibus & Ordinibus Bojemis, ex primorum Cleri conſilio, comperimus fuiſſe liberum: Inveſtituram ſive confirmationem, à Moguntino præſule, Epiſcopi hoc modo electi, (non tamen Archiepiſcopi) petere habebant neceſſe. Succeſſerunt igitur, hac via promoti, ac alii poſt alios in cathedra Pragenſi ſederunt, hoc ordine:

I. Diethmarus Saxo: 968

II. Wogetiechus ſive Adalbert⁹ 969

III. Strachyquas ——— 995

Hunc cum Moguntiæ, ab Archiepiſcopo inveſtituram accepturus, coram altari proſternebatur, ſpiritus malignus corripuit, pauloque poſt ſuffocavit.

IV. Bohdalus ſive Theodotus, Medicus, Saxo: ——— ——— 997

V. Eccardus ſive Helicardus 1018

VI. Hyza ſeu Iſo, Albus & Blandus cognomento, *Necʒech*: ——— 1024

VII. SSebyrius ſive Severus: 1030

VIII. Iaromirus ſive Gebhardus, Wratiſlai Regis frater ——— 1067

IX. Co-

IX. Coſmas ——— 1091
X. Hermannus ——— 1099
XI. Maynhardus Vafer, *Neczech* ——— ——— 1122
XII. Iohannes ——— 1134
XIII. Otto ——— ——— 1140
XIV. Daniel Baro à Lippa 1148
XV. Fridericus, Neczech 1170
XVI. Valentinus, Obtruſus, Neczech ——— ——— 1178
XVII. Brzetiſlaus Henricus princeps ——— ——— 1182
XVIII. Daniel Milicus ——— 1197
XIX. Andreas ——— 1214
XX. Peregrinus ——— 1224

Hic, quia modeſtus, ac politicæ prudentiæ parum fuit gnarus, exauthoratus fuiſſe ſcribitur.

XXI. Iohannes ——— 1228
XXII Burcardus ſeu Bernardus à Sulevicz: ——— ——— 1236
XXIII. Nicolaus Baro à Roſis 1239
XXIV. Iohannes Drazicius: 1258
XXV. Tobias Bechyne 1279
XXVI. M. Gregorius ——— 1296
XXVII. Iohannes ——— 1301

Hagecus [8] prætereaubi natalia Caroli, poſtea Imp. ejus nominis quarti attingit, author eſt, infantis regii baptiſmo interfuiſſe

---

8 *Ad an.* 1316.

fuiſſe cum aliis, Hermannum Archiepiſcopum Pragenſem; quem, ſi nullum ſubeſt mendum, quo loco reponam, non invenio.

XVI. Et hæc quidem de Epiſcopis: Archiepiſcopi à Papa petendi anſam, Iohanni Regi præbuiſſe ſanna quadam perhibetur Wratiſlavienſis Epiſcopus Nankerus. Ademit Epiſcopo caſtrum Mieliczianum Rex, (*ann.* 1337.) [9] neque id, quamvis anathemate feriebatur, repetenti reſtituere voluit. Videns diras nihil proficere, dicteriis Regem impetere cœpit Nankerus, ac ad Wratiſlavienſes Coſs. inter alia dixiſſe perhibetur; Regem iſtum, bonorum Eccleſiaſticorum Invaſorem, eſſe, qui Rex habeatur, indignum. Regulum, non regem, ipſum eſſe. Quæ verba cum ad Regem eſſent renunciata, indignatus monacho, ſciſcitari ſcommatis cauſſam ab eo jubet: reſpondente Epiſcopo; Bojemiæ Principem, quia Metropolitanum non haberet, ac inunctionis in regem ſuæ ſolennia, ab Archiepiſcopo Germano, qua prece, qua pretio, emendicare cogeretur, Regem, vel omnino non eſſe, vel, ſi ſit, omnium eſſe minimum. Convitium ſanna iſta ſibi factum dolens, ac, quam anathemate

[9] *Michovienſ. hiſt. Polon. lib.4 cap.22.*

iemate gravius offenſus Rex, non quie-
t ante quam ex invidia, qua Romæ
onflagrabat Archipræſul Moguntinus,
Ienricus, tempus nactus idoneum, Bul-
m à Clemente PP. obtinuit, qua Pra-
enſis Epiſcopa à Moguntinæ ſedis ju-
ſdictione eximitur, & in Metropoli-
nam promovetur; [10] Holomucenſis
uoque Epiſcopa à Moguntina penitus
bſolvitur, & Lytomysſlææ nova con-
ituitur, ut ambæ Pragenſi Archiepiſco-
æ deinceps ſint ſuffraganeæ. Ius præte-
ea ungendorum recens electorum Boje-
niæ Regum Archiepiſcopo Pragenſi con-
ertur.

Iohanne igitur Epiſcopo, cujus jam
neminimus, vita functo, & Bulla hac
Papali cum pallio Archipræſulatus inſi-
ni, in Bojemiam allata, Epiſcopus Io-
anni nuper ſurrogatus, Romæque con-
irmatus,

I. Arneſtus Pardubicius, pallio illo
rimus ſolenniter induitur, ac Pragenſis
Metropolitanæ Eccleſiæ Archipræſul ſa-
utatur, 1343. Huic in eodem mune-
e, ſuffecti à Rege & Optimatibus, ſuc-
ceſſerunt ordine;

II. Iohan-

---

10 *Annal. Henr. Rebdorf. Chron. M. Alberti Argentin. ann.* 1346. *Hagec. ad ann.* 1343.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

II. Iohannes *Vk* ſive Ocellus 1364. Hic præterquam quod ab Vrbano Papæ confirmationem obtinuit, honore etiam novo eſt auctus, & Romanæ Sedis Legatus natus cum ſucceſſoribus appellatus.

III. Iohannes Genſteinius, cognomento *Supj krk*, Patriarcha Alexandrinus & Epiſcopus Miſnenſis 1380. Vir fuit religioſiſſimus ac precationibus intentiſſimus: qui aliquanto poſt, viſione quadam terrefactus, & de incumbentibus jam jam regno cladibus horrendis admonitus, alimentaque à ſucceſſore neceſſario ſuo, quoad viveret pactus, Romam abiit, & cucullum indutus dignitatis cathedram reliquit

IV. Wolbramo, qui eam conſcendit an. 1398. Hic coronavit Sophiam Wenceſlai Regis uxorem. Ei eſt ſuffectus

V. M. Nicolaus Puchnicus. 1400. Veneno intra annum exſtinctus. Huic ſurrogabatur

VI. Zbynecus Baro à Leporibus 1401. Homo literarum rudis: & poſt illum

VII. M. Albicus Vniczovius 1411. Medicus, & vir jam tum cum magiſtratum iniret, ætate affecta. Cum hoc, quia ſordidum & auri avidum videbat, verſuram de dignitate paucis poſt diebus fecit

VIII. Cunradus Weſtphalus 1411. Hic decennio poſt, Euangelicorum, qui tum

m Huſſitæ vocabantur, Religionem
plexus, Conſiſtorio Presbyterii Pra-
nſis Euangelico, ſigillum officii con-
lit, & jurisdictionem confirmavit, la-
undiaque Archiepiſcopalia, proceribus
enda fruenda pignori dedit. Quamvis
tem quinquennio poſt ejus fata, ab
rdinibus, de aſſenſu Sigiſmundi Imp.
Archiepiſcopum fuit electus (*ann.*
436.) M. Iohannes Rokytſana; quia
men is quatuor Pragenſium articulos
rare abnuebat, nec confirmationem
gnitatis à Papa impetrare, nec ut in
ımero Archiepiſcoporum recenſeretur,
Pontificiis obtinere potuit. Ab ejus
orte vacavit ſedes hæc, & ſacrorum
ontificiorum gubernatio penes Præ-
oſitos templi metropolitani fuit, per
nos unum & nonaginta, ad id vide-
et uſque tempus, quo Imp. Regis
rdinandi I. Edicto, Archiepiſcopus eſt
clatatus

IX. Antonius Mohelnicius 1562.
ic ad Concilium Tridentinum regius
rator fuit.

X. Martinus, Antonii popularis. 1581.

XI. Zbynecus Baro Berca 1592. Hic
nn. 1605.) Septembri menſe vitæ ſuæ
timo, Synodum nationalem habuit
ragæ, cujus placita, exacerbandorum
imorum inter Pontificios & Euange-
licos,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

licos, proritamenta, ac veluti ſudes i
oculis fuêre;accumulatæ porro attentat
aliis compluribus, turbas, quæ nec dur
conquieverunt, accendêre. Mortuo il
eſt ſuffectus

XII. Carolus Baro Lambergius 160
& huic mente capto,

XIII. Iohannes Lohelius 1614. huic
que mortuo

XIV. Arneſtus Comes Harrachiu
1623. Trium iſtorum nemo tria verba
lingua populi, cui docendo præficieban
tur, commode proferre ſciit. Poſtremu
hic inter exturbandæ nuper è Bojemi
religioni Euangelicæ conſtitutos à Fer
dinando Imp. Quatuor-Viros, quorun
paulo ante meminimus, princeps fuit.

XVII. Reliqua eſt gubernandorum
apud Bojemos Euangelicos ſacrorun
ratio, & adminiſtrationis ordo. Apud
Pontificios is perpetuo fere idem, apud
Euangelicos vero pro temporum ratio-
ne varius fuit. Apud Pontificios, ſumm
moderandorum ſacrorum præſides, per-
raro dignitatem aliter quam cum vita
amittebant; apud Euangelicos, prout, &
quotieſcunque, è re videbatur, mutari
erant ſoliti: apud Pontificios gubernatio
monarchiæ, apud Euangelicos ariſtocra-
tiæ ſimilior, obtinebat. Vetuſtiſſimi au-
tem ſui in moderando divino cultu or-
dinis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nis primordia D. Cyrillo Archiepiſco-
Welehradenſi ferunt accepta Bojemi
angelici. Is enim cum à Borzivogio I.
agam eſſet adductus, in principis ſa-
llo ante Lætam Curiam, cum Concio-
s auditorio frequentiſſimo habebat,
m docendæ religionis Miniſtros po-
lo, (*an.* 902.) [11] Miniſtriſque ipſis
esbyterorum collegium, Leiturgiam,
ceremonias ſacras, more Græco ordi-
vit. Ordine in hoc collegio, non gradu
mus, ſcribitur fuiſſe Paulus Caichus,
ob pietatem Borzivogio Lidmilæque
riſſimus, qui tam antequam exturbatus
Suatopluco Rege in Bojemiam è Mo-
via venit, quam poſteaquam ex ea
eſſit D. Metudius, ſacro in mea gente
dini præfuit. Huic quemadmodum &
esbyteris ejus collegis cæteris, ut quiſ-
e de vita deceſſerat, ſurrogabantur
nſilio communi ex Miniſtrorum (ſa-
rdotes vulgus vocabat) omni numero,
i judicabantur maxime idonei. Admi-
trata autem hac ratione, & in pieta-
diſciplina conſervata fuit gentis meæ
cleſia, toto Borzivogii, Zpitihnevi,
ratiſlai, Wenceſlai, Boleſlai Sævi, &
quanto Boleſlai Lenis dominationis
npore, per annos præter propter ſe-
V ptua-

M. Daniel Adam Calend. ad Eid. Maj.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ptuaginta, ad eam uſque tempeſtatem qua Diethmarus Epiſcopus Eccleſiarum Bojemicarum regimini à Boleſlao fui præfectus. Neque tamen Græcæ diſciplinæ illi tam infenſus, abrogandoque penitus, introducto per D. Cyrillum ordini intentus, vel fuit, vel propter poteſtatis brevitatem eſſe potuit Diethmarus, u ritus gentis Bulgaræ tum ſtatim, velu ſanciebat PP. Iohannes, antiquatos qui fuiſſe objiciat. Wogetiechus ejus ſucceſſor, qui annos viginti quinque in dignitate tranſegit, natus & enutritus in e diſciplina fuit. Latinæ obſervantiæ ſacerdotes alii, tametſi potentia opibuſque antecellebant, amicitiam tamen cum Græcæ, ſeu, quod idem erat, cum Bulgaræ diſciplinæ hominibus, non tantum colebant, verum etiam ex eorum presbyterio unum atque alterum, inter Canonicos templi D. Vito conſecrati, ſemper allegebant, qui ſacris more ſuo ſeorſim in peculiari ædicula, ſub majore, ut diximus, turri, operarentur, domiciliumque apud eam ſuum haberent. Stetit ea ædicula, donec Wladiſlai II. regis ævo, a Paulo Pauczeco Doctore, & templi in arce regii Præpoſito, diruta, inque domum, in qua ipſe habitaret, transformata fuit. [12] XVIII. Etſ

[12] *Bohuſla. preſb. Chron. lib. 1. pag. 35*

XVIII. Etſi vero omnium, qui, &
uomodo, vel quo tempore, ad ſacrum
pus hoc curandum adoptabantur, no-
ina exacte non poſſunt edi, rem tamen
anc Adverſarii pro conficta tum de-
num jure poterunt habere, cum ipſi ſuo-
um, quæ nunc recens è veteribus ruinis
omplura excitant, cœnobiorum ante-
gnanos priſcos, nobis digno fide ſtylo,
ordine imperplexo, deſcribent. Ne-
re nihilominus neutiquam poſſunt,
iſſe noſtros, Letomilum ſub D. Wen-
ſlao, Proſtivogium ſub Boleſlao Leni,
hannem Mravicum, & Henricum
ibnæum ſub Iohanne, Cunradum
ieknam, & M. Iohannem Miliczium
ronem ſub Carolo, M. Matthiam de
nova cognomento Pariſienſem, M. Io-
nnem Huſſum, permultoſque alios ſub
'enceſlao. Regis hujus temporibus,
arſerunt in Euangelicæ veritatis inda-
tores ac cultores, Pontificii, & ſtatim
Iohannis Ocelli Archiepiſcopi Cardi-
liſque morte, perſequi eos acerbiſſime
perunt. Conſequuti etiam id ſunt ri-
litate ſua & violentia, ut nec in tem-
s, nec in ſcholis, palam apparerent ulla
ſce cultus veſtigia. M. Iohannem Huſ-
n, qui atrocitati ſe illorum oppone-
t, religioniſquè tam diu cultæ, & nuper
mum ſuppreſſæ, diſciplinam in lucem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

revocabat, acerrime inſectari non ante deſtiterunt, quam is Conſtantiæ eſſet flammis è medio ſublatus. Tam multis igitur, tamque enormibus injuriis laceſſiti Huſſi diſcipuli Bojemi, inter quos permulti adhuc erant, qui Miliczio quondam & Pariſienſi doctoribus fuerant uſi, armata, ut diximus,[13] manu, revocatam ex abdito Euangelicam religionis profeſſionem, in templa paſſim reduxerunt, & quia diu illam abſque ordine & gubernaculis ſtare non poſſe ſentiebant, frequentes apud Pragam ad Nonas Iulias *(ann. 1421.)* ex Bojemia omni Moraviaque confluunt, & re diu ac multum excuſſa, quo D. Cyrillum quondam ſciebant ſalutariter uſum, exemplo illo priſco, ſacrorum, & tractandorum, & gubernandorum ordinem deſcripſerunt, & Presbyterium Pragæ novum, quod ordini illi ſervando præeſſet, de aſſenſu Archiepiſcopi Cunradi erexerunt, ejuſque Anteſignanum Archiepiſcopatus Pragenſis Adminiſtratorem appellarunt. Deſcriptus in hac Synodo, ac articulis compluribus comprehenſus ordo, circumfertur etiamnum typis vulgatus. Reſtitutum ergo per id tempus Bojemis à Latinorum cultu alieniòribus, regimen ſa-
crorum

13 *Sup. huj. cap. §. 7.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rorum Eccleſiaſticum,ut & ipſa religio-
is libertas, perpetuo deinceps viguit in
nea gente, & Regibus conſciis, accitiſ-
ue in conſilium hoc Magiſtris Profeſ-
oribus, & Eccleſiarum Pragenſium Pa-
oribus, itemque ex regni provinciis
ecanis omnibus,vel ab Ordinibus ipſis
onventu frequenti,vel per ſelectos ad id
otis communibus proceres fidei dome-
icos, (Defenſores vocabantur,) prout
ſus fuit, innovabatur. Regis autem
it,eam innovationem habere ratam &
onfirmare. Domus Academica, quæ
arolina dicitur capiendis conſiliis hiſce
ictis, & tractandis quæ muneris hujus
ant, rebus cæteris, jam tum inde à
incipio fuit deſtinata.Frequentare ergo
m erant ſoliti, Ordines quidem ipſi,
& Defenſores, quoties è re fuit; Ad-
iniſtrator verò cum ſuis Collegis, ſta-
cujuſque hebdomadæ diebus, & quæ
ficii erant, expediebat.

XIX. Præſederunt autem cum au-
oritate huic presbyterio, ſeu (ſicut
lgus loquitur) Conſiſtorio,plerumque
m delectis ex omni paſtorum, ſtudii-
e Pragenſis Magiſtrorum numero col-
gis plerunque undecim, Adminiſtrato-
, viri ætate graves, qui legitime ad
anus hoc vocabantur, & in Cœnobio
vanenſi reſidebant.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

I. M. Iohannes Przibram 1421. Collegas is habuit ſolummodo tres, quos inter unus ex Taboritis fuit.

II. M. Paulus 1429. Hic conſilium Sigiſmundi Cæſaris, & indefeſſos in cogendo Concilio Baſilienſi labores, libello ſingulari ad poſteritatem eſt complexus. Sed quia multiplicandis ceremoniis, Synodi ſuperioris ordinem violabat, & cum Pontificiis colludere exiſtimabatur, ſejunxerunt ſe ab ejus ſocietate ſacerdotes Taboritarum, ac conſtituto Tabori presbyterio, ſacrorum Ordini ſuo præfecerunt Epiſcopum ſive Antiſtitem, M. Nicolaum Peldrzimovium. Horum cœtibus ac doctrinæ, pacem ſe Sigiſm. Cæſar daturum, pactis ad XVIII. Calend. Decem. *(ann. 1436.)* initis, eſt pollicitus. Nati ex eorum cineribus & diſciplina poſtea ſunt, quos vulgo Fratres vocamus, qui ſub Ladiſlao Rege primum videntur in novum quoddam corpus, quantumvis ringente Rokytſana, coaluiſſe, pauloque poſt baſilicas habendis cœtibus, quos *Zbory* vocarunt, Leneſſicl & Boleſlaviæ excitaſſe. Quos etſi hactenus ſuos, ſacrorum & Ordinis ac diſciplinæ ἡγεμόνας habere eſt certum, tamen quia propter perſequutiones & cauſſas quaſdam alias, res illi ſuas in occulto habuerunt, habentque fere hactenus, de

eorum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rum Antiſtitibus, certi quod referam,
ondum ordinatum aliquid habeo.
III. M. Martinus Lupacius 1435.
ollega ejus primarius Wenceſlaus Cho-
nus.
IV. M. Chriſtianus Prachaticius 1437.
ediocris fuit theologus, ſed inprimis
athematicus inſignis, Electus eſt per
giſmundum, & confirmatus etiam
ſtea per Albertum Impp. Regg.
V. M. Iohannes Przibram. 1439.
nior ei ſive Collega eſt datus M. Pro-
pius Plzenus. Ab eo tempore, quam-
conſtet M. Iohannem Rokytſanam
quoad vixit, pro Archiepiſcopo Pra-
nſi geſſiſſe, ac gubernationis prærοga-
am affectaſſe; qui poſt Przibramum
nen fuerint Adminiſtratores, cogno-
re mihi nondum eſt datum. Longo
npore poſt, lectus eſt ad eam admini-
ationem, mea numeratione,
VI. M. Wenceſlaus Coranda 1471.
r fuit longi ævi.
VII. Auguſtinus Lucianus de Beſſa-
s, Italus, & Archiepiſcopus Sanctu-
nſis 1483. Huic ſexto anno poſt, dati
nt Collegæ quinque.
VIII. M. Iacobus Columbus 1497.
IX. M. Paulus Zatecenus 1500.
X. M. Matthias Corambus 1518.
ti ei ſunt Collegæ Magiſtri tres, &
V 4 paſtores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

paſtores ſex. Hic quadriennio poſt in
exſilium eſt actus, cum ante biennium
eſſet abdicatus, revocatus nihilominu
poſtea, factus eſt in nova Vrbe Cœnobi
Slavici Abbas.

XI. M. Wenceſlaus *Sſiſſmanck* Lito
mysſlenus 1520. Collegas habuit quo
Corambus.

XII. M. Gallus Czahera 1523. Col
legas ex Magiſtris & paſtoribus accepi
novem, quibus triennio poſt (*an.* 1526.
remotis, partim ex iiſdem, partim e
aliis, ſuffecti ſunt decem: Et iterum cur
mors numerum hunc minuiſſet, aliæ qu
etiam cauſſæ interceſſiſſent, bienni
poſt, (*ann.* 1528.) collegas, aliqua dun
taxat converſione facta, novos ei ſubſti
tuerunt Ordines. Tandem vero M. Gall
ſolum vertere Ferdinandi Regis manda
to, intra tempus præſtitutum coacto
ſurrogatur ei

XIII. M. Laurentius Trzebonæu
1529. Sunt ei Collegæ dati decem; quo
rum tamen electio intra diem quinqua
geſimum fuit retractata, & collegæ no
vi, ex Magg. quidem tres, ex paſtoribu
vero octo, conſtituti.

XIV. Wenceſlaus Vnhosſtienus 1531
Accepit is Collegas Magiſtros quatuor
& Paſtores novem. Et quamvis is ann
poſt tertio, (*ann.* 1534.) magiſtrat
volui

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

oluit abire, prorogatus tamen is conſenſu Ordinum publico illi fuit, & collegæ novi dati undecim.

XV. M. Martinus de Clatovia, Vniverſitatis in ſtudio Pragenſi Rector 1539. Collegas habuit ex Magiſtris tres, ex Paſtoribus octo.

XVI. M. Iohannes Hortenſius 1541. Huic Senior eſt adjunctus Iohannes Myſtopolus, & Collegæ dati, Magiſter unus, Doctores duo, Paſtores ſeptem.

XVII. Iohannes Myſtopolus 1542. Dati illi ſunt Collegæ Magiſtri duo, Doctores duo, Paſtores octo.

XVIII. M. Iohannes Colinus 1555. Senior ei eſt adjunctus M. Matthias Cuſius, collegæ Magiſtri tres, Paſtores ſeptem.

XIX. Iohannes Myſtopolus 1562, electo ab Ordinibus, Matthiæ Lunæo Rum apud Nimburgam Paſtori, contra morem veterem, Iohanne & Henrico Waldſteiniis, Bur-Ianoque Trczca, fruſtra Ordinum nomine contradicentibus, ab Imp. Ferdinando Rege oppoſitus. Adjunxit illi rex mandato ſuo, Seniorem Martinum Mielnicium, collegas vero Magg. duos, Doctores duos, Paſtores ſex. Norma, ad quam in obeundo munere alligabantur, exemplo novo, eſt iis à Rege quoque præſcripta.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XX. Ab hac novatione, qui, ve[l] quando, antequam ipſe queam meminiſſe in hoc Collegium fuerint allecti, temporis locique in quo nunc ſum conditio, perdiſcere me vetuit. Ex quo vero ad puberem veni ætatem, memini Imp. Regis Rudolphi authoritate munus hoc obiiſſe, & quia Slovanenſe cœnobium à Pontificiis aliquanto ante erat occupatum, ad alias atque alias ædes ſacras reſediſſe Adminiſtratores

Wenceſlaum Daczicenum	1594
Iohannem Benedictum	1604
Thomam Sobieſlavinum	1609

Habuerunt autem collegas ii ex Calixtinæ diſciplinæ Paſtoribus ſolis, nunc plures, nunc pauciores. Thomæ vero Adminiſtratori, qui Pontificius magis quam Euangelicus fuit, ſuffectus intra paucos menſes ab Ordinibus eſt, cum jam Rudolphi Regis clementia Conſiſtorii curandi poteſtatem recuperaſſent, inque certas ejus poſthac adminiſtrandi leges, Comitiis calatis, univerſi conſenſiſſent, dudum in Miniſterio ſacro non male verſatus Senex, Elias SSudus 1609. Et huic Senior datus ex Fratrum, quam vocant, Vnitate Matthias Cyrus, Collegæ ex utriuſque diſciplinæ Paſtoribus, ſeptem, & Magiſtri tres.

Sigiſmundus Crinitus 1614. Seniorem

m hic accepit ex Fratribus Matthiam yrum, Collegas Paſtores utriuſque diſ-plinæ ſeptem, Magiſtros tres.

Georgius Dicaſtus 1619. Adjuverunt as labores, Senior ex Fratribus Iohan-es Cyrillus, &c, ſine exemplo lectus omo Germanus, Helvicus Garthius, octor. Collegæ ex obſervantiæ utriuſ-ue Paſtoribus ſex, Magiſtri vero tres.

dminiſtratorem hunc, intra annum à ictoria Albo-montano proximum, ecembri menſe (*ann.* 1621.) regno um Seniore & Paſtoribus Pragenſibus mnibus, excedere edicto juſſit, Imp. erdinandi II. in Bojemia Legatus, arolus princeps Liechtenſteinius. Vna itur hac litura Euangelicis presbyte-um eſt diſſipatum ac everſum. Via iſta, que poſterioribus, qua publice, qua ivatim factis inhibitionibus, interru-tum brevi in hoc regno eſt omne pu-licum Euangelicæ pietatis exercitium, tſola, quæ Romani Pontificis volunta-i conformatur Religio, regnum arripuit, actenuſque regnat.

Inflictum illud religioni ſinceriori ulnus, ſequuta ſtatim eſt (libet nimirum ic in hanc quoque rerum noſtrarum articulam brevibus excurrere,) ſequuta, nquam, eſt alia, ſi non gravior, certè eque noſtris rebus pernicioſa clades.

Etenim

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Etenim ab Imp. Rege Boj. Carolo IV *(ann. 1348.)* erecta liberalium ſtudiorum Vniverſitas Pragenſis, Trojanus equus ille ex quo regno Boj. toti, & Marchionatus Moraviæ viri docti, qui tuendæ ac conſervandæ, tum religionis ſinceritati in templis, tum politicæ diſciplinæ in curiis, cum laude præfuerunt ætatibus omnibus magno numero prodibant, ſimiliter eſt Euangelicis erepta. Adamus videlicet Vualdſteinius, Subdelegatus à principe Liechtenſteinio regni per id tempus Ephorus, decreto prid. Calend Martias *(ann. 1622.)* edito dedit hominibus certis negotium, privilegiorum Academicorum omnium à Magg. Profeſſoribus repoſcendorum, & in Cancellariam regiam inferendorum. Quod homines illi non tantum ſunt ad III. Nonas Mart. ſuperciliose ac ſevere exequuti, verum etiam remotis penitus à functione Euangelicis, quos dixi, Magg. Profeſſoribus, fiſcum, qui vocabatur, Academicum, & chartophylacium in Domo Carolina obſignarunt. Domum verò ipſam Apoſtatis duobus, tanquam ſequeſtris, cum militum cuſtodia interea tenendam commendarunt. Ab his tandem ea cum Academica juriſdictione omni κειμηλίοιςque ad XIV. Calend. Decemb.

proxi-

ximum, poſtea quam ab Ioh. Huſſi
ctoratu per annos ducentos & trede-
a, Euangelicis, ſub diverſis XCIV.
ctoribus, (quorum tamē aliqui quin-
ies, ſepties, Petr. Codicillus octies,
rtinus Bachacius novies, Ioh. Hor-
ſius decies, Matthias Dapſilis verò
hel & vicies, magiſtratum iſtum geſ-
unt,) omnis literaturæ humanioris
giſtra fuit, Ieſuvitis Pragenſibus San-
mentinis eſt conſignata in manum.

XXI. Et quanquam ea ab hominibus
ſutis pleriſque ac ſciolis, quaſi anus
œta, quaſi tenebrionum ſaltem, Ma-
trorum noſtrorum nomen ſine re ge-
tium, adeoque perexigui cujuſdam
anorum manipuli nidus, contemptui
bebatur, & præ Academiis recentiori-
s ut τόπος τις νενοσφιμένος tradu-
cebatur; experientia tamen conſtans
quotidiana, ſemper fuit hominibus
ulatis, nec judicibus iniquis, teſtis,
que etiam ipſum libri, quos de omni
e ἐπιϛητῶ à Magiſtris illis noſtris,
m vetuſtioribus tum recentioribus,
ringenioſe ſcriptos habemus, hacte-
s loquuntur, vixiſſe tam in eccleſia,
am in politia; adeoque in Regg.
iam ipſorum aula; & doctrina ex-
lluiſſe longe plurimos, formatos in
c Academia Viros, quibus melio-
re me-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

re metallo finxit præcordia Titan, &

Quos Muſæ ſtudiis excoluêre ſuis.

Sed quia modeſtiores ii, nec ἀλάζονες vel ipſi virtutis ſuæ ac ingenii tibicines ventoſi eſſe conſuêrant, ab advenis literatoribus, ſapientulis & Thraſonibus judicio præcipitato, pro inerticulis & ſtipitibus æſtimabantur. Prodibant e hac officina, & per regnum Bojemiæ totum, perque Marchionatum Moraviæ ab Vniverſitatis Rectore dimittebantur in Vrbicas ſcholas Viri juvenes, promoti partim Magiſtri, partim Baccalaurei, qui pueritiam adoleſcentiamque loci cujuſque, cum in religionis ſincerioris tyrocinio, tum in artibus trivialibus; in gymnaſiis verò celebrioribus etiam in ſcientiis ſublimioribus, formarent, & qui Spartam quam erant nacti, egregiè ornabant.

Literario namque ludo ſuo, apud nos nulla Vrbs, nullum opidum, vicus ferè nullus deſtituebatur. Sola triurbs Praga ſexdecim ſcholas triviales numerabat: Cutnæus-Mons ut minimum duas, & totidem Boleſlavia junior; Vrbes cæteræ ſingulæ ſingulas. In his qui docendæ juventuti præficiebantur, hîc bini, alibi terni, quaterni, quini, Hradecii verò ad Albim quandoque ſeni habebantur, & Officiales, Rector, Conrector, Cantor,

ſuccen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ccentor, hypodidaſcalus, dicebantur.
laria annua Senatus, menſam quoti-
anam Miniſtri-Paſtores ferè ipſis da-
nt. Nec infrequentes erant, quos capie-
nt, proventus extra ordinem diverſi.
ficiales hos, poſtea quam aliquandiu
npus in ſchola triverunt, ſuamq; indu-
iam bonis civibus approbarunt, educe-
nt de ſchola ſtudioſorum Mæcenates,
vel matrimoniis luculentis conciliatis
potiores politicas functiones præpa-
bant, vel ad miniſterium ſacrũ coopta-
nt. Sic igitur Academia illa quondam
ſtra, præter quam quod partim per
aſſum, partim per ejus ſucceſſores, ex
bo DEI, primitivæque Eccleſiæ praxi
dubitata, ſenſim apud nos à ſuperſti-
num fermento repurgatæ religionis
endatioris (quantumvis nunquam in
deeſſent aliqui qui obluctarentur,)
t cuſtos, ſcholis noſtris magiſtros,
holæ verò eccleſiis Paſtores, curiis
nſules, Primates, Senatores, Iudices,
tuarios, pleroſque omnes gerendis re-
s idoneos, ſufficiebant. Scholæ porro
viales iſtæ, ita erant à majoribus jam
m ubique ordinatæ, ut ingenii literis
colendi media, ſi non ubivis exube-
ntia, at certè ubivis mediocriter ſeſe of-
entia, æque pauper ac fortunatus qui-
poſſet reperire. Defectum quiſquis
inter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

interdum obrepebat, ex facili toleranti-
bus ſupplebat ac leniebat, pariter egen-
tium, pariter abundantium, dulcis ju-
cundaque conſuetudo. Menſas videlic-
ſcholæ ſuæ alumnis, Vrbis cujuſque cive
ordine, bini diebus ſingulis, pro viri-
quiſq; ſua inſtruebant; parandis verò re-
bus neceſſariis cæteris, variæ obventio-
nes pecuniariæ, quæ tamen arbitrariæ
nec civibus oneroſæ eſſent, obtingeban-

Alebat id genus adoleſcentes ſtudio-
ſos, (præter ſcholæ frequentatores paren-
tum domeſticos,) Vrbs hæc, quam cer-
tum, plures, illa pauciores. Diſtingue-
bantur omnes illi, in primanos, ſecun-
danos, tertianos, quartanos, & parvo-
famulando per vices, ac conclavibu-
purgandis deſtinatos, mendicos. Prima-
ni qui in ſtudiis non contemnendum
fecerunt progreſſum, Aprili vel Octob-
exeuntibus, ad continuanda porro ſtu-
dia à ludirectoribus in Academiam cum
ſyſtaticis epiſtolis mittebantur, & po-
factam ordinariam eruditionis explora-
tionem, creabantur aliquanto poſt i-
Facultate Philoſophica, ex ſtudioſi-
Baccalaurei, ex Baccalaureis Magiſtri.
Hi tandem & illi, ex Academia ad ſcho-
las triviales regendas depoſcebantur,
ab Vniverſitatis Rectore, ut diximu-
promovebantur.

XXII. Cu-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XXII. Cum igitur à publicis in Acade-
ia hac functionibus Profeſſores Magg.
i noſtri, per Delegatos tres illos, de
ibus diximus, eſſent remoti, pertur-
ta eſt omnis hæc literaria harmonia;
matre ruente, diſperſa propere ac
lapſa ex ſcholis ſimiliter ubique eſt
m docentium, quam diſcentium mul-
tudo omnis. Parietes ſoli, in dilapſo-
m loca ſubmiſſis boantibus Pontificiis
nt relicti. Ex quibus omnibus clarius
t quam ut demonſtratione multa ha-
eat opus, rei literariæ à Bojemis veteri-
us domi ſic fuiſſe proviſum, ut dubitari
on immerito oporteat, an gens alia ſit
iqua, cujus juventus, præſertim

—— *cujus virtutibus obſtat*
Res anguſta domi,

d conſectanda urgendaque artium libe-
alium ſtudia, viam ordinatiorem, vel
dminicula oportuniora, habeat ad ma-
um & in promptu. Sed redeamus à
iverticulo, & cum de religionum, tam
riginibus, quam progreſſibus & varia-
onibus, deque diverſa ſacrorum inter
ojemos procuratione, ac adminiſtra-
one, ſatis jam multa attulerimus, ad
lteriora nobis tandem procedendum
ſſe judicamus.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP VII.

De Provinciis Coronæ unitis.

IN Corpus Coronæ Bojemicæ coïerun jam olim vinculo indiſſolubili, ac tota ſunt inſertæ, regiones peramplæ, dites & populoſæ, quæ hodieque Regum Bojemorum ditione continentur. Sunt autem illæ (ut interea nec de Pliſnenſibu ſive Voytlandicis, nec de Miſnicis, ne de Franconicis, nec de Noricis vel Bavaricis feudis verba faciamus,) *Moravia, Sleſia, Luſatia.* Rex quiſque apud Bojemos novus, ſi earum incolas velit in fidem accipere, tenetur eas ſtatim à ſua coronatione per ſe ipſe obire, & conventu ad diem indicto, ſacramentum pro more, à Moravis quidem Holomucæ vel Brinæ, à Sleſiis Wratiſlaviæ, à Luſatis ſuperioribus Budeſinæ, ab inferioribus vero Lucovi vel Soravæ exigere. Neque tamen jurare prius ſolent in Regis verba provinciarum Ordd. quam de ratis habendis, ſervandis, tuendiſque vetuſtis eorum legibus, privilegiis, & conſuetudinibus, cautione data, & juramento is ſe quoque obſtringat. Receptis in fidem ſolenniter, Præfectum, qui regio nomine rempub. curet, provinciæ unicuique Rex, quem vult, præficit. Olim ſane is

ex

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Bojemis aliquis, nunc fere, ſed contra
ajorum morem & contra privilegium
Vladiſlai II. Regis, itemque contra fa-
am (*ann.* 1522.) à Ludovico Rege
terni perturbate ac obreptitie in con-
rium dati privilegii Revocationem,
primoribus provinciæ, cui præfuturus
t, legi conſuevit. Onera extra ordinem,
ſi in quæ comitiis publicis populus
nſenſerit, Rex iis nulla poteſt impo-
ere. Vivunt ergo ſub molli Regg. Boje-
orum clientela, provinciæ iſtæ omnes,
ſuis quæque legibus, moribuſque &
ſtitutis reguntur. Vt de iis ſingulis,
uæ colligi poſſent, referamus, non fert
ſtituti ratio noſtri; breviter tantum,
uæ huc facientia occurrunt, annota-
imus.

II. *Moravia* igitur, quam veteres
Marcomaniam dicebant, attingit Boje-
niam ab ortu hyberno, & nomen acce-
it à Morava regionis amne primario,
ui in ora ejus Septentrionali ortus, me-
diem verſus vadit, & Holomucen pro-
inciæ metropolin, Cromierziſam epi-
copi aulam, Hradiſtam, Oſtrovum,
trasnicen, Hodoninum, Scalicenque
rætervectus, Teja ad Tſahnovum ſeu
Hohenavum auctus, in Vngariæ ac
Auſtriæ confinibus Danubio miſcetur.
nſigne regionis publicum, eſt aquila,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

teſſellata, alba & cærulea, capite cor-
nato. Regnum aliquando Moravia fui
cum terrarum amplitudine, tum pop
lorum multitudine opibuſque florent
ſimum, cujus Reges priſci, dignitatem
à majoribus acceptam libertatem ſua
fineſque, longo ſane tempore, non mod
adverſus vicinos Germanorum Regulo
verum & adverſus impotenti dominat
graves Romanorum Imperatores, arm
animiſque virilibus defendiſſe, ac apu
poſteros memoranda cum laude tenuiſ
leguntur.[14] At cum Imperii ſedes poſt
Roma eſſet Conſtantinopolin tranſlata
& qui illic rerum potiebantur Imperato-
res, Moravis ex propinquo regia aul
ſua jungerentur, tum paulatim alteri al-
teris, amicitia pariter & fœderibus con-
ciliari, æquioreſque fieri aſſueverunt
Et quia comiter deinceps majeſtas O-
rientalis imperii colebatur à Moravorum
Regibus, ea de cauſſà, non ſolum pax
illorum populis dabatur, ſed etiam do-
ctores pii ex quibus Chriſtianæ religio-
nis myſteria diſcerent, ex Vrbe mitte-
bantur. Tandem cum Francorum in
Occidente potentia creviſſet, & Coroli
Magni

---

14 *Vell. Patercul. hiſt. lib. 2. Iul. Capitolin. in M. Anton. philoſ. Ammian. Marcell. lib. 29.*

agni poſteritatem florens Moravorum
rtuna magnopere ureret, nunquam ab
oſtilibus Germanorum machinationi-
s ſecurum eſſe potuit hoc regnum. [15]
rmis ipſorum belloque vexabantur
ogemitus, Radſlaus, (Raſticium Ger-
ani vocant) & inprimis Svatobogius
eges. Defenderunt tamen utcunq; ſuos
es Moravi, uſque dum Arnolphus Cæ-
r adverſus Svatobogii filium Suatoplu-
m Regem, publicato ejus Regno gen-
s finitimas omnes concitavit. Nam
ia Svatoplucus ſuas ſimul & paternas
jurias de Germanis ulturus, per Ar-
olphi, ut fertur, abſentiam, in proxi-
am limiti ſuo Danubii Oram, popula-
undus excurrit, & præda abacta, ſpo-
ſque gravis domum rediit, ſimultates,
uæ odiis occultis, dudum in ſinu fove-
antur, in nervum tum eruperunt, Cæ-
rque Svatoplucum, majeſtatis prius
ondemnatum, hoſtem Imperii haberi
uſſit, ac regnum ipſius omne, primo
uique occupanti in prædam conceſſit.
orripuerunt igitur arma adverſus illum
ngari, Poloni, Bavari, & ditiones ejus,
rout cujuſque vires & fortuna tulit,
ilacerarunt. Rex hoſtibus tam multis

15 *Annal. Fuldenſ. Regino Abbat. Luitprandus.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

neutiquam viribus par, prœlio ad B
ni-pontem (locus oſtenditur in Vng
ria) infeliciter commiſſo, vel inter ſu
cecidit,[16] vel, (ut plures perhibent) fu
elapſus, inter Soboris montis Anachor
tas, vitæ tempus reliquum exegit. Quan
obrem clade illa Regis ſui, Moravia R
gnum eſſe deſiit, & partim Vngaris, pa
tim Polonis, partim Germanis, in manu
venit. Partes ab Vngaris Germaniſqu
occupatæ, hactenus ſunt, præter qua
quod Turcus eripuit, in eorum poteſt
te; partem vero quam Poloni occup
runt, quæque ſola jam Moraviæ c
gnomentum ſervat, Bojemiæ princip
Vldricus Brzetiſlauſque, armis in Boj
morum jura tranſire coëgerunt. [17] E
eo vero tempore redacta in præfectura
Moravia, non alios hactenus, quam Bo
jemiæ principes, dominos eſt agnoſce
ſolita. Erat autem principibus Bojemi
fere in more, ut ſi plures haberent filio
vel agnatos, regionem hanc fiduciæ no
mine, dominio directo jureque ſuprem
ſibi nihilominus reſervato, inter eos di
viderent, adeoque uſum fructum in e
cum

[16] *Iohan. Thuroc. Chron. Vngar. part.* 2
cap. 24. *Coſmas Chron. Boj. lib.* 1.
[17] *Hagec. ad ann.* 1110. *Cromer.*
Orig. Polon. lib. 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

am dominio utili iis permitterent.[18]
nde eſt, quod Brzetiſlai Pugnacis, Io-
anniſque Regis filios ac nepotes, Ho-
omucenſium, Brunenſium, & Znoy-
menſium ducum titulo, eam tenuiſſe,
orumque nonnullos etiam ad ſupremos
n Bojemia faſces, voce populi publica
ocatos ex ea fuiſſe comperimus.

III. *Sleſia* vero, quæ Bojemiæ adja-
et ab ortu æſtivo, montibuſque ab ea,
uos vetuſtas Sudetos, lingua noſtra
Krkonoſſe, vocat, eſt dirempta, putatur
olim Squadorum fuiſſe patria. Poſtea
amen ſeculis non paucis ſub Polonis
uit, uſque ad tempora Wladiſlai Cubi-
alis Poloniæ Regis.[19] Publicum ejus
nſigne eſt aquila nigra, pectus ſigno
uodam μηνοειδεῖ decorata, vetus ſane
noſtræ gentis ἐπίσημον. Nomen ſorti-
a eſt à convenis, qui Slavis *Slezowe* di-
untur. Convenerunt enim ejus incolæ
x Winidis, Moravis, Bojemis, Polonis,
Germanis, fixoque in ea pede, ſub di-
verſis Polonæ ſtirpis ducibus, unam in
gentem coaluerunt. Factum ex hoc tot
populorum concurſu eſt, ut linguæ, quæ
omnium ſane Slavica erat, ſingularis ta-
men dialectus inter ipſos quoque naſce-

 retur.

18 *Coſmas ad an.* 1110. 19 *Iodoc. Ludov. Decius. Polon. rer. lib.* 1.

retur. Quia vero temporibus poſterioribus Germanica lingua partim à mercatoribus, partim ab ἀσπείστοις Slavici ſermonis perſequutoribus, ex Brandenburgo Pomeraniaque, male conſulta Ducum incogitantia excitis, atque ad aulica miniſteria admotis hominibus, ſenſim inferebatur, accidit avorum memoria, ut popularis ille Slavicæ dialecti uſus in deſuetudinem fere ac contemptum abierit, jamque non niſi in trans-Oderana regionis plaga, ac contiguis Vngarico limiti agris, vulgo exaudiatur. Eſt autem Sleſia ſatis ampla, nobiliſque provincia. Dirimitur à Polonia ſilvis continuis,[1] & longa eſſe creditur circiter lapides quadraginta, lata circiter viginti.[2] Rigatur Odra, Bobro, Queiſa, Boryczoque amnibus, eſtque in ſuperiorem & inferiorem diviſa. In qua quia Boleſlai Crzivouſti Poloniæ Regis ex Wladiſlao filio nepotes, genus magnopere propagarunt ac germinarunt, ventum eo eſt, ut patrimonium iis in capita divideretur. Quorum progenies cum ſubinde ex ſtirpe in ſtirpem ſoboleſceret, regionem omnem nunc in plures, nunc in pauciores portiones

---

[1] *Herburt. hiſt. Pol. lib. 5. cap. 6. Henel. in Breſlograph. cap. 5.* [2] *Mart. Borec. hiſt. Boj. pag. 94. in Wratiſlao.*

ones ſecari oportuit. Vna & viginti
e ante Wenceſlai IV. Regis tempora
umerabantur. Singulæ autem portio-
es illæ cum dominiis ſuis, ducatus ſunt
ocatæ, & à celebratis principum aula
rbibus cognominatæ. A Polonicis ſce-
tris non uno omnes tempore, nec una
atione ſunt avulſæ, ac in Regum regni-
ue Bojemiæ clientelam traductæ. Aliæ
nim ſponte ſua, aliæ metu, aliæ pactis,
liæ emptionibus, Bojemos acceperunt
Dominos. Noſtra hac ætate vaſalli prin-
ipes tota Sleſia non multi ſunt reliqui,
uales ſunt ex ſtirpe Regum Polona,
Dux Legnicenſis, & Dux Bregenſis; ex
irpe Georgii Regis Cunſtatæa, Dux
ambicenſis, vel ut jam dici mavult,
Munſterbergenſis, & Dux Oleſnenſis.
Ducatus cæteri, genere eorum, qui primi
e iis erant inveſtiti penitus exſtincto,
d coronam Regni paulatim ſunt devo-
uti, & Regum Bojemorum uſibus attri-
uti. Iurarunt autem in principis regni-
que Bojemi verba; Sua quidem ſponte
Duces, Cazymirus Opolienſis & Rati-
orienſis, Tieſſinenſis & Bytomienſis;
Wladiſlaus Cozlenſis, Conradus & Hen-
icus Glogovienſes, hic etiam Zaganenſis
& ille Oleſnicenſis, Bolecus ſeu Boleſlaus
Falcobergenſis: Ex pacto, Henricus
Wratiſlavienſis, & Bolecus Suidnicenſis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ac Iavorienſis : metu urgente , Boleſla
Legnicenſis & Bregenſis , itemque B
lecus Munſterbergenſis : partim metu
partim venditione, Iohannes Stinavien
ſis & Nicolaus Francoſteinenſis [3]. R
ceptis hac ratione in ſuam fidem, omn
bus his ducibus , inſtrumentiſque au
thenticis , tranſactionum mutuarum t
ſtibus , eam in rem confectis , Reg
Bojemi ſuas cuique ditiones, vexillis pr
more redditis, ſolenniter conferebant i
feudum Ligium. Rex quoque Poloni
Cazymirus, pro ſe ſuiſque in Regno ſuc
ceſſoribus , juri omni quod in Sleſian
prætendere forte poſſet , primum per le
gatos Trencinii in Vngaria, tandem ipſ
per ſe *(ann. 1335. 1339.)* Cracoviæ i
aula Regia ſua , ſcriptis documentis re
nuntiavit. Carolus vero Rex , quartu
ejus nominis Romanorum Imp. diplo-
mate ſingulari, Pragæ *(an. 1355.)* edito
totam illam regionem Coronæ Regni
Bojemiæ nexu indiſſolubili in perpe-
tuum univit , ac concorporem fecit. In
qua

3 *Ann.* 1289. 1320. 1322. 1327. 1329. 1331. 1335. 1337. 1348. 1353. 1368. *teſtibus Inveſtitt. literis; Chronico Aulæ regiæ, Caroli IV. Diario; Michovienſi; Cromero; Iac. Schickfuſio.*

ua ConſtitutioneCarolina, ſicut & eam
ntegreſſa, tranſactionis cum Henrico
Vratiſlavienſi Duce ab Ottacaro Rege
ictæ, ConfirmationeRudolphina, (*ann.*
290.) hærent quidam ex noſtris &
uærunt quo jure ſubnixi Rudolphus I.
el Carolus IV. Impp. in Sleſia, pro-
incia nuper alioquin Polonis, non Im-
erio, obnoxia, quamque aliis titulis,
uam ipſorum beneficio, Reges Bojemi
iam jam ante fecerunt, non dubitarint
oteſtatis Imperatoriæ plenitudinem ex-
rcere, idque adeo quod nec in deceſſo-
um, nec in ſua ditione unquam fuiſſe
orant, aliis vel dare, vel occupatum
onfirmare? Eam enim eſſe feudorum
aturam, ut nihil, niſi quod ipſe jure
eneas, alii in beneficium conferre, vel
tendum fruendum concedere queas.
Ridiculum eſſe qui ex alieno eſt libera-
is. Satis validam fuiſſe futuram, in
Regno ornando ac amplificando Re-
giam Regis Bojemi poteſtatem ac con-
ceſſionem. Et cum oſtendi ex diplomatis
Impp. iſtis neutiquam poſſit, vel ab utro-
libet Wenceſlao Rege, vel ab Ordinibus
fuiſſe, ut id facerent, rogatos, potuiſſe
fortaſſe ipſos abſque omni, cum Impera-
torii honoris ſui, tum Coronæ Bojemicæ
incommodo, de re in qua juris nihilo
ſane plus quam Galliæ Reges habebant,
eſſe

eſſe ſecuros: A qua cum ſi abſtinuiſſent nullum poſteritati, quaſi facti magis quam juris via proceſſiſſent, ſcrupulun fuiſſe objecturos. Nec debet plenitud poteſtatis extendi ad injuriam aliorum alioquin non poteſtatis, ſed tempeſtati plenitudinem fore judicarent docti ii jure Viri. 4

IV. Omittimus tamen hanc, quali qualis eſt conſiderationem, & (quod reliquum de corpore coronæ Bojemica eſt) de *Orientali Marchia* ſeu *Luſatia*, quæ dicere habemus, dicemus. Sortita autem nomen eſt Luſatia à ſaltibus ſeu virgultis compaſcuis, quæ Slavorum lingua *Luzy* vocantur; & attingit Bojemum limitem ab Aquilonis Vulturnique plaga. Incolæ ejus ſunt confuſum cum Slavis Germaniſque genus: Lingua qui cultiores eſſe volunt Teutonica, qui agreſtiores Slavica loquuntur. Vulgo Latinis Vindi, Germanis *Wenden*, Bojemis *Srbi*, & regio ipſa *Srby* vel *Srbſko*, appellatur. Irrigant eam Spreva Niſiaque amnes. Eſt autem illa quoque alia Superior, alia inferior. Superioris Budeſina, inferioris Luçovum vel Zdiarum ſeu Sorava eſt caput: hujus inſigne eſt bos, illius muri

4 *Vaſq. lib.* 1. *illuſtr. controv. cap.* 5. *num.* 17. *Cravett. conſ.* 241. *n.* 29.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

uri pinnati. Suis utraque olim paruit
ominis, & habebatur provincia Ger-
anici Imperii limitanea. Quæ quamvis
ior multo quam Moravia Sleſiaque,
ojemis principibus venit in manus,
iis tamen atque aliis de cauſſis, ab eo-
m ditione aliquoties excidit. Primus
ea ſcribitur rerum eſſe potitus Wrati-
aus, Lucenſis apud Bojemos ex princi-
m ſtirpe Toparcha, Wnyſlai principis
ater. Cujus à morte, quia Wlaſtiſlaus
ius furere, ac arma adverſus agnatum
eclanum principem expedire, quam
nes, patris virtutibus prolatatos, ab
oſtium incurſionibus defendere maluit,
ermanis ea in prædam ceſſit. Wlaſti-
ao tandem ad Turſcum in prælio, &
biſlao ejus filio ad Poſtoloportam pæ-
gogi fraude interfecto, Neclanus ſolus
m̃ Bojemiæ toti imperans, de ea ex
aroli junioris, Caroli nempe Magni
io, poteſtate eripienda laborabat, miſ-
que ſub ſignis, ac ſub Lechi & Mile-
uhi præfectura exercitu ſatis inſtructo,
m quidem quæ ſuperior vocatur, re-
peravit, ſed inferiorem amiſſis *(ann.*
. o5.) in pugna, iis quos dixi, belli duci-
us, hoſti extorquere neutiquam po-
it. [5] Manſit nihilo minus in princi-
pum

[5] *Annal. Caroli M. & Fuldenſes.*

pum Bojemorum poteſtate, ut tum re cuperata fuit, regiuncula Hexapolis Luſatia ſuperior, ad id uſque tempus quo Boleſlao Sævo principe, cum Daubravc filia Mieſeco Poloniæ principi (*an.* 965 in dotem eſt data. [6] Ea tamen intra annos fere centum ad dominos priores reverſa, iterum cum Beatrice filia in matrimonium Ottoni Brandeburgico collocata, ab Rege Wenceſlao Luſco doti titulo eſt genero aſſignata, vel ab eo ſicut alii [7] perhibent, poſt Przemyſli Ottacari II. interitum dolo ac vi interverſa, ejuſque ſtirpis Marchionum imperiis, centum, præter propter, annos alio gubernata. Waldemari namque marchionis morte, qui abſque liberis deceſſit, à Ludovico Imperatore vel ingratiis in Iohannem Bojemiæ Regem Regnique coronam tranſlata, ejus ſe fidei poteſtatique, (*ann.* 1319. 1328.) tanquam ordinario, legitimo, naturali, domino ſuo, & Coronæ regni Bojemiæ, de cujus gremio dudum conſtiterat, [8] quantumvis fremente Gorlicii invaſore Henrico Iavorii in Sleſia duce haud invita ſubmiſit. Ab eo tempore arctiſſimo, legibuſ-

[6] *Abrah. Hoſman.* [7] *Hagec in an.* 1322.
[8] *Atteſtation. princip. Elector Noriberg. an.* 1355.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ibuſque confirmato nexu, in corpus
onæ Bojemicæ inſerta, non ſub aliis,
am Bojemiæ Regibus fuit; nuper de-
m ab Imp. Cæſ. Ferdinando II. Saxo.
Electori, (*ann.* 1620.) ob ſtudium
eramque Bojemico bello, adverſus Fri-
icum creatum Bojemiæ Regem, co-
ibus magnis præſtitam, in ſumptuum
licorum compenſationem ἀντιχρή-
ις jure, ex compacto ad tempus cer-
n tradita.

X. *Inferior* vero *Luſatia*, ex quo, ut
imus, ſemel armis Germanicis Wla-
lao Lucenſi fuit extorta, non prius ad
iemos recidit, quam eſſet ab Imp.
ſ. Henrico IV. rejectis Dedonis hæ-
ibus (*ann.* 1075.) in præmium nava-
variis bellis operæ, Wratiſlao Boje-
rum Regi primo, dono attributa.[9]
ratiſlaus tamen paulo poſt pecunia à
iperto mutuo accepta, pignori eam,
n redimeretur, apud ipſum reliquit.
e igitur hoc mutuo, quod ad ſeptin-
tas argenti marcas aſſurgebat, Cune-
ndæ Wiperti viduæ (*ann.* 1139.) re-
ſentato, recuperavit quidem Regio-
n Wratiſlai Regis filius, Bojemiæ-
e princeps Sobieſlaus, ſed poſſeſſio
s diuturna ipſi non fuit: Dedonis
enim

---

[9] *Aſchafnaburgenſ.*

enim gentili Cunrado, Miſniæ Marchio
ni eam aliquanto poſt tradidit. Cunrad
hujus poſteri rerum in ea plus quam cen
tum & ſexaginta annis ſunt potiti, ante
quam Fridericus Marchio, bello adver
ſus Waldemarum Marchionem geſt
captus, ejus jactura libertatem ſuam re
dimere eſt coactus. Waldemaro tandem
intra annum ſeptimum (*ann.* 1312.
abſque liberis defuncto, Iohannes Boje
miæ Rex, Imp. Cæſ. Ludovico, ve
conſentiente vel connivente, juris ean
Bojemici iterum fecit. Quæ ne alienar
poſthac à Regno Bojemiæ ratione ull
poſſet, Wenceſlaus Rex, (*ann.* 1411.)
& mox frater Sigiſmundus Cæſar, (*ann*
1414.) à quatuor provinciæ Ordinibu
rogati, privilegiis ſingularibus caverunt
Iis nihilominus haud quicquam motu
Sigiſmundi nepos Ladiſlaus Rex, Mar
chioni ac Electori Brandeburgi Frideri
co II. eam dedit. Reſtituit illam tamen
paulo poſt Ladiſlai ſucceſſori Georgio
Regi idem Fridericus; ſed reſtituit muti
lam, Chotiebuzen videlicet is, Peſco
vum, Starcovum, cum Picino, ſeu
Peutceno propugnaculo, cæteroque ejus
oræ agro titulo feudi hypothecæque re
tinuit, quæ ſingula hodieque in Electo
ris Brandeburgici ditione cenſentur. Sic
nuper (*ann.* 1620.) quoque per Imp.
Cæſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſ. Ferd.II. eſt regio iſta à radice Boje-
reciſa, & Saxoniæ Electori, iiſdem
bus Hexapolis de cauſſis, eodemque,
perhibent, contractu tradita. Hoc igi-
eſt totius Bojemi Regni ac coronæ,
imonia ſane membrorum pereleganti
enter coagmentatum corpus, hæ con-
dia admirabili, legumque vinculis
tuis, firmiter inter ſe connexæ pro-
iciæ, de quibus ea ſaltem quæ illu-
ndæ Bojemorum reipub. ſervire poſſe
imus, compendio referre voluimus,
eque lectoribus, ut non ingrata, ita
inutilia fore judicavimus.

CAP. VIII.

De Principibus Regibuſque Bojemiæ.

QVÆ apud Bojemos vel olim fue-
rit, vel ætate noſtra, adeoque nu-
adhuc viguerit, reipub. forma & ad-
niſtratio, jam ante, quinto capite, ut
it ingenii imbecillitas noſtri, diſſerui-
us: nunc, ſi heroas illos, qui ad ejus
vum alii poſt alios admovebantur,
ique in ea gubernanda operam pone-
nt, ordine enumeraverimus, nihil ab
ſtituto alienum facturi fortaſſe ſumus.
quia nemo rerum noſtræ gentis ſcri-
or eſt, qui caput hoc hiſtoriæ præter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eat, ideo tanto nobis laborem hujus vi
expeditiorem fore arbitramur, quan
plures ſunt à quibus eam ante nos, no
inſcite tritam animadvertimus. Scrib
mus vero primum de Iudicibus, poſt
de Ducibus, poſtremo de Regibus, qu
rum prudentia rem Bojemam, inde
condita gente, ad hoc uſque ævum cu
ratam fuiſſe accipimus. Legimus auten
quatuor tantum Iudicibus gentem han
olim obtemperaſſe, qui populum in ſu
regione, tum adhuc novitium, ſcripta
rumque legum per id tempus necdun
gnarum, patria quadam κηδεμονικῇ
vel, ſi multum volumus dicere, Prætori
potius quam δυσκαρτερήτῳ quapian
authoritate, in diſciplina tenebant.

II. Tales erant

JVDICES,

I. CZECHVS qui multitudinem
omnis ordinis, ſexus ac ætatis homi
num, primorum gentis Bojemæ condi
torum, in hanc, ſicut jam diximus, [1]
deſertam, ſilvis horridam, & à multo
tempore incultam regionem, cum Le-
cho fratre, adduxit, colendamque ac
ædificiis exornandam ſociis primus diſ-
tribuit. Is dolore populi omnis perma-
gno,

[1] *Sup. cap. 4. § 3.*

no, poſteaquam expleſſet annos vitæ ex & octuaginta, fatis conceſſit, & Ctinoveſi eſt ſepultus. Ei mortuo longo quidem tempore, nemo ſurrogabatur; ed cum ſocietas novellæ gentis, ab hominibus inquietis, variis contentionibus perturbaretur, ſuffectus tandem illi ſt divinationibus clarus juvenis

II. *Crocus* Hledi filius, Toparcha Wladorzinus. Is collapſam nonnihil honeſtatis obſervantiam in populo reſtituit: cujus in gerendis rebus dexteritatem admirati, gens conſanguinea Poloni, miſſa legatione ſolenni, eum ad ordinandam ſuam quoque rempub. evocarunt. Qui licet ætate jam tum erat affecta, precibus tamen victus, provinciam, quæ offerebatur, ſuſcepit. Verum priuſquam abibat, de primorum inter Czechos aſſenſu ac voluntate, dignitatem, quam tot annis geſſit, in filium cognominem tranſtulit, qui fuit

III. *Crocus Iunior*, fundator ludi in magicis præſtigiis literarii in urbe Budecza. Hic totidem, quot Czechus, vitæ expletis annis, nulla ſexus melioris relicta prole, in vivis eſſe deſiit. Ex ſuperſtitibus nihilominus ejus filiabus, juri in repub. dicundo, ob patris & avi merita, vaticinandique peritiam, communi univerſorum ſententia, maxime eſt viſa

 idonea,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

idonea, ac propterea patri in dignitate ſubſtituta, filia natu minima

IV. *Libuſſa virgo, Bojemorum Sibylla.* Nata quinque & viginti annos fuiſſe fertur, cum gerendæ reipub. præficiebatur. Et quamvis non ut poſterioris, literis utcunque exculti, ævi, ita primorum gentis hujus temporum hiſtoria accurate diſtinctèque ad poſteritatem eſt conſervata, ut propterea, ad gentis ætatem propemodum decimam, de annis, in quos res quæque incidit, ἀποτόμως ſcribere, religio fere poſſit videri; ediſſerere tamen quod ex comparata cum rebus noſtris accuratiore per ea tempora gentium cæterarum chronologia, ut veriſimile probabileque exiſtimamus, piaculum vix fore ullum arbitramur. Perhibent igitur jus populo dixiſſe à dignitate ſuſcepta, Libuſſam viraginem, antequam nupſiſſet, annos ferè XIII. Crocum patrem XXXIX. Crocum avum L. Czechum ſenem XXVII.

III. Quia vero Libuſſæ imperium muliebre, viſum poſtea fuit, cum viris indignum, tum gentibus aliis ridiculum, poſt multas ultro citroque diſceptationes, placuit populo omni, ut rempub. poſthac adminiſtrarent viri, cum majeſtatis ſplendore

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

DVCES.

Numinis igitur, ut credebatur, ſuggeſtione, electus eſt, Libuſſæ quidem maritus, genti vero princeps ab aratro

I. PRZEMYSLVS, Stadicii pagi dominus, Libuſſæ quondam in ſchola Budeczana condiſcipulus. Leges hic populo ſuo ſalutares non paucas tulit. Mulierum, viros ſervitute infami premere connitentium, inſaniam, cunctatione prudenti fregit. Sextum & trigeſimum, cum ad ſceptra vocabatur, agebat ætatis annum, imperavit fere quatuor & quinquaginta, mortuus nonagenario major, Anno Chriſtiano 632. Suffectus ei eſt filius

II. NEZAMYSLVS, cui, qui imperii primus, ætatis quintus & trigeſimus erat annus. Acceptam à patre remp. patris exemplo prudenter gubernavit. Bellum, à patre relictum, in Bavaria, Tudruho duce geſſit. Adminiſtravit rem Bojemam annos novem & quadraginta, obiit vitæ anno quinto & octuageſimo, Chriſtiano vero 691. Datus ei ab Optimatibus eſt ſucceſſor filius

III. MNATA. Egit is tum annum ætatis quartum & vigeſimum; princeps ædificando, & juſtitiæ adminiſtratione clarus. Wrſſovecios ex domeſticis, Mo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ravos ex vicinis habuit hoſtes. Præfuit populo ſuo annos tres & quinquaginta vixit ſeptem & ſeptuaginta, deceſſit anno Chriſtiano 735. In ejus locum nequicquam indignante, & ſe quoque principatu dignum vociferante Rohovicio, ſtirpe Wrſſovecio, cooptatus eſt annos jam tum triginta natus filius

IV. WOGENVS, vir bellator, & adverſus Miſnios Saxonaſque felix, qui potitus rerum annos duodetriginta, moritur, poſteaquam vixiſſet annos octo & quinquaginta, anno Chriſti 763. Ab ejus exceſſu, collocatus in paternum ſolium, principatus habenas accepit

V. WNYSLAVS, princeps pacis & populi amans. Quartum ille & vigeſimum attingebat annum, cum ei reipub. procuratio commendabatur; in dignitate vero exegit annos duos & viginti. Exceſſit è vivis vitæ anno ſupra quadrageſimum ſeptimo, Chriſtiano 785. Creatus poſt ipſum eſt princeps filius

VI. CRZEZOMYSLVS, ſagax ingenio vir, ſtatura ſane brevis, ſed manu promptus. Acceſſit ad rempub. anno ætatis ſupra vigeſimum quinto. Pragam Majorem privilegiis primus ornavit, Moravos graſſatores compeſcuit, Carolo Magno (*an.* 789.) in Bojemiam cum exercitu irrumpenti, conatus, opera cum patruo

Wratiſlao

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Vratiſlao viro militari conjuncta, fru-traneos fecit. Vixit in principatu annos novendecim, inter mortales quatuor & quadraginta. Fatis conceſſit anno Chriſti 804. Aliâs plerique omnes ipſum cum Wnyſlao confundunt, & propterea cognominem faciunt. Sequutus autem ipſum in principatu eſt, puer tum adhuc filius, Wratiſlai patrui magni curæ à proceribus commendatus,

VII. NECLANUS, homo quidem animo puſillo, ſed quem nec idem patruus magnus, quoad vixit, nec conſiliarii bellis egregii viri, Lechus, Mileſtuhus, Styrus, aliique, injurias, queîs nunc Moravi, nunc Saxones, ei erant graves, inultas ferre permittebant. Craſnicus quoque & Wratiſlai patris ſucceſſor Wlaſtiſlaus, ille Caurzimanus, hic Lucenſis ſatrapes, deſpicatui ipſum habebant, & hoſtiliter laceſſebant; uterque tamen irreparabili ſuo cum damno. Belligerabatur itaque & intra & extra Bojemum limitem per duces illos ſuos Neclanus, fortuna plerunque propitia. Duodecimum nondum excedebat annum cum ſub magiſtro & tutore Wratiſlao patruo magno, magiſtratum gerere cœpit, quem annos quinque & triginta geſſit. Vivendo eſt egreſſus annum ſextum & quadrageſimum, exſtinctus letho an-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

no Chriſti 839. Filius ergo ejus votis pc
puli concordibus poſt ipſum eſt electus
VIII. HOSTIVITVS princeps
humanitate celebris. Mſtibogius frate
Sucoſlauſque Bilinenſis toparcha, reg
men ipſius turbabant, ſed incommod
ſuo ſemper, quam ipſius, majore. Pr
mus hic ex Bojemiæ Ducibus, à Germa
norum principe Ludovico Imp. paul
poſt mortuo in amicitiam eſt receptus
ſancitaque hoſtilitatis præteritæ *ἀμνη-
στία*, & percuſſo fœdere novo, & eo no
niſi æquo, Imperii ſocius factus. Tenui
faſces Bojemos annos ſeptendecim, vixi
quadraginta quinque. Mortuus enim fer
tur anno ſalutis 859. Mortuo illi ſurro
gatus eſt filius annos tum tres & vigint
natus juvenis,

IX. BORZIVOGIVS, princeps
cum religionis, tum populi, quem rege-
bat, curantiſſimus. Hic cum jam longo
tempore, rem Bojemam in multa pace
gubernaſſet, ſollicitabatur à Moravo-
rum Rege Suatopluco de bello Arnol-
pho Imp. faciendo. Evocatus igitur ca-
piendi de re tam ardua conſilii ſecretio-
ris cauſſa, venit ad illum Welehradum.
Vbi cum eſſet, à Metudio Epiſcopo in
Chriſtiana religione eſt inſtitutus, ac
cum comitatu omni ſuo, *(ann. 894.)*
aqua ſalutari tinctus. Sexagenario jam
tum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

m major erat, cum profanis gentilium
perſtitionibus renuntiavit.
IV. Quem, poſteaquam domum re-
rſus Chriſtianæ diſciplinæ ſacra popu-
palam commendare inciperet, neque
ad majorum cultus rediret, procerum
ommonefactionibus moveri vellet, pri-
ores regionis abdicarunt, & finibus
is excedere coëgerunt. Verum cum
ec Stogemirus in ipſius locum princeps
rrogatus, Bojemice amplius ſciret, nec
ſpub. moderatore abſque pernitioſis
otibus carere poſſet, revocatus ab ex-
io, loco reſtituitur. Dignitate recu-
rata totis viribus in id incubuit, ut &
citatas per abſentiam ſuam turbas om-
es componeret, & religionis caſtitate
gionem imbueret. In quo utroque cum
ptennium conſumſiſſet, & moleſtias,
uas ſumma in repub. poteſtas ſecum
ahit, declinare cuperet, commenda-
s in publico populi conventu, proce-
m concilio ſuis liberis, magiſtratu ul-
o abiit, & in Tetinianos ſeceſſus ſe cum
xore recepit. Declaratur igitur pro eo
rinceps commendatus à patre
X. ZPITIHNEVUS juvenis ſapiens
t ſolers, cujus tamen regimen nolue-
unt fata eſſe diuturnum. Intra bien-
ium enim ab inito principatu obiit,
alutis anno 906. Eo ſublato offereban-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tur ſane iterum ſceptra Borzivogio, ſ
quia carior ipſi, quam honores onero
ſua fuit quies, reſumere is ea inconſu
tum ratus, filium populo alterum prop
nebat. Impoſitus igitur rebus eſt, ren
pub. ut frater deceſſor, paternis conſili
gubernaturus,

XI. WRATISLAVS princeps pi
& à nulla viro magno digna virtute d
ſtitutus. Hic patre ad annum 910. fi
nerato Vngaros in Bavaria hoſtiu
communium provincia bellum circum
ferentes, cum non contemnenda mil
tum manu eſt ſequutus, cæſoque in prœ
lio Burcardo Duce (*ann. 911.*) victo
domum rediit. Mortuus eſt anno princi
patus decimo, Chriſtiano 916. Quoniam
vero is filios reliquit impuberes, fre
quentibus ſane comitiis ſtatim ab eju
obitu deſignatus eſt princeps natu inte
illos minor, [2] puer octennis

XII. WENCESLAVS. Intere
vero dum is ſub pietatis literarumqu
magiſtro Caico, ac aviæ Lidumilæ di
ſciplina adoleſcit, matri ipſius Draho
miræ importunè eum honorem depo
ſcenti, reipub. cura committitur. Sec
cum ea in populum, qui Chriſto nomen
dedit, impotenter ſæviret, præbuit Opti
matibu

[2] *Chron. Boleſlav. cap. 25.*

tibus cauſſam, poteſtatis ſibi tempe-
tius abrogandæ. Vix igitur quartum
imum ætatis annum ingreſſus prin-
s deſignatus, & populi querelis com-
tus, & procerum hortatibus exſtimu-
us, manum gerendę reipub. *(an. 921.)*
movere eſt juſſus. Morum ſanctitate
oni publici impenſiſſimis ſtudiis non
tum populo ſuo, ſed & Romanorum
p. Henrico I. valde ille fuit carus, à
o Rex quoque magno cum Germano-
n principum, Wormatiæ tum comi-
habentium, applauſu conſalutatus,
liberaliter donatus fuiſſe perhibetur.
m tamen magna omnium exſpecta-
ne turbatas ſub matre res Bojemas
endaret, occiſus eſt nefario, adſpiran-
ad ſceptra Boleſlai fratris ſcelere, anno
atis trigeſimo, qui à Chriſto nato erat
8. [3] In ſanctorum martyrum nume-
, à noſtra gente hodieque connume-
tur. Cæde perpetrata, rapuit faſces fra-
nos parricida

XIII. BOLESLAVS cognomento
evus, princeps principio dominatu
pero ſubditis gravis, poſtea tamen ut-
inque tolerabilis. Acceptæ à majoribus
bertatis jura, bello cum Imp. Cæſ. O-
one M. ſervitutem principibus Boje-
mis

Dithmar. Chron. l. 2. Sigebert. Gemblac.

mis intentante, continuis quatuordec
annis geſto, ſtrenuè defendit. Poſtre
tamen belli peroſus, pacem & Impe
Germanici amicitiam ſempiternam, a
nua certi tributi penſione redime
quam odio Impp. perpetuo, ſeque ſu
que ſucceſſores involvere maluit. R
pub. ad annos novem & viginti geſta
vivis exceſſit, ætatis anno primo & ſex
geſimo, Salutis 967. Succeſſor illi
datus

XIV. BOLESLAVS natu min
filius, cognomento Lenis. Hic princip
tu inito, ſequutus in religione eſt patri
in bellis gerendis patris, veſtigia. Miſ
& Cracovia Vrbibus per belli duces ſu
occupatis, fines ditionis late in Miſnia
Poloniamque produxit, & quæ occup
vit, ne ab hoſte ſibi eriperentur, quoa
vixit, cavit. Othonis II. Imp. Bavari
ducem Henricum in Bojemiam perſ
quentis, exercitum ad Pilznam *(an. 976.*
concîdit. [4] Obiit relicto genti ſuæ, filio
que & nepotibus, dolore permagno
imperii anno ſecundo & trigeſimo, ſa
lutis partæ 999. Venit poſt ejus fata a
dignitatis inter Bojemos culmen ſum
mum, patri æquivocus princeps, vi
jam tum quadragenario major

XV. BOLE

[4] *Dithmar. Chron. lib. 3.*

XV. BOLESLAVS cognomento ſus, *Avarus*, & *Cæcus*. Hic, quæ pa- virtute in Miſnia Poloniaque occu- t, ignavia amiſit ſua; Nec enim col- tis à patre arcium præſidiis, cum is obſidione premebantur, auxilio ebat ipſe, nec ſupplementa mittebat, ſtipendia numerabat. Cracoviam em à Polonorum Rege avunculo diloquentia verſuta ad colloquium dace invitatus, in inſidias *(an.* 1002.) dit. Detentis enim, quos ſecum ha- , aulæ familiaribus captivis, cæcus num eſt remiſſus. Quem ſequutus x valido cum exercitu Polonus, in emiam irrupit, urbes, arceſque, qua omnes, nemine prohibente cœpit; gamque adeo ipſam paulo poſt, Wrſ- icenſium proditione, Duci oculis ca- eripuit, eamque biennio per præfe- , & relictum in præſidio militem te- , Wyſſehrado arce excepta. Quar- & quadrageſimum agebat ætatis an- n Boleſlaus, cum princeps à Bojemis darabatur: Obiit mortem ætatis anno tageſimo ſecundo, Chriſtiano 1037.

V. Reverſo illi ex Polonia abſque lorum, ut diximus, uſu, gubernan- que reipub. prorſus inutili facto, in giſtratu ſucceſſor, annuente ipſo, ſta- eſt datus filius junior

XVI. IA-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XVI. IAROMIRVS. Hic Polon
Rege Boleſlao ad Pragam obſidenda
cum exercitu contendente, ne forte,
qui necdum in principatu eſſet con
matus, nec à rebus gerendo bello nec
ſariis paratus, in ejus manus incideret,
patris conſilio, ad Henricum Cæſar
in Saxoniam profugit. Cujus fugæ cau
cognita, in Boleſlaum Polonum jam c
dum non bene animatus Imperator, e
peditionem decernit, & contractis M
ſeburgi copiis omnibus, acceptoque
cum Iaromiro Duce exſule, recta in B
jemiam *(ann. 1005.)* Auguſto men
ducit. [5] Iamque perruptis impeditis ſ
varum anguſtiis, in ipſo regionis adit
caſtellum quoddam, Iaromiro à defe
ſoribus ultro deditum, munit. Inde a
Zatecium venienti, Vrbis portæ ad pr
mum Iaromiri conſpectum, trucidat
Polonicis præſidiis, ſimiliter aperiuntu
Bojemorumque ad ducem ſuum concu
ſu magno, Cæſaris vires augentur. Pra
mittitur igitur cum manu expeditiore I
romirus ad Pragam in poteſtatem red
gendam. Fama tanti motus conſterna
tus Boleſlaus Rex, periculo prævertem
dum videt, & convaſatis tumultuariè re
bus, nocte concubia, cum jam in Wy
ſehrad

---

[5] *Diethmar. Chron. lib. 6.*

rado arce campana irruptionis ſi-
am civibus daret, in pedes ſe cum Po-
lis ſuis, Bojemiſque perduellibus,
njicit, ac in Luſatiam evadit. Ingre-
ur ergo Pragam Decembri ineunte
ans Iaromirus, & mox poſtridie ab
ni populo princeps Bojemiæ, in patris
ci præſentia, iterum ſalutatur. Henri-
quoque in Wyſſehradum arcem in-
atur, ac veniens, honoribus, quibuſque
ximis excipitur. Qui tamen non diu
gæ cunctatus, ex Bojemia ad cingen-
n Budeſinam Vrbem, in quam ſe Bo-
aus ex fuga recepit, cum ſuis Iaromi-
ue copiis properat. Anno tandem ab
omiri reſtitutione ſeptimo, (*ann.*
12.) venit ex Bavaria cum exercitu
províſus frater ejus natu major Vl-
cus, ob prælatum ſibi in principatu
trem exaſperatus, pertractiſque in par-
ſuas proceribus non paucis, & inpri-
s Cochano Wrſſovecio Iaromiri du-
hoſte jurato, ad Pragam agminibus
eſtis accelerat. Fratris metu, impara-
ad reſiſtendum Iaromirus, Praga pri-
Paſchatos excedit, & primum in Po-
niam ad avunculum Boleſlaum, tam-
i hoſtem, profugit, inde vero ad Ar-
iepiſcopum Waltherdum, ipſo ad Cæ-
em placandum interceſſore uſurus,
agdeburgum venit. Abalienavit enim
ab

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ab eo nuper ob cæſos Bavaros quoſdam
pollicitationibuſque Bojemo principi p
rum honorificis, ſuum fecit Cæſare
Vldricus, quin & aſtutia ſua rem eo pe
duxit, ut frater miſer Merſeburgi Ethe
bodo præſuli ſub cuſtodia ſervandus tr
deretur. Rebus igitur ſic ex voto caden
tibus ingreſſus Pragam, invadit, ac
armata derelictum à Iaromiro principa
tum occupat

XVII. VLDRICVS, qui in ipſ
gubernationis initiis accerſitus à Cæſar
Merſeburgum eſt profectus, ab eoqu
non ſolum principatus per vim uſurpa
confirmationem, verum & fratrem ca
ptivum in poteſtatem accepit, cum qu
Pragam reverſus, non putavit ſe ab e
eſſe poſſe in imperio ſecurum, niſi no
vandarum rerum facultatem, & de re
poſcenda dignitate priore, cogitandi cu
pidinem omnem ei reſecaret. Ex Vurſ
ſovicenſium itaque conſilio, viſu priva
miſerum, ac in Lyſſam arcem relegat
Sed quas à fratre metuebat inſidias, ea
ab iiſdem Vurſſovicenſibus, vitæ hono
rique ſuo perſæpe ſtructas ſentiebat, a
ægre effugiebat. Bellum adverſus Polo-
nos in Moravia Luſatiaque, *(an. 1026.)*
adverſus Cunradum Imp. ſervitute in-
ſolita Bojemos premere conantem, &
raptum ex Cœnobio Svini-Brodano Iu-
ditha

thæ agnati principis filiæ *(ann.* 1031.)
ciſcentem, in media Bojemia, *(ann.*
032.) feliciter geſſit. Præfuit rerum
mmæ in Bojemia annos quinque &
ginti, mortuus, eodem quo cæcus pater
nno, Chriſtiano nempe 1037. Succeſſit
ejus locum, patrui Iaromiri interceſ-
one adjutus, filius

XVIII. BRZETISLAVS vir pugna-
r, & Achilles Bojemicus. Adoleſcens
x annos octodecim natus, Iuditham
thonis Albi filiam, virginem ἀλλόφυ-
ον, ex cœnobio, ut diximus Svini-Bro-
nno apud Ratisbonam *(ann.* 1031.) ra-
uit, & præter majorum morem, qui
onjugia hactenus, non alibi quam intra
nes ſuos quærere conſueverunt, uxo-
m duxit. Res Bojemas in vindicata ex
olonorum poteſtate Moravia, confir-
avit, Vngariam ad Strigonium uſque
aſtavit, Polonicas Vrbes Wratiſlaviam,
oſnaniam, Gneſnam, deformato igni
ferro omni circumjacente agro, im-
rata facere coëgit, *(ann.* 1038.) & di-
puit, adeoque etiam de tributo, in an-
os ſingulos Bojemis principibus pen-
ndo, cautionem Polono principi ex-
orſit. Ex hujus expeditionis ſucceſſi-
us, facta eſt Bojemia cum populi agre-
is colonia & pecoris multitudine abun-
antior, tum theſauris ſuppellectilique

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

aurea & argentea opulentior. Henricun III. Imp. manubias haſce ex Polonia cum verbis nihil proficeret, vi arma ta ab ſe repetentem, fineſque Bojemo cum exercitu (*ann.* 1040.) ingreſſum in ipſo ſilvarum aditu, clade ingenti re preſſit. Sed ab eo tamen intra annun cum copiis majoribus reverſo, gravite mulctatus, (*ann.* 1041,) pacem prece & pretio redimere habuit neceſſe. [6] Exegi in principatu annos ſeptendecim, eſſe ii vivis deſiit anno Verbi incarnati 1055 Adminiſtravit poſt ejus obitum Bojemo rum rempub. diligenter à patre primori bus commendatus filius primogenitus

XIX. ZPITIHNEVUS ὁ ἐπιεικὴς Linguam populi ſui indigenam, ſolam i in Bojemia obtinere, Germanicam verc Germaniæ incolis remittere, æquum cenſuit: ideoque Germanos qui Bojemi ce nec ſcirent, nec ſcire vellent, promul gato ſtatim poſt initum magiſtratum Edicto, in Germaniam ſuam emigrare juſſit. Fratres, quibus Moravia à patre erat diſtributa, inhumaniter & acerbe tractavit, admonitus tamen à ſaniori bus, ne in genus ipſe ſuum ſæviret, in gratiam paulo poſt cum iis rediit. Ex duabus arcis Pragenſis ædibus ſacris, quia

[6] *Marian. Scot. Chron.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

a anguſtiores erant, unam cathedra-
h, capacem ac operis elegantia ma-
ficentiaque egregiè ornatam, fecit.
ennio duntaxat in magiſtratu exacto,
vita abiit anno Chriſti 1061. Ejus re-
nen excepit frater natu proximus
XX. WRATISLAVS cognomen-
Iuſtus, ex paterna diſpoſitione dux
lomucenſis, qui territorium tamen
m, fraternæ acerbitatis metu deſerere,
in Vngaria deliteſcere erat coactus.
Germanis tanto familiarius utebatur,
anto ab eorum conſortio deceſſor
er erat alienior.
VI. Ab Imp. Cæſ. Henrico IV. Lu-
iam ſuperiorem, navatæ adverſus Sa-
nas perduelles operæ (*ann. 1075.*)
emium tulit, & paulo poſt conventu
dd. Imperii Moguntino, ſeu, ut qui-
n ſcripſit, Herbipolenſi,

EX DVCE REX

Bojemiæ Poloniæque eſt factus. 7
nn. 1086.) Leopoldum Auſtriæ Mar-
ionem in Moravia fudit & fugavit.
yſſehradenſem baſilicam exſtruxit,
liberaliter dotavit. Rempub. geſſit,
ulo Ducis annos quindecim, Regio
lecim. Defunctus eſt ſalutis anno 1093.
Z 2 Et

7 *Chron. Citizenſe.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Et quia perſonalis duntaxit fuit illa d
gnitatis regiæ collatio, cum Wratiſla
quoque exſpiravit, & gubernandæ re
pub. ut ſemper antehac, Ducis titulo e
præfectus ejus frater

XXI. CVNRADVS, dux ex diſpo
ſitione paterna Brunenſis Znoymenſi
que. Sed perbreve ejus fuit regimen
Octavo ſiquidem ab inito magiſtrat
menſe, morte eſt exſtinctus, eodem qu
frater Rex anno 1093. Ad famam mor
tis ejus advolavit ex Vngaria Wratiſl
Regis filius

XXII. BRZETISLAVS princep
ejus nominis ſecundus, qui patris offen
indignationem declinans, hactenus iſti
apud avunculum exſulabat. Subſtituit
ergo is à populo in patrui ducis defunc
locum. Gubernationem ſuam eſt auſp
catus ab hariolis, incantatoribus, div
nis, ſagis, veneficis, & cæteris infame
id genus artes tractantibus, quos omne
è veſtigio regione omni juſſit excedere
Poloniam ferro ignique late depopula
tus, Wladiſlaum ejus principem, de tri
buto, quinquaginta nempe aureis, ar
genti verò quinquaginta marcis annuis
(quas ab avo Brzetiſlao regioni illi quon
dam impoſitas fuiſſe ſciebat) idoneè ſib
ac ſucceſſoribus ſuis Bojemiæ princip
bus cavere coëgit. Occiſus à Lorec

Vuiſſo

ırſlovecio ex inſidiis, amiſit vitam
no principatus ſeptimo, Chriſtia-
1100. Succeſſit in illius locum fra-
conſanguineus, jam pridem Ratis-
næ à Cæſare & Brzetiſlao, Ordini-
s inconſultis, Bojemiæ princeps de-
natus

XXIII. BORZIVOGIVS II. Va-
cum hoc principe fortuna luſiſſe, &
is ipſum quaſi ſpeculum, in quod in-
ntes ad vigilantiam modeſtiamque
citentur, proponere voluiſſe eſt viſa.
incipatus enim ſolium is ter conſcen-
, ſed ter de eo quoque eſt deturbatus.
am quia à Cæſare prius quam à popu-
Bojemo magiſtratum accepit, nun-
am ſubditorum animos ad obſequia
emque, ultro propendentes habuit [8].
Germanos quoque quam in Bojemos
ajor propenſio, odium ipſi apud Boje-
os creabat. Dejicere ipſum de ſolio
ntarunt Vldricus Cunradi, *(an. 1101.)*
Svatoplucus Othonis, *(ann. 1104.
105.)* patruorum filii. Quibus etſi res
tio non ex voto ſuccedebat, cum ta-
n paulo poſt etiam Wladiſlaus frater
eo ſe alienaſſet, eruperunt occultata
verſus ipſum populi odia. Defereba-
r igitur, ſuffragiis Optimatum conſen-

[8] *Chron. Boleſlavienſ. cap. 55. 63.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tientibus, reipub. gubernatio ad Wl
diſlaum. Sed cum is tergiverſaretur,
in agnatum pro ſe votum conferret, a
citus is eſt ex Moravia, Borzivogii nen
pe æmulus, de quo diximus,

XXIV. SVATOPLVCVS, que
cum populi magna gratulatione adver
tare cognoviſſet Borzivogius, cum ſu
primo ad Boleſlaum cognatum in Pol
niam, & mox ad Henric. IV. Imp.
Saxoniam (*ann.* 1107.) profugit. Im
itaque Svatoplucum ad ſe accerſit, & v
nientem in vincula conjicit, proceresqu
qui cum eo venerant, Borzivogium r
ducere, ac dignitati reſtituere jubet. Se
ii tamen in itinere ab Othone Svatoplu
ci fratre, ad Doninum arcem ſunt diſſ
pati, & Borzivogius Poloniam repete
coactus. Svatoplucus vero promiſſa Ca
ſari ex vinculis, ſi liber in Bojemiam r
mitteretur, pecuniæ vi permagna, &
Othone fratre interea, dum promiſſ
ſatisfiebat, obſide dato, libertatem par
ter & ducatum recuperavit, Borzivogi
cum Polonis fruſtra in Bojemos fin
irruptionem faciente. Militavit Cæſa
Svatoplucus adverſus Colomanum Re
gem in Vngaria, & adverſus commun
ium hoſtes, Polonos in Sleſia, ubi i
GlogovI obſidione, cum ex Cæſar
papilione veſpertinus rediret à Ieſſeco
Tiſſ

ſta Vurſſovecio Wiperti Marchionis
ſtinctu, ex inſidiis eſt trucidatus, prin-
patus ſui anno ſecundo, ſalutis vero
109.[9] Mortuo illi ſtatim iſtic in ca-
is, Waceco Comite poſtulante, ſuc-
ſſorem deſignavit, & Pragam, cum
ſtructo mandatis Dietriſſeco, ad in-
ndum magiſtratum miſit Cæſar, O-
onem fratrem. Sed quia principem
que Waceco ſoli legere, neque Cæ-
ri pro arbitrio obtrudere, per leges li-
iſſe videbant proceres Bojemi,[10] ideo
iſtratus ſpe eſt Otho, & concordibus
ffragiis, in ſolio eſt collocatus Wra-
ſlai Regis natu quintus filius

XXV. WLADISLAVS, qui ab
ita dignitate menſe tertio Ratisbonam
comitia invitatus à Cæſare, Praga ex-
dens, Borzivogio fratri principatus de-
io invadendi occaſionem præbuit. Is
nim quam primum comperit Wladi-
aum iter Ratisbonenſe meditari, col-
cto in Srbia ſeu Luſatia apud Wiper-
m affinem armatorum globo, in Boje-
iam, cum jam frater Dux Plznæ eſſet,
rupit, & Pragam ad IX. Calend. Ia-
uar. nemine reſiſtente eſt ingreſſus. E-
ctus de Borzivogii Wladiſlaique for-

 tuna

[9] *Coſmas, Prag. Monach. Pegav. in vita Vuiperti.* [10] *Chron. Boleſla. cap. 57.*

tuna Imp. Henricus, movet ipſe cum exercitu, qui tumultuario contrahi potuit, in Bojemiam, & diem fratribus quo Rokytſanæ ſibi uterque præſto ſit, conſtituit. (*ann.* 1110.) Vtroque ad diem præſente, Borzivogium ſub cuſtodia detinuit, Wladiſlaum vero Pragam ad capeſſenda reipub. gubernacula remiſit. Sed pacate tamen officio fungi neutiquam ſinebant Wladiſlaum, cum Sobieſlaus frater turbata per Polonos iterum atque iterum (*ann.* 1110. 1115.) patriæ pace, tum Rex novus Vngariæ Stephanus (*ann.* 1116.) incommodo tamen uterque ſuo, quam Wladiſlai, graviore. Motibus iſtis tandem utcunque ſedatis, & recepto in gratiam Poloni ducis interventu Sobieſlao fratre, miſertus Borzivogii fratris vicem Wladiſlaus, (dimiſſus namque is nuper à Cæſare, vagus ac egens hinc inde errabat) Pragam ad ſe illum accerſit, venientem in Ordinum frequenti concilio ad colloquium admittit, magiſtratu ſponte abit, eumque fratri (*ann.* 1117.) reſtituit.

Iuvit ſumpta Ducem, juvit dimiſſa potestas.

Sed non diuturnum fuit hoc Borzivogii gaudium. Offenſi namque Germanorum in aula ejus multitudine proceres Bojemi, magiſtratum ei denuo abrogant, & Wladiſlao

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Vladiſlao res ſuas iterum (*ann.* 1120.) omittunt. Depulſus igitur de dignitate Brzivogius, quadriennio poſt

Exſul in Vngaria carnis compage ſoluta
Ad Chriſtum migrat.

quutus ipſum mox anno proximo toque eſt longi morbi pertinacia ab-mptus Wladiſlaus, anno principatus ctodecimo, Chriſtiano 1125. Vivo ad-uc illi, ſed graviter tamen decumbenti, iis ejus prorſus neglectis, deſignabatur cceſſor, ab aliis quidem Otho Niger, aliis vero Sobieſlaus, Regis Wratiſlai, e ex Othone fratre nepos, hic minimus atu filius. Svatavæ vero reginæ matris enſationibus adjutus, excluſit poſt Vladiſlai obitum Othonem

XXVI. SOBIESLAVS, quem um Otho, adducto in Bojemiam cum xercitu ingenti Lothario Imp. de digni-ate conaretur dejicere, vitam in prælio miſit. Conſcripto enim ad ſui defenſio-em milite Sobieſlaus, proceſſit Imp. bviam, & conſerta cum eo (*an.* 1126.) d Chlumecium manu, ſtragem ingen-em in ejus exercitu edidit. Strzibrum eu Miſam in Bojemia, Gorelicium in uſatia Vrbes, ædificavit. Cladſcum pro-ugnaculum inſtauravit, Regnum totum egibus, Pragam privilegiis ſingularibus xornavit. Vicinum Wratiſlaviæ Cra-

 coviæ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

coviæque agrum eſt depopulatus. Ex actis egregia cum laude in reipub. administratione annis quindecim, obdormivit anno 1140. Cooptatus in ejus locum eſt poſt altercationes multas, fratris deceſſoris ſui Wladiſlai Ducis filius

XXVII. WLADISLAVS. Hic quamvis principia gubernationis habuit pacata, cum tamen comperiſſent proceres Bojemi, ipſum non exſpectata ipſorum deſignatione, dignitatem Sobieſlai patrui commendatione à Cæſare ambiſſe, in factiones abire, & à Wladiſlao plerique ad Cunradum Znoymenſem, Cunradi I. ex Litoldo F. nepotem, (*ann.* 1142.) declinare cœperunt. Quia vero Cunradus Imp. à Wladiſlao, utpote ſororio, ſtabat, vel inviti ejus imperia ferre ſunt coacti. Benevolentia tamen ille ac clementia ſua conciliavit poſtea ſibi, & arctis obſequiis devinxit univerſorum animos, ut nemo eſſet, qui non libenter ei obtemperaret.

VII. Cum à Chriſtianis expeditio (*ann.* 1149.) ad recuperandam terram ſanctam eſſet decreta, nomen militiæ illi, cum Henrico fratre, & Zpitihnevo agnato, dedit. Reverſus vero ab ea militia, Friderico Cæſari, nequicquam dehortantibus proceribus Bojemis, in Inſubria (*ann.* 1159.) adverſus Mediolanenſes

enſes rebelles ſtrenuam navavit operam. Ab eodem igitur Cæſare Ratisbonæ principum Imperii conventum cogente, creatus propterea eſt

REX,

& (ſicut Hoſtivitus olim,) ſalutatus Imperii [11] ſocius, pro Aquila Leonem in inſignibus geſtandum accepit, tametſi, ut jam tum fuerunt, ita hodieque ſunt, qui cenſeant, gentis ſuæ gloriæ illum multo melius fuiſſe conſultum, ſi D. Wenceſlai exemplo fuiſſet contentus accepta à majoribus dignitate, ac inſignibus; nec coronæ & inſignis novi acceptatione anſam gloriandi Germanis dediſſet, quaſi nihil habeant Bojemi principes, quod non Germanis Cæſaribus acceptum ferre debeant. [12] Belligeratus quoque hic Rex eſt cum Conſtantinopolitano Imp. Manuele in Vngaria, & compoſita tandem inter eum Vngariæque Regem controverſia, affinitatem cum eo per Helenæ neptis nuptias contraxit. Petro namque ejus nepoti ipſam elocavit. Poſtremo vero cum ætate jam eſſet affecta, & onus adminiſtrandæ reipub. gravius quam ut ferri ab ſe ſolo poſſet,

[11] *Mercat. in Atlante de Boj.* [12] *Chron. Boleſlav. cap. 66.*

poſſet, experiretur, de aſſenſu Optimatum ſuorum, filium Fridericum in regni curatumque conſortium (*ann.* 1173.) aſſumpſit. A quo cum id factum reſciſſet Fridericus Cæſar, præter officium & Cæſarum jura factum eſſe cenſuit, remque inique tulit. Nam quia qui de Bojemicis faſcibus perſæpe contenderunt Przemyſlæi ſanguinis principes, opem adverſus rerum ſummæ, populi ſuffragiis præpoſitos, ſuos agnatos, à Germanis Cæſaribus petere, quin & inveſtituras plerumque accipere meminerat, judicavit Imperio, aliquot iſtis actibus, jam neceſſario jus accreviſſe, principum Bojemorum, non niſi Cæſarum beneficio creandorum: Ideoque ſe inconſulto Wladiſlao Regi ſucceſſorem, à populo Bojemo deſignari neutiquam debuiſſe. Abrogavit igitur Friderico dignitatem, & deprecante Sobieſlai ſenioris filio Vldrico, ad adminiſtrandam Bojemam rempub. ereptum ex diuturno Wladiſlai Regis carcere, principem Sobieſlaum juniorem, ex aula ſua miſit, qui nihil procraſtinandum ratus, aſſumpto Vldrico fratre, in Bojemiam contendit. Factus ea de re certior Wladiſlaus Rex, non judicavit è re ſua, exſpectare dum adverſarius veniret. Itaque cum Iutha uxore, Eliſabetaque nuru, &

pau cis,

ucis, quos fideliores norat, miniſtris, dotalem arcem ſuam Meëram in Srbia adit, ubi quarto menſe poſt, ex mœre defecit, anno ab inito inter Bojeos magiſtratu quinto & trigeſimo, ſatis reparatæ 1174. Arripuit ergo coltæ ſibi à Cæſare ſceptra princeps *μισο-ῥωμαῖος*

XXVIII. SOBIESLAVS II. Fririco interea nunc in Vngaria, nunc ud Cæſarem de injuria conquerente. quia contra majorum morem, à Cære, non à proceribus Bojemis, delatum onorem apprehendit Sobieſlaus, neque oſequentes ſubditos, neque diuturnum abere potuit imperium. Populus enim, cut voluntatibus ad Fridericum proendebat, ita ad movendum loco Sobieaum occaſionem quærebat. Sobieſlaus iterea in Sturmo Przindæ præfecto, uem manu ſua occidit, inque Vngariæ egis fratre, quem ratione inhoneſta epit, & in Cunrado duce agnato, quem Moravia armis infelicibus vexavit, ominationis impotentis ſpecimen ediiſſe eſt viſus. Vnde arrepta occaſione Bojemi proceres, cum de obtruſo domio ingrato, tum de imminuta per factam Vladiſlao Regi injuriam Bojemæ genis libertate, cum Cæſare expoſtularunt, ta ut abalienatus is à Sobieſlao, magiſtratu

ſtratu ipſum decedere juſſerit, & Friderico reſumendæ dignitatis poteſtatem fecerit. Coëgit igitur copias raptim Fridericus, & duxit in Bojemiam, cui cum ſe Sobieſlaus reſiſtendo animadvertit imparem, quadriennio vix in principatu exacto, in Sleſiam profugit anno 1178. Venit igitur in vacuam principatus poſſeſſionem

XXIX. FRIDERICVS princeps, vulgo vocatus *Bedrzich*. Fuit is natura lenis ac ingenio moderato; ſed quia in eundem cum Sobieſlao impegit lapidem, & prolato in Ordd. conventu Cæſaris decreto ac inveſtituræ diplomate, magiſtratum Cæſaris magis quam populi gratia, reſumere eſt viſus, non potuit principatum ſine controverſia diu tenere. Licet enim rempub. ipſo denuo capeſſente, neque Cæſaris diplomati palam obnuntiabant, neque animi ab novo duce averſi ſigna ulla dabant Ordines, militis tamen potius, qui ob oculos armatus verſabatur, metu, quam ſponte ipſos tum quieviſſe eſt manifeſtum ex eo, quod, quam primum liberiores ſe eſſe putarunt, plerique nunc ad Sobieſlaum fugatum, nunc ad Cunradum Znoymenſem, ambos Friderici æmulos, reſpectare maluerunt. Defendit ſe nihilominus inter varios motus Fridericus, & dignitatem

vel

ı invitis adverſariis, quoad vixit te-
ıt. Mortuus eſt anno regiminis duo-
cimo, Chriſtiano 1190. princeps po-
ıo, poſt mortem, quam cum viveret,
ior. Surrogatus illi eſt in dignitate,
eobaldi agnati & populi omnis ap-
uſu unanimi, Cunrado avo cognomi-
ı ex Moravia princeps, Friderici de-
ıcti æmulus.

XXX. CVNRADVS II. Hic ſub
ı initi magiſtratus auſpicia, rogatus à
barosſæ filio Henrico, in bellum pro
uperando Apuliæ Siciliæque regno
ficiſcente, ne opem ſibi iſta in ne-
ſitate ferre abnueret, valida manu
lecta, illuc cum eo eſt profectus. Sed
Neapoleos obſidione, ut & Otho pa-
elis, interiit peſte, anno principatus
mo, Chriſti vero 1190. Ab ejus mor-
per integrum fere annum dubia fuit
fluctuans reipub. Bojemæ gubernatio.
ım primum eam invaſit

XXXI. WENCESLAVS, Sobie-
i ſenioris minimus natu filius, qui
amvis gratia apud Pragenſes cives
ıltum valuit, quia tamen Wladiſlai
gis filio Przemyſlo urbem viribus
ıgnis oppugnanti, reſiſtere ſe diu non
ſſe intelligebat, fortunam periclitari
luit, ſed equo conſcenſo Pragam de-
iquit, & comitatu parvo ad Imp.
Cæſ.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Cæſ. Henricum VI. Bambergam confu
git. Quamvis autem derelictum ab e
principatum, armis ſuum fecit Przemy
ſlus, quia tamen multam pecuniam Ca
ſari, ſi loco reſtitueretur, promitteba
Wenceſlaus, & ipſe quoque Przemyſlu
interea ob arma *(an. 1193.)* cum Alber
to Comite de Pogen in Bavaria vaſtand
ſociata, pacis in Imperio turbatæ reu
declarabatur, pacatum non potuit eſſ
ejus imperium.[13] Remittebatur enim e
comitiis Wormatienſibus in Bojemiam
à Cæſare Wenceſlaus, & Przemyſlo, u
de provincia decederet, aſpera commi
natione imperabatur. Cum vero con
tendens in Bojemiam Wenceſlaus in iti
nere ab Alberto Luſatiæ Marchione in
terceptus, in vinculis teneretur, obtinui
reipub. Bojemæ procurationem, dat
Cæſari de repræſentanda promiſſa
Wenceſlao pecunia, cautione idonea
ortus ipſe quoque ex Przemyſlæo gener
Epiſcopus Pragenſis.

XXXII. BRZETISLAVS-HENRICVS. Geſſit is per delegatos ſuos bel
lum in Moravia Luſatiaque adverſu
Przemyſli æmuli amicos. Sed terti
procurationis anno Hebum ſive Oegram
valetudinis ergo delatus, exſtinguitur
paulo

[13] *Chronic. Auguſtenſe.*

…ulo poſt, quam Przemyſlus, interceſ-
…one Alberti Comitis Pogenſis, cum
…mp. in gratiam rediſſet, Verbi incarnati
…no 1196. Ab ejus exceſſu multa de
…ovo duce orta eſt inter Bojemos proce-
…s diſceptatio. Multis ſane, verum te-
…ioribus, placuit, ut reſtitueretur Prze-
…yſlo abrogatus, ſed nuper quoque red-
…tus à Cæſare principatus. A potentio-
…bus vero vocatus ad regimen eſt, di-
…iſſus ex carcere, in quem Przemyſli
…atris cauſſa fuit conjectus,

…XXXIII. WLADISLAVS, qui
…men cum ob præreptam dignitatem
…llum à fratre metueret, advocata po-
…li omnis concione frequenti, fratrem
…ocerum multitudini commendavit,
…eque univerſorum aſſenſu, legatione ad
…em miſſa, colloquium ejus expetivit.
…n eo ita ſe erga fratrem geſſit, ut magi-
…ratum, quem gerebat, ipſi in manus re-
…gnarit, & Moravia ſe deinceps conten-
…um eſſe velle ſignificarit. Adminiſtrata
…itur ab eo fuit reſpub. menſes duntaxat
…uinque, & in ejus locum, bona populi
…ratia, ſucceſſit princeps

…XXXIV. PRZEMYSLVS, co-
…nomento Victorioſus & Aureus. Mul-
…is bella, nunc contra, nunc pro Cæſari-
…us geſſit, magna cum virtutis opinione.
…VIII. A Cæſare Philippo comitiis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Moguntinis impetravit privilegium ſolenne, ut qui poſthac rerum in Bojemia potituri eſſent, ſuffragiis populi liberi pro more lecti,

REGES

eſſent omnes: eſtque ipſe ſtatim data corona aurea, Rex Bojemiæ *(ann. 1199,)* declaratus, ac ab univerſis, qui aderant, acclamatione feſta ſalutatus. Philippo tandem proditorie trucidato, Othoni, ejus abſque controverſia in Imperio ſucceſſori, conſtanter adhæſit, & ob egregia ſua in eum ſtudia, Ottacari cognomentum tulit. A Friderico Othonis ſucceſſore, *(an. 1212.)* privilegium Philippæo conſonans, de libera Regum Bojemorum à populo ſuo electione, Bojemæ genti obtinuit. Omnes igitur principes qui poſt Przemyſlum hunc, rerum in Bojemia deinceps ad hoc uſque ævum ſunt potiti, regio nomine ac authoritate Bojemis præfuerunt. Etenim qui poſt Wratiſlaum Regem, ante, & poſt Wladiſlaum ſimiliter Regem, rempub. geſſerunt, partim mutuis inter agnatos concertationibus impediti, partim populi ſui, beneficium hoc Germanicum aſpernantis conſilia ſequuti, vetere à majoribus uſurpata Ducum dignitate, quam nova hac & ſumptuoſa, gaudere maluerunt. Regnavit autem

utem in Bojemia Przemyſlus-Ottaca-
us permagna ſua, & totius gentis glo-
ia, ab inito iterum magiſtratu, annos
uos & triginta, obiitque anno Chri-
tiano 1230. Succeſſit ei mortuo filius
um ante, ipſo vivo, conſentientibus pro-
erum votis deſignatus, (*ann.* 1226.) &
oronatus (*ann.* 1228.) Rex

XXXV. WENCESLAVS. An-
um is tum cum regnare cœpit ingre-
iebatur quintum & vigeſimum, ab eo
uod oculi unius uſum in venatione
miſit, Luſcus, à pleriſque etiam Otta-
arus cognominatus. Auſtria à Cremſio
ſque ad Vngaricos fines depopulata,
ridericum Ducem iterum iterumque
udit, Tataros ex Moravia fugavit: Fi-
ium, qui conſpiratione cum proceribus
uibuſdam facta, arma adverſus ipſum
umſit, & regnum rapere tentabat, coer-
uit, delictique veniam petere coëgit.
Cui etſi Regiam dignitatem paulo poſt
n manus tradere cogitabat, tamen cum
pſum juvenili petulantia furere, & do-
ninatu impotenti ſubditis gravem fore
nimadverteret, ſententiam mutavit. Ra-
us autem coronę meditata hac in filium
ranſlatione, Regem ſe eſſe deſiſſe, anno
 Coronatione ſua prima, qui ei vitæ
uoque primus fuit, quarto ac quadra-
eſimo, coronam iterata inauguratione

ſolenni (*ann.* 1250.) reſumpſit. Vix annos ſeptem & quadraginta: obiit regni anno quarto & vigeſimo, Chriſtiani 1253. Cujus deceſſu regnum, fruſtra reclamantibus primoribus non paucis, adeptus eſt filius

XXXVI. PRZEMYSLVS-OTTACARVS II. Duces hic Regeſque omnes qui antehac Bojemis præfuerunt gloria, virtute, opibuſque ſuperavit. Bojemi ipſum nomenclatura ab hoſpitalitate deſumpta Hoſtimilum vocitabant. Impius quidem olim in patrem fuerat, ſed caſtigatus ab eo reſipuit poſtea, culpamque eſt deprecatus. Vivo patre, poſt defunctum abſque ſobole Przemyſlum patruum, factus eſt Moraviæ Marchio: fratre Wladiſlao, qui per Gertrudis matrimonium Auſtriæ dux fuit factus, intra ſeſquiannum ab adita provincia extincto, nec hæredem relinquente, à provincialibus eſt ad Auſtriæ Stiriæque principatus jure propinquitatis vocatus. [14] In cujus utriuſque poſſeſſione, ut titulum de jure alio quoque haberet, Friderici ultimi Auſtriæ Stiriæque Ducis ſororem Margaritam, uxorem duxit, & à Ricardo Rege Romanorum electo, inveſtitu-

---

14 *Chronic. Auſtrale, & Auguſtenſe Henr. Stero. Æn. Silvius.*

eſtituram ceremonia ſolenni, quin & à
ontificibusRomanis conceſſiones mul-
plices accepit. Quia vero Bela Rex in
iria acquirenda jure ſe, quam is, me-
ore putabat niti, armis rem finiri opor-
uit, & victus aliquoties Vngarus, paca-
m Bojemo provinciæ poſſeſſionem re-
nquere eſt coactus. Emit præterea Ca-
nthiam, Carniolam, Naoniſque por-
m, ab amitino ſuo Vldrico principe,
zemyſlus. In quarum poſſeſſione,
im jam quatuor vigintique annos exe-
ſſet, ſumptuſque in eas permagnos gra-
cum anxietate feciſſet, repoſcit eas ab
tanquam nullo jure inſeſſas, creatus
per ex Habſpurgi Comite Romano-
m Imp. Rudolphus. Res ſane tum
atim ad arma ſpectabat, niſi aſtu cir-
mventus Przemyſlus, provincias quas
ximus, Cæſari reſignaſſet. Oneraba-
r enim illa ſpe, reſignationem illam
alli ſibi fraudi futuram, ſiquidem filiæ,
r id tempus Regis filio à Cæſare de-
onſæ, dotales provinciæ iſtæ eſſent
turæ. Sed cum nec Rudolphus, ut qui
uſtriam Stiriamque ſtatim Alberto fi-
o, Carinthiam vero & regiones vicinas
aynhardo Tyrolenſi, Auguſtanorum
omitiorum decreto dabat, fidem ſerva-
t, nec proceres Bojemi Regis ſui in
miſſione tam nobilium provinciarum,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

præpoſteram incogitantiam, animis æ
quis ferre vellent, renuntiavit amicitiam
Cæſari Przemyſlus, & aut reddi ſibi ere
ptas compoſitis dolis provincias, au
bellum exſpectare jubebat. Reſtitutio
nem negante Cæſare, conſcribit militem
Przemyſlus Rex, quem cum poſtmodum
in Auſtriç campum quendam (*Marchfel*
vulgus vocat) adduxiſſet, Rudolphum
Cæſarem in armis offendit. Conſertum
igitur eſt ad VII. Calend. Septemb. ar
dore partis utriuſque acerrimo, prælium
cruentum, in quo deſertus à ſuis occu
buit, ſtrenue pugnans Rex Przemyſlus
Ottacarus, anno regni ſui quinto & vi
geſimo, partæ vero ſalutis 1278.

IX. Sequuta hanc luctuoſam claden
eſt gentis Bojemæ calamitas nunquan
ſine lacrymis memoranda. Non habue
runt enim, quem Regem ſibi gerenda
Reipub. idoneum legerent Bojemi, &
impuberem adhuc occiſi Regis filium
à ſceptris, niſi ingrati eſſe vellent, arcer
haud poſſe videbant. Accidit ergo eis
quod aliis regnis quandoque accidiſſ
legimus, ut interea dum regius pue
adoleſcebat

INTERREGNVM

eſſet, & cum immani militis Cæſarian
inſolentia primum, mox etiam cum
fam

ame rerumque omnium inopia extrema
conflictaretur Bojemia tota. Teſtis ejus
ei tum locuples erat Turingia Miſnia-
que, in quam triennio fere integro com-
nigrabant relictis laribus, expilati Bo-
emi, ac conſumpti inedia miſerabili in
lateis corruebant mortui. Tutor inte-
ea Regis deſignati ingratus, Przemyſli
occiſi ex ſorore nepos, Otho Longus
Brandeburgi Marchio, regnum exactio-
nibus gravabat, expilabat, diripiebat, &
Germanos homines, opum dignitatum-
que nidore illectos, in regno multiplica-
bat, uſque dum anno demum tyranni-
dis ſuæ ſexto, emuncta prius pecunia
ingenti, Regem adoleſcentulum, ex Mar-
chia ſua, in Bojemiam reduxit, & po-
pulo calamitoſo *(ann. 1284.)* reddidit.
Exceptus ergo eſt & maxima quavis læ-
titia ad regni gubernacula admiſſus,
Princeps

XXXVII. WENCESLAVS II.
Rex ſextus, adoleſcens annos tum de-
num natus quatuordecim. Aſſumptio-
nem diadematis ſolennem ille diſtulit
ad annum ab magiſtratu inito tertium
decimum. *(ann. 1297.)* Moderate ſa-
pienterque regnum adminiſtravit, ita
ut & Poloni eum ſibi Regem adverſus
Wladiſlaum Loctecum crearint, & Sleſiæ
Duces quidam, dominum præfecerint,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

& Vngari Regem poſtularint. Polonos quidem is, & Sleſiæ Duces illos, accepi in fidem, ſed Vngaris ſe excuſavit hone ſte. Albertum Luſcum Imp. decimas ex argenti fodinis ab ſe, in Bojemicæ libertatis fraudem, auſu novo exigentem, & regnum manu militari turbantem, finibus ſuis ejecit. Pietate vitæque moderatione, promeruiſſe eſt viſus, ut Sanctus cognominaretur. Exſtinctus eſt, vel tabe lenta, vel ex propinato, ut quidam prodiderunt, ab Albertinis hominibus veneno, ætatis anno quinto & trigeſimo, regni ſupra vigeſimum primo, Chriſtiano 1305. Surrogatus ei eſt filius cognominis, adoleſcens annum ætatis ſeptendecimum ingreſſus, princeps

XXXVIII. WENCESLAVS III. Rex ſeptimus. Inauguratus antehac erat & triennium regnarat in Vngaria; verum voluntatum lubricitate in proceribus Vngaris perſpecta, regno ipſorum exceſſit, & ad patrem rediit. Cum in Poloniam, regnum auſpicaturus, contenderet, Holomucii in itinere, cum in Decani domo veſte exſuta meridiaretur, ab iiſdem, à quibus pater ſublatus eſſe putatur, per ſicarium vulneribus tribus eſt confoſſus, anno ætatis duodevigeſimo, Verbi incarnati 1306. Fuit cum corpore formoſiſſimus, tum lingua promptiſſimus. Re-

gnando

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nando non exegit niſi annum unum.
X. Rege hoc cæde feſtinata peremto, & regia prole ſexus melioris nulla xſtante, excitata eſt inter proceres, de legis electione in comitiis concertatio ravis & pernitioſa. Eligebatur enim à arte populi maiore, Alberti Imp. filius Dux Auſtriæ Rudolphus, à reliquis vero, quos Regis occiſi ſorores prenſabant, Annæ Wenceſlai Sancti filiæ natu maioris maritus, Henricus Dux Carinthiæ. Variantibus ſic in deliberatione, & in uſpenſo hærentibus ſuffragantium ſententiis, ſupervenit cum filio Candidato, & militum vi valida, Imp. Cæſar Albertus, effecitque ne filius, qui priores partes in ſuffragiis tulerat, poſteriores in acquirendo regno ferret. Conſequutus itaque ſummam apud Bojemos dignitatem ſt princeps
XXXIX. RVDOLPHVS cognomento Mitis, Rex octavus. Is quoniam multos Regni proceres cum Henrico Carinthio ſentire, eamque ob cauſſam electioni non adfuiſſe ſciebat, uti omnium ibi animos conciliaret, viduam Wenceſlai majoris, cui ob vitæ morumque probitatem Bojemi addicti erant, uxorem duxit. Cumque ne ſic quidem, quod voluit, conſequeretur, ſed per contumeliam ab iis Rex *Kaſſe*, ſcommate à pulti-
 cula
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

cula tracto, appellaretur, armis eos cogere ſtatuit. Aſſumpto ergo milite cinxit obſidione Horazdiejovicium: ubi cum hæreret, incidit in profluvium alvi immodicum, ejuſque pertinacia medicorum diligentiam omnem ſuperante intra tempus breve ſub pellibus eſt extinctus, anno regni primo, Chriſtiano 1307. Ejus morte recruduerunt in coactis de Rege optando comitiis procerum acres contentiones. Multi enim in Henricum Carinthium vota conferre pergebant, nonnulli Fridericum Auſtrium, Rudolphi defuncti fratrem, volebant, quidam neutrum probabant. Vicit tandem ſuffragiorum numero, & ad reipub. gubernacula, fremente ac reluctante Alberto Cæſare, eſt admotus, princeps

XL. HENRICVS, ſed regno tamen nunquam ſolenniter eſt inauguratus. Quia enim Germanos in capiundis de reipub. conſiliis, non Bojemos adhibebat, & argento Cutnenſi in Carinthiam ſuam exportando, potius quam regno pacando attendebat, anno ab inito magiſtratu tertio, in conventu Ordd. publico, eſt abdicatus, anno Chriſti 1310. & Rex pro eo, ea lege ſi Eliſſam Wenceſlai Regis filiam, de tribus ex matrimonio priore, natu minimam, uxorem

xorem vellẽt ducere, eſt declaratus Imp.
Henrici VII. filius

XLI. IOHANNES, Rex decimus. Natus is tum erat, cum regnum inibat, nnos quatuordecim. Vt ob fortitudiem virtuteſque dignas viro principe, ojemis fuit carus, ita ob Lucenburgi patriæ, & Germanorum hominum, amorem quam terræ Bojemiæ, majorem, munctioneſque populo graves ac frequentes, intolerabilis. Inde oriebantur non raro inter ipſum & Optimates, periculoſæ ſimultates. Bella ille geſſit per-nulta cum Regibus principibuſque vicinis, fortuna ſemper fere propitia. Sleiam regno conjunxit, & Luſatiam ſuperiorem recuperavit. Henricum Autrium, Friderici fratris caſtra adverſus Ludovicum Imp. ſequutum, in prælio epit, & non prius, quam imprudenter lìm Alberto Cæſari à Bojemis factas bligationes ab Auſtriis recepiſſet, liberum dimiſit. Occubuit in prælio Philippi Galliarum Regis, ad Creſſiacum adverſus Eduardum Angliæ Regem commiſſo, nno Regni ſexto & trigeſimo, ætatis quinquageſimo, Chriſtiano 1346. Oculo troque fuit captus, quorum alterum miſit ex aere nebuloſo in Lituania, alterum in haſtiludio læſus, ex dolore & medici imperitia in Bojemia.

XI. Suc-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XI. Succeſſit ei in Regno, eo adhuc vivo deſignatus princeps

XLII. CAROLVS, Rex undecimus & Romanorum paulo poſt Imp. ejus nominis quartus. Hic cum lateritium à patre relictum inveniſſet regnum, ſapientia effecit marmoreum. Hoc unicum in eo noſtri quidam improbant, quod quamvis patriam legibus & decoribus inſignibus, ſplendidiſſimam faciebat, caritatum tamen interea domeſticarum ſplendori, & familiæ ſuæ apud Bojemos exaltationi, viam latentem, quaſi aliud agendo, ſternere, præ omnibus regni ornamentis amaverit. Emporium mercium omnigenarum, & literarum liberalium ſtudium univerſale, Pragæ conſtituit, Vultavam ponte lapideo junxit, Marchiam veterem emit, de Sleſia Luſatiaque, ne à Corona Regni Bojemiæ abalienari unquam poſſet diplomate edito cavit. Linguarum peregrinarum ſtudia ſolerter coluit, poſteritatique commendavit. Popularis fuit, & in Bojemia præcipuè Vrbes regias ſuas, præ cæteris dilexit atque ornavit. Obdormivit Pragæ regni cum laude geſti, anno ſupra trigeſimum ſecundo, ætatis climacterico magno, tertio & ſexageſimo, Chriſtiano 1378. Venit ab ejus exceſſu ad reip. faſtigium ſummum, filius, princeps

XLIII.

XLIII. WENCESLAVS Ebrio-
s, Rex duodecimus, per importunas
tris prenſationes flagitationeſque jam
lim & deſignatus & coronatus.[15] Igna-
m quidem ipſum vocant Germani, ſed
æ pro repub. egit nonnulla, non ſo-
m hominis haudquaquam ignavi ſunt
ta, verum &, ſi à vino temperaſſet,
dicio ipſum Regibus aliquot Germanis
æſtitiſſe, non obſcure innuunt. A pro-
ribus Bojemis Sigiſmundi fratris inſti-
tione bis captus & ſevere habitus fuit,
acitate tamen ſua in libertatem ſe bis
oque vindicavit, & regnum recupera-
. Sanguinis fundendi avidior fuit; &
lerum vindex inexorabilis. Ob exci-
os Pragæ ab Iohanne Zizca motus,
atumque per feneſtras præcipitatum
nſternatus, immodiceque indignatus,
oplexia eſt percuſſus. Ex iſto itaque
orbo deceſſit, vitæ anno octavo &
nquageſimo, Bojemici poſt patrem
pernati regni, primo & quadrageſimo,
bi incarnati 1419. Imperium admi-
travit annos duos & viginti, quod ei
nen ante undeviginti, quam obiret an-
s, per Septem-Viros erat abrogatum.
XII. Morte ejus, motus, quos dixi-
mus,

---

15 *Lege Recognitiones Civitatibus ex-
tortas.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

mus, non modo non conquieverunt, ve-
rum à Sophia regina Sigiſmundoque fr-
tre Cæſare, multo majores ſunt fact-
Ambo enim illi exacerbatum ob Huſſ-
Hieronymique ſupplicia indigna Boj-
mum populum, armis, quam verbis a-
quieſcendum perducere ſatius eſſe, in-
fortunio ſuo non levi cenſuerunt. Nul-
igitur via permoveri poterant Bojemi, u-
Regem habere vellent. Imp. Sigiſmun-
dus ſane, perruptis omnibus obicibu-
in arcem Pragenſem cum militari man-
irrupit, & coronam ſibi regiam præt-
Ordinum voluntatem impoſuit; (*ann*
1420.) ſed exercitibus ſuis aliquoti-
fuſis fugatiſve, non niſi quinto decim-
anno poſt, in regni poſſeſſionem veni-
potuit. Ergo ab Regis Wenceſlai obitu

INTERREGNVM

fuit bellis civilibus calamitatibuſqu-
horrendis per annos ſedecim perturba-
tiſſimum, donec armorum ſucceſſu de-
ſperato, verborum calamorumque lenoc-
iniis, in obſequia ſua pellectis poten-
tioribus, ad regni clavum admiſſus fu-
ille ipſe

XLIV. SIGISMVNDVS, Caro-
Imp. filius alter, & Rex in Bojemia te-
tius decimus. Fuit princeps literis huma-
nioribus non leviter tinctus, eruditorum

qu-

ue Mæcenas. Marchiam & Electora-
um veteris Brandeburgi, primum oppi-
noravit, tandem ære quo eam gravavit
iſſoluto, Burggravio Noribergenſi Fri-
erico in feudum ab Imperio tenendum
onceſſit, ac ratione iſta à Bojemiæ regno
nitus avulſit. Bello adverſus Turcas
ojemoſque inglorius. Cum Huſſi diſci-
inæ ſectatoribus Bojemis, varias de
ligionis pace, Brunæ, Iglaviæ, Oegræ,
agę, tractationes habuit, quos quamvis
minas in ſectas diviſos reperit, utroſ-
e tamen cautionibus ſcriptis, Calixti-
s nempe Compactatis ſive Concorda-
in Baſileenſibus, Taboritas vero regio
lomate ſuo, aliquo modo placavit.
aga, motus ob Rohacii Baronis ſup-
cium exorituri metu, valetudine dubia
reſſus, in itinere Vngarico ex ignis ſa-
uredine defecit, anno ætatis ſeptua-
imo, regni Bojemi, ab arrepta corona,
tendecimo, Chriſtiano 1437.

XIII. Ab ejus obitu turbulenta ite-
n erant de Rege creando comitia, aliis
mmendatum ſolicite à Sigiſmundo
erum, Albertum Auſtriæ ducem
etentibus, aliis Wladiſlai Poloni
s fratrem adoleſcentem Cazymirum.
bo illi factionem ſuam armis in
emia juvabant, ita ut regnum civili
o denuo ardere videretur. Quia ta-
men

men potentior erat factio Albertina,ina
guratus regno eſt delectus ab ea prince
XLV. ALBERTVS, cognomen
Claudus, Rex decimus quartus. Pe
quam rara, ſed perquam inconſtanti fo
tuna, tria regna intra annum unum e
conſequutus. Bojemi nihilominus no
pauci, iique authoritatis præcipuæ, nul
modo, regem ipſum ut agnoſcerent, p
tuerunt adduci. Et quamvis necdu
biennio regnavit, bellicæ tamen ſuæ vi
tutis ſpecimen adverſus Moravos, Pol
nos, Bojemos, Turcas, haud conten
nendum edidit. Dyſenteria eſt ex m
lonum eſu nimio exſtinctus in Vngaria
anno 1439. Regis morte ad Bojemos n
nuntiata, conventus regi creando, iteru
altercando, eſt actus. Quoniam eni
uterum gerens ab Alberto relicta, & pa
lo poſt marem poſthumum enixa e
uxor regina, quidam Regem illum h
bere, regnumque, dum pubeſceret, p
delectos curari volebant; quidam ve
Albertum Bavariæ Ducem in Regnu
vocabant. Sed cum is diſtractum re
gionibus regnum ſuſcipere abnueret, pl
cuit univerſis Ladiſlaum (ſic enim eu
vocavit mater) Regem deſignare, & 1
quis motus, priuſquam is per ætate
regnando evadat aptus, ſuboriri, v
juris populo dicendi curſus negligi que
rempu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

mpub. Eparchis, ex procerum cor-
re delectis, duobus committere. Ter-
um igitur poſt Reges in Bojemia creari
eptos, hoc jam fuit

INTERREGNVM.

Duravit autem id ad ætatis Ladiſlai
num quartum decimum, quem cum
geret idem
XLVI. LADISLAVS, impo-
batur ei ritu ſolenni (1453.) inſigne
gni à Carolino, uſitato nempe illo,
verſum. Etenim (teſte notæ non vul-
ris Viro, [1]) coronæ qua coronabatur,
it aurea illa, quam dono tandem ab
mp. Maximiliano, Anna nepotis Fer-
nandi ſponſa (*ann.* 1515.) Viennæ
cepit. Factus itaque hic eſt apud Boje-
os Rex quindecimus. Is cum exſpecta-
one omnium permagna regnare inci-
ebat, morte immatura, in ipſo nuptia-
m apparatu, & ætatis flore, eſt exſtin-
us. Alii peſte, alii veneno ſublatum
nſuêre, vitæ anno duodevigeſimo, ſa-
tis noſtræ 1457. Nunquam majore
iam tum ambitu comitia regis creandi
Bojemia caluerunt, adeo multi ma-
ique competitores erant, qui ea calefa-

---

[1] *Matthæus Cardin. Garcenſ. Hodœporici lib. 2.*

ciebant! Excuſſis tamen ultro citroque diligenter omnibus, electus eſt cunctorum votis, qui Ladiſlao nondum ad reipub. clavum collocato, regnum ejus nomine gubernarat

XLVII. GEORGIVS, Podiebradius cognomento, Rex ſextus decimus. Natus hic cum regnum inibat erat, anno octo & triginta. Sapienter animoſeque dignitate regia eſt uſus. In Miſnia, Sleſia, Moraviaque, imo & cum contumacibus adverſariis in Bojemia ſuis, qui obſequia ipſi pertinaciter negabant, Vngarumque regem æmulum opponebant, difficilima geſſit bella, conatus tamen eorum omnes ſemper eliſit ac eluſit. Fridericum Imp. obſidione arctiſſima in Viennenſi arce à ſuis cinctum, quemque ope omni ab Imperio deſtitutum dolebat, liberavit. Operæ ejus pretium à Cæſare tulit, cum luculenta regno Bojemo data privilegia, tum filiis additam dignitatis excellentiam. Imperii enim principes ii tum ſunt creati. Obiit ex hydrope, ætatis anno ſupra quinquageſimum primo, regni tertio decimo, Chriſtiano 1471.

XIV. Eo in conditoriis Regum funerato, comitiiſque Pragæ novi Regis creandi cauſſa inſtitutis neutiquam conveniebat inter Ordines. Nam alii Wladiſlaum

diſlaum Polonum, alii Matthiam Vngarum, alii Imp. Fridericum, cupiebant; nonnulli Henricum Georgii defuncti filium, alii alios malebant. Re diu Pragæ agitata, & ad extremum comitiis ad Cutnos montes tranſlatis, renuntiatur Rex à Bojemis, Cazymiri Poloni filius

XLVIII. WLADISLAVS, qui Cracovia Pragam veniens, honore Ordinum omnium ſummo eſt exceptus, tertioque ab adventu die coronatus. Quindecim annos erat natus cum regnum auſpicabatur: princeps fuit comitate munificentiaque ſingulari, & inprimis pacis conſectator. Privilegia immunitateſque inſignes cum regno toti, tum Ordinibus ſingulis, adeoque familiis procerum & civitatibus pleriſque, benigne dedit. Rempub. cum Optimatum conſilio in multis ordinavit, & legibus correctioribus exornavit. Fatis conceſſit poſt completum ætatis annum ſexageſimum, regni anno quinto & quadrageſimo, reparatæ ſalutis 1516. In ejus locum ſucceſſit in regni adminiſtratione, patre adhuc vivo regno inauguratus filius, adoleſcens annum ætatis tum agens decimum

XLIX. LVDOVICVS, Rex octodecimus. Hic Maximiliani Imp. & Sigiſm. Poloniæ Regis patrui conſiliis re-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

gebatur, & propter Turcicas in Vngariam irruptiones frequentes, in Vngaria fere vitam tranſigebat, perraroque in Bojemiam veniebat. Ea propter turbæ ex turbis, vitia ex vitiis per ejus abſentiam in regno germinabant. Etſi vero Eparchum Rex, qui curà vicaria rempub. gubernaret, populo conſtituit Regis olim Georgii nepotem Carolum Minſterbergi ducem, malis tamen ſanandis imbecillior quam oportebat, ejus fuit authoritas. Decimo regni ejus anno, vi, quam unquam majore imminebat Vngariæ Turcicus Sultan-Soleiman. Cujus furori reprimendo, conſcribebat ex regnis ſuis, qua potuit celeritate copias Ludovicus, & ab Imperii principibus etiam comitiis Noribergenſibus ſubſidia expoſcebat. Sed quia nec Archiſtrategum belligerandi gnarum habebat, nec ab Imperio opem quam ſperabat conſequebatur, & modico exercitu cum ingentibus Turcarum copiis ad Mohacium confligere eſt coactus, fuſo diſſipatoque à Turcis exercitu ſuo, ipſe fuga quidem ex prœlio eſt elapſus, paludis tamen voragine, in rivo Celepotoco, cum equo hauſtus interiit, non multum vicenario major, ſalutis anno 1526. Regi huic omnia fuerunt præmatura. Etenim, ante DIeM natVs, ante diem coronabatur, ante diem barbeſcebat

beſcebat caneſcebatque, ante diem regni curam ſuſcipiebat, ante diem uxorem ducebat, ante diem occumbebat.

XV. Ab hoc luctuoſo Regis interitu, convenerunt Pragam Regis creandi cauſſa Ordines, & cum alii Ferdinandum Auſtrium Ludovici ſororium, alii Sigiſmundum Polonum, alii ex Bavaris fratribus vel Ludovicum vel Wilelmum, Regem habere vellent, [2] ultimo placuit omnibus imitari majorum, poſt Alberti Regis mortem, eadem in cauſſa obſervatum exemplum. Delectis igitur ex ſingulis Ordinibus numero pari viris prudentibus quatuor & viginti, iiſque jurejurando adſtrictis, Regis ex quatuor, quos diximus, Candidatis eligendi poteſtatem dederunt. Ab iis itaque re deliberata, Rex Bojemiæ eſt renuntiatus

L. FERDINANDVS Auſtriæ ArchiDux Rex novendecimus, à vulgo ob labiorum magnitudinem vocatus *Hubaczek*. Erat princeps hic cautus, ſolers, vigilans, vigore ingenii atque animi præſtabat, adverſus humanos caſus omnes ſeſe obfirmabat. Annus ætatis quartus & vigeſimus, regnorum ei fuit primus.

[2] *Ioh. Herburt. hiſtor. Polon. lib.* 20. *cap.* 3. *Bodin. de Republic. lib.* 6. *cap.* 5.

Legibus patriis conformis, & ſalutaris fuit illius in Bojemia regni gubernatio, ſed quam poſtea bellum in vicina Germania Smalcaldicum vocatum, perturbavit. In quo cum adverſus confœderatum fideique domeſticum Saxoniæ principem Electorem, arma cum Rege conjungere abnuerent Bojemi, (*ann.* 1547.) nec militem, quem domi inauctoratum in limite regni ſeptentrionali tenebant, ipſo operoſe mandante, dimittere vellent, indignatus propterea Rex, majeſtatemque ſuam conculcari ratus, poſt debellatum à fratre Saxonem, Pragam cum copiis iratum plenus redit, formatoque tribunali judicum ſingulari, potentiores ex Ordinibus omnibus, in jus vocat, condemnat, pœnas irrogat, quibuſdam ſupplicio ultimo affectis, cæteros graviter, & inprimis civitates, mulctat ac bonis exſuit, leges regni conſuetudineſque pro arbitrio, quaſdam interpolat, quaſdam abrogat, calamitate incolarum regni permultorum, necdum ſatis deplorata. Ira tamen cum tempore, ſed ſenſim ac tarde, deferveſcente, quædam quibuſdam viciſſim eſt gratificatus ac reſtituit. Appellationum tribunal, (*ann.* 1548.) ad quod ab opidanis judicibus provocationes fierent, in arce Pragenſi, & ſuos quoſdam quaſi Ω'τικουςοὺς in

Vrbibus,

rbibus, inſtituit, de non evincendis
ienatis quovis titulo per deceſſores
osReges bonis eccleſiaſticis, Interdicto
eculiari cavit. Obiit, die mortis ſuæ
ilico concionatori ſuo, trimeſtri prius
iam obibat, nominato, ætatis anno ſe-
indo & ſexageſimo, regni ſupra tri-
ſimum ſeptimo, Chriſtiano 1564.
icceſſit illi, jam pridem regnis deſtina-
s, & ante ſeſquiannum coronatus,
naximus natu filius princeps

LI. MAXIMILIANVS. Septem
triginta annos natus, & jam tum mul-
orum liberorum pater erat, cum regnum
ſe adminiſtrandum accepit. Princeps
it pietatis, publicæ tranquillitatis,
quitatis, ac ſubditorum ſuorum aman-
ſſimus. Conſcientiis hominum de DEO
on impie ſententium, patris exemplo
acem dabat, & religionum diſſidia ver-
is, non ferro, ſopiebat, filiumque, quem
bi ſucceſſorem de populi aſſenſu de-
gnabat, ad eandem moderationem
ommonefaciebat. Ipſo regnante Boje-
nia bellum nullum vidit. Valedixit ter-
is Rex hic anima pia, cum ætatis eſſet
greſſus annum quinquageſimum, regni
oſt patrem adminiſtrati anno decimo
ertio, reſtauratæ ſalutis 1576. Excepit
jus regnorum curas annos jam tum
uatuor & viginti natus filius princeps

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

LII. RUDOLPHUS II. Patern. hic premens veſtigia, pacem diligente: conſectabatur, ac Pragenſis urbis delicii contentus, perraro alibi quam in Bojemia degebat. Turcarum tamen rabies ac Ungarici regni calamitates, bellum tandem ipſum moliri coëgerunt, quod per duces diverſos, continuos anno quatuordecim, ab eo eſt fortuna ambigua in Ungaria geſtum. Quo, pactarum cum hoſte induciarum interventu, utcunque remittente, inquietarunt ipſum excitati ob turbatam religionem, primum in Moravia Botſcajiani, (*ann.* 1605.) poſtea in Bojemia (*ann.* 1608. 1609.) populares motus bellici. Botſcajiano: Rudolphus Rex, partim pacis, partim Martis remediis, Bojemicos vero data conformatæ ſecundum exhibitam olim ab Ordinib. Maximiliano patri Confeſſionem in regno religioni, ſolennique privilegio ac tabulis confirmata pace, accurate compoſuit. Verum regni quietem labore multo comparatam, brevem ei fecit Matthias frater. Videns enim is fratrem curis multiplicibus languidum, ætateque vergentem, cum fratribus ac agnatis contra ipſum (*ann.* 1606.) paciſcitur, & ſcientibus conniventibuſque Imperii principibus, armata manu illi, primum Auſtriacas provincias, mox

(*ann.*

ann. 1608.) Vngariæ regnum & Moaviam, poſtremo etiam Bojemiam ann. 1611.) cum provinciis concororibus extorſit. [3] Injuria tam enormi, k ab Germanis pleriſque diſſimulatâ erè ac neglecta, affectus à fratre Imp. Rex Rudolphus, mœrore angi non deſiit nte, quam è vita excederet, ætatis anno exageſimo, regni ſexto & trigeſimo, Chriſtiano 1612. Cœlebs hic vitam traluxit, legationibus ſplendidiſſimis à Turco, Perſa, Moſco, Tataro, honoratus. Regnum ergo Bojemiæ, armis pariter & populi non ſatis acute perſpicacis conſenſu, à fratre acceptum, apprehendit ejus frater, de quo diximus,

LIII. MATTHIAS, qui quamvis majorum more regnum gubernaturus credebatur, ſanguineis tamen fervidorum religionis ad Romanæ ſedis diſciplinam inſtitutæ ſectatorum ſuggeſtionibus, ab inſtituto ſalutari eſt averſus, & ſopitas Rudolphi prudentia ſimultates, atque religionis Euangelicæ turbationes, ſenſim in Bojemia recrudeſcere paſſus. Quas dum (prout nonnullorum eſt judicium) in herba ipſa negligeret, & ſpecie valetudinis curandæ, regno in factiones

3 *Querela Rudol. Imp. ann. 1610. Elect. Pragæ propoſita.*

diſtracto exceſſiſſet, bello accendend[o]
occaſionem præbuit. Mali, immanitat[e]
ac diuturnitate pernitioſiſſimi, princi-
pium fuit, patrata ab offenſorum Ord[i-]
globo, duorum ex regni Optimatibu[s]
& Actuarii unius, (qui conſiliorun[m]
pernitioſorum turbatæque pacis publica[e]
authores eſſe arguebantur) ex ſublim[i]
Conſiſtorii regii feneſtra deorſum præ-
cipitatio. Eam ſequuti ſtatim ſunt, [à]
Rege majeſtatis vindicandæ, à Bojemi[s]
religionis tuendæ cauſſa facti apparatu[s]
bellici ingentes, bellumque exitiale,
quod tam late poſtmodum ſerpſiſſe vi-
dimus, ut non tantum Bojemiam, ve-
rum & Germaniam totam corripuerit,
& meo, innumeræque bonorum multi-
tudinis infortunio maximo, hodieque
ardeat. Quod cum inter ſpes dubias in-
choarat Matthias Rex, commutavit cum
morte vitam, ætatis anno climacterico
ſupra ſexageſimum tertio, regni octavo,
& Chriſti 1619.

XVI. Et quamvis eo adhuc vivo,
ac operoſius ſatagente, (*ann.* 1617.)
regno inauguratus fuit frater patruelis
FERDINANDVS Auſtrius, Stiriæ,
Carinthiæque Dux; quia tamen eum, non
ſine ambitu, à paucis, iiſque magnam
partem vel metu adactis, vel pretio cor-
ruptis, contra majorum morem, Regem
accepta-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

reptatum, non electum, querebantur dines plerique omnes, arcebatur ille t Matthiæ Regis mortem à repub. noque ei frequentiſſimo Ordd. & ex tis coronæ provinciis delegatorum nventu ſolenniter abrogato, optabatur x alius, à quibuſdam Fridericus Co- s Palatinus, à quibuſdam Iohannes- orgius Saxo, Electores, à quibuſdam nique Carolus-Emmanuel Sabaudiæ ıx, vel Victor ejus filius. Vicit tamen fragiorum numero, & veniens non ntum honoribus ſummis exceptus, ſed am ſexto ab adventu die, feſta cum ngratulatione corona regia redimitus t princeps

I. LIV. FRIDERICVS Comes Pa- tinus Rheni, Rex tertius & vigeſimus. gebat is tum, cum regnum adibat, tatis annum quartum & vigeſimum. uit princeps ingenio judicioque exacto, etati deditiſſimus, pace quam armis licior, in utraque, ut ridente, ita & onante fortuna, æquabiliter moderatus, ultorum liberorum pater. Vbi alterum egni Bojemi inchoabat annum, cum mp. Cæſ. Ferdinandi II. & Maximiliani avariæ Ducis copiis, ad Pragam in Albo-monte, (*ann.* 1620.) Marte ad- verſo de regno dimicavit. Hic exercitu uo, partim fuſo, partim diſſipato, fuga cum

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

cum uxore prægnante liberiſque, ſalut
quærere, & regnum victori relinqu
eſt coactus. Perfugium ejus primum f
urbs Wratiſlavia, & mox ſororii u
aulaque Berlinum, Berlinoque munit
Cuſtrinum. Cum vero & hæreditai
provinciis ſuis ab Hiſpano regio, Ba
ricoque exercitu, eodem quoque temp
re eſſet exſutus, & à Cæſare prætei
proſcriptus, vidit ſe apud sororium n
poſſe eſſe periculi ſecurum. Profugit i
que exſul in Hollandiam ad avunculu
Auriaci principem Mauricium, ejuſq
& ſoceri Magnæ Britanniæ Regis mu
ficentia, poſtea vero, cum mortui eſſe
illi ambo, avunculi alterius Frideric
Henrici Ordinumque Hollandorum
& affinis Regis Britanni ſubſidiis, pe
Hagæ-Comitum fixo, tædia exſilii long
ſuperabat. Recuperato tandem, Guſtav
Adolphi Sueci Regis armis, magna
partem ſuo in Palatinatu Rheni patr
monio, cum & reliqua ditionum hon
rumque decora recuperaturus videretu
exſtinctus eſt letho, vel tabis lentæ i
infelici iſto ad Harlemum nuperrim
facto naufragio contractæ, vel, ut prod
tum à quibuſdam fuit, veneni per homi
nes nefarios propinati violentiâ accele
rato Moguntiæ, ad III. Calend. Decemb
anno ætatis ſeptimo ac trigeſimo, exſili
aliquanto

hanto plus quam duodecimo, Chri-
no 1632. Poſt victoriam, quam ad-
us Fridericum Regem ad Pragam, ut
mus, in Albo-monte obtinuit Imp.
ar, princeps
V. FERDINANDVS, miſſo ſta-
Protege Carolo Liechtenſteinio, re-
m belli jure comparatum apprehen-
& affectis ultimo ſupplicio viris par-
adverſæ primariis fere triginta, qui-
lam vero ad carceres perpetuos con-
natis, opulentioribus perquam mul-
atrimonio omni mulctatis, ſuffra-
umque jure in regibus creandis, po-
penitus erepto, regnare pro arbi-
, dominatuque abſoluto in Bojemia
oit, hodieque adhuc regnat.
XVII. Cæterum quum lubricus lo-
ſit, & à viris intelligentibus ubique
vitatus, de ſuperſtitibus Regibus
boere, & ne quis forte arbitretur, me
ab hoc Imp. Cæſare, fortunas omnes
batriam ob religionem deſerere ſum
ctus, dolori plus quam oportuit, in
boendo indulſiſſe, ea propter facta bel-
oto Imperii tempore, in Germania,
ia, Pruſſia, hactenus geſtis, celebra-
mi hujus Monarchæ, ſicut alia, ita
emica, poſteritati liberiori diſertiori-
, relinquo deſcribenda. Stylum au-
h jam meum converto ad principes
reginaſ-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

reginaſque Regg. Bojemorum uxor
experturus ſi, quod lectoris animo 1
injucundum ſit, nec inutile, aliquid f
te de iis quoque queam obſervare.

CAP. IX.

De principibus Reginiſque Bojemiæ.

I. SIcut cæteris quibuſque ſuis vitæ
tionibus Principes Regeſque pr
bent ſubditis vel virtutum vel vitioru
incitamentum, ita inprimis ab illic
Venere abſtinentia, conjugiique va
libidinis neſcii cuſtodia, dant iiſde
caſtitatis ac continentiæ exemplum. I
gniſſimum laude hoc inſtitutum, ſ
varunt quoque ſtudio accurato Bojer
Principes, & vita pudice acta, ductiſq
domum uxoribus legitimis, hac quoq
in parte exemplo ad honeſtatem popu
plerique omnes præire neceſſarium j
dicarunt. Vetuſtiſſimi autem inter ec
uxores ex ſua, non alienigena, p
ſteriores contra ex alienigena, non
ſua gente habere, neceſſitudineſque p
regrè, quam domi quærere maluerun
Et ſane quo lingua, moribus inſtitu
propinquior viro eſt uxor, eo jucundio
concordior, neceſſariiſque omnibus gr
tior eſſe ſolet eorum conſociatio. Ia
quia in quovis hominum ordine uxor
ex viro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

virorum fortuna fortunam ſimiliter
am amant metiri, videtur neutiquam
e inoportunum hoc loco, de princi-
us Reginiſque uxoribus nonnihil af-
re, & earum in Bojemia jura, ac quas
opter nuptias ex more priſco legibuſ-
e conſequuntur prærogativas, tum
am quæ ex ipſis cum quo principe
atrimonio conjuncta fuerit, obiter in-
ſtigare. Etſi ergo Bojemi jam dudum
didicerunt eſſe γυναικοκρατούμενοι,
que principes ipſorum faſces ſuos cum
oribus ullo modo communicant; eo-
m tamen uxores jam olim principatus
gnique inſignibus, ſolenniter ac iiſdem
e quibus Reges ipſi ceremoniis ornari,
augurari, ære coronario donari, & à
pulo omni, honore quovis maximo
prorſus regio, ut & obſequiis prom-
iſſimis coli conſueverunt. Æs corona-
am quod more priſco iis ſub inaugura-
onem ſolet decerni, & ex oblationa-
Ordinibus intra ſemeſtre proximum
agreſtibus debita penſione cogi, ad
inquies mille marcas argenti dicitur
crefcere.

II. Luculenta illæ quoque ſemper ha-
erunt in regno tuendæ dignitatis ad-
inicula. Dos enim ipſis certa conſti-
ebatur, ex qua ſumptus ordini ſuo ne-
ſſarii affatim ſuppeterent. Fuit autem
dos

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

dos hæc olim ſane pecuniaria, argen
nempe puri marcæ vicies mille; [4] po
tempora vero Regis Rudol. I. fundis
urbibuſque & prædiis certis definita. E
iſta igitur definitione, conſuetudo obti
nuit, ut Reginarum in hoc regno dotal
ſint, quemadmodum jam ante [5] dix
mus, urbes, Hradecium ad Albim
Iaromierza, Trutnovum, Dwurum
Bydziovum; Chrudima, Alta-Myta
Policzca; Mielnicum cum arce prædii
que, ac ampliſſimis latifundiis vini fru
mentique feraciſſimis. Omnium horun
uſusfructus, redituſque ac proventus or
dinarii omnes, cum dominio utili, a
Reginas, quæ corona Regni legitim
inſigniuntur, quam diu vivunt, jur
pleno ſpectant. Et quamvis ex ſuis dota
libus iſtis fundis [6] nec alienare, nec ær
alieno gravare quicquam poteſt Regina
hypothecam tamen ad vitæ dies in iis
ſi libet, conſtituit, quin & ſi onere quo
de Ordinum aſſenſu à deceſſoribus gra
vatos invenerit, æreque id ſuo excuſſerit
neutiquam fraudi ei eſſe æquitas ſinit
nec quo minus Rex, qui per tempus i
fuerit, hæredibus ei mortuæ ſuperſtitibu
de refundendo teneatur, leges impediunt
Si

[4] *Hagec. ad an.* 1305. [5] *Supr. cap.* 2
§. 4. 5. 15. [6] *Ius provinc. A.* 25.

ic pro Hyneco & Zdeneco Rozmitaliis, ohannæ Reginæ hæredibus, adverſus Vladiſlaum Regem olim de pecunia te-tamento legata fuit pronuntiatum: Sic um datam antehac pignori ditionem rutnovianam repeteret, æreque mu-uo, quadringentis nempe & quadraginta eptem ſexagenis groſſorum Pragenſium, iberare eam ipſa vellet Ferdinandi uxor Anna regina, recuſanti Adamo Zylvaro reditori, fuit judicum ſententia impera-a pignoris reſtitutio, ditioque ipſa cum gro omni ſatisfacienti de debito reginæ ſſignata. *ann.* 1544. Sic Annæ Matthiæ Regis uxori de redimenda à Wilelmo Vchynicio per Rudolph. II. oppigno-ata ditione Mielnicana, in comitiis (*ann.* 1614.) aſſenſum. Suum præterea n his uſumfructum emolumentaque, ive verſura, ſive venditione, ſive alio ontractu quovis, poteſt Regina ſive n Regem, ſive in alium, pro arbitrio ransferre. Sic Eliſabeta Wenceſlai II. Rudolphique; ſic (ſi non hallucinatur Cromerus) [7] Barbara Sigiſmundi Regg. iduæ, de hoc talium bonorum uſufru-tu olim paciſcebantur: huic Albertus ener aureûm numûm duodecies mille

Cc ex fiſco

---

7 *Cromer. hiſt. Pol. lib.* 21. *Gerard. Roo hiſt. Auſtr. lib.* 5.

ex fiſco perſolvenda dabat; illi Iohanne
Rex privignæ maritus, ad Brunam i
Moravia poſſeſſiones alias, pecuniæqu
nonnihil offerebat. [8] Si qua vero Regi
uxor corona regni non fuerit inſignita
Regi tamen interea decedenti ſupervixe
rit, dotem Bojemicam petere more pri
ſco prohibetur. Sic Wladiſlai Regis uxo
Anna, ſi marito regi ſuperſtes fuiſſet, do
tem in Bojemia nullam habitura fuiſſ
judicatur. [9] Si qua ab Regis mariti obitu
popularibus ſe nuptiis illigaverit, & e
nobilitate domeſtica cuipiam nupſerit
quia id infra ordinis dignitatem eſt, &
legibus Regum priſcis prohibetur, doten
quam ex priore cum Rege matrimoni
eſt conſequuta, facto ipſo amittit ſtatim
cumque marito qui eam duxerit, & omn
ejus ad tertium uſque gradum ſtirpe
regno toto excedere jubetur. [10] Sin vi
aliquis princeps matrimonio eam ſib
conjunxerit, regno quidem eam tenetu
exportare, plene tamen nihilo minu
utetur fruetur bonis ejus dotalibus tan
tiſper dum jus iſtud uxorium, repræſen
tatis argenti decies mille marcis, Re
Bojemus redimat. Regi alioquin null

licet

[8] *Dubr. hiſt. Boj. lib. 20.* [9] *M. Danie Calend. ad 26. Iul.* [10] *Andr. Bar de Duba, MS. vetus.*

:et, Reginam, quæ coronata fuit, Regis :ceſſoris viduam, vel de poſſeſſione ›norum iſtorum dotalium dejicere, vel tione quavis alia in pleno eorum uſu ıctu turbare. Oppignoravit ſane ditio-:m Trutnovianam Chriſtophoro Ian-›rſio Ferdinandus Rex. & Mielnica-ım primum Georgio Lobcovicio, [11] ›ſtea vero Ioachimo Colowratæo, [12] np. Rex Rudolphus, verum id ab illo rdinibus inconſultis, contractu invali-›, & poſt reginæ uxoris mortem, ab hoc :ro non niſi de uſu fructuariæ reginæ ıatris Ordinumque univerſorum aſſen-, eſſe factum, judicii provincialis ſen-ntia, [13] comitiorumque decreta pro-ınt. Dotalibus porro hiſce ſuis emolu-ıentis reginæ viduæ, ſicut dignitatem oneſte poſſunt tueri, ita contentæ quo-ıe eſſe tenentur, id quod ex eo liquet, uod cum poſt Maximiliani patris ex-:ſſum, Rudolphus Rex ab Ordinibus Iariæ matri ex cereviſiariis obventio-ibus, quas *Poſudné* vocant, groſſum ragenſem unum rogaſſet, decreta qui-em (*ann.* 1577.) in comitiis fuerit nova l genus contributio, ſed neque citra ob-ıurmurationem, neque ſine cautione.

Cc 2 Confe-

---

[11] *Comit. an.* 1579. [12] *Comit.* 1595. [13] *Iudic. an.* 1590.

Conferebatur nempe illa in publicu
Ordd. ærarium, & tum demum cum
manum eſſet, reginæ repræſentabatu
honorarii, non contributionis titul
hacque cum cautione, ne de cætero
mile quid ab Ordinib. vellet petere.

III. Permagno autem in honore ſu
apud populum Bojemum reginæ omn
præſertim quæ comes, & linguæ gen
vernaculæ amantes eſſe ſentiuntur. Bla
diuntur iis ſuaviter ac obſequuntur c
tatim viri æque aç fœminæ, muneraq
oportuno quovis tempore reverenter
ferunt. [14] Feruntur vero huc cum inna
genti Regum ſuorum amatrici, ſing
lari quadam animorum inclination
(etenim ſicut canit poëta noſter,

—— vix obſervantior ullus
Eſt populus Regum, nec pacis ama
tior ullus
Bojemis,) [15]

tum privatis de cauſſis, ut nimirum
ſtatam iis faciant ſuam quiſque volu
tatem promptiſſimam, & in neceſſita
bus apud Regem habere queant adjut
ces & patronas. Præter communia h
populi omnis obſequia, habent Regi
ſuos quoque aulæ domeſticos, ac om
gene

[14] *Comit. an.* 1569. 1614. [15] *Wenc*
Clemens.

geris miniſtros, Curiæ magiſtrum, Camerarium, pueros cubicularios, alios, inprimis verò numeroſum gynæceo puellarum matronarumque orum. Et quamvis nec in conſiſto- m conſilii regii, nec ad judiciorum bunalia venire per leges ſinantur, nihil men id vel ſplendori ipſarum derogat, adverſarios, ſi qui fortunæ earum vel minimo, præter fas & æquum tentent nuntiare, juvare poteſt. Etenim & ic quoque rei oportune proſpexit pru- s vetuſtas, conſtituto præfecto, (vo- ut *Vrzednik Kralovve Gegj miloſti*) inter Minoris ſubſellii judices pro- iciales ad tabularium regni, ac ubivis conſilio, quaſi Reginæ Procurator eret, ſuffragium cum cæteris pariter beret, & quoties Reginæ quid in re aque interfuerit, protinus interce- ret.

IV. Cæterum quibuſcum ſive domi e peregre, per matrimoniorum vincu- cognatione affinitateque, hodie æque olim conjuncti fuerint principes Bo- ni; quæque quo cum principe vixerit or princeps, recenſere, ac Lector tibi lut in tabula proponere, ſi non neceſ- ium, ſaltem non incongruum opi- mur. Ante annum Chriſti fere mil- imum, ignotæ principibus Bojemis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

fuerunt nuptiæ peregrinæ. Bojemas ill
ac domi inter ſuos natas optabant uxc
res: quidam amiſſa prima, alteram nc
quærebant, quidam ad ſecundas, tertia
quartaſque nuptias tranſibant. Except
Przemyſlo-Ottacaro II. & Rudolpho
viduam ſibi nemo junxit. Publico ſiqu
dem gentis decreto cautum jam oli
eſt, [16] ut ne cui Bojemiæ regi viduai
ducere liceat. Vixerunt autem cum Vi
in Bojemia principibus, conjuges,

I. Borzena [fatidica] cum Croco ſ
niore,
II. Niva corporis proceri, & form
elegantis fœmina cum Croco ju
niore,
III. Libuſſa [vates] cum Przemyſl
IV. Hruoba, & poſt eam Lidomir
cum Nezamyſlo:
V. Strzezyſlava [circumſpecta] cu
Mnata,
VI. Banca [fatidica] cum Wogen
(VII. Wnyſlai conjux quæ fuer
ignoratur)
VIII. Libuſca cum Crzezomyſlo.
IX. Poniſlava cum Neclano:
X. Miloſlava cum Hoſtivito,
XI. Lidumila cum Borzivogio:
(XII. Zpitihnevus vixit ἄγαμος)

XII

16 *Bonſin. decad. 5. lib. 1.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XIII. Drahomira cum Wratiſlao.
(XIV. D. Wenceſlaus cœlebs vixit)
XV. Brzena cum Boleſlao Sævo.
XVI. Hemma ex domo Saxonica, princeps ex alienigenis omnium prima cum Boleſlao Leni;
XVII. Czemiſlava cum Boleſlao Cœco.
(XVIII. Iaromirus uxore caruit)
XIX. Boziena, [honeſte morata] cum Vldrico,
XX. Iutha, Othonis Albi Comitis ad Rhenum filia, cum Brzetiſlao I.
(XXI. Zpitihnevus II. habuerit necne uxorem non eſt certum)
XXII. Arabona prima, Adleta Andreæ regis Vngari vel ſoror, vel filia ſecunda, & Svatava Cazymiri Polonorum regis filia tertia, cum Wratiſlao Rege primo.
XXIII. Walpurgis cum Cunrado I.
XXIV. Lucarda Alberti Comitis Palatini ad Rhenum filia, cum Brzetiſlao II.
XXV. Helbirga, Leopoldi III. Marchionis Auſtriæ filia cum Borzivogio II.
XXVI. N. cum Svatopluco I.
XXVII. N. cum Wladiſlao I.
XXVIII. Adleta [pia] Almi Vngariæ regis filia, cum Sobieſlao ſeniore.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XXIX. Gertrudis prima, & Iutha-Cæcilia ſecunda; illa Leopoldi IV. Marchionis Auſtriæ, hæc Ludovici III. provincialis Comitis Thuringiæ filia, cum Wladiſlao Rege.

XXX. N. Mecziſlai Ducis Poloni filia, cum Sobieſlao juniore.

XXXI. Eliſabeta Geyſæ Regis Vngarorum filia cum Friderico.

XXXII N. prima, & Maria ſecunda; prior Belæ Cæci Vngariæ Regis, poſterior Henrici Cæſaris filia cum Cunrado II.

XXXIII. N. cum Wenceſlao II.

(XXXIV. Brzetiſlaus-Henricus vixit cœlebs)

XXXV. N. cum Wladiſlao II.

XXXVI. Abda ſive Adla prima, & Conſtantia ſecunda; hæc Belæ III. Regis Vngariæ, illa Othonis Divitis marchionis Miſniæ filia cum Rege Przemyſlo Ottacaro I.

XXXVII. Cunca ſeu Cunegundis Philippi Svevi Imper. filia cum Rege Wenceſlao Vnoculo.

XXXVIII. Margareta vetula, prima, ducta intra octiduum poſt Margaretæ mortem Cunca, ſecunda; illa Leopoldi VIII. Ducis Auſtriæ, hæc Roſiſlai ſive Hoſtiſlai Bulgarorum ducis filia cum Przemyſlo Ottacaro II.

XXXIX. Iuta ſeu Gitca prima, & Richſa-Eliſabeta ſecunda; illa Rudolphi Habſpurgici hæc Przemyſli Polonorum regis filia, cum Wenceſlao Rege Sancto, ac poſterior etiam cum Rege Rudolpho.
XL. Viola Mezeci Tieſſinenſium Ducis filia cum Wenceſlao III.
XLI. Anna Wenceſlai Sancti Regis ficia cum Henrico Carinthio.
XLII. Eliſſa ejuſdem quoque Wenceſlai Sancti, & Beatrix Ludovici Borbonii filia, cum Iohanne Lucemburgico.
XLIII. Blanca prima, Anna (quæ & Meczla) ſecunda, Anna Iohanna tertia, & Eliſabeta quarta, cum Imp. Rege Carolo IV. Fuerunt autem filiæ, prima Caroli Valeſii, ſecunda Rudolphi Comitis Palatini ad Rhenum, tertia Henrici Iavorienſis Suidnicenſiſque, & quarta Bogiſlai Stetinenſium Ducis.
XLIV. Iohanna prima, & Sophia ſecunda, cum Wenceſlao IV. Illa Alberti, hæc Iohannis Bavariæ Ducum filiæ.
XLV. Maria Ludovici Vngariæ Regis, & Barbara Hermanni Ciliæ Comitis filia, cum Imp. Sigiſmundo Rege.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

XLVI. Eliſabeta Sigiſmundi Cæſ. filia cum Rege Alberto Claudo.

XLVII. Magdalena Caroli VII. Regis Galliæ Ladiſlao Regi uxor deſponſa.

XLVIII. Iohanna Rozmitalia cum Rege Georgio.

XLIX. Anna Iohannis Comitis Engoliſmenſis filia, cum Rege Wladiſlao II.

L. Maria Philippi Auſtrii Hiſpaniarum Regis filia cum Ludovico Rege.

LI. Anna Wladiſlai II. Regis filia cum Ferdinando Auſtrio Rege.

LII. Maria Philippi II. Hiſpaniarum Regis filia cum Imp. Maximiliano Rege.

(LIII. Imp. Cæſ. Rudolphus II. *ἄγαμος* vitam traduxit)

LIV. Anna Ferdinandi Archiducis Auſtriæ filia cum Imp. Cæſ. Matthia.

LV. Eliſabeta Iacobi Magnæ Britanniæ Regis filia cum Friderico.

LVI. Maria-Anna, & Eleonora, cum Ferdinando II. Imp. quarum illa fuit Wilelmi V. Bavariæ; hæc eſt Vincentii Gonzagæ Mantuæ, Ducum filia.

Ex his principibus fœminis, octodecim, ut minimum, maritis ſuis ſupervixerunt, & quod ſciam, quatuor duntaxat ſecundis nuptiis memoriam matrimonii

monii prioris reſtinxiſſe leguntur. Cæteræ omnes ſolæ, partim in cœnobiis, partim apud cognatos, partim in dotalibus ſuis Vrbibus vitæ reliquum traduxêre.[17]

Sic illis animo fixum immotumque ſedebat
Ne cui ſe vinclo vellent ſociare jugali,
Poſtquam primus amor deceptas morte feſellit.

CAP X.

De Regum Bojemorum liberis.

I. REgum principumque liberis tam maribus quam fœminis permagnus ſimiliter honor à populo Bojemo ſemper eſt habitus. Vocabantur autem illi, non principes Bojemiæ, ut in compluribus regnis fit, ſed, quemadmodum apud Polonos hodieque eſt in uſu, ſolummodo *Wyvvodicovve* & *Wyvvodinky*, hoc eſt, ἀρχηγέτιδαι; vel *Kralovvicovve* & *Kralovvicovvny* ſeu *Kralavvinky*, hoc eſt, βασίλειδαι.[18] Nec eorum quiſquam titulos ſibi inuſitatos, vel alios quam quos populi calculo accipiebat, ſumpſiſſe unquam legitur.

Habue-

---

[17] *Virg. Æn. 4.* [18] *Chron. Boleſlav. capp. 66. 93. 94.*

Habuerunt nihilominus ſemper quam promptiſſimas populi omnis voluntates, quamdiu nec leges regni ipſi convellebant, nec tranquillitatem patriæ publicam commodis privatis poſthabebant. Nihil quod augendo ipſorum ſplendori ſerviret prætermiſſum, nihil quod noceret commiſſum à Bojemis de univerſitatis conſilio unquam fuit. Vurſſovicenſium, qui de exſcindendis à ſtirpe, Przemyſlæi ſanguinis principibus olim conjurarant, ſceleratam perfidiam populus omnis ſemper eſt extreme deteſtatus. Aſſaſſini, qui pecunia corrupti, necandis ſive regibus noſtris ſive regum filiis quandoque ab gentis hoſtibus vicinis ſubornabantur, exteri, non Bojemi, fuerunt, quorum parricidiales ſicas ac venena, exſecramur hactenus nos omnes.

II. Studii voluntatiſque quam dediſſimæ majores noſtri non leve erga prolem regiam dederunt documentum, cum quod nulli diverſæ ſtirpis principi faſces ſuos rerumque ſummam commendarunt, tum quod de neceſſariis alimentis, honeſtiſque vitæ tuendæ mediis, quibus pro loci ac ordinis dignitate, principum regumve ſuorum filii ac filiæ alerentur, diſponendi ordinandique poteſtatem gerentibus rempub. principibus ſuis integram relinquebant. Etenim

præter-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

præterquam quod pecuniæ paternæ ii, ſupellectiliſque pretioſæ omnis ex regiis proventibus ac obventionibus quibuſque in regno comparatæ, abſque controverſia ſunt hæredes, terræ quoque pars aliqua ex Optimatum conſilio ſolet ab rege coronato maribus ſingulis, nonnunquam in Bojemia, plerumque in Moravia, quandoque etiam in Luſatia vel Sleſia, cum uſufructu pleno, & dominio utili aſſignari; fæmellis vero dum elocantur, mundus muliebris, & argenti ſignati dos caculenta repræſentari. Et quanquam quo minus obtinens regnum Rex, poſcente ſua, vel reip. neceſſitate, factam ſemel ab ſe territorii aſſignationem, vel revocare penitus, vel de ea quovis modo ſtatuere queat, neque lege ulla, neque moribus prohibetur; plerunque tamen non ſolum illi ipſi regum filii, fratreſve, qui primi in aliquam id genus poſſeſſionem veniebant, quamdiu in vivis erant, ditione eam ſua tenebant, & titulos ab ea, cognomentumque ſumebant, verum etiam jus, ſemelque uſucaptam poſſeſſionem, ad filios mares tranſmittebant. Si qui vel maribus non relictis decedebant, vel fortunis facultatibuſque, ex quibus pro dignitate poſſent vivere, alibi augebantur, tum demum territorium, quod ditione tenebant, ad

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

regnum, utpote cujus eſt proprietas, omnino redibat. Sic agrum territoriumque certum aſſignavit de conſilii ſententia Wnyſlaus princeps Wratiſlao fratri in provincia Lucenſi; ſic Hoſtivitus Mſtibogio in dynaſtiâ Caurzimana; ſic D. Wenceſlaus Boleſlao in provincia Trans-Albina: ſic Brzetiſlaus Pugnax filiis, Zpitihnevo primogenito provinciam Lucenſem; Wratiſlao Moraviæ partem alteram in qua eſt Holomuce; Cunrado & Othoni alteram in qua Bruna eſt & Znoymum; Iaromiro denique ſacris deſtinato Epiſcopam Pragenſem, & provinciam Hradecenſem: ſic Wratiſlaus, poſtea Rex, cum fratri Zpitihnievo in Bojemia ſucceſſiſſet, Moraviam fratribus eſt diſpertitus, & Holomucenſem quidem Othoni conceſſit, Znoymenſem vero Cunrado Brunenſi dynaſtæ ſeu Duci adjecit: ſic Wladiſlaus princeps (*ann.* 1111.) fratri Sobieſlao Lucenſe; ſic Wladiſlaus Rex (*ann.* 1143.) Theobaldo itidem fratri Clatovianum territorium in Bojemia, ſic ex eadem familia principes aliis alia alii. Sic tempore longo poſt, Moraviam dedêre Lucemburgici, Iohannes Rex Carolo filio poſtea Imperatori, Carolus vero Iohanni-Henrico fratri, qui eam ad filios quoque tranſmiſit: Sic Carolus idem Gorlicium

cum

m vicino agro omni, ſimiliter attri-
it Iohanni filio. Id porro quod Imp.
ex Sigiſmundus, *(ann. 1423.)* Mora-
a Alberto genero data fecit, ut novo
templo, ita præter morem patrium fa-
um, improbatum, retractatumque fuit.
am verò Wladiſlai II. Regis conceſſio-
em, qua Glogovienſem Opavienſem-
e ditiones, ſive Ducatus, *(ann. 1491.)*
ohanni-Alberto, & poſtea *(ann. 1499.)*
giſmundo fratribus conceſſit, huic
iam aliquanto poſt inferioris Luſatiæ
archionatum adjecit, quam æquo ani-
o populus Bojemus tulerit, certi quod
icam nihil habeo. Nec præteriri fortaſſe
ebet, quod quidam ajunt, Svidnicenſem
Sleſia Ducatum ea lege à Boleco Duce,
ojemici juris olim eſſe factum, ut filius
egis Bojemi natu maximus, vivo patre
ege, ex ejus proventibus vivat, famuli-
umque alat.

III. At vero ſicut filiis uſufructu ter-
e ac territoriorum, ita filiabus quoque
egiis pecunia dotali proſpiciendum pu-
vit ſapiens vetuſtas. Dos autem illa
ltem fuit argenti puri pondo ſive mar-
æ olim quingentæ, [1] poſtea decies mil-
, cui corradendo ac conflando quoties
ubunt regum filiæ, ab Ordinibus uni-
verſis,

[1] *Hagec. an.* 1311.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

verſis, eadem, quæ in filiorum nupt
ſimiliter obſervatur, ratione, confer
de more ex penſione, quæ à ſuis cuiq
glebæ adſcriptitiis ſemeſtri utrolibet pr
ſtatur, ordinaria ſemiſſis. Sic dotem g
nero dedit, Sobieſlaus ſenior cum Ma
filia Leopoldo Auſtrio, argenti marc
quingentas; [2] ſic pacti ſunt, cum Agn
filia Ruperto Adolphi Imp. f. Wenceſla
Sanctus (*ann.* 1292.) cum Eliſabeta
rore Cazymiro Polono Ladiſlaus Re
(*ann.* 1454.) marcas decies mille:
uxorem Maximiliano filio poſtea qua
dediſſet, & filias Eliſabetam Poloniæ r
gi Sigiſmundo-Auguſto, Annam Albe
to Bavaro, Mariam Wilelmo Cliver
elocaſſet, ſubſidia Ordines Bojemos
comitiis poſcebat in dotem Ferd. Rex.

IV. Verum enimvero, quemadm
dum regii ſanguinis principes illi, q
quod erant, eſſe voluerunt, quique fo
tunis ab obtinente apud Bojemos ſcept
principe, patre, vel fratre, agnatove, aſ
gnatis contenti, nec opes majores co
cupiſcebant, nec ad altiora, quam per l
ges licuit, adſpirabant, facultatibus qu
acceperant abſque moleſtia, etiam cu
ſexus melioris poſteritate, uti frui pe
mitt

[2] *Hagec. ad. ann.* 1138. [3] *Com*
ann. 1549.

ittebantur: ſic qui ambitione immo-
icove habendi cupidine in contrarium
repti, vel in principem, cui opes ſuas
ceptas ferre debebant, hoſtilia ma-
inabantur, vel publicam patriæ tran-
uillitatem ſeditioſe, aliave ratione qua-
unque pernicioſa perturbabant, de poſ-
ſſionibus, ut ingrati ac perduelles, mor-
haudquaquam exſpectata deturbaban-
ur. Sic mulctatos his de cauſſis, adeoque
vinculis quoque habitos à Sobieſlao
niore accepimus, [4] Wratiſlaum ex
ldrico, & Cunradum ex Leopoldo,
unradi I. nepotes; ſic à Friderico Cun-
dum juniorem; ſic à Rege Wenceſlao
m Przemyſlum fratrem, quam Prze-
yſlum Ottacarum filium, itemque
ios ab aliis. Ex quibus omnibus haud
eptè tritum illud in proverbio apparet
ſurpari, ξυρὸς εἰς ἀκόνην, fabrum
æ quemque eſſe fortunæ. Modeſtis ac
æſenti bono contentis, quantumvis
modico, beatis, ambitioſis con-
a & turbulentis, aut exſulibus, aut
ptivis, ideoque calamitoſis eſſe dedit
ortuna.

---

[4] *Hagecus ad ann.* 1126. 1128. 1184. 1235. 1237. 1250.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP. XI.

De Ordinibus Regni Bojemiæ.

I. MOdus aliquis certus ratioque
hominum omni conſociatio
poteſt manifeſto obſervari, qua vir v
præſtare, par vel impar eſſe cognoſcat
Hic virtute, hic generis ſplendore,
opum magnitudine, hic loci, in quo c
locatur eminentia alteri antecellit. Inc
verunt ex his fere principiis certi in p
tia quoque, ac omnis generis rerump
ſtatu, honoris dignitatiſque gradus, co
ditio, diſcrimen, quo populi univerſi
ſub magiſtratus ſummi imperio certos
ordines ac veluti claſſes diſtincta, &
ultima vulgi promiſcui turba ſecreta h
betur. Sic & in Bojemia noſtra fecit
ter homines incolas jam olim grad
certos provida antiquitas, &, rudi vu
ad ſervilia abjecto, populum naturæ m
lioris, ad conſtituendum reipub. corp
delegit, eumque perinde ac in rebuſp
cæteris, STATVS IN REGNO nu
cupavit. Voluit autem Status illos ſu
alios quoque ab aliis eſſe diſcretos;
videlicet alii in templis dignitatis locu
caperent, alii in curiis: illi ut procurar
religionis, hi vero hujus, ut ajunt, ſec
negotia, & ut nec illi civilia attingere

I

i hi rebus ſe ſacris immiſcerent. Sicut
a re, ita & ſignificatione diverſi erant
idovve & *Stavvovve.*

I Vnde duplex in Bojemia Status
prie fuit ſemper, Eccleſiaſticus nem-
x Politicus. Eccleſiaſticus ſive ſacer
ſtat ex ſacerdotibus, in quibus ſunt
hiepiſcopus, ejuſque, quem vocant,
fraganeus & Officialis, Capitulares
is Pragenſis, Cœnobiorum Abbates,
poſiti, Priores, & ſi qui ſunt alii,
r eos qui Romanæ Sedis diſciplina
ntur, quique SVB VNA cognomi-
tur, itemque Adminiſtrator cum
byterio omni ſuo, ArchiDecani
no-Montanus & Hradecenſis, Vr-
mque in regno populoſiorum Deca-
inter eos qui Euangelicæ diſciplinæ
itura ſequuntur, quique SVB VTRA-
E dicuntur. Omnes illi more priſco
ege, regnique Senatu ac primoribus
is ſuæ non tantum nominantur, ſed
m confirmantur, ac ſuis functionibus
ficiuntur, omnes Regi Senatuique
emperant, omnes à conſiliis ſubſel-
ue politicis penitus arcentur. Nulla
ecus, nulla cæteri, qui contrarium
opinati ſunt olim, vel opinantur
ie, documenta, quibus opinionem
m de Prælatorum inter Ordines po-
os loco, rerum peritis approbent,

idonea produxiſſe cernuntur. Legunt
quidem adhibiti nonnunquam fui
obeundis publicis regni legationibus
Anſtitibus diſertiores Viri, ſed ſtirp
ut plurimum, ſeu generis ſplendor, n
dignitas (quæ alioquin, ex nonnullor
ſententia, neque ordinem, neque pr
ſtantiam ipſorum naturalem minuit
locum iis hunc conciliabat. Adera
tanquam legatorum Referendarii,
ὑπὸ δεισιδαιμονίας τινὸς, (præſert
ubi negotium de privilegiis, regniq
Statu communi fuit, quæ defendi, co
ſervari, augerique, Eccleſiaſticorum æq
ac Politicorum interfuit,) non ta
quam univerſitatis politicæ memb
Circa Regem frequentes quoque e
conſuêrunt, ſed ut de pietatis exer
tio monitores, non ut politici pr
ceres. Vocabatur præterea in Senat
quandoque Archiepiſcopus, & Ca
cellarius regni creabatur Præpoſi
Wyſſehradenſis, ſed nec ſemper, n
neceſſario. Ille ob muneris reverentia
& in iis ſaltem rebus, quæ tam ſac
res quam profanas concernebant;
ex privilegio, quod jam olim exſpi
vit, neque adverſus vetuſtiſſimum ge
tis morem legis vim habere diu pot
Et ſane quia in ſacris plus quam ſati
quod agat, habet ſacerdos, & ex h
mi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ne natura politico, factus conſecra-
ne eſt homo theologus, æquiſſi-
Bojemi veteres ducti ratione, à
fanis illum ſtudiis ac cogitationi-
remotum eſſe, ſtatuſque gradum
niſi propter aram tenere volue-
.

II. Politicus autem ſeu ſacris ſolu-
Status, vocatus inter Bojemos Ordo,
etuſtiſſimo, nec Georgii regis ævo
num introducto more triplex eſt, Ba-
num, Equitum, Civitatum.[5] Perma-
eſt horum Ordinum in regno liber-
Etenim quamvis Regem agnoſcunt
minum ſupremum, eique & fidem
nem, & obedientiam honoremque
ent, ideoque ſinguli eo perquam
tis gradibus ſunt inferiores: univerſi
en propterea quod rempub, repræ-
ant, pleriſque in rebus majeſtatem
dammodo cum eo habent commu-
, ejuſque poteſtatem ac ſplendorem
quant. Bona ipſorum totâ Bojemia
paque omnia hæreditaria ſunt ſeu
dialia, perpauca feudalia. Poſſidet
ſque, quod habet, cum minore &
ore, quam capitis vocant, juriſdi-
ne: venandi etiam aucupandique ac
andi in ſuo habet poteſtatem libe-

---

[5] *Ius provinc. A. 9.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ram, nullis niſi in quas comitiis freque
tibus fuit conſenſum, exactionibus no
aut vectigalibus à Principibus gravat
A privatis hiſce rebus, ad publica quoc
regni negotia late porrigitur Ordinu
libertatis magnitudo, in quorum pro
ratione ex veteri inſtituto (id quod j
ante [6] recenſuimus) aliquot jurium m
jeſtatis, validam habent cum princ
participationem; in juſtitiæ adminiſt
tione, præmiorumque & pœnarum
ſtributione ampliſſima eſt illorum
thoritas, quæ loco ſuo clarius explica
tur. [7] Nemo extra regni fines natus,
in Ordine quoquam cenſeri, vel agri g
bam jure dominii habere, vel gerere
pro regnicola poteſt, priuſquam, No
lis à Nobilitate conventu frequenti
Civis à ſedente pro tribunali magiſtr
loci civico, eâ de re aſſenſum impet
rit, & priuſquam, data de colenda tu
daque coronati Bojemorum regis t
quam domini ſui unici & magiſtra
ſupremi majeſtate regia, deque ſerva
dis Ordinis legibus, & liberis in ling
Bojemica inſtituendis, fide ingenu
Ordini, quem geſturus eſt, adſcrip
publ

---

[6] *Sup. cap.* 5. §. 10. & 11. [7] *I*
cap. 16. §. 4. 5. 6. [8] *Comit. an*
1610. 1615.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

blice ac conſociatus fuerit. Duces ,
archioneſque Bojemia nullos habet,
omites perpaucos. Si quis Dux , vel
archio , vel Comes , inter regnicolas
optari atque agrum intra regni fines
bere cupiat , Baronis loco eminentia-
e contentum eſſe oportet. Decus altius
bire per leges non poteſt. Veteri autem
tituto , nemo in Baronum Ordinem,
i non ab abavis Equitibus , nemo in
ueſtrium, qui non à proavis , integræ
næ hominibus, procreatione legitima
ſcendat, majoribuſque exceptione do-
mentis demonſtrare rem queat , ad-
itti cooptative ſolet.

XIV. Diſtinguendis porro iſthoc mo-
Ordinibus occaſionem veteribus ob-
it poſita ob oculos reipub. neceſſitas.
parebat ſiquidem eam neutiquam du-
uram diu , vel ſalvam futuram , nec
incipem oneri muneris ſui ferendo ſo-
n fore parem , niſi legum & libertatis
ſtodes tum togatos tum armatos, mer-
turæque , & commerciorum ac opifi-
rum curatores domi haberet. Iuris
go patrii legumque interpretationi , li-
rtatis ac privilegiorum cuſtodiæ , &
piendis de repub. conſiliis, (ſiquidem
regrini omnes à tractandis rebus Bo-
micis, lege priſca, moreque ſemper ac-
rate ſervato, prorſus repelluntur) Ba-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rones ſunt tanquam Patriæ Patres præ
fecti; militiæ vero equeſtris ſtudiis, ar
morum tractationi, finibus defendendis
hoſtibus à limite arcendis, paciſque pu
blicæ turbatoribus, & acceptæ à majo
ribus libertatis legumque violatoribu
ferro coërcendis, Equites deſtinati;[9] vit
denique commode agendæ mediis com
parandis, commerciis quæſtuoſis, nego
tiationibuſque quibuſvis curandis, a
opificiis diſcendis Cives inſtituti. E
propter habitantibus ſparſim in arcibu
caſtellis, villis, ager Bojemus Baronibu
primum, & poſtea Equitibus quoque
Nezamyſlo Principe proportione Geo
metrica fuit diſtributus & manuum mo
tuarum ſive colonorum glebæ adſcript
tiorum, certus numerus datus, ut abduc
à ſolicitis in quærenda re familiari occu
pationibus, cum famulitium operis pra
ſtandis neceſſarium, tum ordinarios, qu
vitæ luculenter tuendæ affatim eſſent
reditus ac proventus inde habere, a
pro vocatione quiſque ſua, reipub. prin
cipiſque ſui commodis, invigilare to
poſſent. Civibus vero, utcunque o
culta & quaſi inſita apud nobilitatem
invidia deſpicatuque flagrantibus, t
men ut membro Communitatis reg
Bo

[9] *Hagec. ſub. ann.* 678. 720. 752.

Boj. inſigniori,[10] ac quod firmum tuen-
læ principum dignitatis fulcrum ſemper
ſt habitum, & in quo jam olim primas
olent tenere permulti, qui virtute & im-
penſioribus in Regem atque Rempub.
tudiis, ſplendorem ſibi equeſtri loco non
nulto inferiorem compararunt, generi-
que ſuo ac poſteritati omni, ex Regum
munificentia ἐπίσημα, ſive familiæ in-
ſignia peculiaria promeruerunt, & qui
legibus noſtris [11] *Panoſſe* dici jubentur,
loca condendis Vrbibus opportuna ſunt
aſſignata, immunitatibuſque prærogati-
vis & exemptionibus permultis ornata,
in quibus, adverſus vim externam com-
munitis tuti, larem figere, augendæ com-
merciis quæſtuque honeſto rei familiari
operam dare, opificia manuaria & lu-
croſas operoſaſque cujuſvis generis artes
exercere, principi denique ex quæſtu ſuo
canonem annuum in fiſcum pendere
poſſent atque jus haberent. Feliciter ceſ-
ſit, utiliſque reipub. magnopere olim fuit
Nezamyſlæa hæc ordinatio. Etenim tam
cives ordoque equeſter, quam proceres
officium ſolerter faciebant; principem
colebant, patriam ornabant, colonos
quiſque ſuos amabant, miniſteria ab iis,

 operas,

[10] *Wladiſl. Reg. Deciſ. an.* 1502. §. 1.
[11] *Ius ſeu Conſtit. regni; A.* 15.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

operas, præſtationeſque cæteras, non niſi moderatas exigentes. Quæ tamen ne gratuitæ prorſus eſſent, vel manu invita præſtarentur, agelli ex quo ipſi etiam coloni rem pro ſe familiarem poſſent comparare, portiunculam cuique de ſuo aſſignabant. Lene igitur tum ac perquam moderatum erat, ſicut principis in nobilitatem, ita nobilitatis in agreſte vulgus imperium. Quod vero proceres equeſtreſque hujus ævi plerique, colonos ſuos, erepta iis penitus omni querelæ facultate, acerbiſſimo dominatu aſperrime ac impotenter divexare, immodicis præſtationibus exorbitanter gravare, inhumaniuſque non raro quam jumenta tractare nihil penſi habent, id hercle & à Nezamyſli mente, & à more priſco, & ab humanitate omni alieniſſimum, barbarum, publice pernitioſum, ac propterea legibus coërcendum & ad moderationem benigniorem reducendum merito eſt. Sic quia τὸ καπηλεύειν, cauponatione vivere, lucro quæſtuique inhiare, ſicut recepto apud vicinas gentes more legibuſque, nobilitati interdictum, [12] ita viris generis ſplendore antecellentibus indecorum & illiberale eſſe videbatur, ideo non modo magnates, verum & nobilitas

[12] *Cod. lib. 4. t. 63. l. 3.*

bilitas omnis, ab id genus ſtudiis prorſus eſt remota, ac inſtitoria quæcunque Civibus ſolis relicta. Ex agri quidem hortorumque cultura rei familiaris acceſſiones facere, Ordini nulli lege eſt interdictum; ſed præterquam quod nobilitatis ager *Spupny*, civium vero (loquor de perſonis, non de communitatibus,) *Sſoſni* fere eſt, indecorum ac infra Ordinis naturam exiſtimatur, ſi ex nobilitate quis ruſticis id genus, in cultura iſta neceſſariis operis, ſe defatiget ipſe. Oculis quiſque eam in curam vigilans, vernis ſuis vel colonis ac meritoriis opus hoc imperat. Sic apud veteres, hortos ſeviſſe Cyrus, [13] ſic Attalus Hieronque, [14] ſic Romanorum nobiliſſimus quiſque [15] agros exercuiſſe leguntur.

V. Ordinum iſta diſtinctio, leges quoque gentis diverſas jam olim peperit. De Regis aſſenſu ſuas ſibi rogavit ac fixit leges & jura nobilitas, ſuas Civitates; [16] reguntur que hactenus, ut hæ ſuis, ita illa quoque ſuis, & eſt utriſque liberum, pro re nata, Regeque conſcio, de voluntate ac conſenſu publico, legibus, quod opus videatur,

---

[13] *Xenoph. in Oecon.* [14] *Varro* 1. *de re ruſtica, cap.* 1. [15] *Cicer. in Cat. Maj.* [16] *M. Daniel. Calend. ad V. Octob.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

videatur, vel addere, vel detrahere.[17] Abhorruit videlicet gens hæc ſemper à jure in Germania uſitato, nec ei ſe unquam voluit ſubmittere.[18] Ius quod nobilitati eſt ſcriptum, terreſtre verius quam provinciale, quod civibus, municipale, *Pravva Zemſka*, *Pravva Mieſtſka*, vocatur. Ob juris diverſitatem iſtam, ſuum habet forum nobilitas, ſuum civitates. Quam late autem cum provincialis tum municipalis codicis vis ſeſe extendat, & quibus in cauſſis, ſicut civitates provinciali, ita nobilitas municipali jure alligetur, (altercatum enim hac quoque de re perniciose diuque olim fuit) pactis Suato-Waczlavianis (*ann.* 1517.) diſerte eſt cautum. Interea vero Ordo quiſque inter ſe ſuis etiam tenetur inſtitutis. Quem Barones inter ſe, quem Equites, tam Ordini quiſque ſuo toti, quam ſingulorum, vel generis vetuſtati, vel munerum dignitati, vel denique ætati honorem, cum publicis, tum privatis in congreſſibus, debeant ſervare, tabulis regni publicis, Barones ſub Wladiſlao II. & Ferdinando I. (*ann.* 1501. 1502. 1542.) Equites ſub Rudolpho II. quamvis obnixe contradicentibus nobilitatis ἐπισήμοις,

per

---

[17] *Ius provinc. Z. 4. & Ius municip. T. 13.* [18] *Comit. an. 1557.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

per Impp. vel Reges ornatis, Ordinis civici potioribus (*ann.* 1609. 1610.) ex temporis longiuſculi obſervantia definiverunt. Civitates ſimiliter, & civitatem, quibus volunt, hominibus liberis dant pro arbitrio, & ab iis quos, poſt exactam de natalibus legitimis inquiſitionem, in ſuum adſciſcunt Ordinem, ſtipulantur manu conſerta coronato Bojemorum regi, patriiſque legibus ſubjectionem, magiſtratui urbico & ſenioribus reverentiam, in rei familiaris procuratione opificiove juſtitiam, civitati toti in techna, ſi quam uſpiam cudi cognorint, patefacienda vigilantiam, fidem omnem & pro virili curam ſolertem, aliquot vero in locis etiam in religionis profeſſione conſenſionem. Civis autem plus quam unius civitatis nemo eſſe poteſt.[19] Si quis civitatis ſe ſuæ jure abdicare, nomenque porro alibi inter cives profiteri velit, non prius iſtic auditur, nec prius in civitatem cooptatur, quam vitæ honeſtè innocenterque inter civitatis prioris ſocios tranſactæ teſtimonium idoneum, coram loci magiſtratu produxerit, fidemque de obſervanda loci diſciplina, pariter ut cæteri obſtrinxerit. Neque temere eſt, quod diximus generis vetuſtati pecu-

19 *Cicero pro Cæcin. & pro Balb.*

peculiarem, inter Equites perinde ac inter Barones ſervari honorem. Voluerunt enim majores etiam ea in cauſſa aliorum ab aliis haberi rationem. Sunt videlicet in nobilitate Bojemica, cum Baronum, tum Equeſtrium familiæ quædam, quæ ortus ſui Ordiniſque decus non ita pridem, quædam quæ ante hominum memoriam omnem, quædam quæ ante, quædam quæ poſt datos Bojemis Reges, quædam quæ ante, quædam quæ poſt plantatam religionem Chriſtianam, in patria ex rebus præclare geſtis acceperunt, ſunt quædam quæ generis clariſſimi ſplendorem, cum primis gentis conditoribus in hanc oram attulerunt. Et quamvis fatorum invidentia ſtirpis ſplendidiſſimæ complures vel noſtra memoria defecerint, penituſque ſint exſtinctæ; non paucæ tamen adhuc utroque in Ordine ſunt reliquæ, quæ patriæ gentique meæ permagno ſunt ornamento, quarum tametſi velle omnium nominatim meminiſſe, captum ſuperat noſtrum, nihilo minus, ſi ſicco propterea pede, quas tenemus, præterire vellemus, non arbitratramur nos declinaturos permultorum hominum non iniquorum reprehenſionem. Sua igitur familiæ cuique ſalva ſplendoris prærogativa, uſitato literarum ordine, & nomenclatura vernacula

(licet

licet ea, lingua alia quam Bojemica de-
igneiur commode ſcribi) ad Latini ſer-
nonis formulas utcunque inflexa, re-
enſebimus quoad fieri poterit, primum
Magnatum ſeu Baronum genera, poſtea
queſtrium quoque progenies pervulga-
iores inveſtigabimus.

VI. Baronum illuſtri de ſtemmate ſunt;
*erkæ Dubenſes & Lippenſes, * Bibrſtei-
nii, Borzitæ Martinicii, Budovec I.*
zernini Chudienicii, Czertoregii.
Eicyngeri.
elſii.
uttenſteinii; qui alioquin, ut &
Iohenloii, ſunt Comites, *Haranti Be-
zdruzicii Polziciique.*
*Herſteinii Welharticenſes, Hodiegovii,
Hrzani Haraſovienſes.*
*Kafunci Chlumenſes, Krzinecii Ro-
novienſes, Klenovæi Ianovicenſes,
Kurczpachii Trachemburgenſes &
Milczenſes.*
*eſcovecii, Liceci Ryſenburgii, Lipen-
ſes, Lobcovicii, * Logi Alberſdorfii,
Loksſanii.*
*Miczani Clinſteinii Roztocenſeſque, * Me-
tichi Czeczovienſes, Mracſcii Dubæi.*
pprſtorfii Dubenſes & Fridſteinenſes.
*Planſsti Ziebergonſes, ſive Eberber-
genſes, Purgrabii Doninenſes, Pru-
ſcovii.*

Raupovii,

Raupovii, Rederii, RozdraZiovii Comi tes, * *Rychnovii, Rziczanii.*
Sadovii Slaupnenſes, Sezymæ Auſtenſes Slavatæ Chlumenſes Coſſumbergenſes que Stoſsi Caunicenſes, Strzelæ Roky cenſes.
* *Sſelnbergii Coſtenſes, Sſlikii Holeycen ſes Comites Paſaunii & Cubitenſes Sſteinicii, Sſpanovii Liſſovenſes, Sſpe tlæ Ianovicii, Sſternbergii, Sſtuben bergii, Sſuanbergii, Sſvihovii Ryzim bergenſes Przemyſlæa ſtirps.*
Talmbergii, * *Teyrzovii Enzydlenſes*
* *Trzcæ Lippenſes, Turnæi Comites.*
* *Vgezdecii Cunicenſeſque.*
Waldſteinii, ex quibus eſt Dux Frid landius, *Wartembergii, Wchynici Tettoviani, Wratiſlai Mitrovicenſes Wrtbani, Wrzeſovecii Daubravio montani.*
* *Zagici ſeu Lepores Haſenburgii*, Croc veteris ſanguis, * *Ziampachi Potten ſteinii, Zarubæ Huſtirzanæi, Zieroti næi*, familiæ omnes ſex & ſexaginta aliique ſi me qui fugiunt.

VII. Equeſtrium vero familiarun perquam multæ, & plures quam qui fortaſſe credat, ſunt ſtirpes, quas qui omnes neque exacte ſcire, neque qua ſcimus abſque lectoris tædio percenſer poſſumus, aliquas ſaltem, quas caſus po tiu

as quam accuratio ſuggeret, comme-
orabimus. In permulta illa generoſi
nguinis turba ſunt;

Amchæ Borovunicenſes, Audrcii.

aubinii Vgezdenſes, Bechynæ Lazanenſes, Benedæ Nectinenſes, Berzcovii Sſebirzovenſes, Binæi, Bilai, Boreni Lhotenſes, Borzanovii Bytiſcani, Braunmi Mirzeticii, Brzezii Ploſcovicenſes, Bubnæi, Bucovanii Pintæ, Bucovii Huſtirzanenſes, Bzenii Prorubenſes.

etenii, Czabelicii Sauticenſes, Czaſtolari Dlauhovveſenſes, Czertoregii, Czeycæ Olbramovicenſes, Chanovii Dlauhovveſenſes, Choteci Choczcovenſes, Chotauchovii Nebovidenſes, Chrti Ertinæi.

Daupovecii, Deymi Strzitiezenſes, Dobrzenii, Dobrzicovii Malegovenſes. Dohalii, Dvvorzecii Olbramovicenſes.

Elſnicii.

Gelbelii, vel potius, *Kelbelii Geyſingenſes, Geniſſeci Vgezdenſes, Gerſtorſii, Geſtrzibii Ryſumburgenſes, Gezovii Lubenſes.*

Hauguvicii Biſcupicenſes, Homuti Haraſovani, Horæ Ocelovicenſes, Horczicæ Proſtenſes, Hornatecii Dobrogovicenſes, Hoſtacovii Arclebicenſes, Hrabaniæ Przerubenicenſes, Hrobczicii, Hruſſcæ Brzeznenſes, Hyſrlæ Choduvini.

 Kameycii

Kameycii Lſtiborzenſes , Kapauni Suogcovani, Kaplirzi Sulevicenſes, Karlici Nezieticenſes , Caroli Suarovenſes, Kekulæ Stradonicenſes, Kocorzovecii, KonecChlumii, Kordulæ Slaupnenſes.

Lazanii Bucovæi, Loreci Elcuſſenſes,Lucavecii, Luticii.

Malovecii Chynovenſes , Marquardi Hradecani, Maternæ Quietnicenſes, Mieſyczeci Wyſſcovenſes , Mitrovii Nemyſſlenſes, Mladotæ Solopiſcani, Myſſcæ Zlunicenſes.

Negepinii, Netvorii Brzizenſes.

Odcolci Vgezdecenſes, Ottæ Loſenſes.

Pauzari Michnicenſes, Pecyngari Bydzinenſes , Peſsici Comarovenſes , Pietipeſcii, Przedenicæi, Przichovii.

Raſsini Ryſumburgenſes , Robmhapi Suchenſes , Rodovii Huſtirzanenſes, Ruti Dirnenſes, Rzepicii Sudomirzenſes.

Saci Bohunovicenſes , Salavæ Lippenſes, Scuhrovii, Sekercæ Sedczicenſes vetuſtiſſimus Vurſloveciorum Comitum ſanguis , *Slachi Hrzivicenſes , Sluzii Chlumenſes , Smrczcæ Mnichenſes , Solhauſii , Stracæ Nedabylicenſes , Strogeticii , Strzelæ Rokycenſes , Sudliczkæ Borovnicenſes , Summrfeldi* aliàs *Czaſtli Tumnicenſes.*

Sſici Drahenicenſes , Sſmuharzi Rochovenſes , Sſpulirzi Gitrenſes, Sſtampachii, Sſitnæi. *Talat.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Talatſcones Geſſtieticenſes, Tiemini Tiemicenſes, Trmali Taußicenſes, Trmicii Milinenſes, Trzemeßii,

Valcauni Adlarenſes, Wambergii Rohatecenſes, Wanczuræ Rzehnicenſes, Wanecii Gemniczcani, Wachtli Pantenovenſes, Welemyſlii Welemyſloveſenſes, Wencelici Wrchoviſſtienſes, Wieznicii, Vulci Quitcovenſes, VVlinii VVlinoveſenſes, VVodieradii, VVoraczicii Pabienicenſes, VVoſtromirzii Rokytnicani, VVoſtrovecii Cralovicenſes, VVrabii, VVrchoticii Lautcovenſes, VVrzeſoveci, VVtelenii, VVythæ Zerzavenſes.

diarii, Ziacavecii, Zylvari Sylbrſteinſes Pilnicovenſeſque, & permulti quos, diximus, recenſere non poſſet non eſſe ediosum, ex quibus præcipuos quoſque l panegyres regni publicas comitatu lendido confluentes Pragæ non ſemel cita cum animi oblectatione ſpectamus.

VIII. Nec minus Civitates inter ſe ioque ſua habent inſtituta Ordinis peliaria, conſuetudines unaquæque ſuas ngulares ac privilegia, ſuas aliæ præ aliis ærogativas. Praga caput regni Vetus mpe & Nova, anteit urbibus cæteris ſque controverſia, olim etiam Equibus anteibat. Cutna ei dignitate eſt

 proxi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

proxima, hinc Hradecium Reginæ, Plzna, Zatecium, Budiegovicium, poſt eaſque tres & triginta reliquæ, in provincia quæque ſua à nobis jam ante [1] memoratæ. Videntur autem & hæ, quia aliæ aliis vel vetuſtiores ſunt, vel ſplendidiores, vel populoſiores, de loci prærogativa inter ſe nonnunquam contendere.

Præter tres Ordines hoſce liberos, habet Bojemia quoſdam Ordini nulli adſcriptos colonos prædiorum liberos, ſive Scultetos, plus minus trecentos & quadraginta, qui *Svvobodnjcy*, *Diedinjcy*, *Napravvnjcy*, vulgo vocantur. [2] Prædia illorum hæreditaria quoque ſunt & permultis, inter ſe tamen variantibus, atque aliud præ alio amplioribus immunitatibus ornata.

Tributa nulla, niſi quæ pro prædiorum adæratione veteri, majorum more ipſis comitiorum decreto ſolent imponi, tenentur pendere. Onus unicum eſt quod, cum cœnobiorum glebæ adſcriptitiis, ſubire habent neceſſe, quod nempe bello in regno excitato, ſubvehendis æneis tormentis, globis, pulveri nitrato & cætero id genus inſtrumento, equos operaſqu

[1] *Supr. cap. 2.* [2] *Ius provinc. E. 12 Ordinatio Reg. Rudol. II. 1585.*

operaſque præſtant.[3] Forum ipſorum eſt regni Dicaſterium ſupremum, & ἀμύντωρ atque vindex in pleriſque Procurator regius. Erant ii quondam multo, quam nunc, plures, ſed à potentioribus ex nobilitate jam pridem, artibus iniquè compoſitis ſenſim ſunt oppreſſi. Verum de introducta à majoribus populi noſtri in Status diſtinctione, deque politicorum Ordinis cujuſvis inſtitutis diverſis, hæc ſunt, quæ Lector tibi explicanda habuimus.

CAP. XII.

De Bojemorum legibus.

LEgimus tum in ſacra, tum in profana veterum hiſtoria, Sapientes priſcos qui Reſpub. celebriores primi vel fundarunt, vel formarunt, in re nulla ſolertius elaboraſſe, quam ut omnem ſub idem cœlum, & in unius certi quaſi corporis compagem coëuntium hominum ac civium ſuorum turbam, in ſocietatem, quoad fieri poſſet, beatam[4] & longum duraturam traducerent, attemperatiſque ad ejus genium bonis ac æquis legibus, inter ſe quam arctiſſime devincirent.

 Scimus

3 *Comit. an.* 1596. 1598. 4 *Plato de repub. lib.* 3.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Scimus id egiſſe apud Hebræos Moyſen, Minoa apud Cretenſes, apud Græcos Solonem Lycurgumque, apud Romanos Numam, & qui poſt illos ſurgebant Viros prope divinos plures. Nec ulla fuit aut eſt celebris hominum ſocietas, quæ vel, Nomadum inſtar, leges nullas habeat, vel quas habet, non magno cuipiam, & cum DEIS quaſi conſiliorum communionem tenenti, heroi ſuo, acceptas ferre audiatur. Bojema gens nihilo forte gentibus aliis hac quoque in re eſt inferior. Habuit illa habetque, moribus ſuis convenienter, natas domi, & jam olim à magnis ſuis, uſuque rerum ſpectatiſſimis Theſmothetis rogatas leges bonas atque inſtituta. Omnium primus genti quoſdam, rudes ſane illos, & ex deceſſorum Czechi ac Croci utriuſque arbitriis compilatos, legum, ut ita loquamur, θεσμοὺς, præſcripſiſſe legitur [5] Przemyſlus, ex Stadicii pagi domino, quamvis aratore, princeps in Bojemia primus. Hic igitur apud nos eſt, quod & nomen ejus ſignat, quidam quaſi Prometheus. Bene ſe dederunt ea principia, & ſanctiones Przemyſlææ illæ, quales quales erant, probatæ ſunt populo omni, ac publice receptæ, nec minus tenaci-

[5] *Coſmas Chron. lib. 1.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nacitate tanta religioneque obſervatæ,
t earum quædam neque dum penitus
oleverint. Radix igitur illæ ſunt, ro-
atarum apud nos, poſterioris ævi legum
mnium.

II. Quoniam vero, multiplicato ad-
odum confirmatoque poſtea in Boje-
ia Czechicæ gentis populo, mitiori-
us ſtudiis, mercaturæ, & opificiis nati
omines, communicatis inter ſe colla-
ſque conſiliis, & partim commoditate
ſi ſua, partim principum gratia atque
hortationibus animati, ad Vrbes con-
endum admovebant manus, tandem-
ue numero ſpes accendente, inter no-
lês & agreſtem vulgum quaſi medii,
la principis, nulla aliorum, imperia
rre vellent, & nihilominus, formando
melius ac firmando ſtatui ſuo, certa
qui atque iniqui regula opus eſſe cerne-
nt, ideo de principum aſſenſu, ſalvis,
dum receptis, magnam partem ſibi
m nobilitate communibus, Przemy-
æis legibus illis, ſtatuta peculiaria, ſuo
ltem inſtituto ac vitæ generi accomo-
ata, paulatim condere ac ſequi, Civita-
ſque, nomine tum à nobiliorum, tum
agreſtium turba diverſo, dici volue-
nt. Inde factum tandem eſt, ut gentis
ges juraque, alia terreſtria (*Pravva
emſka,*) populo univerſo, alia munici-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

palia (*Pravva Meſtſka,*) Civitatibus ſolis condita, ſenſim in provincia invaleſcerent. Nam quia à Przemyſlo nomotheta primo, populus legum domeſticarum factus fuit dominus, quotieſcunque cauſſæ novæ ac prægnantes emergebant, quibus decidendis ſcriptæ ad id tempus leges non inveniebantur pares, receptum aliquanto poſt uſu fuit, ut de difficultatibus, quæ, ſive in legibus ipſis, ſive in cauſſis inter litigantes controverſis deprehendebantur, Optimates (quippe inter principem & populum medii,) de terreſtribus, Civitatum celebriorum legati de municipalibus, frequenti populi omnis concilio, & coram principe proponerent, ac pro nata re recenſerent. Quod dum fiebat, cumque, poſt accurate in conſeſſu excuſſa, tum quæ propoſita, tum quæ pro, & contra dicta erant rerum momenta, populo novatione viſum eſt eſſe opus, non ſumebat quidem, nec uſurpabat eam curam ac poteſtatem ſibi populus univerſus, ſed vel Senatui magno, vel delectis ex ſui medio Viris gravibus & prudentibus, quo rectius ac cautius res ea conficeretur, negotium delegabat. Ii re bene deliberata, quæ in legibus, de quibus actum in concilio erat, abroganda vel ſupplenda viderentur, ſciſcebant, & ad concionem referebant.

Scitum

citum ipſorum, princeps populuſque
niverſus pro concione habebant ra-
im. Nihil hîc ſanciebatur, quod ab
entium jure vel æquitate, poſſet videri
lienum, nihil quod barbarum. Barba-
is ipſe eſt qui diverſum in nos fingit.
'ariare Leges, rarum omnino apud ve-
eres noſtros & infrequens fuit. Semel
ite latæ ac receptæ, haud temere muta-
antur. Quævis in iis abrogatio, dero-
atio, obrogatio, ſurrogatio, reipub.
xitioſa eſt judicata. Male poſt alios ſub
udovico Rege puero vertit, ac efflictim
ividioſa fuit, Timocrati apud nos novo,
Alberto Rendelio, homini ex fortuna
eñui altius, quam vulgo probabatur,
vecto, crebra, nec neceſſaria, uſu magi-
tro probatarum legum alteratio. Addi-
um nihilo minus, temporis progreſſu,
Przemyſli legibus priſcis illis nonnihil
ſt, ſub Mnata, ſub Neclano, ſub Borzi-
vogio, ſub Boleſlao Leni, in primis
(*ann.* 1135.) ſub Sobieſlao ſeniore,
Ducibus: mutatum excultumque, haud
ſane infeliciter, non nihil eſt, ſub Vuen-
ceſlao Luſco, (*an.* 1250.) & Przemyſlo-
Ottacaro II. (*ann.* 1268.) itemque ſub
Iohanne, (*ann.* 1321. 1341.) & in pri-
mis, idque ſubinde, ſub Vuladiſlao II.
Rudolphoque II. Regibus. At cum pri-
ma omnium, Duce Przemyſlo adhuc

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſuperſtite, Vulaſta Amazon ſanguinaria, poſtea vero Vuenceſlaus cognomento Sanctus, ut & nepos ejus ex filia Imp. Carolus, illis obrogare, & ſuas, Vulaſta muliebres, (*ann. præter propter* 628.) Vuenceſlaus peregrinas, (*ann.* 1295.) Carolus illiberales, (*ann.* 1348.) populo pro iis tentarent obtrudere, fruſtra fuerunt, ac non niſi laterem laverunt. Vulaſta videlicet ſuas, in commiſſo paulo poſt cum Przemyſli copiis prælio cruento, ſanguine ipſa ſuo delevit; Vuenceſlaum Regem Optimates acriter propterea increparunt; & Carolus Imp. Codicem ſuum ipſe, cum fratre Marchione, volens nolens (*ann.* 1355.) revocavit. Quod vero Ferdinand. I. (*ann.* 1547.) poſt bellum Smalcaldicum, & Ferdin. II. (*ann.* 1627.) nec dum regno plene poſt prælium Albo-Montanum pacato, veteres populi Bojemi leges pro arbitrio interpolarunt, belli jure & armati fecerunt.

III. Legibus porro communi cum principe conſenſu ſemel receptis, ut & inſtitutis ac mori priſco tuendis, conſervandis, nec ulla privati cujuſquam prævaricatione turbandis, cuſtodes ſui à veteribus (ſicut alibi diximus,[6]) ſunt conſtituti, Viri ex melioribus prudentes, patriæ

[6] *Sup. cap.* 11. §. 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

triæ amantes, & vigilantes. Principes
am ipſi in inauguratione quiſque ſua,
ſeriam earum, ſicut obſervantiam, ita
defenſionem accuratam, ſacramento
riter & cautione literaria hactenus
ringi ſunt ſoliti. Et quamvis (quod
, privatum jus concernentium legum
ſtodiam attinet,) cuſtodes illi (velut
leges ipſæ,) ſint diſcreti, ac proinde
gni Primores ſaltem in nobilitatis;
ajoris vero Pragæ Senatus in munici-
m atque plebejorum foro uſitatarum
gum tuendarum ac interpretandarum
ram jubeantur gerere: de repub. tamen
tria, ac jure ejus publico latas, longo
a jam olim confirmatas leges, tam
, quam illi conſueverunt tenenturque
era mutua propugnare. [7] Semper au-
n majoribus id curæ fuit, ut leges ſuas
promulgatione ſtatim, ſive volumine,
e codice certo comprehenſas, in mem-
anis luculenter deſcriberent, religioſe-
e cum regni monumentis cæteris, in
tiniis ſervarent. Ne vero occultæ ha-
ri viderentur, vel vulgo ignorari poſ-
nt, temporius eas ad uſum multitudi-
s promiſcuæ publicabant, ac in lucem
bant. A recentioribus ordine litera-
m alphabetico fuerunt diſtinctæ, pro-
vincialeſ-

[7] *Ius terreſtre ſeu provinc.* D. 49.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

vincialeſque ſeu terreſtres ſupra quingen-
tas, municipales ſupra nongentas factæ.
Vni autem cuique literæ, huic plures
illi pauciores ſunt ſubjectæ. Sic recogni-
tatum legum Codicem, innovatum a
editum legimus, terreſtrium quidem ſu
Sobieſlao Duce, itemque ſub Iohann
Rege, manu ſcriptum: ſub Vuladiſlao II
Ferdinando I. (*ann.* 1549.) & Maximi-
liano II. (*ann.* 1549.) impreſſum habe-
mus ipſi. Municipales porro leges pri-
mum minerva rudi, (ut fere omnia vete-
rum erant,) ſub Crzeſomyſlo princip
(*circa ann.* 800.) ſcribi cœptas, paula-
timque à poſteritate grata excultas, a
uſu longo confirmatas, indulgentius i
Bojemia à Vuratiſlao & Przemyſlo
Ottacaro II. Regg. habiti atque multi-
plicati convenæ Germani, auſi ſunt fa-
miliari in ſua gente juri Magdeburgic
poſthabere ac repudiare. Adhinnieban
ad ipſorum attentata poſtmodum etiam
ex indigenis faſtidioſi non pauci, ita u
tempore aliquanto poſt Litomierziceis
Nymburgi, Slanæ, Launæ, Vſtæ, &
toto fere ad Septentriones porrecto regn
tractu, uſitatarum apud municipes cæ-
teros legum domeſticarum, præ jur
Magdeburgico modica eſſet authoritas
& uſus propemodum nullus. Ægre ſan
faciebat legum iſta diverſitas, & cum
mutua

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

itua inter ſe, tum in primis à provin-
li ſive terreſtri jure in pleriſque diſcre-
ntia, non ſolum ex Civium Ordine
oris patrii priſci retinentioribus quam
rimis; ſed etiam prudentioribus ex
bilitate permultis. Credebant namque
m Menandro, eſſe *νόμοις τοῖς ἐγχω-
ροις ἕπεσθαι καλόν.* Sed quia gangræna
a poſtea ex Iohannis regis ea de re pri-
egiis fomitem acciepiebat, conniven-
ferre eam habebant neceſſe. Vigebant
hilo minus interea ac poliebantur tum
is in Vrbibus, tum Pragæ cum primis
ges patriæ. At quia, prout ætas ac li-
ariorum ingenium erat, confuſius eæ
dies, plerunque etiam perquam negli-
nter deſcribebantur, primus eas, quod
am, ex Pragæ Majoris monumentis,
dovico regnante, conſarcinavit, con-
ſtaſque in volumen grandiuſculum,
ois imprimi curavit M. Briccius de
itſca. Quæ cum nec ipſæ omnibus
m quoque eſſent ad guſtum, & non
llius momenti in rebus quibuſdam, à
rreſtri jure diſſidentes viderentur, mur-
uri Ordd. in comitiis perſæpe cauſ-
m dabant, donec tandem methodo
ova emendatius diſtinctiuſque deſcri-
æ Regi, primum Maximiliano, *(ann.*
69.) tandem vero etiam ejus filio
udolpho, à Civitatibus, *(ann. 1579.)*
populi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

populi concilio frequenti, fuerunt obla-
tæ, & ex comitiorum horum decreto,
Regiſque ipſius approbatione, authori-
tatem pleniorem adeptæ.

Nec mora, Majoris Pragæ Primati
Iohannis Drazicii procuratione, ſunt
evulgatæ. Approbarunt evulgatas cal-
culo etiam ſuo (*ann.* 1580.) noſtri, ſe-
dentes ad provocationum tribunal Sa-
pientes, & durat earum uſus etiamnum
inconvulſus. Terreſteres illæ, quæ tam
ante, quam noſtris adhuc temporibus,
ut oracula obſervabantur, per recens ab
Imp. Ferdinando II. promulgatas Con-
ſtitutiones novas, plane (*ann.* 1627.) ab
uſu ſunt remotæ atque abrogatæ, adeo
ut vocandarum ſub incudem ac reco-
gnoſcendarum, quæ datæ jam regno
ſunt, legum facultas priſca, populo peni-
tus ſit erepta.

IV. Et quanquam, poſt crebras, ante
&ab exceſſu Maximiliani patris ſub Ru-
dolpho filio natas, partimque decretis
comitialibus ſancitas leges, partim pro
tribunali de variis controverſis caſibus,
tum à Regibus, tum à Senatu magno
latas, & propterea, patrio de more, legis
ſic vim indeptas deciſiones novellas,
(*Nálezy Kraloroſke a Panſke,*) Regi
pariter & populo è repub. eſt viſum, ut
promulgatus, cum terreſtrium ille Maxi-
miliano,

liano, tum municipalium Rudolpho
gnante, uterque promiſcuo tum uſu
blice frequentatus legum Codex, ite-
n recognoſceretur, ac diſpunctis quæ
erogenea, quæ diſcrepantia, quæ non
s ſuccincta in utroque paſſim occur-
nt, in ordinem, quam hactenus ex-
iorem, redactus, inſertiſque comitia-
us tribunaliumque illis legibus novis,
ctior ac enucleatior prodiret: res ta-
n ea, fato neſcio quo prohibente, ſuc-
ſum habere nequiit, niſi quod Magde-
gici peregrinique juris cæteri uſus
nis, ægre tandem aliquando (*ann.*
10.) una cum vetuſto Scabinorum
unali Litomierzicenſi, penitus eſt
atus. Mandabatur interea perſæpe ea
um ſcitius digerendarum cura delectis
Ordd. conventibus ex omni numero
s ſapientibus & juris patrii peritis,
c pluribus, nunc paucioribus: non-
orum tamen præpoſtere ſive timido-
, ſive religioſorum moroſitate, in
u medio ſiſtebatur. Regno nihilomi-
Matthiæ Imp. propemodum extre-
(*ann.* 1615.) progreſſus eos res hæc
ortita, ut niſi repentinus ille turbo,
crymabilis totius regni motus (*ann.*
8.) ſuperveniſſet, exitum tandem ex
habitura dici poſſit. Inolevit porro
jam inde ab ipſis legum incunabu-
lis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

lis, ut earum facti ex membrana Codice authentici Pragæ, terreſtres principio i fani cujuſdam ſacrario, poſtea (niſi quo Caurzimæ ex quadam Boleſlai Sævi or dinatione, cui Vrbs ea præ aliis fuit ad dicta, aliquandiu in novo prætorio cor debantur,) in San-Clementina dom prætoria; tandem vero in arcis S. Vuen ceſlai palatio Vuladiſlaviano, cum regi archivis ſervarentur, [8] municipales i Vrbis Majoris chartophylacio cuſtod tentur. Harum primigenii Codices, i eo quo diximus Pragæ Majoris loco hodieque ſupereſſe ſcribuntur: [9] illarui vero exemplaria, quæ ante Ferdin. tempora fuerunt ſcripta, repentino ill atque terribili, nec unquam ſatis deplo rando, arcis, & Minoris Superiorisq Vrbis Pragenſis incendio (*ann.* 1541 cum monumentis ac tabulario reg univerſo ſunt abſumpta. Quæ cum i ſint, non inepti modo, verum etia convitiatores manifeſti ſunt, quæcu que poſt Iohannem Aubanum, Bojem Cyclopum more, leges nullas haben nedum audire cavillantur, ut & ii q cum magno alias & docto antiquari

i

[8] *Hagec. ad ann.* 876. 959. *&* 132

[9] *M. Paul. Chriſtian. præfat. de catoria in Epitomen jur. munic.*

d potentiorum fortunæ velificante,
ojemomaſtyge novo, nugantur, habere
os quidem leges nonnullas, at Slavicas,
iquas, crudeles, ac barbaras. Georgium
ratum, & Petrum Stierbam, viros naris
on prorſus obeſæ, haud idem cum ipſis
ſiſſe certo eſt certius; quorum ille ter-
ſtres, hic municipales leges noſtras ex
rnacula Bojemorum lingua fecerunt
ermanicas. Oſtenderunt ii opera hac
a, tam juſtas, tam bonas, tam utiles
ſe gentis hujus leges, ut eas etiam à di-
rſæ linguæ hominibus legi cognoſci-
e, nequaquam infructuoſum, nec iis
ud quos ſunt natæ, pudendum cenſeri
beat; quæ tametſi magna ſui parte in
blico ſilere jam ac ſitu ſqualere vi-
antur, privatim tamen necdum peni-
s ipſæ pro ſe loqui, ac cavillatoribus,
os memoravi, in os reſiſtere deſierunt.

CAP XIII.

De Bojemorum Comitiis.

INter ſalutaria, procurandiſque in
repub. ſocialis vitæ commodis me-
a prorſus neceſſaria, non eſt poſtrema
omitiorum cura. Etenim cum perſæpe
populoſa hominum ſocietate, qualis
ſpub. omnis eſt, negotia incidant com-
ura ardua, difficilia, gravia, ea delibera-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tione communi, & conſenſu populi uni verſi peragi atque expediri eſt æquum. Libere autem, ſed ſobrie quoque, dicendi in iis, quæ quis è repub. eſſe exiſtimat facultas eſt membro non temerario cuique danda, & poſtulata cujuſque citra impeditionem audienda, tam ut quod omnes tangit ab omnibus peragatur, & qui in magna ſunt potentia, horum comitiorum metu contineantur in ordine, quam ut libertatem populo priſcam ſuperesſe, illibatamque conſervari, hoc modo appareat. Viguit ſemper vigetque hactenus, in Bojemia hoc quoque jus & comitiorum libertas. Reſtricta namque in hoc regno, ut diximus, [10] uſque adeo eſt Regum poteſtas, ut ubicunque de repub. vel arduo reipub. quocunque negotio, eſt ſtatuendum, in comitiis id, & de populi voluntate, fieri oporteat. Indicendorum porro comitiorum, & populi de profanis rebus ad deliberationes communes convocandi jus, præter Regem vel in Interregno, præter Optimates regno, conceſſum eſt nemini. Non tamen novum eſt, neque bonis Regibus faciebat ægre, cum populus, reipub. neceſſitate expoſcente, vel eos de conventibus agendis interpellabat, vel rebus moran-

no-

[10] *Supr. cap. 5. §. 9. 10. 11.*

n ferentibus, Regibusſve peregre abſen-
us, arbitrio ipſe ſuo conveniebat.

I I. At quia ardua hæc, quæ vocavi-
s, negotia, ita ſunt comparata, ut
nc coronę corpus univerſum ſpectent,
nc provincias ejus corporis ſingulas
ngant, ea propter ad comitia, nunc
mbrorum coronæ unitorum univer-
s omnis, nunc Bojemi ſoli, convo-
commodum in locum, & ad diem
tum, publico Regis programmate ſo-
t, clauſula hac programmati fere ad-
a, quod, ſive quis veniat, ſive non
iat, Rex cum iis qui vocati delibera-
ni interfuerint, quod æquum & ex
ub. uſu futurum videbitur, ſit decre-
us, & is nihilominus qui comparere
lexerit, decreto obtemperare neceſſe
iturus. De provincialibus Moravo-
n, Sleſorum, Luſatorumque comi-
loqui, hoc loco non eſt locus. Ad
emica vero comitia, ſi univerſalia
t, excitæ provinciæ concorpores om-
n, per legatos ſolent comparere, &
d majores uſitato more, de commu-
us Coronæ totius negotiis, capita
n Ordinibus Bojemis, alii poſt alios
oncilium honorifice acciti & ſenten-
n rogati, conferre ac conſentire; ſin
ticularia, Bojemi Ordines ſoli rem
nem arbitratu ſuo expedire. Cogen-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

dis porro iis, nullum leges locum certu
definiunt. Principis arbitrio is, pro re n
ta, nunc hic, nunc ille; nunc intra fine
nunc ad fines regni; aliquando etiam ſu
dio, in campo patenti, deligi poteſt. Pra
tamen, tanquam in metropoli, eum
plurimum condici placuit, id quod ſit
ipſa commoditas rerumque copia ſuaſi
Diverſis à Praga locis actos populi co
ventus celebriores legimus, idque int
regni fines, ad Sadſcam pagum ſub di
à Vuladiſlao Duce, (*ann.* 1110.) Cutn
à Vuladiſlao II. (*ann.* 1477. 1485.
Colini ſeu Coliniæ à Ludovico, (*an*
1525.) Budiegoviciis à Ferdinando
(*ann.* 1529.) & à Matthia, (*ann.* 1614
Regibus: ZuvicovI præterea, (*an*
1318.) Reginæ Hradecii, (*ann.* 1391
Czaſlaviæ, (*ann.* 1421.) MelnicI, (*an*
1438.) Bojemo Brodæ, (*ann.* 1444
Cutnæ, (*ann.* 1471.) ab Optimatibus
primoribus denique iis qui ſub-Vna
cuntur, (*ann.* 1465.) Viridi-Monte;
ab iis qui ſub-Vtraque vocantur (*an*
1483.) Nymburgi. At vero coacta
regni fines comitia accipimus fuiſſ
apud Loctum ſeu Cubitum (*ann.* 131
à Iohanne Rege; apud Hebum
Oegram (*ann.* 1461.) à Georgio; ap
Cladſcum (*ann.* 1512.) à Vuladiſlao
Hos cæteroqui ad conventus, ubi
ſi

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

, omnes quidem promiſcue Rex ſo-
evocare, ſed non comparent fere niſi
ſunt locupletes. Poſcere videlicet vi-
ur æquitas, ut qui plus poſſident, qui-
plus in uſus communes & reipub.
ſidia conferunt, plus aliis quoque in
uendo de re communi poſſint, præ-
tim cum ſalvam eſſe rempub. eorun-
, quam tenuiorum, magis inter-
Qui cum frequentes conveniunt ad
m, Rex (niſi quod ſi quando extra
ni fines degit, per Legatos rem omnem
teſt expedire) cum Senatu Bojemo, au-
que comitatu ſuo, pompa Regia, præ-
nte diſtrictum gladium aulæ Mare-
lcò, in comitium (vocatur *Saudna*
wietnice) per confertiſſimam populi
bam, venit ipſe. Venienti illi aſſur-
t univerſi cum demiſſiſſima venera-
ne, qui poſteaquam, in ſublimiore
ndidioreque cæteris ſolio regio, ſub
niſco conſedit, agit per interpretem
chiCancellarium lingua Bojemica de
ſtito mandatis ſuis obſequio, concio-
omni gratias, & mox rem in qua ope
puli ſui conſilioque, ſibi ſit opus, pro-
i jubet. Legit de ſuggeſtu propoſitio-
n ex ſcripto Regni Vice-notarius, vel
clamator. Qua abſoluta conſurgens
ggravius Supremus, populi omnis
mine, verba ad Regem reverenter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

facit, & precatus illi feliciſſima quæque: quoniam Ordines ex clementiſſima jam publicata Regiæ Majeſtatis ſuæ propoſitione, quæ Regi ac reipub. ſint opus prolixe cognoverunt, de iis ſe quamprimum diligenter deliberare, ac gratum quoad maxime fieri poterit, Regi obſequium præſtare velle, reſpondet. His auditis conſurgit Rex, & comitatus ut prius, cum regni Senatoribus, tum aulæ ſuæ familiaribus, in regiam redit.

III. Deducto in Regiam Rege, revertuntur in comitium, regni Senatores, & Burggravius Supremus, (ut qui præcipue comitiis ſolet moderari) excluſis prius omnibus, qui more patrio comitialibus deliberationibus intereſſe vetantur, convertit ad Ordines ſermonem, & vel, ſi diem longius proceſſiſſe ac inclinaſſe videt, commonefactis ut poſtridie redeant ad horam univerſis, concionem dimittit; vel, ſi per tempus diei commode fieri poſſe cernit, actionem inchoat. Rogat autem principio ſententiam omnes, & cognoſcit velintne expendendis poſtulatis regiis facere initium, aut habeant nec ne aliquid, quod deliberationem de iis, non temere nec immerito, poſſit remorari? Dicunt ſententiam rogati ordine, Barones quidem & Equites viritim, Civitates vero (niſi quid in-

cida

iat quamobrem à Baronum vel Equi-
n ſententiis diſſentire oporteat) poſt
ulata inter ſe capita, collectim, per Ve-
s Pragæ Cancellarium. Et quanquam
gotia reipub. non niſi poſt expeditam
poſtulatis Regiis deliberationem tra-
ri, lex nova jubet, [11] uſus tamen, &
e, & poſt natam legem hanc obti-
t, ut ſi quid occurrat quod vel rem-
p. populi univerſam, vel Ordinem ali-
em ſeorſim contingat, cujuſque nec
ficultas facile expediri, nec iniquitas
tius ferri queat, anteponatur ejus ex-
patio propoſitorum à Rege negotio-
m tractationi, Regique ſupplicetur, ut
e omnia morbo, qui populi omnis
ficio, vel reipub. toti, vel Ordini huic
illi pernicioſus eſt ac gravis, mederi
n dedignetur, ita ut eo remoto, tanto
thac alacrius ſecuriuſque propoſita
gotia Regia, deliberatione matura tra-
ri atque expediri queant. In his omni-
prout Rex facilis eſt vel difficilis, fa-
s quoque vel difficilis eſt expeditio,
æ aliquando non niſi poſt multas Or-
num cum Rege diſceptationes confi-
ur.

IV. Remotis demum his obſtaculis,
ordinatis populi rebus, legitur denuo

[11] *Comit. Ann.* 1610.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

propoſitio Regia in concilio, ejuſque deſcripta ex prototypo aliquot exempla potioribus inter Ordines diſtribuuntur. Nec mora longa, deſcenditur ad capiendum ordine de propoſitis comitiorum indictorum cauſſis, regiiſque neceſſitatibus, conſilium publicum. Suus autem his quoque conſiliis eſt mos antiquus. Vocantur in deliberationem poſtulatorum regiorum capita, prout uſus eſt, vel conjunctim ſi ſint pauca, vel ſingulatim alia poſt alia ſi ſint plura, vel ardua. Et quia populus hic vivit in libertate æquabili, ita ut onere ullo Ordinem alium ab alio, citra aſſenſum gravari, mos patrius haudquaquam ſinat, ideo deliberat de iis ſuo loco Ordo unuſquiſque ſeorſim. Barones omnium primi in conclavi quod, ut diximus, *Saudna Svvietnice* appellatur. Qui cum ſoli in commune conſuluerunt inter ſe, quodque è re eſt viſum ſcripto comprehenderunt, de eo Equites cunctos, per delectos Ordinis ſui, faciunt certiores, eoſque ut & ipſa accurate rem inter ſe expendant, & in medium conſulant, cohortantur. Equites cognita Baronum animi ſententia in conclavi quod *Zeleny Pokog* nominamus, frequentes conſilium capiunt, & expenſis diligenter, cum poſtulatis regiis, tum ea conſequutis Baronum placitis, ſenten-

ntentias invicem ſimiliter conferunt, complexi ſcripto communem ſuam capite unoquoque voluntatem, in co-itium ubi Barones adſunt frequentes, onfertim veniunt, communicaturi cum s quod inter ſe ut populo tolerabile, nec gi incommodum cenſuerunt, & collo-uturi plenius de iis, ſi qua forte re-ent, quibus indagine majore eſſe ſen-ant opus. Excuſſis tandem ac conci-atis utrinque quæ diſſentientia erant mnibus, per ſelectos ex utroque Ordine ios, confeſtim ad Pragenſes, (conſen-ientis utrinque ſuæ voluntatis ſcripto omprehenſa formula iis reddita) quod mûtuo placet enuntiant, & à Civitatibus quoque, quid & ipſæ fieri velint, ſenten-iam expoſcunt. Convocant ergo Pra-genſes ad diem, qui utilis ſequitur, proxi-mum, cunctos Civitatum ad comitia le-gatos, (ſolent namque Civitates binos vel ternos, ex corpore unaquæque ſuo, Viros Conſulares tribunitioſve, cum ple-is mandatis ad comitia ablegare,) & poſt maturam cum iis, eorum quæ Rex poſtulavit, quæque Barones una cum Ordine Equeſtri pro ſe facere velint, con-ſiderationem, decernunt & ipſi quod majorum more ac conſuetudine vetuſta ab Ordine ſuo præſtari conveniat. Ab hac deliberatione per delectos Ordinis

ſui Supremo Burggravio, paratos ſe eſſe ad exponendum, quæ ad propoſita reſpondere velint, ſignificant, id quod etiam, ut primum commodum vident, Magno Ordinis univerſi Referendario, Cancellario nempe Pragæ veteris perorante, in concilio frequenti faciunt.

V. Collatis in hunc modum Ordinum ſententiis voluntatibuſque conjunctis, concipitur ac ſcripto comprehenditur reddendæ Regi reſponſionis formula. Stylus hic conſuevit adhiberi παῤῥησιαστικὸς, ut in iis quæ Rex proponit ὑψιγορικὸς, ideoque ille popularis, hic regius. Quæ reſponſio cum facta accurate, jam eſt in promptu, abeunt in regiam ex comitio Regni Senatores & cum iis ex Ordinibus ſingulis, hanc videlicet in rem ab Ordinis ſui primoribus delecti complures, eamque Regi venerabundi offerunt. Ea Rex accepta, & lecturum quæ reſpondent, & ſcripto ſe poſteaquam deliberaverit, quid de iis ſentiat, declaraturum recipit. Exſpectatur itaq; biduum plerunque vel triduum, dum Rex, ut placeat reſponſio, declaret. Qui cognitis quæ de poſtulatis comitialibus facere velint Ordines, ſcripto (Replicam vocant) quæ placeant, quæ diſpliceant, complectitur, idque per evocatos ad ſe Regni Optimates concilio mittit. Legitur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ur, expenditur, diſcutitur, ac cum re-
ponſione diligenter confertur regia iſta
eplicatio; excuſſiſque momentis rerum
omnibus, & collatis denuo in medium
ſententiis, fit comitiorum decretum, cui
in ſcripturam redigendo deliguntur ſta-
tim ex Ordine unoquoque prudentiores
aliquot, una cum Primicerio. Quod
cum conſcriptum eſt, legitur formula
coram univerſis, & rogantur iterum ſen-
tentiam omnes, ut ſi quid in ea deſide-
rent, proponant. Audiuntur omnes, for-
mulaque tam diu limatur, quam diu ni-
hil occurrat quod caſtigatione videatur
egere. Hoc peracto, renuntiant Regi
Optimates Regni, eſſe jam factum ab
Ordd. comitiorum decretum, orareque
Ordd. omnes prece ſubmiſſiſſima, ut
Rex in comitium velit venire, ac decreti
publicationi intereſſe. Re Rex cognita,
eodem ſplendore Regio, eadem pompa,
eodem comitatu, quo ad propoſitionem
edendam veniebat, ad hunc actum quo-
que venit. Qui cum inter lætos populi
omnis fremitus regali, pro more, con-
ſedit ſolio, deſcripta pure ac legibiliter
formulæ exemplaria dantur, [12] Regi
unum, & Ordinibus alterum, ex tertio
vero publicatur patentibus comitii fori-
bus,

[12] *Comit. ann.* 1545.

bus, ex ſuggeſtu à Regni Vice-Scriba factum recens comitiorum decretum, & hoc abſoluto, qui id tabulis Regni, de Regis Ordinumque voluntate jubeant inſeri, ad Archivi cuſtodes, ex nobilitatis Ordine utroque, (quamvis obmurmurantibus quandoque Civitatibus, & in hoc numero ſui quoque Ordinis delectos, more apud majores uſitato, intereſſe debere dictitantibus,) nuntii deſtinantur. Peractis denique hiſce omnibus, & actis concilio, de ſervato Regi honore debito, deque exantlato comitiorum labore moleſto, compoſita voce gratiis, conventum dimittit Burggravius Supremus. Rex vero poſtea quam Regiam clementiam ſuam omnem populo univerſo, brevi quoque alloquio ipſe detulit, conſurgit, & è comitio diſcedens à Regni Senatu, populique primoribus, ac cæteris aulæ familiaribus in Regiam, cum feſta vulgi circumſtantis gratulatione deducitur.

CAP. XIV.

De Muneribus ſeu Officiis publicis in Bojemia.

I. IN ordinanda apud nos repub. neceſſarium quoque cenſuerunt veteres, ut non minus in ſoluto ſacris, quam in

ſacro

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſacro ejus Statu, munera ſeu officia publica, quibus magiſtratum ſummum adjuvari oporteret, tam majora, quam minora, prudenter eſſent diſtributa. Voluerunt autem ea dignitate eſſe alia aliis potiora honoratioraque, quin & ſua Ordini cuique propria. [1] Ab indigenis illa, non ab alienigenis geri debere ſtatuerunt. Vulgo ea diſtinguimus in Superiora & Inferiora. Hæc & illa, viciſſim gradibus quoque ſuis diſparantur, & ſingula præterea, ſub ſe, pro functionis neceſſitate, introducta uſu, & Regis Wenceſlai privilegio, vel plura, vel pauciora miniſteria diverſa habent. Quæ tum in his, tum in illis notatu non indigna animadvertimus, percurrere nunc pro noſtra inſtantia conſtitutum habemus. Superiora officia illa videmus à Viris generis ſplendore claris geri, & quædam eſſe hæreditaria, pleraque vero omnia, ut ſic dicamus, dativa. Illa certis nobilium ſtirpibus jam olim ſunt alligata, & non niſi cohoneſtandæ in ſolennibus inaugurationibus, curiæque Regiæ diebus bonis, regum majeſtati inſervire videntur: hæc quoties opus eſt Regis arbitrio, ex accurata regii conſilii ſententia, viris idoneis virtute rerumque uſu ſpectatiſſimis conferuntur.

[1] *Comit. ann.* 1526. 1545.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſeruntur. Inter hæreditaria in hoc Regno munera ſunt Mareſcallatus, Pincernatus, Dapiferia, Prægustatoria, & ſi qua ſunt alia, quæ ex ea ſtirpe, cui ſunt hæreditaria, natu maximus ſolet obire. Sunt autem propria, primum ſtirpi Baronum Lippenſi, ſecundum Wartenbergiæ, tertium Haſenburgiæ, quartum Sezymææ. Præcipuus illis Regi eſt uſus, Mareſcallatu in geſtando gladio, Pincernatu in poculis, Dapiferia Prægustatoriaque in dapibus miniſtrandis.

II. Dativa porro quæ appellavimus munera ſeu officia ſuperiora, ut majoris ſunt dignitatis, ita tum ſacramentis arctioribus alligantur, tum majoris momenti in rebus verſantur, & quotidie fere in quibus vigilent exerceanturque, habere poſſunt. Ea propter quoties contingit, ut vacet ex iis ullum, Regis, patrio de more, eſt providere, ne longior quam menſtrua ſit vacatio. Non prius munus majus quiſquam, niſi minus ſuſceperit, ac tempore aliquanto obiverit, gerere poteſt. Semel hoc alicui collatum, non niſi urgentiſſimis, graviſſimiſque de cauſſis aufertur. Ambire tamen ab Rege ullum hoc honoris munus, capitale eſt, & infamat. Et quoniam, qui iis funguntur, Regi noſtro in concernentium totam rempub. negotiorum procuratione

inprimis

primis adſunt, quicquid in promoven-
s, cum populi univerſi, tum mem-
orum ſingulorum commodis ex offi-
o faciunt, Regis ac reipub. authoritate
ciunt. Manus ii à δωροφαγίᾳ omni
iam continentiſſimas habere jubentur.
nctus etiam quodammodo eſt ipſorum
cus laborque. Vendicat autem pro ſuis
re ſibi ſuo ex his, quædam Regnum
reſpub. præcipue, quædam vero Rex
agiſtratus ſupremus. Prioris generis
nt inprimis illa, quæ terreſtria vo-
ntur, quæque qui gerunt *Neyvvyſſj*
rzednjcy Zemſtj, Optimates, Epho-
, & Primores Regni habentur; item
, quæ juri dicundo, cuſtodiendis rei-
ıb. κειμηλίοις, curandæ pecuniæ in
us publicos collatæ, & tuendæ in di-
ictibus incolarum tranquillitati, ſunt
cogitata.

III. Terreſtre munus Supremum eſt
urggraviatus, Curiæ magiſterium ſeu
ætorii præfectura, Mareſcallatus, Ca-
erariatus, Prætura, Cancellariatus, quæ
emo niſi Baro poteſt obire; Protonota-
atus, & SubCamerariatus, quæ Eque-
tri ferè Ordini lege jubentur dari. Ex his
rimo, ſecundo, quarto, & ſeptimo, ad-
ixit vetuſtas, proventibus opima prædia
onnulla, & agrum haud contemnen-
am.

BVRG-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

BVRGGRAVIATVS Pragenſ[...]
Supremus, tenendo fere opera vicar[...]
ſive abſentis, ſive morte ſublati Reg[...]
loco, prohibendis repentinis hoſtium i[...]
regnum irruptionibus, tranquillitatiſq[...]
publicæ turbationibus, coercendis jur[...]
contumacibus prævaricatoribuſque; [...]
cognoſcendis regundorum finium, v[...]
natis ex literarum obligatione con[...]
troverſiis, eſt ordinatus. Exercitu[...]
terreſtris præfectura, ſecundum Reger[...]
ſuprema, de jure ei competit ſem[...]
per. [3] Dependent ab hoc munere ſu[...]
premo, tum Burggravius arcis Pragen[...]
ſis, quem Minorem vocant, cum ſu[...]
conſilio & conſilii miniſtris quibuſque[...]
tum *Holomcy*, h. e. lictores, ſive Accen[...]
omnes. [4]

CVRIAE vero ſive palatii ARCH[...]
MAGISTERIVM dirigendo regio[...]
quod Camerale dicitur, judicio, ornan[...]
dis pro dignitate regiis cœnaculis hab[...]
tationibuſque, moderandis pompis pu[...]
blicis, ſuſcipiendis hoſpitibus illuſtribu[...]
& legatis externis, continendo in ordin[...]
ac diſciplina aulico Regis comitatu ac[...]
miniſtriſque menſæ regiæ, quæque i[...]
genu[...]

---

[2] *Ius provinc. A.*1.36.37. *D.*49.*O.*15 & 22. [3] *Comit.* 1615. [4] *Victorin.* [...] *Vuſſehrd lib.* 2.

mus in Regia ſunt opus cætera, occu-
ri ſolet.[5]

ARCHIMARESCALLATVS ter-
tris, licet ſit, ut diximus, munus hæ-
ditarium, tantæ tamen eſt dignitatis,
, qui illum obit, inter regni Ephoros
nnumeretur, & honore locoque, ſe-
ndus à Supremo-Curiæ-Magiſtro eſſe
net.[6] Vocati in jus ab actore, regis
icunque miniſtri & aulæ familiares
mines *ἀνέστιοι* & peregrini, tenentur
ejus cognitioni ſiſtere cauſſamque di-
e, & jus in hoc foro accipere. Con-
coratur hoc munus à fecialibus ſive
duceatoribus, qui ei apparere ac præ-
eſſe jubentur.

ARCHICAMERARIATVS præ-
i fartæ tectæque conſervandæ Regg.
ajeſtati, & in regni tabulario moribus
roducto ordini bono, ac decoro; ap-
ritoribus ad arceſſendos in jus reos,
nque judicatam exſequutioni man-
ndam legitime dimittendis, poſſeſſio-
ous litigatoris condemnati, peræqua-
ne pro rata, (*Odbad* noſtri vocant) ei
i in cauſſa eſt ſuperior, addicendis. In
tu ad Regem, iis, qui opus habent,
ocurando, illius eſt interventio. Ab

5 *Ius provinc. O. 3. 9. 11.* 6 *Ius provinc. 36. 37.*

ſupremo hoc munere dependet, mutuan
que ei in regni tabulario, quod olim
prætorio San-Clementino fuit, (loc
eſt adverſo ædis D. Virgini in Lacu ſacr
in Majori Praga,) jam in arce regia eſ
operamque præſtat Vice-Camerarius
γεωδαίτης ſive Decempedator, *Staroſ*
Komornic?j, h.e. Apparitorum Magiſte
& *Komornicy*, h. e. Apparitores vel P
delli terræ duodecim.

Iam vero ARCHIPRAETVR
in moderando regni tribunalis judici
ſupremo, rogandis concludendiſque i
conſilio collegarum ſententiis, eloquer
dis quæ ad partes litigantes pro tribuna
opus eſt dici, nuncupandis ad enuntiar
da S. C. Senatoribus, (Senatus-Conſul
Potazovve dicuntur, ſemperque juber
tur Barones ex Senatu duo, & Equ
unus, ad ea promulganda conſurgere) &
cæteris, quæ prætoriæ ſunt dignitati
pro more expediundis verſatur. Mune
huic eſſe prçſto antiquitas juſſit, Vice-Iu
dicem & Declamatorem, qui *VVolavv*
à veteribus vocabatur.

ARCHICANCELLARIATVS conſtitu
tus eſt conſcribendis, ſignandis, ſubſcr
bendis Regiis diplomatibus, edictis, man
datis, epiſtolis; accipiendis legendiſqu
quæ ad Regem ſcribuntur; verbis plerun
que nomine regio faciendis & reſponſ
dandis

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

udis, cavendo ne quid à Rege contra
reipub. reſcribatur, edicatur, decer-
tur; cuſtodiendo ſanctiori illi, quo pu-
ca monumenta & res quævis magnæ
nantur, regis ſigno. Hoc igitur qui
ngitur munere, os fere Regis eſt &
ulus, μέγας λογοθέτης, qui aulam
tari ſemper & circum Regem eſſe de-
t. Permagna itaque eſt ejus ad Regem
iter & populum authoritas. Venit
n eo in ſollicitudinis partem Pro-
ncellarius, quo cum ille, Conſiſtorii
ii ac ſanctioris conſilii ſecretariis,
natiis, libellariis, & quibuſvis mini-
iis moderatur.

PROTO-NOTARIATVS ſive
miceriatum quis vocare velit occu-
ur in ſcriniorum & tabularum Regni
illique terreſtris, fideli ac ſecretiore
todia, tam publicis quam privatis
is, contractibus quibuſvis nominatis
nnominatis, rebuſque omnis generis
morabilibus, ſcripto comprehenden-
, atque ſuo loco vel in minores vel
majores tabulas referendis, itemque
hibendis tabularii miniſtrorum popu-
oneroſis extorſionibus. Temporibus
cis Viro ille doctrinâ quam genere
iori mandabatur. [7] Sub illo ſunt

---

[7] *Andreas Baro de Dubra. M. S.*

dicto audientes, Vice-Notarius, ſigil
juſtitiæ cuſtos, Ingroſſatores major m
norque, & tabelliones cæteri omnes ſe
Scribæ. Vice-Notarii porro cuſtodi
commendatum juſtitiæ, quod diximu
ſigillum, etſi *Peczet Zemſka* (Sigillu
terreſtre) vocatur, diverſum tamen a
eo ſigillo eſt, quod, ut regni inſign
religioſa Protonotariatus cura ſervatu
Etenim, præterquam quod uſus ejus i
ſola juſtitiæ adminiſtratione eſt, repra
ſentat id, non Leonem, ſed adoleſcen
tis ſpecie ſculptum gentis quondam
principem S. Vuenceſlaum. Eſt imag
loricam induta, geſtans in capite galear
ſemicirculo redimitam, & in manibus
dextera quidem faſciolam ſuper ſedenti
in ſede viri caput, ad inſtar ſoleæ ſinua
tam; ſiniſtra vero vexillum (id quod, ut
pote lancea in ulnam innitens, ample
ctitur,) & clypeum triquetrum, qui con
ſuo deorſum propendens Aquilam ala
expandentem oſtentat. Legitur porr
ſcriptum, in ſemicirculo qui galeæ prin
cipis incumbit, S. WENCEZLAVS; i
faſciola: CITAT AD IVDICIVM
& in ſigilli peripheria inter parallelos cir
culos; ✠ S. IVSTICIE TOCIV
TERRE SCI WENCEZLAI DV
CIS BOEM.

SVBCAMERARIATVS datus e
Civitati

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſitatibus in conſiliis Regis ſecretiori-
, adverſus potentiores defendendis ,
onum Equitumve contra eas queri-
iniis controverſiiſque cognoſcendis,
abſque fori ſtrepitu , quoad fieri po-
e, arbitrario jure componendis , mul-
civibus ob enormia delicta irrogatis
civitatis Senatu exigendis , & magi-
tibus annuis in urbibus regiis , pro
uiſcujuſque urbis conſuetudine inno-
dis. Et quamvis munus hoc vendi-
ſibi Ordo Equeſter, liberum tamen
gi jura relinquunt, ſi velit aliquem ex
ibus Pragæ Majoris idoneum ei præ-
re. Sic à Sigiſmundo Imp. (*ann.*
36.) Iohannes Cunwaldius, à Wla-
ao Rege (*ann. 1471.*) Samuel de
adecco Waleczovius, eo fungi olim
juſſus. Quod ut in uſum revocaretur
frequentaretur, nunquam Vrbes regiæ
inebant optare. Nam quia experien-
temporum ſuperiorum manifeſte
endit, quamvis Civium quoque Ordo
s apud nos ſit reipub. & nemo tamen
hoc Ordine in conſilium regium alle-
patur, abuſos perſæpe loci ac muneris
inentia ex nobilitate non paucos , ad
em civitatibus , non ſolum parum
uos fuiſſe , ſed & , (diſſimulante rem
b Camerario , qui ex Equitibus ut plu-
num erat,) non nunquam vehementer

incommodaſſe , ea propter credebar
cum æquitatem ipſam , tum ſuam in pr
mis ſalutem neceſſario depoſcere , ut i
ſacratiore hoc conſiſtorio , in quo Re
plerunque non de nobilitatis tantum,ſe
de univerſæ reipub. rebus conſilium ſol
capere , vel unum hunc ex ſuo Ordin
habeant , qui deliberationibus public
pariter cum nobilitate intereſſe , & a
Regem libere , quod , & quoties opu
eſſet , de Civitatum cauſſis querelisve re
ferre ipſe poſſet. Subeſt muneri huic v
carius , quem vocant , SubCamerariatu
præfectus , & Curiæ Civitatum Præto
aulicus, Scribaque Cameralis.

IV. Atque hæc ſunt optimatum ſe
primorum Regni dignitatis honoratiſſ
mæ munera. Κειμηλίοις porro reipub
hoc eſt Regalibus ornamentis ac privile
giis gentis cuſtodiendis, inſtitutus e
BVRGGRAVIATVS CAROLO
STEINENSIS. Funguntur hoc offici
ſemper nobilitatis vetuſtæ Viri duo, Ba
ro unus , & alter Eques , qui arctiſſim
ſicut Regi Regnoque , ita mutuo ipſi in
ter ſe , devincti ſacramento , non alit
quam intra regni fines eſſe perpetuo, do
miciliumque habere tenentur. Hi quam
vis pariter obſtringuntur ambo ad pro
videndum ne quid Arx Caroloſteina, v
quæ in ea ſunt recondita, detrimenti ca

pian

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nt, emolumenta tamen ac fructus ex
s ditione tota, (dotata videlicet eſt
a hæc magnifice vicis & agro multo,
m à Carolo fundatore primo, tum in
mis à Wilelmo Dubio de Trzebo-
ſlicz) non niſi ab uno, tantiſperdum
vita vel functione decedat, percipi
aſſe lex jubet. Vſufructuario collegæ
emortuo ſuccedit demum, nemine
erturbante, collega ſuperſtes, & ſimi-
r, ut deceſſor, quoad vivit, reditibus
s, ſolus fruitur. Si qua alterutrius vel
iusque culpa contingat arcem hoſti
manum venire, vel damnum aliquod
pub. noxium accipere, convictus de
pa, ſive alteruter ſive uterque capitis
æque & bonorum amiſſione pœnas
t.[8] Cognoſcendis vero litibus tam ci-
ibus quam criminalibus, jurique di-
ndo ſedet pro tribunali ſtatis diebus,
n Major tum Minor REGNI-SE-
ATVS,[9] de quo plenius dicendi alius
non ita multo poſt offeret locus.[10]
cuniam reipub. collatitiam procurant
ti ſemper in comitiis ex Ordinibus
gulis Triumviri, Vulgus eos *Ney-*
wyſſſj Bernjkj vocat. Hi ex decretis

 in

8 *Ius provinc. A. 45. B. 8. 9. 15. 19.*
9 *Ius provinc. A. 35. L. 60.* 10 *Infr. cap. 16.*

in Ordd. conventu contributionibus
collectam ab omni populo pecuniam, i
ut comitiis frequentibus convenit, di
penſant. Incolarum autem publicæ ſ
curitati in territoriis diſtrictibuſque co
ſervandæ, inſtitutæ ſunt PROVIN-
CIALES PRAEFECTVRAE. Sin-
gulis eas annis renovari ab Rege leg
volunt, & binis ex locupletioribus i
unoquoque diſtrictu incolis demandar
Baroni nempe uni, & Equiti alteri,
quod ſub Majum fere menſem fieri quo
annis conſuetudo eſt. Muneris hujus e
uſus, [11] in præcavendis periculoſis vic
niæ malis quibuſque fortuitis, in deſcr
bendis neceſſariis defenſioni plebejorum
hominum telis ac armis, exercendo i
armorum uſu, habendaque in procinctu
opportuna adverſus hoſtium repentina
irruptiones, ſelectorum ex omni numer
vicinorum juventute armata, increpan
dis otio torpentibus [12], in relaxand
immerito conjectis in vincula tenuior
bus, abrumpendis, in repræſentando op
ficibus opidanis hoſtimento vel opera
rum pretio familiaribus nobilitati terg
verſationibus, in prohibenda deniqu
vi privata hominum petulcorum omn

Inprimi

[11] *Hagecus in ann.* 1442. [12] *Comit*
ann. 1547.

mprimis vero, ſecundum Burggravium
upremum, pervigili cura ei eſt incum-
endum, ut comprehendantur Errones
uſpecti & graſſatores, ſiſtanturque cujuſ-
is generis populationes ac latrocinia. Et
ette, ſicubi fuerit, ſive ab incendiariis,
ve vaſtatoribus quibuſcunque, facta in
egnum irruptio, vel vis à latronibus
uipiam illata ita ut ſpolietur, ſaucietur,
apiatur, trucidetur, tum ad primam,
aſſi injuriam aut alterius ſpectatoris
ocem, vel conclamatione, vel æris
Campani pulſu, ſignum dari leges [13] ju-
bent. Quo audito, tenetur graviſſima
ub pœna, vicinia omnis, præſertim loci
lominus, quin & quiſque obvius, arre-
tis armis accurrere, opem ferre, vim vi
pponere, conjectos denique in fugam
rædones, tantiſper dum comprehen-
lantur, perſequi. Sin in arce aliqua, ca-
tello, opido, receptum ii habuerint, nec
lediti abſque mora fuerint, locus à per-
ſequentibus cingitur, & res omnis ad
provinciæ præfectos enuntiatur. Moniti
lli, feſtinanter provinciales armant, &
dum Rex ipſe, vel Burggravius Supre-
mus, quid porro fieri conveniat, ex
Conſiſtorii ſanctioris conſilio decernat,
in loci obſidione hærent. Hujus quoque

[13] *Regni Conſtitutt. L. 16. 18. 25.*

olim fuerat muneris, conventus cum provincialibus pro re nata agitare, & neceſſariis diſtrictui ſuo de rebus conſultationes habere: Sed poſteriores Reges facultatem hoc genus ipſis eripuerunt.

V. Hæc igitur, de quibus hactenus diſſeruimus, ſunt quæ terreſtria vocantur, & Regno toti vendicantur Munera Superiora: Rex ſimiliter ſua habet varia, dignitatis neutiquam ſpernendæ munera. Vtitur autem iis jure majeſtatis ſuo, in rebus partim ſeriis, partim oblectabilibus. Seriis rebus occupantur, quæ deſudant in juſtitiæ adminiſtratione, in fiſci Regii, & quæ ab eo dependent, procuratione, in feudorum, quæ ultra Bojemum limitem ſunt, moderatione, inque ordinaria domus & corporis regii cuſtodia. Expeditius porro obeundis muneribus his fere ſingulis adjuncta etiam eſt numeroſa ſecretariorum, actuariorum, ſcribarum, viatorum, miniſteriorumque cæterorum turba. Adminiſtrandæ juſtitiæ Rex conſiliarios ſibi arbitratu ſuo legit, per eoſque definitis lege diebus, controverſa nunc Curialia, nunc Cameralia negotia quævis, juris via cognoſcit ac decîdit. Præſident autem tribunali conſilii hujus regio, directores duo diverſi, quos ambos vocamus Supremos: in Curialibus quidem IVDEX CVRIAE,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CVRIAE, in Cameralibus vero CVRIAE vel PALATII MAGISTER. Fiſci Regii, *Statkuvv Stolnjch y komornjch*, ſive patrimonii agrique Regii procurationi, PRAEFECTVRA ÆRARIA, ſeu ut cum vulgo loquar, CONSILIVM CAMERAE eſt ordinatum; cui qui præſidet Baro PRAESIDENS CAMERAE appellatur, habetque ex Equeſtri Ordine adjunctos collegas ut plurimum quinque. Horum dicto ſunt audientes Fiſcalis, quem Regis Procuratorem vocant, ærarii QVAESTOR, LOGISTESque, & ditionum patrimonialium Præfecti omnes, Libripens, paſſimque in limite & urbibus, veſtigalibus exigendis conſtituti exactores. Fiſci procurationi affinis quoque eſt METALLICORVM-MAGISTERIVM ſupremum. Commendare hoc munus Rex per leges poteſt, [14] tam ex Civibus quam ex Nobilitate, Viro bono quem rei peritum, & obeundæ functioni idoneum judicarit. Viſitare autem is, prout opus eſt, tenetur auri & argenti fodinas toto regno omnes, in eaque quæ iſtic geruntur diligenter inquirere, & quicquid præter ordinem juraque fodinaria agi, vel à fundi domino, vel ab officinarum metallicarum hominibus peccari

[14] *Regni Conſtitutt. A. 47.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

peccari cognorit, emendare; compellatus, ab iis quorum intereſt, de redimendo à foſſoribus auri argentive emolumento, mature id facere, & , ut verbo dicam, omnia quæ promovendæ rei metallariæ opportuna ſenſerit, accurate proſpicere. In ejus curæ partem cum eo venit regius monetæ Explorator, qui tum quæ in rem viderit, eum monere, tum ne numus publicus depravetur, operam debet dare.[15] Iam vero quia multas in Germania, ideoque ultra Regni ſui fines, Rex Bojemus habet clientelas, feuda & beneficia, quæ jam olim coronæ & Regibus Bojemis ſunt obnoxia, iis in officio continendis, ac tuendæ apud clientes, qui ea poſſident, Regum & Reipub. Bojemæ majeſtati, inſtituta eſt,[16] quam vocant, Germanicorum FEVDORVM PRAEFECTVRA, qua Baronemne an Equitem fungi oporteat, lis eſt nondum plane deciſa. Meminimus nos certe Baroni munus hoc, non Equiti, hactenus fuiſſe collatum. Quia vero circa bona quæ reipublicæ proprietas ſunt, verſantur hujus muneris curæ, ne quid reipublicæ in fraudem à quoquam hîc poſſit innovari, Archi-Cancellario regni, pro

15 *Infr. cap.* 18. §. 4. 16 *Convent. an.* 1595. 1601.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

to more, ſimiliter incumbit inſpectio. Regiæ porro domus, hoc eſt ARCIS PRAGENSIS, ut & CORPORIS REGII CVSTODIENDI PRAEFECTVRA, probatiſſima fide Equeſtris Ordinis viris ſemper ſolita eſt demandari, quorum ille arcis præſidiariis, hic Regis ſtipatoribus cum imperio præeſt. Verum quia à rebus ſeriis reſpirare nonnunquam & animi recreationi tempus largiri amant Reges, oblectabilibus etiam rebus procurandis, officia quædam deputarunt. Equos ſiquidem generoſos agitare, feraſque venatu fatigare, Magnates plerique omnes ponunt hac tempeſtate, in prima oblectatione; cui rei, & hominibus & inſtrumento multo eſt opus. Omnibus his ſcienter accurandis, habet Bojemus Rex Equitii ſeu STABVLI, & VENATIONIS MAGISTERIVM. Quæ quod Equorum, venatuſque cura, cum ſuccenturiatis omnibus occupentur, ſuis ipſa nominibus aperte oſtendunt.

VI. Et vero plura adhuc variaque cubiculariorum, obſonatorum, dapiferorum, pocillatorum, aſtynomorum, & cæterorum officia in Regis aula familiaria eſſe non ignoramus, quia tamen ſingulare nec protritum fere nihil ſecum trahunt, ab iis percenſendis ſuperſedere,

quam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quam minutis id genus, Lectores obtundere malumus, & ad explicanda quæ in repub. noſtra pro Officiis Inferioribus, habentur, tranſimus. Sunt autem illa præcipue continendæ in diſciplina plebis promiſcuæ multitudini, vitandis popularibus turbis, & plantandæ etiam inter vulgus obſcurum, concordiæ inventa. Solent illa quotannis exquiſitis prius ex loci cujuſque incolis delectorum, & ideo ſacramento fere peculiari alligatorum ſuffragiis, à magiſtratu ſuperiore opidatim vicatimque viris famæ integræ & intelligentibus conferri. Magiſtratus autem ille ſuperior, qui ea confert in liberis Vrbibus, & in regii patrimonii opidis, eſt Rex, (hic enim, rarius quidem per ſe ipſe, uſitatius vero per ſuos cum authoritate ad id pro more deputatos, hîc ea ſolet diſtribuere,) in cæteris loci cujuſque dominus. Nam quia experientia ipſa docebat, nullum etiam minimum vicum, nedum civitatem, ſtare diu abſque incommodo poſſe, niſi habeat cujus conſiliis authoritateque gubernetur, eapropter, ſui cuique vico, cuique opido, cuique Vrbi præfecti ſunt anteſignani, ac boni communis curatores. De iis quorum modica eſt poteſtas, & ob hominum infrequentiam rarior functionis uſus, vulgoque nota tenuitas,

verba

verba multa facere,res eſſet nihili;ea dun-
taxat munera, ſeu officia, quæ in opidis
Vrbibuſque populoſioribus publice ac
perpetuo obtinent, & quorum non vul-
gatis eſt authoritas atque juriſdictio li-
bet compendio commemorare. Munus
igitur præcipuum in Vrbibus municipiiſ-
que eſt, quod SENATVM CIVITATIS
vocamus, Conſilium nempe in Majore
Novaque Praga OctodecimVirale, in
cæteris Vrbibus & opidis Duodecim Vi-
rale, itemque PRAETVRA. Senatus
hic ſive conſilium, armatum eſt tam
majore, quam minore, in criminalibus
pariter & civilibus cauſſis, juriſdictione.
Allegi in hoc conſilium per leges nemo
poteſt, qui non prius triennium poſt jus
civitatis acquiſitum, in civium numero
tranſegerit, oneribus communitatis aſ-
ſueverit, intereaque conſuetudines pa-
trias familiariter condidicerit. Et quam-
vis, tam in capiundis,quam in obeundis
his muneribus, ſingulare aliquid inde à
tempore, cujus non eſt memoria, locus
fere unuſquiſque ex conſuetudine inve-
terata obſervet, in jure tamen dicundo,
ubique eſt pro norma jus patrium muni-
cipale, quod Praga matrix amplectitur,
quodque propter uſum in municipiis
communem *Pravvo Mieſtske* dicitur. In
Senatu hoc Vrbico, primus quidem abſ-
que

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

que controverſia ordine eſt, qui com-
modata nobis à Latinis voce *Prymas* &
Hoſpodarz Mieſta ſalutatur, quique i
conſilio, omnium primus ſententiar
ſolet rogari, & à multitudine omni, pr
aliis honorari; decernendis tamen, quo
ties actor inſtat, reorum in jus citationi
bus, cogendo Senatui, tractandis ordin
negotiis, dirigendis conſiliis, rogandi
concludendiſque ſententiis, nominand
ex collegis, ac (quod coram eo, cuju
res agitur, ſolet fieri,) ad dicendum in
vitando Senatuſconſultorum promulga
tori, clavium & ſigilli publici cuſtodiæ
moderatur Conſul ſive Civium magi
ſter. Menſtruum autem ſaltem eſt apud
nos quemadmodum apud Athenienſe
Prytaneia olim fuit, Conſulare hoc offi
cium, quo in orbem defungi intra ver
tentem annum alii poſt alios ordine ſo
lent, ſinguli duodecimViralis conſili
illius Senatores. Vſus magiſter, ut olim
ita & nuper, docuit noſtros homines
unam exæquandæ libertatis rationem
eſſe, viciſſitudinem imperitandi, [17] diu
turnioremque hujus generis in civitati
bus magiſtratus adminiſtrationem, ſiv
ſemeſtrem, ſive annuam; non perind
in noſtra repub. ut in aliis, eſſe civibu
accom

[17] *Livius lib. 3.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

accommodam. Et ideo non facile fit, ut qui funguntur hoc magiſtratu, in legem aliam, vel peculatus, vel reſiduorum, vel repetundarum, magnopere poſſint aut auſint delinquere. Eſt autem tanto ſplendidior hujus functionis ac Senatus civici dignitas, quanto Vrbs alia præ alia privilegiis immunitatibuſque eſt ornatior, amplior, populoſior. Ac propterea quod quædam, præſertim regiæ, Vrbes, tam ſunt populo abundantes, ut cognoſcendis in tempore expediendiſve cunctis communitatis omnis & incolarum ſingulorum negotiis, Conſules haudquaquam poſſint eſſe pares, magno illi Senatui, ſubordinatus eſt Pragæ Decem-Viratus, alicubi Octo-Viratus, alicubi vero Sex-Viratus. Aſſerendæ porro à concuſſionibus promiſcuæ civium multitudini, conſtituti ſunt ſeniores populi, quaſi Tribuni plebis, hîc plures, ibi pauciores, qui ſi quando Senatus muneris fiducia in communitatis fraudem velit quicquam tentare, intercedant, eumque ad ſaniora commoneant, vel, ſi emendare abnuat, ad Subcamerarium regni, aut ad Regem ipſum deferant. Cæterum PRAETVRA eſt alterum inter civica officia munus publicum, quod cognoſcendis dirimendiſque controverſiis minoribus, cohibendæ cuivis plebejorum

Hh proter-

protervıæ, comprehendendis & in vincula compingendis male feriatis, & mandandis exequutioni conſilii Majoris placitis, eſt inſtitutum. Gerendo autem utrique huic muneri civico, neceſſario ſerviunt publica quoque miniſteria diverſa; Conſulatui aſtynomi, quæſtores, ædiles, notarii, actuarii, ſcribæ, viatores; Præturæ, latrunculator, Commentarienſis, ſtatores, lictores, & ſi qui alii ſunt id genus accenſi.

VII. Præter communia hæc urbibus, municipiis, opidis quibuſvis munia, inter ſingularia referri, & neutiquam ſilentio præteriri eſt dignum Oenoptæ munus, quod metallicorum opidorum quadam, ni fallor, imitatione, Pragæ (*ann.* 1358.) inſtituit Imp. Cæſ. Carolus IV. & collium vitiferorum cultoribus jus reddere juſſit. Vocatur munus hoc, voce non noſtra, *Vrzad Pergmiſtrſky.* Conferendo gerendoque huic muneri latas à Carolo Leges, illuſtravit atque auxit Wladiſlaus Rex. *ann.* 1497. Collium Magiſter hic præcipuæ eſt inter Seniores populi exiſtimationis, & in coacta civitatis univerſitate, multitudinis omnis nomine, verba ad Senatum aut ad quos opus eſt, ſolet facere. Hic ex Majoris Pragæ Civibus, ab ejuſdem urbis Senatu olim, nunc ob Novæ urbis cum

Majori

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Majori intempeſtiva jurgia, ab Regio fiſci conſilio legi, eique conſiliarii muneris collegæ octo, terni videlicet ex Veteri, terni ex Nova, & bini ex minore Praga, Senatus quique ſui arbitrio, adjungi conſueverunt. Inſtitutum autem eſt munus hoc, cum cognoſcendis coortis ob vineta litibus ſicut diximus, tum curando, ne ſerendis apta vitibus loca, ſuis careant cultoribus, deſcribendis, metiendis, ab omnique venatu tutis præſtandis, quotquot ubicunque circa urbem coluntur, collibus, puniendis deprehenſis pendentium adhuc fructuum furibus, ſtatuendo præterea, quod ſub hedera vænum quis dare velit, vini cujuſvis pretio, ſolvendæque operariis diurnæ mercedis modo; providendo necubi pendulum vinum vel vappa per impoſturam væneat, &, ut dicamus compendio omnia, procurando, decernendo, faciendo, quicquid culturæ iſti vineariæ viderit futurum ex uſu. Circum urbem quaqua verſum libera omnino eſt ejus juriſdictio. Cæterum quia melior fere munerum iſtorum pars, in publica juſtitiæ adminiſtratione exercetur, ac propterea, quum iis reſpub. noſtra non poſſit carere, plenius, quę mox habemus dicere, declarabunt, ſupervacaneum eſt in iis diutius hîc immorari ac hærere.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP. XV.

De Conſilio ſeu Conſiſtorio Regio.

I. DIfferentes in ſuperioribus,[1] partim de politico apud Bojemos regimine, partim de muneribus publicis terreſtribus, diximus Regem noſtrum non ſolere abſque regni Optimatibus, Conſilioque ſuo, de repub. ac gravioribus reipub. negotiis, quicquam ſtatuere. De privatorum petitionibus quotidianis, querelisve quibuſvis, quas abſque judicii ſtrepitu expediri eſt æquum, cognoſcere ſane poteſt ille ſolus, jubereque vel vetare arbitratu ſuo; pleraſque tamen omnes illas, ad idem ſuum Conſiſtorium ſimiliter rejicit, deque ampliſſimi Conſilii ſententia, in iis quoque, quod placuit, reſcribit. Poſcit igitur ipſa rerum ſeries, ut de Regio illo Conſiſtorio, ſeu Conſilio ſanctiore, verba quoque faciamus. Eſt autem id Bojemis unicum, & à vulgo noſtrate, non aliter quam CANCELLARIA REGNI vocatur. Rex quidem, ne contra ipſum diſputetur, abſtinet fere ipſe à publico hoc Conſilio, more Hebræorum regibus olim uſitato, nec deliberationibus, niſi rariſſime, ſolet intereſſe;

[1] *Supr. cap. 5. §. 11. & cap. 13. §. 2.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eſſe; quæ tamen res, quo tempore, ſint tractandæ, expendendæque, ArchiCancellario, de more, dat in mandatis. Archi-Cancellarius igitur Regis nomine, quæ conſulto opus ſunt, in Conſilio proponit, ſententias rogat, & actioni toti ordine patrio moderatur. Poſtea vero quam ſententiam rogati dixerunt omnes, reverſus ad Regem vel ſolus, vel cum uno atque altero ex Optimatibus, rem ei exponit omnem, & quid fieri is velit, jubeatque, mandata accipit: quæ in Senatu tandem explicata, qui à Secretis eſt Actuarius, in acta diligenter refert. Datur in hoc Conſiſtorio locus non ſolum Optimatibus, hoc eſt, iis qui terreſtribus officiis ſupremis funguntur, (quales ſunt Burggravius Pragenſis, Curiæ-Magiſter ſupremus, Archi-Camerarius, ſeu Magnus regni Admiſſionalis, Archi-Dicaſtes, Scriba regni Supremus, & Sub-Camerarius) ſed & Senatoribus Regni indifferenter omnibus, qui tam vocati à Rege, quam non vocati, in Conſilium, quoties libet, poſſunt venire, in commune conſulere, interfari, & quæ è re publica eſſe cenſuerint, admonere. Pro-Cancellarius præterea & Secretarius interſunt neceſſario deliberationibus omnibus.

II. Quoniam vero negotia, quæ hic

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tractantur, non omnia æque ſunt ardua, ea de cauſſa receptum jam olim uſu eſt, ut Conſilii hujus Senatus, pro re nata, alius alio cogatur frequentior, & propter eam Senatorum frequentiam, vel infrequentiam, aliud hîc Auguſtius, aliud Anguſtius concilium dici queat. In auguſtiore concilio illo, deliberationes de reipub. ſtatu, deque Regis ac populi univerſi neceſſitatibus ac ſalute, inſtituuntur; quandoque etiam exemplo olim nocitura, & explicatu difficilia, incolarum ſingulorum negotia, attinguntur ac diſceptantur. Advocat autem, quoties opus eſt, auguſtum hoc Conſilium Rex ipſe, excitis ad diem Senatoribus, cum iis qui Pragæ per tempus ſunt præſto, tum ſelectioribus cæteris, qui hinc inde per diſtrictus adminiſtrandis privatis ſuis atque domeſticis rebus intenti, domi quiſque ſuæ tempus ruſticando terunt; imo, ſi caſus id depoſcat, aliquando etiam aliis ex privatorum numero, viris rerum peritis. Advocant ſimiliter Conſilium hoc magnum ac auguſtum, regni Optimates, ſed non niſi tum, cum de Regis aſſenſu, comitiis regni calatis, ejus cogendi illis copia eſt facta. Adſunt autem concilio ſic coacto, inter Optimates, non modo Senatores regni omnes, regiique conſiliarii, verum & deſcripti plerumque

comitio-

comitiorum decreto, ex privatis, nunc plures, nunc pauciores, delegati. Agitur in eo ac conſultatur, iis duntaxat de rebus, de quibus, excluſi tempore Ordines univerſi, in comitiis decernere non potuerunt, & de quibus ſtatuendi poteſtatem huic concilio, verbis diſertis fecerunt, Ferdinando, Maximiliano, Rudolphoque regnantibus, concilium hoc legimus fuiſſe coactum aliquoties, [a] de publica patriæ defenſione, exciendoque ad bellum viritim populo omni, de recognoſcendis ac regundis regni finibus, de relaxandis redimendiſque ſitis ultra limitem, oppignoratis Coronæ latifundiis, de viis recens à finitimis manifeſto accolarum incommodo in regnum apertis, emporioque ſalis inuſitato; de monetæ cudendæ valore & legibus, de collatitia pecunia ex reipub. uſu prudenter diſpenſanda, de fœderibus hæreditariis cum principibus vicinis majorum exemplo renovandis, deque id genus rebus aliis.

III. In anguſtiore porro Regii Conſiſtorii concilio, neque tanta requiritur Senatus frequentia, neque de univerſæ reipub. Statu conſilia capiuntur. Singu-

[a] *Comit. an.* 1545. 1557. 1569. 1575. 1585. 1586. 1596. 1604. 1610.

lorum hîc, vel, ut plurimum, paucorum, pauperum pariter & opulentorum, poſtulata querimoniæve, vulgariores ac quotidianæ, expenduntur, & quidem duntaxat eæ, quas decidi abſque fori ſtrepitu æquitas ipſa, atque ii, quorum intereſt, ferant. Prodeunt ex hujus loci ſanctiore concilio, privilegia quævis, & conceſſiones regiæ, inveſtiuntur hîc, tam de nobilibus quam ignobilibus feudis, Regum Coronæque vaſalli ac clientes quique; legati ad Reges exteros, principeſve ac provincias dimittendi, mandatis inſtruuntur; proſcripti, vel aliis de cauſſis Regis aulam judicumve tribunalia adire prohibiti, fide publica muniuntur; Regis nuntii ſpeciales, (vocantur vulgo Relatores) de citatis ad diem cauſæque cognitionem extraordinariam ſive in provinciale ſive in Regium judicium partibus controvertentibus, in impatientibus moræ negotiis; de inferendis rotulandiſque variis (modo ne ſint de regni patrimonio) ab Rege factis contractibus; de datis pupillo tutoribus vel ætatis venia; de teſtibus producendis; deque rebus ſimilibus, ad tabularii cuſtodes amandantur; eduntur denique hîc Regia interdicta, Edicta, Decreta, Reſcripta, cujuſvis generis, quæ ut de plenitudine poteſtatis regiæ in Bojemia

edi

edi eſſet fas, Regum majeſtati à populo
egibuſque priſcis, jam olim eſt permiſ-
ſum, uſuque longo receptum.

IV. Expediebantur autem Regii hujus Conſilii negotia, quicquid Bojemis, Moravis, Sleſis, Luſatiſve Rex mandabat, olim quidem non niſi lingua populi Bojemi vernacula; vel Latina populorum omnium communi, quoties cum exteris agendum conſtituendumque quippiam erat: provinciales etiam ipſi Sleſi ac Luſati, Slavica populari, quoad maxime fieri potuit ad Bojemam dialectum conformata lingua, res ſuas in hoc Conſiſtorio proponebant, &, quod plus eſt, legatos ſuos, ſcriptis Bojemice mandatis inſtruebant. [3] Stetit his moribus inſtitutiſque, & floruit, pacatum longiſſimo tempore ex ὁμογλώττοις nationibus diverſis coagmentatum olim regni noſtri corpus. Avorum vero memoria, poſtea quam Sleſi, Luſatique indigenæ cum hominibus peregre advenientibus commixti, peregrina, quam ſua, lingua loqui maluerunt, contemptui apud eos cœpit ſermo ille avitus haberi, Waſſer-Polaciſmuſque vocari, ac Germanicus pro eo, in ſacris pariter & profanis locis,

 fre-

[3] *Legat. Sleſica an.* 1547. *item Ordd. Opolienſ. & Ratiborienſ. anno* 1536.

frequentari. Hinc nata poſtea quoque eſt Linguæ Bojemorum noſtræ valde pernitioſa, in ſacratiore hoc Regis noſtr conſiſtorio, Expeditionis, quam Germanicam vocant, inſtitutio. Ideoque allegebatur eam in rem ab Regni ArchiCancellario Secretarius Germanicus, qui quod illa lingua eſſet expediundum, curaret. Sed non conſtitit hîc, nec eo contenta diu fuit hoſtium noſtræ linguæ arrogantia. Extremis namque Rudol. II. & omnibus fere Matthiæ Regum temporibus, *(an. 1610. 1614. 1615. 1619.)* ProCancellarium Germanum prætextibus variis tentarunt Conſilio huic obtrudere Sleſiæ Luſatiæque incolæ. Optato tamen ſucceſſu hactenus novatio iſta caruit.

Iam ergo quæcunque ab hujus loci Senatu concluſa regis calculo comprobantur, iis, ſi Bojemos Moravoſve contingant, Bojemice; ſin Sleſos, Luſatos, Cladſcanos, Hebanos, Cubitenſeſve, Germanice in ſcripturam redigendis, formularii ſunt ordinati, qui ſimul ac vel ArchiCancellarius, vel ProCancellarius, vel Secretarius injunxit, ea in forma materiæ convenienti deſcribant. Valet autem ac ſit authentica, tum demum hæc ſcriptura, cum, non modo ab Rege, verum etiam ab ArchiCancellario, Pro-

Cancella-

ancellario, & Secretario propria manu
t ſubſcripta. Neceſſe præterea eſt, ut,
in forma Privilegii fuerit vel diploma-
de plena teſtamenti condendi pote-
ate, aut arduo negotio quopiam alio,
egis ſigillo majore ſeu ſanctiore; ſin
otritis ac minutioribus de rebus cæte-
s, minore ſeu vulgatiore, ſignetur ac
uniatur. Verbis porro mandatiſque re-
is ſua ubique conſtat authoritas ſem-
r, fideſque ab omnibus habetur & ho-
or maximus, uſque adeo, ut ſi quis vel
iorem iis detrectet gerere, vel in aliquo
iſit derogare, impune id neutiquam ſit
turus. Conſtare illa ſibi ipſa quoque
rpetuo, nec alterari, retractari, aut re-
ocari, niſi urgentiſſimis de cauſſis ac
xacta cum accuratione, vel ſolent vel
oſſunt, ita ut (ſimiliter quemadmodum
egium apud Medos Perſaſque jus fuit)
b immotam eorum firmitudinem, ve-
eres, non ſecus ac de oraculis prover-
io locum dederint, *Kralovvſka Slovva*
egdau na Zpatek, hoc eſt, *Regis verba*
eſcire regreſſum. Vtinam nihil hoc ævo
t, quamobrem diverſum quis merito
oſſit ſentire! Ipſe denique Regii conſi-
orii illius locus, cum ob Regis ipſius
majeſtatem, tum ob rerum, quæ in eo
ractantur, magnitudinem, multitudi-
nem, & dignitatem, ſacer quodammodo
eſt,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

eſt, & aſyli alicujus inſtar omnibus pe
quam venerabilis. Veteri autem inſtitu
is ubicunque Regis aula eſt, uſitatiſſin
vero Pragæ, ut in metropoli, in ar
Sancti-Wenceſlai regia ſolet deſignar
nec transfertur alio, niſi cum Regis aul
& ſonticis de cauſis, quales ſunt graſſan
maligna contagione peſtis, & hoſtis be
lo imminentis juſtus metus. Liberu
cuivis eſt, etiam tenuiſſimo cuique, i
hoc conſiſtorio rem ſuam ac animi d
ſiderium libelli forma proponere, open
que Regis implorare. Rex quoque ni
officii atque juramenti neglecti velit ac
cuſari, concilii hujus, ſicut uſum inte
mittere, ita dignitatem imminuere, pr
ſco more prohibetur. Eapropter quem
admodum Matthiæ Corvino, contr
Georgium Wladiſlaumque pro Rege ſ
Bojemorum gerenti, Bojemicæ huju
generis Cancellariæ uſus accuratus ac di
ligens, commendabilis olim apud Pro
ceres Bojemos etiam poſt mortem; it
ejuſdem vel ad breviculum tempus inte
miſſio Wladiſlao Regi legitimo (*ann*
1511.) probroſa fuit, nec abſque ob
murmuratione ab Ordd. diſſimulari di
potuit. Intolerabile ſimiliter majori
bus videbatur, ſi quando Rex Bojemu
aliunde quam ex Cancellaria Bojemic
mandata Regia de re quacunque dabat
vel

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

poteſtatem Regiam extra Regni li-
tem exercebat. Poſſunt curioſis eſſe
emplo mandata, cum Iohannis Regis
tenburgica, tum Sigiſmundi, Wla-
aique Budenſia, quæ authoritatis
idicæ apud populum fore, ejus tem-
ris Optimates palam ſunt proteſtati.
timatum tamen ævi recentioris con-
entia, diſceſſum in pleriſque eſt ab illa
ris priſci obſervantia, exceptaque le-
us novis ſunt perquam pauca, de qui-
Rex ex poteſtate Regia niſi intra
gni fines ſtatuere vetatur. Quæ cum
iſint, nemo tam rudis poterit rerum
æſtimator, qui majorum noſtrorum
in re prudentiam non ſentiat, quam-
Conſiſtorii hujus bene ordinata ad-
miſtratio, cum Regi ipſi ſit glorioſa,
n incolarum multitudini omni fru-
oſa, videre non queat.

CAP. XVI.

tribunalibus juri dicundo in Bojemia conſtitutis.

PLus quam ſemel dictum à nobis eſt [4] in hoc opuſculo, Bojemos bere ſuos peculiares inde à majoribus acceptos

4 *Supr. cap.* 3. §. 13. *& cap.* 8. §. 3. *& cap.* 11. §. 5.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

acceptos mores, inſtituta, jura, & leges quibus tum à ſuis principibus ut homines liberi, non ut ſervi', moderate regi tum, ut vaga prorſus, ac infrænis videri poſſit libertas iſta, abſque obluctation parere accurate aſſueverunt. Res enim ipſa viſa illis eſt loqui, perinde ut corpora noſtra ſine mente, ſic civitatem ſine Lege, neutiquam vim aliquid prudenter agendi, nedum nervis ſuis ac ſanguine membriſque cæteris probe utendi, habere poſſe. Quoniam vero lingua pariter & natura à Germanorum moribus inſtitutiſque erant alieni, ideo nec forum, nec leges, nec jura cum illis voluerunt habere communia. Domi itaque ſibi ipſi paulatim, accommoda gentis genio ex longi temporis ac uſus diſciplina, conſenſu populi omnis, ſanxerunt jura ac leges. Quæ ſane ante Przemyſli principatum nullis literis comprehenſæ, ſolo uſu diſcebantur, &, quia perpaucæ erant, à judicibus memoria haud difficulter capi poterant. Emergentes temporis progreſſu caſus varii, & homines uſu multo tandem facti eruditiores, genuerunt ex legibus illis paucis alias novas, numero haud paulo plures, eaſque in literas retulerunt: quibus bono publico emendandis, illuſtrandis, explicandis, multiplicandis, ut prior, ita nec noſtra hæc poſterior ætas,
viam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

am ſibi claudi, vel ſegnis ac imperita
leri voluit. Idem videlicet quod pa-
bus licuit, filiis licere quoque exiſti-
abat. Libertas hæc patriis moribus
nixa, nec Wladiſlao Regi diſplicuit
m, qui Ordines Bojemos, quia liberi
t, in leges ſuas, quod publice placuit,
erendi, quod diſplicuit, antiquandi,
bere ſemper poteſtatem, alicubi [5] eſt
icio maturo teſtatus. At quia inutiles
oquin nec vim ullam habituræ fuiſ-
t hæ leges, niſi miniſtros illis & in-
pretes datos, ac erecta juri cum au-
oritate reddendo tribunalia intellige-
t revererenturque homines pravis af-
ctibus ſuis, quam legibus, obſequen-
res, eapropter occurſum malo iſti in
jemia eſt prudenter, magiſtratuſque
judicia unicuique negotio ſua, reli-
oſo videlicet religioſa, profano profa-
, ſunt conſtituta.

II. De religioſis, quæ opus videban-
, diximus jam ante. [6] Profana ſeu po-
ca, ſimiliter ut munera publica, diſtin-
mus vulgo in ſuperiora & inferiora.
periora vocamus, coram quibus in-
mis nobilitas: inferiora, coram quibus
ves plebſque promiſcua convenitur.
Vtraque

---

[5] *Wladiſ. Reg. Deciſion. ann.* 1502. §. 5. [6] *Supr. cap.* 6. §. 15. 17. 18.

Vtraque ex jure gentis patrio, illa quidem provinciali; hæc vero municipali de cauſſis judicant; utraque moribus priſcis approbatum ordinem proceſſumque ſervant; utraque habentur apud omnes perquam venerabilia; utraque ſunt vel ordinaria vel extraordinaria, dignitateque & authoritate alia aliis eminentiora. Sermonis alîus præterquam Bojemici uſus, legibus in iis penitus eſt vetitus. [7] Teſtibus qui generis ſplendore anteſtant, vel alioquin ſuis familiæ inſignibus gaudent, in cauſſis in quibus non de capite, fama, hæreditate, agitur, arbitrarium per leges eſt, [8] (quod tamen, Auſtria fortaſſe & Bavaria exceptis, alibi nec valet, nec uſum habet ullum,) utrobique teſtimonium, poſt denuntiationem, vel ore tenus, vel in ſcriptis perhibere, dummodo quiſque ſcripturam teſtimonii, non ſolum chirographo ſubſcriptam claudat & ſigillo proprio ſuo vel familiæ obſignet, verum etiam per ſolennem ſcripturæ adjectam clauſulam, nimirum, quæ ſic deponit, integra ab ſe fide, nec ullo animæ periculo deponi, verbis

---

7 *Conſtitutt. regni*, B. 32. *Ius Municip.* B. 8. 8 *Conſtitutt. regni*, X. 26. *Ius Municip.* B. 49. 50. *Andr. Gail Obſerv. pract.* 101. *num.* 14. *lib.* 1.

iſertis teſtificetur. Quia enim expe-
entia longa explorata eſt Bojemorum,
æſertim nobiliorum, certa in dictis
ctiſque fides, ideo nihil hic viſum eſt
ſe, quamobrem vel fraus, vel ſubor-
atio, vel perjurium metueretur. Latæ
judiciis hiſce ſententiæ, præſertim
um in rem judicatam tranſiit, oblu-
ari impune nemo poteſt; alioquin ex-
quutorialia decernentur ſtatim, &
ontumax, prout meruit, vel mulcta-
tur, vel vinculis, aut, ſi caſus id de-
ſcat, manu militari coërcebitur. Rex
iam ipſe, perinde ut alius quivis, tene-
r in rebus controverſis eorum cogni-
oni ac decretis ſtare. Quo tamen in
ſu, ut conveniens dignitati decus ho-
ſtaſque obſervetur, in jus, tum vocare,
m vocari, Rex nonniſi per Procura-
rem ſuum, vetuſtiſſimo ex more con-
evit. Exercendis judiciis ſuperioribus
dices, non niſi ex nobilitate, Inferio-
bus, non niſi ex civibus maxime ido-
i quique, & famæ integrioris viri alle-
ntur. Cavetur tamen utplurimum, ne
ſubſelliis iiſdem ſedeat collega, vel
ius patris, vel frater fratris. Locum in
ncilio tenent ſuo quiſque ordine, illi
ætatis familiæque prærogativa, hi ex
ryphæorum claſſis ſuæ aſſignatione.
ti omnes veſtitu decoro, & inceſſu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

vitis digno jubentur. [9] Superiorum re judicatæ ac deciſiones, ratæ ſunt & validæ abſque provocatione omni: ab inferiorum ſententia provocare, exceptis facinoroſis nemo prohibetur. Curſu porro illorum, neque à Rege, neque ab ejus miniſtris impediri, nec homo quiſquam, quo minus jus ſuum via legitima perſequi audeat, abſterreri mandatis ullis debet. [10] Interruptus nihilo ſecius fuit curſus hic & conticuerunt leges pleræque omnes, ab Wenceſlai Regis exceſſu totos octodecim, poſt Sigiſmundum è vivis ſublatum, totos quatuordecim plus minus annos, verum iniquitas temporum illorum, non incolarum truculentia, ordinem hunc tunc conturbavit ac pervertit. Inſtauratus tamen is fuit, cum ab Imp. Sigiſmundo, (*ann.* 1437.) tum à Ladiſlao Regg. (*ann.* 1454.) ſimulac reſpiraſſe à turbis aliquantulum reſpub. eſt viſa. Sunt porro magiſtratus iſti ac judicum ſubſellia, quæ dici ſuperiora diximus, proprie quædam Regia, quædam popularia ſeu terreſtria, ideoque capiunt juriſdictionem, hæc quidem à populo, illa vero à Rege. Occurrentibus cauſſis difficilibus, quæque altioris ſunt indaginis

---

[9] *Comit. an.* 1615. [10] *Comit. an.* 1575. *Hagec. an.* 1250.

daginis & intricatæ, habent ad Ma-
num Regni Senatum, præſides cætero-
m tribunalium omnes, in definiendis
biis recurſum, ex ejuſque reſponſis,
ntentiam liti decidendæ ferunt. Regia
dicia, pars ex Baronibus conſtant, pars
Equitibus, eorumque numerus Re-
s arbitrio, major eſſe poteſt, vel mi-
or; terreſtrium, ut qui legibus eſt de-
nitus, non poteſt. Certæ quoque ſunt
definitæ cauſſæ, quas ab his vel illis
gnoſci majores voluerunt. Conſulta
rorumque per conſurgentes concilii
llegas, Barones (ubi ex legis ordina-
one ii interſunt,) duos, Equitemque
num promulgari mos eſt; ſtrictiſſima-
e eſt ac perquam diligens hujus moris
ſervatio.

III. Quoniam vero cauſſas tam ho-
m quam illorum cognitioni attribu-
s, compertum eſt natura ſua à quali-
tibus, ut plurimum, alias ab aliis di-
are, neque Rex, neque populus, tribu-
lia iis diſceptandis erecta, indiſtincta
linquere diu potuit. Diſcrevit igitur ea
aoque, poſt maturam diſquiſitionem,
m Rex, tum populus oportune. Vnde
egium judicium duplex in hoc Regno
abemus, prætorium nempe, ſive,
t vulgus loquitur, Camerale, *Saud*
Comornj, & Curiale ſeu clientelare,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Saud Dvvorſky. Neutrum alibi, præter
quam in Conclavi quod Viride vocatur,
poteſt legitime peragi. [11] Onus functio-
nis in utroque obeundæ, ab Rege de-
mandatum defugere, nemini eſt inte-
grum, nec niſi poſt exantlatos hujus loci
labores annuos, renuntiare honeſte mu-
neri per leges collega quiſquam poteſt.
Etſi vero Regi cooptare pro arbitrio in
hoc concilium licet judices ex nobilitate
nunc plures, nunc pauciores; attamen
pauciores quam Barones octo, plures
quam Equeſtres quatuor eſſe, & de lite
quæcunque ea ſit, niſi concilio frequenti
& decem, ad minimum, collegarum præ-
ſentium ſuffragiis, pronunciare vetantur.
prætorio ſeu Camerali judicio ſinguli
annis definitum legibus eſt tempus cer-
tum, quater nempe anno unoquoque per
continuos dies quatuordecim, primum
ad ſextum Calend. Februar. ſecundum
poſtridie Miſericordias, ſic vocati, die
Dominici, tertium ad ſeptimum Calend.
Septemb. & quartum ad Eidus Novembr.
Moderatur illi in omnibus, magnus præ-
torii ſive palatii Magiſter. Diſceptantur
in illo actiones, de calumnia ſive injuria
verbali non contumelioſa, ex ſtipulatu
pro dote repetenda, pro mutuo, de mul-
cta

[11] *Comit. ann.* 1575.

, ei qui teſtimonium perhibere re-
ſavit, aut ei per quem factum eſt quo
inus quis judicio ſiſtatur, irrogan-
, de revocandis impetratis in aliorum
udem privilegiis vel vacantium bono-
m eccleſiaſticorum largitionibus, vi
norum raptorum, vi quavis privata, &
qua ſunt ſimilia. Conſumptis porro in
jus generis litium cognitione quatuor-
cim diebus illis, octiduum aliud ſu-
radditur, quo permotus ſupplicum
ecibus Rex, in cauſſis moram non fe-
ntibus, jus iis extra ordinem reddi
ſſit. Rex ſimiliter ipſe non raro liti-
ntes, ex conjunctis regno provinciis,
ic ſe judicio jubet ſiſtere cauſſamque
cere. [12] Vbi de diſputatis ultro citro-
e in genus controverſiis, nomine &
thoritate regia pronuntiari tandem
nſuevit, ac decerni. Haud abſimiliter
riale ſeu clientelare Regis judicium
rta itidem, quibus peragatur, habet
nſtituta tempora, quæ unoquoque
nno duntaxat ſunt utiles dies quatuor,
ilis nempe quiſque ante quatuordecim
os, qui habendo judicio Camerali ſunt
lennes, proximus. Cauſſas in eo nul-
s mos eſt agitari alias, præterquam de
ibus, aliis in locis coram Paribus cu-

[12] *Comit. ann.* 1575.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tiæ experiri mos eſt, & quæ clientes regios, bonaque vacantia, ac controverſias feudales attingunt. Præſidet huic tribunali, reſque ejus moderatur Iudex curiæ Regiæ ſupremus, in cujus cuſtodia ſunt tabulæ, quas aulicas ſeu Curiales vocant, feudorum intra regni fines ſitorum deſcriptiones, inveſtituræ monumentaque, & acta publica id genus omnia. Noſtra adhuc memoria ſimilibus in cauſis locus ſimili judicio fuit in Tachovo arce, ſed antiquavit id de Ordd. aſſenſu Rudolphus Rex. [13]

IV. Regiis hiſce judiciis æquipollent, vel in nonnullis fortaſſe quodammodo antecellunt terreſtria, quæ vocant, ſive Regni dicaſteria (plerique non propria voce provincialia appellant,) à quibus nobilitas veterum Bojemorum omnis, non tantum ipſa ſibi, nemine excepto, ſed & principi, ſupremo magiſtratui ſuo, in maximis æque ac minutioribus negotiis quibuſque, quæ abſque fori ſtrepitu compoſitionem reſpuerent, jus dici voluit, quæque poteſtate tanta atque authoritate armavit, ut nemo è regni incolis ei ſe per contumaciam eximere queat. Exemplo ſunt Comites Slicchii, qui cum forum hoc declinare obſtinatius olim (ann.

[13] *Comit. ann. 1608.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

enn. 1505.) pergerent, bello ſe difficili,
commodiſque gravibus involverunt.
timum inter illa eſt tribunal judicio-
m Burggraviatus *Saud Purkrabſky*,
uod & ipſum eſt geminum; prius Burg-
aviatus Pragenſis ſupremi, poſterius
urggraviatus in provincia Hradecenſi.
dent in hoc perinde ac in illo ſecun-
um concilii omnis moderatorem Burg-
avium, *συμβουλευταὶ* ex Equeſtri
dine ut minimum ſex, cognoſcuntque
quibuſvis propoſitis in judicio, & ad
rmulam jure præſcriptam conceptis li-
rarum contractibus, deque revocandis
eorum contractuum genere natis ſa-
ſdationibus, de factis ſub pœna volun-
ria tabuliſque hujus judicii inſertis ob-
gationibus, de confuſis ac illegitimis
reſtationibus, de compellendo poſt
m judicatam creditore ad rationes de
ominibus cum debitore conferendas,
que cautionibus poſt ſolutionem fa-
am diſpungendis. In provincia Hra-
cenſi, vel potius urbis dotalis prima-
æ arce ipſa regia, erexerunt jam olim
ajores, in reginarum (ni fallor,) ma-
tis Regibus ſuperſtitum, dotalitiiſque
ſce pro aula utentium, nec in Reges
cceſſores ſemper bene animatarum,
ve gratiam, ſive honorem, provinciali-
us incolis forum peculiare, in quo per-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſequi jus ſuum actor adverſus reum jubebatur. Temporis tandem progreſſu, factum eſt tribunal hoc ex tumultuario temporarioque ordinarium & perpetuum. Cognoſcitur autem in eo, ex jure necdum plane deſcripto, [14] ſed partim terreſtri, partim conſuetudinario, cum de cauſſis paulo ante memoratis, tum etiam de factis provincialium contractibus, ex obligatione ſive verbali ſive chirographaria, ex ſtipulatu pro dote vel mutuo repetendo, de refundendis in litem expenſis, tum de condictione ex delicto vis privatæ cujuſvis, itemque non redditi poſt denunciationem fugitivi, [15] aliiſque nonnullis.

Optantur porro Iudices in hujus loci collegia, Pragæ quidẽ à Burggravio Pragenſi ſupremo, (à quo ſimiliter & ipſe cõſilii præſes arcis Pragenſis Burggravius, qui minor cognominatur, legi ſolet) Hradecii vero ex Reginæ uſufructuariæ calculo per Regem ipſum. Iudicio huic neutri, contra quam in aliis obſervatur, tempus certum legibus eſt præfixum. Burggravii, utpote Præſidis, arbitratu id, quoties & quamdiu eſt opus frequentatur. Affine huic judicio Burggraviatus Pragenſis,

[14] *Comit. an.* 1600. [15] *Regiſtr. Burggraviatus Hradec.*

'ragenſis, eſt judicium finium regundo-
um, *Saud meznj*, quod vetus equidem
ed ambulatorium eſt, & ordinarium
x extraordinario demum ab Imp. Cæſ.
udolpho Rege (*ann.* 1600.) factum,
auloque poſt (*ann.* 1601.) ab Ordd.
niverſis in publicis regni comitiis com-
robatum, Regitur illud repetitis ex ve-
uſtiſſimo uſu, ſimiliterque nuper de-
num in ordinem à Iacobo Menſſico
edactis legibus ſingularibus, rigidiu-
culis ſane illis & ſeverioribus. Ei exer-
endo quoties opus eſt, & per anni tem-
us licet, [16] Magnus Regni Senatus ab
o cujus fines per vicinum turbantur in-
erpellatus, Burggravium arcis Pragenſis
elegat, qui junctis ſibi duobus ejuſdem
ubſellii conſiliariis, excitiſque præterea
d diem, ex vicina Ordinis utriuſque
obilitate viris idoneis duodecim, de fi-
ibus controverſis præſens pro more
ognoſcat, terminoſque vel veteres reſti-
uat, vel ſi illi non appareant, novos ſta-
uat. Cognitio in tentorio, quod in acto-
is agro finibus controverſis proximo
endi lex jubet, haberi de lite ſolet.

V. Tribunal Iudiciorum terreſtrium
lterum eſt quod Minus, *Saud Zemſky*
enſſj, vocatur. Vocatur autem minus,

---

16 *Com. an.* 1585.

cum quod de minoris momenti cauſſis cognoſcit, tum quia Senatui Magno præſto, & inprimis Optimatum Regni juſſis audiens eſſe tenetur. Sedent in illo *Vrzednjcy Deſk Zemſkych* omnes ex vetuſtæ nobilitatis Equeſtribus, loco primo arcis Pragenſis Burggravius, ſecundo Vice-Camerarius, tertio Pro-Prætor, ſeu Vice-Iudex, qui conſiliis tribunalis hujus & actionibus omnibus moderatur, quarto Vice-Scriba, quinto Reginæ-Mandatarius, ſexto Succamerarii-legatus. Adhibetur etiam conſiliis, tabularum Regni minorum Scriba, qui propterea Scriba judicii minoris ſolet audire, verum is locum habet in cathedra, non in ſubſelliis: notat conſcribitque quæ aguntur pro tribunali, ſententiam non dicit. Inauctorantur autem ii, & ad munus hoc admoventur, itemque exauctorantur, ex Senatus magni ſententia ab Regni Optimatibus ſingulis ſinguli, Burggravius nempe, ſicut diximus, à Burggravio Pragenſi ſupremo, Vice-Camerarius ab ArchiCamerario ſeu Admiſſionali magno, Proprætor ab Archi-Dicaſte, Vice-Scriba à Proto notario, eodemque modo à cæteris cæteri. Frequentes quidem illi in regni tabulario officii cauſſa utilibus quibuſque diebus eſſe, & occurrentia quotidie fere varia

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ıterventorum negotia promovere ex-
ediréque pro more tenentur; quia ta-
nen multiplices quoque cauſſæ veniunt
oc judicio diſceptandæ, anniverſariis
lorum ſeſſionibus locum in Regnidica-
erio, à parte Regii ſolii ſiniſtra, non
dextra, lex deſignavit, dieſque juri di-
ındo ſolennes, temporibus certis di-
inxit. Cognitioni actionum quibus
geretur de debito ex alio quam litera-
ım contractu, quodque centum ſexage-
as Pragenſes non excedit, vel de exhi-
endis tabulis, fidei commiſſis, ſervis
nercenariiſve fugitivis, de familia herci-
unda, tutelæ adminiſtratione, eman-
ipationibus uſurpatis, venationibus ve-
tis, cæteriſque rei vel pœnæ perſequu-
oriis, lex, inquam, his omnibus dedit
oſt Invocavit vulgo vocatum diem Do-
ninicum, Martis, Mercurii, Iovíſque;
em poſt Pentecoſten, Mercurii, &
ovis dies proximos, ut & pridie Calend.
ctobr. Quoniam vero in jus quoque
ocatur plerumque reus, ut actori,
lius ſane intra trimeſtre, alius intra
nenſem, alius intra diem quartum de-
mum ſe ſiſtat, prætereaque multorum
ctiones exceptionibus excluſæ, quin &
obationes permultas ad cauſſas pro-
ıcendæ, à tribunali majore huc remit-
ıntur, vacare horum omnium cogni-
tioni

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tioni jubentur. [17] hujus ſubſellii judices ex cujuſque anni die ſeptimo Ianuar. ad vigeſimum, & ex die Iunii trigeſimo ad Iulii tertium decimum. Examinandis porro poſt ſententiam, quacunque in cauſſa, & quocunque ſive regio, ſive terreſtri judicio latam, factis in litem expenſis, ſtatuendoque de iis parti victrici à parte victa refundendis modo, tabularum regni procurationi, [18] & aliis cum primis multis, quæ conſuetudine magis quam legibus nituntur, perficiendis, deſcripti ſunt dies Mercurii poſt octavas Paſchatis proximus, Iulii quartus decimus, Novemb. ſeptimus, & Ianuarii primus & viceſimus.

VI. Tertium terreſtrium judiciorum Tribunal, & quidem amplitudine ac dignitate omnium princeps, eſt Iudicium quod Majus vocatur. Vulgo *Saud Zemſky vvietſſj.* Sedent in illo, Rex in ſolio Regio trabeatus, vel, (ſi quis eſt) regni gubernator, & ad alterutrius pedes, aut quoties neque Rex, neque gubernator intereſt, in ipſo ſolio, gerens majeſtatis inſigne virgam, Burggravius regni ſupremus, cincti ab latere utroque Optimatibus & magno Regni Senatu. Conſtabat autem

[17] *Comit. ann.* 1596. [18] *Hagecus in ann.* 1321.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

utem magnus hic Senatus olim ex Ba-
onibus tantum, ut qui ſoli in Regno
ſſent patriæ patres & primores. Sed
um poſt Alberti Regis fata, ſimultates
ropterea ex invidia inter Barones Equi-
eſque accenſæ, flagrare non deſinerent,
uarum acerbitate rempub. jam tum plu-
es quam quindecim annos concuti do-
uerunt boni cives, iis ſopiendis primus
Georgius Rex Equites aliquot, quorum
Ordo antehac pro patria arma ferre ju-
ebatur, in ordinem hunc allegiſſe, &
Wladiſlaus poſtea, ut perpetuo octo al-
egerentur, lege nova [19] diplomateque
(*ann.* 1487.) caviſſe legitur. Pro tribu-
nali igitur in magno hoc ArchiDicaſterii
Senatu, ab eo tempore ſolent ſedere ad
atus Regis ſiniſtrum ex Regni Optima-
ibus, Admiſſionalis Magnus, ſeu Archi-
Camerarius, & ArchiDicaſtes, qui Or-
dinis hujus loci eſt princeps, & actionum
omnium arbiter. Aſſident illis, pars ſo-
io Regio dextri, pars ſiniſtri, per Regem
ex ampliſſimi concilii ſententia in locum
hunc cooptati, & idiotiſmo noſtrate à
ſenectute dicti *Kmeté* ſeu *Kmetovvé*,
i. e. regni Senatores & συμβουλευταί;
præter Palatii Magnum Magiſtrum,
ArchiCancellarium, Curiæ Iudicem ſu-
premum

[19] *Ius provinc. A.* 35.

premum & Burggravium Caroloſteinenſem, qui ex Optimatibus regni ſunt, & locum, more ob dignitatem muneris quiſque ſui jam fére conſueto, habere à Rege jubentur in hoc Senatu, Barones octo; itemque præter regni SubCamerarium, Caroloſteinenſemque alterum & Hradecenſem Burggravios, Equeſtres viri quinque, ætate omnes & gravitate ſpectatiſſimi. Regni Mareſchallus, Rege præſente, cum enſe diſtricto ſtat propter ſolium, abſente proximus à magno palatii Magiſtro locum ad latus dextrum capit. Archigrammateus cum tabulis ſedet in cathedra. Seſſionibus in hoc judicio habendis, cauſſiſque via juris diſceptandis, dies ſtati, iique ter unoquoque anno, ſunt conſtituti, primum à die Veneris poſt Invocavit, ſic vocatum diem Dominicum, proximo, per dies quatuordecim continuos, ſecundum à proximo poſt Pentecoſten ſimiliter Veneris die, per dies totidem, tertium à Calendis ipſis uſque ad pridie Eidus Octobr. Poſt dies illos dari lex juſſit ſemper pupillis viduiſque dies quatuor proximos in quibus ſolæ illorum cauſſæ, ut quas nefas eſſet protelare, diſceptentur ac cognoſcantur. Vendicant autem leges tribunali huic ſoli cognitionem, de nobilis cujuſque capite, fama, & fortunis

ıis hæreditatibuſque; de injuriis contu-
neliæ atrocis, termino moto, violentia
quovis modo exorbitante, obligationi-
ɔus hypothecariis, purgationibus à cri-
nine, per ſupplicio ultimo affectos obje-
to; &, quod palmarium eſt, abſolutam
ognitionem de quodvis genus litibus à
æterorum judicum tribunalibus, ſive
b Regis iter longinquum & à Regno
bſentiam, ſive propter nodos difficulter
ɔlubiles, huc remiſſis & indeciſis. Se-
atus hujus ἀειπερεπεστώτου conſul-
ım, de cauſſa quavis publica privatave
emel factum, reſque judicatæ omnes,
eque ſub incudem revocari, neque in
oncilio Regis privato vel alio, ullo mo-
o retractari per leges poſſunt. [1]

VII. Reſtat adhuc ut poſt uſitata hæc
que ordinaria regni judicia ſuperiora,
e extraordinario, quod unum eſt, &
cujus fere uſu jam in pleriſque eſt re-
eſſum, verba breviter faciamus. Voca-
ır id, quia à provinciarum præfectis eſt
ragendum, *Saud kragskych Heytma-
ivv.* Veterum noſtrorum vulgo *Saud
zudnj*, h. e. judicium territoriale voca-
ıtur. Seſſitabant enim in eo olim cum
æfecto, præcipui aliquot ex cujuſque
zudæ, i. e. territorii nobilitate Sapientes.

Nunc

---

[1] *Comit. an.* 1575.

Nunc jam Duumvirale ſaltem eſt, & authoritate multo, quam olim tenuius. Neque locum illi ordinarium nec tempus certum, placuit deſignari. Convenitur eo vocatus in jus, in alterutrius provincialis præfecti domo, parſque, quæ in cauſſa cecidit, quoties gravatam ſe ejus ſententia arbitratur, [2] habet querelæ in Regio Cameræ judicio inſtituendæ poteſtatem, quod re plenius examinata prout æquum videbitur, ſtatuet. Subjiciuntur huic judicio, controverſiæ non adeo multæ, quales ſunt ob conjectum inique in vincula, neque petenti domino relaxatum, itemque ob quovis modo receptum fugitivum hominem, legibus irrogatæ mulctæ perſequutio; [3] ob non exhibitum convictum de vetitis in agro Regio agitatis venationibus, colonum ruſticanum edita adverſus dominum actio; ob negatum opificibus urbanis operæpretium, vel mercenariis hoſtimentum condictio; exortæ propter mineralium fodinas ob denegata poſt oblatum pretium juſtum apta ædificando ligna, inter fundi dominum foſſoreſque offenſæ; &, ſi qua ſunt ſimilia, quæ coram provinciæ cujuſque præfecti diſce

[2] *Ius provinc. R.* 16. [3] *Ius provin R.* 14. *T.* 2. *X.* 13. *W.* 4.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

diſceptari, diſerta legum verba jubent.

VIII. Loquuti ergo hactenus de judicum tribunalibus ſuperioribus, loquamur ſub hujus loci finem, oratione breviter repetita, de inferioribus, ſeu (utamur hoc patrum verbo) de civitatenſibus. Erigi illa cœperunt Mnatæ principis ævo, [4] poſteaque ſenſim cum civitatibus creverunt, & ſicut olim dicebant, ita nunc quoque ordinis ſui hominibus, ac plebi promiſcuæ, quin & nobilitati quandoque, in caſibus certis, jus dicunt. Vocantur autem in hoc judicium, deſcriptoque legibus, & recepto ordine diſceptantur ac deciduntur cauſſæ ſine diſcrimine quævis, cum civiles tum criminales, editur ab actore actio, decernuntur ab judice proceſſus neceſſarii, citatur ad tribunal adverſarius, libellus producitur, litis fit conteſtatio, probationes à litigantibus cauſſæque merita allegantur, diſputantur, concluduntur, ultimoque tandem judicium lata ab judice ſententia finitur. Tractantur autem hæc judicia; Ordinaria quidem, paſſim in ſingulis Regni Vrbibus, opidis, municipiis. Conſul videlicet cum Senatu ſuo, itemque cæteri (qui Conſulari collegio alicubi ſubordinantur,) ſubſellio-

4 *Hagec. ad. an. 791. 836.*

ſum minorum judices, in ſenaculo, con-
ſecrato nempe habendo ſenatui loco, te-
nentur frequentes, prout populoſa eſt ci-
vitas, & loci fert conſuetudo, vel ſemel
in unaquaque hebdomade, vel alterni
diebus, & quotidie adeſſe, & juſtitiæ pe-
tentibus adminiſtrandæ vacare. Ea vero
quæ ſunt extraordinaria in actoris, ut
plurimum, peraguntur domicilio vel
agro. De ordinariis, (præterquam de
montenſi, & mangonario, quod aliis
ſcientioribus explicandum relinquo) egi-
mus jam ante loco alio; [5] extraordinaria
quædam etiam in uſu quamvis rariore,
in uſu tamen eſſe obſervamus, qualia
ſunt *Saud hraniczny*, ſeu judicium cor-
rogatum; & *Saud Mlynarzsky*, judicium
ripenſe. Iudicium corrogatum, ex eo
vocamus, quod actor, cum adverſario
quem in poteſtate habet ob cauſſam de-
licti jure experturus, judices ex diverſis
tribunalibus ad cognitionem privatim
in domo ſua inſtituendam corrogare
conſuevit. Qui de cauſſà cognituri, non
capiunt in ſeſſionibus loca concivis poſt
concivem, ſed pro cujuſque tribunalis,
a quo mittuntur, dignitate, ſinguli alter-
ternatim alius poſt alium, & viciſſim
ſinguli, cum notario jurato, conſidere,
ſenten-

[5] *Supra cap. 13. §. 6.*

tentiamque rogari , dicere ex more ent. Et quamvis juri magis eſt con- taneum , ut coram ordinario tribu- is proximi judice , jus ſuum actor ille ſequatur , ſi tamen cauſſas , quam- tem ſecus fieri oporteat, idoneas judi- us rogatis demonſtraverit, judiceſque is reddendi cauſſa ad ejus domum venerint , accurate eſt danda opera, & in diſceptando cognoſcendoque ceſſus legitimi ſerventur, [6] & quæ ab aque parte pro cauſſa fuerint vel dicta producta, ordine deſcribantur, legan- , expendantur , definiantur , cuſto- ntur.

Ius ripenſe cognomentum ex eo ſor- ur, quod in eo de fluminum eluvioni- s, alluvionibus , molendinis , ponti- s, aquæductibus, derivationibus, ſepi- entis, immiſſuris, operibuſque aquati- cæteris , in finitimorum injuriam fa- s , cognoſci ſtatuique conſuetudo eſt. dhibentur huic judicio adſtricti ſacra- ento ſpeciali, molitores Pragenſes , & cauſſis id genus, ex opificii, quod tra- ant, diſciplina, experientia , conſuetu- nario jure ſuo , & majorum judicatis, loco ubi innovatum quod eſt , quod quum videtur, pronunciant. Sententia

6 *Ius civit. A. 43.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

nihilominus judiciorum cujuſvis gene
inferiorum lata de cauſſa non crim
nali, non tranſit in rem judicatam n
litigantes ei vel verbis expreſſis, vel du
rum & quadraginta dierum ſilentio a
quieſcant.

IX. Quoniam vero experientia do
cuit judices horum locorum in definien
do nonnunquam per imprudentiam lab
ac propterea partem controvertentium
vel utramque vel alterutram eorum ſen
tentia gravari, ideo jam olim introducta
conſuetudine eſt, à judicio uno ad aliu
provocatio. Fuit itaque apud majore
nos, ut ex civitatibus regni pleriſqu
omnibus, à domeſticorum judicum ſen
tentia ad tribunal Senatus Pragæ Majo
ris appellaretur, paucæ tantummodo ci
vitates, ut Litomierziceæ, Launa, Slana
Nymburgum, Oſtia cis-Albina, cum
opidis vicinis, ad tribunal Scabinorum
Magdeburgenſium appellabant. Poſt cla
dem demum, quam belli Smalcaldic
occaſione Bojemia accepit, Ferdinan-
dus Rex, ut Pragenſium ſive authoritati
obrogaret, ſive quemadmodum ajebat,
faſtum nimium retunderet, Appellatio-
num tribunal (*ann.* 1548) in Regia arce
ſua Pragenſi, primus excitavit, ad quod
non modo, ut antehac ad Senatum Pra-
genſem, ex civitatibus illis pleriſque, ſed
ex cun-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

cunctis etiam unitis coronç Bojemicæ
vinciis provocationes fierent. Collo-
vit in eo judices tres ex Baronum, tres
Equeſtrium ordine, quatuor ex juris
ctoribus, & quatuor ex Veteris No-
que Pragæ civibus. Eſt hactenus in
ı Ferdinandea iſthæc ſanctio, & ſe-
nt pro tribunali id genus provocatio-
ous cognoſcendis conſtituti judices,
i impugnatas à provocantibus ſen-
ntias ad juris normam examinant, ac
l confirmant judicio ſuo, vel refor-
ant. Provocare prohibenti, vel pro-
cando judicibus convitium facien-
, quinquaginta aureorum mulcta eſt
nſtituta. Valet autem Ferdinandei hu-
s tribunalis judicium & ratum eſt ubi-
ie, præterquam in iis cauſſis, quibus
capite, fama, vel hæreditate agitur,
quibus ab hoc quoque tribunali per-
iſſa cuique eſt ſupplicationis provoca-
oriæ Regi offerendæ, deque judicii vel
iquitate vel nullitate modeſte queren-
i licentia. Cui ſupplicationi cum dela-
um ab Rege eſt, remittitur ea cum cauſ-
e actis omnibus, ad tribunal Regii judi-
i Camerale, ibique tandem poſt exa-
nen accuratum, deciſione ultima fini-
ır, exſequutioni à primo litis cognitore
uam primum mandanda. Sola ripen-
ium judicum ſententia cum iniqua parti

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

damnatæ eſt viſa, ad Minoris judicii te ſtris ſubſellia rejicitur. Evidentius ig tur eſt quam ut poſſit negari, Bojem Regnum, ſicut optimis legibus eſt inſ tutum, ita eſſe judiciorum cum æquit te, tum ordine accurato inprimis com mendabile.

CAP. XVII.

De Opulentia & Potentia Regni Bojemi

BOjemiæ Regnum, ſi Regnis cæter in regionum, provinciarum, ideoqu terrarum amplitudine conferatur, mod cum ſane & terminis anguſtis concl ſum eſt. Negare id neque poſſumus, n que volumus. Attamen propter region præſtantiam, agri fertilitatem, rerumqu omnium abundantiam mirificam, in an guſtia loci hac tanta, tanta eſt cum inco larum multitudo, tum opum viriumqu vis, ut longe lateque regnantibus po pulis, quorum potentia modum ſuper greſſa, mole plerumque ruit ſua, admi ratione multo quam contemptu fuer ſemper viſa dignior. Eapropter ante ho minum memoriam omnem, maluerun vicinæ gentes, amicos ſemper quam ho ſtes habere Reges noſtros, cum Bojemiſ que officiis potius quam armis certare Rei huic argumento ſunt percuſſa olim

complu

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

compluriesque innovata nobiscum præter Gallos (*an.* 1355. 1356. 1380. 1395. 1464.) ab Vngaris, (*an.* 1251. 1335. 1353. 1620.) Polonis (*an.* 1335. 1458. 1589.) Bavaris, (1509.) Saxonibus, (*an.* 1459. 1482. 1505. 1587.) Auſtriacis, (1459. 1620.) fœdera æterna, & pacta hæreditaria, quæ quamvis nonnunquam vel parum integre ab alia parte cuſtodiebantur, vel calamitatis cauſſam regno dabant, quia tamen verbo regio, & bona populi omnis fide erant ſancita, violari illa vel reſcindi, nomini gentis indecorum judicaverunt homines noſtri hactenus. De cætero tempus ipſum rerumque magiſtra experientia, documenta dabit. Nunc cum de opibus patriæ viribuſque, verba facere cogitamus, confitendum nobis eſſe videmus, avorum, patrumque & noſtra memoria opibus comparandis, quam viribus exercendis augendæve potentiæ multo illam fuiſſe deditiorem. Nam quia Iagellonicæ Auſtriacæque ſtirpis Regum temporibus, bella intra Regni fines vel nulla gerebantur, vel breviſſima erant, homines aliâs bellicoſi abducti à militaribus laboribus ad otium, pace multa illa & profunda ad commoda privata abuti didicerunt. Belli interea & armorum cura elanguit omnis, & otium illud diuturnum par-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rem maximam augendo patrimonio & rei familiari impendebatur à plerisqu omnibus. Reperti nihilominus intere quidam ſunt, qui, quod rarum in no ſtra gente antehac fuit, excolendo literi manſuetioribus ingenio, condiſcendi que artibus liberalibus, ſtudio non vul gari incubuerunt, & magno inter do ctos viro Haſſenſteinio noſtro, ſcriben di cauſſam dederunt, *Bojemos* videlice veteres *à Græcis Romaniſque*, (*ut quibu facile fuerit vincere non repugnantes*, *ſtudiis literarum hactenus vinci eſſe ſoli tos*, *ſuo tamen tempore nonnullorum do ctrina factum eſſe victoriam nutantem.*

II. Opes igitur regni omnes, conſi ſtunt hîc propemodum in ſolis privati incolarum fortunis. Theſaurarium Re gni publicum, ſicut ignotum majoribu noſtris fuit, ita quaſi Lacones eſſemus, & quaſi Lycurgus aliquis inſtituto id ſuo [8] vetaret, nec dum ullum hactenu eſt comparatum. Modica duntaxat, ea que ex viritim collatis Bernis, quas vo camus, corraſa quandoque pecunia à Triumviris pecuniæ publicę curatoribus ad inopinatos reipub. uſus comparcitur. Etenim

---

[7] *Bohuſl. Baro de Haſſen. epiſt. ad Ro dericum Dubravium.* [8] *Plutarch. in Lycurg.*

Etenim quia apud majores nemo repe-
rieb:tur, qui non, quoties caſus ferret, ut vitam, ita facultates ſuas omnes pro patria atque Rege impendere eſſet paratus, ſupervacaneum fuit viſum, gazophylacii alicujus peculiaris habere curam. Nunc cum privata publicis anteferre, & in auro caritatibus domeſticis, non reipub. congerendo, induſtrii eſſe plerique omnes ament, nemo tamen eſt, qui patriæ hac parte penitus neglectæ neceſſitatibus, ob oculoſque verſanti inopiæ medicinam circumſpiciat, nemo qui de rerum gerendarum nervo pecunia, quæ ſeculis illis aureis in expedito ſemper erat, unde deinceps quoque ævo hoc deneri ſit ſumenda in medium conſulat, ut nihil mirum eſſe debeat, bello extremis Matthiæ regis temporibus adverſus religionis hoſtes excitato, tam ſubito noſtros (*ann.* 1618.) ad conflandum æs alienum confugere militibuſque licentiæ habenas haud paulo laxiores permittere, fuiſſe coactos. Vtut tamen eſt, dum modo Regem habeamus ex voto, vigilantemque, & Ordinibus Regni bene inter ſe conveniat, qui uno omnes animo, atque ſtudiis concordibus reipub. tuendæ manum admoveant, nec pecunia res noſtras deſtituet, nec cætera hoſti, ſi quis irruerit, ab aris & focis arcendo neceſſaria,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

deeſſe comperiemus. Tempus hoc luctuoſis noſtris calamitatibus infame, ducit nos in rem præſentem. Sextus decimus hic jam eſt annus, ex quo cara patria noſtra bello portas aperuit invita militiſque maleferiati & harpyjarum ex variis orbis regionibus convolantium libidini, prædæ, rapinis, expilationibus continuis atque acerbis patuit, cui tamen nunquam fames, nunquam annona gravis magnopere, nunquam reconditior nobilitatis arca ære prorſus omni vacua reperta fuit. Si ſapere ſciſſemus, & vim iſtam auri argentique, quæ tempore hoc toto in peregrinas oras per ſceleratos prædones eſt exportata, ad bellum ſemel pro religione libertateque avita ſumptum, ultro ac per vices, majorum exemplo, [9] contuliſſemus, remque omnem prudentia accuratiore adminiſtraſſemus, næ hoſtis nullus, nedum Epiſcopi Romani complices ulli eſſent, qui de nobis nunc triumpharent, & patriam dulcem ſervitio tam pudendo premerent. Res namque eſt, quæ vocari in dubium vix à quoquam debeat, permultos in nobilitate noſtra ante viginti annos proximos fuiſſe qui immobilia bona ſua (pretio rebus patrio more noſtro, longe videlicet quam

[9] *Hagec. ad ann.* 1336.

quam in Germania fieret, viliore ſtatuto,) plus quam ducentis, quoſdam qui pluſquam quingentis, imo & nongentis ſexagenarum monetæ noſtratis millibus, ſupellectilem vero cæteram, cum pecunia ſignata & nominibus, tantidem æſtimare poterant, quoſdam ſimiliter qui homines ſuos glebæ adſcriptitios, canonemque annuum pendere ſolitos, plures quam bis, ter, quater, mille numerabant. Vnde facilis eſt conjectura, incolarumRegni omnium opes tempore illo fuiſſe ſane ingentes: quæ tametſi rapinis tam immanibus & diuturnis, vehementer nunc ſunt attritæ, quia tamen ubertimum hîc eſt, rerumque omnium incredibiliter ferax terræ matris ſolum, jactura hæc, ſi bellum domi nullum, & Regem ſapientem dederit DEVS, intra hominum ætatem unam creditur eſſe reparabilis, etiamſi in publicos Regioſque uſus pecuniam quæ ex comitiorum decretis Maximiliano Regi quondam contribuebatur, conferri ab omnibus poſthac quoque oporteat.

III. Vires gentis domeſticæ, non videntur ſane viribus, quæ ante annum quintum decimum erant, poſſe æquiparari. Populi namque multitudinem permagnam, partim flamma belli lachrymabilis, quæ accenſa in hoc orbis angulo

Germa-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Germaniam jam totam pervaſit, hodieque adhuc depaſcitur, miſere abſumpſit, partim religionis transformatio acerba exturbavit. Spes tamen bona eſt, & illa ſimiliter poſſe recuperari. Nam quia juventus generis Bojemici, quæ ſive intra ſive extra patriam ubivis ſub ſole potuit inveniri, abducta nuper à ſtudiis cæteris, ad arma eſt convocata, & pleraque omnis toto gliſcentis hujus belli tempore militaris ſcientiæ exercitiis dedita, in caſtris vixit, alienum à ratione eſt exiſtimare, eam, ſi animos poſthac ad patria defenſionem opera concordi conjunxerit, futuram vel bello inutilem, vel ſuſtinendæ hoſtis externi potentiæ ob paucitatem forte imparem. Illa nec caſtra aliud quam patriam, nec pugnam aliud quam victoriam ducet. Veteranos quam tyrones in bello certius ac fortius in hoſtem ire, viroſque ſæpius quam turbam hominum magnam vincere, uſu longo eſt exploratum. Alexander Magnus [10] exercitum adverſus hoſtes nunquam majorem duxit, quam adverſus Perſas. Conſtabat is peditum triginta duobus, equitum vero quatuor millibus & quingentis, navibuſque centum octuaginta duabus. Darium tamen Regem bis adverſum

[10] *Iuſtin. hiſt. lib.* 11.

verſum ſe cum quadringentis millibus peditum, & centum millibus equitum, ut & alios, quantumvis magnis cum exercitibus in aciem progreſſos, non modo aggredi auſus fuit, ſed etiam fugavit feliciter ac debellavit. Bojemi veteres ante Wratiſlaum I. Regem externo milite nullo ſunt uſi. Ante Boleſlai cognomento Sævi ætatem, adverſus hoſtes & in primis Miſnios, Noricoſque graſſatores, nunquam mille viris plures ad arma concurriſſe, & tamen prohibendis illorum latrociniis ſemper pares fuiſſe leguntur. Armare viros pugnandi gnaros mille, genti tum infirmæ, radiceſque in hac terra primum agere incipienti, & ſtudium raſtris quam caſtris multo diligentius impendendi, operoſus labor fuit.

IV. Temporibus poſterioribus, cum jam & populus eſſet multiplicatus, & principes haberet hoſtium vicinorum irruptionibus in provinciam crebris ac repentinis, factos eruditiores, ſicut ab exercitiis militaribus armorumque cura & potentia domi firmanda, ita nec à cæteris colligendarum, augendarumque virium rationibus, unquam fuit ceſſatum. Comparabantur arma, principio defenſioni, aliquanto vero poſt etiam offenſioni ſervitura, juventus corpore robuſta manuque prompta legebatur,

deſcri-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

deſcribebatur, bello præparabatur, immunitatum conceſſionibus variis animabatur, & ad omnes caſus ſubitos expedita eſſe jubebatur, arces munitæ in limite excitabantur, & ſtationarii diſponebantur, atque ita in ipſa etiam pace bellum populus noſter meditabatur. Enituit prudentia hæc & vigilantia cum primis in Wogeno, Boleſlao I. & II. inque Brzetiſlao pugnace ducibus, in Przemyſlo utroque, Iohanne & Georgio, Regibus. Factum igitur hac via eſt, ut pro regionis modo, temporiſque circumſtantia, & vires reipub. magis magiſque creſcerent, & principes gentis, domeſtici militis virtute, victorias ex hoſtibus memorabiles permultas ſempiterna ſua cum laude reportarent. Sic, ut neque priſcorum principum partas ex Impp. victorias (qualis Brzetiſlai I. (*ann.* 1040.) adverſus Henricum ad Domazliceam, itemque Sobieſlai ſenioris (*ann.* 1127.) adverſus Lotharium ad Chlumecium fuit) neque bella civilia, quibus non raro vires populi communes inter ſe collidebantur, interim commemoremus, ſcimus Wratiſlaum Regem [11] adverſus Vngaros armaſſe Bojemorum ſupra ſex decies mille, ſcimus Wladiſlai I.

Przemyſli

[11] *Hagec. ad ann.* 1091.

Przemyſli utriuſque, & Iohannis Regum
noſtrorum vires bellicas, ob rerum ge-
ſtarum magnitudinem Italis, Germanis
Vngaris, fuiſſe perquam formidabiles,
Huſſitarum ſimiliter potentiam, & in
bello felicitatem, vicinis regionibus ter-
ribilem, remotioribus admirabilem.
Wladiſlaus (*ann.* 1158.) Friderico I.
Przemyſlus I. (*ann.* 1204.) Philippo,
Iohannes (*ann.* 1316.) Ludovico IV.
Impp. cum quinque vel ſex ſuorum mil-
libus ad victorias in Inſubria, agro Aqui-
leienſi Saxoniaque & Suevia, vel invi-
ctorum ipſorum confeſſione, plurimum
attulerunt momenti. Przemyſlus Otta-
carus mediocri cum manu Pruſſiam to-
tam victor (*ann.* 1254.) perambulavit,
militum Belæ Regis Vngari, ex gentibus
barbaris collectorum, ducenta fere mil-
lia (*ann.* 1260.) partim cecîdit, partim
diſſipavit, à Rudolpho vero Imp. non
niſi per aſtutiam, & proditus à ſuis at-
que deſertus (*ann.* 1278.) vinci potuit.
Iohanni Regi in ſubſidium adverſus Au-
ſtrios decies mille viri ſunt à Pragenſibus
ſolis intra triduum armati. [12]

V. Huſſitæ ἀμυνόμενοι illi nunquam
majores copias quam ad Budeſinam
Gorliciumque coëgerant. [13] Fuiſſe enim
corum

[12] *Chron. aulæ Regiæ* c. 20. [13] *Annal. Budeſinenſ. M. S.*

eorum ferunt ad Vſtam vicieſquinquie
ad Tachovum tricies, ad Gorlicium no
multo pauciores quam quadragies mill
Sigiſmundus Imp. centum quinquagin
ta millibus bellatorum ſtipatus adverſ
illos (*ann.* 1420.) ad Pragam venit.
Rejectus eſt gravi cum damno. Electo
principeſque & Ordd. Imperii, cum du
centis armatorum millibus Zatecium o
ſederunt. Profligati ſunt (*ann.* 1421.)
Wilelmus Landgravius Thuringiæ, C
tharinaque Friderici Marchionis Miſni
uxor, ad Vſtam obſidione liberanda
virorum in armis ſupra ſeptuagies mil
adduxerunt. *ann* 1426. Horum propt
Przedlicen pagum, edita ſtrage ingen
ad quinquagies, vel, ſicut alii volunt, a
duodecies mille in prælio occubuit.
Martini deceſſoris premens veſtigia E
genius Papa, cum legato Iuliano Card
nale, ſub Imperio Friderici Marchion
Brandeburgici, centum triginta militu
millia in Bojemiæ fines ex Bavaria in
miſit. Omnes illi ſunt ad Tachovu
(*ann.* 1431.) [17] in ſilvis ſalutem qua
rere

---

[14] *Ioh. Dubrav. hiſt. lib.* 24. [15] *Chro*
Mansfeld. c. 310. [16] (*Chron. Lantg*
Thuring. c. 162. *M. Daniel. Calen*
ad 16. *Iun.*) [17] *Silvius hiſt. Bojen*
c. 48, *M. Daniel Calend. ad* 14. *Au*

ere, & amiſſa copiarum parte non exigua, impedimentiſque cum inſtrumento omni bellico, multaque & pretioſa ſupellectili, victori in prædam relictis, paventes diffugere coacti. Georgius Rex, quamvis diſtractum factionibus regnum & potentiores quoſque ex proceribus adverſarios habuit, ſubnixus tamen nobilitatis tenuioris & opidanorum viribus ad tuendam dignitatem domi utcunque collectis, expedivit ſe ex difficultatibus omnibus, conatibuſque maximis concatenatas hoſtium molitiones quaſque, magno animo contempſit, & prorſus fecit irritas. Etenim Paulus II. P.P. *(ann. 1465.1466.)* præter quam quod evibrarat in illum fulmina dirarum ſua, regnum etiam, quod nec dedit, nec dare potuit, ei abrogabat, & ſollicitatis ad defectionem regni provinciarumque incolis, pervalidas cruce ſignatorum copias Zedeneco Sternbergio incentore ac duce, in Bojemiam immittebat. Vana fuit omnis hæc Pauli ira, & ſignati iſti prædones, poſteaquam crudelitate plus quam Scythica plebi miſeræ, inermi, ac innoxiæ, tempore aliquanto graves fuiſſent, ad Negirzſcum à regiis *(an. 1468.)* ſunt fuſi ac profligati. Elatus Turcicis victoriis compluribus, & militari ſcientia clariſſimus dux, Matthias Vngariæ

Rex, tametſi gener, de Regno illum a
mis dejicere conabatur: præliis tame
aliquot levioribus (*ann.* 1467. 146
1469.) ſocer illum terruit ac fregit; a
Lavam vero, pugnam defugere, poſte
que concluſum omni cum exercitu
Bojemia intra ferreorum montium fau
ces, vitam partim auro, partim ind
gna tanto bellatore impoſtura redimer
Sleſos denique & Luſatos, quin & pro
ceres in Bojemia Moraviaque contra da
tam fidem rebelles, ad officium redire
ac imperata facere, coëgit. Vnde colli
non abſurde poteſt, ſiquidem oppugna
ti à parte ſuorum potentiore deſertiqu
Regis, tantæ nihilominus erant vires
quantæ futuræ fuiſſent, ſi concors popu
lus Bojemorum omnis, fideliter uni il
adhæſiſſet.

VI. Ab Georgii Regis obitu, Wladi
ſlai Ludovicique & cæterorum Regum
temporibus, quia pax alta uſque ad æta
tem hanc noſtram in regno ſemper fuit
nec, niſi bis vel ter, motus potius quidam
bellici, quam bellum oriebatur, negle
cta jacuerunt militiæ & armorum exer
citia, ideoque quanto divitiarum opum
que multitudine abundantior, & litera
rum ſtudiis excultior evadebat reſpub.
tanto reddebatur potentia infirmior,

& a

[a] *Comit. ann.* 1593.

& ad fortiter audendum remiſſior, adeo ut, nec populus Bojemus militiæ jam magnopere aptus, nec regni potentia vicinis metuenda videatur. Reviviſcebat nihilo ſecius redibatque aliquando in præcordia Czechicæ juventuti virtus avita, &, quod in ſubmiſſis multoties in Vngariam copiis auxiliaribus, rerum periti animadverterunt, faciem hoſti, non terga miles noſter oſtendebat, manumque cum eo, dum pugnandi fuit facta copia animo intrepido conſerebat. Vires non prorſus nullas in Bojemia eſſe, reperirique in ea viros bello gerendo non ineptos docuerunt ſuperioris ſeculi milites noſtri perſæpe, cum alii, tum inprimis Bojemi illi qui Wladiſlao Regi adverſus Matthiam Vngariæ Regem (*ann.* 1477.) in Sleſia & Auſtria, [2] itemque adverſus Imp. Cæſ. Maximilianum I. Albertumque Poloniæ Regem, (*ann.* 1491. 1492.) [3] itemque illi quos ob eximias virtutes ac animi integritatem Imp. Cæſ. Maximilian. I. in pretio, præſidiariosque & ſtipatores habuit, quorumque in bello, cum alias, tum in primis in Mo-ini obſidione, permagnam eſt exper-

[2] *Salomon Neugebaur lib. hiſt. Pol. 6.*
[3] *Bonfin. decad. 5. lib. 2.*

tus fidem.[4] Nec majoribus indigni era illi qui, Bartholomæo Munſterberger & Boczeco Cunſtatæo ducibus, ad verſus crucefignatos Leonis X. Papa (*ann.* 1514.) militabant. Viri ſimilit fuerunt illi qui, tametſi numero pauc ac plurium tantummodo prodomi prælio Mohacenſi infelici ac luctuo illo, Ludovico Regi corporis cuſtod adſtiterunt, cum eoque mortem (*an* 1526.) oppetiverunt. Viriles animo promptaſque manus approbarunt Fe dinando Regi, conſcripti ex Bojem partim equites, partim pedites illi m litares viri, qui in Viennæ obſidio (1529.) ſub ſignis Ioh. Comitis Ha deccii, & Erneſti Brandeſteinii cu Wilelmo Zuvirzeticio, Petro Proſeczæ Petro Perzinâ, cæteraque nobilitate p portis Vrbis Inſulana, & Salinariâ, pr que Turri rubra, hoſtiles Soleiman impreſſiones fortiter ſuſtinuerunt, qu que pro eo, ſub aliquot ſignis, præl Toccajienſi adverſus Iohannem de Z polia (*ann.* 1537.) dimicarunt, [5]itemq illi qui ad Exechium ſub Petro Raſſit

du

---

4 *Ricard. Bartholin. Orat. in Conve tu Vienn. ann.* 1515. *& Ioh. Fab theol. Oratione in funere Maximil.*

5 *Paulus Iovius hiſt. lib.* 36.

duce ſtrenuo, Turcorum telis obruti occubuerunt. Nec ingloria eorum virtus fuit, qui ejuſdem auſpiciis, fuſo profligatoque Alberto Marchione, Blaſſenburgum munitiſſimum ejus propugnaculum, ſub Bohuſlao Haſſiſteinio Lobkoviceno (*ann.* 1554.) expugnarunt. Maximiliano regi operam ſimiliter non inutilem navarunt Bojemi milites adverſus Turcos, (*ann.* 1566.) cum in Palotæ obſeſſæ liberatione, & Veſprinii expugnatione, tum in illa adverſus Solymannum arcem Zigethanam obſidione arcta prementem, inſtructiſſima, ſed ſerius quam oportuit promota, expeditione. Sub Rudolphi Regis ſignis ex rebus præclare geſtis nomen egregium invenerunt longe plurimi ad Hatvanum, Agriam, Albam regalem, Strigonium, Comarrnum, Iaurinum, Budam, quales erant qui cum Wilelmo Trezka, (*ann.* 1596.) Iohanne Wchynicio, Alberto Pietipeſcio, Iohanne Pernſteinio, (*an.* 1597.)[6] Petro Woco Roſenſi, (*an.* 1594. 1601.) cumque aliis in caſtris erant.

VII. Conſcribebatur autem de Ordd. aſſenſu ſubſidiarius hic miles à Regibus noſtris, & in Vngariam aut quo uſus

 fuit,

6 *Iac. Auguſt. Thuan. hiſt. libb.* 110. 115. & 119.

fuit, mittebatur, numero prout pericu[lum]
poſcebat magnitudo, nunc major, nun[c]
minor. Stipendium illi Ordines quoqu[e]
dabant ſemper, quod tamen non niſi d[e]
populi omnis voluntate, & in comitii[s]
decernebatur. Nam, præterquam quo[d]
ſic eſt mos majorum priſcus, nemo ſcir[e]
melius poteſt, quæ reipub. ſint vires, qua[e]
facultates, quod denique vicinis ſive ex
fædere, ſive ex neceſſitate debitum offi-
cium, quam Senatus Regni, & populu[s]
univerſus. Ex quibus Ordinum decreti[s]
comitialibus, de potentia regni univerſ[i]
deque cenſu veteri, & ordinariis, populo
non multum oneroſis, ad bellum colla-
tionibus, judicium ratiocinatione non
inani ferre cuivis eſt facile. Vſitatiſſimum
noſtris fuit,[7] mittere in Vngariam auxilia
peditum ſexies, equitum vero bis mille,
quibus cogendis dari jubebatur, in ſingu-
las bonorum ſoli quinquies mille ſexa-
genas noſtrates, eques unus, & trigeſi-
mus quiſque glebæ adſcriptitius, armis
neceſſariis accurate inſtructus. Si pericu-
lum domi ſit, bellumque pro aris & focis
geri oporteat, duplicatur ex more tam
miles ſtipendiarius, quam pecuniarum
collatio publica. Si Rex ipſe in hoſtem
proſi-

[7] *Comit. ann.* 1553. 1565. 1567. 1571. 1596. 1598.

roficiſcitur , viritim nobilitas omnis,
x inſtituto gentis veteri , ad arma cum
amulitio omni vocatur , Regemque ſe-
uitur , ita tamen ut ad expeditionem
ltra regni limitem cogi non poſſit. Ad
eceſſitatem vero ultimam caſuſque ex-
remos , quintus quiſque ex colonis ad-
criptitiis , & quartus ex Vrbibus arma
el ipſe corripere , vel mercenarium pro
e idoneum adducere , jubetur , qui qua-
ior cæterorum ſtipendio Regi militet.
Quo ſi quando deſcendere caſus cogat,
nuſque majorum more ferant ex æquo
niverſi , veriſimile eſt Bojemiam pedi-
um ſupra tricies mille ſub ſignis habi-
uram. Equitum extrema in neceſſita-
te millia decem colligi poſſe creduntur.
Optandum equidem eſt ut belli portæ
claudantur, & ſagum togæ cedat, neque
delectus iſtos haberi oporteat , quia ta-
nen homines nunc ſunt , quam olim,
urbarum multo amantiores , vicini for-
unæ & libertati invidentiores , alieni-
que appetentiores , vigilantia ſedenti ad
clavum reipubl. magiſtratui attentiſſi-
ma viriſque fortibus , qui ad occaſiones
omnes ſint præſto , ſemper eſt opus. Ea
propter optandus inprimis eſt regno no-
ſtro Rex, qui virtute armata æque ac to-
gata præſtet , quique priſcorum illorum
Bojemiæ Regum revocato in memoriam

exemplo, etiam in pace media bellum
meditetur, gnaros rerum gerendarum
duces atque magiſtros habeat deſcriptos
reſideſque jam dudum populi ſui animo
reſuſcitare, ac certaminum militarium
ſimulacris, diſciplinaque cætera hoſtibus
cunctis terribiles facere ſciat. Optandum
denique eſt militibus noſtris (qui quare
olim fuerunt æque nunc eſſe poſſunt
pugnaces ac numeroſi,) eadem quæ in
majoribus quondam fuit, non ſane con-
ſueta & damnata à bonis ad rapinam
proclivitas, ſed collaudata illa pruden-
tractandorum armorum ſcientia, eadem
in præliis virtus & felicitas, cum primis
vero eadem in patriam Regemque fides
obſequium, & amor. Inſtructo his opor-
tunitatibus regno, nec potentia, nec cæ-
teræ conſervandæ reipub. paci ac digni-
tati ſervientes rationes, mediaque deeſſe
unquam poterunt.

CAP. XVIII.

De Re numaria, & computandi ratione

I. POlitici prudentiores, majeſtatis ju-
ra, reipub. ſeu populi univerſitati
eſſe judicant uſque adeo propria neceſſa-
riaque, ut ſpiritum ejus vitalem, cor, &
animam, in iis collocent, illis ſalvis
temp. vivere, ſublatis interire, cenſeant.
Referunt

Referunt autem inter hoc genus jura, etiam jus numiſmatis, in materia publice electa, valore ab aliis diverſo percutiendi. Et merito. Vt enim linguæ idioma populum à populo, ſic legum ac monetæ uſus diſpar, univerſitatem ab univerſitate, regnumque à regno diſcriminat, & viciſſim, quemadmodum illius, ita & hujus ſive confuſio, ſive perturbatio, populum cum populo, remp. cum repub. confundit, & converſiones perniticioſas ſecum trahit. Providere igitur cura pervigili debet populus omnis, cui cara eſt ſua ſalus, & inprimis jurium majeſtatis diſpenſationi præfectus à populo princeps vel magiſtratus ſummus, ut linguam pariter & monetam, à majoribus in rem. pub. introductam, olimque publice uſitatam, à depravatione, & cum peregrinis confuſione omni, conſtanter tueatur, & ſartam ac tectam conſervet. Attenti in eam curam præcipue quoque erant principes Bojemiæ veteres, populuſque noſter omnis, qui quamvis commercia cum Germanis, Moravis, Pannoniiſque vicinis habere communia non abnuebat, numos tamen, ſuos & illorum, nec pretio, nec computandi ratione eoſdem eſſe unquam voluit. Privato autem cuique domi percuſſæ monetæ adulterationem, conflationem, πυλιμπωλίαν-

 que

que omnem, quin & quamvis defraudatorie quæſtuoſam extra regni fines exportationem, interdicto diſerto vetuit idque tanta ſeveritate, ut, in eos qui contra deliquiſſent, flammis ultricibus vindicandum ſtatuerit.[8]

II. Variavit ſane cum tempore non ſemel numus noſter, ſignabaturque cum principis & regionis inſcriptione in auro vel argento, bonitate, pondere, valore alius ab alio diverſus. Vetuſtior recentiore fere fuit melior. Homines gentis noſtræ repererunt quidem in hac provincia aurum ſtatim Croci junioris temporibus, & prius ſane quam argentum: ſed id tamen non ſtatim ac inventum fuit, numo cudendo adhibuerunt. Ex quo vero jus numi cudendi uſurparunt ex puro vel auro vel argento fiebat pecunia principum Regumque noſtrorum omnis, nec ante Iohannis Regis ætatem fere cupri quicquam auro vel argento miſcere conſuetudo fuit. Signavit autem apud nos argentum primus Przemyſlus, aurum Libuſſa princeps. Argentei numi fundebantur alii majores, alii minores, referebantque, illi quidem utrinque Przemyſli ſolius, hi vero, una ex parte Przemyſli, ex altera Libuſſiæ in ſella ſedentis imagi-

8 *Ius provinc. W. 13. 15.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

imaginem.[9] Majores illi, æquabant pondere ſinguli didrachmum, minores quinque & viginti numero unciam unam. Aureus porro Libuſſæ numus, ſignabatur utrinque Libuſſæ ipſius in ſella ſedentis, columque ad manum habentis imagine. Valor ejus & pretium eſt in incerto, magni tamen unumquemque fuiſſe pretii, ex eo poteſt colligi, quod Libuſſæ, cum mortua humabatur, quinque tantum, ignoto DEO munus, à Przemyſlo ſunt in manus dati. Servata autem eſt conſtanter fundendi cudendique hoc Przemyſlæo pondere numi ratio, atque lex, à poſteriorum temporum principibus cunctis, uſque ad ætatem Boleſlai Sævi, cujus numus ex parte antica Wenceſlai fratris, ex poſtica ipſius Boleſlai vultus repræſentabat, & Vallenſis hodierni unam quaſi partem ſextam $\frac{1}{6}$ valebat. Ex eo porro tempore eâdem bonitate pondereque is fundebatur uſque ad tempora Wenceſlai hoc nomine Regis Bojemiæ ſecundi, niſi quod numi cudebantur, ut diximus, ſuorum quique

----*inſcripti nomina Regum.*

III. Wenceſlaus II. Rex, pondus numi in argento à patribus frequentatum, primus immutavit, & accitis Florentia moneta-

9 *Hagec. in ann.* 725. & 1040.

monetariis, [10] groſſos, oboloſque ſimiliter abſque omni æris cum argento temperatura cudi, ut pondere, ita &, forma nova præcepit. Groſſus erat drachmalis, ex antica parte circulis parallelis trib[us] inſignis, quorum in intimo, erat corona Regia, in medio literæ, WENCESLAVS SECVNDVS, in extimo, DEI GRATIA REX BOIEMIAE. in parte vero poſtica ſtabat Leo Regni inſigne, & propterea quod veteri inſtituto Pragæ officina monetaria fuit, ſcriptum in orbem erat, GROSSI PRAGENSES. Vulgus *Zmrzljky* à congelaſcendo, ut videtur, ob albicantem argenti puritatem vocabat. Obolus porro erat groſſi iſtius pars duodecima, ſimiliter Leonis inſigni & Regis nomine expreſſo notatus. Pendebat itaque pondo ſive libra numularia quæ Germanis *Marck*, nobis *Hrzivvna* dicitur, Pragenſes Groſſos hoſce ſexaginta, obolos ſeptingentos & viginti. Gener hujus Wenceſlai Iohannes Rex, *(ann.* 1311.) æris paululum quiddam argento primus admiſcuit, & groſſos oboloſque fecit ſoceri groſſis & obolis τῷ κέρματι atque figura ſimiles, ſed cum bonitate, tum pondere, aliquanto inferiores. Quatuor & ſexa-

---

10 *Hages. ad ann.* 1300. *Sifrid. preſbyt. Epitomes lib.* 2. *ad ann.* 1296.

& ſexaginta ejus groſſi, ſeptingenti ſexaginta octo oboli, pondo dabant. Cudebat etiam numos grandiores, qui ſinguli habebant pondus unciæ duas partes tertias, ideoque libræ pars duodecima erant. Cudebat [11] præterea numos minuſculos, alios ex auro qui libræ argenti paulò plus quam ſextantem leguntur valuiſſe, alios ex ære, expilandæ plebis multitudini excogitatos. Iohanne Rege Carolus filius paululo, Wenceſlaus nepos, perquam multo deteriorem fecit numum. Argenti namque libris centum Carolus miſcebat (*ann.* 1377.) æris duodecim libras: libramque pendebant groſſi ejus ſeptuaginta, oboli octingenti quadraginta. Wenceſlaus vero IV. (*ann.* 1407.) miſcuit groſſis ſuis æris $\frac{16}{41}$, hoc eſt partes unas & quadrageſimas ſexdecim, obolis $\frac{3}{5}$. hoc eſt partes tres quintas, prout promulgata eam in rem utriuſque diplomata plenius docent.

IV. Sequuta poſtea ſunt bella in noſtra gente civilia, horrida illa, & quam rerum geſtarum, tam calamitatum magnitudine memorabilia, quibus ſævientibus numi publici arbitrium in Pragenſium fuit poteſtate, & monetariorum fraudulentia, dietim fere longius recedebatur

[11] *Chron. Aula Regia cap.* 14. 19.

batur à veteri illa numi bonitate donec poſt Alberti Regis exceſſum in interreguo, ſignati Frider. Imp. charactere numi prorſus adulterini, (vulgus noſtrum nigros vocabat) ex Auſtria in provinciam vi magna infuſi, depravandæ confidentius monetæ domeſticæ exemplum hominibus avaris dederunt. Regno tandem inauguratus Rex Georgius, motus coorta inde annonæ, cæterarumque rerum omnium caritate inaudita, manifeſtiſque, nec minoribus quam quanta ſub Iohanne olim fuerunt, populi ac regni totius damnis, & permotus Auſtriacorum procerum magnis hac in cauſſa de Cæſare querelis, malo prævertendum duxit. Capto igitur à Miſniis vicinis exemplo, (apud quos cudi nuper (*ann.* 1457.) cœptus numus argenteus, æſtimabatur pro pervulgati in Germania floreni aurei parte duodetrigeſima,) numum Bojemicum (*ann.* 1460.) fecit paulo meliorem. Sed quia & hic quoque multum à veteri bonitate abeſſe fuit deprehenſus, proceresque Bojemi qui Regem illum averſabantur, inter alias rebellionis ſuæ cauſſas (*ann.* 1465.) ex conventu Viridemontano de imminutis ab ſe Regum priſcorum legibus monetariis erant queſti, coactus ultimo fuit hac in re Wenceſlai II. veſtigia ſequi, & numum ex argento

drachma-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

drachmalem, oboloſque quorum quatuordecim numum illum valerent, (*ann. 1469.*) cudere. *Podvvognj*, vulgo vocabantur illi tum groſſi tum oboli. At quoniam nec diu poſtea vixit Georgius, nec amplius tanta ut ſub Wenceſlao argenti erat copia, Wladiſlaus Rex (*ann. 1473.*) numi legem ad Georgii deceſſoris rationem illam priorem revocavit. *Plechacze* illos hodieque appellamus. Nec is tamen perpetuo in hoc ſibi potuit conſtare, quemadmodum clamores publici, & nata ex hac cauſſa (*ann. 1491. 1514.*) caritas annonæ anno Regni ejus vigeſimo deincepſque docuit. Ludovici porro Ferdinandique numiſmata, viciſſim ſunt, quam Wladiſlai, deteriora, quemadmodum ex eorum (paſſim enim in uſu ſunt hactenus) inter ſe comparatione peritis eſt obvium. Vnciales numi quos à Ioachimi Valle opido, in quo primum cœperunt ſignari, Ioachimicos, ſeu Thalenſes, vel Thaleros vocamus, in regno noſtro ante Ludovici Regis ævum non ſunt ſignati. Sub Wladiſlao percuſſi, Vngarici ſunt, non noſtri: Æſtimati autem apud nos fuerunt chalcis ducentis decem. Tametſi vero pondus bonitaſque & pretium numi apud nos ſic, ut diximus, non ſemel variavit, in forma tamen ſeu figura

Wence-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Wenceſlao II. Regi uſitata, ante bellum in Germania Smalcaldicum vocatum, nihil unquam fuit mutatum. Semper illa in parte numi antica coronam regiam, in poſtica Leonem, cum inſcripto Regis Pragæque nomine referebat. Iohannes Baro Pernſteinius (*ante & poſt ann.* 1540.) & ejus ſimiliter hypothecæ titulo ſucceſſor, Arneſtus ex Bavariæ Ducibus ArchiEpiſcopus Salisburgenſis, (*poſt ann.* 1550.) in Comitatu Cladſcano, numos unciales, Vallenſibus conformes, groſſoſque regiis æquivalentes, charactere peculiari ſuo ſignarunt. Ferdinandus Rex (id quod in unciali ſtatim ab inito regno faciebat,) poſt bellum illud, (*ann.* 1548.) imaginem ſuam ex una, & aquilam Romanam ex altera parte, numo noſtro impreſſit. Cauſſa oculatos non fugit. Percuſſit autem illum multiplicem, & cuique prout magnus vel parvus fuit, ex collatione cum Philippico, Hiſpanorum pluſquam unciali numo, pretium vel auxit vel diminuit. Erant alii qui valebant Philippici tres partes quartas, alii qui octavas tres, alii qui unam. Minuta ejus moneta ſimiliter fuit diverſa, & non unius generis. Vna chalcus chalco Wladiſlai accommodatus, qui ſub Regis inſcriptione conſtanter priſcam Leonis imaginem retinuit,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tinuit, & apud Germanos nunc noſtra & Auſtriacorũ imitatione, promiſcue uſitati numi uncialis erat pars ducenteſima, decima *Czeſky* vel *Welky* & *bjly Peniz*; altera chalci ſemis, *Sſart*, vel *kaczenka*, co-*maly Peniz*; tertia, groſſus diobolaris cognomento albus, valens chalcos ſeptem, & quarta Caroli fratris Imp. monitu[12] cuſa, groſſus ſeſtertius *Hubaczek* dictus, valens chalcos novem. Legibus iſtis accurate ſervandis, providendoque ne qua iis fraus poſthac à monetariis, vel quibuſcunque hominibus fraudulentis per imposturam fiat, inſtituti ſunt, & ſacramento ſolenni alligati, duo numi publici Exploratores ſeu Δοκιμασταὶ, alter à Rege, alter ab Ordinibus; *Prubyrz Kralovvſky*, & *Prubyrz Zemſky*.[13] Iubentur ii quotieſcunque reipub. intereſſe ſenſerint, adeoque, ut minimum, intra unum quodque trimeſtre tempus, numum cujus uſus fuerit publicus, argenteum videlicet & aureum, peregre importatum æque ac domeſticum, tum in bonitate, tum in pondere exacte explorare, & ſi quem in alterutro à præſcripta legibus regula recedere, vel alioquin adulterinum eſſe compererint, de eo, Regius

---

12 *Goldaſt. tomo Conſtitt.* 11. *pag.* 346.

13 *Ius provinc. W.* 13. & 15.

Regius ad ſupremum Metallicorum-magiſtrum abſque mora; Terreſtris vero ad Magnum regni Senatum, primo quoque tempore frequentem futurum, diligenter referre. Senatus magnus, qua via malum emendari, neve reſpub. hac in parte detrimentum porro capiat, caveri oporteat conſilio cum Metallicorum magiſtro ſupremo quam primum capto, providebit.[14]

V. Ferdinandi filius Bojemiæ Rex, Imp. Cæſ. Maximilianus, ut cæteris quibuſque in rebus, ſic & in numi cudendi rationibus, gentis Bojemæ honorem utilitatemque quæſivit vigilanter. Ille igitur, quanquam in generibus monetæ figuraque quam pater uſurpavit, ſolum genus quartum obolis (vulgus *Sedmaky* vocat) permutavit, meliorem tamen aliquanto quam pater nobis pecuniam dedit; deque numi valore & ſignando tum auro, tum argento, leges exactiores, Ordd. univerſis aſſentientibus, paulo ante quam de vita decederet, & prius quoque, in comitiis tulit. Ex auri pondo Pragenſi, caratas viginti tres & creinos octo pendente, ſignari juſſit, vetuſto Imp. Alexandri Severi, deceſſorumque

Bojemiæ

[14] *Comit. ann.* 1543. 1575. 1576. 1610.

Bojemiæ Principum more, ducatos, quos vocant, ſive ſolidos $72\frac{35}{64}$ Argento ſimiliter definitam æris temperaturam conſtituit; partes nimirum ſexageſimas quartas, thalero ſeptem, groſſo diobolari triginta ſeptem, obolo triginta novem, chalco dimidiato quinquaginta tres, chalco denique partes ſedecimas undecim. Vnde temperati hac proportione argenti libra Pragenſis, *die Marck*, producebat illi thaleros $8\frac{3}{4}$ groſſos diobolares $126\frac{2}{7}$. Obolos 240. Chalcos 659. Chalci-ſemiſſes 733. Leges ad iſtas ſignatis nummis pretium quoque eſt ab hoc Rege decretum, [15] thaleris oboli ſexaginta, groſſis ante bellum Smalcaldicum Pragæ ſignatis veteribuſq; Auſtriacis chalci novem, diobolarius recentioribus chalci ſeptem, obolis chalci tres cum dimidio. Philippico $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{1}{8}$ proportione reſpondentes, & ante hoc tempus ſignati numi, etſi non removebantur ab uſu, quia tamen computandi rationibus Germanicis, non noſtris, erant apti, cautum lege eſt, ne poſthac apud nos ſignentur. Tam moris priſci obſervans, peregrini & novi fugiens fuit patrum ætas.

VI. Has Maximiliani patris leges monetarias, quam ſtudioſe ſervavit Rudol-

phus,

[15] *Comit. ann.* 1573. 1576.

phus, tam negligenter habuit Matthias, cum alius poſt alium ei in Regno ſucceſſerunt. Matthia videlicet Imp. & Rege, primum in Germania vicina, & mox apud nos quoque, tam licenter argenteum numiſma publicum, eſt depravatum, ut ſolo unciali numo excepto, ſignata per id tempus pecunia omnis, duplo quam Rudolphina evaſerit deterior. Sublato è vivis Matthia Rege, quia bello Regnum ardebat, Ordines ipſi, reipub. cura delectis ex omni numero quibuſdam quaſi Ephoris commendata, numum publicum (*ann.* 1619.) (admixtis argento æris ſeptem fere partibus ſedecimis) veterum exemplo, corona Regia Leoneque coronato, inſigniverunt. In hoc tamen ſui ſunt quaſi obliti, quod peregrinum illi & à patribus ſub Maximiliano, conſenſu publico vetitum, valorem attribuerunt. Accomodarunt enim illum, non, ut veteres, ad chalcos, vel diobolares Bojemicos, ſed & cruciatos Germanicos. Neque excuſabilis in neglecto hoc majeſtatis jure majorumque exemplo, videtur iſta inconſiderantia, quod quidam ajunt, propter ſtipendia militi danda, Germanis conformem numum domi tum habere fuiſſe neceſſe. Et Gallorum & Belgarum ſtipendia Germani ſolent merere, in eorum tamen gratiam,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

gratiam, neque in Gallia neque in Belgio à veteri numi uſu unquam eſt diſceſſum. Vtut tamen eſt, ſecabant Ordines pondo ſic ut dixi commixti cum ære argenti, vel in partes fere duas & triginta, vel in quatuor & ſexaginta, ſtatueruntque pretium partibus illis primis cruciatos Germanicos quatuor & viginti, ſecundis duodecim. Retinuit in numo ſignando probatam populi ſilentio rationem novam iſtam ſimiliter Fridericus Rex, niſi quod de ejus bonitate argenti fere ſemiunciam detraxit, & imaginem numo ſuam impreſſit; pondoque præterea etiam in partes ſedecim ſecare juſſit. Valor cujuſque id genus particulæ fuit, cruciati ôcto & quadraginta. Cudit ſimiliter certa conſtituta æri & argento proportione, Bojemicos chalcos, obolos, itemque groſſos diobolares ſive albos, ita ut ſi pacare regnum turbatum potuiſſet, veteres Maximiliani leges monetarias reſtituturus crederetur. Quem cum armis de Regno dejeciſſet, & ferro ſibi viam ad ſceptra Bojemica aperuiſſet Imp. Ferdinandus, tam procul eſt ſub eo à majorum exemplo diſceſſum, ut numi apud nos facti plerique omnes argenti plus quam parum haberent. Chalcus Wladiſlai Georgiique, Ferdinandico ejus temporis ſeſtertio, bonitate anteibat. Seſtertii
ſiquidem

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſiquidem quales olim plus quam altera parte ſua erant argentei, tum vix argenti $\frac{3}{16}$ habere videbantur, ideoque ducenti Vallenſi ſeu thalero uni necdum plene æquivalebant. Vulgus imperitum, fraudem iſtam an fucum dicam, non ante potuit deprehendere, quam argento fere omni fuit emunctum. At cum multo tempore poſt, magna rei familiaris jactura, cuncti eſſent facti eruditiores, admirabilem ſubito vidimus in commerciis confuſionem. Etenim, annis (1621. 1622. 1623.) non ſterilibus, decuplo quam antehac, pluris væniebant res omnes. Effluxit nobis in his vexati numi flagellis triennium totum, & experti tum demum credidimus, vere juxta & ſapienter ab gentis noſtræ principe Boleſlao Leni, cum morti eſſet propinquus, dictum olim fuiſſe, [16] *neque peſtem, neque bellum, neque hoſtiles in provinciam irruptiones, direptiones & incendia quantumvis atrocia, bonis tantum poſſe nocere, quantum crebra numi variatio & attenuatio. Simplices videlicet ad paupertatem extremam redigi id genus impoſtura.* Nomen mehercle & imago eorum qui improbum percuſſerant numum, coguntur non modo in præſentis ævi,

[16] *Hagec. in ann.* 999. 1300.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ævi, verum & in poſteritatis manu erubeſcere.

VIII. Hæc igitur & domi percuſſit, & in uſu olim nuperque adhuc habuit numorum genera gens Bojema. Propter neceſſaria tamen ſemperque frequentata cum exteris commercia, permiſit quoque illa ſuis uſum importati ex vicina Germania, Vngaria, Polonia, numi peregrini, cum aurei, tum argentei: valorem tamen ejus ad leges monetarias domeſticas attemperavit. Hinc notum apud nos eſt monetæ non noſtrum genus, floreni, decuſſes, baci, ſeſtertii, crucigeri, *Dudcy*, *Sſeſtacy*, *Kralovvsſtj*, *Sſarapatky*, *trognjcy*, *babky*, *halcy*. Et quemadmodum Hebræi ſiclis, Græci drachmis, Romani denariis, Germani florenis, cæteræque gentes ſui quæque numiſmatis genere, pecuniam ſupputabant, ſic & homines noſtri aurum argentumque, eleboratum nec tamen ſignatum, libris numulariis, (non Romanis vel tabernariis) *na Hrzivvny*, librarumque quadrantibus, *na Fertony*: ſignatum vero, aurum quidem ſolidis ſive ducatis, argentum groſſis Pragenſibus, groſſos denique, ſi ſumma creſcebat, ſexagenis, *na kopy*, ſi decreſcebat, chalcis, *na Penjze vvelke*, ſupputabant, hactenuſque; quicunque non ſunt à patribus degeneres,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

generes, ſupputare amant. Groſſi igitu
noſtri ſexaginta, vocantur *Kopa*, qu
prout tempora erant, Regique & popul
placebat, conſtabant ab Regis Wence
ſlai II. ævo chalcis duodecim, vel qua
tuordecim, obolo Maximiliani non plu
quam una parte tertia deterioribus, nun
conſtant Maximiliani chalcis ſeptem
Vnde inconcinni ſunt, qui cum in Anna
libus noſtris ſcribunt ante Wenceſlai II
tempora[17] potuiſſe uno numo emptis pa
nibus famem ſedare ventres virorum ſex
avenæque modium væniiſſe aliquand
numis quinque, aliquando groſſo uno
cæteraque omnia pretio conſimili, pre
tium ſe vile putant dicere, habentque i
inſtar miraculi, cum ipſi teſtentur, nu
mum temporũ illorum minutum fuiſſ
argenteum, & unciæ partem vigeſiman
quintam: ſicut protervi viciſſim ſunt, qu
contra, cum legunt ante ejuſdem Wen
ceſlai Regnum[18] frumenti modium plu
ris quam centum viginti numis, par ovo
rum numo uno emptum, annonam dif
ficilem fuiſſe non credunt. Supputatio
numi per florenos cruciatoſque, qua
jam priſcæ illi à noſtratibus præfertur
eſt juri majeſtatis vetuſto adverſa, gent
noſtra

[17] *Hagec. in ann.* 1027. 1172. 1213
[18] *Hagec. in ann.* 1263. 1281.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

noſtræ probroſa, & jam pridem patrum judicio repudiata, in qua cohibenda neque magiſtratus ſummus neque populus deberet tam eſſe ſecurus. At quia fieri non poteſt, ut vel nullo hîc modo offendamus, vel ἐπέχειν in quibuſdam ipſi quoque deſinamus, ideo manum de tabula.

CAP. XIX.

De Regiis Reditibus.

VIvere cum dignitate princeps nemo poteſt, qui non ſit fortunatus, hoc eſt qui non nervo rerum gerendarum pecunia opibuſque luculentis abundet. Etenim ut virtute ad conſervandam in ſtatu felice rempub. ita ad tuendam in ſplendore majeſtatem, opibus illi eſt opus. His autem honeſte ac citra tyrannidem comparandis, reditus partim ordinarii, partim extraordinarii magiſtratui ſummo in repub. quavis, jure communiter recepto, populique omnis conſenſu tacito ſolent permitti. Reges Bojemi ſimiliter neque mediis id genus ſunt deſtituti, neque à populo ſuo unquam uſque adeo deſerti, ut dummodo ne ſint prodigi vel decoctores, de inopia aut ærarii tenuitate jure poſſint queri. Non alia fortaſſe de cauſſa ab ærario peculiari reipub. conſtituendo, populus noſter

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

hactenus abſtinuit, quam ut Reges, magiſtratum ſummum, haberet opulentiores. Opum ergo quærendarum vias omnes non iniquas, redituſque qui in Regno provenirent, illis reliquit ſolis. Qui tametſi magnitudine reditibus Regum regnis cæteris dominantium pares fortaſſe eſſe nequeunt, quia tamen in Regno noſtro, non tam prodigioſas ut alibi, impenſas facere eſt neceſſe, ob mediocritatem ii neque contemni debent, neque ad ditandum Reges noſtros pro invalidis cenſeri. Wenceſlaus II. & ejus nepos Carolus, Bojemiæ Reges, Regnum acceperunt valde perturbatum, exhauſtum, atque prorſus exſuccum, recuperatis tamen poſtea reditibus à Regum uſu alio jam pridem averſis, adminiſtrataque prudenter re familiari, opibus tantopere ſunt aucti, ut hujus reditus ordinarii, cum aliquando legatis Imperii Electoralibus ob oculos ab illo eſſent propoſiti, ipſorum judicio ac confeſſione, majores fuerint viſi, quam eſſent quos Imperator ex toto Imperio Germanico caperet; [1] illius vero fortunæ opeſque, Alberto Luſco Imp. invidia tantum non ilia ruperint. [2] Wenceſlaus IV. cui

Germani

[1] *Hagec. in ann.* 1370. [2] *Idem in ann.* 1302. 1304.

Germani ignavo, nos ebrioſo cognomentum damus, auri argentique vim permagnam ex reditibus ſuis corraſit, quam in arcibus, S. Wenceſlai, Caroloſteiniana, & Crzivocladena conditam, Sigiſmundus frater poſtea (*ann.* 1420.) intervertit & militibus diviſit. De exorbitantibus Iohannis Regis extorſionibus,[3] quibus Regnum emungebat, & ut intra menſes duos à populo Bojemico pecuniæ ad nonagies quinquies mille libras, exigere aliquando nihil penſi habebat, dicere hîc nec placet, nec expedit.

II. Sunt autem Ordinarii in Bojemia Regum reditus alii ex cœnobiorum Civitatumque liberarum canone annuo, alii ex auri argentique fodinis, alii ex vectigalibus, alii ex ditionibus cum fiſcalibus, tum iis quæ de tabula vulgo, & quaternatæ à quibuſdam dicuntur: quos ad aureorum Germanicorum millia quadringenta, hoc eſt groſſorum noſtratium ſexagenas centies ſeptuagies ſemel mille, quadringentas & triginta, aſcendere curioſi quidam prodiderunt.[4] Canon annuus qui ex Cœnobiis penditur, nō aſſurgit ſupra ſexagenas quinquies mille trecentas, qui ex Civitatibus ad quater mille

---

[3] *Chron. Aulæ Reg. c. 14.* [4] *Nicol. Bellus rerum politic. tomo I. diſcur. 31.*

trecentas. Wladiſlai II. regis ævo, quia Praga urbs æs alienum grande conflavit, ei diſſolvendo fuit de plebis aſſenſu impoſita Zythopœis in urbe omnibus, temporaria collatio, in ſingula videlicet cerevifiæ dolia, groſſus ſeptem chalcorum unus. Hunc Ferdinandus Rex à bello Smalcaldico, ex arbitrario uniuſque Pragæ urbis uſibus ad tempus, voluntaria largitione, à civibus decreto, ordinarium fecit, &, ſub cognomento groſſi hæreditarii, civitatibus omnibus extorſit. Vnde reditus Regii quotannis plus minus quindecies mille ſexagenis (Thuanus [5] ſummam multo majorem computat,) ſunt aucti. Auri argentique fodinæ, quamvis non ſemper æque feliciter, & multo quam olim tenuiore copia proveniant, [6] pars tamen illa emolumentorum viceſima, quæ vi tranſactionis ab Rege Ferdinando cum Ordd. olim (*an.* 1534.) factæ, Regi ex auro argentoque in nobilitatis ditionibus eruto [7] debetur, ut & lucrum omne ex fodinis omnis generis minerarum regiis conquiſitum, fiſco regio haudquaquam eſt infructuoſum. Vectigalia portoriaque, & in his inſtitutum

---

[5] *Iac. Aug. Thuan. hiſt. lib. 3.* [6] *Hagec. ad an.* 1315. *Comit. an.* 1586. [7] *Ius Provinc. W. 2.*

tum ab Iohanne Rege vectigal Pragæ & paſſim in Vrbibus, quod *Vngelt* dicitur, luculentam conficiunt pecuniæ ſummam. Reditus ex Domanio, (ut quidam vocant,) regio, ſeu ditionibus cum quaternatis tum fiſcalibus, præterquam quod menſam regi aulicoque ejus miniſterio omni pro dignitate inſtruunt, & aulam Regio ſplendore nitidam præſtant, [8] grande ærario adjiciunt incrementum. Nam ut demus, quod tamen nequaquam damus, ex piſcinis, molendinis, Zythopœiis, prædiis, ſilvis, quæ omnia permulta ſunt & proventibus uberrima, poſt expenſas quotidianas, raro aliquid ſupereſſe, canon annuus, quem coloni glebæ adſcriptitii (univerſi illi in his ditionibus fere circiter decies mille cenſentur) prout agri quiſque plus minuſve colit, vere & autumno Regi pendunt, ſolus ſexagenas groſſorum circiter novies mille dabit. Regni onera, quemadmodum diximus, non tam ſunt, ut alibi, impendioſa nec ſumptus publice neceſſarii modum excedunt. Illis faciendis ferendiſque redituum iſtorum ordinariorum partes quintas, quatuor, hoc eſt $\frac{4}{5}$ abunde eſſe judicant homines non imperiti, & annis ſingulis, ut minimum,

 ſexage-

[8] *Comit. ann.* 1608.

ſexagenatum tricies quinquies mille in theſauros Regis recondi poſſe credunt.

III. Iam quod ad indictiones, contributioneſque extraordinarias, quæ *Bernie* & *Zbjrky* à nobis vocantur, porro attinet, eæ & luculentæ & frequentes à populo omni Regibus ſolent conferri. Quoties enim cunque cauſſa prægnans urget, Ordines Rex convocat ad diem, & in Comitiis frequentibus, propoſitis reipub. periculis, occurrentibuſque per tempus rebus aliis neceſſariis, opem illos ac ſubſidia poſcit. Eſſe regni ſui cauponi, tributumque imperare pro arbitrio Regi nunquam licuit. E'πίτροπον videlicet, quod Ariſtoteles [9] jubet, quam Σφετεριστὴν gerere rempub. gens hæc maluit. Vnde exactionibus injurioſis ac fœdis, Financiarumque, quos Galli vocant, magiſtris, nullus hîc eſt locus. Ordines ipſi poſt accuratam maturamque deliberationem, ſubſidium ſententia communi, prout opus eſſe vident, aliâs majus, aliâs minus decernunt, tempuſque anni intra quod conferri debeat certum præfiniunt. Ejus colligendi ratio hominibus noſtris non eſt ignota. Ferunt hoc onus, ut plurimum agricolæ, & Cives. Nobilitas non niſi rarius, & ultima fere

tantum

[9] *Ariſtot. politic. lib. 5.*

tantum reipub. neceſſitate pariter id ſuis cum colonis ſuſtinet. Subeunt etiam parte aliquantula onus hoc Sculteti in Regno liberi, hoc eſt *Svvobodnicy, Diedinicy*, *Napravvnicy*, & parocharum pinguiorum ſacerdotes, itemque opiliones & eorum magiſtri. Agricolæ glebæ adſcriptitii, cenſentur in hoc Regno ſupra centies quinquagies; cives vero plus minus duodecies mille. Sculteti CCC XXXVIII. Parochæ CIↃ CCC XL. Opilionum magiſtri CIↃ LXVIII. Opiliones CIↃ IↃ CCC LXXV. Vſitatiſſima contributionum extraordinariarum eſt, quæ caſis ruſticanis, & ædibus civium Vrbanis imponitur. Ruſticis illis glebæ adſcriptitiis in caſas ſingulas indicuntur, nunc deni, nunc quindeni, nunc viceni noſtrates groſſi annui; Civibus non ſane nova; ſed non video quam æquabili proportione, nunc triceni, nunc quini & quadrageni, nunc ſexageni. Vocatur id genus indictio *Bernie Domovvnj*. Ex cujus inveterata atque hactenus obſervata proportione, quia omnis fere de conferendo inter nobilitatem & cives proportio ſumitur, dicere non inepte poſſumus, illam in hoc Regno conferendarum Regi pecuniarum eſſe quaſi normam quandam & cynoſuram. Conficit illa, quoties vicenum groſſo-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

rum eſt, [10] ſexagenas Bojemicas plus minus quinquies & ſeptuagies mille. Accedunt ad indictionem iſtam contributiones aliæ genere multiplices, pro numero agreſtium, partim ex nobilitatis, partim ex colonorum, adeoque civium ſimiliter ipſorum loculis corradendæ, itemque ex uſurarum decimis, rotis molaribus, fumariis, aurea ſuppellectile, unionibus, vino, frumento, pecoribus, piſcibus, lana, mercibuſque quibuſdam aliis, Iudæorum denique capitibus cogendæ. Peculiaris præterea eſt contributio, quæ ab Ordd. univerſis in ſalaria miniſtrorum Regiæ aulæ, & diſſolvendum creditoribus in Bojemia Regiis fœnus uſitatum, ex cereviſia præſtatur. Vocatur vulgo *Poſudne*, groſſi nempe noſtrates in ſingula dolia, quatuor, quinque vel ſex. Ejus pars tertia in uſuras, creditoribus debitas, duæ reliquæ, ſalariorum titulo, in Regis uſus privatos diſtribuuntur. Exiſtimatur illa, quoties quaternûm groſſorum eſt, excedere ſexagenas noſtrates centies mille. Quod ſi jus iſtud cerevifiæ coquendæ, ſicut ante Vuladiſlai II. ævum fuit, & ſicut in regionibus vicinis hodieque eſt, civibus ſolis reſtituatur, ac conſervetur, nec à nobilitate tam

[10] *Comit. ann.* 1569.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

tam licenter uſurpetur, hariolantur permulti, obventionem hujus contributionis, Regi pecuniæ vim multo-multò majorem producturam.

IV. Non legimus autem unquam majora Regi ab Ordd. ſubſidia fuiſſe decreta, quam (*ann.* 1610.) comitiis ſub Rudolpho II. penultimis, & (*ann.* 1614.) ſub Matthia primis. Supputant videlicet nonnulli, tam ad reddendum ab Rege conflatum æs alienum, quam ad uſus privatos, obveniſſe ex his Matthiæ Regi præter propter ſexcenties ſexagies, Rudolpho vero ex illis circiter ſeptingenties octuagies bis mille Bojemicorum groſſorum ſexagenas. Excitato & magis magiſque efferveſcente in Vngaria bello Turcico, decretum fuit ab Ordd. [11] Rudolpho Regi mediocre ſubſidium; ſunt tamen nihilominus qui id pluſquam trecenties duodecies mille ſexagenas groſſorum noſtratium produxiſſe teſtantur. Quiſquis igitur omnia hæc attentus leget, cum reditibuſque regnorum vel rerumpub. cæterarum ex adverſo conferet, videbit uſque adeo ſtudioſum eſſe Regum ſuorum gentem Bojemam, ut non facile, hoc in genere, ab alia quavis poſſit ſuperari. Nec libertas perampla,

[11] *Comit. ann.* 1593.

nec locorum quibus conſtringitur anguſtia facit, quominus magiſtratum ſuum ſummum ex fortunis ſuis, manu liberali juvare, eique quantum ad adminiſtrandum rempub. opus eſt, ſumere conſentiat. Amici in vicinia illi tantummodo ſunt optandi qui non ἀνζεπιθεῖς, ut hactenus, eſſe porro velint, quique ut libertate, ſic bonis quoque eam ſuis abſque moleſtia permittant frui, nec vel ſedes ei à patribus acceptas, atque fortunam proſperiorem invideant, vel ſervitutem miſerabilem excidiumve lentum machinentur. Boni omnis largitor, regnorumque & rerumpub. conſervator DEVS, quem Bojema gens, patriæ dulcis Statorem ſemper invocavit, nos vero ejus progenies, ingratitudine ſcelerata ex Statore vindicem iratum fecimus, offenſarum tandem cladiumque tot & tam acerbarum finem propitius faciat, & diſperſis immaniter nobis, fortunam ſtatumque quem ſecundum ſub Imp. Rege noſtro Rudolpho II. experiebamur, læto quodam poſtliminio reſtituat.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

CAP. XX.

De Regum apud Bojemos funebralibus.

QVoniam mors rerum linea ultima, (quæ

—— æquo pulſat pede pauperum tabernas

Regumque turres,)

jure ſuo non ſecus etiam uſa eſt in Bojemorum, ac in gentium aliarum Reges, eoſque ex vita hac mortali ſplendoreque evanido evocatos, ad generum Cereris abripiebat; ea propter, ſemper populus noſter, quos certatim, nec fide, quam obſequio, minore colere, venerari, amare, vivos didicerat, etiam mortuis funeris honorem extremum, exquiſita cura habere, deſideriumque quo ob eos fato ſibi ereptos afficiebatur, luctu publico teſtatum facere, officii ſui eſſe ſentiebat. Sequutus autem non minus in eo, quam in aliis, eſt, familiarem majoribus morem & inſtituta. Mos porro ille patrius, (eo excepto, quod conſtanter, & jam inde ab initio, mortui principes terra condebantur, non igni cremabantur,) in ritu cætero non manſit perpetuo idem. Cum emendato ſacrorum atque religionis cultu is emendabatur, & à profanitate ſuperſtitioſa ad ſobrietatem rationi

ſanæ

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſanæ congruentiorem revocabatur mutabaturque. Abhorrens fere à mediocritate & enormis hic ſub gentiliſmo, ſubductior ac humanitate temperatior ſub Chriſtianiſmo fuit. Libet igitur paucis, de ſolenni funerandorum principum more, primum qui inter gentiles, tandem vero qui inter Chriſtianos in Bojemia, ex ſuis utrorumque inſtitutis olim frequentabatur, libro hoc extremo diſſerere.

Gentiles quondam Bojemi, quoties principem ipſorum mori contingebat, habebant in more, ſicut apes ad alveum, ad corpus ejus exanimum concurrere, globatim circa loculum glomerari, unguibus ora laniare, humi projecti fremere, ejulare, lamentari, & ad manuum mortui oſculum certatim ruere, vociferantes; *Ecquibus te lacrymis deplorabimus princeps bone? quas tibi inferias faciemus? quid tecum ſepeliemus?* In concurſu iſto, & inter hæc lamenta, condicebatur, ab iis qui inter cæteros eminebant, certus exſequiis ſolennibus dies, & parati ad eum frequenteſque adeſſe jubebantur omnes. Delibuebatur interea à pollinctoribus unguento corpus, & veſte ſplendida indutum loculo imponebatur piceque oblinebatur. Dabantur illi in manus numi, quinque in ſiniſtram aurei, ignoto DEO munus;

duo in dextram argentei, alter viæ præmonſtratori, alter portitori præmium.

Cum igitur populus undique confluens adeſſet, loculumque feretro excipi conſpiceret, vociferatio omnium ingens ac ejulatus inconditi oboriebantur. A meridie demum efferebatur tandem ſuccollantium primi nominis procerum humeris funus, proſequente id lamentis, fremitu, planctu, longeque & late reſonante ululatu multitudine omni. Lamentantium clamores erant, nunc ob exſtinctum patriæ populique rectorem bonum complorationes, & geſtarum ab ipſo rerum gratæ deprædicationes, nunc ad vana terriculorum fictitiorum nomina, Merotum, Radamaſſum, cæteroſque (*Czernj Bohovve,*) Deos nigros ſeu inferos, pro defuncto à Taſanum carnificina defendendo, & in viam lucis campoſque amœnitatis traducendo, directæ ſupplicationes. Hos inter ejulatus, hæc inter lamenta, occumbente interim Sole, ſub crepuſculum veſpertinum, demittebatur in ſepulcrum cum loculo funus, & terra ingeſta contumulabatur, grandi ſaxo advoluto. Neque tamen adhuc claudebat actus hic fabulam, ſed producebantur vociferationes in triduum ut minimum, plerumque in octiduum: ligna quotidie tumulo à plangentibus injecta accendebantur,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

bantur, & excitata flamma late collucente, primum cæſæ ex volatilibus victimæ multæ, non modo inferis illis Diis pro defuncto, verum etiam Pronio, Iaſonio, Ladonique (*Bjlj Bohovve,*) Diis albis ſeu ſuperis & tutelaribus, pro ſucceſſore principe immolabantur, poſt eas vero circum ignem obambulationes geſticulationeſque ad numerum aliæ atque aliæ ſequebantur, & precibus cum clamore late reſonabili ad DEOS illos conceptis, princeps novus, ſapiens, juſtus, vigilans, ac victorioſus, expoſcebatur; tum denique demum poſt tot dierum inſaniam, deraſis, & una cum abſciſſis veſtium extremarum fimbriis, in ignes conjectis barbarum pilis, lapidibuſque poſt terga cum fremitu retro jactis, in diverſa abibatur. Conditi, ac in terram matrem hoc ritu profano ſuperſtitioneque illati ſunt, ex priſcis noſtris illis Ethnarchis, Czechus pater, ut & Crocus junior (ſenior enim in Polonia deceſſit & ſepultus cubat,) ad Zrziti montis radices, in planicie corti à Czecho habitatæ proxima; (*Ltinovves* loco à veneratione nomen eſt,) Libuſſa pro porta Libiciani caſtelli ſui, inque aditu ejus primo; Przemyſlus vero, & qui poſt eum fatis cedebant, Zpitihnievi, ducis ex Chriſtianis à Borzivogio patre proximi,

deceſſores

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

deceſſores principes cæteri, ſub Vuyſſehrado, in deſtinato iſti fini Conditorio inferiori. Hinc *Knjžiecy Grobka*, h. e. ſepulcretum principum, loco cognomentum datum.

II. Exploſo poſt longum tempus gentiliſmo, & receptis tandem Chriſtianæ pietatis cultibus ſacris, antiquata in pleriſque eſt, & exolevit penitus, immodica iſta, ac ſpe meliore deſtituta funebris rituum vanitas, principibuſque mortuis, more Chriſtiano, à populo Bojemo parentari cœptum. Sed utinam cura etiam illa intra modum quem à Cyro rege de ſepultura ſua ſtatutum fuiſſe legimus,[12] quique Chriſtianis in primis ad imitandum facem præferre deberet, ſubſtitiſſet! Operoſior namque, nec modo longe quam inter privatos ſplendidior, verum etiam luxuriantior pompa duci hîc quoque conſuevit. Deſcriptum ejus ad veterum inſtituta exemplum conſervavit nobis in monumentis quoque, ac ad memoriam ſimiliter tradidit, avorum diligentia. Statim à principis exceſſu, Conſiſtorii ſacri inter Optimates princeps, (Burggravium Pragenſem jam olim vocarunt,) ut pote ad quem recidit vacantis regni vicaria procuratio, advocatis in

Xenophon. Cyropad. lib. 8.

in conſilium collegis, cum de exſequiarum funeris regii die ſolenni, tum de comitiis creando principi novo agendis, capita cum iis confert. Re igitur preſſius deliberata, programma, quo populo omni mortem principis propalat, nihil cunctatus edit, luctum publicum indicit, & certum ad diem, juſtis honoribuſque ſupremis mortuo ſolvendis conſtitutum, univerſos Pragam invitat: Vota præterea pro repub. conſiliiſque illi ſalutaribus, ad DEVM concipi, & ab eo principem ſucceſſorem pium ſapientemque poſtulari jubet. Lugetur ergo ubique, & campani æris pulſu multo, obitus regii ſigna toto regno dantur. Interea ſolerte Magni palatii regii Magiſtri induſtria, ſed ſumptu publico, regia omnis, ipſa etiam ædes metropolitana, principum conditoriis celebris, magna ſui parte atreſcit, corpus regium, more magnatibus uſitato, exenteratur, odoramentis pretioſioribus conditur, veſte pulla dignitati reſpondente induitur, & impoſitum ſarcophago, ultro citroque in regium conclave commeanti ac lugenti multitudini conſpiciendum, palam proponitur.

III. Adventante condicta funerationi die, adeſt ex omnibus regni provinciis populus omnium Ordd. perquam frequens,

quens,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

quens, & Clerus ſimiliter convenit omnis. Omnigenæ publici doloris teſtificationes apparent ubique. Iamque, cum poſt elapſas conſtituto die horas meliores, populus, conſuetis in Eccleſia ſacris ante operatus, confluxit ad locum, incipit funeris pompa procedere.

Omnium prima eunt præ, cum cereis nigrefactis, opificum collegia, ſequitur ſcholaſtica Academicaque juventus, Baccalaurei, Magiſtri, & ſuccinentium turba, Monachi ſacerdoteſque tum minoris tum majoris notæ, in habitu quiſque ſuo. Horum per veſtigia ducuntur ornati ad ſcenam equi generoſiores complures, panopliaque regia. Poſt hæc manibus geſtans cereos nigros, incedit, atratus, ex civitatibus Conſularis, & mox equeſter procerumque Ordo, ſubſequentibus labari regii reſupinatim-gerulo, mox geſtantibus inaurata regalium ſimulacra, ſceptrum quidem medio inter SubCamerarium & Caroloſteinenſem Burggravium, ArchiNotario; pomum inter ArchiCancellarium, & Parium-Curiæ-præſidem ArchiDicaſte; Corona denique inter Magnos, palatii Magiſtrum Adminiſſionalemque, ProRege ſui Burggravio. Succedunt his caduceatores cum ſigillis regiis, &, geſtans gladium ad terram mucrone pronum,

regni

regni Mareſcallus, & tum, coopertam nigro ex ſerico textili, radiantique auro picturata cruce inſigni ſtragulo, ſandapilam ſuccollantibus ex Vrbium Pragenſium Senatu viris valentioribus, itemque pullam veſtem laxam inductis ex nobilitate aulica adoleſcentibus ab utroque ejus latere quinis vel ſenis, ſyrma ſurrigentibus, & cereos ardentes ferentibus, mole ſe demum ſua, inter longe lateque reboantes campanarum ſonos, ſenſim movet funus ipſum. It à tergo hæredum neceſſariorumque defuncti, legatorum quotquot à principibus externis mittuntur, ut & hoſpitum illuſtriorum turba omnis. Agmen denique hoc lamentabile, claudit promiſcuæ plebis atque vulgi numerus effuſus quam confertiſſimus. Cæterum illato in templum metropolitanum, atque in ejus medio primum depoſito funere, regni quæ præferebantur inſignia, ab Optimatibus quorum id munus, ut diximus, eſt, in præparata huic rei, ſtante ante funus, menſa collocantur, & pervulgatum in Eccleſia Romana ſacrum, Miſſa pro defunctis incoatur. Quæ dum celebratur, ærarii Quęſtor quibuſvis ex turba, offerendam ſuper altare magnum pro more, pecuniam diſtribuit. Oblationibus peractis, concio ex ſuggeſtu ad populum, nonnunquam etiam

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

etiam ab aliquo ex diſertioribus & docto, Oratio funebris, defuncti encomiaſtica, habetur. Ab hac, dum Canon, quem vocant, & Conductus canitur, conſurgunt qui apud ſandapilam cernui in ſedilibus procumbebant, & ſublata de menſa inſignia regalia, vexillario caduceatoribuſque præeuntibus, obambulatione circum tumbam ſepulcralem facta, ad altare deferunt, ac ArchiEpiſcopo ordine tradunt Optimates. Is, vel Burggravius ſupremus, coronam in conſtrato pannis ſolio regio coram hoſtia, ut vocant, collocat, pomum vero comminuit, ſceptrum gladiumque confringit, & Sigilla (*Mageſtaty* vocamus,) regia contundit. Labarum ipſum, regni conjunctarumque provinciarum inſignibus fulgens, humi abjicitur, & tandem, ſi defuncto liberi mares ſuperſunt, in ſublimi pariete appenditur, ſin minus, concerpitur. Peractis ceremoniis illis ſacris, funus cum ſarcophago plumbeaque, nomen defuncti exprimente lamna, ſepulcro infertur ac contumulatur. Iuſtis igitur hoc modo perſolutis, Burggravius vel ArchiCancellarius, multitudini omni pro præſtito iſto, principi defuncto beneque de repub. merito, honore ac officio extremo, agit gratias, atque ita, Ordinibus, dum in diverſa abituriunt, ad quietem, & ut ſe

comitiis,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

comitiis, quæ de ſufficiendo principe novo habebuntur, diligenter parent, amice commonefactis, pompæ cataſtrophen facit.

IV. Parentatum ceremoniis iſtis, aut perſimilibus, à populo in noſtra gente Chriſtiano exiſtimamus pleriſque omnibus, cum veteribus, tum recentioribus Bojemiæ principibus: in Ladiſlai vero (*ann.* 1457.) & Georgii (*ann.* 1471.) funerationibus regiis, omnia hæc exacte fuiſſe obſervata legimus. Omnium porro primus hac religione cultuque eſt elatus Zpitihnievus ejus nominis princeps primus. Etſi autem iis non omnibus in Bojemia occumbere, honoreſque hos ſupremos à populo ſuo obtinere contigit; qui tamen in ea tumulabantur, non poſſunt dici apud inobſequioſos oſſa depoſuiſſe.

Diverſis ſane in locis nonnulli, ſed ut quiſque de ſe ſtatuit, ſepeliebantur. Dormiunt enim conditi, Zpitihnievus I. in Pragæ Majoris æde ante Lætam Curiam, Borzivogius ejus pater ad D. Michaelis Tetini, Vuratiſlaus frater ad D. Georgii in arce Pragenſi; Boleſlaus ſævus Vetero-Boleſlaviæ: Vuratiſlaus Rex primus Cunraduſque frater, Sobieſlaus uterque, & advectus ex Apulia Cunradus II. ad D. Petri Vuyſſehradi: Suatoplucus Vula-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

diſlauſque I. ad D. Virginis Cladrubis; Brzetiſlaus-Henricus Doxonis; Vuladiſlaus prior Rex, ex Luſatia advectus, StrahovI; Vuenceſlaus Luſcus ad D. Franciſci in Majore Praga, Vuenceſlaus II. ad D. Virginis in cœnobio Aulæ regiæ; Vuenceſlaus III. ad D. Vuenceſlai Holomucii apud Moravos; Iohannes ad D. Franciſci Lucemburgi; Sigiſmundus Vuaradini; Albertus, Vuladiſlaus II. & Ludovicus, in Alba regali apud Vngaros; Matthias Vuiennæ in Auſtria. Reliqui omnes in metropolitana D. Vito ſacra, arcis S. Vuenceſlai æde, ſepulcrum poſt fata ſunt ſortiti. Ex quibus ipſe S. Vuenceſlaus, Vetere-Boleſlavia, percuſſoris fratris mandato tranſlatus, Boleſlai Lenis & Cœcus, Iaromirus, Vldricus, itemque Fridericus, loco quiſque priſtino hodieque cubant; Brzetiſlaus I. & Zpitihnievus II. Brzetiſlaus II. itemque advectus ex Vngaria Borzivogius II. Przemyſlus-Ottacarus I. & Przemyſlus-Ottacarus II. &, qui obtruncato Vuenceſlao III. ſucceſſit, Rudolphus Auſtrius, ſeptem, inquam, iſti Imp. Regis Caroli mandato, tranſlati (*ann.* 1373.) ex monumentis veteribus, jacent jam conditi ſub ſaxis grandibus, alter ex alterius parte adverſa; primi duo, pater & filius, in ſacello quod Cæſareum cognominatur; duo ſecundi,

frater

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

frater cum fratre, in ſacello Antoninia- no, duo tertii, avus & nepos, (quamvis hic ab Hageco ſcribatur ad D. Franciſci Palæo-Pragæ etiamnum quieſcere,) in ſacello quod Ducum Saxoniæ audit; ultimus denique, una cum Rudolpho patruo Sueviæ Duce, in ſacello Simoniano.

V. Hos omnes poſt Iohannem patrem in regno ſequutus Carolus Lucemburgius, à Septemviris mox quoque creatus Imp. ejus nominis quartus, ut &, ex tumultuariè excitato in Aula regia monumento tranſlatus, Vuenceſlaus ejus filius, Ladiſlauſque pronepos, adeoque etiam Georgius Podiebradius, & ex Auſtria domo Ferdinandus I. Maximilianuſque Regg. cum pleriſque ſuis, ſepulchri honores in eadem D. Vito ſacra æde ſimiliter ſunt conſequuti. Horum nihilo ſecius monumenta tandem aperiti ætate noſtra, *(ann. 1590.)* corporaque ipſa cum ſarcophagis in Mauſolæo arte magnificentiaque exquiſita, ex lapide alabaſtrite, media in æde conſtructo, condi juſſit Imp. Cæſar Rudolphus, ad quos & ipſe quoque poſt obitum eſt *(ann. 1612.)* pompa, quam majores, quamque metuit, aliquanto tenuiore appoſitus. Apponentur ad has copias, ſi regnum hoc & reſpub. diutius ſtabit, nec me conjectura forte fallet, Regum regio-

rumque

rumque funerum exſuviæ plures. Quod ut ſucceſſuris via legitima Vnctis Domini, patriæ & populi patribus omnibus, nunquam niſi ſero, & poſt pacatam, reſtitutam, ac cum laude geſtam rempub. poſt adoreas multas, poſt hoſtes triumphatos, & denique poſt ætatem non modo fortunato exactam, verum etiam in ſenecta viridi quam longiſſime productam, ſemper ſicca morte contingat, faxit patriæ hujus meæ unicus Soſpitator, æqui atque iniqui futurus judex juſtus, atque in ſecula benedictus!

CONFIRMA DEVS BENE COGITATA!

Bene-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Benevolo Lectori εὖ πράττειν!

HIS ita de regno gentis meæ compendio & minerva pinguiore dictis, (quoniam, quæ me fugerunt, non pauca eſſe eſt neceſſe,) etiam in altera hac cum a typographicis editionis prioris mendis perquam multis, tum à meis ipſius hallucinationibus nonnullis expurgata editione, monendus mihi es, Lector amice, & orandus. Monendus, ut ne ſis neſcius, me ob improbatos ritus in religione Romanos patria injurioſe profligatum, lare certo oportuniſque adminiculis compluribus deſtitutum, inter armorum ſtrepitus & horrores bellicos, hæc qualiacunque ſunt, tumultuariò eſſe meditatum. Orandus vero, ut quod tenuius quam oportuit, nec ſatis exacte, hic eſt deſcriptum, vel quod imprudentius forte excidit, ingenii imbecillitati potius, cujus probe mihi ſum conſcius, quam voluntati, temporum injuriæ, quam deſidiæ, imputare, excuſatum habere, imo vero vel eorum in quibus hallucinor amice me commonefacere, vel quod reipub. gentiſque Bojemæ illuſtrationi plenius atque accuratius inſerviat, deſcribere, cumque hominibus rerum id genus cupidis & amantibus, communicare ipſe velis. VALE.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

INDEX RERVM,

In hoc Libro præcipuarum.

A.

ACademia Pragenſis Euangelicis eripitur. 316. virorum doctorum literatorumque officina. 317
Adminiſtratorum religion. ſeries. 310
Albertus Luſcus Imp. Bojemia ejicitur. 376
Albertus Claudus Imp. & Rex. 384
Albertus Bavarus vocatur ad regnum. ibid.
Albis & ejus fontes. 3. oſtia. 4
Alta Myta. 33
Aluminis officinæ. 84
Appellationum tribunal Pragæ. 390. 516. ab eo provocatio. 417
Archiepiſcopus Pragenſis. 186. regem ſolet coronare. 190. eorum ſeries. 301
Archiepiſcopa Pragenſis quomodo erecta. 295
Argentifodinæ. 35. 62. 83. 91. 115
Arx Pragenſis in ſuillo monte. 16
Aurum & argentum in Bojemia. 10. 538
Aurifodinæ. 10. 53. ramenta. 53. 57. 62
Aureus Bojemicus. 547
Auſtria Stiriaque Bojemis adimuntur. 372

B.

BArones in Bojemia. 424. 451
Bechina arx. 40. 48
Bellum Smalcaldicum. 234. 390. religioſum in Bojemia. 276. 290
Bellici motus in Bojemia. 382. 292
Berauna Vrbs. 51. unde dicta. ibid. fictilibus præſtat. 52
Bernie Bojem. 558. earum indicendarum conferendarumque ratio. 559
Beſſovvca rivus. 4
Bilina amnis. 4. 78
Blanice amnis. 5. 54. 58
Blato piſcina. 28
Bojemia 1. ejus ſitus, longitudoque & latitudo; ibid. inſignia & figura; 2. Sudetis montibus cincta; ibid. limites ejus; ibid. non habet aquam peregrinam; ibid. habet thermas & aquas medicas: 6. lacus & piſcinæ; frugum vinique ferax; 7. ſale caret; 10. mineris gem-

N n misque

nuiſque abundat; ibid. ejus diviſio vetus: 13. nova; ibid. diſtrictus octodecim; ſit necne feudum Germanicum, vel in Germania. 118. 120. 121. penſionem Cæſſ. pendebat. 123. 149. 348. olim vaſta & inculta. 132. 158. à Czechis abſque controverſia occupata. ibid. Imper. Germanico fœderata. 146. ducatus Germanico Imperio vetuſtior. 143. ſuis legibus moribuſque ſemper uſa. ibid. 146, 428. ejus incolæ veteres. 154. interregnum. 374. 382. 385. bello concutitur. 382. 392. Duces non habet. 423

Bojemiæ Reges Archipincernæ imperii. 124. non habent locum inter Ordd. Imperii. 145. ſunt liberi. ibid. eorum poteſtas limitata. 156. eorum coronandorum ritus. 182. juramentum. 191, 193. hæreditatene an electione regnum adipiſcantur. 197. 213. ex Przemyſlo orti. 199. eorum reditus. 553

Bojemi habent liberum regem. 145. linguæ excolendæ negligentes. 161. eorum mores. 162. reguntur temperato unius imperio. 166. quale id fuerit olim & nunc ſit. ibid. eorum leges. 177. privilegia de regibus creandis. 201. 202. 228. 237. regibus dignitatem abrogabant. 218. 345. 357. 360. dominos hæreditarios natura averſantur. 222. δεισιδαίμονες. 262. religionem non ſemel mutarunt. 262. 267. 270. gentiles. 263. Chriſtiani. 267. in ſectas ſciſſi. 271. edictis regiis terrentur. 283. 285. patria ejiciuntur. 293. regimen apud eos eccleſiaſticum. 296. inter pontificios; 297. inter Euangelicos. 304. 308. eorum fœderati. 519. virtus bellica elanguit. ibid. nullum habent publicum theſaurarium. 520. 553. bellica virtute præſtantes. 525, 526. 531. iis uſitatus in milite conſcribendo mos. 533, 534. numus. 538. numi uſus & ſupputatio ſingularis. 547. 551. 552

Bojemici Senatus authoritas. 180. juramenta, 205

Boleſlavia vetus. 102. nova. 104. ejus conditor. ibid. baſilica & presbyterio clara. 105

Boreca opidum cereviſia ſalubri nobile. 84

Borziſlaus dynaſta Caurzimanus. 22

Borzivogius dux Chriſto dat nomen. 344

Bradavvca amnis. 65

Braumovum cœnobium. 29. cauſſa belli Boj. 30

Broda Bojem. 26. unde dicta. 27. libertatem à Sigiſm. Imp. accepit, ibid. Teutonica. 39

Brzeti-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Brzetiſlaus-Henricus in Boj. & Epiſcopus & Dux. 368
Bucquogius Comes. 38.48
Budiegovicæ urbs.41. unde dicta. ibid. religionis pontificiæ. ibid. celebris. 42. ſalis emporium. ibid.
Burggraviatus Pragenſis ſupremus. 464. ejus procuratio & adminiſtri. ibid.
Burggraviatus Caroloſteinenſis. 470. ejus procuratio. ibid.
Burggraviatus Hradecenſis. 503
Burggravius Pragenſis ſupremus. 186.464.452
Burggravii Caroloſteiniani. 52
Burggravius Hradecenſis. 504
Burggravius Pragenſis Minor.. 464
Bydzovum. 28. 32. ejus conditor. ibid.

C.

CAdana. 75. 82. ejus conditor & religio. ibid.
Cadburze amnis. 65
Calixtini. 279
Callis aureus. 59
Camerariatus regni ſupremus. 465. ejus procuratio & adminiſtri. ibid.
Cancellariatus regni ſupremus. 466. ejus authoritas. ibid. procuratio. 485
Cancellaria regni. 484. ejus uſus. 485. conſeſſus ex Optimatib. ibid. conſilium diverſimodum. 486. expeditio alia Bojemica, alia Germanica. 489. 490. locus venerabilis. 492
Carolus Rex. 18 fundat Pragam novam. ibid. ejus Bulla declaratoria. 202. 230, 231. gentis ſuæ amantiſſimus. 380
Caroloſteina arx. 52. κειμηλίων regni conditorium. ibid.
Caſei Pilznenſes. 64
Caurzima. 21. unde dicta. ibid. ejus conditores. ibid. conflagrat. 24. inſtauratur alio loco. ibid. diripitur. 25
Cereviſiæ Bojemicæ. 8
Cives in Bojemia. 424. urbes incolunt. ibid. mercaturæ opificiorumque jura ſoli habent. ibid. utuntur ſuis inſtitutis & jure. 428.435
Cladſcum urbs & propugnaculum. 108. 110. ejus fortuna. ibid. unde dicta. ibid.
Clatovia urbs. 64. unde dicta, & à quo condita. 67. principibus fidelis. 68
Clemens PP. dat Bojemis de Regg. coronandis Bullam. 237
Cninenſes aurifodinæ. 53
Colina urbs. 26. unde dicta. ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Comitia Bojemorum. 449. indicuntur à rege. 450. vel generalia vel nationalia. 451. quomodo celebrentur. ibid.
Comitia Bojem. de rege creando. 218. 222. 224. 228. turbulenta. 377. 378. 385. 384. 385
Comites in Bojemia 423. 431
Compactata Baſileenſia. 279. antiquantur. 282
Confeſſio fidei Ordd. Bojem. 284. confirmatur. 286
Conſilium regium auguſtum vel anguſtum. 486. 487. Cameræ ſeu fiſci. 475
Conſiſtorium regium. 484
Conſiſtorium Euangelicorum Pragæ. 308. diſſipatur. 315
Conſul. 480. ejus officium. ibid. 413
Copa quid Bojemis. 552
Corkonoſſæ montes. 3
Cors quid. 38. Pragenſis. 18. regia. 53
Chablovvca amnis. 4
Chalcus Bojem. 543, 544. ejus temperatura. 547
Chodovve. 71, unde oriundi. ibid.
Chomutovia opidum cereviſiæ bonitate celebre. 84
Chrudima. 33. equis abundat. 35
Chrudimca amnis. 3
Craſnicus Caurzimæ dynaſta. 24. Neclanum armis laceſſit. ibid. fugatur. 25
Crocum Bojemicum. 9
Crocus præficitur rerum ſummæ. 169. 216. ejus poſteritas hactenus ſupereſt. 216
Crumlovia arx. 61
Cugeba homo ſtupidus. 33
Cunradus SStiekna. 273
Curiæ magiſterium ſupremum. 464. ejus procuratio. ibid.
Curiæ magiſter ſupremus. 475
Cutna urbs. 35. unde dicta. ibid. argenti cuprique fodinis excellit. 36. ejus immunitates. 37
Cydlina amnis. 3
Cyprianus Leovitius. 32
D. Cyrillus religionem apud Bojemos ordinat. 268. 305.
Crzezomyſlus princeps. 17
Crzivokladum arx. 86. Burg-Leys Germanis. ibid; ſilvoſa. ibid. carcer magnorum virorum. ibid.
Czaſlavia Vrbs. 38. ejus conditor. ibid.
Czechus in judicem electus. 214
Czechi, vide Bojemi & Bojemia.
Czechi 158. unde in Bojemiam venerint. ibid. ubi primum larem fixerint. ibid. unde ſe

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Bojemos vocent. 160. eorum lingua. ibid.

D.

DIeczinum propugnaculum. 93
Diplomata regia. 488. 490. aliunde quam ex Cancellaria Bojemica non eduntur. 492
Diſtrictus, Pragenſis. 14. Caurzimanus. 20. Hradecenſis. 28. Chrudimenſis. 33. Czaſlavienſis. 35. Bechinenſis. 39. Vultavienſis. 50. Podbrdſcenſis. 51. Prachenſis. 54. Plznenſis. 64. Racovvnicenſis. 85. Slanenſis. 87. Zatecenſis. 74. Litomierzicenſis. 91. & Boleſlavienſis. 101. Item, Cladſcanus. 108. Hebanus. 112. Cubitanus. 114
Doliſius Caurzimæ dynaſta. 24
Domazlicæ urbs. 64. unde dictæ. 70. oppugnatæ & deditæ. 72
Ducum Bojemiæ ſeries. 341
Duces inter Ordd. Bojem. nulli. 423
Ducatus ſeu ſolidus Bojemicus. 547
Dvvurum. 28. 32

E.

EPiſcopa Pragenſis erecta. 271
Epiſcoporum Pragenſium ſeries. 298
Equeſter Ordo in Bojemia. 423. 432

F.

FErdinandus I. eligitur Rex. 389. ejus de Bojemia proteſtatio. 131. Recognitio. 204. 221. Bojemos domat. 390. obit. 391
Ferdinand. II. Imp. jus ſuum in Bojem. gladio probat. 290. in Regem Boj. aſſumi vult, non eligi. 394. regno à Bojemis deſtituitur. 395. occupat regnum & Bojemos compeſcit. 397
Ferri fodinæ. 11. 54
Feudorum origo. 145
Feudorum Germanicorum præfectura. 476
Fidrolets ſilva. 21
Fratres Bojemi. 281. 310. Edictis terrentur. 282
Fridericus Palatinus. 395. eligitur & coronatur Rex. ibid. facto prælio adverſo profligatur. 396. in Hollandiam evadit. ibid. moritur. ibid.

G.

GAbreta ſilva. 2
Gemmarum fodinæ. 11. 92
Georgius Rex. 386. geſſit bella varia. ibid. privilegia regno obtinuit. ibid. dignitatem aſſeruit. 529. obiit. 386
Germani gens glorioſa. 127. Bojemos infeſtant,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ſtant. 134. eorum ſcriptores plerique Bojemis iniqui. 127
Gizera amnis. 4. 105
Groſſus Pragenſis. 540. ejus forma. ibid. 542 valor. 540. 547. 552
Groſſus albus. 545. ejus valor. ibid. diobolaris. ibid. 547

H.

HÆredis vox homonyma. 225
Hebum ſeu Oegra urbs 113. conventibus & medone celebris. 114
Henricus Carinthius Rex electus. 378. abdicatur. ibid.
Horzeſlaus Caurzimæ dynaſta. 23
Hoſtivitus dux, primus cum Germanis fœdus icit. 344
Hranczana opidum. 17
Hradecium reginæ. 28. ejus conditor & ſitus. 30. viduarum reginarum domicilium. 31. equis præſtat. 35
Hradecium Henrici. 47
Huſſitæ. 275. 279. ἀμυνόμενοι. 527. eorum victoriæ. 528

I.

INterregnum in Bojemia. 374. 382. 385
S. Ivan eremita. 50
Iaromirus Dux Boj. 137. 350
Iaromierza. 28. ejus ſitus & conditores. 32
Ieſuvitæ. 61. 282
Ioachimi vallis opidum. 115
M. Iohannes Colonius Adminiſtratur. 26. 313
M. Ioh. Huſſus. 60. Bethlehemi à ſacris. 275. repurgator religionis. ibid. 307. crematur. 276
M. Ioh. Miliczius. 273
Iohannes Rex. 379. occumbit. ibid.
Iohannes Ziſca Huſſit. belli dux. 38. 278 ſepulchrum. 38
Iordanis piſcina. 45
Iudices Bojemiæ. 338
Iudicia apud Bojemos. 495. ordinaria vel extraordinaria. 496. eorum authoritas. 498. regia quæ. ibid. terreſtria. 502. inferiora. 513
Iudicium Burggraviatus. 503. ejus juriſdictio. ibid.
Iudicium Camerale. 499
Iudicium Curiale. 501
Iudicium terreſtre Minus. 505. ejus Senatores. 506. juriſdictio. ibid. Majus. 508. ejus Senatus. ibid.

Iudicia

Iudicia extraordinaria. 511
Iudicia civitatum. 513
Iudicium corrogatum. 514. ripenſe. ibid.
Iudex Curiæ ſupremus. 475
Ius Bojemorum aliud provinciale, aliud municipale. 428
Iura Bojemica à Germanis diverſa. 494. unde ſumpta. ibid. Ordinum arbitrio figuntur refiguntur que. 495.

L.

LAdiſlaus poſthumus. 385. moritur inopinato. ibid.
Lautſca frumenti feraciſſima. 74
Laurzna amnis. 3
Launa urbs 75. 81. ejus conditores. ibid. cives ſeu incolæ quales. ibid.
Leges Bojemi habent ſuas. 439. earum authores & ferendarum ratio. 440. municipales à terreſtribus diverſæ. 444. raro mutatæ, non raro emendatæ. 441.447
Leſlaus toparcha Caurzimanus. 25
Libra numularia Pragenſis, ſeu pondo. 547
Libuſſa. 14. princeps creatur. 170. maritum legit. 172. numum ſignat. 538
D. Lidmila. 53
Litomierzicæ urbs. 93. ejus ſitus & conditor. 94. habet jus Stapulæ. 96. pontis ſui incendium luget. ibid. vini copia & marinæ bonitate celebris. 97. religionum tenax. ibid.
Litomyſlæa arx cum opido. 34
Loctum ſeu Cubitum urbs. 116. probe munita. 117
Lutſco. 74
Lucenſis ducatus. 47. ejus diviſio. ibid.
Lucenſes quales. 75
Ludovicus Rex. 387. ejus regnum turbulentum. 388. occumbit. ibid.
Luſatia. 12. 322. unde dicta. 332. ſuperior & inferior. 333. utraque diverſis paruit dominis. 334. à regno nuper alienatur. 335. 337.
Luznicæ amnis. 5. 43. 45.

M.

MAlice amnis. 5
Marcſcallatus regni ſupremus. 465. ejus procuratio. ibid.
Marchiæ Germaniæ limites. 130
Marobudus Moraviæ rex. 129. regni ejus fines. 130. 155.
Martinus de Huerda. 56. Euangelicorum perſequutor. ibid.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Matthias Rex & Imp. 393. religionis turbas negligit. ibid. fratrem provinciis & regnis exuit. 392. arma in Bojemos expedit. 394. moritur. ibid.
M. Matthias Pariſienſis. 273
Maximilianus Rex & Imp. 391. pius & pacis ſectator. ibid. moritur. ibid.
Melnicum urbs. 100. ejus ſitus & nomenclatura. ibid.
Metallicorum magiſterium ſupremum. 475. ejus procuratio. ibid.
D. Metudius Boj. Apoſtolus. 267. 305
Metuge amnis. 3
Miza amnis. 5. 69. 85
Mnata princeps. 16. fundat Pragam Majorem. 17. Moravos domat. 23, 24
Monaſterium Aulæ regiæ. 53. S. Coronæ. 62. Doxanenſe. 88. Oſecanum. 92. D. Procopii. 21. Sedlecenſe. 40
Moneta publice recepta non mutanda. 537. Bojemica. 539. ejus genera legeſque. 545. in Boj. adulterina. 541. 550. peregrina. 551
Mons Cunaci. 34
Mons Cutnæus. 35
Mons pinifer. 4
Mons ſuillus. 16
Moravia. 12. 322. ejus metropolis & inſigne. 323. regnum. ibid. dilaceratur. 326. Bojemis acquiritur. ibid. 23
Moravi Bojemiam vaſtant. 23. eorum reges. 324
Molla urbs. 75. 78. unde dicta. ibid. religionis in ea viciſſitudines. ibid.
Mrlina amnis. 3
Mſtibogius dynaſta Caurzimanus. 23. 25

N.

NObilitas Bojemica. 422. removetur ab artibus quæſtuoſis. 425. inſtituta habet inter ſe ſua 429. opulenta eſt. 522
Notariatus regni ſupremus. 467. ejus procuratio. ibid.
Numus in Bojemia. 538. uncialis in uſu non adeo diu. 543. ejus valor. ibid.
Nymburgum urbs & propugnaculum. 103. ejus conditor. ibid.

O.

OBoli Bojemorum. 540. 545. 547
Oegra ſeu Ohrze amnis 4. 75. 89. 112
Oenoptæ munus. 482
Officia Ordd. Boj. publica. 460. quotuplicia. 461. hæreditaria, dativa. ibid. eorum authoritas.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

ritas. 462. alia terreſtria, alia regia. 463. regia quæ. 474. inferiora 478. quamobrem & à quo inſtituantur. ibid.
Opes Bojemiæ. 518.520
Optimates regni apud Bojemos. 463
Ordines regni Boj. 418. politici tres. 421. eorum libertas. ibid. quæ cujuſque prærogativa. 423. ager Bojemus eis diſtributus. 424. ſua quiſque habet inſtituta. 428
Otho M. Slavorum hoſtis. 136
Otho Brandeb. VVenceſlai tutor. 375

P.

PArdubicium arx cum opido. 54
Paulus Caichus primus ſacrorum apud Bojemos miniſter. 305
Paulus Pauczecus vetuſtiſs. Euangelicorum ædiculam diruit. 306
Peldrzimovum urbs. 45. unde dicta. 46
Peregrini quomodo inter regnicolas apud Bojemos recipiatur. 423. arceantur à repub. ibid.
Pilſna urbs. 64. unde dicta. ibid. bene munita, & privilegiis ornata. 65. obſeſſa. ibid. expugnata. 66
Piſeca urbs. 54. unde dicta. ibid. ejus clades. 55
Plaucznicæ amnis. 4
Podiebradæ ditio regia. 28
Policzca urbs. 33
Pons Pragenſis. 5
Populi Bojemi genera. 418
Prachaticæ urbs. 54. 58. ſalis emporium. 59. expugnatur. 60
Praga 4. regni caput. 14. unde dicta, & à quo condita. ibid. 15
Præfectura arcis Pragenſis. 476. ſatellitii regii. ibid.
Præfecturæ provinciales. 472. earum procuratio. ibid.
Præſes Cameræ. 475. ejus ſuccenturiati. ibid.
Prætura regni ſuprema. 466. ejus dignitas & procuratio. ibid.
Prætura in civitatibus. 479. ejus officium. 481
Preſbyterium Cutnenſe. 37
Primas civitatis. 480
ProCancellariatus. 485. diplomata regia ſubſcribit. 491
Pron Slavorum omnium Deaſter. 264. ejus lucus. 265
Provinciæ coronæ Bojemicæ unitæ. 322
Przemyſlus. 15. vocatur ad principatum. 172. inauguratur. 173. leges Bojemis fert. 174.

vidit curas cum Optimatibus. ibid. ejus poſteritas continue apud Bojemos rerum ſummæ præfuit. 199

Q.

QVæſtura regni ſuprema. 475
Quatuor-Viri Euangelicis exſtirpandis conſtituti. 291.304

R.

RAcovunicum urbs. 85. unde dicta. ibid. cereviſia celebris. ibid.
Radſlaus Moraviæ rex. 121
Regum in Bojemia origo. 176. poteſtas limitata. ibid. 450. eorum coronandorum ritus. 182. juramentum. 189.193. hæreditatene an electione regnum adipiſcantur. 197. ex Przemyſlo oriundi. 199. conferunt in regno ſuo beneficia eccleſiaſtica. 297.301. eorum ſeries. 370. reditus. 553. mediocres. 454: ordinarii. 555, 556. extraordinarii 558. funerationes. 567. ſepulcra. 572
Rex Bojemiæ Elector. 203.234
Regium diadema Bojem. Delila. 176
Reginæ Bojem. 399. earum dos. 28.33.92.101. dos & prærogativæ. 399. habent ſuos miniſtros. 404. quæ cum quo principe vixerint. 406.
Regum liberi. 411. non vocantur Bojemiæ principes. ibid. coluntur à Bojemis ſtudioſiſſime. ibid. pecuniæ ſupellectilisque paternæ hæredes. 413. à rege Bojem. coronato pro dignitate opibus ornantur. ibid. inquieti ac ſeditioſi compeſcuntur. 416.417
Religionis in Boj. vices. 262.267.269.272.285. 286. 290. 308.
Rokytſana urbs. 64. unde dicta. 72
Rozhonius Caurzimanus homo inquietus. 23. Nezamyſlum irritat. ibid. capitur & naſo truncatur. ibid.
Rudolphi I. Imp. Atteſtatio. 203.233
Rudolphus Dux Auſtriæ. 377. regnum occupat. ibid. moritur. 378
Rudolphus II. Rex & Imp. 392. bellum diuturnum cum Turco gerit. ibid. Botſcajianis & fraternis armis turbatur. ibid. regnis redit & moritur. 393
Rzipus mons. 22.90.159

S.

SAlmo piſcis. 47.96
Sazava amnis. 6

Scholarum

Scholarum Bojemicarum ſtatus. 318. & ſeqq.
Sculteti apud Bojemus. 436
Senatus regni. 471. civitatum. 479. ejus juriſdictio. ibid.
Seſtertius Ferdinandi. 545
Sigiſmund. Cæſ. 382. coronam arripit. ibid. bello infelix. 383. cum Bojemis paciſcitur. ibid. moritur. ibid.
Slana urbs. 87. unde dicta. ibid. ſcommate notata, & cereviſiæ bonitate præſtans. 88
Slavicæ gentes magiſtratus ſibi eligunt 215
Sleſia. 12. 322. ejus inſigne & denominatio. 327. in Polonorum ditione. ibid. Bojemiæ inſeritur. 329. 330. 375. 379.
Sobieſlai ſenioris Conſtitutio. 227
Stabuli magiſterium. 477
Stanni fodinæ. 83. 91
Status in regno Boj. duo. 418. eccleſiaſticus. ibid. politicus. 421.
M. Stephanus de Colonia. 26. Bethlehemi à concionibus. ibid. 275
Straconiæ opidum. 63
Strzibrum urbs. 64. ejus ſitus, conditores & nomenclatura. 69. cereviſiæ bonitate clara. ibid.
SubCamerariatus regni. 468. ejus procuratio. ibid.
Sudeti montes. 2. 91
Svevica lingua. 156
Suſſice urbs. 54. 56
Svviet piſcina. 48
Svvanto-VVjt Slavorum Deaſter. 264. crematur. 265
Sumava ſilva. 1, 2
Syncretiſmus Bojemorum. 80

T.

TAborum urbs. 40. ejus conditores. 42. unde dicta. 44. ejus fortunæ. ibid.
Taboritæ. 280
Teplicæ h. e. thermæ Bojemicæ. 6. 117
Tribunalia judicum apud Boj. 493. ſuperiora vel inferiora. 495
Tribuni plebis in urbibus. 481. eorum officium. ibid.
Trutnovum. 28. 32
Trzebona propugnaculum. 47. deditur. 48
Tyna ad Vultavam. 46. unde dicta. ibid.

V.

VLdricus Dux Bojemiæ. 138. 352.
Vpa amnis. 3

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Vſta urbs. 98. ejus conditores. ibid. unde dicta. 99.

V.

VEnationis magiſterium. 477
Vinum Bojemicum. 7
Vires Bojemiæ. 518.523.535
Vitri officinæ. 11.34.58.
VValdi diſcipuli in Bojemia. 271
VVatava amnis. 5.54.62
VVelvari opidum. 89
VVenceſlaus Dux & matryr. 347
VVenceſlaus II. Rex veneno ſublatus. 216. ſanctus. 376. numum publicum alterat. 539
VVenceſlaus III. Rex 376. necatur. ibid.
VVenceſlaus IV. Rex. 376. captus à ſuis bis. ibid. Imperio privatur. Ibid. moritur. ibid.
VVilelmus Roſenſis. 223
VVindi ex Sarmatia. 156
VVladiſlaus creatur Rex. 363
VVladiſlaus II. Rex 387. regno utilis. ibid. ejus de liberis Diſpoſitio. 220.236
VVladiſlaus princeps Lucenſis. 74
VVodniana urbs. 54. ejus clades. 58
D. VVogetiechus diſciplina Græca imbutus. 306
VVoliti & vvzyti Krale opponuntur. 224
VVorlice amnis. 3
VVratiſlaus II. princeps creatur Rex Boj. 176. 355
VVratiſlaus princeps Lucenſis. 74
Vultava amnis. 4. 63. ejus fontes. 4
VVydrziduch ſilva. 73
VVyſſehradum arx. 15

Z.

ZAtecium urbs. 74, 75. unde dicta, & à quo condita. ibid. religionis Euangelicæ tenaciſſima. 76. cereviſiæ bonitate clara. 77. ejus clades. ibid.
Zbiſlaus princeps Lucenſis obtruncatur. 74
Zvvicovum propugnaculum. 63

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
224 C 43